

สุยามรณจสุส เตปิฏกํ

๒๗



สุตตนุตปิฏเก

ขุหุทกนิกายสุส

ชาตกํ

ปฐโม ภาค

เอก-จตุตาลีสนิปาตชาตกํ

ห้องกรมพระจันทบุรีนฤนาถ





ชาติภัก

๕๑๔-๖๑
๓. ๑๗ ๙
๑. ๒๗ ๑. ๔

สยามรัฐสัต์ เคมีฏัก

สัตุต๑ต๑ต๑ฏ๑เก ชุทุท๑ท๑น๑ก๑ย๑สั

ชา๑ท๑

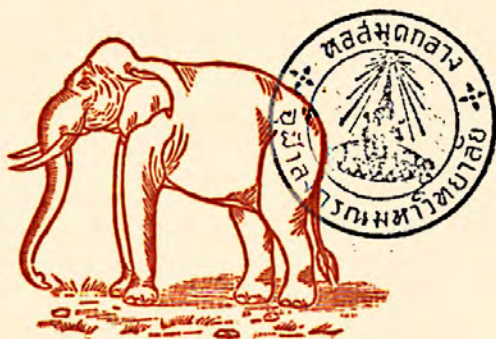
ป๑จ๑ไม ภา๑โค

เอ๑ก-จ๑ตุ๑ต๑ล๑ส๑น๑ป๑า๑ต๑ชา๑ท๑

ก๑ิ๑ตุ๑ค๑ิ๑ส๑ภ๑น๑ค๑เ๑เร๑น เท๑ว๑ม๑ุ๑น๑า ส๑ั๑ริ๑ค๑

ร๑า๑ช๑ป๑ม๑ู๑เช๑น ส๑ั๑ย๑า๑ม๑ร๑ฐ๑ว๑า๑ส๑ิ๑น๑า ม๑ห๑า๑ช๑เน๑น ม๑ุ๑ท๑า๑ม๑ี๑ค๑

ป๑จ๑เม ว๑า๑เร



ส๑ั๑ย๑า๑ม๑ร๑ฐ๑ส๑ส ร๑า๑ชา๑น๑ิ๑

ม๑ห๑า๑ม๑ก๑ฎ๑ร๑า๑ช๑ว๑ิ๑ย๑า๑ล๑เช๑น ป๑ก๑า๑ส๑ิ๑

พ๑ุ๑ทุ๑ป๑ริ๑น๑ิ๑พ๑า๑น๑า ๒๔๙๐

ม๑ั๑ก๑ร๑ร๑ม๑ส๑ิ๑ท๑ิ๑ค๑า๑ม๑พ๑ระ๑ร๑า๑ช๑ม๑ั๑ญ๑ญ๑ค๑

๓๔๕๖๓

กรุงเทพ ฯ

โรงพิมพ์พาณิชย์สรรพคุณ บางกอกน้อย

กิตฺตฺนปฺตํ
เอกนิปาตชาตกํ

๑ อปฺนฺณกวกุโ

๑	อปฺนฺณกชาตกํ	อญฺเ	๑
๒	วณฺณปถชาตกํ	„	„
๓	เสรีวฉาณิชาตกํ	„	๒
๔	จุฏฺถกเสฏฺฐิชาตกํ	„	„
๕	คณฺฑกนาฬิชาตกํ	„	„
๖	เทวธมฺมชาตกํ	„	๓
๗	กฏฺฐหริชาตกํ	„	„
๘	คามนิชาตกํ	„	„
๙	มฆเทวชาตกํ	„	„
๓๐	สุทฺธิหริชาตกํ	„	๔

๒ สีสวกุโ

๑	ถกฺขณชาตกํ	„	„
๒	นิโคธรมิคชาตกํ	„	๕
๓	กณฺฐินชาตกํ	„	„
๔	วาทมิคชาตกํ	„	„
๕	ชราทียชาตกํ	„	„
๖	ติปฺปถคฺคฺกมิคชาตกํ	„	๖



๖	กิตฺตนปคฺคํ เถกนิปาทชาตกํ		
๗	มาตุตฺตชาตกํ	อํกุเต	๖
๘	มคกภคฺตชาตกํ	,,	,,
๘	อายาจิกภคฺตชาตกํ	,,	๗
๓๐	นพปानชาตกํ	,,	,,
๓	กรุงกวกฺโก		
๑	กรุงคมิคชาตกํ	,,	,,
๒	กุกฺกุรชาตกํ	,,	๘
๓	โกชารานียชาตกํ	,,	,,
๔	อาชณฺณชาตกํ	,,	,,
๕	คิตฺตชาตกํ	,,	๘
๖	มหิพามุขชาตกํ	,,	,,
๗	อภินฺนชาตกํ	,,	,,
๘	นนฺทวิธํชาตกํ	,,	๓๐
๘	กณฺหาชาตกํ	,,	,,
๓๐	มุนิกชาตกํ	,,	,,
๔	กฺลวากวกฺโก		
๓	กฺลวากชาตกํ	,,	๓๓
๒	นจฺจชาตกํ	,,	,,
๓	สํมุโมทมานชาตกํ	,,	,,
๔	มจฺจนชาตกํ	,,	๓๒

กิตฺติคนปคฺคํ เขกนิปาทชาตกํ

ค

๕	วฏฺฐกชาตกํ	ขงฺเก	๓๒
๖	ตฺถกชาตกํ	„	„
๗	ติคฺคิรชาตกํ	„	„
๘	พกชาตกํ	„	๓๓
๙	นนฺทชาตกํ	„	„
๓๐	ชทฺธิรจฺจชาตกํ	„	„
๕	อตุตฺถกามวคฺคโค		
๓	โถสฺสกชาตกํ	„	๓๔
๒	กโปตฺถกชาตกํ	„	„
๓	เวฬุกชาตกํ	„	„
๔	มกฺคชาตกํ	„	๓๕
๕	โรหิณฺณชาตกํ	„	„
๖	ชวรามทฺฐกชาตกํ	„	„
๗	วารุณฺณทฺฐกชาตกํ	„	„
๘	เวทพฺพชาตกํ	„	๓๖
๙	นฤชคฺคชาตกํ	„	„
๓๐	ทุมฺเมธชาตกํ	„	„
๖	อาสีสวคฺคโค		
๓	มหาตฺถกชาตกํ	„	๓๗
๒	ฐุพฺพนกชาตกํ	„	„

พ	กิตติคุณปดุงค์	เขกนิปาดชาดกั	
๓	ปดุงนิปาดชาดกั	อจุงเก	๓๗
๔	ผดชาดกั	,,	๓๘
๕	ปดุงจาอจุงชาดกั	,,	,,
๖	กณจกนอจุงชาดกั	,,	,,
๗	จกนวินุทชาดกั	,,	,,
๘	คโยธมมชาดกั	,,	๓๙
๙	เกริจาทชาดกั	,,	,,
๑๐	สังขมมชาดกั	,,	,,
๑๑	อิตถักุโค		
๑	อธักมมชาดกั	,,	๔๐
๒	อณทกชาดกั	,,	,,
๓	คกุกชาดกั	,,	,,
๔	ทราจกนชาดกั	,,	๔๑
๕	อนกิริชาดกั	,,	,,
๖	มุกตกจกนชาดกั	,,	,,
๗	อจุงจกนชาดกั	,,	,,
๘	ธักเกดชาดกั	,,	๔๒
๙	วิธจกนชาดกั	,,	,,
๑๐	กุกทกชาดกั	,,	,,

๘ วรฺณวคฺคโค

๓	วรฺณชาตกํ	อํกุเก	๒๓
๒	ตํถวณาคชาตกํ	„	„
๓	ตํจจฺจุกิริชาตกํ	„	„
๔	วรฺกฺขมฺมชาตกํ	„	„
๕	มจฺจุชาตกํ	„	๒๔
๖	อสงฺกฺยชาตกํ	„	„
๗	มหาสุปฺป็นชาตกํ	„	„
๘	อิถฺตํตํชาตกํ	„	๒๕
๙	ชรตฺถํชาตกํ	„	„
๓๐	ภมฺมเสณชาตกํ	„	„

๙ อปายิมฺหวคฺคโค

๓	สุรฺาปณชาตกํ	„	๒๖
๒	มิตฺตฺตวินฺนชาตกํ	„	„
๓	กาพกณฺณชาตกํ	„	๒๗
๔	อตุถตฺถํจฺวารชาตกํ	„	„
๕	กิมฺปฏฺกชาตกํ	„	๒๘
๖	ตํถวํมถฺนชาตกํ	„	„
๗	มจฺจุตชาตกํ	„	„
๘	ตํวรมฺหาชาตกํ	„	„

กิตฺติคนปคฺคํ เขกนิปาคชาตกํ			
๙	กุหลกชาตกํ	ของเก	๒๘
๑๐	อภคณฺณชาตกํ	„	„
	๑๐ ถิตฺตวคฺคโค		
๑	ถิตฺตชาตกํ	„	„
๒	มหาสารชาตกํ	„	๓๐
๓	วิสุตฺตโกชนชาตกํ	„	„
๔	โตมหุตฺตชาตกํ	„	„
๕	มหาสุทฺตฺตชาตกํ	„	๓๑
๖	เตตปคฺคชาตกํ	„	„
๗	นามถิตฺตชาตกํ	„	„
๘	กุญฺณวณฺนิชาตกํ	„	๓๒
๙	ปโรสทฺตชาตกํ	„	„
๑๐	อธาคฺคชาตกํ	„	„
	๑๑ ปโรสทวคฺคโค		
๑	ปโรสทชาตกํ	„	๓๓
๒	ปณฺณิกชาตกํ	„	„
๓	เวรีชาตกํ	„	๓๔
๔	มิตฺตวณฺนชาตกํ	„	„
๕	ทุพฺพกณฺฐชาตกํ	„	„
๖	อุทฺตจฺณชาตกํ	„	„

กิตฺตนปคฺคํ เขกนิปาคชาตํ

ณ

๗	ธำมิตฺตกชาตํ	ขงฺเก	๓๕
๘	พาหิยชาตํ	„	„
๘	กุณฺทกปฺปวชาตํ	„	„
๓๐	สํพฺพสํหารกปฺปวโห	„	„
๑๒ หิํสวฺกุโค			
๓	คทฺตรกปฺปวโห	„	๓๖
๒	ขมฺราเทวํปวโห	„	„
๓	ตฺติกาตชาตํ	„	๓๗
๔	มิตฺตจินฺตฺติชาตํ	„	„
๕	อนุสํสาตฺติกชาตํ	„	„
๖	ทพฺพชาตํ	„	๓๘
๗	ตฺติคฺคิรชาตํ	„	„
๘	วฏฺฏกชาตํ	„	„
๘	อภากฺคชาตํ	„	„
๓๐	พนฺธนโมกฺขชาตํ	„	๓๘
๑๓ กุสฺสนาพฺพิวฺกุโค			
๓	กุสฺสนาพฺพิชาตํ	„	„
๒	ทุมฺเมธชาตํ	„	๔๐
๓	นงฺคตฺถชาตํ	„	„
๔	อมฺพชาตํ	„	„

กิตฺตณฺสปคฺติ ทุกฺกนิปาตชาตกํ

ณ

๓	วิโรจนชาตกํ	ชงฺเก	๔๖
๔	นงฺคุญฺจชาตกํ	„	„
๕	รารชาตกํ	„	๔๗
๖	กากชาตกํ	„	„
๗	ปุปฺผมรุตฺตชาตกํ	„	„
๘	ธิดาตชาตกํ	„	๔๘
๙	เชกฺขปณฺณชาตกํ	„	„
๑๐	สณฺฑชิวชาตกํ	„	„

ทุกฺกนิปาตชาตกํ

๑	ทพฺพหฺวคฺโค		
๑	ราโชวาทชาตกํ	„	๕๐
๒	ธิดาตชาตกํ	„	„
๓	สฺถูรชาตกํ	„	๕๑
๔	อฺฐรชาตกํ	„	„
๕	ภคฺคชาตกํ	„	๕๒
๖	อถฺถนิคฺคชาตกํ	„	„
๗	คฺคชาตกํ	„	„
๘	สฺสฺสชาตกํ	„	๕๓
๙	โมรชาตกํ	„	„

ฃ กิตฺตทนต์ทํ ทุณนปคชาตํ

๓๐	วณฺณชาตํ	อจฺเก	๕๔
๒	สนฺถวคฺโค		
๓	อินฺทสฺมนคคฺตชาตํ	„	๕๕
๒	สฺนถวชาตํ	„	๕๖
๓	สํสํชาตํ	„	„
๔	คิซฺณชาตํ	„	๕๗
๕	นถฺตชาตํ	„	„
๖	อฺปสํสํททชาตํ	„	„
๗	สํมิทฺธิชาตํ	„	๕๘
๘	สํถฺนคฺชชาตํ	„	„
๘	อวทชาตํ	„	„
๓๐	กถณฺนชาตํ	„	๕๘
๓	กถฺยณณมฺวคฺโค		
๓	กถฺยณณมฺชาตํ	„	๖๐
๒	ททฺทชาตํ	„	„
๓	มถฺกชาตํ	„	๖๓
๔	ทพฺภมถฺกชาตํ	„	„
๕	อาทิจฺจปจฺจชาตํ	„	„
๖	กพฺยณฺจชาตํ	„	๖๒
๗	คินฺทชาตํ	„	„

กิตฺตฺนปคฺคํ . ทุณฺนิปาตชาตกํ

ฏ

๘	กกุณฺปชาตกํ	อจุเก	๖๓
๘	ตฺตธมฺมชาตกํ	"	"
๑๐	ทุทฺททชาตกํ	"	"
	๔ อสทิสวคฺโค		
๑	อตฺถิยชาตกํ	"	๖๔
๒	ตฺตํคามาวจรชาตกํ	"	"
๓	วาไลทกชาตกํ	"	๖๕
๔	คิริทตฺตชาตกํ	"	"
๕	อนภิริตฺตชาตกํ	"	๖๖
๖	ทริวาทนชาตกํ	"	๖๗
๗	จตุมฺนุจชาตกํ	"	"
๘	ตฺถิโกตฺตตฺตชาตกํ	"	"
๘	ตฺถิหจฺมมชาตกํ	"	๖๘
๑๐	ตฺถิถานิตฺตชาตกํ	"	"
	๕ รุททวคฺโค		
๑	รุททชาตกํ	"	๖๙
๒	ตฺถิวิภาทกณฺณชาตกํ	"	"
๓	จตุตฺตปทฺมชาตกํ	"	๗๐
๔	มณฺนิโจรชาตกํ	"	"
๕	ปพฺพทฺตปคฺคชาตกํ	"	๗๑

กิตฺติคนปตฺตํ ทุกฺกนิปาทชาตกํ

๓

๔	ปฺนุณนทํชาตกํ	ขงฺเก	๗๘
๕	กจฺจปชาตกํ	„	๘๐
๖	มจฺจชาตกํ	„	„
๗	เสกฺขชาตกํ	„	๘๓
๘	กฺกุฏวณฺชิชาตกํ	„	„
๙	คฺวหิตชาตกํ	„	๘๒
๓๐	ธมฺมทุสฺสชาตกํ	„	„
๘	กาสาवकुโ		
๑	กาสาवชาตกํ	„	๘๓
๒	จฺจตฺถนุทฺธิยชาตกํ	„	๘๔
๓	ปฏฺฐกตฺตชาตกํ	„	„
๔	กมฺภัตตชาตกํ	„	๘๕
๕	ขมฺปิยวณฺณชาตกํ	„	„
๖	โกสฺสิยชาตกํ	„	„
๗	คฺคปฺปณกชาตกํ	„	๘๖
๘	กามนํตชาตกํ	„	„
๙	ปถายิชาตกํ	„	๘๗
๓๐	ทฺตฺติยปถายิชาตกํ	„	„
๙	อุปาหนวकुโ		
๓	อุปาหนชาตกํ	„	๘๘

ฅ	กิตฺตณปคฺคํ ทุกฺกนิปาคชาดกํ		
๒	ว้ณานุณชาดกํ	อจุเก	๘๘
๓	วักกณณกชาดกํ	„	„
๔	อติคารุชาดกํ	„	๘๐
๕	วจุณนชาดกํ	„	„
๖	พกชาดกํ	„	๘๓
๗	ธำเกศชาดกํ	„	„
๘	เชกปทชาดกํ	„	„
๙	หริตมาตชาดกํ	„	๘๒
๓๐	มหาบั้งฺกชาดกํ	„	„
	๑๐ สิกาลวคฺโค		
๑	สพฺพทาจิชาดกํ	„	๘๓
๒	สฺนุชาดกํ	„	๘๔
๓	คฺคฺคฺคชาดกํ	„	„
๔	วักคิจุณชาดกํ	„	„
๕	มฺลปฺริยายชาดกํ	„	๘๕
๖	พาโถวาทชาดกํ	„	„
๗	ปาทมฺชติชาดกํ	„	„
๘	กัฏฺโถปมชาดกํ	„	๘๖
๙	ธำถกชาดกํ	„	„
๓๐	กบิชาดกํ	„	๘๗

๓	กิตติคุณปกต์ คตินิปาตชาตก		
๗	สุวรรณกุกกุฏกชาตก	ขงูเก	๓๐๘
๘	ชารามทูลกชาตก	,,	,,
๙	สุชาตชาตก	,,	๓๐๙
๓๐	อถกชาตก	,,	,,
	๓ อุตปานทูลกชาตก		
๑	อุตปานทูลกชาตก	,,	๓๑๐
๒	พยคุชชาตก	,,	๓๑๑
๓	กจกชาตก	,,	,,
๔	โถกชาตก	,,	,,
๕	รุจิรชาตก	,,	๓๑๒
๖	กฐกชาตก	,,	,,
๗	โรมชาตก	,,	๓๑๓
๘	หิมกชาตก	,,	๓๑๔
๙	ตปตชาตก	,,	,,
๓๐	ปฏกชาตก	,,	๓๑๕
	๔ อพกนตรวก		
๑	อพกนตรชาตก	,,	๓๑๖
๒	เสยยชาตก	,,	,,
๓	วพกตูลกชาตก	,,	๓๑๗
๔	สิรชาตก	,,	,,

ภิกขุตนปคฺคํ ติกนฺปิลาตชาตกํ

ถ

๕	มณีสถูกรชาตกํ	ขงฺเก	๓๓๗
๖	ธาลูกชาตกํ	,,	,,
๗	ถาภครทิกชาตกํ	,,	๓๓๘
๘	มจฺจทานชาตกํ	,,	,,
๙	นํนาณนุทชาตกํ	,,	๓๓๙
๓๐	ธํถวํมธชาตกํ	,,	,,
๕ กุมฺภวคฺโค			
๑	ภทฺรพฺพเมทกชาตกํ	,,	๓๔๐
๒	ธปคฺคชาตกํ	,,	๓๔๑
๓	กายนํพพินฺทชาตกํ	,,	,,
๔	ชมฺพฺพาทกชาตกํ	,,	๓๔๒
๕	อนุทชาตกํ	,,	,,
๖	ธมฺมทชาตกํ	,,	๓๔๓
๗	กามวํธปชาตกํ	,,	,,
๘	อุมฺพชาตกํ	,,	๓๔๔
๙	โกมาริยปคฺคชาตกํ	,,	,,
๓๐	พกชาตกํ	,,	๓๔๕

จตุกฺกนิปาตชาตกํ

๑ กาลิงควคฺโค

๑	จุตฺถกาดิงฺกชาตกํ	ของเ	๓๒๘
๒	มหาอัสสาโรหชาตกํ	..	๓๒๙
๓	เอกราชชาตกํ	..	๓๓๐
๔	ทุทฺททราชาตกํ	..	๓๓๑
๕	ศีลวรมัตตชาตกํ	..	..
๖	สุชาดาชาตกํ	..	๓๓๒
๗	ปถาตฺตชาตฺถํ	..	..
๘	ชวตฺถกฺกชาตกํ	..	๓๓๓
๙	ฉวชาตกํ	..	๓๓๔
๑๐	ตยฺหชาตกํ	..	๓๓๕

๒ ปุจิมนุทวคฺโค

๑	ปุจิมนุทชาตกํ	..	..
๒	กตฺถปมฺมทฺธิชาตกํ	..	๓๓๖
๓	ชนฺตีวาทิชาตกํ	..	๓๓๗
๔	โถหฺกมฺมิชาตกํ	..	..
๕	มัตตชาตกํ	..	๓๓๘
๖	ตตฺตปณฺณิกชาตกํ	..	..

กิตติคุณปดุตม์ จตุกนิปาดชาตัก

๒

๗	มตโรทนชาตัก	ฉงเก	๓๓๘
๘	กณเวรชาตัก	,,	๓๔๐
๙	คิตติรชาตัก	,,	,,
๓๐	ตู่จชชาตัก	,,	๓๔๓
๓	กฏิฐสกวคโค		
๓	กฏิฐตักชาตัก	,,	๓๔๒
๒	ทุทุทฎายชาตัก	,,	,,
๓	พวหมทตตชาตัก	,,	๓๔๓
๔	จมนตฏกชาตัก	,,	๓๔๔
๕	โคธชาตัก	,,	๓๔๕
๖	กฏการชาตัก	,,	,,
๗	กาทาติชาตัก	,,	๓๔๖
๘	อนนุโตจยชาตัก	,,	,,
๙	ภาพพาหุชาตัก	,,	๓๔๗
๓๐	ตัตถมตชาตัก	,,	๓๔๘
๔	โกถิตวคโค		
๓	โกถาติชาตัก	,,	๓๔๙
๒	รตถจชาตัก	,,	,,
๓	โคธชาตัก	,,	๓๕๐
๔	ราโชวาทชาตัก	,,	๓๕๑



ปญฺจนิปาตชาตกํ

๑	มณิกุณฺหวลวคฺคโค		
๑	มณิกุณฺหวตชาตกํ	อญฺเฏ	๓๖๔
๒	สํฐาตชาตกํ	„	๓๖๕
๓	เวณสํฐาตชาตกํ	„	๓๖๖
๔	อรรคชาตกํ	„	๓๖๗
๕	ธงฺกชาตกํ	„	๓๖๘
๖	การนุทฺธิยชาตกํ	„	๓๖๘
๗	ถฏฺฐกิกชาตกํ	„	๓๗๐
๘	จุลฺลตธมฺมปาดชาตกํ	„	๓๗๓
๘	สํวณฺณมิกชาตกํ	„	๓๗๒
๑๐	สํสํหํชาตกํ	„	๓๗๓
๒	วณฺณาโรหวคฺคโค		
๑	วณฺณาโรหชาตกํ	„	๓๗๔
๒	สํตวํสชาตกํ	„	๓๗๕
๓	หิวิชาตกํ	„	„
๔	ขชฺโชปนกชาตกํ	„	๓๗๖
๕	อหิคุณฺฑิกชาตกํ	„	๓๗๗
๖	คฺคัมพียชาตกํ	„	„

กิตฺติคนปคฺคํ สํตฺตกนิปาตชาตกํ

พ

๘	กุกฺกุฏชาตกํ	อํกุเ	๓๘๖
๙	ธมฺมทุสฺสชาตกํ	,,	๓๘๗
๓๐	นนฺทียนิคฺรราชชาตกํ	,,	๓๘๘
๒ ขุรปฺปตฺตวคฺคโ			
๑	ขุรปฺปคฺคชาตกํ	,,	๓๘๘
๒	สํจิชาตกํ	,,	๒๐๐
๓	ตฺตุนฺทิตชาตกํ	,,	๒๐๓
๔	สํวณฺณกุกฺกุฏกชาตกํ	,,	๒๐๒
๕	มยฺหกสํกฺกณชาตกํ	,,	๒๐๔
๖	ปพฺพชิตฺตวิหะงกชาตกํ	,,	๒๐๕
๗	อฺปตฺติงฆปฺปฬชาตกํ	,,	๒๐๗
๘	วิฆาตํชาตกํ	,,	,,
๘	วฏฺฏกชาตกํ	,,	๒๐๘
๓๐	มณฺนิชาตกํ	,,	๒๐๘

สํตฺตกนิปาตชาตกํ

๑ กุกฺกาวคฺคโ

๑	กุกฺกชาตกํ	,,	๒๓๓
๒	นโนชชาตกํ	,,	๒๓๒
๓	สํกฺกณชาตกํ	,,	๒๓๓

อฏฐกนิปาตชาตกัม

๑	กัจจานีวิคฺโก		
๑	กัจจานีชาตกัม	อฏฺเฏ	๒๓๘
๒	อฏฺฐสัทฺถชาตกัม	„	๒๔๐
๓	สัฏฺถสาชาตกัม	„	๒๔๓
๔	สัมมุกฺคชาตกัม	„	๒๔๒
๕	คจฺจุมมาตชาตกัม	„	๒๔๔
๖	เจตฺติยราชชาตกัม	„	๒๔๖
๗	ชินฺนุทฺติยชาตกัม	„	๒๔๗
๘	อาทิกุตฺตชาตกัม	„	๒๔๘
๙	อฏฺฐาณชาตกัม	„	๒๕๐
๑๐	ทิมฺมชาตกัม	„	๒๕๓

นวกนิปาตชาตกัม

๑	คิซฺสมชาตกัม	„	๒๕๓
๒	โกธมฺมพิยชาตกัม	„	๒๕๔
๓	มหาสัฏฺถราชชาตกัม	„	๒๕๕
๔	จุลฺลสัฏฺถราชชาตกัม	„	๒๕๗
๕	หวิคฺจชาตกัม	„	๒๕๘

กิตติคุณปศุสัตว์ ทวาทสนิปาตชาตกัม

ร

๑๒	พิถารโกสัยชาตกัม	ยงุเก	๒๘๓
๑๓	จกุกวากชาตกัม	,,	๒๘๕
๑๔	ภูริปัญหาชาตกัม	,,	๒๘๖
๑๕	มหามงฺคตชาตกัม	,,	๒๘๗
๑๖	ฆตปนฺนพิทชาตกัม	,,	๓๐๐

เอกาทสนิปาตชาตกัม

๑	มาตุโปสกชาตกัม	,,	๓๐๓
๒	ชุนฺนชาตกัม	,,	๓๐๔
๓	ธมฺมเทวปฺปุตฺตชาตกัม	,,	๓๐๗
๔	อฺทฺตชาตกัม	,,	๓๑๐
๕	ปานิยชาตกัม	,,	๓๑๔
๖	ยฺชฺชชาตกัม	,,	๓๑๕
๗	ทสฺสชาตกัม	,,	๓๑๗
๘	ถึวฺรชาตกัม	,,	๓๑๘
๘	ถึปฺปาวรทชาตกัม	,,	๓๑๘

ทวาทสนิปาตชาตกัม

๑	จุตฺตกุณฺณชาตกัม	,,	๓๒๒
๒	ภทฺทถึถึชาตกัม	,,	๓๒๔

ก กิตฺติคนปคฺคํ เทรสนิปาตชาตกํ

๓	สมุทฺททวณิชาตกํ	อจุเก	๓๒๕
๔	กามชาตกํ	,,	๓๒๘
๕	ชนตฺถนุชาตกํ	,,	๓๓๐
๖	มหากณฺหาชาตกํ	,,	๓๓๓
๗	โกถียชาตกํ	,,	๓๓๒
๘	เมณฺจกปญฺหาชาตกํ	,,	๓๓๖
๙	มหาปทุมชาตกํ	,,	๓๓๘
๑๐	มิตฺตามิตฺตชาตกํ	,,	๓๔๐

เทรสนิปาตชาตกํ

๑	อมฺพชาตกํ	,,	๓๔๒
๒	ผนฺทนชาตกํ	,,	๓๔๕
๓	ชวณหัตถชาตกํ	,,	๓๔๖
๔	จุฏฺถนารทกตฺถปชาตกํ	,,	๓๔๘
๕	ทฐชาตกํ	,,	๓๕๐
๖	ภาถิจฺจุโพธิชาตกํ	,,	๓๕๒
๗	อภิกฺคฺติชาตกํ	,,	๓๕๔
๘	ตถฺกาวริยชาตกํ	,,	๓๕๖
๙	รฐมิกชาตกํ	,,	๓๕๘
๑๐	ตฺรงฺกชาตกํ	,,	๓๖๒

ปกิตฺตนิปตชาตํ

๑	ธำถิเกทวชาตํ	ชงฺเก	๓๖๖
๒	จนุทกนินุวชาตํ	„	๓๖๘
๓	มหาชุกฺกชวตํ	„	๓๗๓
๔	ชุกฺกทวตชวตํ	„	๓๗๔
๕	ภิสชาตํ	„	๓๗๗
๖	ธฺรฺวจิชวตํ	„	๓๗๘
๗	ปณฺจโปสถิกชวตํ	„	๓๘๔
๘	มหาโมรชวตํ	„	๓๘๘
๙	คจฺจธฺมฺมชวตํ	„	๓๙๓
๑๐	มหาจวณิชวตํ	„	๓๙๔
๑๑	ธำธินวาชวตํ	„	๓๙๗
๑๒	ทสฺสปวราหุณชวตํ	„	๔๐๐
๑๓	ภิกฺขวปรมฺพวชวตํ	„	๔๐๕

วีสตนิปตชาตํ

๑	มาตจฺจชวตํ	„	๔๐๘
๒	จิตฺตธฺมฺมชวตํ	„	๔๑๓
๓	ธำธินวาชวตํ	„	๔๑๘

กิตุชนบทต์ จตุตาถึถนิปาทชาตกั

ห

๘	ปณฺทรรกชาตกั	อญฺเ	๕๓๒
๘	ถมฺพุลาชาตกั	,,	๕๓๘
๑๐	ภณฺฑุคฺคินฺทุกชาตกั	,,	๕๒๔

จตุตาถึถนิปาทชาตกั

๓	เตถฺกฺกชาตกั	,,	๕๓๐
๒	ถวภฺกชาตกั	,,	๕๓๕
๓	ถมฺพุลาชาตกั	,,	๕๔๔
๔	ถงฺขปาดชาตกั	,,	๕๔๘
๕	จตุถถฺกโถมชาตกั	,,	๕๖๐



สัตตมนุสปีฏเฐ ชุทฺทกนิกายสุตฺต ชาตกั

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

เอกนิပါတชาตกั

๑ อปฺปณฺณกาวคฺโค

๑ อปฺปณฺณกชาตกั

- [๑] อปฺปณฺณกั จานเมเก ทุติยํ ชาหุ ตกฺกิกา
เชตทณฺเฑน เมธาวี ตํ คณฺเห ยทปฺปณฺณกนฺนํ ๑
อปฺปณฺณกชาตกั ปจํ ๑

๒ วณฺณปถชาตกั

- [๒] อภิตาสฺสโน วณฺณปถे ๒ ๒ ๒
อฺทฺตคณฺเฑน ตกฺก ปปฺ อวิหฺตุ
เอวํ มฺหิ วิวียพฺพปฺปโน
อภิตาสฺส วิหฺเต หทยสฺส สมนฺตินฺนํ ๑
วณฺณปถชาตกั ทุติยํ ๑

๑ พ. วณฺณปถชาตกั ๑ ๒ วณฺณปถ ๑

๓ เสรีวาณิชชาตัม

- [๓] อธิ เจ น วิราเธติ สหุมนุสฺส นิยามกํ
 จิรํ คุวํ อนุตฺตปฺเปตฺติ เสรีวาณํ วาณิโชนิ ๑
 เสรีวาณิชชาตัม ตติยํ ๑

๔ จตุตถเสฏฐิชาตัม

- [๔] อปฺปเกณฺหิ เมธาวี ปาภเวณ วิจฺจฺชโน
 สมนุจฺจาเปติ อคฺคตํ อนุ อคฺคิถ สหุมนุติ ๑
 จตุตถเสฏฐิชาตัม จตุตถํ ๑

๕ ตณฺหุทฺตนาฬิชาตัม

- [๕] อิมคฺชติ ตณฺหุทฺตนาฬิกา จ
 พาวรณสฺสอนุตฺตพาทิราณี

อสุตฺตปญฺจสฺสเตตานิ เอกา ตณฺหุทฺตนาฬิกาคิ ๑

ตณฺหุทฺตนาฬิชาตัม ปญฺจมํ ๑

-
- ๑ อิทํ ชาตัม ส. โปตุถเก น ทิสฺสติ ๑ พ. เหวํ ทิสฺสติ
 กิ อคฺชติ ตณฺหุทฺตนาฬิกาย
 อสุตฺตํ มุถาย วเทหิ ราชา
 พาวรณสฺสอนุตฺตพาทิราโต
 อยมคฺชติ ตณฺหุทฺตนาฬิกา ๑

๖ เทวธมฺมชาตกั

- [๖] หิริโศกุตฺตปฺปสฺมปฺนนา สุกฺกธมฺมสฺมาหิตา
 สันฺโต สฺปฺปริสา โถเก เทวธมฺมาติ อจฺจเรติ ๑
 เทวธมฺมชาตกั อจฺจ ๑

๗ กญฺจหริชาตกั^๑

- [๗] ปุตุโต ตฺยาหํ มหาราช ตฺวํ มํ โปสฺส ชนาริปป
 อญฺเฌบี เทโว โปสฺเสติ กิณฺจ เทโว สกํ ปชฺนุติ ๑
 กญฺจหริชาตกั สคฺคมนํ ๑

๘ คามนิชาตกั

- [๘] อบี อคฺรमानนํ ผลาสาถ สมิชฺเชติ
 วิปกฺกพฺพรหมจฺริโยสฺมิ เอวํ ชานาหิ คามนํติ ๑
 คามนิชาตกั อจฺจมนํ ๑

๙ มฆเทวชาตกั^๒

- [๙] อุตฺตมจฺจุรฺหา มยฺหํ อิเม ชาตา วโยหฺรา
 ปาตุภฺตา เทวทุตา ปพฺพชฺชาสฺมโย นมาติ ๑
 มฆเทวชาตกั นวมนํ ๑

๑๐ สุขวิหาริชาติกัม

- [๓๐] ยมฺ ๑ อญฺเณ น รกฺขติ โย ๑ อญฺเณ น รกฺขติ
 สเว ราช สัจฺจํ เสดิ กามะสุ อนเปกฺขวาติ ๑
 สุขวิหาริชาติกัม ทถมํ ๑
 อปณฺณกวจฺโค ปจฺโม ๑

ตสฺสสุทฺธานํ ๑

จวราปณฺณก วณฺณปถ เสวิวโร
 สฺวิจฺกฺขน ตณฺหุตนาพิทสฺสา
 หิริ ปฺปฺตฺต วรุตฺตคามณินา
 โย ๑ น รกฺขติ เทน ทสฺ ๑

๒ สัจจกฺโข

๑ ลกฺขณชาติกัม

- [๓๑] โหติ สัจจกํ อตฺโต ปฐิสนฺถารวฺตฺติ
 ลกฺขณํ ปสฺส อายนฺติ ฅาติสงฺฆปฺรภฺวติ
 อถ ปสฺสสฺมิ กามิ สฺวิหฺนํ ฅาติภฺติ ๑
 ลกฺขณชาติกัม ปจฺมํ

๒ นิโคธรมิกษาคํ

- [๑๒] นิโคธรมเฆ เตเวยฺย น ตาธํ อูปตํเส
 นิโคธรมํ มคํ เตยฺโย ยญฺเฆ ตาธมํ ชีวิตฺตุนฺติ ฯ
 นิโคธรมษาคํ ทุตฺติยํ ฯ

๓ กณฺฐินษาคํ

- [๑๓] ชิริตฺถุ กณฺฐินํ สลฺลํ ปุริสํ คาทฺฬหเวรฺณํ
 ชิริตฺถุ คํ ชนปทํ ยตุกิตฺถํ ปริณายิกา
 เต วาปํ ชิกฺกิตฺตา สตุตฺตา เย อิตฺถํ วสํ คตํ ติ ฯ
 กณฺฐินษาคํ ทุตฺติยํ ฯ

๔ วาตมิกษาคํ

- [๑๔] น กิริตฺถิ รเสหิ ปาปํโย
 อาวาเสหิ วา สนนฺตเวหิ วา
 วาตมิกํ คหณนิสฺสํ
 วสฺมาเนสสิ รเสหิ สณฺขโยติ ฯ
 วาตมิกษาคํ จตุตฺถํ ฯ

๕ ขราทิษษาคํ

- [๑๕] อฏฺฐกฺขรํ ขราทิเย มิคํ วฏฺกาคิวฺกนิ

สัจจตภาณกตีกุณํ น นํ โยวทิสฺสเหติ ๑
 ชาติยชาติกํ ปณฺณมํ ๑

๖ ติปฺลุตฺตมิกชาติกํ

[๑๖] มิกํ ติปฺลุตฺตมกณฺเณน
 อฏฺฐกฺขรํ อฏฺฐมรตฺตาปายํ
 เขเกณ โสฺเตน ฌมาสฺสสฺสโต
 กทํ กถาหติโกติ ภาณเณยโยติ ๑
 ติปฺลุตฺตมิกชาติกํ ฌญํ ๑

๗ มาลุตฺตชาติกํ

[๑๗] กาเพ วา ยทํ วา ชฺรณฺเห ยทา วายติ มาลุตโต
 วาตฺตานํ ทิ สํตานิ อุกฺกมฺปราชิตฺวาติ ๑
 มาลุตฺตชาติกํ สัจจตมํ ๑

๘ มตกภตฺตชาติกํ

[๑๘] เหวณฺเจ สัจจตา ชาเนยฺยํ ทฺวชฺชา ยํ ชาติสํมกฺโก
 น ปาโณ ปาณินํ หนฺนฺเน ปาณชาติํ ทิ โสจตฺติ ๑
 มตกภตฺตชาติกํ ฌญํ ๑

๑ ส. พ. สัจจตทํ กถาตีกุณํ ๑

๕ อายาจิตกตฺตชาตกั

- [๑๘] ตฺเจ มุญฺเจ เปจฺจ มุญฺเจ มุจฺจมาโน หิ พชฺฌติ
 น เหวํ ชีวรา มุจฺจนฺติ มุคฺติ พาลลฺล พนฺนนฺติ ฯ
 อายาจิตกตฺตชาตกั นวมนํ ฯ

๑๐ นพปानชาตกั

- [๒๐] ทิสฺวา ปทมนุคฺติณฺณํ ทิสฺวาโนตฺตริํ ปทํ
 นเพน วาริํ ปิวิสุตํ เณ มํ ตฺวํ วิสุตฺตํ ติ ฯ
 นพปानชาตกั ทสฺมนํ ฯ
 สํวคฺโค ทฺติโย ฯ

คตฺตํทฺทานํ ฯ

อถ ตกฺขณํ ตาข ชิริตฺถ
 ปุณฺ นกิริตฺถิ รเสหิ ขราทียา
 อติโมติ รตฺมาตฺต ปาณ
 มุจฺเจน นพทฺวหฺยเนน ภวนฺติ ทสฺ ๑

๓ กุรุทวคฺโค

๑ กุรุทวมิกชาตกั

- [๒๑] ฌาตเมตํ กุรุทลฺลํ ยํ ตฺวํ เสปนฺณิ เสยฺยติ

อนฺนํ เสปนฺนํ คจฺฉามิ น เม เต รุจฺเจเต ผลนฺติ ฯ
 กุรุจฺฉมิกชาตกํ ปจฺมํ ฯ

๒ กุฏฺฐชาตกํ

[๒๒] เย กุฏฺฐา ราชกุตฺตมิ วชฺชมา
 โกเตยฺยกา วนฺณพฺพุปปนฺนา
 เตเม น วชฺชมา มยฺมสฺม วชฺชมา
 นายํ สจฺจจา ทุพฺพตฺตชาติกาเยนฺติ ฯ
 กุฏฺฐชาตกํ ทฺติยํ ฯ

๓ โกชาชานียชาตกํ

[๒๓] อมฺิ ปสฺสเนน เถมาโน สฺสเถมิ สฺสเถตฺถโก
 เสยฺโยว วหฺวา โกชฺโณ ยฺยช มณฺเณว สํวธฺตํ ฯ
 โกชาชานียชาตกํ ตฺติยํ ฯ

๔ อาชณฺณชาตกํ

[๒๔] ยทา ยทา ยตฺถ ยทา ยตฺถ ยตฺถ ยทา ยทา
 อาชณฺโณ กุรุเต เวคํ หายนฺติ ตตฺถ วาฬวาทิ ฯ
 อาชณฺณชาตกํ จตฺตมํ ฯ

๕ ติตฺถชาตกั

- [๒๕] อญฺญมณฺเฑหิ ติตฺถเกหิ อสฺสํ ปาเยหิ ธารกั
 อจฺจาตฺนสฺสํ ปุริสํ ปายาสสฺสํบี คปฺปคํตี ๑
 ติตฺถชาตกั ปณฺจมนํ ๑

๖ มหิพามุขชาตกั

- [๒๖] ปุราณโจราน วโจ นิสฺสม
 มหิพามุโข โปถยมานุจาวี
 สฺสณฺณตํ หิ วโจ นิสฺสม
 คชฺศุคฺคโม สํพพฺกุณฺเณสฺส อฏฺฐาติ ๑
 มหิพามุขชาตกั ฉนฺธุจํ ๑

๗ อภินฺหาตกั

- [๒๗] นาทํ กพฺปํ ปทาทเว
 น ปิณฺฑํ น กุเสํ น ฆสฺสํ
 มณฺเฑวามิ อภินฺหาตสฺสํ
 นาคิ สีนฺหมกาสี กุกุกุเรติ ๑
 อภินฺหาตกั สํคฺคมนํ ๑

๘ นนทวิสาขชาติกั

[๒๘] มนุญญเมว ภาเสยฺย นามนุญญํ กุทาจนํ
 มนุญญํ ภาสฺमानตฺสํ คุรุภาวํ อุตฺตมํ
 ฌณฺญํ นํ อตฺตาเกสิ เตน จ ตฺมโน อหฺมุติ ฯ
 นนทิวีสํถาตฺตํ ๑

๕ กณฺหาตกั

[๒๘] ยโต ยโต ครุ ชุรํ ยโต คมภีรวตฺตนิ
 ตทาสุํ ฅณฺหํ บุปฺพชฺชติ สฺวาสุํ ตํ วทเต ชฺรณฺติ ฯ
 ฅณฺหาตกํ นวมนํ ฯ

๑๐ มุณเฑชาตกั

[๓๐] มำ มุณิกตฺตํ มียิ อากฺขนฺณานิ ภาณชฺชิติ
 อปฺปโตตฺตํโก ภูตฺตงฺกาท เอตํ ที่มายตฺตกฺขนฺณนฺติ ๑
 มุณิกชาตกํ ทตฺตมํ ๑
 กุรฺรฺกฺกฺกฺโก ตติโย ๑

คตฺตํททํ ๗

กรุงศรีอยุธยา โทษวโร
ปุ่น วาฬสุดดีวิชัยโน
มทิพามุข นามบุญญวโร
วเขต ชูร มุณิเกน ทศ ๗

๔ กุฎาวกคฺโค

๑ กุฎาวกชาตกั

- [๓๑] กุฎาวกา มาตติ สิมุพตีสุมั
 อัสสัมเขน ปวิชชชยตฺตํ
 กามิ จชาม อตฺตเรตฺตํ ปาณิ
 มายิเม ทิชา วิกุฎาวา อเทตฺตุนฺติ ฯ
 กุฎาวกชาตกั ปจํ ฯ

๒ นจฺจชาตกั

- [๓๒] รุทํ มนุญฺญํ รุจิรา จ ปิฏฺฐิ
 เวฬุริยวณฺณสนฺนิภา จ ทิชา
 พุชามมตฺตานิ จ เปกฺขณานิ
 นจฺจเนน เต ธตฺว โน ททามิติ ฯ
 นจฺจชาตกั ทุตฺติยํ ฯ

๓ สมนุโมทมานชาตกั

- [๓๓] สมนุโมทมานา ภจฺจนฺติ ชาตมาทาย ปกฺขิโน
 ยทา เต วิวทิสฺสฺสนฺติ ตทา เอหิณฺติ เม วตฺสนฺติ ฯ
 สมนุโมทมานชาตกั ตติยํ ฯ

๑ พ. เวฬุริยวณฺณสนฺนิภา ฯ

๘ พกชาตกั

- [๓๘] นารุจนํ ตํ นิกคิปปณฺโณ นิกคยา สฺขเมตติ
 อาราทติ นิกคิปปณฺโณ พโก กกุกกุกกามิวาติ ฯ
 พกชาตกํ อชฺชํ ๑
-

๙ นนฺทชาตกั

- [๓๙] มณฺเฒ โสวณฺณโย วาสี โสวณฺณมาตา จ นนฺทโก
 ยคฺถ ทาโส อามชาโค จีโต กุถฺตานิ คชฺชตฺตํ ๑
 นนฺทชาตกํ นวมํ ๑
-

๑๐ จทิวฺจการชาตกั

- [๔๐] กามํ ปตานิ นิรยํ อุตฺทปฺปาโท อวสฺสโร
 นานวียํ กวิสฺสํ - นนฺท ปิณฺฑํ ปฏิกุคฺคหาติ ฯ
 จทิวฺจการชาตกํ ทสํ ๑
 กุถาวกวกุโ จตุตถโก ๑
-

ตสฺสํทฺธานํ ๑

สฺสโร มาตติ ฐิตโร ปกฺกฺขิวโร
 ฐิตราโค มาตานิคา จ ปุณ
 ชกตฺตํ วุฑฺฒ สกฺกุกโก
 คตา นนฺทก ปิณฺฑวเรน ทสํ ๑

๕ อตฺตกามวคฺโค

๑ โสสกชาตกํ

[๔๑] โย อตฺตกามสฺส หิตานุกมฺปิโน
 โอวชฺชมาโน น กโรติ สํสํ
 อธิยา ปาทโมถุพฺภ มิตฺตโก วีย ไสจคฺคิ ฯ
 โสสกชาตกํ ปจฺฉํ ฯ

๒ กโปตกชาตกํ

[๔๒] โย อตฺตกามสฺส หิตานุกมฺปิโน
 โอวชฺชมาโน น กโรติ สํสํ
 กโปตกสฺส วจฺจํ อกตฺวา
 อมิตฺตหตฺตคฺคโคโต เถคฺคิ ฯ
 กโปตกชาตกํ ทฺธิยํ ฯ

๓ เวพฺพชาตกํ

[๔๓] โย อตฺตกามสฺส หิตานุกมฺปิโน
 โอวชฺชมาโน น กโรติ สํสํ
 เขวํ โส นิหโต เถคฺคิ เวพฺพสฺส ยถา ปิศาติ ฯ
 เวพฺพชาตกํ ทฺธิยํ ฯ

๔ มกสชาติกั

- [๔๔] เถยฺโย อมิตฺโต มคฺชยา อูเปโต
 น เทวอ มิตฺโต มติวิปปหิโน
 มกถํ วริสฺสํหุติ หิ เขตฺตมฺโโค
 ปุคฺโค ปิตุ อพฺภิตา อุตฺตมจฺจนฺติ ฯ
 มกสชาติกั จคฺคํ ฯ

๕ โรหิณชาติกั

- [๔๕] เถยฺโย อมิตฺโต เมธาวี ยญฺเญ พาทานุกมฺปโก
 ปสฺสํ โรหิณิกํ ชมฺมํ มาตโร หนฺนฺตฺวาน โสจคฺคิ ฯ
 โรหิณชาติกั ปญฺจมนํ ฯ

๖ อารามทูลกชาติกั

- [๔๖] น เว อนตฺถกฺกสฺสเถน อตฺถจฺริยา สฺสฺชาวหา
 หาเปติ อตฺถํ ทุมฺเมโธ กปฺปี อารามิโก ยถาติ ฯ
 อารามทูลกชาติกั ฉนฺนํ ฯ

๗ วารุณทูลกชาติกั

- [๔๗] น เว อนตฺถกฺกสฺสเถน อตฺถจฺริยา สฺสฺชาวหา
 หาเปติ อตฺถํ ทุมฺเมโธ โกณฺทญฺโญ วารุณิ ยถาติ ฯ
 วารุณทูลกชาติกั สํคตฺมํ ฯ

๘ เวทพุพชาติกั

[๔๘] อนุปาเยน โย อตุถํ อิจุตติ โส วิหณฺวติ
เจตา หนึ่สุ เวทพฺพํ สัพเพ เต พุยนมชฺฌกฺขฺติ ฯ
 เวทพพชาตกํ อฏฺฐมี ฯ

๕ นกขลุ่ยตขาตัก

[๔๘] นกขุฑุํ ปฏิมานนุํ อตุโถ พาลํ อุปจุจกา
อตุโถ อตฺถสฺส นกขุฑุํ ก็ กวิสฺสนฺติ ตาวภาติ ฯ
นกขคชชาตกํ นวมํ ฯ

๑๐ ทมฺมเมธชาตกํ

[๕๐] ทุมเมธานํ สหเสณ ยญโย เม อปยาจิตโต
 อิทานิ ไชหํ ยชิตฺตํมิ พหุ อมมโก ชโนติ ฯ
 ทุมเมธชาตกํ ทตมํ ฯ
 อตฺตถกามวคฺโค ปญฺจโม ฯ
 ปจฺมปณฺณาตโก ฯ

คสัฏฐทาทัน ๗

ชก มีตุตถมาตุ ฎไปตวโร
ตถา เวพุท เตตมฺโศ โรหิณิ

กมึ วารุณิ เจตจรา จ ปุณ
คถา ตารก ยญฺญวเรน ทสฺ ๑

๒ อาถึสวคฺโค

๑ มหาสัถวชาตกั

- [๕๑] อาถึสเถว ปุริโส น นิพฺพินฺทเยยฺย ปณฺทิตो
ปสฺสํามิ โวหํ อคฺคตํ ยถา อิจฺฉํ คถา อหฺมึ ๑
มหาสัถวชาตกั ปจฺมํ ๑

๒ จุพฺพนกชาตกั

- [๕๒] วายเมเถว ปุริโส น นิพฺพินฺทเยยฺย ปณฺทิตो
ปสฺสํามิ โวหํ อคฺคตํ อุกกา ถณฺมุพฺพกตฺตํ ๑
จุพฺพนกชาตกั ทฺติยํ ๑

๓ ปุณฺณปาติชาตกั

- [๕๓] คเถว ปุณฺณปาติโย อญฺญายํ วคฺคเต กถา
ชาการเกณ ชานามิ เนวายํ ภทฺทกา สฺวราตี ๑
ปุณฺณปาติชาตกั ตฺติยํ ๑



๔ ผลชาตกิ

- [๕๔] นาย รุกฺโข ทุรารุโห นบี ตามโค ชารกา
 ชาการเกน ชานามิ นาย สาทุสโส ทุโมติ ฯ
 ผลชาตกิ จตุตถิ ฯ

๕ ปญจาวุชชาตกิ

- [๕๕] โย ชตฺถเนน จิตฺเตน ชตฺถมนโส นโร
 ภาเวติ กุสฺสํ ฐมํ โยคกฺเขมสฺส ปตฺติยา
 ปาปฺเณ อนุปฺพุเพน สัพฺพสํโยชนกฺขยนฺติ ฯ
 ปญจาวุชชาตกิ ปญฺจมนิ ฯ

๖ กณฺฐจนกฺขนุชชาตกิ

- [๕๖] โย ปหฺนุเจเน จิตฺเตน ปหฺนุจมนโส นโร
 ภาเวติ กุสฺสํ ฐมํ โยคกฺเขมสฺส ปตฺติยา
 ปาปฺเณ อนุปฺพุเพน สัพฺพสํโยชนกฺขยนฺติ ฯ
 กณฺฐจนกฺขนุชชาตกิ ฉฏฺฐมนิ ฯ

๗ วานรินฺทชาตกิ

- [๕๗] ยสฺสเสเต จตุโร ฐมมา วานรินฺท ยฺยา ทว
 สจฺจํ ฐมโม จิตฺติ จาโค ทิฏฺฐํ โส อติวตฺตตฺติ ฯ
 วานรินฺทชาตกิ สทฺตมนิ ฯ

๘ ตโยธมฺมชาตกํ

- [๕๘] ยถฺเตเต ๙ ตโย ธมฺมา วานรินฺท ยถา ทว
 ทกฺขิณํ สฺฐริณํ ปณฺณา ทิฏฺฐํ โส อติวคฺคตฺติ ๑
 ตโยธมฺมชาตกํ ฌฏฺฐมํ ๑

๙ เกริวาทชาตกํ

- [๕๙] ธเม ธเม นาคิธเม อติธนฺตํ หิ ปาปกํ
 ธมฺมฺเตนํ สํตํ ททฺธํ อติธนฺเตน นาสิตนฺติ ๑
 เกริวาทชาตกํ นวมํ ๑

๑๐ สงฺขธมฺมชาตกํ

- [๖๐] ธเม ธเม นาคิธเม อติธนฺตํ หิ ปาปกํ
 ธนฺเตนาริศาตา โภคา เต ตาโต วิธมํ ธมฺมฺติ ๑
 สงฺขธมฺมชาตกํ ทศมํ ๑
 ชาลีสวคฺโค ฌฏฺฐโ ๑

ตลฺลสฺสทฺธานํ ๑

ยถา อิจฺฉิ ตถาหุ ทถา ถถา
 สฺร สํทฺฆฺโลว อลฺลนฺมโน

ตํปฏฺฐมนโน จตุโร จ คโย
 สตตทฺฐกโกคมเนน ทส ๑

๗ อิติถิวคฺโค

๑ อสาคมนุตชาตํ

[๖๑] ขาสา โถกิตฺติโย นาม เวลา คาสํ น วิชฺชติ
 สํวตฺตทา จ ปคพฺภา จ สิจฺจํ สํพฺพคฺขโส ยถา
 ตา หิตฺวา ปพฺพสิสฺสํมิ วิเวกมนุพฺพุตฺตยฺนุติ ๑
 อสาคมนุตชาตํ ปจํ ๑

๒ อณฺหฏฺฐชาตํ

[๖๒] ยํ พฺราหฺมโน อวาเทสิ จัณฺโณ สมนุชฺเชจิโต
 อณฺหฏฺฐตา ภตา ภริยา คาสํ โก ชาตุ วิสฺสเสติ ๑
 อณฺหฏฺฐชาตํ ทฺติยํ ๑

๓ ตกฺกชาตํ

[๖๓] โภธนา อกตญฺญ จ ปิสฺสุณา จ วิเภทิกา
 พฺรหฺมจริยํ จร ภิกฺขุ โส สฺสํ น วิหาหิสีติ ๑
 ตกฺกชาตํ ตฺติยํ ๑

๑ พ. ปิสฺสุณา มิตฺตเภทิกา ๑

๔ ทุราชานชาตัก

- [๖๔] มา สฺ นนฺทิ อิจฺฉติ มํ มา สฺ โสจฺ น อิจฺฉติ
 ถึนํ ภาโว ทุราชาโน มจฺฉสฺเสวาทเก คคณฺติ ฯ
 ทุราชานชาตัก จตุตฺถํ ฯ

๕ อนภิริชชาตัก

- [๖๕] ยถา นทํ จ ปนฺโถ จ ปานาการํ สภา ปปา -
 เขวํ โถกิตฺถิโย นาม นาสํ กุชฺฌณฺติ ปณฺชิตาติ ฯ
 อนภิริชชาตัก ปญฺจมํ ฯ

๖ มุทฺตกฺขณชาตัก

- [๖๖] เขกา อิจฺฉา ปุเร ชาลํ ชตฺตฺรา มุทฺตกฺขณํ
 ยโต ตฺตฺรา ชพารกฺขิ อิจฺฉา อิจฺฉํ วิชายถาติ ฯ
 มุทฺตกฺขณชาตัก ฉฏฺฐํ ฯ

๗ อฺจุณฺณชาตัก

- [๖๗] อฺจุณฺณเก เทว เม ปฺตุโต ปเก ชาวนฺติยา ปติ
 ตณฺจ .เทสํ น ปสฺสํยมิ ยโต สํทริยมานเยติ ฯ
 อฺจุณฺณชาตัก สัตตมํ ฯ

๘ สํสฺสชาติกํ

[๖๘] ยสํมํ มโน นิสํสํ จิตฺตญฺจาบี ปสํสํ
 อธิฏฺฐปฺพุพเพ โปสํสํ กามํ คสํมํบี วิสํสํเสติ ฯ
 สํสฺสชาติกํ อฏฺฐมํ ฯ

๙ วิสฺสวณฺตชาติกํ

[๖๙] ฐิตฺตํ ตํ วิสํ วณฺตํ ยมํ ฐิตฺตการณา
 วณฺตํ ปจฺจาวณฺตํสํมํ มํ เม ฐิตฺตา วณฺติ ฯ
 วิสฺสวณฺตชาติกํ นวมํ ฯ

๑๐ กุฑฺดชาติกํ

[๗๐] น ตํ ฐิตํ สํสํ ฐิตํ ยํ ฐิตํ อวชิยฺยติ
 ตํ ฐิตํ ฐิตํ สํสํ ฐิตํ ยํ ฐิตํ นาวชิยฺยตํติ ฯ
 กุฑฺดชาติกํ ทสํมํ ฯ
 อิตฺถํวคฺโค สํสฺสโม ฯ

๑๑ สํสฺสชาติกํ

สํสํ สํสฺสชาติกํ ฐิตํ
 ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ
 ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ
 ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ
 ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ ฐิตํ

๘ วรฺณวคฺโค

๑ วรฺณชาตกํ

- [๗๑] โย ปุพฺเพ กรณฺยานิ ปจฺญา โส กาตุมิจฺจติ
 วรฺณกฏฺฐํ ภณฺโฆวํ ส ปจฺญา อหุตฺตปตฺติํ ๑
 วรฺณชาตกํ ปจฺมํ ๑
-

๒ สํถวานาคชาตกํ

- [๗๒] อกตญฺญตฺสํ โปสฺสตฺสํ นิจฺจํ วิจฺจทสฺสํ
 สํพฺพญฺเจ ปจฺจํ ทชฺชชา เณว นํ อภิราชนเยติ ๑
 สํถวานาคชาตกํ ทุตฺติยํ ๑
-

๓ สจฺจจฺกิริชาตกํ

- [๗๓] สจฺจํ กิเรวมาหํสํ นรา เขกจฺจฺจา อธิ
 กฏฺฐํ นิปฺปตฺติวํ เสงฺกโย น เทวเวกจฺจโย นโรติ ๑
 สจฺจจฺกิริชาตกํ ตุตฺติยํ ๑
-

๔ รุกฺขธมฺมชาตกํ

- [๗๔] สจฺจํ สํพฺพหุตา ฅาตํ อมฺมํ รุกฺขชา อรณฺณชา
-

๑ สํ, วิปถาวิตํ ๑ พ. นิธุตติวํ ๑

วาโต วหติ เขกฺขจํ พุรหฺนตฺตมฺมํ วนปฺปติเนติ ฯ
 รุกฺขมฺมชาตกํ จตุคฺคํ ฯ

๕ มจฺจุชาตกํ

[๗๕] อภิตฺถนฺนํ ปชฺชุนฺนํ นิธิํ กากสฺสํ นาสย
 กากํ โสถาย รนฺนํ เหติ มณฺจํ โสถา ปโมจยาติ ฯ
 มจฺจุชาตกํ ปณฺจมนํ ฯ

๖ อสงฺกยชาตกํ

[๗๖] อสงฺกโยมฺหิ คามมฺหิ อรณฺเณ นคฺคิ เม ภยํ
 อชฺชฺมคฺคํ สมารุพฺโห เมตฺตตาย กรุณาย จาติ ฯ
 อสงฺกยชาตกํ ฉฺชจํ ฯ

๗ มหาสุปฺป็นชาตกํ

[๗๗] อุตฺตมา รุกฺขา คาวิโย ควา จ
 อุตฺตํ กัสสํ สิทฺธํ จ กุมฺภโก
 โปกฺขรณํ จ อปากจฺนฺทํ
 ตาวฺนิ สํทมนฺติ สิทฺธา ปตฺตวณฺติ
 มณฺจฺกฺกโย กณฺทสฺสํ ปเป คิตฺตมนฺติ
 กากํ สฺสวณฺณา ปรีวารยมนฺติ

คธํ วกา เอพกานํ ภายา हि
 วิปริยาโย วคฺคตฺติ นยิธมคฺคตฺติ^๑ ॥
 มหาสุปฺปินชาตกํ สคฺคตมํ ॥

๘ อิตฺถีสชาตกํ

[๗๘] อุกฺโข ชณฺฐา อุกฺโข กุณฺโณ อุกฺโข วิธมฺมจกฺขกา
 อุกฺกิณฺโณ ปิพฺภา ชาตา นาคํ ปสฺสํมี อิตฺถิสฺสนฺติ ॥
 อิตฺถีสชาตกํ อฏฺฐมํ ॥

๙ ชรตฺถสฺสชาตกํ

[๗๙] ยโต วิธคฺคตา ๑ หตา ๑ คาโว
 ททฺธมานิ เทหานิ ชโน ๑ นโต
 ธถากมา ปุคฺคตฺทตฺยา ปุคฺคโต
 ชรตฺถสฺส^๑ เทณฺฑิม^๒ วาทยนฺโตติ ॥
 ชรตฺถสฺสชาตกํ นวมํ ॥

๑๐ ภิณฺเเสนชาตกํ

[๘๐] ยนฺเต ปวิกคฺคตฺติ ปุเร
 ธถ เต ปุคฺคิสฺสว สสนฺติ ปจฺจนา

๑ อยํ, อนฺติมปาโท พ.โปคฺคตฺทตฺยา วิธคฺคตฺติ ๑ ๒ พ. ภิณฺฑิม ๑

อภยัม น สเมติ ภัมเสณ
 ชุททุกกา จ อิทญจ เต วิหณฺณนฺติ ฯ
 ภัมเสณชาติกัม ทสฺมึ ฯ
 วรฺณวคฺโค อฏฺฐโม ฯ

ตสฺสชฺชทฺธานํ ฯ

วรฺณา อกคณฺณวเร ตุ สจฺจวรํ
 สวณปฺปติภา จ อภิตฺถนฺน
 กรฺณาย สิตาปถว อิตฺติสฺสโต
 ปุณ ติณฺทิม ปุติสฺสเรน ทสฺ ฯ

๘ อปายิมุหฺวคฺโค

๑ สุราปานชาติกัม

[๘๓] อปายิมุหฺ อณฺจจิมุหฺ อคฺคายิมุหฺ รุทิมุหฺ จ
 วิสณฺณนิกรณํ มิตฺตวา ทิฏฺฐา นาคุมุหฺ วานราติ ฯ
 สุราปานชาติกัม ปจฺมํ ฯ

๒ มิตฺตวินฺนชาติกัม

[๘๔] อติฏฺฐมฺม รณณกัม สทามคฺคณฺจ ทฺวากัม

สฺวติ ปาสาณมาสีโน ยสฺมา ชฺวี น โมกฺขสํติ ๑
 มิตฺตวินฺทชาตํ ทฺติยํ ๑

๓ กาพกณฺณชาตํ

[๘๓] มิตฺโต หเว สฺตฺตฺตฺปนฺน โหติ
 สฺหาโย ปน ทฺวาทฺสเกน โหติ
 มาสฺสชฺฌมาเสณ ๑ ฃาติ โหติ
 ตฺตฺตฺตฺตฺริ อตฺตสโมมี โหติ
 สํหํ กถํ อตฺตสฺสสฺส เหตุ
 จิรํณฺตํ กาพกณฺณํ ชฺเหยฺยณฺติ ๑
 กาพกณฺณชาตํ ทฺติยํ ๑

๔ อตฺตสฺสทฺวารชาตํ

[๘๔] ทาโรคฺยมิจฺเจ ปรมญฺจ ตาภํ
 สํตฺตญฺจ พุทฺธานุมตํ สฺตฺตญฺจ
 รมฺมานุคฺคํ ๑ อถํนตา จ^๑
 อตฺตสฺส ทฺวารว ปมุชา นเพเตติ ๑
 อตฺตสฺสทฺวารชาตํ จตฺตํ ๑

๑ พ. รมฺมานุคฺคฺติญฺจ อถํนตฺตญฺจ ๑

๕ กิมุปกุชาตกั

- [๔๕] ฉายตี โทส นามุณาย โย กาเม ปฏิสเวติ
 วิปากนุเต หนนตี นั กิมุปกุณมิว ภกฺขิตนฺติ ฯ
 กิมุปกุชาตกั ปณฺจมนั ฯ

๖ สัตถวิมฺสนชาติกั

- [๔๖] สัตถ กิเรว กถฺยาณํ สัตถํ โถเก อนฺนุคฺครํ
 ปตฺตํ ไชรวิโส นาโค สัตถวาติ น หณฺณตฺตํ ฯ
 สัตถวิมฺสนชาติกั ฉนฺจมนั ฯ

๗ มงฺกลชาติกั

- [๔๗] ยธัส มงฺกตา ธมฺมหตา
 อปฺปปาตา ธมฺมึนา ฯ ธกฺขณา ฯ
 โส มงฺกตโทสวํทิตฺตฺโค
 ยุกโยคาธิตฺโต น ชาตุเมตฺตํ ฯ
 มงฺกลชาติกั ศตฺตมนั ฯ

๘ สามรภชาติกั

- [๔๘] กถฺยาณิเมว มุณฺญเจยฺย น หิ มุณฺญเจยฺย ปาปิกั
 โมกฺโข กถฺยาณิยา สารุ มุคฺควา ตปฺปติ ปาปิกนฺติ ฯ
 สามรภชาติกั ฉนฺจมนั ฯ

๕ กุหกชาตกั

- [๘๘] วาจา ว กิร เต อาสี สันหา สจิตฺตภาณโน
 ตินมตฺเต อสฺสชิตฺโต โน จ นิภฺชสฺสํ หรณฺติ ฯ
 กุหกชาตกั นวมี ฯ
-

๑๐ อกคณฺณชาตกั

- [๘๙] โย ปุพฺเพ กตกตฺยาณํ กตฺโต นาวพฺพตฺติ
 ปจฺจนา กิจฺเจ สมนุปนฺเน กตฺตวํ นาริกฺขณคฺคิตฺติ ฯ
 อกคณฺณชาตกั ทสฺมี ฯ
 อปายิมุหฺวคฺโค นวโม ฯ
-

ตสฺสํทฺธานํ ฯ

อปายิมุห จ ทฺวรก สํตฺตปทํ
 ฉพฺพทฺว ย จ อายตฺตนา จ ปฺน
 อหิสฺสํว มจฺจกฺติ ปาปิกฺกสฺสา
 สํคฺคินิภฺช กตฺตถวเรณ ทสฺ ๑

๑๐ ถิตฺตวคฺโค

๑ ถิตฺตชาตกั

- [๙๐] ถิตฺตํ ปรมเณ เชชสา

คิดมกขั ปุริโส น พุชฺฌติ
 คิถ เว คิถ ปาปฐตถก
 ปจฺฉา เต กญฺจํ ภวิสฺสํคตติ ๑
 ติตฺตชาตกํ ปจฺฉํ ๑

๒ มหาสุวชาตก

[๘๒] อุกกญฺเจ สุมิจฺฉนฺติ มนฺตํสุ อุกฺกุหํ
 ปิยญฺจ อนฺนปानมฺหิ อตฺเต ชาเต จ ปณฺชิตนฺติ ๑
 มหาสุวชาตกํ ทฺติยํ ๑

๓ วิสฺสาสโกชนชาตก

[๘๓] น วิสฺสเส อวิสฺสตฺเต วิสฺสคฺเคปํ น วิสฺสเส
 วิสฺสํสา ภยมเนวติ สํหํ มิคมาตุกาติ ๑
 วิสฺสํสาโกชนชาตกํ ตติยํ ๑

๔ โถมหัสชาตก

[๘๔] โสตฺตฺโต โสตฺตฺโต คโต เอโก ภิสฺสเน วเน
 นคฺโค น จคฺคิมาสฺสโน เอสนาปฺสฺสโต มุณฺตี ๑
 โถมหัสชาตกํ จตฺตมํ ๑

๓ พ. โสตฺตฺโต โสตฺตฺโต เจว ๑

๕ มหาสุทฺตฺสนชาตกั

- [๘๕] อนิรุจา วต. สงฺขารวรา อุปฺปาทวยธมฺมิโน
 อุปฺปชฺชิตฺตวรา นิรุชฺฌนฺติ เสด์ วุปฺสโม สฺสฺวติ ๑
 มหาสุทฺตฺสนชาตกั ปณฺณมํ ๑

๖ เกลปตฺตชาตกั

- [๘๖] สมนฺติคฺคิกํ อนนฺตํ
 เกลปตฺตํ ยถา ปริทเรยฺย
 เอวํ สจฺจิตฺตมนฺรฺกฺเข (สฺตฺติยา^๒)
 ปคฺคยาโน ทิสฺสํ อคฺคปฺพุพฺพนฺติ ๑
 เกลปตฺตชาตกั นฺนุจํ ๑

๗ นามสํหิทธิชาตกั

- [๘๗] ชีวณฺณํ มตํ ทิสฺสวรา ชนฺปาติณฺณํ ทฺวคฺคตํ
 ปนฺนณฺณํ วเน มฺพทํ ปาปโก ปฺนฺนราคโตติ ๑
 นามสํหิทธิชาตกั สฺตฺตมํ ๑

๑ โถมหิธชาตกณฺเญว มหาสุทฺตฺสนชาตกณฺเญว สฺส.โปคฺคเกน น
 ทิสฺสณฺติ ๑ ๒ สฺส. พ. อิทํ นคฺคิ ๑

๘ กุณฺวาณิชาตกั

[๘๘] ตาธุ โห ปณฺหิโต นามํ น เทวอ อติปณฺหิโต
อติปณฺหิเตน ปุคฺเคเน มนฺหิ อปฺภุจฺสีโตติ ๑
กุณฺวาณิชาตกั อชฺชํ ๑

๙ ปโรสหัสสชาตกั

[๘๙] ปโรสหัสสํมี สํมาคตานิ
กนฺเทยฺยู เท วสฺสํสํคํ อปฺปณฺวา
เฮโกว เสยฺโย ปุริโส สปฺปณฺโณ
โย ภาสิตสฺส วิชานาติ อตฺตุนฺติ ๑
ปโรสหัสสชาตกั นวมนํ ๑

๑๐ อสาดรูปชาตกั

[๑๐๐] อสาดํ . สาดรูปเณ บียรูปเณ อปฺปิยํ
ทุกฺขํ สฺสํสํ รุปเณ ปมคฺคตมทิวคฺคตํติ ๑
อสาดรูปชาตกั ทสํ ๑
ติคฺคตวคฺโค ทสโม ๑
มชฺฌนิมปณฺณาสโก ๑

ตถัสสุทฺถานํ ฯ

คิถมกฺข กุคฺคหต มาตฺตกถัสสา
มุนินา ฯ อนิจฺจุต ปคฺคตว
ชนปาทิวิโร อติปณฺฑิตโก
ธปโรธหตฺถส อสํสาต ทส ฯ

๑๑ ปโรธตวคฺโค

๑ ปโรธตชาตกํ

[๓๐๓] ปโรธคํ เวปี สํมาคตानํ
ฉาเยยฺยุ เต วสฺสธสฺสคํ อปณฺณา
เอโกว เสยฺโย ปุริสํ สปณฺโณ
โย ภาสิตสฺส วิชานาติ อตฺถนฺติ ฯ
ปโรธตชาตกํ ปจฺมํ ฯ

๒ ปณฺณิกชาตกํ

[๓๐๔] โย ทฺถวณฺณสํยา ภเวยฺย ตาณํ
โส เม ปิตา ทฺพฺภิกฺโก วเน กโรติ
สํ กถัสสํ กนฺทามิ วณฺธสํ มชฺฌเ
โย ตายิตา โส สหสํ กโรตฺติ ฯ
ปณฺณิกชาตกํ ทฺติยํ ฯ

๓ เวรีชาตกํ

- [๑๐๓] ยตฺถ เวรี นีวสฺสตี น วเส ตตฺถ ปณฺชิโต
 เขกรตฺตํ ทฺวิรตฺตํ วา ทฺถ ชฺชํ วสฺสตี เวรีสูตฺติ ๑
 เวรีชาตกํ คตฺติยํ ๑
-

๔ มิตฺตวินฺทชาตกํ

- [๑๐๔] จตฺตพฺภิ อฏฺฐชฺฌมกมา อฏฺฐาภินิ จ โสฬส
 โสฬสาภินิ จ พตฺตํ อตฺตวิจฺฉํ จกฺกมาสฺสโต
 อิจฺฉนาหคฺคสฺส โปสฺสสฺส จกฺกํ ภมฺมิติ มตฺถเกติ ๑
 มิตฺตวินฺทชาตกํ จตฺตํ ๑
-

๕ ทุพฺพผลกฺกุชชาตกํ

- [๑๐๕] พหุเปตํ วเน กฏฺฐํ วาโต ภณฺชติ ทุพฺพผลํ
 คตฺตํ เจ ภายสฺมิ นาค กิโส หนฺน ภวิสฺสสฺสตี ๑
 ทุพฺพผลกฺกุชชาตกํ ปณฺจมนิ ๑
-

๖ อุกฺกณฺณชาตกํ

- [๑๐๖] สฺสํ วต มํ ชฺชวณฺตํ ปจฺจมานา อุกฺกณฺณ
 โสวํ ชายปฺปวาเทน เสดํ โถณณฺจ ยาจตฺติ ๑
 อุกฺกณฺณชาตกํ กฏฺฐํ ๑

๗ สาลิตุตถชาตกั

- [๓๐๗] ตาธุ โห สิปฺปนฺนาม อปฺปี ยาทิสํกัทิสํ
 ปัสสํ ขณฺชปฺปหาเรน ททฺธา คามา จตุทฺทิสํกั ๑
 สาลิตุตถชาตกั สํคฺคํ ๑

๘ พาหิยชาตกั

- [๓๐๘] สิกฺขเขยฺย สิกฺขิตพฺพานิ สันฺนติ คจฺจนฺทินิ ชนา
 พาหิยาปฺปี สํหุเนน ราชานํ อภิราชยฺยตี ๑
 พาหิยชาตกั อฏฺฐมํ ๑

๙ กุณฺฑกปฺปวชาตกั

- [๓๐๙] ยถฺนโน ปฺริโส โหติ คณฺหา ตสฺส เทวตา
 อาทเรตฺถ กุณฺฑปฺปวํ มา เม ภากํ วินาสยาติ ๑
 กุณฺฑกปฺปวชาตกั นวมํ ๑

๑๐ สพฺพสํหารกปฺปวโ

- [๓๑๐] สพฺพสํหารโก นคฺติ สํทฺธํ กงฺคุ ปวายตี
 อติกํ ภาสํติยํ รุคฺคํ สจฺจนาหุ มหตฺติกาติ ๑
 สพฺพสํหารกปฺปวโ ทสโม ๑
 ปโรธควกุโค เอกาทสโม ๑

คตฺตสุทฺตทานํ ๑

สปรโรตค คายิต เวรี ปุณ
ภมจกุกถ นาคสรีวิหฺยโน
สุชกณฺจ วตํ สิปฺปก พหิยา
กฺุณฺชปฺปว มหตฺตติกกา จ ทสฺ ๑

๑๒ หัสฺวิคฺโค

๑ กทฺตรภปฺปญฺโห

[๓๓๓] หัสฺสิ คฺควํ เหวํ มณฺณณฺติ เสยฺโย
ปฺปฺตฺเตน ปิตฺตาติ ราช เสงฺฆุจ
หนฺนทสฺสตรสฺส เต อยํ
อตฺสตรสฺส หิ กทฺตรโก ปิตฺตาติ ๑
กทฺตรภปฺปญฺโห ปจฺโม ๑

๒ อมราเทวปฺปญฺโห

[๓๓๔] เยน ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต ๑
ทิกฺุณฺนปฺปลาโส จ ปุปฺปฺพิโต
เยนาทามิ เตน วทามิ
เยน นาทามิ น เตน วทามิ

เฮธ มกุโค ยวมชฌกสฺส
 เฮคฺ ฌนุณปถํ วิชานาหํติ ฯ
 อนราเทวปณฺโห ทุติโย ฯ

๓ สีกาดชาตกํ

[๓๓๓] สทฺทหาสิ สีกาดสฺส สุรามีตสฺส พุราหุมน
 สิปฺปิกานํ สคํ นคฺฉิ กุโธ กัสสตา ทเวติ ฯ
 สีกาดชาตกํ ตติยํ ฯ

๔ มิตจินฺตฺติชาตกํ

[๓๓๔] พหุจฺจนฺตํ อปฺปจฺจนฺตํ จ อุกุ ชานเต อพฺพชฺฌเว
 มิตฺจจินฺตํ อโมเจติ อุกุ คคฺคฺช สํมาคตาติ ฯ
 มิตฺจจินฺตฺติชาตกํ จตุตฺถํ ฯ

๕ อนุสาสิกชาตกํ

[๓๓๕] ยายญฺฉมณฺสาสํติ สยํ โถถปฺปจาวินํ
 สายํ วิปฺกฺขิกา เสติ หตา จกฺกเกน สํติกาติ ฯ
 อนุสาสิกชาตกํ ปณฺจมํ ฯ

๖ ทพพจชาตก

- [๓๓๖] อติกรรมกราวริย มยหมเบตํ น รุจจติ
จตุตถเก ถึงขยิตฺวาน ปณฺณายสึ อากุโธติ ฯ
ทพพจชาตกํ ฌฏฺฐํ ฯ

๗ ติตฺติรชาตก

- [๓๓๗] อจฺจุคฺคตา อติพลตา อติเวถํ ปภาสีตา
วาจา หนติ ทุมเมธํ ติตฺติรฺวาทิวสฺสัณฺหิ ฯ
ติตฺติรชาตกํ สํคฺคํ ฯ

๘ วฏฺฏกชาตก

- [๓๓๘] นาคินฺตยนฺโต ปฺริโส วิเสสฺมริคฺคจฺจติ
จินฺติตฺตํ ผลํ ปสฺสํ มุคฺโตสฺมึ วรพฺพชฺฌนาติ ฯ
วฏฺฏกชาตกํ ฌฏฺฐมนํ ฯ

๙ อกาลราวิชาตก

- [๓๓๙] อมาตานิคฺคํวทฺโธ อนาจฺริยกฺกุเล วสํ
นายํ กาลมกาทํ วา อภิชานาติ กุกฺกุฏฺโถติ ฯ
อกาลราวิชาตกํ นวมนํ ฯ

๑ พ. อจฺจุคฺคตาติลปตา ฯ

๑๐ พนุชนโมกฺกชาตกั

- [๓๒๐] ขพทฺฐา ตตฺถ พนฺณนุติ ยตฺถ พาลา ปภาสเว
 พทฺฐาบี ตตฺถ นุจฺจนุติ ยตฺถ จีรฺวา ปภาสเวติ ฯ
 พนุชนโมกฺกชาตกั ทสฺมึ ฯ
 หังสฺวคุโต ทฺวาทสโม ฯ
-

ตสฺสํทฺฐาทนํ ฯ

อถ คทฺฐรภ ติตฺถุว กังสํตํ
 พทฺฐินุติ สํสํถายาติกร
 ขติเวถ วิเสสํมณาวริโยว
 จีรฺวา ปภาสเวเตน ทสฺ ฯ

๑๓ กุสณาฬิวคุโต

๑ กุสณาฬิชาตกั

- [๓๒๑] กเร สฺริกฺโข อถวามิ เสฏฺโฐ
 นิห็นโก วามิ กเรยฺย เเฮโก
 กเรยฺยเมเต พยสฺสเน อุตฺตมตฺถกั
 ยถา อหิ กุสณาฬิ รุจฺจานุติ ฯ
 กุสณาฬิชาตกั ปจฺมํ ฯ
-

๒ ทุมเมธชาติกั

- [๑๒๒] ยตฺถ ฅทธาน ทุมเมโธ ฅนตฺถํ จรติ ฅตฺตโน
 ฅตฺตโน จ ปเรตฺตญจ หึตฺถาย ปฏิปชฺชตฺติ ๑
 ทุมเมธชาติกั ทุตฺติยํ ๑
-

๓ นงคตฺถชาติกั

- [๑๒๓] ฅตฺถพฺพตฺตคามํ วาจํ พาโธ ตฺถพฺพตฺต ภาตฺติ
 นายํ ทธึ เวทึ น นงคตฺถํ
 ทธิปฺปยํ มณฺณตฺติ นงคตฺถํตฺติ ๑
 นงคตฺถชาติกั ตตฺติยํ ๑
-

๔ อมฺพชาติกั

- [๑๒๔] วายเมเถว ปฺริโธ น นิพฺพิณฺนเทยฺย ปณฺทิตฺโต
 วายามตฺถํ ฅตฺถํ ปตฺถํ ฅตฺตคา อมฺพา ฅนฺตฺติหนฺตฺติ ๑
 อมฺพชาติกั จตฺตตฺถํ ๑
-

๕ กฏาหกชาติกั

- [๑๒๕] พหุมนํ โส วิกตฺตเทยฺย ฅณฺณํ ชนปทํ คโต
 ฅนฺวาคนฺตฺตวาน ทฺตฺตเทยฺย . ฅตฺตช โภเค กฏาหกาติ ๑
 กฏาหกชาติกั ปณฺจมนํ ๑

๖ อสัณฺฑกฺขณชาตกั

- [๑๒๖] ตเถเวกสฺสํ กถุยานํ ตเถเวกสฺสํ ปาปกั
 สลฺมา สฬุฬํ น กถุยานํ สฬุฬํ วาบี น ปาปกนฺติ ฯ
 อสัณฺฑกฺขณชาตกั อฏฺฐํ ฯ
-

๗ กถณฺฑกฺขณชาตกั

- [๑๒๗] เค เทสา ตานิ วตฺถุณี อหณฺจ วนโคจโร
 อหฺวิจฺจ โช ตํ กถณฺเอยฺยํ มิว ชีวํ กถณฺฑกฺกาติ ฯ
 กถณฺฑกฺขณชาตกั สํตฺตมํ ฯ
-

๘ มุสสิกฺขาตกั

- [๑๒๘] โย เว รมฺมทุสฺสํ กตฺวา นิกฺขุโย ปาปมาจเร
 วิสฺสาธยิตฺวา ภูตานิ พิฬารนฺนาม ตํ วตฺถุณี ฯ
 มุสสิกฺขาตกั อฏฺฐมํ ฯ
-

๙ อคฺคิกฺขาตกั

- [๑๒๙] นายํ สีชา ปุณฺณเหตุ มาสเหตุ อยํ สีชา
 นนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ ยาคี อตฺตเต โหตุ อคฺคิกฺกาติ ฯ
 อคฺคิกฺขาตกั นวมํ ฯ
-

๑ ส. พิฬารชาตกั ฯ พ. พิฬารวตฺตชาตกั ฯ

๑๐ โกสียชาติกัม

[๓๓๐] ยถา วาจา จ ภุชชสัจจํ ยถา ภุชชตมฺภ พยาหาร
 อภยมนฺเต น สฺเมติ วาจา ภุชชตมฺภ โกสียเติ ๑
 โกสียชาติกัม ทสฺมึ ๑
 กุสฺมาสิวคฺคโค เทรสโม ๑

คตฺสัจจทานํ ๑

กุสฺมาสิวคฺคิวิหฺยโน จ ยถํ
 ทริ มนุพ กฺขาหก ปณฺจมโก
 ธก ปาป สฺชิวิ พิจารวตํ
 สฺชิวิ โกสีย สฺจวิหฺยเนน ทสฺ ๑

๑๔ อสฺมปทานวคฺคโค

๑ อสฺมปทานชาติกัม

[๓๓๓] อสฺมปทานเนติวตฺตสัจจํ
 พาสสัจจํ มิตฺตานิ กถํ ภวนฺติ
 คตฺสฺมา หรามิ ภุชชตมฺภานํ
 มา เม มิตฺติ ภิชฺชิตฺถก สัจจตายนฺติ ๑
 อสฺมปทานชาติกัม ปจฺมํ ๑

๓ พ. สฺวิกฺขวคฺคโค ๑

คัม สมาปตฺติสัจจํ อนนฺตคณฺหิตี ๑.

ฉานโสธนชาติกัม จตฺตํ ๑

๕ จนฺตภาวชาติกัม

[๓๓๕] จนฺตภาวํ สุริยาภณฺจ โยธ ปณฺณาย คารติ
อวิตฺถเกณ ฉานเนน โหติ อภิสสฺสรูปโคติ ๑

จนฺตภาวชาติกัม ปณฺณมํ ๑

๖ สวณฺณหัตถชาติกัม

[๓๓๖] ยํ ธมฺมํ เทน ตฺวํจํพํ อติโลโก หิ ปาปโก
หัตถราชํ คเหตฺวาน สวณฺณา ปรีหยตฺติ ๑

สวณฺณหัตถชาติกัม ฉฏฺฐํ ๑

๗ พพฺพชาติกัม

[๓๓๗] ยตฺถเตโก ลภเต พพฺพํ ทุติโย ตตฺถ ชายติ
ตติโย ๑ จตฺตโก ๑ อิทฺนฺเต พพฺพกา พินฺนติ ๑

พพฺพชาติกัม สตฺตมํ ๑

๘ โคธชาติกัม

[๓๓๘] กิณฺเต ชฺฐาหิ ทุมฺเมธ กิณฺเต อชินธาวุญฺญา

๑๔๐] เขกนิปาเต จุฑทสโม อสุมปทานวคฺโค ๔๕

อพฺภนฺตรนฺเต คหฺนํ พาทิรํ ปริมฺชชํสํติ ฯ
โคธชาตกํ อฏฺฐมํ ฯ

๕ อุกโตภฏฺฐชาตกํ

[๓๓๘] อกฺขํ ภินฺนา ปโย นฏฺโฐ สํชํเคเห ฯ ภณฺทนํ
อุกโต ปทฺฐจกมฺมมฺตา อุกทมฺหิ ถถมฺหิ จาติ ฯ
อุกโตภฏฺฐชาตกํ นวมํ ฯ

๑๐ กากชาตกํ

[๓๔๐] นิจุจํ อพฺพิศฺศกททยา สํพฺพโลกวิหเสกกา
ตสฺมา เนสํ วสา นตฺถิ กากานมฺหาก ฅาตินนฺติ ฯ
กากชาตกํ ทสฺมํ ฯ
อสุมปทานวคฺโค จุฑทสโม ฯ

ตสฺสํตฺตทฺธานํ ฯ

อิตรํตฺร รกฺขติ เขมิโย ฯ
ปโรสคปณฺเหเน อากสฺสโร ปฺน
ชถ หํสวรฺคคฺคฺม พพฺพุ ชฏฺฐํ
ปฏฺชนฏฺฐก กากวเรน ทสํ ฯ

១៥ កកណ្ណកវគុគៃ

១ គោត្តរាតកំ

[៣៤១] អ ឋាបឆន្តង្គេវី ឧទុនុត្ថនុត្ថមេរិ
 គោត្តរាតកំ កកណ្ណកវ កតំ ឋាបេតិ ឧត្តរាភិកាយ ។
 គោត្តរាតកំ ឋាបឆ ។

២ ឥត្ថាត្ថាតកំ

[៣៤២] ចេតំ អិ ពេ កុរាឆានំ យំ ឥត្ថិ មត្តង្គិយំ
 ឧត្ថនុត្ថ ពេ កុរាឆានុត្ថនុត្ថ កុរា កុរា អ មុនុត្ថនុត្ថិ ។
 ឥត្ថាត្ថាតកំ កុតិយំ ។

៣ វិវិទនាតកំ

[៣៤៣] តតំ ឧ ពេ អិឋង្គិយា មត្តង្គិក ឧ ឋាបាតិកា
 ឥត្ថនុត្ថ ពេ ឆានុត្ថ កុរា ឧត្ថនុត្ថ ឆានុត្ថ វិវិទនុត្ថិ ។
 វិវិទនាតកំ កុតិយំ ។

៤ ឆានុត្ថនាតកំ

[៣៤៤] ឆានុត្ថ ឆានុត្ថ ឆានុត្ថ ឆានុត្ថ
 ឆានុត្ថ ឆានុត្ថ ឆានុត្ថ ឆានុត្ថ

มัตถารหสฺสํ นตฺถชฺช มัตถํ
 นนฺตฺถจฺฉมบี ภาวํ ปฏิกุคฺคหาคฺคิตํ ๑
 นนฺตฺถจฺฉาตกํ จตฺตํ ๑

๕ ราชชาตกั

[๓๔๕] น ตฺวํ ราช วิชานาสี อคฺคณฺมรคฺเต อนาคเต
 อพฺพยายตํ วิถปฺปสิ วิรคฺเต โกถียายเนติ ๑
 ราชชาตกํ ปณฺณมํ ๑

๖ กากชาตกั

[๓๔๖] อปี นฺ หนฺตกา สฺนฺตกา มฺหณฺจ ปวิสฺสสฺสตี ๑
 โอรมาณ น ปาเรณ ปฺปฺรเตว มโหทรํตี ๑
 กากชาตกํ ฌญฺจํ ๑

๗ ปุปฺปฺรตฺตชาตกั

[๓๔๗] นยิทํ ทฺถวํ อทฺถํ ทฺถวํ ยํ มํ ตฺถกฺติ วายสํ
 ยํ สํมา ปุปฺปฺรตฺเตน กตฺติกํ นานุโกถฺสสฺสตี ๑
 ปุปฺปฺรตฺตชาตกํ สฺตฺตมํ ๑

๘ สิกขาตัก

[๓๔๘] นาคํ ปุณฺ ๑ ปุณฺ ๑ จ ปุณฺ ๑ จ ปุณฺ ๑ จ ปุณฺ ๑ จ
 หตฺถิโณทฺธิ ปเวทฺทามิ ตถา หิ ภยคฺชฺชิตฺติ ๑
 สิกขาตัก อฏฺฐมํ ๑

๙ เอกปณฺณตัก

[๓๔๙] เอกปณฺณ โย อญฺ ๑ รุกฺโข น ภุมฺมยา จตฺตํคฺคโต
 ฌเตน วิสํกมฺเปน มหายํ กิ ภาวิตฺตํคฺคิตฺติ ๑
 เอกปณฺณตัก นวมํ ๑

๑๐ สณฺฑชฺวตัก

[๓๕๐] สณฺฑชฺว โย ปคฺคณฺหาติ สณฺฑชฺว รุกฺโข
 ตเมว ชานํ กุรุเต พุทฺธชฺว สณฺฑชฺวโก ยถาติ ๑
 สณฺฑชฺวตัก ทศมํ ๑
 กกณฺฏกคฺคโต ปณฺณรตฺโม ๑

๑๑ สุตฺตํปิฏกํ

สุตฺตเมตฺติ ทณฺฑชฺวโร ๑ ปุณ
 ตติ วาตติ ปณฺณจมวาทโร

สมโหทธิ กตุคิก โพนุทิ ปุณ
จตุรจตุต พุยคุฆวเรน ทส ๑

คตุร วคุคุทุทานิ ภวติ ๑
อปรณณกํ สัตตวคุค กุรุงค
กุถาวกํ อตุถกาเมน ปณฺจมนํ
ชาตัสสํ อิตถํ วรณํ อปายิ
ติตุตวคุเคน เต ทส
ปโรธคํ หัสสิ สวิกขํ อสมปทํ
ปาปเสววิวจุโก เขกนิปาตมฺหิตจุกํ ๑
เขกนิปาตํ นิฏฺฐิจิตํ ๑

ทุกนิบาตชาติกัม

๑ ทพหวัคโค

๑ ราโชวาทชาติกัม

- [๓๕๑] ทพหํ ทพหุตฺถํ ชีปติ พตฺติโก มุทฺธนา มุทฺ
 สํมูหํ สํมูหา เชติ อสํมูหํ อสํมูหา
 เอตาทีโส อโย ราชา มคฺคา อญฺญาหิ สํวตฺติ ฯ
- [๓๕๒] อฏฺโฏเรน ชีเน โกธํ อสํมูหํ สํมูหา ชีเน
 ชีเน กทริยํ ทาเนน สํมูหา อญฺญาหิ สํวตฺติ ฯ

ราโชวาทชาติกัม ปจฺมํ ฯ

๒ สิกาลชาติกัม

- [๓๕๓] อตฺตเมกฺขิตกมฺมมฺหํ ทฺวิตฺตานิปาตนิ
 ตานิ กมฺมมานิ ตปฺเปเนติ อญฺหํ วสุโณหิตํ มุเข ฯ
- [๓๕๔] ตีโห จ ตีหนาเทน ททฺทวํ อภินาทยิ
 สุตฺตวา สหุตฺตํ นิคุชฺสํ สิกาลโต ททฺทเว วตฺ
 ภีโต สมนฺตาสมาปาทิ ททฺทวํ อญฺญาหิ สํวตฺติ ฯ

สิกาลชาติกัม ทฺติยํ ฯ

๓ สุธรรมาตัก

[๑๕๕] จตุปปโต อหิ สมนุ ความมี สมนุ จตุปปโต
 เขหิ สมนุ นินคตัสสุ กิณฺณุ ภีโต ปถายสี ฯ

[๑๕๖] อสฺสจ ปุติโถโมสสิ ทุกฺคฺคฺนฺโร วาสี สฺถกร
 สฺสเจ ยฺชฺชณฺนิคฺคาโมสสิ ชยํ สมนุ ททามิ เตติ ฯ

สุธรรมาตัก คติยํ ฯ

๔ อรุทธาตัก

[๑๕๗] อธิฐฺฐคานํ ปวโร ปวิฏฺฐโง
 เสตสฺสํ วณฺณณํ ปโมกฺขมิจฺฉํ
 พฺรหฺมณฺญํ วณฺณํ อปจายมาโน
 พุฏฺฐโต โน วิสฺสามิ โภคฺตํ ฯ

[๑๕๘] โส พฺรหฺมคฺคฺโค จิรเมว ชีว
 ทิพฺพยา จ เต ปาตุภวณฺตุ ภกฺขา
 โส พฺรหฺมวณฺณํ อปจายมาโน
 พุฏฺฐโต โน วิตฺราสี โภคฺตุนฺติ ฯ
 อรุทธาตัก จตุตฺถํ ฯ

៥ ភក្កុកឆាតកំ

- [១៥៨] ឆ័វ វស្តុស្តកំ ភក្កុក បបរាណិ ។ វិស្តិ
 មា មំ បីតាទា ឆាតកុ ឆ័វ គុវំ ឥវត្ថេតំ ។
 [១៥៩] គុវមបី វស្តុស្តកំ ឆ័វ បបរាណិ ។ វិស្តិ
 វិស្តិ បីតាទា ឆាតកុ ឆ័វ គុវំ ឥវត្ថេតុណ្ហិ ។
 ភក្កុកឆាតកំ បបរាណិ ។

៦ ចត្តនិកុកឆាតកំ

- [១៦០] ចត្តនិកុកំ វិស្តុតាយ បបរាណិ មហតំ ។ ឆ័វ
 ត្ថេតំ តេនាស្តុកុ ឆ័វគុកាហំ ចកាហិ ។
 [១៦១] ចេវំ វិស្តុតាយបបរាណិ ភិក្ខុ ឆាតកុវិស្តិ
 ភាវយំ កុស្តំ ឆ័វ យោកុកុឆេតុស្ត បត្តិយា
 បាបុណេ ចន្ទុបុណេ ឥវត្ថេតុយន្តុយន្តុ ។
 ចត្តនិកុកឆាតកំ ឆ័វ ។

៧ កុណឆាតកំ

- [១៦២] យេន កាមំ បបរាណិ ឆ័វ មហតំ មិគិ
 ចុណ្ហតុ វិឆាណិ ឆាតំ ឥវត្ថេតុ ភយំ ។
 [១៦៣] ឆ័វ យេន កុស្តុតុ មិគុតុ មិគុតុមុនេតុ តិឆ័វតិ
 តៃ ឆាតកុ ។ ភយុ ។ តៃ មិគុតុ តៃ ។ មេ ឆា

ทาสินี มาติมณฺเฑวฺโห สิกาโต มม ปาณโทติ ฯ
 คุณฺชาตกํ สํตฺตมํ ฯ

๔ สฺหุณฺชาตกํ

- [๓๖๕] นยิทํ วิธมฺมํสํเตน โสธเนน สฺหุณฺสํสํ
 สฺหุณฺสํ ตาทิโส ยेष โย โสธมฺมํสํ สํ โทจโร ฯ
 [๓๖๖] ปกฺขนฺทินา ปคฺคพฺเพน นิจฺจํ สมนฺทานชาทินา
 สเมติ ปาปํ ปาเปน สเมติ อสํสาตฺตนฺติ ฯ
 สฺหุณฺชาตกํ อฏฺฐมํ ฯ

๕ โมรชาตกํ

- [๓๖๗] อุตฺเตยญฺจกฺขมา เอกราชา
 หริสฺสวณฺโณ ปจฺวิปฺปภาโส
 ตํ ตํ มมสฺสํมิมิ หริสฺสวณฺณํ ปจฺวิปฺปภาสํ
 ตยชฺช คุตฺตา วิหเรมฺ ภิวสํ
 เย พุราหฺมณา เวทคฺ ํสพฺพธมฺเ
 เต เม นโม เต จ มํ ปาถยฺนฺตุ
 มมตฺถ พุทฺธานํ มมตฺถ โพธิยา
 นโม วิมุตฺตานํ นโม วิมุตฺตียา
 อิมํ โส ปริตฺตํ กตฺวา โมโร จรติ เอสณา ฯ

[๑๖๘] อเปตยณฺจกฺขมา เอกราชา
 หริสฺสวณฺโณ ปจฺวิปฺภาโส
 คํ คํ มมสฺสามิ หริสฺสวณฺณํ ปจฺวิปฺภาสํ
 คยชฺช กุตุตา วิหเรณฺ รตฺติ
 เย พฺราหฺมณา เวทกฺ สํพุทฺธเม
 เต เม นโม เต จ มํ ปาถยฺนตุ
 นมตฺถ พุทฺธานํ นมตฺถ โพรธิยา
 นโม วิมุตฺตานํ นโม วิมุตฺติยา
 อิมํ โส ปริศฺศํ กตฺวา โมโร วาสมกปฺปยฺตี ๑
 โมรชาตกิ นวมนํ ๑

๑๐ วินีลกชาตกิ

[๑๖๘] เหวเมว นฺนุ ราชานํ เวเทหํ มิจฺฉิตฺตํ
 อสฺสํ วหนฺติ อาชณฺณา ยถา หังสา วินีตํ ๑
 [๑๗๐] วินีตํ ทุคฺคํ ภาชฺสี อญฺญํ ตาต เสวสี
 คามนฺตกาณิ เสวสฺสํ เขตํ มาตาดยํ คุณฺตี ๑
 วินีตกชาตกิ ทสฺมนํ ๑
 ทพฺพหฺวคฺโค ปจฺโม ๑

ตถัสสุทธานิ ๑

วรพตฺติก ททฺทร สฺฐกรโก
 อรฺกฺกตฺตม ปณฺจมภคฺควโร
 มหติจฺญยาว สีคตาวโร
 สฺสฺสฺสฺสฺสฺส โมร วินีตํ ทส ๑

๒ สันถวาคุโค*

๑ อินฺทสมานโคตฺตชาตกํ

[๑๗๑] น สฺนฺถวํ กวาปฺริเสณ กยิรา
 อวฺริโยนวิเยน ปชานมตฺถํ
 จิรานุญฺโฆโสมี กโรติ ปาปํ
 คโส ยถา อินฺทสมานโคตฺตํ ๑

[๑๗๒] ยเทว ชณฺเฒา สฺทิสํ มมนฺติ
 ตีเณน ปณฺเฒาย สฺสฺสฺสฺส จาบี
 เตะเนว เมตฺตํ กยิราถ สฺสฺสฺส
 สฺสฺสฺส หเว สบฺบปฺริเสณ สฺสฺสโมติ ๑
 อินฺทสมานโคตฺตชาตกํ ปจฺมํ ๑

๒ สุนทรวชาตกิ

- [๓๗๓] น สุนทรวสฺมา ปรมตฺถิ ปาบีโย
โย สุนทโว กาปริเสณ โหติ
สฺนตฺตปบีโค สฺปบีนา ปายาเสณ
กิจฺฉา กตํ ปณฺณกฺขี อทฺทตฺตมฺหิ ฯ
- [๓๗๔] น สุนทรวสฺมา ปรมตฺถิ เสยฺโย
โย สุนทโว สฺปปริเสณ โหติ
สฺสํสฺสํ พยคฺคสฺสํ จ ทฺวีโน จ
สํมา มุขํ เตหติ สฺนตฺตเวนาติ ฯ
สฺนทวชาตกิ ทฺถิยํ ฯ

๓ สุตฺตมชาตกิ

- [๓๗๕] กาพา มิคา เสตทฺนตา ตวฺเม
ปโรสฺสํ เหมชาตาภินฺนนา
เต เต ททามํติ สุตฺตม พฺรุตฺติ
อนุสฺสวํ เปตฺติบีตฺตามหานํ ฯ
- [๓๗๖] กาพา มิคา เสตทฺนตา มํเม
ปโรสฺสํ เหมชาตาภินฺนนา
เต เต ททามํติ วทามิ มาณว

อนุสฺสวํ เปตฺติบีตามหานนฺติ ฯ

สฺสํชาตกํ คติยํ ฯ

๔ คิซฺฌชาตกํ

[๓๗๗] ยนฺนุ คิซฺโณ โยชนสฺสํ กุณฺปาณิ อเวกฺขติ
 กสฺมา ชาตณฺจ ปาสณฺจ อาสฺซุขามิ น พุชฺฌณฺตี ฯ

[๓๗๘] ยทา ปราภโว โหติ โปโส จีวิตสงฺขเย
 อถ ชาตณฺจ ปาสณฺจ อาสฺซุขามิ น พุชฺฌณฺตติ ฯ
 คิซฺฌชาตกํ จตุตฺถํ ฯ

๕ นกฺขชาตกํ

[๓๗๙] สฺนฺธิ กตฺวา อมิตฺเตน อณฺุทฺเตน ชลาพุช
 วิวริย ทาจํ สยถิ กุโต เต ภยมาคฺคํ ฯ

[๓๘๐] สฺงเกเถว อมิตฺตสฺมิมิ มิตฺตสฺมิมฺปิ น วิสฺสเส
 อภยา ภยมนุปฺปนฺนํ อปี มฺรตานิ กนฺตคฺคิติ ฯ

นกฺขชาตกํ ปญฺจนํ ฯ

๖ อุปฺสาพฺพหชาตกํ

[๓๘๑] อุปฺสาพฺพหณามานํ สหสฺสํจ จตุทฺทํ
 อสฺมิมิ ปเทเส ททฺธมานิ นคฺคิ โถเก อนามคํ ฯ

- [๓๘๒] ยมฺหิ สจฺจณฺญํ รมฺโม ๑ อหิํสํ สณฺณโม ทโม
 เขตทริยา เสวณฺติ เขตํ โถเก อนามคณฺติ ๑
 อุปสาพุทฺธชาตกํ ฉฺชํ ๑

๗ สมิตฺติชาตกั

- [๓๘๓] อภฺตุวา ภิกฺขุสฺส ภิกฺขุ น หิ ภฺตุวา น ภิกฺขุสฺส
 ภฺตุวานํ ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺสํ มา ตํ กาโต อุปจฺจุตา ๑
 [๓๘๔] กาลํ โวหํ น ชานามิ นนฺโน กาโต น ทิสฺสตี
 ตสฺมา อภฺตุวา ภิกฺขุวามิ มา มํ กาโต อุปจฺจุตาติ ๑
 สมิตฺติชาตกํ สุตฺตมํ ๑

๘ สกฺกณฺณชาตกั

- [๓๘๕] เสโน พตฺถา ปตฺมาโน ธาปํ โสจรวฺชํยิณิ
 สหสฺสา อชฺฐปฺปโตว มรณํ เตนฺอุปาคมิ ๑
 [๓๘๖] โสโหํ นเยน สมนฺปนฺโน เปตฺติเก โสจเว รโต
 อเปตสฺสคฺคฺ โมทามิ สมนฺปสฺสํ อตฺถมคฺคฺตโนติ ๑
 สกฺกณฺณชาตกํ อฏฺฐมํ ๑

๙ อรกชาตกั

- [๓๘๗] โย เว เมตฺเตน จิตฺเตน สํพุทฺโถกานุกมฺปติ

อทุธฺ อโร ๑ ติริยญฺ ๑ อปฺปมาเนน สพุพโส ๑

- [๓๘๘] อปฺปมาณํ หิตํ จิตฺตํ ปริบุญฺณํ สุภาวิตํ
 ยํ ปมาณํ กตํ กมนํ น ตํ ตคฺควาธิสฺสํ ตํ ๑
 อรกชาตกํ นวมนํ ๑
-

๑๐ กกณฺฏกชาตกํ

- [๓๘๙] นายํ ปุเร อุนฺนมติ ไตรณคฺเค กกณฺฏโก
 มโหสฺส วิชานาหิ เกน ธตุโร กกณฺฏโก ๑
 [๓๙๐] อตฺตทฺสปุพฺพิ ธตุธาน อคฺคมาสํ กกณฺฏโก
 อติมณฺเฑติ ราชานํ เวเทหิ นิกฺกิตฺตคฺคหนฺติ ๑

กกณฺฏกชาตกํ ทสฺมํ ๑

สหุตวคฺโค ทุติโย ๑

ตสฺสํทฺธานํ ๑

อถ อีนฺทสฺमान สฺปนฺณกฺกุฏิ
 สฺสํมุตฺตม คิชฺฌน ชลาพุชฺโก
 อฺปสฺสาพุทฺท ภาณฺฑุ สฺตาปวโร
 อถ เมคฺควโร ทสฺส ปุณฺณมาติ ๑

๓ กถุยาณธมฺมวคฺโค

๑ กถุยาณธมฺมชาตกํ

- [๓๘๑] กถุยาณธมฺโมติ ยทา ชนินฺท
 โถเก สมนฺณํ อนุปาปุณาติ
 ตสฺมา น หิยฺเยถ นโร สปฺมฺโณ
 หิริยาบี สนฺโต ชุรมาทียนฺติ ฯ
- [๓๘๒] สํยํ สมนฺนา อธิ มชฺช ปตุตา
 กถุยาณธมฺโมติ ชนินฺท โถเก
 ตาหํ สเมกฺขํ อธิ ปพฺพชฺชิสฺสํ
 น หิ มตฺถิ นนฺโท อธิ กามโกเตติ ฯ
- กถุยาณธมฺมชาตกํ ปจฺมี ฯ

๒ ททฺทราชาตกํ

- [๓๘๓] โก นุ สทฺเทน มหตา อภินาเทติ ททฺท
 ตํ^๑ สํหา นปฺปฏินทนฺติ^๒ โก นามโส มิคาริภู^๓ ฯ
- [๓๘๔] อธโม มิคชาตานํ สีคาโต ตาต วสฺสติ
 ชาติมสฺส ชิกฺขุณฺดา ตุนฺหิ สํหา สมนฺจเรติ ฯ
- ททฺทราชาตกํ ทฺติยํ ฯ

๑ ส. กิ ๑ ๒ พ. น สํหา ปฏินาทนฺติ ๑ ๓ ส. พ. มิคาริภู ๑

๓ มกฺกฏชาตกํ

- [๓๘๕] ตาต มาณวโก เอโส ตาตมฺถํ อปสฺสํโต
 อคารกณฺจิทํ อคฺคิ หนฺนท เทมสฺสํคารกํ ฯ
- [๓๘๖] มา ไซฺยํ ตํ ตาต ปกฺโกตฺติ ทฺวสฺสํ โน อคารกํ
 เนตาทิสํ มุขํ โหติ พฺรหฺมณฺสฺสํ สฺสํตฺติโนติ ฯ
- มกฺกฏชาตกํ ตติยํ ฯ

๔ ทุพฺพิยมกฺกฏชาตกํ

- [๓๘๗] อทมฺห เต วาริ พหุคฺคฺตฺวํ
 ขมฺมาภิตคฺคฺตฺสํ ปิปาตฺติคฺคฺตฺสํ
 โสทานิ ปิฏฺฐาน กิถิ กโรติ
 น สํกโม ปาปฺชนเนน เสยฺโย ฯ
- [๓๘๘] โกเตสฺสโตวาทิตฺวา วจํ สํถวา นาม มกฺกฏ
 อิทานิ ไซฺยํ ตํ โอหจฺจํ เอตํ อสฺมากรมฺมตฺติ ฯ
- ทุพฺพิยมกฺกฏชาตกํ จตฺตํ ฯ

๕ อาทิจฺจุปฺปฺนฺจานชาตกํ ฯ

- [๓๘๙] สํพฺเพสฺสํ กิร ภูเตสฺสํ สํนฺติ สํถสฺมาหิตา
 ปสฺสํ สํวณิกํ ขมฺมํ อาทิจฺจุปฺปฺนฺจจฺติ ฯ
- [๒๐๐] นาสฺสํ สํถํ วิชานาถ อนนฺนํ ปสฺสํ

ចតុត្ថកុច្ឆេទ ចូរណំ ពេទ ទ ភិក្ខុនា កម្មតត្ថតិ ។
 ចាតិទុប្បន្នានឆាតកំ បណ្ណំ ។

៦ កាយមុខ្យទិដ្ឋាតកំ

[២០១] វាហិ វាយំ កុមារាឧត្តរា

បណ្ណា ឆិក្ខុត មិមន្ត វិជ្ជតិ

កាយមុខ្យទំ ចក្ខុវិយ កេវតំ

ចេកំ កាយំ បតិកំ គេវតិ ។

[២០២] ខេវមេ មយំ រាជ មេ ឡេវេ ចតិពិភិ

ចប្បេន វត្ថុ ឆេយ្យាម កាយេវេ វាហិតិ ។

កាយមុខ្យទិដ្ឋាតកំ ធម្មំ ។

៧ តិក្ខុត្ថកម្មាតកំ

[២០៣] ត្ថុត្ថកុច្ឆេទ បេតិ កេតិក្ខុត្ថវាវិ

ត្ថុត្ថកុច្ឆេទ បេតិក្ខុត្ថវាវិ កតំ កេតិក្ខុត្ថវាវិ ។

[២០៤] ចប្បេន វត្ថុត្ថកុច្ឆេទ ចតុត្ថ ឆាតកំ កេតិ កំ

ចតុត្ថ កុច្ឆេទ ចតុត្ថ ឆាតកំ កេតិ កំ តិក្ខុត្ថកម្មាតកំ ។

តិក្ខុត្ថកម្មាតកំ ឥតុត្ថំ ។

๘ กจฺณปชาตกั

- [๒๐๕] ชนิตํ เม ภวิตํ เม อิติ ปงฺเก อวสฺสยิ
 ตํ มํ ปงฺโก อชฺฌภวึ ยถา ทุพฺพตํ ตถา
 ตํ ตํ วทามิ ภคฺคว สฺสโนหิ วจฺนํ มม ฯ
- [๒๐๖] คาเม วา ยทิวารญฺเณ สฺสํ ยตุราริขจฺฉติ
 ตํ ชนิตํ ภวิตญฺจ ปุริสสฺส ปชานโต
 ยหิ สฺสเว ตหิ คจฺฉเน น นิเกตฺหโต สียาติ ฯ

กจฺณปชาตกั อฏฺฐมํ ฯ

๙ สตฺตธมฺมปชาตกั

- [๒๐๗] คณฺจ อปฺปณฺจ อจฺฉินฺนํ คณฺจ กิจฺฉเน น อทา
 โสฬํ พุราหฺมณชาติโก ยํ ภุคฺคํ คมฺมํ อจฺฉกฺคํ ฯ
- [๒๐๘] เอวํ ธมฺมํ นินฺนํ กตฺวา โย อธมฺเมเน สฺสวติ
 สตฺตธมฺโมว ตาเกน ตทฺธเนวํ น นนฺทคฺคิ ฯ

สตฺตธมฺมปชาตกั นวมํ ฯ

๑๐ กุทฺตททชาตกั

- [๒๐๙] กุทฺตทํ ททมานันํ กุทฺตํ กมฺมกุพฺพตํ
 อสฺสโนโต นานุกุพฺพนฺติ สตํ ธมฺโม ทฺรณฺนโย ฯ
- [๒๑๐] ตสฺมา สตคณฺจ อสตคณฺจ นานา โหติ อิติ คติ

อสนฺโต นิรยํ ยนฺติ สฺนฺโต สกฺขปรายนาติ ฯ

ทุทฺททชาตกํ ทสํ ฯ

กถฺยาณธมฺมวคฺโค ตติโย ฯ

ตสฺสํทฺทานํ ฯ

สุตฺตมณฺเฑ มิคาริฏฺฐ มาณวโก

วาริพฺพุตรปาทิจุปฺปญฺจํ

สกฺขาย สติณฺทก ปจฺก ปุณ

สคฺคธมฺมํ สํทฺทุทฺททเกณ ทสํ ฯ

๔ อสฺสทิสวคฺโค

๑ อสฺสทิสชาตกํ

[๒๓๓] ธนฺตฺตโห อสฺสทิสํ ราชนฺตฺตโโค มหพฺพโถ
ทฺวเร ปาตี อกฺขณเวรี มหาภายปฺปทาทโน ฯ

[๒๓๔] สกฺขพามิตฺเต รณํ กตฺวา น จ ภิณฺจิ วิเหจฺย
ภาคฺรวํ โสฺสทฺถํ กตฺวาน สมนฺณํ อชฺชณฺุปาคมฺมิติ ฯ

อสฺสทิสชาตกํ ปจฺมํ ฯ

๒ สงฺคามาวจรชาตกํ

[๒๓๕] สงฺคามาวจโร สฺสโร พถวา อิติ วิสฺสํโส

กีนุหุ ไตรณมาสฺซช ปฏิกฺกมฺสํ กุณฺชร ๑

- [๒๓๕] โอมทฺท ขิปฺปํ ปถิฆํ เณณิกานิ จ อฺพพห
ไตรณานิ จ มทฺทิตฺวา ขิปฺปํ ปวิสฺส กุณฺชรราติ ๑
สงฺคามาวจรชาตกํ ทฺติยํ ๑

๓ วาโลทกชาตกํ

- [๒๓๕] วาโลทกํ อปฺปรตํ นิหีนํ
บีตฺวา มโท ชายติ คทฺฐภานํ
อิมญฺจ บีตฺวาน รตํ ปณฺตํ
มโท น สณฺชายติ สีนฺชวานํ ๑
- [๒๓๖] อปฺปมฺมบีตฺวาน นิหีนชฺจุจ
โส มชฺชตํ เทน ชนินฺท ญฺจโส
โรรยฺหสฺสํ จ กุณฺหมิ ชาโค
น มชฺชตํ อคฺคฺรตํ บีตฺวาติ ๑
วาโลทกชาตกํ ทฺติยํ ๑

๔ กิริยิตฺตชาตกํ

- [๒๓๗] ทฺฐิตฺโต กิริยิตฺตเตน หโย สํมตฺตํ ปณฺทโว
ไปราณํ ปกฺคํ หิตฺวา ตสฺสเสวานุวิริยฺยุติ ๑

- [๒๓๘] ส.เจ. ๑. ตนุโซ โปโส ถึงฐาราการกปบีโต
 ธานเน ตั คเหตุวาน มนุทเถ ปวีตตุตเย
 ธิปเปเมว ปหนตุวาน ตสฺเสวานุวิธิยตฺติ ๑
 ภิวิทตฺตชาติกั จตุตฺถ ๑

๕. อนภิวิทตฺตชาติกั

- [๒๓๙] ยโถทเถ ชาวิทเถ อปฺปสฺสนฺเน
 น ปสฺสตี สิปฺปิภักสฺมพุกฺกญจ
 สกฺขรํ วาตุกํ มจฺจนฺตุมฺหิ
 เหวํ ชาวิทมฺหิ จิตฺเต
 น โส ปสฺสตี อตฺตทตฺถํ ปฺรตฺถํ ๑
- [๒๔๐] ยโถทเถ อจฺเจ วิปฺปสฺสนฺเน
 โส ปสฺสตี สิปฺปิภักสฺมพุกฺกญจ
 สกฺขรํ วาตุกํ มจฺจนฺตุมฺหิ
 เหวํ ชาวิทมฺหิ จิตฺเต
 โส ปสฺสตี อตฺตทตฺถํ ปฺรตฺถนฺตฺติ ๑
 อนภิวิทตฺตชาติกั ปญฺจมนํ ๑

๖ ทริวาหนชาตกิ

- [๒๒๑] วณฺณคณฺธรฐฺเปโต อมฺโพนํ อหฺวา ปุเร
 คเนว ปุชฺชํ ถภมาโน เกณมฺโพนํ กฏฺฏกปฺปณฺโณ ๑
- [๒๒๒] ปุจิมนฺทปรีวาโร อมฺโพนํ เต ทริวาหน
 มฺมุตํ มฺมูเตน สํสํญฺจํ สํสาชา สํสาชํ นิเสวเร^๑
 อสํสาคสํนิวาเสน เตนมฺโพนํ กฏฺฏกปฺปณฺโณติ ๑
- ทริวาหนชาตกิ สญฺจํ ๑

๗ จตุมญฺจชาตกิ

- [๒๒๓] อฺจุเจ วิญฺญีมารุญฺห มนฺตยวฺโห รโหคคา
 นีเจ โอริญฺห มนฺตยวฺโห มิคราชาปํ โสสํสฺสติ ๑
- [๒๒๔] ยํ สํปณฺโณ สํปณฺเณน^๒ เทโว เทเวณ มนฺตเย
 กิ คตฺถ จตุมญฺจสํสํ วิตํ ปวีสํ ชมฺพุทฺธาติ ๑
- จตุมญฺจชาตกิ สํสํสํ ๑

๘ สีสโกตฺถกชาตกิ

- [๒๒๕] สีสํกุติ สีสํนโ สีสํปาทปฺปติญฺจิโต
 โส สีสํโห สีสํสงฺฆมฺหิ เอโก นทฺติ อณฺเณธา ๑

๑ พ. นีวีสเว ๑ ๒ พ. ยํ สํวณฺโณ สํวณฺเณน ๑

- [๒๒๖] มา คฺวํ นทฺติ ราชนปฺปคฺคํ อปฺปสํทฺโท วเน วสํ
 สเรณ โส ํ ชาเนยฺยํ น ทิ เต เปตฺติโก สโรติ ฯ
 สํโหโกตฺถกชาติกํ อฏฺฐมํ

๕ สํโหจฺมชาติกํ

- [๒๒๗] เนตํ สํโหสุตฺตํ นทฺติ น พยคฺคสุตฺตํ น ทํปโป
 ปารุโต สํโหจฺมเมณ ชมฺโม นทฺติ คทฺวโร ฯ
 [๒๒๘] จิรมฺปิโส ํ ชาเทยฺย คทฺวโร นทฺติ ยวํ
 ปารุโต สํโหจฺมเมณ วมาโนว ทฺวสํยติ ฯ
 สํโหจฺมชาติกํ นวมํ ฯ

๑๐ สํถานิสํสชาติกํ

- [๒๒๙] ปสฺสํ สทฺธาย สํถสฺสํ จาคสฺสํ จ อยํ ผลํ
 นาคो นาวาย วณฺณเนน สทฺธํ วหตุปาสกํ ฯ
 [๒๓๐] สทฺธิเรว สมาเสถ สทฺธิ ภูพฺเพถ สนฺถวํ
 สทฺธิ ทิ สมนิวาเสน โสคฺคํ ํจฺจติ นหามิโตติ ฯ
 สํถานิสํสชาติกํ ทสฺมํ ฯ
 อสทิสวคฺโค จตุคฺโค ฯ

ตตฺถสุทฺถานํ

ชนฺคฺคห กุณฺชว อปฺปวโร

คิริทคฺคต มนาวิตฺตจิตฺตวํ

ทริฉาหน ชมฺพุทฺถ สํหนฺโต

หริตฺตยว นาควเรน ทสฺ ๑

๕ รุทกวกุโ

๑ รุทกชาตกํ

[๒๓๑] อมฺโภา รุทก ฉินฺหานาบี ชฺชียา สํนฺธิยฺยเต ปุณ
สํนฺธิยสฺสํ ปุราณียา มา โกรสฺสํ วสฺ คมิ ๑

[๒๓๒] วิชฺชมาเนสฺ (มฺพุ)วาเกสฺ วิชฺชมาเนสฺ กาวิสฺ
อณฺณํ ชฺชํ กริสฺสํมี อตฺตณฺเณว ปุราณียาติ ๑

รุทกชาตกํ ปจฺมี ๑

๒ สิริกาพกณฺณชาตกํ

[๒๓๓] อิตฺถํ สฺชียา รุปวตฺถํ สํ ๑ สํตวตฺถํ สฺชียา
ปฺปวิสํ ตํ น อิจฺฉเณยฺย สํทฺทหาสิ มโหสฺส ๑

[๒๓๔] สํทฺทหามิ มหาราช ปฺปวิสํ ทฺพุทฺธาโค สฺชียา

สัตว์ ๑ กาฬกณฺณ ๑ น สมนฺตติ กุทาจณฺตติ ๗
 สัตริกาฬกณฺณชาติกํ ทุติยํ ๗

๓ จุลลปทุมชาติ

[๒๓๕] ยยเมว ํสา อหมี โส อนนโณ
 ยยเมว โส หตฺถจฺฉินโน อนนโณ
 ยมาห โกมารปติโก มมนุติ
 วรณฺนิทฺธิโย นตฺถิ อิตฺถึสุ สํจุจํ ฯ

[๒๓๒] อิมมฺว จ ชมฺมํ มุตฺเตน ทนฺตฺวา
 ลุกฺกํ ฌวํ ปรรทรรูปํ
 อิมิสฺสํ จ นํ ปาปปตฺติพฺพตยา
 ชฺวเนตฺติยา ฉินฺนุทถ กณฺณนาถฺนติ ๑
 จุถฺตปทฺธมฺมชาตํ คตฺติยํ ๑

๔ มณีโจรชาตกัំ

[๒๓๗] น สันติ เทวา ปวสันติ นุน
 น หิ นุน สันติ อธิ โลกปาธา
 สหสา กรอนฺตานมสยฺมตฺตานํ
 น หิ นุน สันติ ปฏิสันติโร ฯ

[๒๓๗] ขกาเด วตุตฺถํ ตตฺถ กาเด ตตฺถ น วตุตฺถํ

- [๒๔๔] เอเต ภวนฺติ อาการว อมิตฺตสฺมึ ปติฏฺฐิตา
 เยหิ อมิตฺตํ ชาเนยฺย ทิสฺวา สุตฺวา จ ปณฺทิตฺติ ๑
 มิตฺตามิตฺตชาติกั สตฺตมํ ๑

๘ ราชชาติกั

- [๒๔๕] ปวาสา อากโต ตาต อิทานิ น จิราตโต
 กจฺจิ น ตาต เต มาตา น อญฺญนุสเสวติ ๑
 [๒๔๖] น โส ปเนตฺ สฺสณฺนิ ทิรํ สจฺจุปสฺสนฺทิตํ
 สเยก โปฏฺฐปาโทว มนฺมเว อฺปนฺนํโสติ ๑
 ราชชาติกั อฏฺฐมํ ๑

๙ คหปติชาติกั

- [๒๔๗] อุกฺกํ เม น ชมฺติ อุกฺกํ เม น รุจฺจติ
 ยา จายํ โกฏฺจโมติณฺณา น ทสฺสํ อิติ ภาสฺติ ๑
 [๒๔๘] ตํ ตํ คามปติ พุรุมิ กทเว อปฺปสฺมึ ชฺวีเค
 เทว มาเส สฺสทฺรํ กตฺวา มํสํ ชรทฺทวํ กิสํ
 อปฺปตฺตกาเถ โจเทถิ คมฺบิ มยฺหํ น รุจฺจตฺติ ๑
 คหปติชาติกั นวมนํ ๑

๑๐ สารฐีลชาตกิ

[๒๔๘] สวรรทพฺยํ วุฑฺฒพฺยํ โสชฺชจํ สารฐีลํ

พฺราหฺมณนฺเตว ปุญฺญาม กิณฺณํ เถถํ วนิมฺหเต ๑

[๒๕๐] อตุโก อตุถิ สวรรสุมิ วุฑฺฒพฺยสฺส นโม ภเว

อตุโก อตุถิ สฺสชาตสุมิ สฺสํ อสุมํ รุจฺจตีติ ๑

สารฐีลชาตกิ ทสฺม ๑

รฺหคคฺโค ปญฺจโม ๑

ตสฺสํทฺธานํ ๑

อปริรฺหก รุปรตํ มุสฺโส

ปวสฺสํ สปญฺจํ ปกฺขรณิ

อถ มุตฺติมวณฺชิ อุมฺหยเต

จิรธากค โกฏฺฐํ สวรรํ ทสฺ ๑

๒ นตัมพหุคฺโค

๑ พนฺธนาการชาตกิ

[๒๕๓] น ตํ ทพฺพํ พนฺธนมาหุ จีรํ

ยทายสฺ ทารุชฺชปพฺพชญฺจ

สํวตฺตคฺคตฺตา มณิกฺกนฺตํ

ปุตฺเตสฺส ทาเรสฺส จ ยา อเปกฺขา ฯ

[๒๕๒] เขตฺมํ ทพฺพํ พนฺธนาหุ จีรํ

โธหาวินํ สิจฺจิทํ ทปฺปมฺมจํ

เขตมฺมํ เจตฺวาน วชฺชนฺติ จีรํ

อนเปกฺขินอ กามสฺสํ ปหาयाติ ฯ

พนฺธนาकारชาคกั ปจฺมํ ฯ

๒ เกฬีสัจจชาคกั

[๒๕๓] หังสา โภจฺจา มยุรา จ หตฺธิโย ปสฺสา มิตา

สพฺเพ สัจฺจสฺส ภาวนฺติ นตฺธิ ภาวนฺติ สุตฺตยา ฯ

[๒๕๔] เหวเมว มนุสฺสเสสฺส ททโร เจปฺปี ปณฺณวา

โส หิ ตตฺถ มหา โหติ เหว พาทอ สจฺจวาติ ฯ

เกฬีสัจจชาคกั ทุตฺติยํ ฯ

๓ ขนฺธปริตฺตชาคกั

[๒๕๕] วิรูปกฺเขหิ เม เมตฺตํ เมตฺตํ เหวราปเกหิ เม

ฉพฺยาปุตฺเตหิ เม เมตฺตํ เมตฺตํ กณฺหาโคตมเกหิ จ

อปาทเกหิ เม เมตฺตํ เมตฺตํ ทิปาทเกหิ เม

จตุปฺปเทหิ เม เมตฺตํ เมตฺตํ พหุปฺปเทหิ เม

มา มํ อปาทโก หีสึ มา มํ หีสึ ทิปาทโก

มา มํ จตุปปโต หีสึ มา มํ หีสึ พหุปปโต
 สพุเพ สตุตา สพุเพ ปาณา สพุเพ ภูตา จ เกวตา
 สพุเพ ภทฺธานิ ปสฺสณฺตุ มา กิณฺจึ ปาปมาคมา ฯ

[๒๕๖] อปฺปมาโน พุทฺโธ อปฺปมาโน ฌมฺโม อปฺปมาโน
 สจฺจโฆ ปมาณวณฺทานิ สิริสฺปานิ อหิ วิจุจฺจิกา สคปฺที อุนฺณนา-
 นาทิ สรวุ มุตติกา กตา เม รกฺขา กตา เม ปริตุตา ปฏิภมฺมณฺตุ
 ภูตานิ โสหํ นโม ภคฺวโต นโม สตุตฺตุนํ สมนฺมาสํพุทฺธานนฺติ ฯ
 ฆนฺธปริตฺตชาตกํ คติยํ ฯ

๔ วีรกชาตกํ

[๒๕๗] อปฺปี วีรก ปสฺสเสสสิ สกฺกนํ มณฺชฺรภาณกํ
 มยฺยวคฺคสฺสกาถํ ปตฺตี มยฺยหํ สวิฆฺฐจกํ ฯ

[๒๕๘] อุกกถถจฺจรสฺส ปกฺขิโน
 นิจุจํ อามกมจฺจโกสิโน
 คตฺถสฺสานุทวํ สวิฆฺฐจโก
 เสวาทหิ ปติคฺคณฺจโต มโตติ ฯ
 วีรกชาตกํ จตุตฺถํ ฯ

๕ กงฺกเคยฺยชาตกํ

[๒๕๙] โสภณฺติ มจฺฉา กงฺกเคยฺยา อโถ โสภณฺติ ยามฺนา

ឧត្តរត្ថនិកាយ បុរិសោ និក្ខេបបរិមណ្ឌតោ
ឥត្ថនិកាយក៏ដោយ ។ ឥត្ថុបេស ឧត្តរត្ថនិកាយ ។

- [២៦០] បំ បុរិសោ ន កំ ឧត្តរត្ថនិកាយ ឧត្តរត្ថនិកាយ បុរិសោ
ឧត្តរត្ថនិកាយ បុរិសោ នាយំ ឧត្តរត្ថនិកាយ បុរិសោ ។
ក្នុងគោលឆាតកំ បណ្ណំ ។

៦ ក្នុងគោលឆាតកំ

- [២៦១] ឧត្តរត្ថនិកាយ បុរិសោ និក្ខេប ត្ថនិកាយ ក្នុងគោល
ឧត្តរត្ថនិកាយ ក្នុងគោល ក្នុងគោល ក្នុងគោល ។
[២៦២] ក្នុងគោល បុរិសោ នាយំ ក្នុងគោល បុរិសោ នាយំ
ឧត្តរត្ថនិកាយ ក្នុងគោល ក្នុងគោល ក្នុងគោល ។
ក្នុងគោលឆាតកំ ឧត្តរត្ថនិកាយ ។

៧ ឧត្តរត្ថនិកាយ

- [២៦៣] ឧត្តរត្ថនិកាយ ក្នុងគោល ក្នុងគោល ក្នុងគោល
ឧត្តរត្ថនិកាយ ក្នុងគោល ក្នុងគោល ក្នុងគោល ។
[២៦៤] ឧត្តរត្ថនិកាយ ក្នុងគោល ក្នុងគោល ក្នុងគោល
ឧត្តរត្ថនិកាយ ក្នុងគោល ក្នុងគោល ក្នុងគោល ។
ឧត្តរត្ថនិកាយ ក្នុងគោល ក្នុងគោល ។

๘ สุตัมมราชาตกัม

- [๒๖๕] อตเมเตหิ อมฺเพหิ สมฺพุหิ ปนเสหิ ๑
 ยานิ ปาวํ สฺมุตฺตตฺส วรํ มยฺหํ อุกฺกมฺพโร ๑
 [๒๖๖] มหํ อต เต โพนฺหิ น ๑ ปณฺณา ตทฺฐิกา
 สํสุมาร วณฺโจิโต เมสฺสิ กจฺจนฺนิ ยถาสฺสฺสฺส ๑
 สํสุมารชาตกํ อฏฺฐมนํ ๑

๕ กนกนรชาติ^{๐๓}

- [๒๖๗] ทิฏฐจา มยา วเน รุกฺขา อสฺสํกณฺณา วิเกทกา
 น ตาณิ เอวํ สํกุกฺกนฺติ ยถา ตํวํ รุกฺขํ สํกุกฺกสิ ฯ ๑
- [๒๖๘] ปุราณกุกฺกโร^๒ อโย เกตุวา ปณฺชรรมาคโต
 กุสฺสโต วาตปาสานํ อปฺกุกฺกนฺติ ภาสํคํติ ฯ ๑
- กุกฺกกรชาตํ นวมนํ ฯ ๑

๑๐ กนกคณกษัตริย์

- [๒๖๘] ชนโก โท นามยํ รุกฺโข สีนฺนปฺตฺโต สกณฺฏโก
ยตฺถ เอกปฺปหาเรน ชุตฺตมจํ วิสาฆิตํ ฯ
[๒๖๙] อจฺฉริ วตฺถํ วิคฺคหํ วณานิ

ក្បួនរុក្ខក្រេត ខ្មែរក្រៅ

๑ พ. กุกกุกชาดก ๑ ๒ พ. ปราณกุกก໊໊ ๑ ๓ พ. วิภังขิต ๑

ចាត់តា ឧតិវិ ឆាតតាវ
 បតុត្តភិកា គរុវិ ឧតុគណ្ឌដំបូង ។
 កណ្តតតតឆាតកំ តតំ ។
 កណ្តតតតតត ធម្មតិ ។

តតតតតតត ។
 តតតតតតត តតតតត ។ បុ
 តតតតត តតតតត តតតតត
 តតតតត តតតតត តតតតត
 បុ តតតតតតត តតតតត ។

៧ បិណ្ឌតុណ្ហភាពតុត

១ តតតតតតតតត

[២៧១] តតតត តតតត តតតតតតតត
 តតតតត បិណ្ឌតុណ្ហភាពតតត
 តតតតត តតតត បិណ្ឌ តតតត
 ត តតតត តតតត តតតតតតត ។

[២៧២] តតត តតតតត តតត តតតតត តតតតត

១ តត. តតតត ។

ชาติ ยว เยน จ คุยมหา

ท^๑ร^๑ ค^๑ค^๑ เยน ๑ อว^๑ห^๑ย^๑น^๑ด^๑

ใต้ ตูยามโต หนุท ๑ ภูมฺช พุราหุมน ๑

[๒๗๘] ยโต มํ สรติ ราชา วายสนํ ปิ ปเทตเว

หังสา โทณฺหา มยุรา จ อัสติเยว ปาณียาติ ฯ

ปฐมนันทชาติกั จตุตถกั ฯ

๕ กจฺณปชาตกัม

[๒๗๘] อวชิ วต อตุตถาณํ กจฺจโปว ปพฺพยาหริ^๒

ឥតកុត្តិកា ក្បួន វាចា ឥតិយា វិ ។

[๒๘๐] **ເຂດນຸມີ ທີ່ຖືວ່າ ນຳວັກເຊິ່ງຈະ**

วาท ปรมฺมเจ กุสฺม ชาติเวถ

ปรั้งสี่ พหุภาณน กจฺฉบํ พยสํ คตฺตํ ฯ

កត្តាបង្កាច់ ឈ្មោះ ។

๖ มัจฉาตัก

[๒๘๓] น นายมกุฏี ทปติ น สุนโธ สารุ ทจุนิโค

បញ្ចុះ អំ ឈ្មោះគេ អនុជី ច្បាប់ តែ រកិយា កត្តា ។

๓ พ. หัตถโกณจรมยุรานํ อตฺติเยว ปาบีโย ฯ ๔ ส. กจฺดโป
วยาหํ คิริ ฯ พ. กจฺดโป โสปพยาหํ ฯ

๒๘๕] ทุกนิปาเต สัตตโม พรรณตถมุกกวดุโค ๘๓

[๒๘๒] โส มํ ทหติ รากคฺคิ จิตฺตญฺจปตเปติ มํ
 ชาติโน มุญฺจถยิรา มํ น กาเม หนฺนเต กุวํจฺจิ ๑
 มจฺจชาติกํ ฌฏฺฐํ ๑

๗ เสกฺคุชาตกํ

[๒๘๓] สํพุโ พ โถโก อตฺตมโน อโหสิ
 อโกวิทา ตาเมธมฺมุตฺตํ เสกฺคุ
 โกมารโก นาม ตวชฺช ธมฺโม
 ยํ ตวํ คหิตา ปวเน ปโรทสี ๑

[๒๘๔] โย กุฏฺฐญฺจาย ภเวยฺย ตาณํ
 โส เม ปิตา กุพฺภิ วเน กโรติ
 ธํ กตฺถํ กนฺทามิ วนุตฺตํ มชฺเฌ
 โย ตายิตา โส สหสํ กโรตฺถิ ๑
 เสกฺคุชาตกํ สัตตมํ ๑

๘ กุญฺจวาณิชาตกํ

[๒๘๕] สจฺจสฺส ธาเจยฺยนิทํ สจฺจินฺตํ
 ปจฺจโจทฺทิตํ ปฏิกฺขสฺส กุญฺ
 ผาถํ เจ ขาเทยฺยํ มฺหิทา
 กสฺมา กุมารํ กุตฺตา โน หเรยฺยํ ๑

[๒๘๖] กุญฺตํ หิ สํนฺติ กุญฺตํ
 ภวติ ปโร นิกคิโน นิกคยา
 เทหิ ปุคฺคณฺนํ ฆาตณฺนํ ฆาตํ
 มา เตะ ปุคฺคณฺนํ ฆาตณฺนํ ฆาตํ ๑
 กุญฺตํคณฺโณเก ชาติกํ ๑

๕ ครหิตชาติกํ

[๒๘๗] หิรณฺณํ เม สฺวณฺณํ เม เสงฺสา รคฺคิณฺนํ กถา
 ทุมฺเมธานํ มนุสฺสํ อริยธมฺมํ อปฺปสฺสํ
 [๒๘๘] เทว เทว คหปคโย เตะเห เตะโก ตตฺถ อมสฺสโก
 ตมฺพคฺคิโน เวณิกโต อโถ อญฺญิกคณฺณโก
 กิโต ธนฺนํ พหุณา โส ตํ วิคฺคเต ชนฺนํ ๑
 ครหิตชาติกํ ๑

๑๐ ชุมฺมทฺธชาติกํ

[๒๘๙] สฺวํ ชีวิตฺตํปโปธิ. รุจฺจา วิจฺจมาคฺโค
 โส เอกโก (ชวณฺณธมฺมํ) รุจฺจมาคฺโค กปฺปโน วิย ฌายตี ๑
 [๒๙๐] สฺวํ ชีวิตฺตํปโปธิ. รุจฺจา วิจฺจมาคฺโค
 โส เอกโก (ชวณฺณธมฺมํ) รุจฺจมาคฺโค กปฺปโน วิย ฌายามิ

สํ ฐมนํ อหุสฺสฺรณฺติ ฯ
 ฐมฺมทุชฺชชาตํ ทสฺมํ ฯ
 ธีรณฺตุมุภกฺวคฺโค สํคฺตโม ฯ

ตสฺสํทฺธานํ ฯ
 ขถ ธีรณฺตุมุภวโร จ นโย
 กุรฺวชาววุตฺตม ปุณฺณนํ
 พหุภาณิ อคฺคิ ปวเน มูลิกา
 สห ธมฺมพฺตฺถโน กปฺเพน ทสฺ ฯ

๘ กาสาววคฺโค

๑ กาสาวชาตํ

- [๒๘๓] อนิภุทฺธาวโว กาสาวํ โย วคฺถํ ปรีทิตฺตํ
 อเปโต ทมสฺสเจเน น โส กาสาวมรหิติ ฯ
 [๒๘๔] โย จ วนฺตกาสาวสฺสํ สํเตสฺสํ สํสฺมาหิตํ
 อเปโต ทมสฺสเจเน ส เว กาสาวมรหิตฺติ ฯ
 กาสาวชาตํ ปจฺมํ ฯ

๒ จุลลนันทนิยชาตกัม

- [๒๘๓] อิทัง คทาจริยวโจ ปาราสริโย ยทาพรวี
 มา สฺ ตุวํ อกริ ปาปํ ยํ ตุวํ ปจฺจนา กตฺตฺตเป ๑
- [๒๘๔] ยานิ กโรติ ปริโส ตานิ อตฺตนิ ปสฺสตี
 กตฺตฺตนาเร กตฺตฺตนา ปาปการี จ ปาปกัม
 ยาทิสํ วเปเต พฺสํ ตาทิสํ หเรเต ผลนฺตี ๑
- จุลลนันทนิยชาตกัม ทุตฺติยํ ๑

๓ ปุณฺณกตฺตชาตกัม

- [๒๘๕] นเม นนฺตสฺส ภาเช ภชฺสตี
 กิจฺจนาฏพฺพสฺส กเรยฺย กิจฺจํ
 นานตฺตกามสฺส กเรยฺย อตฺตํ
 อตฺตมฺภชฺสทฺมบี น ตมฺภเชยฺย ๑
- [๒๘๖] จเช จชฺสตี วนถํ น กยิรา
 อเปตจิตฺเตน น ตมฺภเชยฺย
 ทิโส ทมฺ ฐิตฺตผลํ ฅตฺวา
 อณฺณํ ตมฺภเชยฺย มหา หิ โถโกติ ๑
- ปุณฺณกตฺตชาตกัม ทุตฺติยํ ๑

๔ กุมภัตถชาตกัม

- [๒๙๗] ยถฺเตเต จตุโร ฐมา คุณฺหา ปรมภทฺทกา
 สจฺจํ ฐมาโม จิตฺติ จาโค ทิฏฺฐํ โส อทิวคฺคตฺติ ฯ
- [๒๙๘] ยถฺสฺส เจเต น วิชฺชชฺชติ คุณฺหา ปรมภทฺทกา
 สจฺจํ ฐมาโม จิตฺติ จาโค ทิฏฺฐํ โส นาทิวคฺคตฺตํ ฯ
- กุมภัตถชาตกัม จตุคฺคํ ฯ

๕ ขนฺตีวณฺณนชาตกัม

- [๒๙๙] อตฺถิ เม ปุริโส เทว สหฺพทิจฺเจสฺสุ พุยาเว
 คตฺถํ เจโกปรารทฺธิ คตฺถ ควํ กิณฺติ มณฺณสํ ฯ
- [๓๐๐] อมฺหากํ อตฺถิ ปุริโส เอทิสฺส อธิ วิชฺชติ
 ทฺถลโก อจฺจสฺสมฺปนฺโน ขนฺติ อสฺมากรุจฺจตฺติ ฯ
- ขนฺตีวณฺณนชาตกัม ปณฺจมํ ฯ

๖ โกสํยชาตกัม

- [๓๐๑] กาเถ นิกฺขมฺมา สจฺจํ นากาเถ สจฺจํ นิกฺขโม
 อกาเถน หิ นิกฺขมฺมํ เอกกมฺมํ พหุชฺชโน
 น กิณฺจิ อตฺถํ ชาเตติ ชงฺกเสณาว โกสํยํ ฯ
- [๓๐๒] ชฺชโร วิริยวิธานญฺญํ ปเรสํ วิวรานฺตุ

สัพพามิตฺเต วสํกตฺวา โกสํโยว สัจฺจํ สํยาติ ฯ
 โกสํยชาตกํ ฌฏฺฐํ ฯ

๗ กุณฺปาณกชาตกิ

[๓๐๓] สฺฐโร สฺฐเรน สงฺกมฺม วิกฺกนฺเตน ปหาวินา
 เขหิ นาค นินฺตตฺตํ กิณฺณุ ภาโต ปตฺตายตี
 ปสฺสํสนฺตุ องฺกมฺมคฺชา มม ตฺยฺหณฺจ วิกฺกมํ ฯ

[๓๐๔] น ตํ ปาทา วรฺสํสํมี น ทนฺเตหิ น สํสํญฺยา
 มีพฺเพน ตํ วรฺสํสํมี ปฺปติ หณฺณตฺถ ปฺปตินาติ ฯ

กุณฺปาณกชาตกิ สัจฺจตนุ ฯ

๘ กามนํตชาตกิ

[๓๐๕] ตโย คิริ อนฺตรํ กามยามี
 ปณฺจาโล กุรุโย เกกเก จ
 ตตฺตตฺตํ พฺราหฺมณ กามยามี
 ติกิจฺจน มํ พฺราหฺมณ กามนํตํ ฯ

[๓๐๖] กณฺหาหิ ทฺวํสํสํ กโรนฺติ เทเก
 อมฺนุสฺสํวทฺสํสํ กโรนฺติ ปณฺจติทา
 น กามนํตํสํสํ กโรติ โกจิ

๑ ส. พ. ปณฺจาตา ฯ ๒ ส. อมฺนุสฺสํวทฺสํสํ ฯ

โศกุกฺกตสฺสูกฺกตสฺส หิ กา ติกิจุฉาติ ฯ
 กามนึตฺตชาตํ อฏฺฐมํ ฯ

๕ ปลาปิชาตํ

- [๓๐๗] คชคฺคเมเมภิ หยคฺคมาติภิ
 รกฺขมิชาเตภิ สฺสราภิวสฺสภิ
 ธนุคฺคหา^๑ อฏฺฐทพฺพปฺปหาวิภิ
 ปรีวาริตา ตกฺกสฺสิดา สมนฺนุคฺโค ฯ
- [๓๐๘] อภิธาวถา จุปฺปตถา จ^๒
 วิวิธวินทิตา^๓ ทนฺตภิ
 วตฺตคชฺช ตฺนุโถ โฆโส
 ยถา วิชฺชุตฺตา ชตฺถรสฺส คชฺชโตติ ฯ
 ปลาปิชาตํ นวมํ ฯ

๑๐ ทุตฺติยปลาปิชาตํ

- [๓๐๙] ชสมปรีมิตํ อนนฺตปาริ
 ทฺวปฺปสฺสํ ฐเกหิ สาครมิว
 คิริมิว อนิเตน ทฺวปฺปสฺสโห
 ทฺวปฺปสฺสโห อหฺมชฺช ตาทิเตน ฯ

๑ ส. ภรฺกคฺคหา ฯ ๒ พ. อภิธาวถ จุปฺปตถา จ ฯ

- [๓๓๒] เหวเมว โย ทุกฺกฺติโน อนริโย
 คุมฺหาก วิชฺชณฺณํ สุตฺตณฺณํ อาทิย
 ตเมว โส คตฺตํ สุตฺตณฺณํ ขาทิ
 อนริโย วุจฺจตุปาหนูปโมติ* ๑
 อุปาหนชาตกํ ปจฺมํ ๑

๒ วิณณณชาตกํ

- [๓๓๓] เขกฺคินฺนุติโต อยฺมตฺโต พาวโต อปฺริณายโก
 น หิ ชฺชฺเชน วาเมน โภทิ สงฺกฺขนฺตุมฺรหฺสี ๑
 [๓๓๔] ปฺริสฺสฺสํ มณฺณมานา อหํ ชฺชฺชมกามยํ
 โสยํ สงฺกฺกฺกฺโต เสติ ฉินฺนตฺนุติ ยถา วิณฺนาติ ๑
 วิณณณชาตกํ ทฺติยํ ๑

๓ วิกณฺณเกชาตกํ

- [๓๓๕] กามํ ยถิ อิจฺฉติ เตน คจฺฉ
 วิทฺธโรสิ มนฺณมฺหิ วิกณฺณเกน
 หโตสิ ภตฺเตน สวาทิเตน
 โลโลว มจฺเจ อนฺนพฺนฺธมาโน ๑
 [๓๓๖] เหวมฺบิ โลกามิสฺสโมปตฺนุโต

๑ พ. วุจฺจติ ตฺวาหนูปโม ๑

วิหฺมฺเบติ จิตฺตวตฺถานุคฺคํ
 โส หฺมฺเบติ ฌาติสฺสชาน มชฺฌเ
 มจฺจนุโค โสริว สํสฺมาโรติ ฯ
 วิกฺกณฺณชาตกํ คติยํ ฯ

๔ อสฺสิตาภฺชาตกํ

- [๓๑๗] คฺวเมวทานิมกฺริ ยํ กาโม พฺยคฺมา คยิ
 โสยํ อปฺปฏิสันฺธิโก ชฺรฯ ฉินฺนํว เรนุกํ^๑ ฯ
 [๓๑๘] อตฺติจฺจุณฺ^๒ อติโลภณ อติโลภมฺเทณ จ
 เขวํ หายติ อคฺคณฺมหา อหํว อสฺสิตาภฺยาติ ฯ
 อสฺสิตาภฺชาตกํ จคฺคณฺ^๓ ฯ

๕ วจฺจนฺชชาตกํ

- [๓๑๙] สฺฐา ชฺรฯ วจฺจนฺช สหิรฺมฺเบฯ สโกชนา
 ยคฺคณ ภูคฺควา ปิวิคฺควา จ สเยยฺยาสิ อนุสฺสฺโก^๑ ฯ
 [๓๒๐] ชฺรฯ นานํหฺมานสุตฺตํ ชฺรฯ นวโกณโต มุสา
 ชฺรฯ นาทินฺนทณฺทสุตฺตํ ปเรสํ อนิกฺกุพฺพโต
 เขวํ ฉิทฺทํ ทฺวาริณฺนํ^๓ โโก ชฺรฯ ปฏฺธิปชฺชตฺติ^๒ ฯ
 วจฺจนฺชชาตกํ ปณฺจมนํ^๑ ฯ

๑ ส. โวโรกํ ฯ ๒ พ. อตฺติจฺจุณฺ^๒ ฯ ๓ ส. ทฺวาริณฺนํ^๓ ฯ

๖ พกชาตกั

- [๓๒๑] ภทฺทโก วตายํ ปกฺขี ทิโส กุมฺพสฺสนฺนิโก
 วุปฺสฺสนฺเตหิ ปกฺเขหิ มนฺทมนฺโทว ฉายติ ฯ
 [๓๒๒] นาสฺสํ สํตํ วิชานาถ อนนฺตณาย ปสฺสํถ
 อมฺเห ทิโส น ปาเลติ เตน ปกฺขี น สฺนฺทตฺติ ฯ
 พกชาตกั นฺนํ ๑
-

๗ สํเกตชาตกั

- [๓๒๓] โก นุ โส ภควา เหตุ เอกํเจ อธิ ปุคฺคเต
 อตฺถํ หทยํ นิพฺพาติ จิตฺตญฺจาบี ปสฺสํติ ฯ
 [๓๒๔] ปุพฺเพว สฺสนฺนิวาเสน ปจฺจุปฺปนฺนํหิเตน วา
 เชนฺตํ ชายเต เปมํ อุมฺปถํ ยโถทเกติ ฯ
 สํเกตชาตกั สํศฺศมํ ๑
-

๘ เอกปทชาตกั

- [๓๒๕] อิงฺฆ เอกปทํ คาค อเนกคฺคปทสฺสํติ
 กิณฺจิ สํศฺศํหิตํ พุทฺธิ เยนคฺคเต สํธเยมเส ฯ
 [๓๒๖] ทกฺเขยฺเยกปทํ คาค อเนกคฺคปทสฺสํติ
 คณฺจ สํเตน สํยคฺคํ ชนฺติยา อุมฺปาทิตํ

อถํ มิตฺเต สฺสาเปตุํ อมิตฺตานํ ทุชฺช วาติ ฯ
 เอกปทชาตกํ อฏฺฐมํ ฯ

๕ หริตมาตชาตกํ

- [๓๒๗] ชาลํวิธมฺปิ มํ สฺสํ ปวิฏฺฐํ กุมินามุขํ
 รุจฺเจเต หริตมาตา ยํ มํ ชาทหฺติ มจฺจนฺตา ฯ
 [๓๒๘] วิถุมฺปะเตว ปุริโส ยาวสฺสํ อุกกปฺปติ
 ยทา จณฺเณ วิถุมฺปะนฺติ โส วิถุคฺโค วิถุมฺปะตฺติ ฯ
 หริตมาตชาตกํ นวมํ ฯ

๑๐ มหาปิงฺกสชาตกํ

- [๓๒๙] สพุโพ ชโน หีสฺสโค ปิงฺกเสน
 ตสฺมึ มเต ปจฺจยํ เวทยนฺติ
 ปิโย นุ เต ชาลํ อกณฺเณคฺโค
 กสฺมา นุ คฺวํ โรทสฺสิ ทวารปาถ ฯ
 [๓๓๐] น เม ปิโย ชาลํ อกณฺเณคฺโค
 ภายามิ ปจฺจกมฺนาย ตสฺส
 อิตฺถ คโค หีสฺสยฺย มจฺจุราชํ
 โส หีสฺสโค อานฺเณยฺย ปุณฺ อธิ ฯ
 [๓๓๑] ททฺโธ วาฬหสฺสํ สิตฺถโค อฏฺฐเตหิ โส

ปฏิกุชิตฺตา จ ตํ ภูมึ มา ภายี นาคมิตฺตํคฺคิ ๑
 มหาบิํจฺจตชาตกํ ทสฺมํ ๑
 อฺปาหนวคฺโค นวโม ๑

คตฺตํสุทฺธานํ ๑
 วรฺรปาหน ชฺชชฺช วิกฺกณฺณโก
 อสฺสิตาภุย ปณฺญมวจฺจนโธ
 ทิสฺส เปมวรฺรคฺคตม เขกปทํ
 ภูมินามุชฺช บิํจฺจตเกน ทสฺ ๑

๑๐ สิกขาตวคฺโค

๑ สัพพทาจิชาตกํ

[๓๓๒] สิกขาโต มานถฺวโร จ ปรีวาเรน อคฺคิโก
 ปาปฺปณิ มหติ ภูมึ ราชาสี สัพพทาจิณํ ๑
 [๓๓๓] เขวเมว มนุสฺสเสสฺส โย โหติ ปรีวารวา
 โส หิ ตคฺคตฺต มหา โหติ สิกขาโต วีย ทาจิณฺนุติ ๑
 สัพพทาจิชาตกํ ปจฺฉมํ ๑

๑ ขยํ ปจฺฉิมคากา สํ.โปคฺคตเก น ทิสฺสํคฺคิ ๑

២ ស្តង្គឆាតកំ

- [៣៣៤] វាហៃ វាយំ ស្តង្គោ យោ វរគុតំ អ ឆាតកិ
 វណ្ណោ ឧ ឧបាយុយ ចតិកោ ឆរំ វេ ។
- [៣៣៥] ច្បុទ្ធិកំ មេ មនសំ មេ ចតិកោ មេ អត្ថេ កតំ
 កាតណ្ណេ ឧបាយុយ យោ ឧបាយុយ ឆាតកិ ។
- ស្តង្គឆាតកំ កុតិយំ ។

៣ កុត្តិតឆាតកំ

- [៣៣៦] ឥតុត្តន្តកំ ស្តង្គរំ រាមណេយុយំ ច្បុទ្ធិ
 តៃ អំ រុក្ខមិ ច្បុទ្ធិ ឆរំ មេ តៃ តៃ តៃ ។
- [៣៣៧] ចតិ កំ ឆរំ ស្តង្គ ច្បុទ្ធិ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ
 អ កំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ។
- កុត្តិតឆាតកំ កុតិយំ ។

៤ វិគតិឆាតកំ

- [៣៣៨] យំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ
 ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ។
- [៣៣៩] យំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ
 ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ឆរំ ។
- វិគតិឆាតកំ កុតិយំ ។

๕ มุลปริยายชาตกํ

- [๓๔๐] กาโต ชงฺกิตฺติ ภูตานิ สพุพฺพาเนว สหคฺคณา
โย ๑ กาลฆโธ ภูโต ส ภุคฺคปจฺฉิ ปจฺจิ ๑
- [๓๔๑] พหุณี นรธํสาณิ โถมธํสาณิ พุรฺรหาณิ ๑
คฺวีวสฺส ปฏฺฐิมกุกาณิ โกจิ เทเวคฺคตฺถ กณฺณณฺวาติ ๑
- มุลปริยายชาตกํ ปณฺณจมนํ ๑

๖ พาโลวาทชาตกํ

- [๓๔๒] หนฺนํคฺคา ชคฺคา วชฺคฺคา ๑ เทติ ทานํ อสงฺกณฺโณโต
อํทิสํ ภคฺคํ ภูณฺชมาโน ส ปาปํมฺมุปฺปติมฺมุปฺติ ๑
- [๓๔๓] ปุคฺคตทารมฺมํ เจ หนฺนํคฺคา เทติ ทานํ อสงฺกณฺโณโต
ภูณฺชมาโนปํ สปฺปณฺโณ น ปาปํมฺมุปฺปติมฺมุปฺติ ๑
- พาโลวาทชาตกํ ฌฏฺฐํ ๑

๗ ปาทนฺชลฺลชาตกํ

- [๓๔๔] อทฺฐา ปาทนฺชลฺลํ สพุเพ ปณฺณาย อติโรจติ
ตกา หิ โอฏฺฐํ ภาณฺชติ อุตฺถวํ นุน ปสฺสํติ ๑
- [๓๔๕] นายนํ ฌมฺมํ อฌมฺมํ วา อคฺคณฺนคฺคณฺณจ พุชฺฌณฺติ

๑ ส. เทโลวาทชาตกํ ๑ ๒ ส. ปาเปน ๑

[illegible]

๘ กัสโกลปมชาติกั

[๓๔๖] สัพเพหิ กัถุโก ทิฏฐโง ทิเษวตถ วิจิติจฉน
 น หิ สัพเพสุ ชานตุ ตารท ปรีปฺจนิโต ๑

[๓๔๗] เหวํ สัพเพหิ พาณานิ เยสํ มมุมา อชานิตา
 เต เว มมุเมสุ กขฺขนฺติ กัถุภสมันว ภาตโรติ ๑

กัถุโกปมชาตกํ อฏฺฐมนํ ๑

๕ สาลกษัตกั

[๓๕๘] เขกปฺตโก ภวิสฺสตี
 ๑๑๑๑ โน เหฬุสฺสตี อีสฺสโร กุเต
 โอโรห ทุมสฺมา ตํตถ
 เอหิ ทานี ฆรทํ วเชมเต ๑

[๓๕๙] นนุ มํ สฺสทโยติ มนฺตลล
 ๑๑๑๑ มํ นนตี เวฬุยจฺจยา
 ปกุกมฺพวเน รมานเต
 คจฺฉ ๑๑๑ ฆรทํ ยถาสฺสทโยติ ๑
 ตํตถสาตทํ นวมํ ๑

๑๐ กปิชาตกํ

[๓๕๐] อโย อิติ อุปสัมมณฺณเม รโต
 ส ตินฺนํ ตีติรภเยน อทฺธิโต^๑
 หนฺนท อโย ปวีสํคฺคํ อคฺควํ
 วิเนตฺถํ สํคํ ทรรณฺณจ เกวถํ ๑

[๓๕๑] นายํ อิติ อุปสัมมณฺณเม รโต
 กมี อโย ทุมฺพรธํวโคจโร^๒
 โส ทฺฐโก โรธโก จามิ ชมฺโม
 สจฺเจ วเช อิมมํ ทฺฐเย ชฺรณฺติ ๑
 กปิชาตกํ ทสํ ๑
 สัตถวคฺโค ทสโม ๑

ตถํสํสํ ๑

อถ ราชํ สัตถวโร สุนฺท
 ตถา โกถีย อิจฺฉติ กถาสนํ
 อถ ทานวโรจฺฉมี สํวณฺนํ
 ปุณฺณปวณฺณจ สติรภมี ทสํ ๑

๑ พ. อทฺธิโต ๑ ๒ ส. พ. ทุมฺพรธํวโคจโร ๑

๓ มณิกณฺฐชาตกํ

[๓๕๘] มมนุณฺพานํ วิปฺปํ อุนฺหา
 อุนฺปฺปชฺชํมุตฺตํ มณฺนิสุตฺตํ เหตุ
 คณฺเฑ น ทสฺสํ อติยาจโกติ
 น จาปิ เตะ อุตฺตมมกฺกมิตฺตํ ๑

[๓๕๙] สุตฺตํ ยถา สกฺขรโรคฺคปาณํ
 คาเลตฺถิมํ เสดํ ยาจมาโน
 คณฺเฑ น ทสฺสํ อติยาจโกติ
 น จาปิ เตะ อุตฺตมมกฺกมิตฺตํ ๑

[๓๖๐] น คํ ยาเจ ยสฺสํ ปิยํ สีคฺคิเส
 เทสฺสํ โหติ อติยาจนาย
 นาโค มณฺเฑ ยาจิโค พฺราหฺมณฺเณ
 อทสฺสํนํเยว คทชฺฌคมาติ ๑
 มณิกณฺฐชาตกํ คติยํ ๑

๔ กุณฺจากุณฺฉินฺธุวชาตกํ

[๓๖๑] ภูตฺวา คิณฺปริชาลํ ภูตฺวา อาจามกฺกนฺทกํ
 เขตํ เตะ โกชนํ อาลํ กถฺมาทานิ น ภูณฺชติ ๑

[๓๖๒] ยตฺถ ไปสํ น ชานนฺติ ชาตียา วินฺเยน วา
 ปหุํ คตฺถ มหาพฺรหฺมณํ อมฺมํ อาจามกฺกนฺทกํ ๑

- [๓๖๓] ทฺวณฺจ โห มํ ปชานาสี ยาทิสายํ หยฺยตฺตโม
 ษานนฺโต ษานมาคฺคฺม น เต ภกฺขามิ กุณฺนทกฺกนฺติ ฯ
 กุณฺนทกฺกญฺจิสฺสชวชชากํ จตฺตํ ๑

๕ สุกขาตกํ

- [๓๖๔] ยาว โส มตฺตมณฺเฑสึ โภชนสฺมึ วิหฺงคฺคโม
 ตาว อทฺธานมาปาที มาตฺรณฺจ อปฺปสยิ ฯ
 [๓๖๕] ยโต จ โห โส พหุตรํ โภชนํ อชฺฌเวหาหิ
 ตโต ตตฺตถว สํสํทิ อมตฺตคณฺเฑ หิ โส อหุ ฯ
 [๓๖๖] ตสฺมา มตฺตคณฺเฑตา สํสาธุ โภชนสฺมึ อคฺคิพุทฺธา
 อมตฺตคณฺเฑ หิ สํทนฺติ มตฺตคณฺเฑว น สํทเรติ ฯ
 สุกขาตกํ ปณฺจมนํ ๑

๖ ชรุตฺตปณฺชาตกํ

- [๓๖๗] ชรุตฺตปณฺ ฆณฺมามา วาณิชา อุตฺทกตฺติกา
 อชฺฌคฺคํสํ อโยโถหํ คิปปุสฺสํญฺจ มาณโย
 รชตํ ษาคฺครูปญฺจ มุคฺตา เวฬุริยา พหุ ฯ
 [๓๖๘] เต จ เทน อสฺนตฺตฺตฺตสา ภิกฺขุโย ภิกฺขุโย ฆณฺณํสํ เต
 ตตฺตปาสํวิโส โฆโร^๒ เตชสฺส เตชสา หนฺติ ฯ
-
- ๑ ส. ภิกฺขุโย ภิกฺขุโย อฆณฺณํสํ ๑ ๒ ส. เต ตตฺตปาสํวิโส โฆโร ๑

- [៣៦៨] គតុមា ឧទេ នាគិកុឧទេ ចតិកុឧគុមិ ឧបាសក
 ឧទេនេ ឧទេ ឧត្តភ ចតិកុឧគេនេ នាគិគុណិ ។
 ឧត្តភានឧបាសក ឧទេ ។

៧ កាមធិនុត្តរឧបាសក

- [៣៧០] នាយិ ឧទេ នាគិ ឧត្តភ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ
 ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ។
 [៣៧១] នាយិ ឧទេ ឧទេ ឧទេ នាយិ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ
 ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ នាយិ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ។
 [៣៧២] ន ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ
 ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ។
 កាមធិនុត្តរឧបាសក ឧទេ ។

៨ មនុស្សឧបាសក

- [៣៧៣] ឧទេ ឧទេ ឧទេ (ឧទេ) ឧទេ ឧទេ ឧទេ
 ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ។
 [៣៧៤] ន ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ
 ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ។
 [៣៧៥] ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ ឧទេ

คณฺหกุชฺชวโร โหติ สมนฺมาสมฺพุทฺธสํวโกติ ฯ
 มนุชฺชาตุราชชาตกํ อญฺจนํ ฯ

๕ ติริติวจฺจนชาตกํ

- [๓๗๖] นยิมตฺถํ วิชฺชามยมคฺคิ กิณฺณิ
 น พนฺธโว โน ปน เต สหาโย
 อถ เกน วณฺณเนน ติริติวจฺจน
 เคทณฺฑิโก ภูณฺชติ อคฺคปิณฺฑํ ฯ
- [๓๗๗] อาปาสฺส เม ยฺยทุพฺปราชิตตฺถํ
 เขถตฺถํ กตฺวา วิจฺจนตฺถมิ โฆเร
 ปตฺตารยิ กิจฺจคคตฺถํ ปาณํ
 เตนฺพุทฺธตาริ พุทฺธมฺปเวโต ฯ
- [๓๗๘] เขตตฺถํ กิจฺจเนน อิทานุปคฺโค
 เวชฺยาถิโน^๑ วีสย ชีวโตเก
 ตาภาวโห ตาต ติริติวจฺจน
 เทถตฺถํ โภคํ ยชิตญฺจ ยณฺณนฺนติ ฯ
 ติริติวจฺจนชาตกํ นวมนํ ฯ

๑๐ พุทธชาติกัม

[๓๗๘] ยสฺสํตฺตา ทูรมายนฺติ อมิตฺตมมฺมึ ยาจิกุ
 ตสฺสํทฺรตฺสํหิ ทฺวโต มา เม กุชฺฌม รເေေေ ។

[๓๗๙] ยสฺสํ ทิวา จ รຕฺวโต จ วสฺมายนฺติ มาณวา
 ตสฺสํทฺรตฺสํหิ ทฺวโต มา เม กุชฺฌม รເေေေ ។

[๓๘๐] ททามิ เต พุราหฺมณ โรหิตํ

คํ สหสฺสํ สห ปุณฺณเว

ทฺวโต หิ ทฺวตฺสํ กถํ น ทชฺชํ

มยมนํ ตสฺสํสฺว ภวาม ทฺวตํ

พุทฺธชาติกํ ทสฺมํ ។

สัจจปฺปวคฺโค ปจฺจโม ។

ตสฺสํทฺททานํ ។

อสุกการวโร คิตฺตมฺมฺมฺมึ มณิ

หยราช วิหฺงคฺม อาสํวิโส

ชนสฺสํท กหาปนวสฺสํ ปุณ

คิรติ ปุณ ทฺวตาวเรน ทสฺ ។

๒ ปทุมวคฺโค

๑ ปทุมชาตกํ

- [๓๘๒] ยถา เกสา จ มถัสสุ จ ฉินฺนํ ฉินฺนํ วิรุหติ
 เขวํ รุหตุ เต นาถา ปทุมํ เทहि ยาจิตฺ ๑
- [๓๘๓] ยถา สारวิกํ วิชฺฌํ เขตฺเต อุตฺตํ วิรุหติ
 เขวํ รุหตุ เต นาถา ปทุมํ เทहि ยาจิตฺ ๑
- [๓๘๔] อุโภปี วิถปนฺนเตเต อปปี ปทุมานิ ทสฺสตี
 วชฺชํ วา เต น วา วชฺชํ นคฺติ นาถาย รุหนา
 เทहि สมนํ ปทุมานิ ปทุมมา เม เทहि ยาจิตฺตี ๑
- ปทุมชาตกํ ปจฺมํ ๑

๒ มุทฺตปาณิชาตกํ

- [๓๘๕] ปาณิ เจ มุทฺตโก จตฺถํ นาคิ จตฺถํ สุการิตํ
 อนุทธกาโร จ วสฺสเยยฺย อถ มฺหํ ตทา สียา ๑
- [๓๘๖] อนถา มุทฺตมฺภาสา ทุปฺปฺรา ตา^๒ นทิสฺมา
 สทฺทนิ นํ วิทิตฺวาน อารกา ปริวชฺชเย ๑
- [๓๘๗] ยํ เขตฺตา อฺปเสวณฺติ ฉนฺนทสฺสา วา ธเนน วา
 ชาตเวทิว สณฺณจํ ขิปฺปํ อนฺนทฺทนิ นนฺติ ๑
- มุทฺตปาณิชาตกํ ทุติยํ ๑

๑ พ. อหิ ยาจามิ ยาจิตฺ ๑ ๒ พ. ทุปฺปฺรตฺตา ๑

๓ จุตุตปโลภณชาตกํ

- [๓๘๘] อภิขุชฺชมาเน วาริสฺสํมํ สยํ อากมฺมํ อิทฺธิยา
มิตฺถสํภาวิตฺติยา คนฺตุวา สํสํทสิ มหณฺณเว ฯ
- [๓๘๙] ขาวฏฺฐนํ มหามายา พุทฺธมฺจริยวิโกปนา
สํทนฺติ นํ วิทิตฺวาน อารกา ปริวชฺชเย ฯ
- [๓๙๐] ยํ เอตา อูปเสวณฺติ คนฺทสา วา ชเนน วา
ชาตเวโทว สณฺฑานํ จิปรํ อนฺททนฺติ นนฺติ ฯ

จุตุตปโลภณชาตกํ ตติยํ ฯ

๔ มหาปนาทชาตกํ

- [๓๙๑] ปนาโท นาม โส ราชาย สยสํ ยฺโย สวณฺณนิโย
ติริยํ โสฬสฺสพฺเพโธ อุกฺกมํหุ สหสฺสธา ฯ
- [๓๙๒] สหสฺสกณฺโฑ สทเคณฺฑุ ฐชาตุ หริตามโย
อนจฺจุ ตตฺถ คนฺธพฺพา น สหสฺสํนิ สทฺธธา ฯ
- [๓๙๓] เขวเมตํ ตทา อาสี ยถา ภาสสิ ภทฺทสิ
สทฺธโก อหํ ตทา อาสี เวยฺยวจฺจุจโร ตวาติ ฯ

มหาปนาทชาตกํ จตุตฺถํ ฯ

๕ ชุรปฺปชาตกํ

- [๓๙๔] ทิสฺสา ชุรปฺเป ชนฺนเวคนฺนเน

ชคฺเค คหิเต ติชิเน เตถโหเต
 คสฺมึ ภยสฺมึ มรเณ วิรูปุเห
 กสฺมา นุ เต นาหุ ฌมฺภิตตํ ๑

[๓๘๕] ทิสฺวา ชฺรปฺเป ชนฺเวคนฺนเน
 ชคฺเค คหิเต ติชิเน เตถโหเต
 คสฺมึ ภยสฺมึ มรเณ วิรูปุเห
 เวทํ อตฺตํ วิปฺลํ อุพารํ ๑

[๓๘๖] โส เวทชาโต อชฺฌภวํ อมิตฺเต
 ปุพฺเพว เม ชฺวีตมาสี จคฺคํ
 น หิ ชฺวีเต ชาตยํ กุพฺพมาโน
 สฺสโร กยิรา สฺสรฺกัจจํ กทาจฺติ ๑
 ชฺรปฺปชาตํ ปณฺณํ ๑

๖ วาตคฺคสินฺทวชาตํ

[๓๘๗] เยนาสี กัสฺสียา ปณฺฑุ เยน ภคฺคํ น รุจฺจติ
 อยํ โส อากโต ภคฺโค กสฺมาทานิ ปถายสี ๑

[๓๘๘] นุ^๒ชฺว ปนาทิกเนว สฺนฺถโว นาม ชายติ
 ยโส หายติ อิตฺถํ คสฺมา ตาต ปถายหํ ๑

[๓๘๙] ยสฺสสฺสินํ กุเล ชาตํ อากตฺ^๓ ยาน อิจฺฉติ

๑ ส. ตาโต ๑ พ. ภคฺคา ๑ ๒ ส. สฺเจ ๑ พ. น ชว ๑ ๓ ส. พ. อากตํ ๑

ស្រីគតំ គិរិយតុបាយ វាគគុគុមិវ ភក្ខុភក្ខិ ។

វាគគុគុតិវុចឆាតកំ ធម្មជំ

៧ សុវណ្ណកក្កក្ខតកាតកំ

[៤០០] សិទ្ធិកំ មិគោ ចាយគក្កក្ខតកោ

ចន្ទិគុគុតោ វារិស្វយ ចតោ

គេនាភិក្ខុតោ កប្បំ រុក្ខាមិ

មាហេវ មំ បាណសំ ឧបេយ្យ

[៤០១] ចយ្យ ម កំ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត

ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ។

[៤០២] យេ កុវេរិ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត

គេតំ កុវេរិ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ។

សុវណ្ណកក្កក្ខតកាតកំ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ។

៨ អារាមតុស្តកាតកំ

[៤០៣] យិមេស្វរិយ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត

គតុស្វរិយ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ។

[៤០៤] ខេវមេវ កុវេរិ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត

កតុ មិ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ។

១ ឧ. កុវេរិ ។ ឧ. កុវេរិ ។ ២ ឧ. ឧ. យិ វេ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយសុត្ត ។

- [๔๐๕] นาทํ ตุมฺเห วินินฺทามิ เย เจตฺถิ วานฺรา วเน
 วิสฺสเสโน จ คารยฺโฮ ยสฺสํตฺถา รุกฺขโรปกาติ ๑
 อารามทฺถกฺขาตํ อฏฺฐมํ ๑

๕ สฺชาตาชาตกํ

- [๔๐๖] นหิ วณฺเณน สมนฺพนา มณฺชฺรกา มียทสฺสํนา
 ชรฺวาจา มียา โหณฺติ อสฺมึ โถเก ปรมฺหิ จ ๑
- [๔๐๗] นนุ ปสฺสํสํมิ กาทิ ทฺพพณฺณํ คิตฺถาทคํ
 โกกิตํ สณฺหาเจเน พฺหุํ ปาณินํ มียํ ๑
- [๔๐๘] ตสฺมา สฺชิตฺวาจสฺส มนฺตภาณํ อนฺนทฺโร
 อตฺถํ ชมฺมมฺจ ที่เปติ มรฺรณคฺสฺส ภาสิตฺตฺติ ๑
 สฺชาตาชาตกํ นวมํ ๑

๑๐ อุตฺถกฺขาตกํ

- [๔๐๙] สฺพเพหิ ทิร ฌาตฺหิ โกสิโย อัสสโร กโต
 สฺเจ ฌาตฺหิ อนฺนณฺนาโต ภณฺณยาหิ เอกฺวาจิกํ ๑
- [๔๑๐] ภณฺ สมนฺ อนฺนณฺนาโต อตฺถํ ชมฺมมฺจ เกวถํ
 สฺนฺติ หิ ทฺหฺรา ปกฺขํ ปณฺณวณฺโต ชฺชิตฺตฺติ ๑
- [๔๑๑] น เม รุจฺจติ ภทฺทํ โว อุตฺถกฺสฺสํสาภิเสจฺนํ

อภุทฺธสัจจ มุขํ ปสฺสํ กถํ กุทฺโธ กริสฺสคํตี ๑
 อุตฺตกชาติกั ทสฺมํ ๑
 ปทุมวคฺโค ทุตฺติโย ๑

คตฺถสัจจทานํ ๑
 ปทุมุตฺตม นาคสรีริวหฺยน
 สมนฺทมนฺทว ยฺยป ชฺรปฺปวโร
 อถ ภทฺทตฺถ กุณฺธชฺร รุกฺข ปฺน
 ชฺรวาจ อุตฺตกวเรน ทสฺ ๑

๓ อุทฺทปานทฺฐกวคฺโค

๑ อุทฺทปานทฺฐกชาติกั

- [๔๓๒] อารณฺณกตฺถํ อิตฺถินํ จิรํ รคฺคํ คปสฺสิตินํ
 กิจฺจนาถํ อุทฺทปานํ กถํ สมนํ อปาทลํ ๑
- [๔๓๓] เอตฺถ ชฺมโม สิตาถานํ ยํ นีวิตฺตวา โอหตามเส
 นีตฺถมิตฺตามหํ ชฺมโม น คํ อชฺชฌาตุมรหสิ ๑
- [๔๓๔] เยถํ โว เขทิสฺส ชฺมโม อชฺมโม ปน กัทิสฺส
 มา โว ชฺมมํ อชฺมมํ วา อทฺทสํ กุทฺทาจฺจนุติ ๑
- อุทฺทปานทฺฐกชาติกั ปจฺฉมํ ๑

๒ พุยกุณฑาทกั

- [๔๑๕] เยน มิตฺเตน สัสสะกา โยคกฺเขโม วิหียติ
 ปุพฺพพฺพชฺฌาภวณฺตสฺส รกฺเข อกฺขีว ปณฺธิโต ฯ
- [๔๑๖] เยน มิตฺเตน สัสสะกา โยคกฺเขโม ปวชฺฌมฺมิ
 กเรยฺยตฺตสํมํ วุคฺคํ สํพฺพกฺิจฺเจสฺส ปณฺธิโต ฯ
- [๔๑๗] เถถ พุยกฺขมา นีวตฺตวโห ปจฺจุเปถ มหาวณํ
 มา โน วณํ ฉินฺหิ นีพฺยคฺขมํ พุยกฺขมา มาเหสฺส นีพฺพนาติ ฯ
- พุยกุณฑาทกั ทุตฺติยํ ฯ

๓ กจฺจนปชาตกั

- [๔๑๘] โก นุ วาฏฺฐมิตฺถกฺวโศ ปุรฺหคฺโคว พฺราหฺมณฺโน
 กหณฺนุ ภิกฺขุ อจฺริ กํ สํทฺธํ อฺปสํกมฺมิ ฯ
- [๔๑๙] อหํ กมฺมัสฺมิ ทฺมฺเมโร อณามาถานิ อามสํ
 ตวํ มํ โมจย ภทฺทนฺเต มุคฺโคตฺต คจฺเจยฺย ปพฺพตํ ฯ
- [๔๒๐] กจฺจนปา กสฺสํปา โหณฺติ โกณฺทญฺญา โหณฺติ มกฺกฏา
 มุญฺจ กสฺสํป โกณฺทญฺญํ กตํ เมถุนกํ ตยาติ ฯ
- กจฺจนปชาตกั ตติยํ ฯ

๔ โกลชาตกั

- [๔๒๑] กาย พถากา สิจฺฉิํ โจรี ธงฺขมฺมิตฺตามหา

- โอรุ พตาทเก อากจุณ จณฺโท เม วายโส ๑
 [๔๒๒] นาทิ พตาทา สิจฺฉิ นทํ โดตสุมิ วายโส
 อกคฺวา วจฺนํ คฺยุทํ ปสฺสํ ตฺวโนสุมิ อากโต ๑
 [๔๒๓] ปุณฺ ปาปชฺชตฺถํ สํมมํ สํตํ หิ ทว ตาทิสํ
 นหิ มานุสสิกา โภคา สํญฺญชา โหณฺติ ปกฺขินาติ ๑
 โดตชาติกํ จคฺคตํ ๑

๕ รุจิรชาติกั

- [๔๒๔] กายํ พตาทา รุจิรา กากนินฺนุสุมิ มจฺจนฺติ
 จณฺโท กาโก ๑ นทํ ยสฺส เจตํ กุตาจํ ๑
 [๔๒๕] นนุ มํ สํมมํ ชานาสิ ทิสฺส สํมกโกชนํ
 อกคฺวา วจฺนํ คฺยุทํ ปสฺสํ ตฺวโนสุมิ อากโต ๑
 [๔๒๖] ปุณฺ ปาปชฺชตฺถํ สํมมํ สํตํ หิ ทว ตาทิสํ
 นหิ มานุสสิกา โภคา สํญฺญชา โหณฺติ ปกฺขินาติ ๑
 รุจิรชาติกํ ปณฺณมํ ๑

๖ กุรุชฺชมนชาติกั

- [๔๒๗] ทว สํญฺญจํ สํตมฺจํ วิทิตฺวาน ชานาสิ
 วณฺณํ อณฺณวณฺณเนน กาทิจฺจสุมิ วิณฺนิหเส ๑

[๔๒๘] อนนภจฺจา จภจฺจา จ โยธ อุตฺติสฺสํ กจฺฉติ
 สฺสพฺเพเต อปฺปฏิกฺขิปปา ปุพฺพพาสจฺริยวโจ อิทํ ฯ

[๔๒๙] ททามิ โว พุราหุณฺณา นาคเมคํ
 ราชาวหํ ราชโภคํ ยสฺสสฺสินํ
 ธตฺตงฺกคํ เหมชาตานิณฺณํ
 สฺสํสํวธํ คจฺฉนฺนํ เยนกามนฺติ ฯ
 กุรฺรณฺมชฺชาคคํ ฉญฺจํ ฯ

๗ โรมชาตกํ

[๔๓๐] วสฺสํสํนิ ปณฺณวสฺสํ สํมาธิกาณิ
 วาสํมิทฺธิ สฺสํสฺสํสฺสํสฺสํสฺสํสฺสํสฺสํ
 ธตฺตงฺกมาณา อภินิพฺพุตจิจฺจุตา
 หตฺตงฺกมาณา มณฺณชฺชา ปุเร ฯ

[๔๓๑] เตทานิ วจฺจกฺคํ กิณฺนคฺคํสฺสํสฺสํ
 ภชฺฉนฺติ อณฺณํ คิริกนฺทวํ ทิชา
 นนฺ น มณฺณนฺติ มมํ ยถา ปุเร
 จิรมฺปวฺจฺจุสา ธตฺวา น เต อิเม ฯ

[๔๓๒] ชานามิ คํ น มยํ สมนฺนํพุทา
 สฺสํววํ สฺสํวํ เต มยมนฺนํ นนฺนํ

จิตฺตมฺหา เท อสฺมิ ชเน ปทฺฐจํ
 อาสวํ เตนํ คํ ชุทฺตนิคคํ ๑
 โรมชาติกํ สํวตฺตํ ๑

๘ หิมสชาติกํ

- [๔๓๓] กิมตฺตมภิสํวตฺตํ ตฺถจิตฺตํ ชุทฺตนิคคํ
 สํวตฺตํ ชุทฺตนิคคํ อิมํ ชุทฺตํ ตติยํ ๑
- [๔๓๔] สํวตฺตํ นํหระสํวตฺตํ ปทฺฐจํ อธิษฺฐํ
 ภิยฺโย พาทา ปทฺฐจํ โน จสฺส ปทฺฐจํ ๑
- [๔๓๕] มเมวํ มณฺเฑมาโน อณฺเฑมาโน ภวิสฺสํ
 เตนํ ชุทฺตํ ภวิสฺสํ สํวตฺตํ ชุทฺตํ ภวิสฺสํ ๑
- มิมสชาติกํ อธิษฺฐํ ๑

๙ สตปตฺตชาติกํ

- [๔๓๖] ยถา มาณวโก ปนฺเต สํวตฺตํ ชุทฺตนิคคํ
 ชุทฺตนิคคํ ปนฺเต ชุทฺตนิคคํ ชุทฺตนิคคํ
 ชุทฺตนิคคํ สตปตฺตํ ชุทฺตนิคคํ ชุทฺตนิคคํ ๑
- [๔๓๗] ยถา ยถา ยถา ชุทฺตนิคคํ ชุทฺตนิคคํ
 ยถา ยถา ยถา ชุทฺตนิคคํ ชุทฺตนิคคํ ๑

๑ ส. นิหนาเต ๑ พ. นิหนาเต ๑ ๒ ส. พ. ปทฺฐจํ ๑

- [๔๓๘] เย จ ๒ นํ ปสฺสํสฺสํติ ภาเย อุกฺกัถฺยํสฺสํติ วา
 ตณฺหิ โส มนฺตฺตํเต นิคฺคํ สํคปฺปคฺคํ มาณวฺตติ ฯ
 สํคปฺปคฺคชาตกํ นวมนํ ฯ

๑๐ ปุฏฺฐุสฺสกาตกํ

- [๔๓๘] อทฺธํ หิ นฺนํ นิคราชา ปุฏฺฐกมฺมํสฺสํ โกวฺวโ
 ตถาหิ ปุฏฺฐํ ทฺวสฺสํติ อณฺณํ นฺนํ กริถฺสํติ ฯ
 [๔๔๐] น เม ปิตา วา มาตา วา ปุฏฺฐกมฺมํสฺสํ โกวฺวโ
 กตํ กตํ ๒ ทฺวสฺสํติ เอวํมมํมิตํ กุถํ ฯ
 [๔๔๑] เยถํ โว เอทิสํ ฐมฺโม อฐมฺโม ปน กิถิสํ
 มา โว ฐมฺมํ อฐมฺมํ วา อทฺธํสํ กุทาจณฺณํติ ฯ
 ปุฏฺฐุสฺสกาตกํ ทสฺมํ ฯ
 อุตฺตปฺปาวคฺโค ตติโย

ตสฺสํสฺสกาตกํ ๑

อุตฺตปฺปาวจํ วณฺณํคฺคํ กปฺปํ
 สิตฺธิํ จ พถากุจฺจวโร
 สฺสํสฺสกาตกํ โรมกํ ทฺวสฺสํ ปุ
 สํคปฺปคฺควโร ปุฏฺฐกมฺมํ ทสฺสํ ฯ

๔ อพฺภนฺตรวคฺโค

๑ อพฺภนฺตรชาตกํ

- [๔๔๒] อพฺภนฺตโร นาม ทุโม ยสุตฺตํ ทิพฺพมิตํ ผลํ
 ภุตฺวา โทหิณํ นารํ จกฺกวดคฺคํ วิชายติ ฯ
 [๔๔๓] ทฺวณฺณํ ภาทํ มเหสฺสํ สํ จามิ ปติโน มียา
 อหริสฺสํติ เค ราชา อิทํ อพฺภนฺตํ ผลํ ฯ
 [๔๔๔] ภตฺตฺรตฺถํ ปรรกฺกนฺโต ยํ จานมจฺจํ
 สฺวโร อคฺคปรีจจํ ฅมมาโน ภวามฺหากํ ฯ
 อพฺภนฺตรชาตกํ ปจฺมํ ฯ

๒ เสยฺยชาตกํ

- [๔๔๕] เสยฺยโส เสยฺยโส โหติ โย เสยฺยมฺปเสวติ
 เอเกน สฺนฺธิํ กตฺวาน สคํ วชฺเช อโมจยํ ฯ
 [๔๔๖] ตสฺมา สพฺเพน โดเกน สฺนฺธิํ กตฺวาน เอกโก
 เปจฺจ สคํ นิคฺคฺเคยฺย อิทํ สฺตฺนาถ กาสึยา ฯ
 [๔๔๗] อิทํ วตฺวา มหาราชา กัสฺสํ พาราณสีคฺคโ
 ธนุํ ตฺนฺทฺธิณฺจํ นิกฺขิปปํ สณฺณมํ อชฺชฺชปาณมิตํ ฯ
 เสยฺยชาตกํ ทฺติยํ ฯ

๓ วาฬมกีสูกรชาตกัม

- [๔๔๘] วรํ วรํ คุวํ นิหนํ ปุเร จริ
 อสฺมึ ปเทเส อภิภูยฺย สฺกเว
 โสทานิ เฮโก พุยฺยํ ปคมฺม ฌายสิ
 พถนฺนํ เต พุยฺยํ น จชฺช วิชฺชติ ฯ
- [๔๔๙] อิมสฺสํ คุตา^๑ ยนฺติ ทิสฺสํ ปุเร
 ภายฺยํ คุตา^๒ เตณฺคเวสฺสโน ปุณฺ
 เตทานิ สงฺกมฺมํ วสฺสํ เฮโกโต
 ยตฺถ คุตา ทุปฺปสํหชฺชเม มยา ฯ
- [๔๕๐] นมตฺถ สงฺฆานํ สํมาคตानํ
 ทิสฺสํ คุตา^๓ สํยํ สํชฺช วทามิ อพมฺกํ
 พุยฺยํ มิตา ยตฺถ ชินฺสํ ทาสฺสโน
 สํมาคฺคิยา ทาสฺสํ เตสํ มจฺจุเรติ ฯ
 วาฬมกีสูกรชาตกัม คติยํ ฯ

๔ สิริชาตกัม

- [๔๕๑] ยํ อุตฺตํ คุตา สงฺฆวณฺติ อตฺถ คุตา พหุํ ฌนํ
 สิปฺปวณฺโต อสิปฺปา วา ตถ คุตา ตานิ ญญฺสเร^๓ ฯ

๑ ส. อิม สฺกํ ๑ ๒ พ. ภายฺย คุตา ๑ ๓ ส. ตถ คุตา ตานิ
 ญญฺสเร ๑ พ. ตถ คุตา ตานิ ญญฺสเร ๑



- [๔๕๒] สัพพตถ กตปญฺญสฺส อติจุญฺเฌว ปาณินิ
 อูปปชฺชนติ พหุ โภคา^๑ อมียํ นายนคเนสฺสึ ๑
- [๔๕๓] กุกกุฏเอย มนโย ทนฺโท ติโย จ ปญฺเฌตถุชฌนา
 อูปปชฺชนติ อปาลสฺส กตปญฺญสฺส ชนตฺตโนติ ๑
- สรีรชาตกํ จตฺตํ ๑

๕ มณีสถูกราชาดก

- [๔๕๔] ทริยา สัตตว รุสสำนิ คัมมตฺตา วรํสามเส
หณฺณาม มนินโ อากิ อิติ โน มนุติคํ อหุ ๑
- [๔๕๕] ยาวตา มนิน พังสาม ภิชฺชโย ไวยาทยเต มนิน
อิทญฺจิทานิ ปุญฺญาม กิํ กิจฺຈํ อธิ มณฺณสิ ๑
- [๔๕๖] ธมฺมํ มนิน เวฬุริโย อกาโล วิมโต สุโข
นาถุสฺส สกฺกา สิริ หนฺตุ อปภุมฺมถ สุกฺราติ ๑
- มนิสักรชาตกํ ปญฺจนํ ๑

๖ สาลูกชาตม์

- [๔๕๗] มา สำนุกุสัส บิหิยา อานุณานิ ภูณฐติ
 ขปโปสสกุโก ภูสั ชาท เอตั ทิฆายุตกุณณั ฯ
 [๔๕๘] อิทานิ โถ อธิคณฺฏวา อติติ ยุตฺตเสวโก
 ขถ ทกุฐิ สำนุกุ สัณนุ มุสฺสตุตฺตว ฯ

๔๖๔] ติกนิปาเต จตุตฺถโก อพฺพมุตตวคฺโค ๓๓๘

[๔๕๘] วิภนฺตํ ตູກົງ ທິສຸວາ ສຍນຕໍ່ ມູສັດທະ
 ພຣບຄວາ ອຈີນເຕຊ້ ວຣມຸຫາກໍ ກຸສາມິວາຕີ ។
 ຄຳຕຸກຂາດກໍ ເລືອຈີ້ ។

๗ ลาภครุฬิชาตกั

[๔๖๐] นานุมมตฺโต นามีสฺสฺสโน นานโฆ นากุฑฺโกลิ
มฺพฺพหฺสฺสํ ฌมฺพเต ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ๑
[๔๖๑] ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ๑
[๔๖๒] ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ฌมฺพํ ๑

๘ มหาดานชาตกั

[๔๖๓] อकुณฺหิตี มจฺจนฺตา อธิกํ สหสฺสํ
 น โส อคฺคิ โย อิมํ สหฺมทฺเทยฺย
 มยฺหณฺจ อสฺสํ อธิ สหฺมต มาสา
 อหฺมปํ ตํ มจฺจนฺตํ กิณฺเณยฺม ๑

[๔๖๔] มจฺจนํ โกชนํ ทตฺวา มม ทกฺขิณฺมาทิสํ
 ตํ ทกฺขิณํ สฺวณฺคิยา กตํ อปฺปจิตํ คยา ๑

อริยวคฺคิตฺตมาจาโร เยน วุจฺจติ ตีถวา ฯ

- [๔๗๑] ฅาตฺตณฺญ บิโย โหติ มิตฺเตสฺ ๑ วิโรจติ
 กายสฺส เกทา สฺสคฺคิ อฺปฺปชฺชติ ตีถวาติ ฯ
 ตีถวํมัสสาตกํ ทสฺมํ ฯ
 อพฺพนฺตรวคฺโค จคฺคฺโค ฯ

คตฺตํทฺธานํ ฯ

ทุม กัสส วุจฺจตฺตมพฺยคฺคฺขมิกา
 มณฺโญ มณฺนิ ตาตฺถกมวฺหยน
 อณฺุสํสํนิโย บิโจ มจฺจวโร
 มณฺนิกฺคณฺทตฺเทณ ทิเรน ทสฺ ๑

๕ กุมภวคฺโค

๑ ภาทฺรชฺฅเกทกษัตถกํ

- [๔๗๒] สํพฺพกามททํ กุมฺภํ กุญฺถํ ตทฺธานํ ชฺคฺคฺโค
 ยาว นํ อณฺุปาเตติ ตาว สัสสํ สฺสเมรติ ฯ
 [๔๗๓] ยทา มคฺโค ๑ ทิตฺโค ๑ ปมาทา กุมฺภณพฺพิทา
 ตโค นคฺโค ๑ โปคฺโค ๑ ปจฺจมา พวาโต วิหณฺณติ ฯ
 [๔๗๔] เขวเมว ชนํ ตทฺธา ปมคฺโค ปริกฺขติ

๑ ส. อมคฺคา ฯ

ឧបាសិទ្ធ គប្បិ កុម្មុយោ កុម្មុ ភិក្ខុវាទ ឧប្បត្តនិកាយ ។
 ភាវនាធម្មតាឆាគកំ ឧបាសិទ្ធ ។

២ សុប្បត្តនិកាយ

- [៤៧៥] ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ
 ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ។
 [៤៧៦] ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ
 ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ។
 [៤៧៧] ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ
 ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ។
 សុប្បត្តនិកាយ កុម្មុយោ ។

៣ ឧបាសិទ្ធិនិកាយ

- [៤៧៨] ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ
 ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ។
 [៤៧៩] ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ
 ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ។
 ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ឧបាសិទ្ធិ ។

- [๔๘๐] ชิริตุณฺมํ อากุรํ ปุตฺติกายํ
 ชิริคุญฺณิยํ อสฺสํ พุยาชิริมฺมํ
 ยตุตฺตปฺปมตฺตา อธิมุญฺจिता ปชา
 หาเปเนติ มคฺคํ สํคตฺตปฺปคฺติยาติ ฯ
 กายนิพฺพิณฑชาตกํ คคฺคิยํ ฯ

๔ ชมฺพฺพาทกชาตกํ

- [๔๘๑] โกยํ พินฺทุสฺสโร วคฺคฺ สรวณฺตานมุตฺตโม
 อจฺจุโต ชมฺพสาขาย โมรจฺฉาโป กุชฺชติ ฯ
 [๔๘๒] กุตฺตฺโต ปชานาติ กุตฺตํ ปสฺสํ
 พุชฺชจฺฉาปสฺสํ สวณฺณ กุชฺช สมฺม ททามิ เต ฯ
 [๔๘๓] จิรสฺสํ วต ปสฺสํ
 วณฺทาํ กุณฺปาทญฺจ อณฺณมณฺณํ ปสฺสํเกติ ฯ
 ชมฺพฺพาทกชาตกํ จตุตฺถํ ฯ

๕ อนุตฺตชาตกํ

- [๔๘๔] อุตฺตสฺสํ เต ชนฺโธ สหสฺสํ วิชฺฌมฺภิตํ
 มิคฺราช นโม คยฺยํ อมฺมํ กิณฺณํ ตทามิ เต ฯ
 [๔๘๕] กุตฺตฺโต ปชานาติ กุตฺตํ ปสฺสํ
 มยฺยํ สวณฺณํ อโธ ปริยาหิ วายสฺส ฯ

- [๔๘๒] เอตฺ อปฺปตฺตํ นนาโห นิภูมฺมํ สุตฺตํ เก กตฺ"
 กาสีณญํ มุทฺ วัคฺคํ ตปฺเปตฺ ฐนคามิยาติ ๑
 กามวิธปชาตํ สํคฺคํ ๑

๘ อุทุมฺพรชาตํ

- [๔๘๓] อุทุมฺพรา จิเม ปกฺกา นิโคธฺรา จ กมฺมํ คุณฺหา
 เอหิ นิภูมฺมํ ภูมฺมํ สุตฺตํ กิ ฐิมจฺฉาย นิมฺยุตฺติ ๑
 [๔๘๔] เหวํ โส สุตฺติโค โหติ โย วุทฺธมฺมปจายติ
 ยถาหมฺมชฺช สุตฺติโค ทุมฺปกาณิ มาสฺสิโต ๑
 [๔๘๕] ยํ วเนโส วเนชฺช สุตฺตํ วญฺเจยฺย กมฺมํ โน กมฺมํ
 ททโรปํ น สทฺเธยฺย^๒ นหิ ฐินฺโน ชรากมฺมํ ๑
 อุทุมฺพรชาตํ อฏฺฐมํ ๑

๙ โกมารวิยปฺตฺตชาตํ

- [๔๘๖] ปฺเร ตฺวํ สุตฺตํ สกาเส
 โอฏฺถนํ ฐิํ กิพฺสํ อยํ สมนฺนํ
 กโรหเร มกฺกญฺยานิ มกฺกญ
 น ตํ มยํ สุตฺตํ รามาน ๑

๑ พ. อุสฺสํ สโกทิตํ ๑ ๒ พ. ททโร กมฺมํ สทฺเธยฺย ๑

- [๔๘๗] สัจจา หิ มยหัง ปรมมา วิสัจฺจํ
 โกมาริยปุตฺตสฺส พหุสฺสคฺคสฺส
 มาทานิ มํ มณฺเฑสิ คุวํ ยถา ปุเร
 ฌานาภิกฺขุคฺคา จิหฺรามา อากุโส^๒ ฯ
- [๔๘๘] สัจเจว เถตฺตมฺมิ วเปยฺย พฺสํ
 เทโว อ วสฺสเส น หิ ตํ วิรูปฺเพ
 สัจจา หิ เท สจฺ ปรมมา วิสัจฺจํ
 อารา คุวํ นกฺกฏ ฌานภุมฺมาติ ฯ
- โกมาริยปุตฺตชาติกํ นวมนํ ฯ

๑๐ พกชาติกั

- [๔๘๙] ปรมปาณชาเต ชีวนุโต มํสโตหิตโกชโน
 พโก วคํ สมาทาย ชุปฺปชฺชชิ ชุโปสํกํ ฯ
- [๕๐๐] คตฺตสฺส สกฺโก วตฺตณฺณาย อชฺชรูปฺเนปาคมิ
 วิคฺคโป อชฺชณฺนปคฺโค ภณฺชิ โตหิตโป คปํ ฯ
- [๕๐๑] เหวเมว อีเรกฺกุโจ สฺมาทานตฺตมฺมิ ทุพฺพโต
 ตหุํ กโรติ อคฺคานํ พโกว อชฺชการณฺนาติ ฯ

พกชาติกั ทสมนํ ฯ

กฺมฺภวคฺโค ปณฺจโน ฯ

๑ พ. สัจจนฺนํ มยหัง ปรมํ วิสัจฺจํ ๒ พ. ฌานาภิกฺขุคฺโค จิหฺรามา อากุโส ฯ

ตตฺถุทฺททานํ ๑

วรกุมภ สุปคฺคตฺตวิวฺหโย

สฺสจฺจิสฺสมมต พินทุสฺสโร จุสโ

สฺสริคฺคปติ จณฺทํ ชรภาณินา

อถ มกฺกฏฺฐิยา วกเกณ ทสฺสาคิ ๑

วคฺคทฺททานํ ๑

สจฺจกปฺโป ปทฺโธ เจว อฺทฺทปาเนน ตตฺถิยํ

อพฺภนฺตรํ ฆฏฺเภาทํ ติกนิปาตมฺหิตฺตํ ๑

ติกนิปาตํ นิฏฺฐิตํ ๑

๑ ปุราณโปคฺคตเก วคฺคทฺททานํ นฏฺฐํ ๑ อิทํ กิตฺติโสภณน
มยา ถิธิตํ ๑

จตุกกนิปาตชาตกํ

๑ กาลิงควคฺโค

๑ จุลลกาลิงกชาตกํ

- [๕๐๒] วิวรท อิมาสํ ทวารํ นครนุตํ ปวฺสิตุํ^๑
 อรฺจนราชสฺส สฺสเหเน สฺสสิญฺเฐเน สฺสรกฺขิตํ นนฺทิสฺสเนเน ๑
- [๕๐๓] ชโย กาลิงฺควานํ อสฺสยหฺสํหิณํ
 ปราชโย อชโย^๒ อสฺสํกานํ
 อิจฺจุเจวํ เต ภาสิตํ พุทฺทมจฺจาริ
 น อชฺชฎตา วิตถํ ภณฺณนฺติ ๑
- [๕๐๔] เทวา มุสาธวาทมฺปาทิวตฺตา
 สจฺจุํ ตถํ ปรมํ กวํ นุ สกฺกํ^๓
 ตนฺเต มุสา ภาสิตํ เทวราช
 กิ วา ปฏิจฺจุจ มชฺชวา มหิณฺทํ^๔ ๑
- [๕๐๕] นนุ เต สฺสํ พุทฺทมมณ ภาณฺณมาเน
 เทวา น อิสฺสํนฺติ ปุริสปรกฺกมสฺส
 ทโม สมาริ มนโส อเกชฺชโธ^๕

๑ สฺส. นครํ ปวฺสิตนฺตุ ๑ พ. นครํ ปวฺสิตํ มยา ๑ ๒ สฺส.
 อนโย ๑ พ. อนวิโค ๑ ๓ สฺส. สจฺจุํ รณํ ปรมนฺเตสฺส สกฺก ๑
 ๔ สฺส. ชนินฺท ๑ ๕ สฺส. อเกชฺชโณ ๑

อพฺพคฺคตา^๑ นิกฺกมณฺญฯ กาเต
ทพฺพญฯ วิริยํ ปุริสปรกฺกโม จ
เตเนว อาสี วิชโย อสฺสํกานนฺติ ๑
จตุตถกาดิงคชาตกํ ปจํ ๑

๒ มหาอสุสาโรหชาตกํ

[๕๐๖] อเทยฺเยสฺส ททํ ทานํ เทยฺเยสฺส นปฺปเวจฺจติ
อาปาสฺสํ พฺยสฺสนํ ปตฺโต สหยา นาริกจฺจติ ๑

[๕๐๗] อเทยฺเยสฺส อททํ ทานํ เทยฺเยสฺส โย ปเวจฺจติ
อาปาสฺสํ พฺยสฺสนํ ปตฺโต สหยา อริคจฺจติ ๑

[๕๐๘] สมนฺโณคสฺสมุโภกวิเสสํทสฺสนํ
อนนฺนวิธมฺเมสฺส สเรสฺส นสฺสํติ
กตมฺญฯ อวิเยสฺสํ จ อณฺฐเรสฺส^๒
มหปฺผลํ โหติ อณฺฐมฺมี ตาทิสฺสํ ๑

[๕๐๙] โย ปุพฺพเพ กตกถฺยาโน อกา โดเก สฺสํทกฺกรํ
ปจฺจดา กยิรา น วา กยิรา อจฺจุหนฺตํ ปุชฺชนารโหติ ๑
มหาอสุสาโรหชาตกํ ทฺติยํ ๑

๑ ส. อพฺพคฺคตา ๑ พ. อพฺพคฺคตา ๑ ๒ ส. พ. อชฺชเวสฺส ๑

๓ เอกราชชาตกํ

- [๕๑๐] ธนุตฺตเว กามคฺเชณ สมิทฺเธ
 ภาตฺวาน ปุพฺเพ วตฺติ เอกราช
 โสทานิ ทฺวเค นรคํหิ จิตฺโต
 นปฺปชฺชเห วณฺณพถํ ปุราณํ ฯ
- [๕๑๑] ปุพฺเพว ชนฺตํ ฯ คโป ฯ มยฺหํ
 สมนุสฺสกา ทฺวเกโสณ อโหสิ
 คณฺทานิ ตทฺธาน กถนฺนุ ราช
 ชเห อหํ วณฺณพถํ ปุราณํ ฯ
- [๕๑๒] สํพฺพา ทิเรว ปรีณฺจฺจิตานิ
 ยถาสฺสํ ปณฺณวณฺตํ วิสยฺห
 ยโส ฯ ตทฺธา ปุริมํ อพารํ
 นปฺปชฺชเห วณฺณพถํ ปุราณํ ฯ
- [๕๑๓] ปนฺชฺช ทฺวเชน สฺวํ ชนินฺท
 สฺวเชน วา ทฺวชฺชมสฺยฺหสํหิ
 อภยตฺถ สมนฺโค อภินิพฺพุตฺตํ
 สฺวเช ฯ ทฺวเช ฯ ภาวณฺติ ตฺวชฺชยาติ ฯ
 เอกราชชาตกํ ตติยํ ฯ

๔ ททฺทราชาตกํ

[๕๑๕] อิมานิ มํ ททฺท ตาปยนฺติ

วาจาทุรุตฺตานิ มนุสฺสํโลเก

มณฺฑกฏกฏา อุกกนฺตเสวํ

อัสสํวสํ มํ อวิสา สंपนฺติ ฯ

[๕๑๕] สกา รฏฺฐา ปพฺพาชิโต อณฺเฏ ชนปทํ คโต

มหนฺตํ โภจฺจํ กยิราถ ทุรุตฺตานิ นิจฺเตเว ฯ

[๕๑๖] ยตฺถ ไปสํ น ชานนฺติ ชาตียา วินยฺเณ วา

น ตตฺถ มานํ กยิราถ วสํ อณฺเฎตถ ชเน ฯ

[๕๑๗] วิเทสฺสวาสํ วสโต ชาตเวทสฺสเมณํ

ชมิตพฺพํ สंपนฺเณ อปฺปี ทาสสฺส คชฺชิตนฺติ ฯ

ททฺทราชาตกํ จตุคฺคํ ฯ

๕ สัสสํวสํราชาตกํ

[๕๑๘] นตฺถิ โลเก รโห นาม ปาปกมฺมํ ปกฺกพฺพโต

ปัสสํนฺติ วณฺฏตานิ ตํ พาลโต มณฺเฎเต รโห ฯ

[๕๑๙] อหํ รโห น ปัสสํมามิ สฺสณฺเฏ วามิ น วิชฺชติ

ยตฺถ สฺสณฺเฏ น ปัสสํมามิ อสฺสณฺเฏ โหติ ตํ มยา ฯ

[๕๒๐] ทุชฺชจฺจุโล จ สฺสจฺจุโล จ นนฺโท จ สฺสจฺจุณฺโณ

๓ พ. สฺสจฺจุณฺโณ ฯ

- วสุโณ อทฐวดีโต ฯ เตะ ฐมนํ ชมุตติกา ฯ
 [๕๒๑] พุราหุมนโณ ฯ กถํ ชเห สัพพธมฺมาน ปารคฺค
 โย ฐมนํ อานุปาเลติ ฐิตินา สจฺจนิฏฺเฏโมติ ฯ
 สัตถวํมสฺสชาตกํ ปณฺณจมนํ ฯ

๖ สุตตนิบาตปิฏก

- [๕๒๒] กิ อณฺเฐกา อิมเ เทว นิฏฺฐิตฺตา กัสมฺมุตเต
 อูปโลหิตกา วคฺคฺชฺชํ ตํ เม อกฺขาหิ ปุจฺฉิตฺโต ฯ
 [๕๒๓] ยานิ ปุเร คฺควํ เทว ฆณฺฑํ นนฺตควาสินี
 อจฺจุณฺณคฺคหคฺคา ปจฺจินาสี คสฺสํ เตะ โกตฺธิยํ ผลํ ฯ
 [๕๒๔] อุกฺกมฺมเต น รมฺมิตี โภคา วิปฺปชฺชนฺตํ
 คคฺเควิมํ ปฏฺฐิเนถ ยคฺค โกถํ ปจฺฉิสฺสตี ฯ
 [๕๒๕] โหณฺติ เตะ มหาธาตํ อิทฺธิปฺปคฺคตฺตา นาริยา
 วม เทว สุตฺตาทาย มาสฺสํ กุชฺฌ รเถสฺสภาติ ฯ
 สุตฺตนิบาตปิฏกํ ฌญฺจํ ฯ

๗ ปลาตนิบาตปิฏก

- [๕๒๖] อเจตฺนํ พุราหุมนํ อสฺสํสุณฺณํ
 ชาโน อชานนฺตมิมํ ปลาตํ
 อารทฺธวโร โชมปฺปมคฺคโต

สุขเสยฺยํ ปุจฺฉสึ กิธฺสํ เหตุ ฯ

[๕๒๗] ทูเร สฺสโต เจว พฺรหา จ รุกฺโข
เทเส จิโต ภูตนิวาสุโร
คสฺมา นมสฺสามิ อิมํ ปถาสํ
เย เจตฺถ ภูตา เต ธนฺตฺสํ เหตุ ฯ

[๕๒๘] โส เต กริธฺสามิ ยถานุภาวํ
กตญฺญตํ พฺราหฺมณ เปกฺขมาโน
กถํ หิ อากมฺม สํคํ สกาเส
โมฆา เต ธตฺตํ ปริณฺหิตานิ ฯ

[๕๒๙] โย คินฺนุรูกฺขสฺส ปโร ปิตฺถุโข
ปรีวาวิโต ปุพฺพยณฺโณ อูฬาวโร
คสฺสเสว มฺมตฺตํ นิธิ นิชาโต
อทายาโท ภาจฺจ นํ อุกฺขรารหิตํ ฯ
ปถาสฺซาคกํ สคฺคํ ฯ

๘ ชาวสกุลชาตกิ

[๕๓๐] อกรมฺหาเว เต กิจฺจํ ยํ พถํ อหฺมมฺหเส
มิกฺราช นโม คยฺยตฺถ อปฺปํ กิณฺณจิ ฌภามเส ฯ

[๕๓๑] มม โฉหิตภกฺขสฺส นิจฺจํ ฤทฺธานิ กุพฺพโต
ทนฺตฺตฺตรคฺโค สฺสนฺโต คํ พหุํ ยมฺปํ ชีวสึ ฯ

- [๕๓๒] อถกคณนุคณิกะ กคคํ อปปฏิการกํ
 ยสํมํ กคณนุคณิกะ นคคํ นิตคณิกะ คคคํ เสวนา ฯ
 [๕๓๓] ยคคํ สํมมจจिनเนน มิตคณนุคณิกะ น ตคคํ
 อคคํ ยมมกโกสํ สคคํ คคคํ อปคคํ เมติ ฯ
 ชวคคณชคคํ อคคํ ฯ

๕ ฉวชคคํ

- [๕๓๔] สคคํ อคคณิกะ มคคํ อคคํ ชคคํ น ปคคํ
 อคคํ ปคคณิกะ จคคํ โย จคคํ มคคํ ฉวคคํ
 โย จ มคคํ อคคํ ฯ
 [๕๓๕] สคคํ อคคณิกะ กคคํ สคคํ มคคํ
 คคคํ อคคํ น เสวนา ชคคํ อคคํ เสวนา ฯ
 [๕๓๖] ปคคณิกะ มคคํ โดโก ปคคณิกะ ปคคณิกะ
 มา คคคํ อคคณิกะ อคคณิกะ คคคํ กคคณิกะ
 [๕๓๗] อคคณิกะ คคคณิกะ ชคคณิกะ
 ยคคณิกะ อคคณิกะ อคคณิกะ อคคณิกะ
 ฉวชคคํ นคคํ ฯ

๑ ส. สคคณิกะ จคคณิกะ ฯ พ. สคคณิกะ จคคณิกะ กคคํ ฯ
 ๒ พ. มา คคคํ อคคณิกะ อคคณิกะ ฯ

๑๐ สยฺหชาตกั

- [๕๓๘] สัสสมุทฺทปริยายํ มหิ สํครกฺกณฺทํ
 น อิจฺฉเ สห นินฺทาย เหวํ สยฺห วิชานหิ ฯ
- [๕๓๙] ชิริตฺถํ ตํ ยสฺสํ ธนฺดาภณฺจ พุราหุมน
 ยา วุคฺคิ วินิปาเตน อธมฺมจเรณ วา ฯ
- [๕๔๐] อปี เจ ปตฺตมาทาย อนาคาโร ปริพฺพเช
 สํเอว ชีวิกา เสยฺโย ยาจามฺเมน เอตฺถา ฯ
- [๕๔๑] อปี เจ ปตฺตมาทาย อนาคาโร ปริพฺพเช
 อญฺญํ อหิสํ โถเก อปี รชฺเชน ตํ วรฺหติ ฯ

สยฺหชาตกั ทสฺมํ ฯ

กาถิงฺกวคฺโค ปจฺโม ฯ

คตฺตํทํทํ ๑

วิวรํ จ อเทยฺย สมิทฺธวรํ
 อถ ททฺทรา ปาปมฺหาติรโ
 อถ โกถิ ปตาสวฺรณฺจกร
 จริมํ สัสสมุทฺทวเรน ทสฺ ๑

๒ ปุจฉิมนุทวคฺโค

๑ ปุจฉิมนุทชาตกั

- [๕๔๒] อญฺเจหิ โจร กิ สํสํ โก อคฺโค สุปฺเพน เต

- มา คัม คเหตุ รานาโน คามะ กิพพิสการกัม ๑
 [๕๔๓] นนุ โจร คเหตุสนุติ คามะ กิพพิสการกัม
 กิ คคต ปุจิมนุทตต วเน ชาคตต ตินุจโต ๑
 [๕๔๔] น คว อตตคต ชานาติ มม โจรตต จนุตร
 โจร คเหตุวา รานาโน คามะ กิพพิสการกัม
 อจุเจนุติ^๒ นิมพตตตัม ตตัม เน ตงกเต มโน ๑
 [๕๔๕] ตงเกยบ ตงกิตพพานิ รกเขยยานาคคัม ภย
 อนาคคภยา ชโร อโก โตเก อเวกขตติ ๑
 ปุจิมนุชาคกัม ปจัม ๑

๒ กสฺสปมณฺธิยชาคกัม

- [๕๔๖] อปปี กตตป มนุทียา ยฺวา ตปติ หนุติ วา
 ตพพนคัม ชมเต ชโร ปณฺทิตโต คัม ติติกขติ ๑
 [๕๔๗] ตเจมปี ตนโต วิวทนุติ ชิปโป ตนุชียเร ปุณ
 พาทา ปคฺทาว ภิชฺชนุติ น เต ตมถมชฺฌคฺ ๑
 [๕๔๘] เขเต ภียโย ตมายนุติ ตนุติ เตถ น ชฺรติ
 โย จาธิปนนํ ชานาติ โย จ ชานาติ เทถนํ ๑
 [๕๔๙] เขโส หิ อุตฺตริทโร ภาวาวโห รุณฺโอรโร

โย ปเรธาริพนฺหานํ สํยํ สันธฺวาคุมฺรหคฺคิ ๑
 กถํสํปนฺนุทฺติยชาตกํ ทุติยํ ๑

๓ ขนฺติวาทิชาตกํ

- [๕๕๐] โย เต หตฺถเก จ ปาเท จ กณฺณนาถญฺจ เณทฺยิ
 ตสฺสํ กุชฺฌม มหาวํร มา ฏฐจํ วินสฺสํ อิทํ ๑
- [๕๕๑] โย เม หตฺถเก จ ปาเท จ กณฺณนาถญฺจ เณทฺยิ
 จิรํ ชฺวตฺถํ โส ราชานํ หนิ กุชฺฌมฺมุตฺติ มาทิสํ ๑
- [๕๕๒] อหุ อคฺคตมทฺธานเณ สมนฺโน ขนฺติทปฺปโน
 คํ ขนฺติยาเยว จิตํ กาสีราชา อเนทฺยิ ๑
- [๕๕๓] ตสฺสํ กมฺมมฺมรุตฺตสฺสํ วิปาโก กญฺจโก อหุ
 ยํ กาสีราชา เวเทสิ นิริยมนฺหิ สมนปฺปิตฺติ ๑

ขนฺติวาทิชาตกํ ตติยํ ๑

๔ โลหกฺกมุทฺติชาตกํ

- [๕๕๔] ทุชฺชวิคฺคิมชฺชวิคฺคิม เยสฺสนฺโน น ททามเส
 วิชฺชมาเนสุ โภเคสุ ทปํ นากมฺห อตฺตโน ๑
- [๕๕๕] สญฺจํ วสฺสสฺสทสฺสํ ปริปุณฺณานิ สพฺพโส
 นิริเย ปจฺจมานานํ กทา อนฺโต ภวิสฺสตี ๑
- [๕๕๖] นตฺถิ อนฺโต กุโธ อนฺโต น อนฺโต ปฏฺธิทิสฺสตี

ศททหิ ปกคํ ปาปํ มม คฺยุหญจ มาวิธํ ฯ

[๕๕๗] โสฬหํ นุน อิติ คนฺตุวา โยนิํ ตทฺธาน มานุสฺสี
 วทญฺญู สํถตฺตมฺปนฺโน กาทามิ กุสฺสํ พหุญฺติ ฯ
 โสฬหํ นุน อิติ คนฺตุวา โยนิํ ตทฺธาน มานุสฺสี
 วทญฺญู สํถตฺตมฺปนฺโน กาทามิ กุสฺสํ พหุญฺติ ฯ

๕ มัสยิดมัสกัต

[๕๕๘] ฌรุตํ ฌต ฌจ ฌจ ฌตํ ฌจฌก ฌต
 ฌิฌฌตฌต ฌจ ฌิฌฌ ฌฌฌ ฌฌ ฌต ๑

[๕๕๘] องคุเมต มนุสฺสํ ภาตา โสเก ปวฺจจติ
 องคตฺส สทิสฺสํ วาจา องคํ สมน ททามิ เต ฯ

[๕๖๐] ตาตาทิ ปุตุโต วทมาโน กมฺเปติ หทยํ ปิตุ
หทยสฺส สฺถิตํ วาจา หทยํ สมนมฺ ทมมิ เต

[๕๖๓] ยัสสํ คามะ สฺชา นตฺถิ ยถารณฺณํ ตเถว ทํ
 สัพพสฺสํ ตทิสฺสํ วาจา สัพพํ สมนม ททามิ เตติ ฯ

มัสยิดอักบัล ปรณฺวณฺ ๑

๖ สสพญิตชาตกั

[๕๖๒] ๔๓๓ เม ไททิศา มจฺฉา อุกกา ถมฺมพุกฺคา
 อิทํ พฺราหฺมณ เม อคฺคิ เอตํ ภุคฺฉฺวา วเน วสฺส ฯ

[៥៦m] តូតូត មេ ឆេតុគបាលតូតូត រតុតិ រាតុតិ ចបាភត

- มัสสฺสุตา จ เทว โคธา เอกณฺจ ทริวารกั
 อิทํ พุราหุมน เม อคฺคิ เขตํ ภูตฺวา วเน วสํ ๑
 [๕๖๔] อมฺพปฏกั ทกั สํตํ สํคฺคฺจํ มโนรมั
 อิทํ พุราหุมน เม อคฺคิ เขตํ ภูตฺวา วเน วสํ ๑
 [๕๖๕] น สํสํสํ ติตา อคฺคิ น มุคฺคา นบี ตณฺหฺสุตา
 อิมินา อคฺคินา ปฏกั มนั ภูตฺวา วเน วสํติ ๑
 สํสฺปนฺนิตฺตชาตกั ฌฏฺจํ ๑

๗ มตโรทนชาตกั

- [๕๖๖] มตมตเมว โรทถ น หิ ตํ โรทถ โย มรฺตํสํติ
 สํพฺเพว สํวํธาวินอ อนุปฺพุเพน ชหนฺติ ชีวิตํ ๑
 [๕๖๗] เทวา มนุสฺสํสา จตฺตปฺปทา ปฏฺธิคฺคณา อุตฺตา จ โภคิโน
 ยมฺหิ^๑ สํวเร อนิสํสฺวา รมมานาว ชหนฺติ ชีวิตํ ๑
 [๕๖๘] เหว จลิตํ อสฺสณฺจิตํ สํชฺทกฺขํ มนุเชตฺตํ อเปกฺขิยํ
 กนฺทิตํ รุณฺตํ^๒ นีรตฺถกั กิ โว สํกคฺคณานิกัรเว ๑
 [๕๖๙] ชุตฺตา สํสฺนฺหา จ อกฺตา พาธา สฺสุรา อโยคิโน
 ชีวํ มณฺณนฺติ พาโตติ ye รณฺมสฺสํ อโกวิทาทิ ๑
 มตโรทนชาตกั สํคฺคตมํ ๑

๘ กณเวรชาตกํ

- [๕๗๐] ยนฺตํ วสฺสทตฺตมเย กณเวเรสุ ภานุสุ
 สํมํ พาทาย ปิเฬติ สํ ตํ อวโรคฺยมนพฺรวิ ๑
- [๕๗๑] อมฺโภ น กิร สทฺธะเยยํ ยํ วาโต ปพฺพตํ วเห
 ปพฺพตญฺเจ วเห วาโต สพฺพมฺปิ ปจฺจํ วเห
 ยตฺถ สํมา กาทกตา สํมํ อวโรคฺยมนพฺรวิ ๑
- [๕๗๒] น เจว สํ กาทกตา น จ สํ อญฺญมิจฺฉติ
 เขภคฺคตา กิร สํมา ตเมว อภิกงฺขติ ๑
- [๕๗๓] อตฺถนุคฺคํ มํ จิรตฺถนุคฺเคน
 นิมิํ สํมา อจฺจุํ ชฺชเวน
 มยํปี สํมา นิมิเนยฺย อญฺญํ
 อิตฺโ อหํ ทูรตฺรํ คมิตฺตฺสนฺติ ๑
 กณเวรชาตกํ อจฺจุสมํ ๑

๙ ติตฺติรชาตกํ

- [๕๗๔] สุตฺตํ วต ชฺชวามิ ตปามิ เจว ภุญฺชิตฺตํ
 ปริปฺนเถว ติจฺฉามิ กา นุ ภนฺเต คตฺติ มม ๑
- [๕๗๕] มโน เจ เต นปฺปนมติ ปกฺขิ ปาปสฺส กมฺมโน
 อวฺยวตฺตสฺส ภทฺรสฺส น ปาปมฺปตฺติมฺปติ ๑
- [๕๗๖] ฌาตโก โน นิตฺติโนติ พหุ อากฺขณเต ชฺโน

๕๘๓] จตุรกกนิปาเต ทุติโย ปุจฉินทวคฺโค ๓๔๓

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បាន បញ្ជាក់ ថា ក្នុង កំឡុង ពេល ១០ ឆ្នាំ មុន គេ បាន បង្កើត ក្រុម ប្រឹក្សា កីឡា ជាតិ ឡើង វិញ ។

[๕๗๗] น ปรจิจุจ កម្ពុំ ផុតិ មនៃ ទេ ប្រេតុត្តតិ
 ចប្រៃត្តុត្តុត្ត ភាវត្តត្ត ន បាបនុបតិបត្តិ ។
 ពិតគិរិរាជកំ អនុំ ។

๑๐ ฝุ่จจชชชช

[๕๗๘] ឥន្ទ្រ វត ឥន្ទ្រ វាយ ចក្ខុ កិរិ
 ពិប្បទិ គង្គត៍ ឡង្គត៍ វាយ ចក្ខុ ឥន្ទ្រ ។

[๕๗๘] ขณฺหิ กยิรา ตณฺหิ วเท ยํ น กยิรา น ตํ วเท
 อกโรนํ ภาสํมานํ ปริชานนฺติ ปณฺชิตา ฯ

[๕๘๐] ราชบุคคต นโม ตยตฤ ตจเจ ธมฺเม จิตฺตวสึ
 ยสฺส เต พุยสํ ปตฺโต ตจจสฺมิ รํเต นโม ฯ

[៥៧១] បា តព្វត្ថំ តព្វតុល្លំ ចាតុធា ចាតុធស្តំ ពិត្តិកា
តំ អិស្តំ បរា ភរិយា តិរិយយស្តំ ឱកតិយតិ ។

สัจจชาตกํ ทถมํ ๑
 ปุณฺณนทวคฺโค ทุติโย ๑

คตฺถํสุทฺถาณํ ๑
 อถ โจรํ สกตํสํป ฆนฺตฺวิโร
 ทฺฐํชฺชิตฺตา จ วรา มรุตํ

- [๕๘๗] เวตุํ ปติคํ สุตฺวา ทุทุทฺทญฺหติ สโธ ชฺวี
 สัสสํ วจฺนํ สุตฺวา สมนฺตคฺคตา มิคฺวาหิโน ๑
- [๕๘๘] ขปฺปคฺคตา ปทวิญฺญาณํ ปรโฆสํานุสํวโร
 ปมาทปฺรมา พาลา เต โหณฺติ ปรปคฺคิตฺยา ๑
- [๕๘๙] เย จ สฺสเถน สมนฺปฺนนา ปญฺญาปฺสเม รตา
 อารกา วิรตา ชฺวีรา น โหณฺติ ปรปคฺคิตฺยาติ ๑
- ทุทุทฺทญฺหาตกํ ทฺติยํ ๑

๓ พุรหมทตฺตชาตกํ

- [๕๙๐] ทฺวํ ยาจฺนโก ราช พุรหมทตฺต นิคฺจณฺติ
 ธถาภํ ธนถาภํ วา เขวํมฺมา หิ ยาจฺนา ๑
- [๕๙๑] ยาจฺนํ โรทฺถํ อากู ปญฺจาถาณํ รเถสภ
 โย ยาจฺนํ ปจฺจุทฺตชาติ ตมาหุ ปฏฺฐิโรทฺถํ ๑
- [๕๙๒] มํ มาทฺทสฺสํ โรทฺถกํ ปญฺจาถา สฺสํมาคฺคา
 คฺวํ วา ปฏฺฐิโรทฺถกํ คสฺมา อิจฺฉามหํ รโห ๑
- [๕๙๓] ททามิ เต พุราหฺมณ โรหิณฺณํ
 ควํ สหสฺสํ สห ปฺจฺกเวณ
 อวิโย หิ อวิยสฺสํ ถถ น ทชฺชา
 สุตฺวาน ภาถา ทว ธมฺมยฺุตฺตาติ ๑
- พุรหมทตฺตชาตกํ ตติยํ ๑

๔ จมฺมสาฏกชาตกั

[๕๘๔] กถฺยาณรโป วตฺถํ จตฺตปฺปโท
 สจฺจกทโก เจว สจฺเจตฺโต จ
 โย พฺราหฺมณํ ชาตมฺมจฺจปฺปนฺนํ
 อปจายติ เมตฺตวโร ยตฺตตฺตํ ๑

[๕๘๕] มา พฺราหฺมณ อิตฺตฺรทตฺตสฺสเนน
 วิสฺสํสาธมาปชฺชติ จตฺตปฺปทตฺต
 ทพฺพปฺปหารํ อภิกตฺตกาโม^๑
 อวตฺตกฺกติ ทตฺตตฺติ สจฺจปฺปหารํ ๑

[๕๘๖] อจฺจจฺจํ ภคฺคา ปติโต ชาริภาโร
 สจฺจํ ภณฺทํ พฺราหฺมณสฺสเสว ภินฺนํ
 อจฺจจฺจํ พหา ปคฺคยฺยเหว กนฺทติ
 อภิชาวคํ หนฺตติ พฺราหฺมจจฺจ^๒ ๑

[๕๘๗] เหวํ โส นิหิตो เสติ โย อปฺปชฺชํ ปตฺตตฺติ^๓
 ยถาหมชฺช ปหิตो หิตो เมตฺตเจเนน ทมฺมตฺตติ ๑
 จมฺมสาฏกชาตกั จตฺตกั ๑

๑ ตี. พ. อภิกจฺจมาโน ๑ ๒ ตี. พ. อภิชาวณ หนฺตเต พฺราหฺมจจฺจ ๑

๓ ตี. นมตฺตตฺติ ๑

๕ โคธชาตกํ

- [๕๘๘] สมนนฺตํ มณฺณมาโน อุกคณฺธิ อสงฺกณฺตํ
 โส มํ ทณฺฑเทน ปาหาสิ ยถา อสงฺกณฺโณ ตถา ฯ
- [๕๘๙] กิณฺเต ชฏฺฐาหิ ทุมฺเมธ กิณฺเต อชินฺธํยา
 อพฺภนฺตรนฺเต คหณํ พาหิรํ ปริมชฺชติ ฯ
- [๖๐๐] เอหิ โคธ นีวตฺตสฺสํ ภูณฺช สํถึนโมทณํ
 เคตํ โถณณฺจ เม อคฺคิ ปหุตํ มยฺหํ มีปฺสติ ฯ
- [๖๐๑] เอสงฺ ภิชฺโย ปเวกฺขามิ วมฺมิกํ สกปฺริสํ
 เคตํ โถณณฺจ กิณฺเคสํ อหิคมฺ มยฺหํ มีปฺสตีติ ฯ

โคธชาตกํ ปณฺจมนํ ฯ

๖ กถการุชาตกํ

- [๖๐๒] กาเยน โย นาวหเร วาจาเย น มุสา ภณเ
 ยโส ฤทฺธา น มชฺเชยฺย สงฺเว กถการุณฺหติ ฯ
- [๖๐๓] ธมฺเมเน วิคฺคเมเสยฺย น นิกฺคยา ธนํ หเร
 โภเค ฤทฺธา น มชฺเชยฺย สงฺเว กถการุณฺหติ ฯ
- [๖๐๔] ยสฺส จิตฺตํ อหาติทํ สงฺกฺขา จ อวิราคินิ
 เอโก สํทํ น ภูณฺชเยยฺย สงฺเว กถการุณฺหติ ฯ
- [๖๐๕] สมนฺนฺตา วา ติโรกฺขา วา โย สมนฺเต น ปริภาสตี



ยถาวาที ตถาการี สํเว กกุการุมรหคฺคิ ๑

กกุการุชาตกํ ฌฏฺจํ ๑

๗ กาภาติชาตกํ

[๖๐๖] วาติ จายํ ตโต คนฺโธ ยตฺถ เม วสฺสํ มียา
 ทุเร อิตฺโต หิ กาภาติ^๒ ยตฺถ เม นิริโต มโน ๑

[๖๐๗] กถํ สํมุตฺตมตฺริ กถํ อตฺริ เกปฺปํ
 กถํ สํคฺคต สํมุตฺตทานิ กถํ สิมฺพลิมารุหิ ๑

[๖๐๘] ตยา สํมุตฺตมตฺริ ตยา อตฺริ เกปฺปํ
 ตยา สํคฺคต สํมุตฺตทานิ ตยา สิมฺพลิมารุหิ ๑

[๖๐๙] ฐิริตฺถุ มํ มหากายํ ฐิริตฺถุ มํ อเจคนํ
 ยตฺถ ชายายหิ ชาริ ชาวหามิ วหามิ จาติ ๑

กาภาติชาตกํ สํคฺคตมํ ๑

๘ อนนุโสจยชาตกํ

[๖๑๐] พหุณฺ วิชฺฐตฺถิ โภคํ เตหิ เม กิ ภาวิสฺสํติ
 ตสฺสฺมา เขตํ น โสจามิ บิยฺยํ สํมมิตฺตหาสิณิ ๑

[๖๑๑] ตํ ตณฺเฏเจ อนุโสเจยฺย ยํ ยํ ตสฺสํ น วิชฺฐติ
 อตฺตตานมฺนุโสเจยฺย สทา มจฺจุจฺจวสฺสํ ปคฺคํ ๑

๑ พ. กาภาติชาตกํ ๑ ๒ พ. กาภาติ ๑

- [๖๓๒] น เหว ทิฏฐัง นาสันนํ น สยานํ น ปตฺถกฺกํ^๑
 ยาวุปฺปตฺติ นิมิตฺตํ^๒ ตตฺราปํ สรตํ วโย ๑
- [๖๓๓] ตตฺถตฺตนิ วตฺตปฺนเถ^๓ วินาภาเว อตฺถํเย
 ภูตํ เสงฺสํ ทยิตพฺพํ จวิตํ อนนุโสจฺยนิตฺตํ^๔ ๑
 อนนุโสจฺยชาตกํ อฏฺฐมํ ๑

๕ กาฬพาทุชาตกํ

- [๖๓๔] ยํ อนนฺตปานสฺสํ ปุเร ลภาม
 ตนฺทานิ สํวรมิคเมว คจฺจติ
 คจฺจามทานิ วณเมว ราช
 อสํกุกดาวมฺห ฐณฺชชยาย ๑
- [๖๓๕] ลาโภ อลาโภ ยโส อยโส จ
 นิหฺนทา ปสฺสํสา จ สฺสํ จ ทุกฺขํ^๑
 เอเต อนิจฺจา มนุเชตฺถ ฐมฺมา
 มา โสจฺจํ กิํ โสจฺจํ โปฏฺฐปาท ๑
- [๖๓๖] อทฺธา ตุวํ ปณฺทิตโกถิ ราช
 ชานาถิ อตฺถาณิ อนาคตาณิ

๑ ส. ปทฺธกฺกํ ๑ พ. มตฺถกฺกํ ๑ ๒ ส. ยาว ปาติ นิมิตฺติ ๑
 พ. ยาว พุยาถิ นิมิตฺติ ๑ ๓ พ. วตฺตพฺนเถ ๑ ๔ ส. วิตํ อนนุ-
 โสจฺยํ ๑ พ. มตฺนํ นานุโสจฺยํ ๑

กถํ นุโธ สํวมิคํ ทกฺขาม
 นิทฺธามิ^๑ ราชกฺขโตว ชมฺมํ ๑
 [๒๓๗] จาເຕຕິ ກຣຸຣຸນີ ກຸກຸຣຸນີ ກໂຣຕິ
 ມຸກຸ ມຸກຸ ກຳຍເຕ^๒ ກຸມາເວ
 ສັຍເມວ ຕໍ ກາຫຕິ ກາພພາກຸ
 ເຍເນາຣກາ ຈສັສຕິ ອນຸນປານາຕິ ๑
 ກາພພາກຸຊາຕກໍ ນວມໍ ๑

๑๐ สัตถวิมฺสชาตกํ

[๒๓๘] สັถํ กิเระว กถฺยານํ สັถํ โถเก อນຸຕຸຣັ
 ປສັສ ໂຮວວິໄສ ນາໂຄ ສັຕວາຕິ ນ ພຸນຸເພຕິ ๑
 [๒๓๙] ຍາວເທວສຸສຸ ດິນຸຈິ ຕາວເທວ ອຊາທິສຸ
 ສັຍມຸມ ກຸຕຕາ ໂຄເກ ນ ທິສັນຸຕິ ອກິນຸຈນໍ ๑
 [๒๔๐] ສຸຂໍ ນິຣາສາ ສຸປຕິ ອາສາ ຝລວຕ໌. ສຸຊາ
 ອາສໍ ນິຣາສໍ ກຸຕຸວານ ສຸຂໍ ສຸປຕິ ມິຈຸຕຕາ ๑
 [๒๔๑] ນ ສໍມາຣິປໂຣ ອຕຸຕິ ອສຸມິ ໂຄເກ ປຣມຸທິ ຈ
 ນ ປຣໍ ນາມິ ອຕຸຕານໍ ວິທິສັຕິ ສໍມາທິໂຕຕິ ๑
 ສັຕວິມສັຊາຕກໍ ທສນໍ ๑

ກຸຣຸນີກຸສຄວກຸໂຄ ຕຕິຍ໌ ๑

๑ ສີ. ນິພຸພາມິຕໍ ๑ ພ. ນິທຸຣາວິຕໍ ๑ ๒ ສີ. ກາສັຍເຕ ๑ ພ. ກາຍາປເຕ ๑

ตตฺถุทฺททานํ ๑

ตมฺนุสฺสํ สํทฺทฺทฺ สยาจฺนโก
 อถ เมณฺฑวรุคฺคตม โคธวโร
 อถ กาย สํเปกฺก โกทฺถวโร
 อถ ราช สํสํถวเรน ทสฺ ๑

๔ โกกิตวคุโธ

๑ โกกาลิขาทกํ

- [๖๒๒] โย เว กาเถ อสฺมปฺคุเต อติเวถํ ปภาสฺติ
 เขวํ โส นฺนิโต เสติ โกกิตาเยว อตุรโฆ ๑
- [๖๒๓] น หิ สํคุถํ สุนิสิตํ วิสํ หลาหลนฺมฺวิ
 เขวํ นิกฺกฺกฺเข ปาเตติ วาจา ทฺพฺภาสิตา ยถา ๑
- [๖๒๔] ตตฺถมา กาเถ อกาเถ จ วาจํ รกฺขเยยฺย ปณฺฑิโต
 นาทิเวถํ ปภาเสยฺย อมฺมี อคฺคตสฺมมฺหิ วา ๑
- [๖๒๕] โย จ กาเถ มิตํ ภาเส มติปฺพุโพ วิจกฺขโน
 สํพุเพ อมฺมิตฺเต อาเทติ สํปณฺโน อรฺกมฺมฺมิวาทิ ๑
- โกกาทิขาทกํ ปจฺมํ ๑

๒ รกฺคณฺฐิขาทกํ

- [๖๒๖] อมฺมี หนฺนฺตฺวา หโต พฺรติ เซคฺควา ชฺโชติ ภาสฺติ

- ปฺพุพมกฺขายิโน ราช เอตทตฺถ^๑ น สํทุกฺเห ฯ
 [๖๒๗] ตถฺมา ปณฺทิตชฺชาติโย สํณฺเยย อิตรสุตฺตํ^๒
 อฺภินฺนํ วจฺนํ สํสุวา ยถา ธมฺโม ตถา กเร ฯ
 [๖๒๘] อตฺโส คีหิ กามโกคฺคิ น สํราชุ
 อสฺสณฺณโต ปพฺพชฺชิตो น สํราชุ
 ราชานํ น สํราชุ อนิสํมมการี
 โย ปณฺทิตโต โกธโน คํ น สํราชุ ฯ
 [๖๒๘] นิสํมม ชฺชติโย กยิรา นานิสํมม ทิสํมปติ
 นิสํมมการิโน รณฺโณ^๒ ยโส กิตฺติ จ วฑฺฒคํคิ ฯ
 รกตจฺฉิชาติกํ ทฺธิยํ ฯ

๓ โคธชาตกั

- [๖๓๐] ตทฺเว เม ทฺวํ วิทิตฺโต วณฺมชฺชเว รเถสํโก
 ยสฺส เต ชฺชคฺคพฺนุสฺสํ สํนฺนทฺธํ คิริวฺจฺฉิโน
 อสฺสํคฺคทฺธมฺมสํชาเย ปกฺกตา โคธานํ ปตฺตายถ ฯ
 [๖๓๑] นเม นมนฺตสฺส ภาเช ภชฺชํ
 กิจฺจํนุกฺกพฺพสฺส กเรยฺเย กิจฺจํ
 นานคฺคกามสฺส กเรยฺเย อคฺคํ
 อสํมภชฺชตฺตมํ น สํมภเชยฺเย ฯ

๑ ส. เอตทตฺถ ๑ พ. อณฺณทตฺถ ๑ ๒ ส. พ. ราช ๑

- [๖๓๒] จเช จชนฺตํ วนถํ น กยิรา
 อเปตจิตฺเตน น สมนุชเชยฺย
 ทิโส ทุมํ ชีณผลํว ญตฺวา
 อณฺเฏ สเมกฺขะยฺย มหา ทิ โตโก ฯ
- [๖๓๓] โส เต กริสุตํมิ ยถาอนุภาวํ
 กตญฺญตํ ชตฺติโย เปกฺขมาโน
 สัพฺพญฺจ เต อิตฺถสฺสริยํ ททามิ
 ยถาสิจฺฉสฺสํ คตฺถํ ตํวํ ททามํติ ฯ
 โคธชาตกํ คตฺติยํ ฯ

๔ ราโชวาทชาตกํ

- [๖๓๔] กวญฺเจ ตรมานานํ ชิมฺหํ คจฺฉนฺติ ปฺจฺคโว
 สัพฺพา คาวํ ชิมฺหํ ยนฺติ เนตฺเต ชิมฺหํ คเต สติ ฯ
- [๖๓๕] เอวเมว มนุสฺสเสสฺสํ โย โหติ เสฏฺฐสํมุนโต
 โส เจ อธมฺมํ จรติ ปเคว อิตฺรา ปชา
 สัพฺพํ รฏฺฐํ ทุชฺชํ เสติ ราชา เจ โหติ อธมฺมิโก ฯ
- [๖๓๖] กวญฺเจ ตรมานานํ อชฺฐํ คจฺฉนฺติ ปฺจฺคโว
 สัพฺพา คาวํ อชฺฐํ ยนฺติ เนตฺเต อชฺฐํ คเต สติ ฯ
- [๖๓๗] เอวเมว มนุสฺสเสสฺสํ โย โหติ เสฏฺฐสํมุนโต
 โส เจปฺปี ธมฺมํ จรติ ปเคว อิตฺรา ปชา

สพฺพํ รฏฺฐํ สุทฺธํ เถติ ราชํ เจ โหติ รมฺมิโกติ ฯ
 ราโชวาทชาตกํ จตฺตํ ฯ

๕ ชมฺพุกชาตกํ

- [๒๓๘] พุรหา ปวชฺฌกาโย โส ทมฺหาโจว ชมฺพุก
 น ควํ ตมฺหิ กุเต ชาโค ยตฺถ คณฺหนฺติ กุณฺธวํ ฯ
- [๒๓๙] อตฺถิโห สํหมาเนน โย อตฺตานํ วิกุพฺพติ
 กุตฺถว คชมาลชฺช เถติ ญมฺยา อนฺตฺตํ ฯ
- [๒๔๐] ยสฺสสฺสโน อุตฺตมปฺปคฺคสฺส
 สณฺฐาตชนฺธสฺส มหพฺพตสฺส
 อตฺตเมกฺขิย ฅามพฺพตฺตํ
 ส เถติ นาคเนน หโตยํ ชมฺพุโก ฯ
- [๒๔๑] โย จัธ กมฺมํ กุรุเต ปมาย
 ฅามพตํ อตฺตนิ สํวิทิตฺวา
 ชปฺเปเน มนฺเตเน สฺภาสึเตน
 ปริกฺขวา โส วิปฺลํ ชินาตฺติ ฯ
 ชมฺพุกชาตกํ ปณฺจมนํ ฯ

๖ พุรหาจตฺตชาตกํ

- [๒๔๒] ทินํ ทินฺนุติ ตปสฺสิ โโก นุ เต ทินฺมาหริ

- กิณฺหุ เต ตินฺนิจฺจุจฺจุติ ตินฺนเมว ปภาสฺสตี ๑
 [๖๔๓] อิทาตฺมา พุทฺธมาจาร์ พุทฺธาคฺคโต พุทฺธสฺสโต
 โส เม สพุพฺพ สฺมาทาย ตินฺนํ นิฏฺฐิปป กจฺจติ ๑
 [๖๔๔] เอเวตฺโต โหติ กตฺตพฺพํ อปฺเปเน พหุมิจฺจตา
 สพุพฺพํ สกฺกสฺส อาทานํ อนาทานํ ตินฺนสฺส จ
 ตินฺนสฺส จาฐิสฺส คโต ตคฺคก กา ปวิเทวนา ๑
 [๖๔๕] สํวณฺโต น กุพฺพนฺติ พาโถ สํถาณิ กุพฺพนฺติ
 อนิจฺจุสฺสํ ทุสฺสํถิยํ ก็ ปณฺทิจฺจุจํ กริสฺสํตฺติ ๑
 พุทฺธาคฺคชาตกํ ฉนฺทํ ๑

๗ ปัสชาตกํ

- [๖๔๖] น เต ปิยํมหาสิมฺห น ปาณํ นบี โกชนํ
 พุทฺธมาจาร์ ชมฺมสฺส เม เขตฺตํ ปสฺสํสาณิ อจฺจุยํ ๑
 [๖๔๗] เนวาทิสฺสชฺชาณิ นจามิ กุปฺเป
 นจามิ เม อปฺปิยมาสี ติณฺณจิ
 อโถมี เม อาสี มโนวิทกฺโก
 เขตาทิสฺส นุน กุตฺสสฺส ชฺมโม ๑
 [๖๔๘] เขตฺสฺมาภํ กุเต ชฺมโม ปิยํตามโห สฺทา
 อาสนํ อุกกํ ปชฺชํ สพุเพตฺตํ นิปทามเส ๑

๓ พ. จาฐิสฺสํ ปฏฺฐิเปตฺตวณ ๑

อถ ตาโก จ ตักกาโร วายสฺสํ อหายถ ๑

[๖๕๖] ยาว นุปฺปชฺชตี พุทฺโธ ธมฺมราชา ปภงฺกโร
 ตาว อญฺเณ อปฺปเชตฺถํ ปุณฺณ สมนพฺพราหฺมणे ๑

[๖๕๗] ยทา จ สรตมฺปนฺโน พุทฺโธ ธมฺมํ อเทสยิ
 อถ ตาโก จ ตักกาโร ติตฺถิยานํ อหายถาติ ๑

พาเวรฺชชากํ นวมนํ ๑

๑๐ วิสยฺหชากํ

[๖๕๘] อทาสิ ทานานิ ปุเร วิสยฺห
 ททโต จ เต ชยธมฺโม อโหสิ
 อโศ ปรมฺเจ น ทเทยฺย ทานํ
 ติจฺจุเชยฺยํ เต สํยมนฺตสฺส โภคา ๑

[๖๕๙] อนริยมริเยน สหสฺสํเนตฺต
 สํกุกฺคเตนปิ อภิจฺจมาหุ
 มา โว ธนํ ตํ อหุ วา ชนินฺท
 ยํ โภคเหตุ วิชฺเชนุ สทฺธํ ๑

[๖๖๐] เยน เอโก รโต ยาคิ ยาคิ เตน ปโร รโต
 ไปราณํ นิหิตํ วตฺตํ วตฺตคตฺตญฺเณว วาสวํ ๑

๑ พ. มา เต ธนญฺํ อหุ เทวราช ๑ ๒ ส. ไปราณํ
 นิหิตํ วตฺตญฺํ วตฺตคตฺตญฺเณว วาสว ๑

[๖๖๑] ยถิ เหฬุสฺสติ ทสฺสํตาม อสฺสนฺเต กิํ ททามฺเห
 เหว ภูตานิ ทสฺสํตาม มา ทานํ ปมทามฺเหติ ๑
 วิสยฺหาชาตกํ ทสฺมํ ๑
 โลกิตวคฺโค จตุคฺโค ๑

คตฺตฺตฺททานํ ๑
 อติเวถํ ปภาสฺสติ ชินฺนโว
 วนฺนชฺเชว รเวถฺม ชินฺนคโม
 อถ ชมฺพุ ตินาสฺนปฺปจฺจวํ
 อถ คณฺฑุถํ โมร วิสยฺหา ทสฺ ๑

๕ จุตฺตกฺกณฺณตวคฺโค

๑ กุณฺฑลิกชาตกํ

[๖๖๒] นรณมารามกฺราสฺส นาริสฺส
 อเนกจิตฺตาสฺส อนิคุตฺทาสฺส จ
 สฺสพฺพคฺคณา ปิตฺติกรามิ เจ สฺสิยํ
 น วิสฺสฺสเส ตฺติคฺคตฺสมา หิ นาริโย ๑

[๖๖๓] ขณฺฑจ ทิสฺสวา กิณฺนรกิณฺนรํ
 สฺสพฺพิคฺคิโย น รมนฺนติ อคาเร

คํ คาทิํ^๑ สํมิทํ^๒ จฐิตฺวา ภริยา

อณฺณํ ทิสฺวา ปฺริตํ ปิยสํปฺปึ^๓ ๑

[๖๖๔] พกตฺตํ^๑ จ พาวริกตฺตํ^๒ รณฺโณ

อจฺจนฺตคามานุกตตฺตํ^๓ ภริยา

อจฺจาจฺรํ^๔ พทฺธวตฺถานุกตตฺตํ^๕

กํ วา อิตฺถํ^๖ นาทิจเร ตทณฺณํ^๗ ๑

[๖๖๕] มียํคานํ^๑ สพุทฺธโกตฺติสฺสวตฺตํ^๒

रणฺโณ มียา พฺรหฺมทตฺตตฺตํ^๓ ภริยา

อจฺจาจฺรํ^๔ พทฺธวตฺถานุกตตฺตํ^๕

คํ วาปี^๖ สํ นาสฺสวตฺถา กามกามินํ^๗ ๑

กฺุณฺทตฺติกชาตกํ^๘ ปจฺมํ^๙ ๑

๒ วานรชาตกํ

[๖๖๖] อตฺถกฺขิ^๑ วต อตฺถานํ^๒ อฏฺฐาตุํ^๓ อุกกา^๔ ถถํ^๕

นทานาหํ^๖ ปฺน ตฺยหํ^๗ วตํ^๘ ศจฺจามิ วาวิช ๑

[๖๖๗] อตฺเมเตหิ^๑ อมฺเพหิ^๒ ชมฺพุหิ^๓ ปนเสหิ^๔ จ

ยานิ^๕ ปาวํ^๖ สมนฺทตฺตํ^๗ วรํ^๘ มยฺหํ^๙ อุกุมฺพโร ๑

[๖๖๘] โย^๑ จ อฺปฺปติคํ^๒ อตฺถํ^๓ น อฺปฺปมณฺณพฺพชฺเชติ

๑ ตี. พ. มจฺจํ ๑ ๒ พ. อนาจฺรํ ปฏฺฐวตฺถานุกตตฺตํ ๑

๓ ตี. พทฺธวตฺถา ๑ พ. กิณฺนรชาตกํ ๑

อมิตฺตวตฺถมนุเวติ ปจฺจนา จ อนฺตปฺปติ ๑

[๖๖๘] โย จ อฺปฺปติคํ อตฺถํ ชิปปเมว นิโพธิ

มฺจุจเต สตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต น จ ปจฺจนาณฺตปฺปติ ๑

ฉานรชาตกํ ทุติยํ ๑

๓ กุณฺตินชาตกํ

[๖๗๐] อวสฺสํห ตวาคาเร นิจุจํ สกฺกตปฺปฐิตา

ตฺวเมวทานิมกฺริ หนฺท ราช วชามหํ ๑

[๖๗๑] โย เว กเต ปฏิกเต กิพฺพิเส ปฏิกิพฺพิเส

เอวํคํ สํมมฺติ เวรํ วสฺสํ กุณฺตินิ มา คมา ๑

[๖๗๒] น กตฺตฺส จ กตฺตา จ มิตฺติ สํนฺธิยเต ปฺน

หทยํ นานฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต คจฺจณฺณเมว รเถสฺส ๑

[๖๗๓] กตฺตฺส เจว กตฺตา จ มิตฺติ สํนฺธิยเต ปฺน

ธีรํ โน จ พาตานํ วสฺสํ กุณฺตินิ มา คมาติ ๑

กุณฺตินชาตกํ ตติยํ ๑

๔ อมฺพชาตกํ

[๖๗๔] โย นิตฺติยํ มณฺฑายติ สํนฺทฺธาเสน วิหณฺณติ

ตฺตฺส ตํ วสฺสมนฺเวตฺตฺตฺต ยํ เต อมฺเพ อวาทิ ๑

[๖๗๕] วิสฺสํ วา ปณฺจวิสฺสํ วา อุนฺทํสํว ชาติยา

៦ ភេសឆាគកំ

- [២៨២] មនុស្សសិរី ឆិក្ខុវាណ ឥត្តបុព្វាមសិរិរិ
 ភត្តំ អុ ភក្ខា ភេតិ កប្បស្តុតំ រមតិ ចត្តុតំ ។
 [២៨៣] សាត្វិ^១ រមណីយា តំណុតិ វក្ខា^២ មនោរមា
 ឥត្តាតិកា កប្បស្តុតំ អារាហ រមណី មំ ។
 [២៨៤] សាត្វិ^១ ចិត្តំ ភុណុ ឥត្តិមំ ឥត្តុតំ
 ភត្តំ សាមាណិវារំ ចិត្តំ ឆាគយុតិ កំ ។
 [២៨៥] សាត្វិ^១ វា យតិវាសាត្វិ^៣ ចប្បំ វា យតិវា វត្ថុ
 វិច្ឆុតុតិ យតុត ភុណុ វិច្ឆុតុតុត វិច្ឆុតុតុត វត្ថុតិ ។
 ភេសឆាគកំ ឆាគ ។

៧ ឧបសម្ពាឆាគកំ

- [២៨៦] ឥត្តុតុតុត កុណុតិប្បធានំ
 ឧបសម្ពា ឧ ឆិក្ខុតិ ឧបសម្ពា
 រក្ខា មេ កុ វិច្ឆុតុតុត
 ឧបសម្ពា មេ ឧបសម្ពា វត្ថុ ។
 [២៨៧] កុតិ ឧប រាត្រិ រក្ខា
 វត្ថុ កុតិ ឧបសម្ពា

១ ឆ. សាត្វិ ។ ២ ឆ. វក្ខា ។ ៣ ឆ. សាត្វិ វា យតិវាសាត្វិ ។
 ៤ ឆ. ឆ. ឧបសម្ពា ។

ชินฺโท จ ตํ รกฺขติ เทวราชา

เตนฺตุตฺตมจฺจํ น เต ฆาตยา มิ ๑

[๒๘๘] ตฺเจ จ มํ รกฺขติ เทวราชา

เทวานมิโนโท มชฺวา สฺสชฺมุปติ

กามํ มปีสาจา วินทฺตฺตํ สฺสพฺเพ

น ตฺนฺตเต รกฺขติยา ปชาย ๑

[๒๘๘] กามํ กณฺททฺตํ กุมฺภกณฺททา สฺสพฺเพ มปีสาจกา

นาถํ มปีสาจา ยฺยทฺธาย มหฺตํ ตํ วิเหติกา^๒ ๑

อฺยญฺจชาตกํ ตฺตฺตมํ ๑

๘ อรณฺณชาตกํ

[๒๘๐] อรณฺณา คามมาคฺคมฺมํ กิํสํ กิํวตํ อหํ

ปฺริสํ ตาต สํเวยฺยํ คํ เม อกฺขาหิ ปุจฺฉิโต ๑

[๒๘๑] โย ตํ วิสฺสาสํเย ตาต วิสฺสาสญฺจ ชเมยฺย เต

สฺสสฺสํ จ ทิทิฏฺฐํ จ ตํ ภเชหิ อีโต คโต ๑

[๒๘๒] ยสฺสํ กาเยน วาจา ย มนสา นตฺติ ทฺตฺตํ

อฺรสํว ปติฏฺฐาย ตํ ภเชหิ อีโต คโต ๑

[๒๘๓] หตฺตฺตฺตํ กมฺปิฏฺฐํ ปฺริสํ รากวิราคินํ

คาคิถํ คาค มา เสว นิมฺมณฺหฺสฺสํ ๑
 ฐฬฺหคฺค ๑

๕ สฬฺหคฺค

- [๖๘๕] แว อิตฺถํ สฬฺหคฺค นามิ ภคฺค ๑
 ๑๖๘๕ สฬฺหคฺค สฬฺหคฺค ๑
 [๖๘๕] อติ คิฏฺโฏ มํสํ ๑
 ๑๖๘๕ ยคฺคคฺค ๑
 [๖๘๖] อิมํ โส สยํ ๑
 ๑๖๘๖ โย วาจํ สฬฺหคฺค ๑
 [๖๘๗] เท ชนา สฬฺหคฺค ๑
 ๑๖๘๗ ยะ วาจํ สฬฺหคฺค ๑
 สฬฺหคฺค ๑

๑๐ เทวตาปญฺเษคฺค

- [๖๘๘] หนฺติ หคฺคเทหิ ปาเทหิ ๑
 ๑๖๘๘ สเว ราช นีโย โหติ ๑
 [๖๘๘] อคฺคโกสฺติ ยถากามํ ๑
 ๑๖๘๘ สเว ราช นีโย โหติ ๑
 [๗๐๐] อคฺคคฺค ๑

๗๐๓] จตุกกนิปาเต ปญจโม จุตตกุนาตวคโค ๓๖๓

สเว ราช ปิโย โหติ กนฺเตน ตฺวากิปลฺลสฺสตี ๑

[๗๐๓] หวัง อนนฺนํ ปาณณํ วตฺถเสนาสนานิ จ

(อณฺณทตฺถํ หรา สมนฺตา)

เตเว ราช ปิยา โหติ กนฺเตน ตฺวากิปลฺลสฺสตี ๑

เทวตาปญฺหชาคํ ทสฺมํ ๑

จุตตกุนาตวคโค ปญจโม ๑

ตสฺสํทฺธานํ ๑

นรานิ อสฺสํ วิสมุหฺวโร

นิตฺติยมคฺคิวนฺนํ ปุณ

ปุณ รสํยสฺสํวโร

คตฺถารณฺณํ สํวโร หนฺติ ทสฺ ๑

คตฺถ วคฺคํทฺธานํ ภวติ ๑

วิวรํ ปุจฺฉิมนฺนํ กุญฺธิทฺธํ พหุภาณํ

จุตตกุนาตวคโค โส ปญจโม สุปฺปกาตีโตติ ๑

จตุกกนิปาตํ นิฏฺฐิตํ ๑

ปณจกนิปาตชาดก

๑ มณิกุณฑลชาดก

๑ มณิกุณฑลชาดก

[๗๐๒] ชินโน ฏฐสฺสํมณิกุณฑลเก จ^๑
 ปุตุเต จ ทาเว จ ตเถว ชินโน
 สพุเพสุ โภเคสุ อเสสเสสุ
 กสฺมา น สฺนุตฺตปฺปติ โสภกาเถ ๑

[๗๐๓] ปุพุเพว มจฺจุ วิชฺชนฺติ โภคา
 มจฺจุ วา เต ปุพุพฺพรํ ๒ ชาติ
 อสฺสํสา โภคิโน กามกามิ
 ตสฺมา น โสภามหิ โสภกาเถ ๑

[๗๐๔] อุตฺเทติ ปุเรติ ๓ ขีตติ ๔ จนฺโท
 อตฺถกฺกเมตฺตวณ ๕ ปเลติ ๖ สฺวิโย
 วิชิตา ๗ มยา สฺตฺตฺก โถกธมฺมา
 ตสฺมา น โสภามหิ โสภกาเถ ๑

[๗๐๕] อตฺโส คีหิ กามโกคิ น สํว

๑ ส. พ. ชินโน ฏฐสฺสํมณิกุณฑลเก จ ๑ ๒ พ. มจฺจุ ธเน ๑

๓ ส. พ. อปุเรติ เวติ ๑ ๔ ส. อตฺถํ ตเปตฺตวณ ๑

พ. ชนุ ๑ ๕ ส. พ. วิชิตา ๑

อสนฺนโต ปพฺพชฺชิต น ธารุ
 ราชาน ธารุ อนิสฺมมการี
 โย ปณฺชิตโต โกรโณ ตํ น ธารุ ฯ

- [๗๐๖] นิสฺมม ชฺชติโย กยฺรา นานิสฺมม ทิสฺมปติ
 นิสฺมมการีโน รณฺโณ ยโส กิตฺติ จ วฑฺฒกฺคิ ฯ
 มณิกุณฑทวาคํ ปจมํ ฯ

๒ สฺวาทชาตกํ

- [๗๐๗] กิณฺนุ สฺนตฺรมาโนว ถายิตฺวา หริตํ คิณฺ
 ชาท ชาทาติ ถปถิ คตฺถนํ ชรคฺควํ
 นหิ อนฺเนน ปาเนน มโต โคโณ สฺมฺมุจฺเจ
 คุวณฺณ คุจฺฉํ วิถปถิ ยถาํ ทุมฺมํ ตถา ฯ
- [๗๐๘] ตเถว ติฏฺฐติ สํ สํ หตฺถปาทา จ วาถิ
 โสตา ตเถว ติฏฺฐนฺติ มณฺเฆ โคโณ สฺมฺมุจฺเจ
 เณยฺยยกฺกํ สํ วา หตฺถปาทาว ทิสฺสเร
 รุกํ มคฺคิกถฺวปถิมิ นนุ คุวณฺเฆว ทุมฺมํ ฯ
- [๗๐๙] อาทิตฺตํ วต มํ สฺนตํ ชตฺถิตฺตํ ปาวกํ
 วารินา วิย โสณฺณํ สํ พุํ นีพฺพาปเย ทวํ
 อพฺพุทฺทํ วต เม สฺนตํ โสกํ ททฺชนิสฺสํ^๒

- โย เม โสภปรตสฺส มีตุโสภํ อปานุติ ฯ
 [๗๓๐] โสภํ อพฺพุพฺพหสฺสโลสฺมิ วิตฺโสภโก อนาวีโล
 น โสจามิ น โรทามิ ตว สฺสํวณ มาณว ฯ
 [๗๓๑] เหวํ กโรนฺติ สํปฺปณฺณา เย โหณฺติ อนุกมฺปกา
 วินิวดตฺเตนฺติ โสภมฺหา สฺสชาโค มีตฺร ยถาติ ฯ
 สฺสชาตชาตกํ ทฺติยํ ฯ

๓ เวณสาชชาตกํ

- [๗๓๒] นยิทํ นิจุจํ ภวิตพฺพํ พุรหมทฺตค
 เขมํ สฺสํภุชํ สฺสํชา^๑ จ กาเย
 อตฺตจฺเจเย มา อหุ สํปฺปนฺนพฺโ
 ภินฺนปฺปลโว สํครสฺสํว มชฺเฌ ฯ
 [๗๓๓] ยานิ กโรติ ปุริโส ตานิ อตฺตนิ ปสฺสตี
 กตฺถยานการี กตฺถยานํ ปาปการี จ ปาปํ
 ยาทิสํ วปเต พฺชํ ตาทิสํ รุหเต^๒ ผตฺตํ ฯ
 [๗๓๔] อิทํ ตทาจริยวโจ ปาราจริโย^๓ ยทพฺพวิ
 มาสฺสํ ตวํ อกริ ปาปํ ยนฺตํ ปจฺจนา กตํ ตเป ฯ
 [๗๓๕] อยเมว โส ภินฺนุคิโย^๔ เวณสาช^๕

๑ ตี. สฺสํชา ฯ ๒ ตี. พ. หเรต ฯ ๓ ตี. ปาราสริโย ฯ
 พ. ปราณาสริโย ฯ ๔ พ. โสภี ภียโย ฯ ๕ ตี. โชนสาช ฯ

ยมนฺหิ ฆาตยํ ชฺชตฺติยานํ สหสฺสํ

อถจฺกเต จนฺทนสํวตฺติคฺเค

คเมว ทฺวํ ปจฺจาคคํ มม ๑

[๗๓๖] สํมาปํ โห จนฺทนตฺติคฺคตฺติ

สิงฺกุวํ โสภณชนกสฺส อุกฺคตา

อภิสฺสวา กาลํ กริสฺสํสามิ อพฺพริ

คํ เม อิตฺ ทฺวํชฺชวํ ภวิสฺสํตฺติ ๑

เวณสํวชาตกํ คตฺติยํ ๑

๔ อวฺกชาตกํ

[๗๓๗] อฺรโถว คจํ ชินฺณํ หิตฺวา ภจฺจติ สฺนฺตํ

เอวํ สํวเร นิพฺพโกเค เปเต กาลกเต สติ

ทฺยหฺมาโน น ชานาติ ฌาตํ ปฺริเทวิตํ

ตสฺมา เอตํ น โสจํมิ คโต โส ตสฺส ยํ คติ ๑

[๗๓๘] อนพฺพริโต ตโต อากา นานุญฺเฌาโต อิตฺ คโต

ยถาคโต ตถา คโต.. ตตฺถ กา ปฺริเทวนา

ทฺยหฺมาโน น ชานาติ ฌาตํ ปฺริเทวิตํ

ตสฺมา เอตํ น โสจํมิ คโต โส ตสฺส ยํ คติ ๑

[๗๓๙] สเจ โรเท กัสสา อสฺสํ ตสฺสํ เม กิํ ผถิํ สียา

๑ ส. พ. ถฺยจฺจ ๑ ๒ ส. อนวฺหาโต ๑ พ. อนวฺหิตโต ๑

- ฌาติมิตตสัจจชานัน ภิโย โน อรตัส สียา
 ทยุมหาโน น ชานาติ ฌาตัง ปรีเทวิตัง
 ศสฺมา เขตํ น โสจามิ คโต โส ศสฺส ยา คติ ๑
 [๗๒๐] ยถาปี ทารโก จนุทํ ฌจฺจนุทํ อนุโรทติ
 เขวํ สมนุพทเมเวตํ โย เปตมฺนุโสจติ
 ทยุมหาโน น ชานาติ ฌาตัง ปรีเทวิตัง
 ศสฺมา เขตํ น โสจามิ คโต โส ศสฺส ยา คติ ๑
 [๗๒๑] ยถาปี ชุททกฺกุโ ภิโน โน อปฺปฏิสันฺธิโย
 เขวํ สมนุพทเมเวตํ โย เปตมฺนุโสจติ
 ทยุมหาโน น ชานาติ ฌาตัง ปรีเทวิตัง
 ศสฺมา เขตํ น โสจามิ คโต โส ศสฺส ยา คตฺติ ๑
 ชุททชาทกั จตุตถํ ๑

๕ ชุททชาทกั

- [๗๒๒] อณฺเณ โสจฺนุติ โรทฺนุติ อณฺเณ อสฺสํมุชา ชนา
 ปสฺสนมฺมชวณฺโณถิ ศสฺมา ฆญฺ น โสจสฺสิ ๑
 [๗๒๓] นาทุภคฺคทโร โสโก นานาคศสฺสชาวโ
 ศสฺมา ชุทท น โสจามิ นตฺถิ โสเก ทุตฺตยาตา ๑
 [๗๒๔] โสจํ ปณฺชกฺกุโส โหติ ภาตฺตณฺจสฺส น วุจฺจติ
 อมิตฺตา สฺมณา โหณฺติ สฺสจฺจวิทฺธสฺส รุปรูปโต ๑

๗๒๘] ปณฺจกนิปาเต ปจฺจโม มณิกุญฺหตถกฺโข ๓๖๘

[๗๒๕] คาเม วา ยทิวารญฺเณ นิหฺนฺเน วา ยทิวา ถเต
จิตฺตํ มํ นาคมิถฺตํ^๓ เหวํ ทิฏฺฐปโต อหํ ฯ

[๗๒๖] ยถฺตฺตฺตา นาทเมโกว สพฺพกามรสาหโร
สพฺพปํ ปจฺจํ ตถฺตํ น สฺสํ อวทิสฺสํ^๔ ๑
ธฺกฺชาตกํ^๕ ปณฺจมํ ฯ

๖ การนุทียชาตกํ

[๗๒๗] เอโก อรญฺเณ คิริกนฺทรายํ
ปคฺคยฺห มหนฺตเสถํ ปเวชฺฌณฺตี^๓
ปฺนปฺปํ สมนฺตรมานวโป
การนุทีย โกนุ ควยิธฺกฺโข ๑

[๗๒๘] อหฺณหิมํ สํครเสถิวนฺตํ
สํมํ กวิธฺสํมิ ยถาปี ปาณิ
วิกรีย สํนฺนํ จ ปพฺพตานิ
ตถฺมา เสดํ กนฺทรายํ^๔ ปกฺขิปาณิ ๑

[๗๒๙] นยิมํ มหิ อรหฺติ ปาณิกปฺปํ
สํมํ มนุสฺสํสํ กรณายเมโก
มณฺณามิ มณฺณเวว ทวี ชิกิธํ

๓ ตี. พ. น มํ ตํ อาคมิถฺตํ ๑ ๒ ตี. พ. ฆฏฺฐาตกํ ๑
๓ ตี. พ. ปคฺคยฺห ปคฺคยฺห เสดํ ปเวชฺฌณฺตี ๑ ๔ ตี. พ. ทริยา ๑

ការព្រឹត្តិ អាយតិ ឆ្នាំលោក ។

- [៧៣០] ឥតេ ចម្ពំ ភូតវំ អ សុត្តិ
 ឥតេ អនុត្តិ ករណយមេត្តិ
 ខេត្តេ គុវំ បុរេមេ ឱមេ អនុត្តេ
 អាយតិវគ្គោ អាយតិវគ្គោ គេ ។
- [៧៣១] សុត្តិវគ្គោ ភវំ អនុត្តិ
 ឧត្តរកថា ការព្រឹត្តិ ខេត្តេ
 យតា អ សុត្តា ឥតេ ឥតេ
 កាតុំ អនុត្តេ គតា អនុត្តាតិ ។
 ការព្រឹត្តិឧត្តរកថា ឧត្តរកថា ។

៧ ឧត្តរកថាវគ្គោ

- [៧៣២] ឧត្តរកថា កំ ភូតវំ សុត្តិវគ្គោ
 ឧត្តរកថា យុត្តិវគ្គោ យុត្តិវគ្គោ
 ឧត្តរកថា កំ ឧត្តរកថា កំ ឧត្តរកថា
 ឧត្តរកថា ឧត្តរកថា ឧត្តរកថា ។
- [៧៣៣] ឧត្តរកថា កំ ភូតវំ ឧត្តរកថា
 ឧត្តរកថា ឧត្តរកថា ឧត្តរកថា
 ឧត្តរកថា កំ ឧត្តរកថា កំ ឧត្តរកថា

มา เม วธิ ปุตุตเถ ทุพฺพถาย ฯ

[๗๓๔] วธิสฺสํมี เต อฏฺฐกิกเก ปุตุตถานิ
กํ เม ตวํ กาสสิ ทุพฺพถาสสิ
สฺสคฺคสฺสํมี ตาหิสฺสํ

วาเมน ปาเทเน ปปโปถเยยฺยํ ฯ

[๗๓๕] นเหว สฺสพฺพคฺค ปถเน กิจฺจํ
พถํ หิ พาสสฺส วธาย โหติ
กวิสฺสํมี เต นาคราช อนคฺคํ

โย เม วธิ ปุตุตเถ ทุพฺพถาย ฯ

[๗๓๖] กากณฺจ ปสฺสํ อฏฺฐกิกํ มณฺฑคฺคํ นํมกฺคิกํ
เอเต นาคํ อฆาเตสฺสํ ปสฺสํ เวรสฺสํ เวรินํ
คสฺสมา หิ เวรํ น กยิราถ อปฺปิเยนมี เกณจํติ ฯ
อฏฺฐกิกชาตํ สคฺคํ ฯ

๘ จุลลธมฺมปาลชาตํ

[๗๓๗] อหเมว ทฺฐิยา ภูนฺหตา รณฺโณ มหาปตาปสฺสํ
เอตํ มุญฺจตุ ธมฺมปาดํ หคฺคเถ เม เทว เฉทหิ ฯ

[๗๓๘] อหเมว ทฺฐิยา ภูนฺหตา รณฺโณ มหาปตาปสฺสํ
เอตํ มุญฺจตุ ธมฺมปาดํ ปาเท เม เทว เฉทหิ ฯ

[๗๓๙] อหเมว ทฺฐิยา ภูนฺหตา รณฺโณ มหาปตาปสฺสํ

- เขตํ มุญฺจุคฺคํ ฐมฺมปาดํ สํสํ เม เทว เณหิ ฯ
 [๗๔๐] นหิ นฺนิมฺมสุตฺตํ วนฺโณ มิตฺตตามจฺจุจํ จ วิชฺชเร
 สํหทา เย น วทฺตฺติ ราชานํ มา ฆาตยิ โอรสํ ปุคฺคํ ฯ
 [๗๔๑] นหิ นฺนิมฺมสุตฺตํ วนฺโณ มิตฺตทา ฌาตํ จ วิชฺชเร
 สํหทา เย น วทฺตฺติ ราชานํ มา ฆาตยิ อคฺคฺรชํ ปุคฺคํ ฯ
 [๗๔๒] จนฺทนธํวารานฺตฺตฺตฺตา พาทา นิชฺชนฺตฺติ ฐมฺมปาดสุตฺตํ
 ทายาทสุตฺตํ ปจฺจุพฺยา ปาณา เม เทว รุชฺชณฺตฺตฺติ ฯ
 จุตฺตฐมฺมปาดชาตกํ อฏฺฐมํ ฯ

๕ สุวณฺณมิกชาตกํ

- [๗๔๓] วิกฺกม เว มหามิก วิกฺกม เว หรีปท
 ฉินฺนท วรคฺคฺติกํ ปาถํ นาทํ เขกา วเน รเม ฯ
 [๗๔๔] วิกฺกมามิ น ปาเวมิ ภูมึ สฺนุภามิ เวคฺสา
 ทพฺโพ วรคฺคฺติโก ปาโส ปาทํ เม ปริกฺกนฺตฺติ ฯ
 [๗๔๕] อคฺคฺรธสุตฺตํ ปถาธานิ อสํ นิพฺพุทา ชุทฺตทก
 ปจฺมํ มํ วรคฺคฺวาน หน ปจฺจุจํ มหามิกํ ฯ
 [๗๔๖] น เม สํสํ วา ทิฏฺฐํ วา ภาสฺสณฺตํ มาณฺสํ มิคํ
 คฺคฺวณฺณจ ภทฺเต สํสํ โหหิ เฮโส จาบี มหามิกโ ฯ
 [๗๔๗] เขวํ ชุทฺตทก นนฺทสุตฺตํ สห สพฺเพหิ ฌาตฺติ

๗๕๒] ปณฺณกนิปาเต ปจฺโม มณิกุณฺฑลวคฺโค ๓๗๓

ยถาหมชฺช นนฺทามิ มุคฺคํ ทิธฺวา มหามิคฺคณฺติ ฯ
สํวณฺณมิกฺขาคกํ นวมนํ ฯ

๑๐ สุตฺตนิชฺชาตกํ

- [๗๔๘] วาติ คณฺโธ ติมิรานํ กุสฺมฺมุทฺโทว โฆธฺวา
ทฺฐเร อีโค หิ สุตฺตนิชฺชํ ตมฺพ กามา ตฺถนฺติ มํ ฯ
[๗๔๙] กถํ สํมุตฺตมตฺวิ กถํ อทุกฺกชฺช เสวมนํ
กถํ ตถฺธํ จ ตฺยฺหณฺจ อหุ อคฺค สํมาคโม ฯ
[๗๕๐] ภรฺกฺจฺฉา ปยาตานํ วาณิชา นฺเนตฺถินํ
มจฺกเวหิ ภิทา นาวา ผลเกณ มหณฺณวํ ฯ
[๗๕๑] ธา มํ สณฺเณน มุทฺทา นิจุจํ จนฺตณฺคณฺธิ
อจฺเณ^๒ อุตฺตวํ ภาทฺทา มาตา ปุคฺคํว โอรสํ ฯ
[๗๕๒] ธา มํ อนฺเณน ปาเนน วตฺเตน สยเนน จ
อคฺคณามิ จ มนฺตกฺชฺช เหวํ ตมฺพ วิชานหิติ ฯ

สุตฺตนิชฺชาตกํ ทสมํ ฯ

มณิกุณฺฑลวคฺโค ปจฺโม ฯ

ตสฺสสุทฺธานํ ฯ

อถ ชินฺวาโร หริตํ ตินฺโก

๑ ส. ผลเกณ อหํ ปตฺถิ ฯ พ. ผลเกณหาหมตฺถิ ฯ ๒ ส. อจฺเณ ฯ

ชถ ภินฺนติโว ชุรโคว ชโฆ
 ทริยา ปุณ ญฺชว ญฺนหตา
 มิค ปุคฺคตมตฺตคฺควเรน ทส ๑

๒ วณฺณนาโรหวคฺคโต

๑ วณฺณนาโรหชาตกํ

- [๗๕๓] วณฺณนาโรเหณ ชาติยา พตฺธิกุกฺกมเนน จ
 สฺสพาทุ น มยา เสยฺโย สฺสทาโส อิติ ภาสฺสตี ๑
- [๗๕๔] วณฺณนาโรเหณ ชาติยา พตฺธิกุกฺกมเนน จ
 สฺสทาโส น มยา เสยฺโย สฺสพาทุ อิติ ภาสฺสตี ๑
- [๗๕๕] เขวณฺเจ นํ วิหรนฺตํ สฺสพาทุ สมนฺนํ ทุพฺพภาติ
 นทานาหํ ทยา สฺสทฺธํ สฺสวาตฺตมภิวโรจเย ๑
- [๗๕๖] โย ปเรตํ วณฺณานิ สฺสทฺทเหถ ยถาตถํ
 อธิปฺปํ ภิชฺเชถ มิตฺตตฺถมํ เวรณฺจ ปสฺสเว พหุํ ๑
- [๗๕๗] น โส มิตฺตโต โย สฺสทา อปฺปมคฺคโต
 เกทาตฺถกํ รนฺธเมวณฺนปสฺสตี
 ยตฺถมิณฺจ เสติ ชุรตฺถว ปุคฺคโต
 สเว มิตฺตโต โย อเกชฺชโส ปเรวํภีติ ๑
 วณฺณนาโรหชาตกํ ปจฺฉมํ ๑

๒ สัตถัมมัสชาตกัม

- [๗๕๗] สัตถํ เสงฺขโย สุตํ เสงฺขโย อิติ เม ตํสโย อหุ
 สัตถเมว สุตตา เสงฺขโย อิติ เม นตฺถิ ตํสโย ฯ
- [๗๕๘] โมฆา ชาติ จ วณฺโณ จ สัตถเมว กิรุตฺตมํ
 สัตถน อหุเปตฺตสฺส สุตฺเตนตฺถิ น วิชฺชติ ฯ
- [๗๖๐] ขตฺติโย จ อธมฺมฺวโร เวสฺสโส จารมฺมนิสฺสํโส
 เต ปริจฺจุชฺชโก โถเก อุปปชฺชนฺติ ทฺถกตํ ฯ
- [๗๖๑] ขตฺติยา พุราหฺมณา เวสฺสสา สุกฺมา จณฺทาทปฺกุกฺสา
 อิท ธมฺมํ จริตฺวาน ภวนฺติ ติทิเว สฺมา ฯ
- [๗๖๒] น เวทา สมนฺปรายาย น ชาติ นปี พนฺธวา
 สกณฺจ สัตถสํสฺสํ สมนฺปรายสฺสวาทนฺติ ฯ
 สัตถัมมัสชาตกัม ทุติยํ ฯ

๓ หิริชาตกัม

- [๗๖๓] หิรินฺตรนฺตํ วิชฺคฺคฺจฺจมานํ
 ตวาหฺมสฺมิ อิติ ภาสฺมานํ
 เสงฺขยานิ กมฺมานิ อนาทิยนฺตํ
 เณโส มมนฺติ อิติ น วิชฺณฺวา ฯ
- [๗๖๔] ยณฺหิ กยิรา ตณฺหิ วเท ยํ น กยิรา น ตํ วเท

อกโรนุคํ ภาตมานํ ปริชานนุติ ปณฺทิตา ฯ

[๗๖๕] น โส มิตฺโต โย สทา อปฺปมตฺโต

เกหาตฺตํ วนฺธเมวณฺสปตฺตํ

ยสฺมิณฺญ เสดฺติ อรฺธํ ปุคฺโต

สเว มิตฺโต โย อเกชฺโซ ปเรภี ฯ

[๗๖๖] ปาโมชฺชกรณํ จานํ ปตฺตํสาวนํ สฺวํ

ณฺทานิโส ภาเวติ วหนฺโต โปริสํ ชฺรํ ฯ

[๗๖๗] ปวิเวกรสํ มิตฺวา รสํ อปฺปสมสฺสํ จ

นิทฺทโร โหติ นิปฺปาโป รมฺมมิตฺตรสํ มิวฺนติ ฯ

หิริชาตกํ คติยํ ฯ

๔ ขชฺโฆปนกชาตกํ

[๗๖๘] โทณํ สนฺตมฺหิ ปชฺชโฆเต อคฺคิปริเยสํ จรํ

อทฺทกฺขิ รคฺคํ ชชฺชโฆตํ ชาตเวทํ อมณฺเณถ ฯ

[๗๖๙] สฺวาตฺตํ โคมยจฺจนฺณานิ อภิมคฺคํ คินฺณานิ จ

วิปริตฺตาย. สณฺณาย นาสกฺขิ ปชฺชเตเตเว ฯ

[๗๗๐] เขวมฺปิ อนฺปาเยน อคฺคํ น ลภเต มฺหิโต

วิสาณโต ทวํ โทหํ ยคฺคํ ชฺรํ น วิทฺทติ ฯ

[๗๗๑] วิวิเจहि อฺปาเยहि อคฺคํ ปปฺโปนฺติ มาณวา

นิคฺคเหน อมิตฺตานํ มิตฺตานํ ปคฺคเหน จ ฯ

๗๗๘] ปณฺณกนิปาเต ทฺติโย วณฺณาโรหคฺโค ๓๗๗

[๗๗๒] เถนํ โมกฺขปฺตาเนน วตฺตภาณํ นเยน จ
ชคฺคํ ชคคฺคปาลา อาวสํหติ วสฺสํหฺรหฺนติ ฯ
ชชฺชโรปนกชาตํ จตฺตํ ฯ

๕ อหิตฺตญฺจิกชาตํ

[๗๗๓] ชฺชคฺโคตฺตมฺหิ^๑ สํมม สํมม ชฺชเต อกฺขปฺราสีโต
หฺเรหิ^๒ อมฺพปฏฺกานิ อวิยฺหเต ภกฺขยามเส^๓ ฯ
[๗๗๔] อติํ วต มํ สํมม อญฺเตน ปสํสสิ
โก เต สํโต วา ทิฏฺฐโง วา สํมม นาม มกฺกโฏ ฯ
[๗๗๕] อชฺชชามิ เม ตํ มนสิ ยํ มํ ตวํ อหิตฺตญฺจิก
ธมฺมาปณํ ปวิสิตฺตวา มคฺโคตฺต นาคํ หนาสิ มํ ฯ
[๗๗๖] ตาหํ สวํ ทฺกฺขเสยฺยํ อมฺมํ รชฺชชมฺมํ การเย
เนวาทํ ยาจิโต ทชฺชํ ตถาหิ ภยตชฺชชิตฺโต ฯ
[๗๗๗] ยณฺเจ ชณฺเณว กฺกเต ชาตํ คพฺเพว ติตฺตํ อมจฺฉริ
เตน สํชิตฺตเจ มิตฺตคณฺเจ อโร สํมธาคุมฺรหคฺคิ ฯ
อหิตฺตญฺจิกชาตํ ปณฺณมํ ฯ

๖ คุมฺพยชาตํ

[๗๗๘] มชฺชวณฺณํ มชฺชรํ มชฺชคณฺธํ วิสํ อหุ
๑. ส. วคฺโคตฺตมฺหิ ฯ ๒. ส. เถเวหิ ฯ

- คุมุพิโย ฆาสเมธโน ธรรมเว โธทธี วิธัง ๑
 [๗๗๙] มธุ อิติ มณฺณมานา เย ทัง วิธมธายิสฺสุ
 เสดฺนุทัง กฏฺกั อาสี มรณํ เทนุปาคมฺ ๑
 [๗๘๐] เย จ ไซ ปฏิสงฺขาย วิธนฺติ" ปริวชชยฺ
 เต อากุเรสุ สุตฺตา ทยฺหมานะสุ นิพฺพุตา ๑
 [๗๘๑] เหวเมว มนุสฺเสสฺสุ วิธกามา สโมหิตา
 อามิสฺ พนฺธนญเจตํ มจฺจุวโส คุหาสโย ๑
 [๗๘๒] เหวเมว อิเม กามะ อากุรา ปรีจาริกะ
 เย สทา ปริวชชนฺติ สงฺกํ โธเก อฺปจฺจุคฺคฺนฺติ ๑
 คุมุพิยชาตกั ฉนฺทํ ๑

๓ สาลิยชาตกั

- [๗๘๓] ยวฺวายํ สํถียจฺจนาไปติ กณฺหสํปฺปํ อคาหิ
 เทน สํปฺเปณํ ทนฺนํ โส หโต ปาปานุสํสาโก ๑
 [๗๘๔] อหฺนฺตรมฺหฺนฺตารํ โย นโร หนฺตุมิจฺจติ
 เอวํ โส นิหโต เสติ ยถายํ ปุริโส หโต ๑
 [๗๘๕] อหฺนฺตมฺชาเตนฺตํ โย นโร หนฺตุมิจฺจติ
 เอวํ โส นิหโต เสติ ยถายํ ปุริโส หโต ๑
 [๗๘๖] ยถา ปํสุมฺมจฺจิ ปุริโส ปฏิวาตํ ปฏิกฺขิเป

๗๘๓] ปณฺจกนิปาเต ทฺติโย วณฺณาโรหคฺโค ๓๗๘

คเมว โส รโห หนฺติ ยถายํ ปฺริโส หโต ฯ

[๗๘๗] โย อปฺปทฺตฺตํ ปรสฺสํ ทฺตฺตํ
 สฺสํ ปรสฺสํ อณฺจคณฺตํ
คเมว พถํ ปจฺเจติ ปาปํ
 สฺสํโม รโห ปฏฺวาคํ ชฺชิตฺติ ฯ
 ธํมฺมชฺชาตํ สํคตํ ฯ

๘ ทจฺจสารชาตํ

[๗๘๘] อมิตฺตหตฺตคฺคตฺตา ตจฺจสารสํปฺปิตฺตา
 ปสฺสณฺนุชฺชวณฺณาคฺค กสฺมา ตมฺเห น โสจถ ฯ

[๗๘๙] น โสจนาย ปรีเทวนาย
 อตุโถ จ ทพฺภา อปฺปี อปฺปโกปฺปี
 โสจนฺตเมนํ ทฺธิคํ วิทิตฺวา
 ปจฺจคฺคิกา อคฺคตฺตนา ภวณฺติ ฯ

[๗๙๐] ยโต จ ไซฺย ปณฺชิตฺโต อาปทาสุ
 น เวชฺติ อคฺคตฺตวิญฺญณฺณ
 ปจฺจคฺคิกาตฺตํ ทฺธิคํ ภวณฺติ
 ทิสฺสวา มุชฺชํ อวิการํ ปุรฺราณํ ฯ

[๗๙๑] ชฺชปฺเปน มนุสฺเสน สฺสํภาตฺเตน
 อนุปฺปทาเนน ปเวณฺนิยา วา

ยถา ยถา ยตุถ ตถาถ อตุถ

ตถา ตถา ตตุถ ปรกุกเมยฺย ฯ

[๗๘๒] ยโต จ ชานเนยฺย อตฺตพุกเนยฺโย

มยา วา อญฺเณน วา เอตฺส อตุโถ

อโธจมาโน อธิวาสเยยฺย

กมฺมํ ทพฺพํ ภิณฺติ กโรมิทานิตี ฯ

ตจฺจตฺตารชาติกั อฏฺฐมํ ฯ

๕ มิตฺตวินุททุกชาติกั

[๗๘๓] กุยาหํ เทวานมกรํ กิ ปาปํ ปกตํ มยา

ยํ เม สิริสุมิ โอหจุจ จกุกํ ภมฺติ มตุถเณ ฯ

[๗๘๔] อติกกุมฺม รมณกั สํทามตฺตณฺจ ฐูกัก

พฺรหฺมตฺตณฺจ ปาสาทํ เกนตฺตเณ อิทาตโต ฯ

[๗๘๕] อิตฺโต พหุตรา โภคา อตฺร มณฺเณ ภวิสฺสเร

อิตฺติ เอตาย สณฺณาย ปสฺสํ มํ พยฺสํ คตํ ฯ

[๗๘๖] จตุพฺภิ อฏฺฐชฺฌมคมา อฏฺฐาภิ จามิ สัณฺน

สัณฺนสาภิ จ ทฺวตฺตัสส อตฺตวิจฺจํ จกุกมาสํโท

อิจฺจนาคตฺสํ ปสฺสสฺส จกุกํ ภมฺติ มตุถเณ ฯ

[๗๘๗] อุมฺปิ วิสํตทา ทุปฺปฺรา อิจฺจนาวิสทคามินิ

๑ ส. พ. อุมฺปิ วิสํตํ ทุปฺปฺรํ อิจฺจนาวิสทคามินิ ฯ

เย ๑ คํ อณฺฺชิชฺฌณฺฺติ เต โหณฺฺติ จกฺกชาริโนติ ๑
มิตฺตวินฺทุกษาคํ นวมนํ ๑

๑๐ ปลาสชาตกั

- [๗๙๙] หังโส ปลาสมวจ นีโคจฺโร สมนุ ชายติ
องฺกสฺสํ เต นิสฺสินฺโนว โส เต มมุมานิ เจชฺชติ ๑
- [๗๙๙] วทฺธมฺมาเมว นีโคจฺโร ปติฏฺฐสฺส ภวามหํ
ยถา ปีตา ๑ มาตา ๑ เอวเมโส ภวิสฺสติ ๑
- [๘๐๐] ยํ ทฺวํ องฺกสฺสํ วทฺธเมสํ ชีวรฺกฺขํ ภายานกํ
ชามนฺต ไซฺยํ คํ คจฺฉาม วุฑฺฒิมสฺสํ น รุจฺจติ ๑
- [๘๐๑] อิทานิ ไซฺยํ มํ ภายติ มหาเนรฺนฺทสฺสํ
หังสฺสํ อนภินฺนุยาย มหา เม ภยมากคํ ๑
- [๘๐๒] น คสฺสํ วุฑฺฒิ กุสฺสปปสฺสคฺคา
โย วทฺธมฺมาโน ฆสฺสเต ปติฏฺฐํ
คสฺสํปโรชํ ปวิสฺสกฺมาโน
ปตารยํ มฺหฺตวชฺช ธีโรติ ๑
ปลาสชาตกํ ทสฺสํ ๑
วณฺณนาโรหวคฺโค ทฺติโย ๑

៣ ចក្ខុវិស័យកុក្ក

១ វិស័យកុក្កឆាតកំ

- [៨០៣] ខេវំ ភូតស្តុតំ គេ រាឆ ចាក្កស្តុតំ វង្សេ មម
 ចក្កិ មុ កុក្កិ បរិយាយោ យោ កំ កុក្កា ឧបសម្ពន្ធនិ ។
- [៨០៤] ខេវំ ភូតស្តុតំ មេ គាត ចាក្កស្តុតំ វង្សេ គវ
 វង្សេ មុ កុក្កិ បរិយាយោ យោ មំ កុក្កា ឧបសម្ពន្ធនិ ។
- [៨០៥] វាណុវំ ឥន្ទ្រិកំ រាឆ វាណុវំ រាឆ ឥន្ទ្រាតិកំ
 គាយគេ មរណកាតេ ខេវំ វេទិកំ ឆនំ ។
- [៨០៦] ខកុក្កុក្កិ មំ ខវិ មំ ខវិ មំ ខវិ មំ ខវិ មំ
 មេ កំ កុក្កុក្កុក្កិ វេវំ គេតំ មំ ឥន្ទ្រិកំ
 ខកុក្កុក្កិ មំ ខវិ មំ ខវិ មំ ខវិ មំ ខវិ មំ
 មេ កំ កុក្កុក្កុក្កិ វេវំ គេតំ ឥន្ទ្រិកំ ។
- [៨០៧] ម មិ វេរេន វេរាណិ ឥន្ទ្រិកំ កុក្កាណិ
 ខវេរេន កំ ឥន្ទ្រិកំ ខេវំ ឆនំ ឥន្ទ្រិកំ ឆនំ ។
- វិស័យកុក្កឆាតកំ ឧបសម្ពន្ធនិ ។

២ វិស័យកុក្កឆាតកំ

- [៨០៨] ខកុក្កុក្កិ ឧបសម្ពន្ធនិ ឧបសម្ពន្ធនិ គេ ឥន្ទ្រិកំ
 ឥន្ទ្រិកំ មំ ឥន្ទ្រិកំ មំ ឥន្ទ្រិកំ មំ ឥន្ទ្រិកំ ។
- [៨០៩] ឥន្ទ្រិកំ វេវំ ឥន្ទ្រិកំ មុ ឥន្ទ្រិកំ មុ ឥន្ទ្រិកំ ។

หทเย ชายเต เปมํ น ตํ สกฺกา อโสจิตฺ ๑

[๘๓๐] มคฺ มริตฺถํ โรทหนฺติ เข รุทหนฺติ ตปฺนฺติ ฯ
 ตถฺมา ตวํ อธิ มา โรทฺติ โรทิตฺ โมฆมาหุ สฺนฺโต ฯ

[๘๓๓] โรทิตนฺ หเว พุรหฺเม มโต เปโต สมนฺธุสเท
 สัพเพ สงคณม โวทาน อญจนญจสํ ภาตเก ฯ

[๘๓๒] ชาติคุดั วต มั ส่นคั ฆตสิคุดัคว์ ปาวกั
 วารินา วีย โอติณจ สฬพั นิพพปาเย ทร
 อพพพหิ วต เม ส่นถั ยมาสิ หทยสัถิคั
 โย เม โสภปเรตสั ปุตุตโสภั อปานุทิ
 โสหิ อพพพหสถโตสุมิ วัตโสโก อนาวิโต
 น โสจามิ น โรทามิ ตว สุตฺตวณ วาสวาคิ ๑

นิคไปตกชาตกํ ทุตติยํ ฯ

៣ មូលដ្ឋានគតិ

[๔๓๓] กุหิ คตา กตุก คตา อิติ ลาถปฐิ ชโน
อหเมเวโก ชานามิ อุทปานะ มุสิกา หตา ฯ

[๘๑๕] บณฺเฑทํ อิตฺติ จินฺตํ จิ ๑ ททฺธโร นวตฺตสํ
 อุตฺตปาเน มุสิกํ หนุตฺตวา ยวํ ภกฺขิตฺตุมิ จตุสฺส ๑

[๘๓๕] ททโร จาติ ทุมฺเมช ปจฺมบุปฺปติโก สฺส

๓. พ. ยเภต ๑๑๑๑ ๑ ๑

ที่ขณฺเฑเจตํ สฺมาปชฺช น เต ทสฺสํามิ ชีวิตํ ๑

[๘๑๖] นานตฺถิกุชฺชวณฺเณ นางุคปฺปุตฺตสีเรน วา
ปฺปุตฺเตน हि ปฺปุตฺตยิตฺโต สีโตเกहि ปโมจิตฺโต ๑

[๘๑๗] สํพุฬํ สํคฺคมธึเบถ ทัณฺณมุกฺกฏจฺมชฺชณิํ
สํพุฬสฺสํ อคฺคํ ชาเนยฺย น จ สํพุฬํ ปโยชเย
โหติ ตาทิสฺสโก กาโต ยคฺคํ อคฺคาวหํ สํคฺคนฺติ ๑
มูลิกชาตกํ ตติยํ ๑

๔ จุลลธนฺนุคฺคชาตกํ

[๘๑๘] สํพุฬํ ภาณํ สฺมาทาย ปารํ คิณฺโณติ พฺราหฺมณ
ปจฺจจากฺคณฺธํ หิ ปุบฺบํ มมฺมํ ตาเวหิทานิ โภ ๑

[๘๑๙] อสํนุคฺคํ มํ จิรสํนุคฺคเตน
นิมิณิ โภคํ อรฺกํ รุเวณ
มยามี โภคํ นิมิเนยฺย อญฺญํ
อิโต อหํ ทูรตฺรํ คมิสฺสํ ๑

[๘๒๐] กายํ เอหคณฺคฺคฺมุเพ^๒ กโรติ อหฺมาสีนํ
นยิธ นจฺจํ วา คีตํ วา ตาถ วา สํสฺมาหิตํ
อนนฺนํหิกาเถ สํสฺสํโสณิ กิณฺนุ ชฺชชฺชสี โสภเน ๑

[๘๒๑] สีกาถ พาท ทุมฺเมธ อปฺปปณฺณโณติ ชฺชมฺพุท

๑ ส. พ. ทานีโต ๑ ๒ ส. เอตคตาคฺคฺมุเพ ๑ พ. เอหคณฺคฺคฺมุเพ ๑

- ชินฺโน มจฺจนฺนํ เปตฺตํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 [๘๒๒] สฺกฺกํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ชินฺนา ปตฺตํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 [๘๒๓] ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 [๘๒๔] โย ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑

๕ กโปตกชาตกั

- [๘๒๕] อิทํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 [๘๒๖] ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 [๘๒๗] ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑
 [๘๒๘] ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑

๑ ส. ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑ พ. ฅนฺนํ ฅนฺนํ ๑

ฉกฺกนิปาตชาตกํ

๑ อาวารียวคฺโค

๑ อาวารียชาตกํ

- [๘๓๓] มาสฺสํ กุชฺฌม ภูมิปติ มาสฺสํ กุชฺฌม รเถสฺส
 กุทฺธํ อปฺปฏิกุชฺฌมฺหโต ราชา ราชสฺสํ ปุชฺชิต
 คาเม วา ยทิวารญเณ นิมนฺเน วา ยทิวา ถเถ
 สํพฺพุตฺตมฺหุสฺสาสํมิ มาสฺสํ กุชฺฌม รเถสฺส ๑
- [๘๓๔] อาวารียปิตา นาม อหุ คจฺจาย นาวิก
 ปุพฺเพ ชนํ ตารยิตฺวา ปจฺจนา ยาจติ เวตฺนํ
 เทนสฺสํ ภาณฺทํ โหติ น จ โภเคหิ จกฺขติ ๑
- [๘๓๕] อติณฺณณเณว ยาจสฺสํ อปารํ ตาต นาวิก
 อณฺโณ หิ ตินฺณณสฺสํ มโน อณฺโณ โหติ ติเรกฺโก ๑
- [๘๓๖] คาเม วา ยทิวารญเณ นิมนฺเน วา ยทิวา ถเถ
 สํพฺพุตฺตมฺหุสฺสาสํมิ มาสฺสํ กุชฺฌมิตฺต นาวิก ๑
- [๘๓๗] ยายเณว อหุสฺสาสนิยา ราชา คามวํ อทา
 ตายเณว อหุสฺสาสนิยา นาวิก ปทฺธี มุขํ ๑
- [๘๓๘] ภคฺคํ ภินฺนํ หตา ภริยา คพฺโปก จ ปติโต จมา
 นิโคว ชาตฺตฺรเปณ น เทนคฺคํ อวทฺธมฺหิตํ ๑
- อาวารียชาตกํ ปจฺจมํ ๑

๒ เสตเตตฺตชาตกั

[๘๓๗] มา ตาต กุชฺฌิ น หิ สํารุ โโกโธ
พหุมนี เต อธิฏฺฐํ อสฺสํตฺตณฺจ
มาตานิศา ทิสํ ตาต เสตเตตฺต
อาจริยมาหุ ทิสํ ปัสสฺสกา ฯ

[๘๓๘] อคาริโน อนนฺตปาวตฺตกา
อวฺหาณิกา ตมนี ทิสํ วทฺหติ
เอสํ ทิสํ ปรมํ เสตเตตฺต
ยํ ปตฺวา กุชฺฌํ สฺสฺสฺสโน ภวฺหติ ฯ

[๘๓๙] ชราชิโน ชฺชิตฺตา ปงฺกทฺหตา
ทุมฺภุชฺฐปํ^๑ เยเม ชปนฺนติ มนฺเต
กจฺจิ น เต มานุสฺสเก ปโยเค
อิทํ วิทฺว ปริมฺตฺตา อปายา ฯ

[๘๔๐] ปาปานิ กมนานิ กวิตฺวา ราช
พหุสฺสโต เนว จเรยฺย ชมนํ
สหสฺสเวทฺธิ น ตํ ปฏฺิจฺจ
ทฺกฺขา ปมฺมุญฺเจ จรณํ อปตฺวา ฯ

[๘๔๑] สหสฺสเวทฺธิ น ตํ ปฏฺิจฺจ
ทฺกฺขา ปมฺมุญฺเจ จรณํ อปตฺวา

๑ ส. รุณฺณทฺกฺชฺฐปํ ฯ พ. ทฺกฺชฺฐมฺมรฺฐปํ ฯ

มณฺเฑนํ เวทํ อณฺเฑนํ ภาณฺติ

สํสํมํ จรณณฺเฑนํ สจฺจํ ฯ

[๘๔๖] น เหว เวทํ อณฺเฑนํ ภาณฺติ

สํสํมํ จรณณฺเฑนํ สจฺจํ

กิตฺติณฺณํ ปนฺนํ ปติ อธิจฺจ เวเท

สํสํมํ ปุณฺณํ จรณณํ ทนฺนํ ติติ ฯ

เสตฺเตตฺตํ ชาติกํ ชาติกํ ฯ

๓ ทรมฺมชาตกํ

[๘๔๗] ปจฺจโก จ กามา ปติโป จ กามา

ภยณฺณํ เมตฺติ ติมฺมํ ปจฺจกํ

รโห จ รุโห จ มยา ปกาธิตา

หิตฺวา ตฺวํ ปพฺพช พฺรหฺมทตฺตํ ฯ

[๘๔๘] คจฺจโต จ รจฺจโต จ อธิมฺมจฺจโต จ

กาเมตฺตวํ พฺรหฺมณ ภิสฺสรุํ

คํ นุสฺสํเห สจฺจํ กจฺจโต ปหาคํ

กาหามิ ปญฺณานิ อนนฺนํ ปกาณิ ฯ

[๘๔๙] โย อตฺตกามสฺสํ หิตานฺนํ มนฺนํ

โอวชฺชมาโน น กโรติ สํสํมํ

อิตฺตํ เสงฺโย อิติ มณฺเฑนมาโน

- ปุณฺณปุณฺณํ กพฺภมฺเบติ มนุโท ๑
 [๔๔๖] โส โฆรรูปํ นิริยํ อูเปติ
 สภาสุมํ นุตฺตกรัสมํ
 สตุตา สกาเย น ชนฺหติ คิฑุชา
 เย โหณฺติ กาเมสุ อวิตราคา ๑
 [๔๔๗] มิพฺเหณฺ ติตุตา รุหิเรนฺ มกฺขิตา
 เสมฺเหณฺ ติตุตา อุนิณฺทฺฆมนฺติ
 ยํ ยํ หิ กาเยนฺ ฆสฺสนฺติ ตาวเท
 สพุพฺ ๑ สํสํ ๑ ทุกฺขเมว เกวณฺ ๑
 [๔๔๘] ทิสฺวา วทามิ น หิ อญฺเญโต สวํ
 ปุพฺเพวณิชาตํ พหุํ สรามิ
 จิตฺราหิ คาทาหิ สภาสิตาหิ
 ทรมฺโข นิชฺฌาปยิ สฺเมรฺหนฺติ ๑
 ทรมฺชฺชาติกํ คตฺติยํ ๑

๔ เนรชาติกั

- [๔๔๙] กาโกถา กากตฺถมา ๑ มยญฺ ๑ ปตฺตํ วรา
 สพุเพว สทิสฺสา โหม อิมํ อากุมฺม ปพุพฺ ๑
 [๔๕๐] อิชฺ สํหา ๑ พุยฺยมา ๑ สกฺกณํ ๑ มิคาชมา

- สพุเพว สทิสสา โหณฺติ ยมฺ โโก นาม ปพุพโต ฯ
 [๘๕๑] อิมํ เณรฺหฺนฺติ ชานฺหฺนฺติ มนุสฺสํ ปพุพคฺคตฺมํ
 อธิ วณฺณณํ สมนฺนนา วสฺนฺติ สพุพปานิโน ฯ
 [๘๕๒] อมานนา ยตฺถ สฺยา สฺนฺตานํ วา วิมานนา
 หีนํสฺมานนา วาปี น คตฺถ วสฺสํ วสฺเส ฯ
 [๘๕๓] ยตฺถ อตฺถสํ ๑ ทกฺโข ๑ สฺสโร ภีรํ ๑ ปุชฺชียา
 น คตฺถ สฺนฺโต วสฺนฺติ อวิเสสฺสเก นเค ฯ
 [๘๕๔] นายํ เณรฺ วิภชฺติ หีนชุกฺกฏฺจฺมชฺฌิเน
 อวิเสสฺสโกโร เณรฺ หนฺนํ เณรฺ ชหามเสติ ฯ
 เณรฺชาตกํ จคฺคตํ ฯ

๕ อาสงฺกชาตกํ

- [๘๕๕] อาสํวคฺคํ นาม ตตา ชาตา จิตฺตตตาเวน
 คสฺสํ วสฺสํสํสํสํ เขกํ นิพุพคฺคเต ผตํ ฯ
 [๘๕๖] คํ เทวา ปยิริปาสฺนฺติ ตาว ทูรผเต สฺติ
 อาสํสํสํ คฺควํ ราช อาสํ ผตวคฺคํ สฺฐา ฯ
 [๘๕๗] อาสํสํสํสํ สํ ปกฺขํ อาสํสํสํสํ สํ ทิโส
 คสฺสํสํวคฺคํ สํมิชฺฌตฺถ ตาว ทูรคตา สฺติ
 อาสํสํสํ คฺควํ ราช อาสํ ผตวคฺคํ สฺฐา ฯ
 [๘๕๘] สมนฺเปสฺสิ โห นํ วาจาเย น จ สมนฺเปสฺสิ กมนฺนา

- มาตา เตเรยยกัสเสว วณฺณวณฺตา ชนฺธิกา ฯ
 [๔๕๘] ฉณฺถ มรฺร วาจํ โย นิตฺเตสฺส ปกฺกพฺพิ
 อททํ อวิสฺสํ โภกํ สฺสนฺธิ เตนสฺส ชีวติ ฯ
 [๔๖๐] ยํ หิ กยิรา ตํ หิ วเท ยํ น กยิรา น ตํ วเท
 อกโรนฺตํ ภาสฺमानํ ปริชานนฺติ ปณฺธิกา ฯ
 [๔๖๓] พถญฺจ วต เม ชีณํ ปาเถยฺยญฺจ น วิชฺชติ
 สฺสเก ปาณฺสปโรชาย หนฺตทานิ วชามหํ ฯ
 [๔๖๕] เขตเทว หิ เม นามํ ยํ นามสฺมิ รเถสฺส
 อากเมหิ महाराช ปิตฺรํ อามนฺตฺยामหนฺติ ฯ

อาตฺมชาติกัม ปญฺจมนํ ฯ

๖ มิกาโลปชาติกัม

- [๔๖๓] น เม รุจิ มิกาโลป ยสฺส เต ตาทิสํ คติ
 อตุจฺจํ คาค คจฺฉติ อญฺมํ คาค เสวติ ฯ
 [๔๖๔] จตุกฺกณฺณวํ เกทาวํ ยถา เต ปสฺวํ สียา
 ตโต คาค นีวคฺคตฺสฺส มาสฺสํ เขตฺโต ปวํ คมิ ฯ
 [๔๖๕] สฺสนฺติ อญฺเณมี สฺสกุณา ปคฺคตฺยานา วิหงฺกมา
 อุกฺกิตฺตา^๒ วาตเวเคน นฏฺฐา เต สฺสสฺสคฺคฺตมา ฯ
 [๔๖๖] อกฺคฺวา อปฺรณฺณสฺส ปิตุ วุฑฺฒสฺส สํสํ

กาตวาเต อติกุมน เวรมุณานํ วสํ อคา ฯ

[๘๖๗] ตสฺสํ ปุตุตา จ ทารา จ เย จณฺเณ อนุชฺชวินโน
สพฺเพ พยสฺสนมาปาหุ อโนวาทกเร ทิเช ฯ

[๘๖๘] เหวมนํ อธิ วุฑฺฒานํ โย วากุญฺ นาวพฺสุณฺติ
อติสฺสํ จโร ทิคฺโค คิซฺโณ วาคฺคสาณโน
สพฺเพ พยสฺสนํ ปปโปนฺติ อกตฺวา พุทฺธสาณนฺติ ฯ
มิกาโตปชาตํ ญฺจํ ฯ

๗ สรีกภาพกณฺณชาติกํ

[๘๖๙] กา นุ กาเพน วณฺณเนน น จาบี บียทสฺสํนา
กา วา ตฺวํ กสฺสํ วา ชฺชิตา กถํ ชาเนมุ ตํ มยํ ฯ

[๘๗๐] มหาราชสฺสํหิ ชฺชิตา วิรูปฺกขสฺสํ จณฺชียา
อหิ กาทิ อตฺถกิกา ภาพกณฺณตฺติ มํ วิทฺ
โอภาสํ ยาจิโต เทหิ วสฺสํ ตว สํนฺติเก ฯ

[๘๗๑] กัสฺสํเต กัสฺสมาจาเร ปฺริเส นฺนิเส ตฺวํ
ปฺรจฺจา เม กาทิ อกฺขาทิ กถํ ชาเนมุ ตํ มยํ ฯ

[๘๗๒] มกฺขิ ปถาสํ สํวรมฺภิ อัสสํกํ มจฺฉวํ สโก
โส มยฺหํ ปฺริโส กนฺโต ตทฺธํ ยสฺสํ วินสฺสํติ ฯ

[๘๗๓] โกธโน อฺปนฺนาหิ จ บิสิฺนโน จ วิเกทโก
กณฺณกวาโจ ฌรฺโส โส เม กนฺตฺตโร ตโต ฯ

- [๘๗๔] อชฺช สํเวติ ปุริโส สทตฺถํ นาวพฺพตฺติ
โอรชฺชมาโน กุปฺปติ เสยฺยโส อคิมณฺณติ ฯ
- [๘๗๕] ทวปฺปตฺตฺโร ปุริโส สํพฺพมิตฺเตหิ ชฺชติ
โส มยฺหํ ปุริโส กนฺโถ คตฺถํ โหมิ อนามया ฯ
- [๘๗๖] อเปหิ เอตฺโต ตฺวํ กาฬิ เนตํ อมฺเหสุ วิชฺชติ
อณฺณํ ชนปทํ คจฺฉ นิคเม ราชธานีโย ฯ
- [๘๗๗] อหम्भी โห ตํ ชานามิ เนตํ อมฺเหสุ วิชฺชติ
สํนฺติ โสเก อตฺถกฺกา สจฺจฆรณฺติ พทฺธํ ชนํ
อหํ เทโว ฯ เม ภาตา อุกฺโก นํ วิชฺชามเส ฯ
- [๘๗๘] กา นุ ทิพฺเพน วณฺณเนน ปจฺจุยา สํปติจฺจุตา
กา วา ตฺวํ กตฺถํ วา ชฺชิตา กถํ ชานนฺนํ ตํ มยฺ ฯ
- [๘๗๙] महाराजस्य च चिता चक्रवर्त्तस्य च
अहं शिवं च लक्ष्मिं च ภูริपुण्ड्रिकाय नमः
योगार्थं याजिโต तेहि वत्सेभ्यः तव सन्निधौ ฯ
- [๘๘๐] *กัถํเต กัถมาจาเร ปุริเส นิวิเส ตฺวํ
ปฺปจฺจา เม ลกฺขิ อกฺขาหิ ยถา ชานนฺนํ ตํ มยฺ ฯ
- [๘๘๑] โย จามิ สํเต อถวามิ อณฺณเห
วาตาคเป ชฺชตฺถิวิสเป ฯ
ชฺชทํ ปิปาธํ อภิกฺขุยฺย สํพฺพํ
รคฺคินฺทิวํ โย สทตํ นิยฺยโต

กาถาคตญฺจ น หาเปติ อตุถํ
โส เม มนาโป นีวเส วคฺคหิ ฯ

[๘๘๒] อกฺโขธโน มิตฺตวา จาควา จ
สํฐปฺปนโน อสโถชฺชภูโต
สงฺคาหโก สขิโต สณฺหวาโจ
มหตฺตปฺปโตมฺปี นีวาทตฺตติ
คตฺตมฺห โปเส วิปฺปตา ภวามิ
อุมมํ สํมุตฺตสฺส ยถามิ วณฺณํ ฯ

[๘๘๓] โย จามิ มิตฺเต อถวา อมิตฺเต
เสฏฺฐเส สํวิฏฺเฐ อถวามิ ทิเน
อตุถํ จรฺนตํ อถวา อนตุถํ
อาวํ รโห สงฺกหเมว วคฺโค
วาจํ น วชฺชา ฆรุตํ กทาจิ
มคตฺสํ ชฺวตฺสํ จ คตฺสํ โหมิ ฯ

[๘๘๔] เอเตสํ โย อญฺญตรํ ติภิกฺขวา
กนฺตํ ติรํ มชฺชติ อปฺปปญฺโญ
คํ ทิตฺตฺตฺรํ วิตฺตํ จรฺนตํ
กวัธชาคํ วิวชฺชยามิ ฯ

[๘๘๕] . อคฺคณา กรุเต ลกฺขี อลฺกฺขี กรุตคฺคณา

๓ พ. กริธฺตฺตฺตฺตํ ฯ

น หิ ตถุ^๕ อตถุ^๕ วา อณฺโณ อณฺณสัจจ การโกติ^๕ ๑
 สรีการพกณฺณชาติกั สัจจคุณะ ๑

๘ กุกกุฏชาติกั

- [๔๔๖] สัจจิตฺตปตฺตฉาทน คมฺพจุพ วิหฺงุม
 โอโรห ทุมสาชาย มุธา ภริยา ภวามิ เต ๑
- [๔๔๗] จตฺตปฺปทํ ตวํ กถฺยาณิ ทวิปทาหํ มโนรม
 มิตํ ปกฺขํ อตฺถยฺตฺตา อณฺณํ ปริเยสํ สามีกํ ๑
- [๔๔๘] โทณาริกา เต เหลสํามี มณฺชฺรกา ปิยภาณินิ
 วิณฺท มํ อริเยน เวเทน กถฺยาณิ พุรฺหมจฺจารินิ^๖ ๑
- [๔๔๙] กุณฺปา^๗ โถหิตเป โจริ กุกกุฏโปถินิ
 น ตวํ อริเยน เวเทน มมํ ภตฺตารมิจฺฉติ ๑
- [๔๕๐] เหวมฺมีจฺจาทฺรา นาริ ทิสฺวาน ปวริ^๘ นริ
 เนหฺติ สณฺหาหิ วาจาหิ วิพาริ วิย กุกกุฏํ ๑
- [๔๕๑] โย จ อฺปฺปติคํ อตฺถํ น ชิปปมณฺณพฺพฉติ
 อมิตฺตวสฺสมนฺเวติ ปจฺจนา จ อณฺตปฺปติ ๑
- [๔๕๒] โย จ อฺปฺปติคํ อตฺถํ ชิปปเมว นิโพธิ

๕-๕ ส. โปตฺถเก น ทิสฺสติ ๑ ๑ ส. พ. สํวณ มํ ยทิจฺฉติ
 อิจฺจเววํ อยํ ปาโท ทิสฺสติ ๑ ๒ ส. สกฺกณชาติกนิ ๑ ๓ ส. พ. สณฺนํ ๑

มฺจุจเต สํคฺคตฺตมฺพารชา กุกฺกฏฺโฏว วิพาริยาติ ฯ
 กุกฺกฏฺฐาตกํ ชฺชํ ๑

๘ ฐมฺมทฺธชชาตกํ

- [๘๘๓] ฐมฺมํ จรต ฌาตโย ฐมฺมํ จรต ภทฺท โว
 ฐมฺมจาริ สฺสํ เถติ ชฺชํ โถเก ปรมฺหิ ฯ ๑
- [๘๘๔] ภทฺทโก วตํ ปกฺขํ ทิโส ปรมฺมมฺหิโก
 เอกปาเทน ติฏฺฐนฺโต ฐมฺมเมวานุสํสํติ ฯ
- [๘๘๕] นาสฺสํ สํตํ วิชานนํ อนนฺตํ ปสํสํ
 กุกฺกฏฺวา ชฺชนฺตํ ฌาเป จ ฐมฺโม ฐมฺโมติ ภาสํติ ฯ
- [๘๘๖] ชฺชนฺตํ ภณฺติ วาจาย ชฺชนฺตํ กาเยน กุกฺกฏฺติ
 วาจาย โน จ กาเยน น ตํ ฐมฺมํ ชฺชนฺตํติ ฯ
- [๘๘๗] *วาจาย สฺสํโต โหติ มโนวิทฺฐุโค สียา
 ปฏิจฺฉนฺโน กุปฺปสฺสโย กณฺทสฺสโป ฐมฺมทฺธช
 ความนิคมาสุ สํสํ สํมโต ทฺฐชาน โย

๓ ส. พ. ไปตญจ ๑ ๘-๘ ส. พ. เหว ทิสฺสํติ

วาจาย สฺสํโต มโนวิทฺฐุโค
 ฉนฺโน กุปฺปสฺสโยว กณฺทสฺสโป
 ฐมฺมทฺธช ความนิคมาสุ สํสํ
 ทฺฐชาน ปุริเสน พาสเสน ฯ

คทาหิ สฺสํโต มุคฺโค มาตฺรํ ทฏฺฐํมาตฺตโตติ ๑
 นนฺทิมมิกฺวราชชาตํ ทสฺสํ ๑
 ชาวาวริยวคฺโค ปจฺจโม ๑

คตฺตํสุทฺตาทนํ ๑

อถ กุชฺฌณฺรเกสฺสภ เกตฺตวโร
 ทวีมฺว สเนรฺตนา ๑ ปุณ
 อปนนท สิริ ๑ สฺสํจิตฺตวโร
 อถ ฌมฺมิก นนฺทิมมิกเนน ทสฺ ๑

๒ ชุรปุตฺตวคฺโค

๑ ชุรปุตฺตชาตกํ

- [๘๐๕] สจฺจํ กิเรวมาหํสุ กตํ พาโถติ ปณฺจติคา
 ปตฺตํ พาโถ รโหกมฺมํ ชาวิกุพฺพํ น พุชฺฌติ ๑
- [๘๐๖] ตฺวํ นุ โช สมฺม พาโถสิ ชุรปุตฺต วิชานหิ
 รชฺชยาหิ ปริกฺขิตฺโต วจฺจโกฏฺโฐ โอหิโคมุโข ๑
- [๘๐๗] อปรีมี สมฺม เต พาดยํ โย มุคฺโค น ปถายสิ
 โส ๑ พาดตโร สมฺม ยํ ตฺวํ วหฺสิ เสณกํ ๑
- [๘๐๘] ยนฺนํ สมฺม อหํ พาโถ อชฺราช วิชานหิ

- [๘๓๕] สฺฐิจิ กมฺมารคามสฺมึ วิภูเตตพฺพา ปชานตา
 อาจริยา ปชานนฺติ กมฺมํ สุกตทกฺกฏํ ๑
- [๘๓๖] อิมญฺจ เต ปิตา ภทฺเท สฺฐิจิ ชญฺญา มยา กตํ
 ตยา ๑ มํ นิมนฺเตยฺย ยญฺจตุถญฺณํ ฆเร ฌนนฺติ ๑
 สฺฐิจิชาตกํ ทุติยํ ๑

๓ ตฺถุจฺฉิลชาตกํ

- [๘๓๗] นวจุณฺททเก ทานิ^๑ ทิยฺยติ
 ปุณฺณายํ โทณิ สฺวามินิ จิตา
 พฺหุโก ชโน ปาสฺปาณิกโก^๒
 โน ๑ โส เม ปฏฺฐิภาติ ภูฏชิตฺตุํ ๑
- [๘๓๘] ตสฺสํ ฆมฺมํ เถณฺมิจุณฺธิ
 อตาโนสฺสํ กุหิ คมฺมิตฺสสฺสํ
 อปฺโปสฺสํโก ภูฏช ตฺถุจฺฉิล
 มํสฺสํตฺถาย โปสฺสียานเส^๓ ๑
- [๘๓๙] โอคฺคห รหํ อกฺกทฺทมนิ
 สฺสํพฺพิ เสทฺทมตฺถํ ปวฺหาห
 คณฺหาหิ นวํ วิเตปนํ

๑ พ. โทณิ ๑ ๒ ส. พ. พฺหุเก ชเน ปาสฺปาณิกเก ๑

๓ พ. โปสฺสิตามฺหเส ๑

ยสุตฺตํ คณฺโห น กทาจิ นิชฺชติ ๑

[๘๒๐] กตโม นุ รหโต อกทฺทโม

กัถํ เถทมนฺติ อจฺจุติ

กตมญฺจ นวํ วิเลปนํ

ยสุตฺตํ คณฺโห น กทาจิ นิชฺชติ ๑

[๘๒๑] ชนฺโหม รหโต อกทฺทโม

ปาปํ เถทมนฺติ อจฺจุติ

สัถฺตญฺจ นวํ วิเลปนํ

ยสุตฺตํ คณฺโห น กทาจิ นิชฺชติ ๑

[๘๒๒] นนฺทนฺติ สํวรฺวาทิโน

น จ นนฺทนฺติ สํวรฺวาริโน

ปฺปณฺณาย ปฺปณฺณมาสียา

รมมานาว ชนฺติ ชีวิตนฺติ ๑

ตฺตญฺจิตฺตชาตกํ คติยํ ๑

๔ สฺวณฺณกกุฏกชาตกํ

[๘๒๓] สิงฺกํ มิโค อายตฺตจฺจุเนตฺโต

อจฺจุตฺตโต วาริสโย อโถโม

เตนาภิภูโต กปณํ รุกามิ

หเร สฺวา กิสุตฺตํ นุ มํ ชหาสิ ๑

- [๘๒๔] โส อัสสัสนโต มหตา ฌณน
 ภูชฺชโม กกุกฺกชฺชณปฺปโต
 สฺชา สฺชาวํ ปริตายมาโน
 ภูชฺชกมํ กกุกฺกโก อคฺคเหสิ ฯ
 [๘๒๕] น วายสํ โน ปน สฺปฺปราชํ^๒
 ฆาสฺสคฺคิโก กกุกฺกโก อเทยฺย
 ปุจฺฉามิ ตํ อายตฺตจฺจนฺตคฺค
 อถ กิสฺสํ เหตุมฺห อุกโก คหิตา ฯ
 [๘๒๖] อยํ ปุริโส มม อตฺถกามา
 โย มํ คเหตุวา อุกฺกาย เนติ
 ตสฺสํ มเต ทฺถชฺชนปฺปกํ เม
 อหฺนฺจ เเฮโส จ อุกโก น โหณ ฯ
 [๘๒๗] มมณฺจ ทิสฺสุวาน ปวทฺธมฺกายํ
 สฺพฺโพ ชโน หิสิตฺตเมวมิจฺเจ
 สํทฺธมฺจ ญฺจณฺจ มฺมทฺธมฺจ มํสํ
 กากาณิ มํ ทิสฺสุวาน วิเหจฺเยยฺยํ ฯ
 [๘๒๘] สฺเจ ตสฺสํ เหตุมฺห อุกโก คหิตา
 อญฺจํสาตุ โปโส วิสฺสวามามิ
 มมณฺจ กากณฺจ ปมฺมณฺจ ติปฺปํ

๓ พ. สกํ สฺชาวํ ปริตายมาโน ฯ ๒ พ. กณฺหสฺสปฺปํ ฯ

ปุเร วิสั คาสุหมเปติ มจฺจํ ฯ

[๘๒๘] สปุปฺ ปโมกฺขามิ น ตาว กากํ
 ปฏิพทฺธโก โหติ หิ ตาว กาโก
 ปริสฺสณฺจ ทิสฺวาน สฺสํ อโรคํ
 กากํ ปโมกฺขามิ ยถา สปุปฺ ฯ

[๘๓๐] *กาโก ตทา เทวทศโต อโหสิ
 วารโณ ปน กณฺหสฺสโป อโหสิ
 ชานนุทภโหโร กกุฏโก อโหสิ
 อหิ ตทา พฺราหฺมโณ โหมิ สฺสฤตํ* ฯ
 สฺสวณฺณกกุฏกชาตกํ จตุตฺถํ ฯ

๕ มยฺหกสฺสฤตชาตกํ

[๘๓๑] สฤโณ มยฺหโก นาม ทิวีสานุทฺรจโร
 ปกฺกํ มีปฺผติมารุยฺห มยฺหํ มยฺหนฺติ กนฺทติ ฯ
 [๘๓๒] ตสฺสเสว วิตปฺนตสฺส ทิสฺสจฺจมา สฺมาคตา
 ภุตฺวาน มีปฺผตํ ยนฺติ วิตปฺเตว โส ทิสฺโส ฯ
 [๘๓๓] เขวเมว อีเธกจฺโจ สฺจจฺจริตฺวา พหุํ ธนํ
 เนวตฺตโน น ฌาตึนํ ยโธจํ ปฏิปชฺชติ ฯ
 [๘๓๔] น โส อจฺฉาตํ ภตฺตํ น มาตํ น วิเลปนํ

*-# ส.ไปตุตเต น ทิสฺสติ ฯ อิทฺตนิ น ภเวยฺย ฯ

- นานุกุติ สกั กิณฺณิ น สงฺกณฺหาติ ฌาตเก ฯ
 [๘๓๕] ตสฺสเสว วิตปนฺนตสฺส มยฺหํ มยฺหนฺติ รกฺขโต
 ราชาโน อถวา โจรา ทายาทา เย จ อปฺปียา
 ธนมาทาย กจฺจนฺติ วิตปนฺนเวโส นโร ฯ
 [๘๓๖] ชฺชโร โกเค อธิคมฺม สงฺกณฺหาติ จ ฌาตเก
 เตน โส กิณฺณํ ปปฺโปติ เปจฺจ สกฺเค ปโมทตฺติ ฯ
 มยฺหกสฺสกุณฺชาตกํ ปณฺณมํ ฯ

๖ ปพฺพชิตฺวิหเรกชาตกํ

- [๘๓๗] ทพฺพณฺณรูปํ ตวฺมริยวณฺณํ
 ปฺรกฺขิตฺวา ปณฺชติโก นมสฺสสึ
 เสยฺโย นุ เต โส อุกาหุ สรฺกฺโข
 นามํ ปฺรตฺสสฺสคฺคโน จามิ พฺรหฺมิ ฯ
 [๘๓๘] น นามโคตฺตํ คณฺนฺนฺติ ราช
 สมนฺคคฺคตานุชฺชคฺคตาน เทวา
 อหฺมจฺ เต นามเชยฺยํ วทามิ
 สกฺโกหฺมสฺมึ ติทฺถานมฺมินฺโท ฯ
 [๘๓๙] โย ทิสฺสวา ภิกฺขุ จรณฺุปฺปนฺนํ
 ปฺรกฺขิตฺวา ปณฺชติโก นมสฺสสึ
 ปุจฺจามิ คํ เทวราเชตฺมคฺคํ

- อโธ อโธ กิ ฌาเต สัจจ โส ๑
- [๔๕๐] โย ทิสฺวา ภิกฺขุ จรณฺนปฺพนํ
 ปฺรภุชิตฺวา ปณฺชติโก นมสฺสติ
 ทิฏฺฐเฐว ธมฺเม ฌาเต ปถํ
 สกฺกมฺมจ โส ยาคิ สรรเวทา ๑
- [๔๕๑] ธกฺขิ วัต เม อุตฺปาติ อชฺช
 ยํ ภาสํ ภูติปติทฺธํ
 ภิกฺขุณฺณจ ทิสฺวาน ตฺวณฺณจ สกฺก
 กาทานิ ปุณฺณานิ อนปฺปกาณิ ๑
- [๔๕๒] อทฺธา หเว เสวิตพฺพา สปณฺณา
 พหุสฺสตา เย พหุสฺสานจินฺตฺติโน
 ภิกฺขุณฺณจ ทิสฺวาน มมณฺณจ ราช
 กโรหิ ปุณฺณานิ อนปฺปกาณิ ๑
- [๔๕๓] อฏฺโฏโธ นิจุจปถนฺนจิตฺโต
 สพฺพชาติถียาโยโธ ภวิตฺวา
 นิหณฺณ มานํ อภิวาทยิสฺส
 สกฺกาน เทวินฺท สฺภาสิตานํติ ๑
 ปพฺพชิตฺวิหเสกชาคกํ ฌญฺสํ ๑

๗ อุปสังฆปุပ္ผชาตกํ

- [๘๔๔] ยเมตํ วาริขํ ปุပ္ผํ อทินนํ อุปสังฆสสี
 เขกฺกเมตํ เถยฺยานํ คณฺฐเถโนสสี มารีตํ ๑
- [๘๔๕] น หรามิ น ภณฺฐามิ อารา สังฆามิ วาริขํ
 อถ เกน น วณฺณเณน คณฺฐเถโนสสี วุจฺจติ ๑
- [๘๔๖] โยโย ภิสํสา นิชฺฌนํ ปุณฺณทริกา นิภณฺฐติ
 เขวํ อากิณฺณกมฺมมฺมโค กสฺมา เเฮโส น วุจฺจติ
- [๘๔๗] อากิณฺณกฺกโร ปริโส ชาติโจสวํ มกฺกชิตํ
 ตสฺมิเม วณฺณํ นตฺถิ คณฺฐารหามิ วคฺคเว ๑
- [๘๔๘] อนนฺทคณฺฐสฺส โปสฺสสฺส นิจฺจํ สํจิกฺกเวสฺสโน
 วาตคฺคตฺตคฺคปาสฺสํ อพฺภามคฺคตวํ ขายติ ๑.
- [๘๔๙] อทฺฐา มํ ยกฺข ขานาสิ อโก มํ อนุกมฺบสิ
 ปุณฺณํ ยกฺข วชฺชชาติ ยทา ปสฺสสฺส เเฮสิ ๑
- [๘๕๐] เหว ตํ อุปสฺสวามิ นนฺตี เต ภตฺติกมฺมสฺส
 ตวเมว ภิกฺขุ ขาเนยฺย เยน คจฺเจยฺย สํคฺคตนิทฺติ ๑
 อุปสังฆปุပ္ผชาตกํ สํคฺคตํ ๑

๘ วิจเสาทชาตกํ

- [๘๕๑] สํสฺสํ วต ชีวนํติ เย ชนา วิฆาสาทโน

๑ ส. พ. วณฺณเว ๑

- ทิจฺเจว ธมฺเม ปาธํสา- สมนุปรายเย ๑ สัจฺจกตฺติ ๑
 [๘๕๒] สัจฺจสฺส ภาสฺमानสฺส น นิสํสาเมถ ปณฺทิตา
 อิทํ สัจฺจนาถ โสทริยา อมฺเหวายํ ปธํสฺส ๑
 [๘๕๓] นาทํ คุมฺเห ปธํสํมิ กุณฺปาทา สัจฺจนาถ เม
 อัจฺฉนฺทิสฺสโกชฺชิโน คุมฺเห น คุมฺเห วิฆาสาทฺธิโน
 [๘๕๔] สัจฺจกถาสฺส ปพฺพชิตา มชฺฌมรณฺเณ สิจฺฉนฺทิสฺส
 วิฆาเสเนว ยาเปเนตา มยํ เจ โภโต คารยฺหา
 เก นุ โภโต ปธํสฺสียา ๑
 [๘๕๕] คุมฺเห สํหานํ พุຍฺยคฺฆานํ วาพานนฺจาวตฺธิจฺจํ
 อัจฺฉนฺทิสฺสเนว ยาเปเนตา มณฺณิวิโห วิฆาสาทฺธิโน ๑
 [๘๕๖] เย พุทฺธาหฺมณฺสฺส สมนฺสฺส อณฺณสฺส ๑ วณฺนิพฺพิโน
 ทคฺควาเวสํ ภูณฺชฺชนฺติ เต ชนา วิฆาสาทฺธิโนติ ๑
 วิฆาสาทฺชชาตกิ อจฺจํ ๑

๕ วุญฺญกชาตกิ

- [๘๕๗] ปณฺธํ ภูณฺชฺเชถ ภคฺคํ สปฺมึเตตฺตญฺจ มาคฺค
 อถ เกน นุ วณฺณเนน กิโธ คฺควมฺสึ วายสํ ๑
 [๘๕๘] อมิตฺตมชฺฌเน วสฺโส เตสํ อามิสฺสเมสฺโส
 นิจฺจํ อพฺพิคฺคหทยสฺส กุโธ กากสฺส ทพฺพิยํ ๑
 [๘๕๙] นิจฺจํ อพฺพิคฺคิโน กากา จงฺกา ปาเปเน กมฺมุนา

គេនាំអំ ចន្ទតុកុសារិ ម៉ា គុវំ មធុណិ កា កតំ ។

[៩៦៧] ឥឡើយ បិយេសិ មន្តសុត្តុក្កិ ឥសារិកំ

ការិយសុត្តាមិ គេ ឥន្ទុម មន្តំ ឡាបី កា កាមិ គេ ។

[៩៦៨] គុណុបេវ មនិណា ធនុណ ឥត្តកាយ ។ មន្តសុយា

ចាមនុត ខៃ កំ គុណាមិ បិយំ មេ គុវ តត្ថស្តណ្ឌិ ។

មនិឆាតកំ តត្ថំ ។

ឧបសម្ព័ន្ធគុក្កិ កុតិយ ។

គត្ថសុត្តកំ ។

ចត ឥត្ថំ ឥត្ថុតិ ។ គុណុតិកា

មិត មម្ពកប្បណុមប្បកុតិវិ

ចត ឥត្ថុតិ ឡាវិធិ មធុណ ឡា

ចត ឡាវិធិ កា ឡាវិធិ តត្ថំ ។

គត្ថ ឡាវិធិ ភាវិ ។

ចត ឡាវិធិ ឡាវិធិ ឡាវិធិ ឡាវិធិ

ឡាវិធិ ។ ឡាវិធិ ។ ឡាវិធិ ។ ឡាវិធិ ។

ឡាវិធិ ឡាវិធិ ។

สตุตถกนิปาตชาตกํ

๑ กุกกุวคฺโค

๑ กุกกุชาตกํ

- [๘๖๘] ทิยทุคฺคกุกฺกุ อุตฺเตน กณฺณนิกา
 วิทฺตติโย อฏฺฐ ปริกฺขิปปนฺติ น
 สํ สํสฺวา สํรามยา อเนคฺคฺคา
 กุหิ จิตฺตา อปฺปวิโต น ชฺชํสฺสํ ๑
- [๘๖๙] ยา ตํสํสฺสํ สํรามยา อเนคฺคฺคา
 ปริกฺกริย โคปฺปณฺณสํโย สมนฺนจฺจิตฺตา
 ตาหิ สํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 สมนฺนจฺจิตฺตา อปฺปวิโต น ชฺชํสํสํ ๑
- [๘๗๐] เอมมฺมํ มิตฺเตหิ ทพฺเพหิ ปณฺณจฺจิตฺโต
 อเนกฺชฺชวฺเพหิ สํสํสํสํสํสํสํ
 สํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 โคปฺปณฺณสํสํสํสํสํสํสํสํสํ ๑
- [๘๗๑] อรฺคฺคจํ เพตฺตํ ยถาหิ สํสํสํ
 อนามสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 สํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 อสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ ๑

- [๔๗๓] เหวมฺมึ คามนิกเมสุ ปณฺธิโต
 อสํหํ ราช ธานิ สงฺฆวํ
 รมฺมานุวตฺตํ ปฏิปชฺชมาโน
 ฌาตึ กยิรา อวิหะยังฺ ปวํ ๑
- [๔๗๔] โสทาตมฺมํ สุจิวาริสมฺภวํ
 ชาตํ ยถา โปกฺขรณฺตํ อมฺพุชํ
 ปทุมํ ยถา อคฺคินิภาสึฌาตมํ
 น กทฺทโม น รโส น วาวิ ติมฺปติ ๑
- [๔๗๕] เหวมฺมึ โวหารสุจํ อสํหํ
 วิสุทฺตมฺมมฺนต มเปตปาลกํ
 น ติมฺปติ กมฺมกิเลสํ ตาติโส
 ชาตํ ยถา โปกฺขรณฺตํ อมฺพุชนฺติ ๑
 กุกฺกุชาติกํ ปจฺมํ ๑

๒ มโนชชาติกั

- [๔๗๖] ยถา จาโป นิมนฺมตฺติ ชียา จาปํ นิกฺขุชฺติ
 หนฺนเต หนฺน มโนโส มิคฺราชา สฺชา มม ๑
- [๔๗๗] หนฺนททานิ วนฺนทานิ ปกฺกมามิ ยถาสฺมํ
 เนตาทิสํ สฺชา โหนฺติ ตพฺภา เม ชฺวโต สฺชา ๑
- [๔๗๘] น ปาปชนถํเสวํ อจฺจนฺตํ สุวเมตฺติ

มโนหิ ปสฺส เตมานิ ทิริยสฺसानุสํสาณํ ฯ

[๘๗๘] น ปาปสฺสมฺปวงฺเกน มาตา ปุตุเตน นนฺทติ

มโนหิ ปสฺส เตมานิ อจฺจนฺนํ สํมุทฺติ โถหิเต ฯ

[๘๘๐] เขวมาปชฺชเต โปโส ปาบีโย จ นิกจฺจติ

โย เว หิตาน วจฺนํ น กโรติ อตฺตทสฺสํ ฯ

[๘๘๑] เขวญฺจ โส โหติ ตโตว ปาบีโย

โย อตฺตโม อธมฺมชฺชูปเสวํ

ปสฺสสฺสคฺคํ อธมฺมชฺชูปเสวํ

มิกาคิรํ สฺวเวกฺขนิกุฏฺฏํ ฯ

[๘๘๒] นิหียติ ปุริโส นิห็นเสวํ

น จ หาเยถ กทาจิ ตฺถุยเสวํ

เสฏฺฐจฺมฺปคมญฺจ อุตฺเทติ ชิปปํ

ตสฺมา อตฺตโน อตฺตโร ภเชถาติ ฯ

มโนชฺชาตกํ ทฺธิยํ ฯ

๓ สุตตนาตกํ

[๘๘๓] ราชา เต ภคฺคํ ปาเหติ สฺสํ มํสฺสูปเสจฺนํ

มชฺชเวทสฺสํ อธิวตฺเต เอหิ นิกฺขมฺม ญฺญชฺชสฺสํ ฯ

[๘๘๔] เอหิ มาณว โธโรหิ นิกฺขมาทาย สฺสํ

๑ ส. สฺวเวกฺขนิกุฏฺฏํ ฯ ๒ ส. พ. โอเรน ฯ

ตฺวณฺญ มาณว ภกฺโขสฺส อุกฺโก ภกฺขา ภวิสฺสํถ ๑

[๘๘๕] อปฺปเกณ ตฺวํ ยถา ญฺจณฺมตฺตํ^๑ ชหิสฺสํสฺส
ภิกฺขุชฺเชเต นาทริสฺสํสฺส ชนา มรณสฺสํถิโน^๒ ๑

[๘๘๖] ตทฺธายํ ยถา ตว นิจฺจภิกฺขุ
สฺสจฺจํ ปณฺณํ รสํสาธูปตํ
ภิกฺขุชฺเชเต อาหริโย นโร อธิ
สฺสํทตฺตโก โหหิติ ชาทิเต มยิ ๑

[๘๘๗] มเมว สฺสคน อตฺตโก ยถา ภาสฺสสิ มาณว
มยา ตฺวํ สมนฺนุณาโต สฺสํทกํ ปสฺสํสาหิ มาตวํ ๑

[๘๘๘] ชคฺคํ ญตฺตณฺญ ปาฏณฺญ คจฺจเววาทาย มาณว
สฺสํทกํ ปสฺสํสฺส เต มาตา ตฺวณฺญ ปสฺสํสาหิ มาตวํ ๑

[๘๘๙] เหวํ ยถา สฺสํ โหหิ สห สหฺเพหิ ฌาตฺติ
ชนณฺญ เม อธิคตํ รณฺโณ จ วจฺนํ กตฺตุนฺติ ๑
สฺสคนชาตกํ คตฺติยํ ๑

๕ มาตฺตโปสกคิษฺณชาตกํ

[๘๙๐] เต กถนฺนุ ภวิสฺสํสฺส อุกฺกมา คิริทวํสฺสา
อหํ พนฺนโรสฺสมิ ปาเสณ นิตฺติยสฺสํ วสํ คโต ๑

[๘๙๑] กิํ คิษฺณ ปรีเทเวสฺสิ กา นฺนุ เต ปรีเทวนา

๑ พ. ญฺจณฺมตฺตํ ๑ ๒ ส. พ. มรณสฺสํถิโน ๑

- น เม สุตวา ทิฏฐโงว ภาสนุโต มานุสึ ทิโง ๑
- [๘๘๒] ภวามิ มาตานิโตโร วุฑฺฒเต คิริทริสเย
เต กถนุญ กริสฺสนุติ อหิ วสฺส กโต ทว ๑
- [๘๘๓] ยนุญ คิซฺโณ โยชนสฺสํ กุณฺณปานิ อเวกฺขติ
กสฺมาชาตญฺจ ปาสญฺจ อสฺสชฺชามิ น พุชฺฌติ ๑
- [๘๘๔] ยทา ปราภโว โหติ โปโส ชฺวีตสฺสงฺเย
อถ ชาตญฺจ ปาสญฺจ อสฺสชฺชามิ น พุชฺฌติ ๑
- [๘๘๕] ภรฺสฺสํ มาตานิโตโร วุฑฺฒเต คิริทริสเย
มยา ทว สมนุญฺญาโต โสคฺคิ ปสฺสสาหิ ฌาตเก ๑
- [๘๘๖] เขวํ อุตฺตมก นนฺทสฺสํ สห สพฺเพหิ ฌาตมิ
ภริสฺสํ มาตานิโตโร วุฑฺฒเต คิริทริสเยติ ๑
- มาตุโปสฺสคิซฺชฌาตกํ จตุคฺคํ ๑

๕ ทพฺพปุปฺผชาตกํ

- [๘๘๗] ธนฺตฺริจาวี ภาทฺทนฺเต สหายนฺนฺธาว มํ
มหา เม ทหิโต มจฺจนฺโต โส มํ ทริติ เวคฺสา ๑
- [๘๘๘] คมฺภีจาวี ภาทฺทนฺเต ทพฺพํ คณฺหาหิ ฌามสา
อหิ ทํ อุตฺตรวิสฺสํ สุปฺปนฺโน อรคมฺมิว ๑
- [๘๘๙] วิวาโท โน สมนุญฺปนฺโน ทพฺพปุปฺผ สฺสโนหิ เม

- សំរេតិ មេគកំ សំរេតិ វិទាតោ វូបសំរេតុ ។
 [៣០០០] ឧបស្សន្តិកំ បុរេ ចាតិ វេទន្តិកំ គីរិកំ
 សំរេតិ មេគកំ សំរេតិ វិទាតោ វូបសំរេតុ ។
 [៣០០១] ចន្ទីរាជារី វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 ចន្ទីរាជារី វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 [៣០០២] គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 [៣០០៣] គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 [៣០០៤] គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 [៣០០៥] គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 [៣០០៦] គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ
 គីរិកំ វេទន្តិកំ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ

៦ តស្តុត្ថនុគមីវិញ្ញេ

- [៣០០៧] តស្តុត្ថនុគមីវិញ្ញេ គីរិកំ គម្ពីរាជារិណ

- ปริสํยํ ปริโส คิตติ ก็ ทุฏฏกรตฺรํ ตโต
 ยทณฺณํ ทุฏฏกรํ จํานํ ตํ เม อฏฺฐาหิ ปุจฺฉิตโต ฯ
 [๓๐๐๘] คิเตยฺย ปริโส โดภา ขลฺลํ สมนุปนฺนปายินิ
 โย จ วชฺชา ททามํคิ ตํ ทุฏฏกรตฺรํ ตโต
 สํพฺพณฺณํ สฺสกรํ จํานํ เขวํ ชานาหิ มาคธํ ฯ
 [๓๐๐๙] พุยาภาสํ อายุโร ปณฺหํ ขตฺถํ ฆมฺมสฺสํ โกวิโท
 ปุฏฺฐกฺกํทานิ ปุจฺฉามิ ก็ ทุฏฏกรตฺรํ ตโต
 ยทณฺณํ ทุฏฏกรํ จํานํ ตํ เม อฏฺฐาหิ ปุจฺฉิตโต ฯ
 [๓๐๑๐] น วาจมนุสฺสํวณฺติ ขณฺธํ คิรฺมทํวิตํ
 โย ทตฺวา อวากยิรา ตํ ทุฏฏกรตฺรํ ตโต
 สํพฺพณฺณํ สฺสกรํ จํานํ เขวํ ชานาหิ มาคธํ ฯ
 [๓๐๑๑] พุยาภาสํ ปุฏฺฐกฺกํ ปณฺหํ ขตฺถํ ฆมฺมสฺสํ โกวิโท
 เสณกํทานิ ปุจฺฉามิ ก็ ทุฏฏกรตฺรํ ตโต
 ยทณฺณํ ทุฏฏกรํ จํานํ ตํ เม อฏฺฐาหิ ปุจฺฉิตโต ฯ
 [๓๐๑๒] ทเทยฺย ปริโส ทานํ อปฺปํ วา ยทิวา พหุ
 โย จ ทตฺวา นานุคฺคปฺเป ตํ ทุฏฏกรตฺรํ ตโต
 สํพฺพณฺณํ สฺสกรํ จํานํ เขวํ ชานาหิ มาคธํ ฯ
 [๓๐๑๓] พุยาภาสํ อายุโร ปณฺหํ อโถ ปุฏฺฐกฺกํปริโส

สพฺเพ ปญฺहे อภิโกติ ยถา ภาสฺสตี เสณโกติ ฯ
ทสฺสณฺณกชาตกํ ฌฏฺฐํ ฯ

๗ เสนกชาตกํ

- [๓๐๓๔] วิพฺภนฺตจิตฺโต กุปฺปิตนฺทริโยสฺมิ
เนตฺเตหิ เต วาริคณา สํวณฺติ
กิณฺเต ฌฏฺฐํ กิํ ปน ปตฺตยาโน
อิธาคมา พุทฺธาหฺมณ อิงฺฆ พุทฺธิ ฯ
- [๓๐๓๕] มียฺเยถ ภริยา วชฺโช มมชฺช
อคฺคฺจฺจโต มรณมาห ยกฺโข
เอเตน ทฺถุเชน ปเวชฺชิตสฺมิ
อภฺชาหิ เม เสณก เอตมตฺถํ ฯ
- [๓๐๓๖] พหฺนึ จานานิ วิจฺจิตฺตยิตฺตวา
ยเมตฺถ วกฺขามิ ตทฺถว สํจํ
มณฺณวามิ เต พุทฺธาหฺมณ สํตฺตฺกสฺสํ
อชฺชานโต กณฺหสฺสโป ปวิฏฺฐโส ฯ
- [๓๐๓๗] อาทาย ทณฺฑํ ปริสฺสุมฺภ ภาสฺสํ
ปสฺสเสถมฺภุคํ อฏฺฐํ ทฺฐิตฺตํ
ฉินฺทชฺช กงฺขํ วิจฺจิกฺคฺคิตานิ
ภฺชงฺกมํ ปสฺสํ ปมฺมุจฺจ ภาสฺสํ ฯ

- [๓๐๓๘] สัมวิคุฏโฏโป ปริธาย มชฺเฌ
 โส พุราหุมนโน สตฺตกุฏฏํ ปมฺมุจิจิ
 ธถ นิภูมมิ อรุโค อุกฺกเตโส
 อาสํวิโส สปุโป ฌณํ กริตฺวา ฯ
- [๓๐๓๙] สุตฺตทสาภา ชนกสฺส รณฺโณ
 โย ปสฺสติ เสนกํ สารูปณฺณํ
 วิวฏฺฐจฺจนโต นุถิ สพุพฺพสฺสํ
 ฌาณํ นุ เต พุราหุมน ภูสํรูป
 อิมานิ เม สตฺตสฺสคานิ ธตฺติ
 คณฺหาหิ สพุพานิ ททามิ ตฺยฺหํ
 ตยา หิ เม ชฺวิตมชฺช ธทฺธํ
 อโถปํ ภริยายมกาสิ โสคฺคํ ฯ
- [๓๐๔๐] น ปณฺชิตา เวตฺตณฺมาทียนฺติ
 จิตฺราหิ ภาถาหิ สฺภาสิตาหิ
 อโถปํ เต พุราหุมน ททนฺตุ วิคฺคํ
 อาทาย ตฺวํ ภจฺจน สกํ นิเกตฺนฺติ ฯ
 เสนกชาตกํ สตฺตมํ ฯ

๘ อฏฺฐิเสณชาตกั

- [๓๐๒๓] เยเม อหํ น ชานามิ อฏฺฐิเสณ วณิพฺพเก
 เต มํ สํกมฺม ยาจนฺติ กถฺมา มํ ทวํ น ยาจตี ๑
- [๓๐๒๔] ยาจโก อปฺปมฺม โหติ ยาจํ อททมปฺปมฺมโย
 ตถฺมาหนฺตํ น ยาจามิ มา เม วิทฺเทสฺสณา อหุ ๑
- [๓๐๒๕] โย ๑ ยาจนฺตฺวาโน กาเถ ยาจํ น ยาจติ
 ปฺรณฺจ ปฺนฺณํ ชฺเชติ อตฺตนาบี น ชฺเชติ ๑
- [๓๐๒๖] โย ๑ ยาจนฺตฺวาโน กาเถ ยาจมฺมึ ยาจติ
 ปฺรณฺจ ปฺนฺณํ ทพฺเพติ อตฺตนาบี ๑ ชฺเชติ ๑
- [๓๐๒๗] น เว ทสฺสํสฺสํ สปฺปณฺณา ทิสฺสา ยาจกมาคเต
 พุทฺธจาริ มฺมโย เมสฺสิ วร ภาณมฺมิจฺฉนฺตึ ๑
- [๓๐๒๘] น เว ยาจนฺติ สปฺปณฺณา ชฺโร ๑ วิทฺติมฺรหติ
 อุกฺกิสฺสํ อริยา ติฏฺฐนฺติ เอตฺตา อริยาน ยาจนา ๑
- [๓๐๒๙] ททามิ เต พุทฺธาหุณฺน โรหิตฺตํ
 ทวํ สหสฺสํ สห ปฺนฺกเวณ
 อริโย หิ อริยสฺสํ กถํ น ทชฺชา
 สัจฺจวณฺ คาถา ทว ชฺมมฺมยฺยตฺตาติ ๑
 อฏฺฐิเสณชาตกั อฏฺฐมํ ๑

๑ ส. พ. ทิสฺสํสฺสํ ๑ ๒ ส. วร คํ ภาณมฺมิจฺฉนฺตึ ๑ พ. วท
 ทวํ ภาณมฺมิจฺฉนฺตึ ๑

๕ กปิชาตกิ

- [๓๐๒๘] ยตุถ เวร นินิสติ น วเส ตตุถ ปณฺชิโต
 เอกตฺตํ ทฺวิตฺตํ วา ทฺวํ วสฺติ เวรสิ ๑
- [๓๐๒๙] ทิสฺส เว ทฺหิจฺจตฺตํ โปสฺสํ นฺนวิริยฺโย
 เอกสฺสํ กมฺปิโน เหตุ ยฺยสฺสํ อนโย กโต ๑
- [๓๐๓๐] พาโต จ ปณฺชิตมานิ ยฺยสฺสํ ปรีหารโก
 สจฺจตฺตํ วสํ คนฺตฺวา สเยถายํ ยถา กมฺปิ ๑
- [๓๐๓๑] น สํสฺสํ พทฺวา พาโต ยฺยสฺสํ ปรีหารโก
 อหิตํ ภวติ ฌาตํ สํญฺญานํ เจตโก ๑
- [๓๐๓๒] ชีโร จ พทฺวา สํสฺสํ ยฺยสฺสํ ปรีหารโก
 หิตํ ภวติ ฌาตํ ติสฺสํ วาสโว ๑
- [๓๐๓๓] โย จ สํสฺสํ ปณฺณณฺจ สํสฺสํ สจฺจตฺตํ ปสฺสํ
 อภินฺนํ จรติ อตฺตโน จ ปสฺสํ จ ๑
- [๓๐๓๔] สจฺจมา ตฺยเยยฺยตฺตานํ สํสฺสํ ปณฺณํ สจฺจํ
 คนฺ วา ปรีหเร ชีโร เอโก วามิ ปรีพฺพเชติ ๑
- กปิชาตกิ นวํ ๑

๑๐ พกพฺรหฺมชาตกิ

[๓๐๓๕] ทฺวาสฺสจฺจ โคตม ปณฺณกมฺมา

๑ พ. เจฏฺโง ๑ ๒ ส. พ. สํสฺสํ ปณฺณํ สจฺจํ ๑

วตฺตวตฺติโน ชาตฺติชฺรํ อตฺตํ
 อยมนุติมา เวทฺธ พุทฺธมฺปตฺติ
 อตฺตมาภิชปฺปนฺติ ชนา อเนกา ฯ

[๓๐๓๖] อปฺปญฺจ เหตุํ น หิ ทํมมา
 ยํ ตฺวํ พก มณฺเฑสิ ทํมมา
 สตํ สหสฺสํ นีรพฺพุทฺธานํ
 อายํ ปชานามิ ทวาท พุทฺธเม ฯ

[๓๐๓๗] อนนฺตทตฺตํ ภาควาหมสฺมิ
 ชาตฺติชฺรํ โสภมฺปาทิวตฺโต
 ก็ เม ปฺราณํ วตฺตวตฺตํ
 อจฺจุชฺช เมตํ ยมํ วิชฺฌณํ ฯ

[๓๐๓๘] ยํ ตฺวํ อปาเยสิ พหุ มนุสฺเส
 มีปาติเต ชมฺมุณิสฺสปฺปเรเต
 ตนฺเต ปฺราณํ วตฺตวตฺตํ
 สัจฺจตฺตปฺปพฺพุทฺโธ อนุสฺสวามิ ฯ

[๓๐๓๙] ยํ เณฺณิภูตสฺมิ ชนตํ คหิตํ
 อโมจยํ คยฺหก นียมานํ
 ตนฺเต ปฺราณํ วตฺตวตฺตํ
 สัจฺจตฺตปฺปพฺพุทฺโธ อนุสฺสวามิ ฯ

[๓๐๔๐] คงฺคาย โสตฺตสฺมิ คหิตนาถํ

อตุเทน นาคเนน มนุสฺสํสกุปฺปา

อโมจยํ ตฺวํ พตฺถา ปสฺสฺห

คณฺเต ปุราณํ วตฺถํสวคฺคํ

สตุตฺตปฺปพฺพุโธ อนุสฺสํรามิ ฯ

[๓๐๔๓] กปฺโป จ เต ปตฺตจโร อโหสิ

สํพุทฺธิวคฺคํ วติ ตํ อมณฺเฑ

คณฺเต ปุราณํ วตฺถํสวคฺคํ

สตุตฺตปฺปพฺพุโธ อนุสฺสํรามิ ฯ

[๓๐๔๔] อทฺธา ปชานาสิ มเมตฺถมายุ

อณฺเฑมี ชานาสิ ตถาหิ พฺพุโธ

ตถาหิ ตายํ ชติทานุภาโว

โอภาสํ ติฏฺฐติ พุทฺหมโลกนฺติ ฯ

พกพุทฺหมชาติกํ ทสฺมํ ฯ

กุกกุวคฺโค ปจโม ฯ

คสฺสํสกุทธานํ ฯ

วรกณฺณิก จาปวโร สุตโน

อถ ติชฺฌ สโรหิตมฺจฉวโร

ปฺน ทสฺสณฺณก เสนก ยาจฺนโก

อถ เวรํ สพุทฺหมพเพน ทสฺ ฯ

๒ คณฐารวคฺโค

๑ กณฐารชาตกั

- [๓๐๔๓] หิตฺวา คามสฺสหสฺสํ ปริปปุณฺณานิ โสฬส
โกฏฐาการานิ ฆตฺวานิ สฺสณฺนิธินฺทานิ กุพฺพสฺส ๑
- [๓๐๔๔] หิตฺวา คณฐารวีสยํ ปหุตฺตธนปานิยํ^๑
ปสาธนิโต นิภฺชนฺโต อิทฺทานิ ปสาธสฺส ๑
- [๓๐๔๕] ฐมฺมํ ภณามิ เวเทห อฐมฺโม เม น รุจฺจติ
ฐมฺมํ เม ภณมานสฺสํ น ปาปมฺมุปฺปติมฺมุปฺปติ ๑
- [๓๐๔๖] เยนเกนจิ วณฺณเณน ปโร ตปฺปติ รุปฺปนํ
มหคฺคณฺธิมฺมํ เจ วาจํ น ตํ ภาสฺสยฺเย ปณฺทิตฺโต ๑
- [๓๐๔๗] กามํ รูปฺปตฺตํ วา มา วา ภูสํ วา วิกิริยฺยตฺตํ
ฐมฺมํ เม ภณมานสฺสํ น ปาปมฺมุปฺปติมฺมุปฺปติ ๑
- [๓๐๔๘] โน เจ อสฺสํ สกา พุทฺธิ วินโย วา สฺสํ กุชฺชิตฺโต
วเน อณฺฐมฺมํ ใสว จเรยฺเย พหุโก ชโน ๑
- [๓๐๔๙] ยสฺมา จ ปนิเรกฺขเจ อาเจรมฺหิ สฺสํ กุชฺชิตฺตา
ตสฺมา วินิตฺตวินยา (ธีว) จรณฺติ สฺสํ มาหิตาติ ๑
- คณฐารชาตกั ปจฺมํ ๑

๑ ส. ปหุตฺตธนปานิยํ ๑ พ. ปหุตฺตธนปานิยํ ๑

๒ มหาภีชาตกิ

- [๓๐๕๐] อตฺตํ ฌฏฺถํ กตฺวา โย โสคฺคิ สมนตารยิ
 กิ ตฺวํ เคสํ กิเม คฺยุหํ โหนฺติ เหเต มหาภี ๑
- [๓๐๕๑] ราชาหิ อีสฺสโร เคสํ ยุตฺตํ ปริหารโก
 เคสํ โสกฺปเรคานํ ภิกฺขานนฺเต อวิหฺตม ๑
- [๓๐๕๒] อุตฺตญฺญิตฺวา อตฺตํ วิสฺสํ ฐาณํ โน สํ
 ตโต อปรปาทํ ทพฺพํ พนฺธํ ธตาคฺคํ ๑
- [๓๐๕๓] ฉินฺนพุกฺกิมิ วาเคน นุณฺโณ รุกฺขมฺปาคมฺ
 โสหิ อปรปทํ ตตฺถ สํวํ หตฺถเกหิ อคฺคหิ ๑
- [๓๐๕๔] ตํ มํ วิณายคํ สํวํ สํวาย จ ธตาย จ
 สมนุกฺกมฺนฺตา ปาทะหิ โสคฺคิ สํวมิคฺคา คคฺคา ๑
- [๓๐๕๕] ตํ มํ น คปฺปตี พนฺธโร วโร เม น ตเปสฺสํติ
 สฺสุมหาหิตํ เคสํ เยสํ รชฺชมการยิ ๑
- [๓๐๕๖] เอตํ เต อุปมา ราชํ ตํ สฺสฺนาหิ อวิหฺตม
 รณฺณารฏฺฐสฺสํ โยคฺคสฺสํ พตฺสํ นิคมสฺสํ จ
 สพฺเพสํ สฺสุมะตพฺพํ ขคฺคิเยน ปชานตาคิ ๑
- มहाภีชาตกิ ทุติยํ ๑

๓ กุณการชาติกั

- [๓๐๕๗] อมฺพาหมทฺทํ วนมนฺตรสฺมิ
 นีโถภาตํ ผตฺตํ ตฺวีรฺพทํ
 ตมทฺทตฺตํ ผตฺเตตฺตํ วิกฺกทฺตํ
 ตํ ทิสฺสุวา ภิกฺขุชาจริยํ จรามิ ฯ
- [๓๐๕๘] เสตํ สฺมมฺมจํ นรวิรมฺมจิสฺสํ
 นาริ ยุตํ ชารยิ อปฺปตฺตทฺทํ
 ทฺตฺตฺตฺตฺตํ อตฺตมมฺม อโหสิ สทฺโท
 ตํ ทิสฺสุวา ภิกฺขุชาจริยํ จรามิ ฯ
- [๓๐๕๙] ทิสฺสา ทิสฺสิ กุณฺนปมาหฺรณฺตํ
 เอกํ สฺมานํ พหฺกกา สฺเมจฺจ
 ออาหารเหตุ ปฺริปาทยิสฺสํ
 ตํ ทิสฺสุวา ภิกฺขุชาจริยํ จรามิ ฯ
- [๓๐๖๐] อุตฺตภาหมทฺทํ ยุตฺตสฺส มชฺเช
 วตฺตกฺกํ วนฺณพทฺฐปฺปนํ
 ตมทฺทตฺตํ กามเหตุ วิกฺกนฺนํ
 ตํ ทิสฺสุวา ภิกฺขุชาจริยํ จรามิ ฯ
- [๓๐๖๑] กรณฺทโก กตฺตฺตํ คณฺธารานญฺจ นคฺคชฺ
 นิมิรฺราชา วิเทหณํ ปณฺณจาทานญฺจ ทฺมมฺมชฺ
 เอเต รฏฺฐาณิ หิตฺตฺตํ ปพฺพชฺชิสฺสํ อภินฺนจนา ฯ

[๓๐๖๒] สัพเพปิเม เทวสฺมา สฺมาคตา
 อคฺคิ ยถา ปชฺชติโต ตเถวิเม
 อหฺมึ เอโก จริสฺสํมิ ภคฺคฺวิ
 หิตฺวาน กามานิ ยถิธิกานิ ฯ

[๓๐๖๓] อยเมว กาโต น หิ อญฺเญ อคฺคิ
 อนุสํสํโต เม น ภเวยฺย ปจฺฉา^๑
 อหฺมึ เอกา จริสฺสํมิ ภคฺคฺว
 สํกฺกํว มคฺคตา ปฺริสฺสํสํ หตฺถา ฯ

[๓๐๖๔] อามํ ปกฺกณฺจ ชานนฺติ อโก โฉนํ อโฉนํ
 ตมํ หิ หิตฺวาน ปพฺพชํ จเรว ทฺวํ จรามนฺติ ฯ
 กุมฺภการชาตํ คตฺติยํ ฯ

๔ ทพฺพหมฺมชาตํ

[๓๐๖๕] อหฺนฺจ ทพฺพหมฺมสํสํ วหนฺตํ นาภิราชยํ
 นุทนต์ อรฺสํ สํสํ ยทฺเธ วิภฺกนฺตจารินํ ฯ

[๓๐๖๖] นฺน ราชา น ชานาติ มม วิภฺกมโปริสํ
 สํสฺสามะ สํกตฺตฺตานิ ทฺตฺวิปฺปหิตานิ จ ฯ

[๓๐๖๗] สํ นฺนาหํ มริสฺสํมิ อพฺนฺรฺ อปฺรายนี^๒

๑ ส. อนุสํสํตา เย น ภเวยฺย ปจฺฉา ฯ พ. อนุสํสํกา
 เหว ภเวยฺย ปจฺฉา ฯ ๒ พ. -อปฺรายนี ฯ

อตุกํ ภริยสุตฺตํ มุสฺสา อภาณํ
 เอกาปราชํ ชมถ ราชเสฏฺฐ ๑

[๓๐๘๓] ททโร ตุวํ ทสฺสํ โยสึ ราช
 ปจฺมุคฺคโต โหสิ ยถา กถโร
 ราชชฎา กาเวหิ มมณฺเฏ ปสฺส
 มา กาทิกํ อานุชาวิ ชนินฺท ๑

[๓๐๘๔] ปสฺสํสามิ โวหํ ททโร กุมาริ
 สํมฏฺฐปสฺสํ สุตฺตํ สุมชฺฌํ
 กาทปฺปตฺตวาทิ ปเวตฺตมานา
 ปโตภยนฺตํ นเรสฺส คจฺฉติ ๑

[๓๐๘๕] ตเมน ปสฺสํสามิ ปเรน นาริ
 อาสฺสํติกํ นาคูตฺติกณฺเฏ ชจุจา
 ทณฺฑํ คเหตุวาน ปเวตฺตมานํ
 โคปณฺตํภคฺคตมํ จรณฺตํ ๑

[๓๐๘๖] สํสํ ตเมวานุจิณฺตยนฺโต
 เขโก สยามิ สยนฺตํ มชฺฌเณ
 อหฺมํปิ เขวํ อิติ เปกฺขมาโน

เคเห น รเม พุทฺทมจฺริยสุตฺตํ กาโ

[๓๐๘๗] ราชชฎา วาตมฺพณํ เจตํ ยา เคเห วสฺสโต รัตติ

๑ ส. กาทปฺปตฺตวาท ๑ พ. กาทปฺปตฺตวาท ๑

เอตมฺปี เณตุวาน วชนฺติ ชีวรา
 อนเปกฺขิโน กามสฺสํ ปฬายาติ ฯ
 สฺสํมชาตํ ฌฏฺฐํ ฯ

๗ โกฏฐิมุฬลิสํชาตํ

- [๑๐๘๖] อหิ ทสฺสตพฺพามิ อรุคมาทาย อากโต
 ตณฺณ มณฺณ มหาทายํ ชารยํ นปฺปเวรสี ฯ
- [๑๐๘๗] อถิมํ ชุทฺทกํ ปกฺขิ อปฺปมัสฺสวํ มยา
 ชารยํ พฺยถสี ภิโต กิมคฺคํ โกฏฐิมุฬลิตํ ฯ
- [๑๐๘๘] มัสฺสภกฺโข สฺสํ ราช ฆตฺตภกฺโข อยํ ทิโส
 อยํ นิโคจฺจวชฺชานิ มิตฺตชฺชทุมฺพวานิ ฯ
 อสฺสํตฺตณฺนิ ฯ ๑ ภกฺเขตฺตวา ชนฺนเช เม โอทหิสฺสํติ ฯ
- [๑๐๘๙] เต รุกฺขา สํวิฐฺหนฺติ มนฺน ปสฺสํเต นิฉาตฺตา
 เต มํ ปริโยนทฺธิสฺสํตฺตณฺติ อรุทฺธํ มํ กวิสฺสํเร ฯ
- [๑๐๙๐] สฺนฺติ อณฺเณมฺปี รุกฺขาเต มฺหิตฺโต ชนฺนฺติโน ทุมฺมา
 อิมินา สํกฺกณฺชาเตน วชฺชมาหริตฺตวา หตา ฯ
- [๑๐๙๑] อชฺชณฺนารุหา หิ วชฺชณฺนฺติ พฺรหฺนคฺมฺปี วนปฺปตี
 ตสฺมา ราช ปเวรณามิ สมนฺปสฺสํ นาคคํ ภยํ ฯ
- [๑๐๙๒] สํกฺกเยยฺย สํกฺกิตฺตพฺพานิ รุกฺเขยฺยานาคคํ ภยํ

อนาคคภยา ธีโร อุโโก โถเก อเวกฺขตํติ ฯ
โกฏฐิมฺพตฺติชาตกั สฤตฺถมํ ฯ

๘ ชุมการิชาตกั

- [๑๐๘๓] ราชา อปฺปจฺฉิ วิชฺฐํ ชุมมกาโม ยฺยจฺฉิโส
อบี พฺราหฺมณ ชานาถิ โโก เอโก พหุ โสจฺติ ฯ
- [๑๐๘๔] พฺราหฺมโณ อชฺชเยณ พหุเตนุโท วเน วสํ
ธมฺมํ อภาสิ วาเสฏฺโฐ รตฺติณฺทิกมตฺตนิโค ฯ
- [๑๐๘๕] ศฤตฺถํ ตํชุมมคฺคเนน สรรภา มกฺสํทฺธิตา^๒
วสฺสํวาสํ อปฺปจฺฉนํ ชุมการิสฺส สํนฺติเก ฯ
- [๑๐๘๖] สรรภา สมนํ กตฺวา อชา โส นาวพฺพณณ
ชากจฺฉนฺติ วชฺชนฺติ วา ศฤตฺถํ คา วินสฺสํ อชา ฯ
- [๑๐๘๗] สรรภา สรรเท กาเต ปทฺธิมกเส วเน
ปาวิสฺสํ ทิรฺรทฺทฺคานิ นทฺธินํ ปภวานิ จ ฯ
- [๑๐๘๘] สรรภา จ คเต ทิสฺสวา อชา จ วิภวํ คตา
กิสฺสํ จ วิจฺฉนฺโณ อสสิ ปณฺทฺทฺโรคิ จ พฺราหฺมโณ ฯ
- [๑๐๘๙] เขวํ โย สมนิรฺรจฺจกตฺวา อคฺคนฺตุํ กุรฺรเต ปิยํ
โส เอโก พหุ โสจฺติ ชุมการิวิ พฺราหฺมโณติ ฯ
- ชุมการิชาตกั อฏฺฐมํ ฯ

๑ ตี. พ. พหุเตนุโท ฯ ๒ ตี. มกฺสํทฺธิตา ฯ พ. มกฺสํทฺธิตา ฯ

๕ ชาครชาตกั

- | | | |
|--------|---|--|
| [๓๓๐๐] | โกธ ฆาครตํ สุตฺโต
โก เมตํ ญ วิชานาติ | โกธ สุตฺเตสฺ ฆาครโ
โก ตํ ปฏิภินาติ เม ๑ |
| [๓๓๐๑] | อหํ ฆาครตํ สุตฺโต
อหเมตํ วิชานามิ | อหํ สุตฺเตสฺ ฆาครโ
อหํ ปฏิภินามิ เต ๑ |
| [๓๓๐๒] | กถํ ฆาครตํ สุตฺโต
กถํ เขตํ วิชานาสิ | กถํ สุตฺเตสฺ ฆาครโ
กถํ ปฏิภินาสิ เม ๑ |
| [๓๓๐๓] | เย ธมฺมํ นปฺปชานนฺติ
เตสฺ สุตฺตปฺปมาเทสฺ | สญฺจณโมติ ทโมติ ๑
อหํ ชุกฺขามิ เทวเต ๑ |
| [๓๓๐๔] | เยสํ ราโค ๑ โทโส ๑
เตสฺ ฆาครมาเนสฺ | อวิชฺชา ๑ วิราชิตา
อหํ สุตฺโตสฺมิ เทวเต ๑ |
| [๓๓๐๕] | เอวํ ฆาครตํ สุตฺโต
เอวเมตํ วิชานามิ | เอวํ สุตฺเตสฺ ฆาครโ
เอวํ ปฏิภินามิ เต ๑ |
| [๓๓๐๖] | สํว ฆาครตํ สุตฺโต
สํว เมตํ วิชานาสิ | สํว สุตฺเตสฺ ฆาครโ
สํว ปฏิภินาสิ เมติ ๑ |

សុត្តាយ ខតិណិកាយ ។

ឥត្ថំ ឥត្ថំ កុម្មាសីបិណ្ឌិយា ។

អត្ថំ ក្មាសី ឥត្ថំ អត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

អត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ កុម្មាសីបិណ្ឌិយា ។

[៣១០៨] ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

[៣១០៩] ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

[៣១១០] ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ ឥត្ថំ

มา ราช อหุมิโก อหุ
 ฌมนํ ปาตย โภสถาริป ฯ

[๓๓๓] ไส้ห่ม ตเทว ปุณปุณฺ
 วจฺฉมํ อจาริตฺถํ สมิ ไสฺรภา
 ธิยาจาริตํ สํโกสฺส
 อรหุโต เม มนาวาปว ปสฺสิตํ ฯ

[๓๓๓] เทวี่ วีย อจุณรูปมา
มชฺเช นาริกณตฺตํ โสภติ
กั กมนฺมกาสี ภทฺทกํ
เกนาสิ วณฺณวตฺตํ ตุโณสฺสเด ฯ

[๑๑๑๓] อมพหุสกุตตัสสะ ชุตติย
 ทาสฺยาหํ ปรมเสธีย อหํ
 สันญตฺตา ฯ อมมชฺฉวีน
 สัตถวตฺตํ ฯ อปฺปาปทสฺสํนา ฯ
 อุตฺตรฏฺฐกตฺตํ อหํ ตทา
 จรมาณสฺส อทาสี ภิกฺขุโน
 จิตฺตฺตา สฺมมฺนา สยํ อหํ
 ทสฺสํ กมฺมสฺสํ ผลํ มเมทิสฺสนฺติ ฯ
 กุมฺมาลปวีณฺทสาตกํ ทฬํมี ฯ

๑๑ ปรนตฺตปชาตกํ

- [๑๓๓๕] อากมิตฺตํ เม ปาปํ อากมิตฺตํ เม ภัยํ
 ตทา หิ จตฺตํ สาชา มนุสฺสํ เม ฌเณ วา ๑
- [๑๓๓๕] ภิกฺขุยา นฺน เม กาโม อวิทฺฐา วตฺตํ ติยา
 กิรํสํ กิรํ ปณฺฑิตํ สํว สาชา ปรนตฺตํ ๑
- [๑๓๓๖] โสจยิตฺตํ มํ กนฺตา คาเม วตฺตํ อนินฺทิตา
 กิรํสํ กิรํ ปณฺฑิตํ สํว สาชา ปรนตฺตํ ๑
- [๑๓๓๗] ตยา มํ หตฺตํ ปจฺจํ มิตฺตานิ ๑ ภนฺตานิ ๑
 กิรํ ปณฺฑิตํ กิรํสํ สํว สาชา ปรนตฺตํ ๑
- [๑๓๓๘] อคมา นฺน โส สํวโต อตฺตํ นฺน โส ทว
 อคฺคชาตํ นฺน ตํ เณ โย ตํ สํวมกมฺปิ ๑
- [๑๓๓๘] อิทํ โข ตํ สํวามม มม พาทิตํ จินฺตํ
 ตทา หิ จตฺตํ สาชา มนุสฺสํ เม ฌเณ วา ๑
- [๑๓๓๙] ตเถว คฺวํ อเวทสิ อเวทสิ ปิตํ มม
 หนฺตฺวา สาชาหิ ฌเณโต อากมิตฺตํ เม ภัยนฺติ ๑
 ปรนตฺตปชาตกํ เขกาทลํ ๑
 กนฺทวคฺโค ทฺติโย ๑

ตตฺถํทฺทานํ ๑

วรคาม มหาภี ภคฺควํ ๑

ทพฺพหรมุม สํญฺญชฺร เกสวโร

อฺรโค วิธฺวโร ปุณฺ ชาติวตํ

อถ โกสํถาธิป ปฺรนุคฺป ๑ ๑

ตตฺถ วคฺคทฺทานํ ภวติ ๑

อถ สัตตกนิปาตมฺหิ วคฺคํ เม ภณโต สฺถ

ภุคฺค ๑ ปุณฺ ทนุธารโร เทว ๑ วคฺคตา มเหตฺตนา ๑

สัตตกนิปาตํ นิฐจฺจํ ๑

อัญจนินิปาตชาตก

๑ กุญจนินิวัคโค

๑ กุญจนินิชาตก

- [๓๓๒๑] โยทาควตถา สัจจ อุตถเกสา
 กุญจานิ ก็ กุญจิมิธัสสยิตถา
 มีฐสา คิลา โหวสี ตณฺหุทานิ
 ติโถทโน เหหิติ กิธัส เหตุ ๑
- [๓๓๒๒] น โห อหิ พุราหุมน โภชนตถา^๑
 ติโถทโน เหหิติ สํารูปโก
 ชมฺโม มโต ตสฺส ปทุมมชฺช
 อหิ กิธัสสามิ สํสาณมชฺเช ๑
- [๓๓๒๓] อนุวิจฺจ กุญจานิ กโรหิ กิจฺจ
 ชมฺโม มโต โก นุ ตเวตตัสสี^๒
 สหสฺสเนตฺโต อตฺตานุภาโว
 น มียุยฺหิ ชมฺมวโร กทาจิ ๑
- [๓๓๒๔] ทพฺพปฺปมาณํ มม เขตฺถ พุทฺธเม
 ชมฺโม มโต นตฺถิ มเมตฺถ กุชฺชา
 เย เยวทานิ ปาปํ ภวนฺติ

๑ ส. น โห อหิ พุราหุมน โภชนตถา ๑ ๒ พ. ตเวว อหิ ๑

เต เตวทานิ สุตฺตา ภวนฺติ ฯ
 สุตฺตํ หิ มยฺหิ วชฺฌา อโหสิ
 ตํ มํ วชฺฌาน วิชายิ ปุคฺคํ
 ตํทานิ สํพุทฺธํ กุตฺตํ อิตฺตํ
 อหํ วสํมํ อปฺปิวิจฺจา เอกิกขา ฯ

[๓๓๕] ชฺวามิ โวหํ น มโตหฺมสมฺมิ
 ตเวว อคฺคทาย อธิคฺคโตสมฺมิ
 ยา ตํ วชฺฌาน วิชายิ ปุคฺคํ
 สํหาเว ปุคฺคเตน กโรมิ ภสมฺมํ ฯ

[๓๓๖] เขวญฺจ เต รุจฺจติ เทวราช
 มเมว อคฺคทาย อธิคฺคโต
 อญฺจ ปุคฺคโต สุตฺตํ จ นคฺคตา
 สมนุโมทมานา ชรมาวเสถ ฯ

[๓๓๗] เขวญฺจ เต รุจฺจติ กาคิยานิ
 หตถิ สํนุตา น ชหาสิ ธมฺมํ
 คฺคญฺจ ปุคฺคโต สุตฺตํ จ นคฺคตา
 สมนุโมทมานา ชรมาวเสถ ฯ

[๓๓๘] ตํ กาคิยานิ สุตฺตํ สยํ สํหํ
 สมนุโมทมานา ชรมาวเสถ

ปุตุโต ๑ นตุตา ๑ อปุฏฐหิสัง
 เทวานมินเทน อธิคุคหิศาติ ๑
 กจฺจานิชาติกั ปจฺม ๑

๒ อฏฺฐสทฺทชาติกั

- [๓๓๒๘] อิทํ ปุเร นิพนฺมาหุ พหุมนฺจํ มโหทกั
 อาวาโส พกราชสังข์ เปตฺติกั ภวนํ มม
 คุยชฺช ภิงฺเคน ยยาเปม โสกํ น วิชฺชหามเส ๑
- [๓๓๓๐] โก ทฺธิยํ อสังฺกตสังข์ พนฺธุรสังฺกฺขิ เกชชติ
 โก เม ปุตุเต กุตาวกั มณฺจ โสถฺถิ กริสังฺกติ ๑
- [๓๓๓๑] สังฺกพา ปริกฺขตา เณคุคุ ยาว ตสังฺกา คตฺติ อหุ
 ชินฺนภฺกฺโข มหาราช สังฺการ น รมตฺติ ชฺโชน ๑
- [๓๓๓๒] สังฺก นฺนาหํ อิตฺโต คนฺตฺวา รณฺโณ มุตุตา นิเวสงฺหา
 อตุตฺตานํ รณยิสฺสํามิ ทุมสงฺขาณิเกตฺตินิ ๑
- [๓๓๓๓] โส นฺนาหํ อิตฺโต คนฺตฺวา รณฺโณ มุตุโต นิเวสงฺหา
 อคฺคโคทกานิ บิวิสงฺสํามิ ยฺยตฺตํ ปุโรโต วรํ ๑
- [๓๓๓๔] ตํ มํ กหมฺหิ สังฺมมตฺตํ รตฺตํ กามสงฺสํ มุจฺฉิตํ
 อาณนฺย ภรโต^๒ อฏฺฐโร พาหิโก ภทฺทมตฺตํ เต ๑
- [๓๓๓๕] อนฺนุการตฺมิสงฺยา ยํ ตฺตฺวา อฏฺฐโร ปพฺพเต

ธำ มั ฌณฺเหณ มุทฺทมา มา ปาถํ ฌณฺยสฺมณิ ฯ

[๓๓๓๖] อถํถํยํ ชาตฺตยยนฺตทสฺสํ

น ทพฺภเสยฺยํ ปุณฺรวาฏิสฺสํ

อยมณฺติมา ปจฺฉิมทพฺภเสยฺยา

ชฺเฌน เม ธมฺมาโร ปุณฺพภวาวาติ ฯ

อญฺจสํททสาตกํ ทุคฺคิยํ ฯ

๓ สุตสาชาตกํ

[๓๓๓๗] อิทํ สุตฺตณฺณกายูริ มุคฺคา เวฬุริยา พุ
ธพฺพิ หรสฺสํ ภทฺทนฺเต มณฺญ ทาสฺติ ธาวย ฯ

[๓๓๓๘] โอโรปยสฺสํ กถฺยาณิ มา พหุํ ปรีเทวติ
น จาหิ อภิชานามิ อากนฺตฺวา ๑ ธนมาภตํ ฯ

[๓๓๓๙] ยโต ธรามี อตุคานํ ยโต ปคฺคาตฺถมิ วิณฺณุตํ
เนวหา อภิชานามิ อณฺณํ ปิยตฺรํ ตยา ฯ

[๓๓๔๐] เอहि ตํ อปฺปทฺทิสฺสํ กริสฺสํ จ ปทกฺขิณํ
น หิทานิ ปุณฺ อตุถิ มม คฺยฺหณฺจ ธงฺกโม ฯ

[๓๓๔๑] น หิ ธพฺเพสฺสํ จาเนสฺสํ ปุริสํ โหติ ปณฺจติโต
อิตฺถํปฺปํ ปณฺจติตา โหติ ตตฺถ ตตฺถ วิจกฺขณา ฯ

[๓๓๔๒] น หิ ธพฺเพสฺสํ จาเนสฺสํ ปุริสํ โหติ ปณฺจติโต

๑ พ. ปทนฺตฺวา ฯ

- อิตถัมปิ ปณฺหิตา โหติ ตหฺมตถํ วิจิณฺหิตกา ฯ
 [๑๑๔๓] ตหฺมจ วต ชิปปณฺจ นิกฺขเจ สมเจตฺติ
 มิคํ ปุณฺณายตเนว สุตถํ สตฺตถํ วธิ ฯ
 [๑๑๔๔] โยธ อปฺปติคํ อตถํ น ชิปปมนุพฺพชฺฌติ
 โส หนฺนเต มนุทมคํ โจโรว ติวคฺคภาเร ฯ
 [๑๑๔๕] โยธ อปฺปติคํ อตถํ ชิปปเมว นิโพธิ
 มุจฺเจเต สตฺตถํ มพฺพาธา สุตถํ สตฺตถกามิวาติ ฯ
 สุตถํ ชาติกัม คตฺติยํ ฯ

๔ สุมงฺคลชาติกัม

- [๑๑๔๖] ภูตมฺหิ กุทฺโธติ อเปกฺขิยาน
 น ตาว ทณฺฑํ ปนเยยฺย อิตฺถํ
 อฏฺฐจฺฉนฺโส อปฺปฏฺฐิรฺมคฺคโน
 ปรตฺถํ ทฺวขานิ ภูตํ อทฺทเว ฯ
 [๑๑๔๗] ยโต จ ชาเนยฺย ปสฺสทมคฺคโน
 อตถํ นิยฺมเชยฺย ปรตฺถํ ทฺวกฺก
 ตทายมคฺคโถติ สยํ อเวกฺขิย
 อตถํ ทณฺฑํ สทฺธิํ นิเวสฺสเย ฯ
 [๑๑๔๘] น จามิ ฌาเปติ ปวํ น อตฺตนํ
 อมฺจุฉิตฺโต โย หนฺนเต นยานยํ

สฺสํ อนุปฺปํ ปรํ ปรํ เมทนี
อิโต วิมฺบุโคตฺตํ วชฺหาสิ สฺสํ ๑

- [๓๓๕๘] เหวํ สฺสํ เตนํ สฺสํ เตนํ
ชมนฺนํ ฌายนํ อนุปฺปํ ปรํ
นิพฺพุตํ ปรํ สฺสํ ๑
มหาจ เมว เตนํ เมทนี ๑
สฺสํ ๑

๕ กงฺกมฺมชาคกํ

- [๓๓๕๕] อญฺญชาคกํ ปรํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
อญฺญชาคกํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
อญฺญชาคกํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
อญฺญชาคกํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
[๓๓๕๖] น มํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
อญฺญชาคกํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
[๓๓๕๗] อญฺญชาคกํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
อญฺญชาคกํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
[๓๓๕๘] อญฺญชาคกํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑
อญฺญชาคกํ ๑ กงฺกมฺมชาคกํ ๑

- [๓๓๕๘] อปฺปสฺสํ กมฺมสฺสํ ผลํ มเมทํ
 อุกฺโข อชฺชณฺคมา มหตฺตปฺปตฺตํ
 สฺสํทชฺชณฺโก วต มาณวสฺสํ
 โย ปพฺพชฺช กามวราคํ ปหาย ๑
- [๓๓๖๐] ตปสฺสา ปชฺชนุติ ปาปกมฺมํ
 ตปสฺสา นุหามิ^๑ตกฺกชฺชณฺการภาวํ^๒
 ตปสฺสา อภิกฺขุญฺญ กงฺกมาถ
 นามณฺณตปสฺสชฺช พฺรหฺมมทฺตํ ๑
- [๓๓๖๓] สํทิกฺขจิกเมว อมฺม ปสฺสํ
 ชนฺติโสรัจฺจสฺส โย วิปาโก
 โส สพฺพชนสฺส วณฺทิตो อหุ
 ตํ วณฺทาม สฺวชฺชิกา สํมจฺจา ๑
- [๓๓๖๒] มา กิณฺณิ อวฺจฺจกฺก กงฺกมาถํ
 มุณฺนิ โมนฺนปถสฺส สิกฺขมานํ
 เอโส หิ อตฺริ อณฺณวํ
 ยํ ตฺริตฺวา วิจฺรณฺติ วิตฺตโสกาติ ๑
 กงฺกมาถชาตํ ปณฺญํ ๑

๑ นุหามิ^๑ตกฺกชฺชณฺการภาวณฺติมี ๑

๖ เจติยราชชาตกั

- [๓๑๖๓] ธมฺโม หเว หโต หนฺติ นาทโต หนฺติ ภิณฺจินํ
 ศฺลมา หิ ธมฺมํ น หเน มา ตํ ธมฺโม หโต หนิ ฯ
- [๓๑๖๔] ธตฺถิ ภาสฺมาสฺสํ อปฺกุกฺกมนฺติ เทวตา
 ปฺตฺติกฺกญฺจ มุขํ วาติ สํกฺกฺขจํ น จ ชฺธํติ
 โย ชานํ ปุจฺฉติโต ปณฺหํ อณฺณภา นํ วิกฺขากเร
 สฺเส หิ สจฺจํ ภณฺตี โหหิ ราช ยถา ปุเร
 มุตา เจ ภาสฺสํ ราช ภูมฺยํ ติฏฺฐํ เจติย ฯ
- [๓๑๖๕] อกาเถ วสฺสํติ ศฺลสฺสํ กาเถ ศฺลสฺสํ น วสฺสํติ
 โย ชานํ ปุจฺฉติโต ปณฺหํ อณฺณภา นํ วิกฺขากเร
 สฺเส หิ สจฺจํ ภณฺตี โหหิ ราช ยถา ปุเร
 มุตา เจ ภาสฺสํ ราช ภูมฺยํ ปวิสฺสํ เจติย ฯ
- [๓๑๖๖] ชิวฺหา ศฺลสฺสํ ทฺวิธา โหติ อฺรคฺคสฺสํ ทิสฺสํปฺติ
 โย ชานํ ปุจฺฉติโต ปณฺหํ อณฺณภา นํ วิกฺขากเร
 สฺเส หิ สจฺจํ ภณฺตี โหหิ ราช ยถา ปุเร
 มุตา เจ ภาสฺสํ ราช ภิกฺขุโย ปวิสฺสํ เจติย ฯ
- [๓๑๖๗] ชิวฺหา ศฺลสฺสํ นํ ภวติ มจฺจสฺสํ ทิสฺสํปฺติ
 โย ชานํ ปุจฺฉติโต ปณฺหํ อณฺณภา นํ วิกฺขากเร
 สฺเส หิ สจฺจํ ภณฺตี โหหิ ราช ยถา ปุเร
 มุตา เจ ภาสฺสํ ราช ภิกฺขุโย ปวิสฺสํ เจติย ฯ

- [๓๓๗๓] กิจจนกาเถ กิจจนโสโห โย กิจจัน นาคิวคตติ
 ๓ กิจจนนุคัม ๓ฐัม ๓โร โยคัม สมนธิคจจติ ๑
- [๓๓๗๔] น เหว กามานัน กามา นานคฺคา นคฺคการณา
 น กคณฺจ นินฺจกคฺวา ๓มฺมา จวิคฺคมารหสิ ๑
- [๓๓๗๕] ทกฺขั คคหปคัม ๓ารุ ๓วิภชชณฺจ โภชนัน
 ขหาโส อคฺคตถาเกสฺส อคฺคตพฺยาปคฺติ อพฺยโส ๑
- [๓๓๗๖] เขตฺตวาคเคคัม ปณฺทิจจํ อสสิโต เทวโส พุริ
 นยิโต กิณฺจิก ปามิโย อินฺทริยานัน ๓ลํ ๓เช ๑
- [๓๓๗๗] อมิตฺตานัน ๓ หคฺคตคฺคัม ๓วิ ปนฺโปติ นามิว
 กมนัม วิชชณฺจ ทกฺเขยฺย วิวาทัน ๓ตมทกฺคัม
 เอเค จ ยเส หาเปคฺวา นิพฺพตฺโต เสหิ กมนเมหิ ๑
- [๓๓๗๘] โสหนํ ๓สสฺส๓โนว อพฺนุรุ อปฺรายโน
 อริยธมฺมา อปฺกุกนฺโต ยถา เปโต คคเควหนํ ๑
- [๓๓๗๙] ๓จกาเม ทกฺขาเปคฺวา อาปนฺโนสฺสมิ ปทํ อิมํ
 โส ๓ฐัม นารคฺคจณามิ จิโต ภานฺนมหิมิวาทิ ๑
 อินฺทริยชาคกั ๓คฺคตมัม ๑

๘ อาทิตฺตชาคกั

[๓๓๘๐] อาทิตฺตคฺคัม อคฺคารคฺคัม ยํ นํหริติ ภาชนัน

๓ ภานฺนุกาสีวาทิมิ ๑ ๓. พ. ภานฺนุกตคามิว ๑

คํ คตฺถํ โหติ อตฺถาย โน จ ยํ คตฺถํ ทชฺชติ ฯ

[๓๓๘๓] เหวมาทิมิโต โดโก ชราย มรณน จ
 นีหเรถว ทาเนน ทินฺนํ โหติ สฺสํภตํ ฯ

[๓๓๘๔] โย ธมฺมตฺถสฺสํ ททาติ ทานํ
 อฏฺฐจํวิริยาริยาคตฺถํ ชนฺตุ
 อติฏฺฏมมฺมํ โส เวตรณํ ยนตฺถํ
 ทิพฺพทานิ จ्ञานานิ อฺเปติ มจฺโจ ฯ

[๓๓๘๕] ทานญจ ยุกฺตญจ สํมานมาหุ
 อปฺปาบี สันตา พหุเก ชินฺนติ
 อปฺปมฺบี เจ สํททหาโน ททาติ
 เตเนว โส โหติ สฺสํ ปรตฺถํ ฯ

[๓๓๘๖] วิเจยฺย ทานํ สํคตปฺปตฺถํ
 เย ทกฺขิณญฺยา อิจฺจํ ชีวโตเก
 เอเตสํ ทินฺนานิ มหปฺปตฺตานิ
 พิชานิ วุตฺตตานิ ยถา สํเซตฺเต ฯ

[๓๓๘๗] โย ปาณฆตานิ อหะยังฺ จรํ
 ปฏฺฐวาทา น กโรติ ปาปํ
 ภีรํ ปตฺถํนฺติ น คตฺถํ สฺสุ
 ภยา हि สฺสนฺโต น กโรนฺติ ปาปํ ฯ

[๓๓๘๘] ทิเนน พุรหุํจวิเณน ฆตฺติเย อปฺปชฺชติ

มธุเมเนน ๑ เทวคตัม อุตฺตเมน วิสุตฺตเมติ ๑

[๓๑๘๗] อทฺธา หิ ทานํ พหุชา ปสฺสตุํ
 ทานา ๑ โส ธมฺมปทํ เสโย
 ปุพฺเพว หิ ปุพฺพตเวอ สฺนโต
 นิพฺพานเมวชฺชณฺมํ สฺปญฺญาติ ๑
 อาทิตฺตชาติกํ อฏฺฐมนํ ๑

๕ อฏฺฐานชาติกัม

- [๓๑๘๘] กงฺคา กุมฺภินี สฺนตา สงฺฆวณฺณา ๑ โกกิตา
 สมฺพุ ตาถณฺถํ ทชฺชา อถ นฺน ตทา สฺยา ๑
- [๓๑๘๙] ยทา กจฺจปโตมานํ ปาจาโร คิวิโร สฺยา
 เหมนฺตีกํ ปาปฺรณํ อถ นฺน ตทา สฺยา ๑
- [๓๑๙๐] ยทา มกฺสฺปาทานํ^๑ อฏฺฐาโต สฺกโต สฺยา
 ทพฺโห ๑ อวิกมฺปิ ๑ อถ นฺน ตทา สฺยา ๑
- [๓๑๙๑] ยทา สฺสวีสํณานํ นิสฺสํณิ สฺกตา สฺยา
 สฺกตฺสฺสโรหณตฺถาย อถ นฺน ตทา สฺยา ๑
- [๓๑๙๒] ยทา นิสฺสํณิมารุห จนฺทํ ชาเทยฺยุ มุตฺติกา
 ราหุญฺจ ปรีพาเหยฺยุ^๒ อถ นฺน ตทา สฺยา ๑
- [๓๑๙๓] ยทา สุราฆฏฺฐํ ปิตฺวา มกฺขิกา คณจาวรี

๑ ส. มกฺสฺทาสาณํ ๑ ๒ ส. ปรีปาเทยฺยุ ๑ พ. ปรีปาเตยฺยุ ๑

- อฏฺฐคาเร วาสํ กปฺเปยฺยํ อถ ฐุน ตทา สียา ฯ
 [๓๓๘๔] ยทา พิมฺโฬฏฺฐสํปฺนโน คหฺวโร สุมฺโข สียา
 กุสฺสโต นจฺจคฺคฺสฺสํ อถ ฐุน ตทา สียา ฯ
 [๓๓๘๕] ยทา กากา อุตฺตกา จ มนฺตเยยฺยํ วัหคฺคา
 อณฺณมณฺณํ มิตฺตเยยฺยํ อถ ฐุน ตทา สียา ฯ
 [๓๓๘๖] ยทา มฺลาลํปคฺคานํ ฌคฺคํ ฌิตฺตํ สียา
 วสฺสสฺสํ ปฏฺฐิตาย อถ ฐุน ตทา สียา ฯ
 [๓๓๘๗] ยทา กุฏฺโถ สกฺกฺโณ ปพฺพคฺคํ คณฺฐมาทนํ
 คณฺฐเทนาทาย คจฺจเยยฺย อถ ฐุน ตทา สียา ฯ
 [๓๓๘๘] ยทา สํมุกฺกิกํ นาวิ สยฺยคฺคํ สวฏฺฐาภํ
 เจโต ธาทาย คจฺจเยยฺย อถ ฐุน ตทา สียาติ ฯ
 อฏฺฐจฺฉานชาตกํ นวมํ ฯ

๑๐ ทิปฺปชาตกํ

- [๓๓๘๙] ฐมนํ ยปณํ กจฺจ มาตฺต เต สฺสํ
 สฺสํ เต ธมฺมา อวจ สฺสกา มา หิ เต ฌมฺย ฯ
 [๓๓๙๐] นงฺกฺกฺจ เม อปฺกุกฺกมฺ เหจฺยิตฺตวาเน เทพิกิ
 สํสฺส มาตฺตวาเทเน มุญฺจิตฺตพฺพา น มณฺณสิ ฯ
 [๓๓๙๑] ปฺรคฺคากิ มุโข นิสินฺโนติ อหนฺเต มุทฺธมาคฺคา
 ปจฺจโต คฺคฺคํ นงฺกฺกฺจ กถํ ไซหํ อวฺกุกฺกมิ ฯ

- [๓๒๐๒] ยาวตา จตุโร ที่ป่า สุตฺมุตฺตา สปปุพฺพตา
 คาวตา มยุหิ นงฺคุฏฺฐํ ถํ ไช คุวํ วิวชฺชติ ฯ
- [๓๒๐๓] ปุพฺพเพว เมตํ อภิชิตฺตุ มาตา ปิตา จ ภาคโร
 ที่นํ ภูฏสฺส นงฺคุฏฺฐํ ตํมฺหิ เวหายสํคตา ฯ
- [๓๒๐๔] ตณฺเฑ ทิสฺวาน อายนฺตํ อนฺตติฏฺฐมฺหิ เขพฺปิ
 มิคฺสงฺໄໝ ปถายิตฺถ ภกฺໄໝ เม นาสฺมิโต ตยา ฯ
- [๓๒๐๕] อิจฺเจวํ วิตปฺนุติยา เขพฺปิยา รุหฺคฺฆໄສ
 คตํ อนฺวาวมทฺทិ นคฺคิ ภูฏເຊ ສຸກາສິຕ໌ ฯ
- [๓๒๐๖] เหว ภูฏເຊ นโย อคฺคิ น ชฺมໄມ น ສຸກາສິຕ໌
 นิກຸມ໌ ภูฏເຊ ຍຸໝເຣ໌ໄສ ຈ໌ ສຸພຸ໌໌ น ວຣຸຊ໌ຕ໌ຕິ ฯ
 ที่ປ່າชาตกํ ทສ໌ມ໌ ฯ
 กຈຸຈານິວคຸໂຕ ฯ

ตສຸສຸທຸທານ໌ ฯ

ปຣິສຸທຸທຸນາວິຕາ ວຕຸຄຣຸນາ
 ພກຣາສຸສຸ ກາຍຸວ໌ ທຸນທຸໂວ
 ອຄ ອຸງຄາວ ເຈຕິຍ ເທວິຕິນາ
 ອຄ ອາທິສຸຕ ຄຸງຄາ ທເສພິນາ ฯ
 ອຸງສຸກນິປາຕ໌ ນິງສິຕ໌ ฯ

นวกนิปาตชาตกั

๑ คิซุมชาตกั

- [๓๒๐๗] ปริตังกุปโก นาม คิซุมปโก สันนุตโน
คตุราสี มาตาสีโตโร คิซุโย ไปเสสี ฐิณณเก ๑
- [๓๒๐๘] เศลั อชควั เมทัง อจุจหาสี พหุคโส
บีตา จ ปุตุตัง อวจ ชานัง อจุจัง ปปาตินัง
สุปตุตัง ปกขตังมุนนัง เศสสี ทูรคามินัง ๑
- [๓๒๐๙] ปริปถวนคัง ปจวี ยทา ตาต วิชานหิ
ธาคเรน ปริกขิตุคัง จกุกัง ปริมณหตัง
คโต ตาต นีวตุตัสสุ มาสสุ เขตุโต ปรี คมิ ๑
- [๓๒๑๐] อุกปตุโคสิ เวเคน พถัง ปกขี ทิซุตุคโม
โอโตถยนุโต วุงกุงโค ปพพตานิ วนานิ จ ๑
- [๓๒๑๑] อททตัง ปจวี คิซุโย ยถาสัสสี ปีตัสสุตัง
ธาคเรน ปริกขิตุคัง จกุกัง ปริมณหตัง ๑
- [๓๒๑๒] คณจ โธ สัมติกุกุมม ปรมเว ปวตุตถ
คณจ วาตัสสา ติกุชา อจุจหาสี พถัง ทิซัง ๑
- [๓๒๑๓] นาสกฺขาทิคโต ไปโส ปุนเทว นีวตุตักุ
ทิสโซ พยสันมาปาทิ เวรพฺภานัง วสํ คโต ๑

- [๓๒๓๔] ตสฺสํ ปุตุตา จ ทาวา จ เย จณฺเณ อนุชฺชิวโน
 สพฺเพ พุยฺสํมาปาหุ อโนวาทกเว ทิเช ๑
- [๓๒๓๕] เขวมฺปิ อิท วุฑฺฒานํ โย วากุญฺ นาวพุชฺฌติ
 อติสํมจโร ทิตฺโต คิञฺชโล วาคีตถาสโน
 สพฺเพ พุยฺสํ ปปฺโปนฺติ อกตฺวา วุฑฺฒธาสนฺนฺติ ๑
 คิञฺชลชาตกํ ปจฺมํ ๑

๒ โกสมุพฺพิยชาตกํ

- [๓๒๓๖] ปุตุสทฺโท สมนฺโน น พาลโต โกจิ มณฺณต
 สจฺจสฺสํ ภิชฺชมานสฺสํ นาวณฺณํ ภิยฺโย อมณฺณวํ ๑
- [๓๒๓๗] ปริมุขฺสา ปณฺทิตาภาสา วาจาโคจร ภาณินโน
 ยาวิจฺจนฺติ มุชฺชามํ เยน นีตา น ตํ วิทู ๑
- [๓๒๓๘] อฏฺโฏจฺฉิ มํ อวธิ มํ อชินิ มํ อหาสิ เม
 เย จ ตํ อปฺนยฺหนฺติ เวรํ เถถํ น สฺมมฺติ ๑
- [๓๒๓๙] อฏฺโฏจฺฉิ มํ อวธิ มํ อชินิ มํ อหาสิ เม
 เย จ ตํ อปฺนยฺหนฺติ เวรํ เถถูปสฺมมฺติ ๑
- [๓๒๔๐] น ทิ เวเรน เวรานิ สฺมมฺนฺตฺธ กุทาจํ
 อเวเรน จ สฺมมฺนฺติ เอตฺ ฐมฺโม สนฺนฺตโน ๑
- [๓๒๔๑] ปเว จ น วิชานฺนฺติ มยเมตฺถ ยมามเส
 เย จ ตตฺถ วิชานฺนฺติ ตโต สฺมมฺนฺติ เมธกา ๑

- [๑๒๒๒] ขยฺยจิจฺฉินฺหา ปาณหรา ความสัสมนหาวิโน
 รมฺหํ วิธุมฺปมานานํ เสดมฺมํ โหติ สงฺกคฺติ
 กสมฺมา ตุมฺหาก โน สฺยา ฯ
- [๑๒๒๓] สเจ อภเถ นิปกํ สหายํ
 สทฺธิญฺจวํ สาทฺธิหาริ ชีวํ
 อภิภุชฺช สพฺพานิ ปริสฺสยฺยานิ
 จเรยฺย เตนคฺคตมโน สติมา ฯ
- [๑๒๒๔] โน เจ อภเถ นิปกํ สหายํ
 สทฺธิญฺจวํ สาทฺธิหาริ ชีวํ
 ราชาว รมฺหํ วิชิตํ ปหาย
 เอโก จเร มาตงฺกฺรณฺณเฆว นาโค ฯ
- [๑๒๒๕] เขกสฺส จริตํ เสยฺโย นคฺคิ พาเถ สหายตา
 เอโก จเร น จ ปาปานิ กยฺรา
 อปฺโปสฺสํโก มาตงฺกฺรณฺณเฆว นาโคติ ฯ
 โกสมฺมปิยชาติกํ ทฺธิยํ ฯ

๓ มหาสุวราชชาตกั

- [๑๒๒๖] ทุโม ยทา โหติ ผลฺลปฺปนโน
 ภูฏสนฺติ นํ วิหงฺกมา สมนฺปนฺตา
 ชฺฉินฺนุติ ฅตฺวาน ทุมํ ผลฺลจฺเจ

ทีไธทิสั ยนุติ ตโต วิหังคมา ฯ

[๑๒๒๗] จร จาริกั โถหิตคฺคณฺท มา มริ
กั คฺควั สฺว สฺกฺขทุมฺหิ ฌายสึ
คทิงฺข พฺรหฺมิ วสฺสํนคฺคณฺนิภ
กสฺมา สฺว สฺกฺขทุมํ น วิญฺญสึ ฯ

[๑๒๒๘] เย เว สฺวณํ สฺชาโร ภวนฺติ
ปาณาจฺเจยํ สฺกฺขทุมฺหิ หัง
ชฺฉนํ อชฺฉนฺติ น คํ ชนฺติ
สฺนโต สคํ ชมมมฺนุสฺสรวฺนตา ฯ

[๑๒๒๙] ไธหิ สคํ อญฺเจตโรตฺถมิ หัง
ฌาศิ จ เม โหติ สฺชา จ รุกฺโข
คํ มุสฺสํเห สฺวิกฺคฺโค ปหาคํ
ชฺฉนฺติ ฌตฺวาน น เอส ชมฺโม ฯ

[๑๒๓๐] ตารุ ปกฺขิ^๒ กตํ โหติ "เมตฺติ สํสฺติ"^๓ สฺนุโก
สเจตํ ชมฺม โรเจสึ ปาสํสํสึ วิชานคํ ฯ

[๑๒๓๑] ไธ เต สฺว วรํ ทมฺมิ ปตฺตยาน วิหังคมา
วรํ วรํสฺส วรํกฺก ยงฺกิญฺจิ มนสิจฺฉสึ ฯ

[๑๒๓๒] วรญฺจ เม หัง คฺควั ทเทยฺย

อญฺญจ รุกฺโข ปุณฺรายนํ เถเกถ

๑ พ. ปาณํ จเช ฯ ๒ ส. พ. สกฺขิ ฯ ๓ พ. สกฺคติ ฯ

โส ส่าชวา ผติมา สัวิรุฬุโ
มรุคฤโก ติวุสตุ โสภมาโน ๑

[๑๒๓๓] คั ปัสส สมน ผติม อุมารั

สหาเว เต โหตุ อุมุมพเว

โส ส่าชวา ผติมา สัวิรุฬุโ

มรุคฤโก ติวุสตุ โสภมาโน ๑

[๑๒๓๔] เขว สกุก สัช โหติ สห สพุเพติ ชาติภิ

ยถาหมชช สัชโค ทิสฺวาน สผถุ ทุม ๑

[๑๒๓๕] สัวสัธ วจัน สัคฺวา กคฺวาน สผถุ ทุม

ปฏกามิ สห ภริยาย เทวาน นนฺทน วณฺหติ ๑

มหาสุวราชชาตกั ตติยั ๑

๔ จุลลสุวราชชาตกั

[๑๒๓๖] สันติ รุกฺขา หริตปคฺคา ทุมานะผตา พหุ

กสฺมา นุ สุกฺเข โกพาเป สัวสัธ นิรโต มโน ๑

[๑๒๓๗] ผถุสส อูปญฺชิมหา เนกผถุสสคณ พหุ

อผถุสส วิทิตฺวาน ส่าว มิตฺติ ยถา ปุเร ๑

[๑๒๓๘] สุกฺขณฺจ รุกฺขโกพาปํ โอปปคฺคผถุ ทุม

โอหาย สกฺกา ยนฺติ กิ โทส มณฺเฑ^๒ ทิช ๑

๑ ส. พ. สัวสัธ จ วร ทคฺวา ๑ ๒ พ. ปัสสเส ๑

๑๒๕๕] นวกนิปาเต ฉฏฐํ ปทกุสฺสมาณวชาตกํ ๒๕๘

- กุมนฺตํ ปฏิปนฺโนสฺมิ โมหเหยฺยสฺส มุจฺฉิโต ฯ
 [๑๒๕๖] อทุ ปณฺญา ทิมตฺถิกา นิปฺปณา สํวฺจฺจิตฺตํ
 ยาย อฺปฺปติตํ รากํ ก็ มโน น วิโนทเย ฯ
 [๑๒๕๗] จตฺตาโรเม มหาราช โถเก อติพฺพา ภูตา
 ราโค โทโส มโท โมโห ยตฺถ ปณฺญา น คารติ ฯ
 [๑๒๕๘] อรหา สัตถมฺปนฺโน สุตฺโต จรติ หาริโต
 เมธาวิ ปณฺชิโต เจว อิติ โน สมนฺโต ภวํ ฯ
 [๑๒๕๙] เมธาวิณฺมบี หัสฺสํติ อิตฺถมฺมคฺเชน รตํ
 วิตฺถกา ปาปกา ราช สฺภา ราชฺยสฺสณฺหิตา ฯ
 [๑๒๖๐] อฺปฺปณฺโณยํ สรรีโร ราโค วณฺณวิทฺฐโน
 ตว ตํ ปชฺห นมตฺถํ พหุณฺหาสิ เมธาวิ สมนฺโต ฯ
 [๑๒๖๑] เต อนุชฺชรเณ กาเม พหุทฺถเม มหาวิเส
 เตสํ มุตฺตํ คเวสฺสํเตสํ เชฐํ รากํ สพนฺธนํ ฯ
 [๑๒๖๒] อิทํ วตฺวาน หาริโต อิตฺถิ สจฺจปรกฺกโม
 กามรากํ วิราเชตฺวา พุทฺธมฺโถกฺกโปโต อหฺมุติ ฯ
 ทรัตฺตชาตกํ ปณฺจมนํ ฯ

๖ ปทกุสฺสมาณวชาตกํ

[๑๒๖๓] พหุสฺสํตํ จิตฺตกํ คจฺจกา วหฺติ ปาฏถํ

๓ ส. พ. ภาทุมตฺถ เต ฯ

- อุกุหมานก ภทฺทเท เชกั เม เทหิ ชาตกั ฯ
 [๑๒๕๖] เยน สัจจกถาปิฎกั เยน สัจจกถาปิฎกั ชาตุร
 สัจจ มชฺเชน มรุตฺตมัม ชาตัม สรรณโต ภยัม ฯ
 [๑๒๕๗] ยตฺถ วชฺชานิ รุหนนฺติ สัจจกา ยตฺถ ปตฺติจฺจิตา
 ส่า เม สัจจ นิปฺเพตติ ชาตัม สรรณโต ภยัม ฯ
 [๑๒๕๘] เยน ภคฺคานิ ปจฺจกถา สัจจ เยน วิหญฺญนฺติ
 โส มํ ททติ ภคฺคานิ ชาตัม สรรณโต ภยัม ฯ
 [๑๒๕๙] เยน ภคฺเคน ยาเปณฺติ ปฏฺฐ พฺรหฺมณชฺชตฺติยา
 โส มํ ภคฺโค พยาปาติ ชาตัม สรรณโต ภยัม ฯ
 [๑๒๖๐] คิณฺหานิ ปจฺจกถา วาทมิจฺจกถา ปณฺทิตา
 โส มํ ภณฺชติ ภคฺคานิ ชาตัม สรรณโต ภยัม ฯ
 [๑๒๖๑] ยนิสฺสํติสา ชคฺคิรุตฺตมัม (วิหญฺญมา) สวายัม ชคฺคิ ปณฺณจติ
 ทิสฺสา ภชฺช วญฺญกา ชาตัม สรรณโต ภยัม ฯ
 [๑๒๖๒] ยมานยํ โสมนสฺสํ มาตฺถิณํ จนฺตุนสฺสํ
 ส่า มํ ชฺรเว นัทรติ ชาตัม สรรณโต ภยัม ฯ
 [๑๒๖๓] เยน ชาเคน นนฺทิสฺสํ ยสฺส จ ภวมิจฺจิสฺสํ
 โส มํ ชฺรเว นัทรติ ชาตัม สรรณโต ภยัม ฯ
 [๑๒๖๔] สัจจกถา เม ชานปทา เนคมา จ สํมาคตา
 ยโตทกั ตทาทิตฺตัม ยโต เขมํ ตโต ภยัม

ราชา วิตุมฺปะเต รฏฺฐํ พฺราหฺมโณ จ ปุโรหิโต
 อตฺตคฺคฺคฺตา วิหรตฺ ชาคํ สํวณฺโต ภยฺนฺติ ฯ
 ปทกฺุสฺสณฺณวชาตกํ นฏฺฐํ ฯ

๑ โถมสกสูตรปชาตกั

- [๑๒๖๕] อสฺสํ อินฺทสโม ราช อจฺจุณฺตํ อชฺวามโร
 สเจ ทฺวํ ยณฺณํ ยเชยฺย อีสํ โถมสกสูตรํ ฯ
- [๑๒๖๖] สํมุกฺทปริยายํ มหิํ สํกรกฺขณฺทํ
 น อิจฺฉเณ สห นินฺทาย เหวํ เสยฺห วิชานฺติ ฯ
- [๑๒๖๗] ธีรตฺถุํ ทํ ยสฺสวํ ฌณฺตาภณฺจ พฺราหฺมณ
 ยา วุคฺคิ วิณฺปิเตน อธมฺมจฺรเณน วา ฯ
- [๑๒๖๘] อปปี เจ ปตฺตมาทาย อนาคาโร ปริพฺพเช
 สํเยว ธีวิกา เสยฺโย ยา จาธมฺเมเน เอตฺถา ฯ
- [๑๒๖๙] อปปี เจ ปตฺตมาทาย อนาคาโร ปริพฺพเช
 อณฺณํ อหิํสํ โถเก อปปี รชฺเชน ทํ วรํ ฯ
- [๑๒๗๐] พถํ จนฺโท พถํ สุริโย พถํ สมนฺพฺราหฺมณา
 พถํ เวตา สํมุกฺทสฺส พถาติพฺพมิตฺติโย ฯ
- [๑๒๗๑] ยถา อุกฺคตํ สํนํ อีสํ โถมสกสูตรํ
 ปีตํ อตฺถาย จนฺทวตฺติ วาชเปยฺยํ อยาชยิ ฯ
- [๑๒๗๒] ทํ โถภปกํ กมนํ กฏฺฏํ กามเหตฺตํ

ศสุส มุถิ คเวถิสสุสึ ฉะฐุ รากิ สัพพุนันิ ๑

- [๑๒๗๓] ชิริคฤ กาเม สัพพุนิ โถเก
 คโปว เสยโย กามคฺเชนหิ ราช
 คโป กริสฺสามิ ปหาย กาเม
 คเวว รฐุจํ จนฺทวตฺถิ จ โหตุติ ๑
 โถมสฺกสฺสปชาตกั ศศุคฺคํ ๑.

๘ จกุกวากชาตกั

- [๑๒๗๔] กาสายวคฺคเก สกฺเคณ วทามิ
 ทฺวเว ทฺวเว นนฺทมนเน จรณฺเต
 กิ อณฺทชฺชิ อณฺทชฺชมานุเสสฺสุ
 ชาตึ ปสฺสณฺติ ตทิจฺฉ พฺรุต ๑
- [๑๒๗๕] อมฺเห มนฺตุเสสฺสุ มนฺตุสฺสึสึ
 อณฺพพฺเต จกุกวาเก วทณฺติ
 กตฺถยานภาวมฺเห ทิเชสฺสุ สมนฺตา
 (อภิตฺตฺรา วิจฺจวาม อณฺณเว)
 น ชาสฺสเหตุปฺปี กโรม ปาปํ ๑
- [๑๒๗๖] กิ อณฺณเว กานิ ผลานิ ญญฺเช
 มิสฺสึ กุโธ ชาทถ จกุกวากา
 กิ โภชนํ ญญฺชถ โว อโนมา

พตณฺจ วณฺโณ จ อนุปฺปวฺโร ๑

- [๓๒๗๗] น อณฺณเว สฺนฺติ มฺตานิ ชฺงก
มํสํ กุโธ ขาทิคฺคํ จกุกวาเก
เสวาทภกฺขมฺห อปฺปณโกชนา
(น ขาสฺสเหตฺตํ กโรม ปาปํ)
อภักฺคปฺปา วิจฺจาม อณฺณเว ๑

- [๓๒๗๘] น เม อิทํ รุจฺจติ จกุกวาเก
อัสสํ ภาเว โกชนสฺสฺสนิกาสํ
อโหสิ ปุพฺเพ ตโต เม อณฺณถา
อิจฺเจว เม วิมฺติ เขตฺถ ชฺชาตา ๑

- [๓๒๗๙] อหฺมํ มํตานิ มฺตานิ ภุญฺเช
อนฺหานิ จ โถณิกเตตฺถิกานิ
วสํ มนุสฺสเสสฺสํ ตปฺปามิ โภคฺคํ
สฺสโรว สํสฺสคามมฺหํ วิเชตฺวา

น จ เม ตาทิโส วณฺโณ จกุกวาก ยถา ทว ๑

- [๓๒๘๐] อสฺสํชฺชกุกฺโขสิ ชฺชานุปาตํ
กิจฺจณฺเ เท ตพฺภติ อนฺนปฺปานํ
น สฺสํสฺสํ รุกฺขมฺเถหิ ชฺงก
มํตานิ วา ยานิ สฺสํสํมชฺชณฺเ ๑

- [๓๒๘๑] โย สํหเสนฺน อธิคฺคฺม โภเค

ปรีภุชติ ชงก ชณานุปาตี
 คโต อุปกุกุสฺสติ นํ สภาโว
 อุปกุกุสฺสโง วณฺณพถํ ชหาติ ฯ
 [๓๒๘๒] อปฺปมมฺบี เจ นิพฺพุตํ ภุชติ ยถิ
 อสํหเสน อปรูปฆาตี
 พตฺตญฺจ วณฺโณ ๑ ตทสุตฺตํ โหติ
 น หิ สํพุโธ อหารมเยน วณฺโณติ ฯ
 จกฺกวาจชาตกํ อฏฺฐมนํ ฯ

๕ หลัทธิพรากชาตกํ

- [๓๒๘๓] สุตฺติติกุชฺชํ อรณฺณมฺหิ ปนฺตมฺหิ สยนาถเน
 เย ๑ กาเม คิตฺติกฺขนฺติ เต ชุจฺวารตรา คยา ฯ
 [๓๒๘๔] อรณฺญา คามมาคฺคมฺม กิถฺสํ กิถฺตํ อหํ
 ปฺริตํ ตาต เสเวยฺยํ ตํ เม ชกฺขาหิ ปุจฺฉิตฺโต
 [๓๒๘๕] โย ตํ วิธฺธาสํเย ตาต วิธฺธาสณฺญ ๑ ชเมยฺย เต
 สุตฺตํ ๑ คิตฺติกฺชํ ๑ ตํ ภเชหิ อิตฺโต คโต ฯ
 [๓๒๘๖] ยสุตฺตํ กาเยน วาจาเย มนฺธํ นคฺคิ ทุกฺกฏํ
 ชุรตฺตํ ปตฺติฏฺฐาย ตํ ภเชหิ อิตฺโต คโต ฯ
 [๓๒๘๗] โย ๑ ชมฺเมเนจฺจ จรติ จรณฺโตมฺบี น มณฺณติ
 วิสุทฺตกาวิ สํปฺปณฺณํ ตํ ภเชหิ อิตฺโต คโต ฯ

- [๑๒๘๘] หตฺททราภํ ภมฺมิจฺจุตํ ปฺริตํ ราควิราคินํ
 ตาทิสํ ตาท มา เสวิ นิมนฺนุสฺสํมฺมํ เจ สียา ฯ
- [๑๒๘๙] อาสีวีสํว กุปฺปิตํ มิพฺพหิตฺตุํ มหาปถํ
 อารกา ปริวชฺเชหิ ยานํ วิตมํ ปถํ ฯ
- [๑๒๙๐] อนตฺถา ตาท วทฺธมนฺติ พาทํ อจฺจุปเสวโต
 มาสฺสํ พาทนํ สํกฺขจฺฉิ อมิตฺเตนฺว สพฺพทา ฯ
- [๑๒๙๑] ตํ ตาหิ ตาท ยาจามิ กรสฺสํ วจนํ มม
 มาสฺสํ พาทนํ สํกฺขจฺฉิ ทฺถุไซ พาทหิ สํกฺคโมติ ฯ
 หตฺททราภชาตักํ นวมนํ ฯ

๑๐ สมุคชาตัก

- [๑๒๙๒] กุโต นุ อากฺขณฺณ โภ คโย ชนา
 สฺวาคตา เถถ นิสฺสํทถาสเน
 กจฺฉิตฺถ โภนุโต กุสฺสํ อนามยํ
 จิรสฺสํพฺภาตมนํ หิ วั อธิ ฯ
- [๑๒๙๓] อหเมว เอโก อธิมชฺช ปตฺโต
 น จามิ เม ทฺติโย โภจิ วิชฺชติ
 กิเมว สมนุชาย เต ภาสิตํ อิตฺถ
 กุโต นุ อากฺขณฺณ โภ คโย ชนา ฯ
- [๑๒๙๔] ศฺวณฺจ เอโก ภวียา จ เต นียา

ธมฺมกุคปฏิจิตฺตนิคฺคณมนฺตเว

ธํ วัฏฺฐิตา กุญฺฉิตฺตาว เต ธฺทา

วายุธฺตํ ปุคฺคเตน ธฺทา ตฺถ วัฏฺฐา ฯ

[๑๒๘๕] ธมฺมกุคฺคโร อธิสฺสหา พุยาโกโต

โส ทานโว ตตฺถ ธมฺมกุคฺคปฏิธิ

อทุทฺตํ ภิรมํ ธฺจิมานธาวินํ

วายุธฺตํ ปุคฺคเตน ธฺทา ตฺถ วัฏฺฐา ฯ

[๑๒๘๖] ธมฺมจฺฐปฏฺคตปานุคฺคตินา

หิมา นรา เย ปมฺพทาวธฺจฺจตฺตา

ยถา หเว ปาณวิเวคฺต วัฏฺฐิตา

ทฺฐจํ มยิ อญฺเณมภิปฺปโมทติ ฯ

[๑๒๘๗] ทิธา จ วัฏฺฐโต จ มยา อฺปฺยจฺจิตา

คปฺปธฺสฺสหา โชติริวา วเน วธํ

ธํ ธมฺมโมกฺกมฺม อธฺมมาจริ

อฏฺฐียโร ปมฺพทาหิ ธฺนุถโว ฯ

[๑๒๘๘] ธมฺมจฺฐมฺมทิจิตฺตานิ มณฺณนิหํ

มยฺหํ อญฺนิ อธฺตํ อธฺตญฺจ

ธํ ธมฺมโมกฺกมฺม อธฺมมาจริ

อฏฺฐียโร ปมฺพทาหิ ธฺนุถโว ฯ

๑ พ. ทรัธธ ๑ ๒ โส ทานโว ธมฺมกุคฺคิตฺตวาติปํ ปาโง ฯ

- [๓๒๘๘] สรรกฐิตมเมติ กถนุญํ วิสฺสํเส
 อเนกจิตฺตาสุ น เหตุถ รกฺขนา
 เขตา หิ ปาตาตปฺปาทสนฺนิภา
 ตคฺคถ ปมตฺโต พฺยสํ นิคจฺฉติ ฯ
- [๓๓๐๐] ตสฺมา หิ เต สฺสฺสโน วีสํโสกา
 เย มาตฺตาเมหิ จรฺนฺติ นิสฺสํฐา
 เขตํ สิวํ อุกฺคตมมาภิปตฺถํ
 น มาตฺตาเมหิ กเรยฺย สํนุจฺฉนฺติ ฯ
 สํมุกฺกชาตกํ ทศนัม ฯ

๑๑ ปุติมัสชาตกัม

- [๓๓๐๑] น โส รุจฺฉติ เม อาฬิ ปุติมัสสํสํ เปกฺขนา
 เขตาหิสํ สํชาวสฺมา ชาวกา ปวิจฺฉฺชเย ฯ
- [๓๓๐๒] อุมฺมตฺติกา อโย เวณิ วณฺณเนติ ปติโน สํชํ
 ปชฺฌายิ ปฏิกจฺฉนฺตํ อากตํ เมณฺฑมาตฺรํ ฯ
- [๓๓๐๓] ทฺวํ โสสิ สมนํ อุมฺมตฺโต ทฺวเมโธ อวิจฺฉฺชโน
 โส ทฺวํ นตฺถายํ กตฺวา อกาถนํ วิเปกฺขสิ ฯ
- [๓๓๐๔] น อกาถํ วิเปกฺขเยยฺย กาถํ เปกฺขเยยฺย ปณฺฑิตโต
 ปุติมัสสํ ปชฺฌายิ โย อกาถํ วิเปกฺขติ ฯ
- [๓๓๐๕] บิยํ โส อาฬิ เม โหตุ ปุณฺณนปตฺตํ ททาหิ เม

- ปติ สณฺฐวิโต มยฺหํ เขยฺยาถิ มียฺปฺจุติตา ฯ
 [๑๓๐๖] มียํ โห อพิ เต โหตุ ปุณฺณปฺตํ ททามิ เต
 มหตา ปรีหาเรน เสดฺสํ กยฺราหิ โภชนํ ฯ
 [๑๓๐๗] กัทิสํ ตฺยํ ปรีวาโร เยถํ กาหามิ โภชนํ
 กัณามกา ฯ เต สพฺเพ เต เม อกฺุขาหิ ปฺจุติตา ฯ
 [๑๓๐๘] มาถิโย จตุรฺกฺโข จ มิจฺฉิโย อถ ชฺมฺพุโ
 เขทิสํ มยฺหํ ปรีวาโร เสดฺสํ กยฺราหิ โภชนํ ฯ
 [๑๓๐๙] นิกฺขนฺตาย อคารสฺมา ภณฺทกมฺปิ วิณฺสํสฺติ
 อโรคํ อพิโน วชฺชํ อธิเชว วส มา คมาติ ฯ
 ปุติมํสชาติกัม เขกาทสฺมํ ฯ

๑๒ ททททชาติกัม

- [๑๓๑๐] โย เต ปุคฺคเก อกฺุขาหิ ทินฺนภฺตฺโต อทฺธํเก
 ศสฺมํ ทาสา นิปาเตหิ มา เต มุญฺจิตฺถ ชฺวโก ฯ
 [๑๓๑๑] อากิณฺณณฺทฺโท ปฺริโส ชาติโจถว มกฺุชิต
 ปเทถํ ตํ น ปสฺสํามิ ยตฺถ "ทาสา นิปาตเย ฯ"
 [๑๓๑๒] ออกคณฺณสฺสํ โปสฺสํสฺสํ นิจุจํ วิวรทสฺสํโน
 สพฺพญฺเจ ปสฺสํ ทชฺชา เวน นํ อภิราธเย ฯ
 [๑๓๑๓] กิณฺนุ สฺพาหุ ตฺรมาณฺรโป
 ปจฺจาคโตสสิ สห มาณเวน

กํ กิจจมนตถํ อธิมตถิ ตุยหํ
 อกฺขาทิ เม ปุจฺฉิตโต เอตมตถํ ฯ

[๓๓๑๔] โย เต สฺวา ทททโร สํสฺสโร
 ตตฺถ วธํ ปริตฺถกามิ อชฺช
 ปริตฺตตฺถ กมฺมายนานิ สฺสฺสวา
 นาทํ สฺสฺสํ ทททวํ อชฺช นนฺนเว ฯ

[๓๓๑๕] กานิสฺสํ กมฺมายนานิ อตฺถ
 ปริตฺตตฺถ วุตฺติสโมชานตาย
 กํ วา ปฏินฺนํ ปริตฺตตฺถ สฺสฺสวา
 ปริตฺถกสิ ทททวํ มาณเวณ ฯ

[๓๓๑๖] จินฺนนา กตฺถกา จริตา จนิชฺชวา
 เวตฺถาจาโร สํกุปฺโกปี จินฺนโน
 นนฺนเอหิ จินฺนํ สห วากุเรหิ
 ทณฺเฑน ยุตฺตมฺมํ สมชฺชมนฺนเว ฯ

[๓๓๑๗] พนฺธวํ กุติกา มิตฺตมาพฺพเทณ
 อกฺขา ชิตา สํนฺนโม อพฺภตฺโต
 อปฺปหิตํ ปุปฺผกํ อชฺชวตฺตํ
 หตฺถา ทททวํ ปิณฺณกปฏิกฺขเทณ ฯ

[๓๓๑๘] ทานิสฺสํ กมฺมายนานิ อตฺถ

ปฺริตฺตํ วุคฺคิยฺไมชานตฺยา
 ยถา อโยํ ทิสฺสติ โถมมีณฺโท
 คาโว หตา กิํ ปน ททฺทฺรตฺถํ ๑
 ททฺทฺรชาตกํ ทฺวาทสํ ๑

 ตตฺถสุทฺธานํ ๑

วรคฺชณฺ สมนฺชณฺ หตฺถวโร
 นิธิตฺตํ หาริต ปาตติโก
 อชฺรามร ชงฺก ทิตฺติกฺข กุโธ
 อถ ทฺวาทสํ เปกฺขณ ททฺทฺริภิ ๑
 นวกนิปาทํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทศกนิปาตชาตกั

๑ จตุทวารชาตกั

- [๑๓๑๘] จตุทวารมัท นกริ ฌายสั ทพฺพทโรณิ^๑
 โอรฺกฺทฺรปฏฺฐิรฺกฺทฺโรสฺมิ กิ ปาปํ ปกตํ มยา ฯ
- [๑๓๒๐] สฺพเพ อปฺปิทา ทวารว โอรฺกฺทฺโรสฺมิ ยถา ทิโส
 กิมาธกรณํ ยถา จกฺกามินิโศ อหํ ฯ
- [๑๓๒๑] ถทฺธา สฺตสฺสสฺสํ อติเรกานิ วิสฺสติ
 อนุกฺกมฺปนํ ฌาตํ วจํ สฺมมฺนากริ ฯ
- [๑๓๒๒] ถจฺฉิ สฺมทฺทํ ปกฺขนฺทิ สํคฺวํ อปฺปสฺสิทฺธิยํ
 จตุพฺพิ อฏฺฐชฺฌมฺมา อฏฺฐาภิมิ จ สฺโสฬสํ ฯ
- [๑๓๒๓] สฺโสฬสํ จ พทฺธสฺสํ อตฺตริจฺฉํ จกฺกมาสฺสโต
 อิจฺฉาหตฺสฺสํ โปสฺสสฺสํ จกฺกํ ฆมฺมิตํ มตฺตเก ฯ
- [๑๓๒๔] อฺปฺริ วิสํสาถํ ทฺพปฺปฺริ อิจฺฉาวิสฺสคฺคามินิ^๒
 เย จ ตํ อนฺนคฺชฺฌนฺนคฺติ เต โหณฺนคฺติ จกฺกธาริโน ฯ
- [๑๓๒๕] พหุภณฺนํ อวหาเย มคฺคํ อปฺปฏฺฐิเวกฺขิเย
 เยสํ เจตํ อสฺสงฺขาตํ เต โหณฺนคฺติ จกฺกธาริโน ฯ
- [๑๓๒๖] กมฺมํ สฺเมกฺเข วิปฺลวฺจ โภกํ

๑ พ. ฌายสั ทพฺพทโรณิ ๑ ๒ อฺปฺริ วิสํสาถา ทฺพปฺปฺรา อิจฺฉา-
 วิปฺลวฺคฺคามินิคฺมิ ฌายคฺติ ๑ พ. อิจฺฉาวิสฺสคฺคามินิ ๑

อิจฺฉํ น เตเวยฺย อนตฺตสฺสญฺหิตํ

กเรยฺย วาญญํ อญฺญมฺปกาณํ

ตํ ตาติสํ นาทิวเตยฺย จกฺกํ ฯ

- [๑๓๒๗] กัวจิรํเม ยเม ยกฺข จกฺกํ สิริสํ จสฺสํติ
 กตํ วสฺสํสํสํสํนิ ตมฺเม อกฺขาหิ ปุจฺฉิโต ฯ
- [๑๓๒๘] อตฺตโร อจฺจโร มิตฺตวิญฺญํ สฺสโนหิ เม
 จกฺกนฺเต สิริสํมิมาวิญฺญํ น ตํ ชีวํ ปโมกฺขสํติ ฯ
- จกฺกนฺเตชาติกั ปจฺจํ ฯ

๒ กณฺหาชาติกั

- [๑๓๒๙] กณฺโห วตฺถํ ปุริสํ กณฺโห ญฺญชฺติ โภชนํ
 กณฺเห ญฺญปฺปเทสฺสํ น มยฺหํ มนฺโส ปิโย ฯ
- [๑๓๓๐] น กณฺโห ตจฺจํ โหติ อนฺโตสาโร หิ พฺราหฺมณฺโน
 ยสฺสํ ปาปานิ กมฺมานิ สฺสเว กณฺโห สฺสชฺมปติ ฯ
- [๑๓๓๑] เขตฺตํ เต สฺสปีเต ปฏฺฐึเป สฺสภาสีเต
 วรํ พฺราหฺมณฺน เต ทมฺมิ ยงฺกิญฺจิ มนฺตฺติจฺฉติ ฯ
- [๑๓๓๒] วรญฺเจ เม อโท สกฺกํ สฺสพฺพญฺตานมิสฺสํ
 สฺสญฺกโกธํ สฺสญฺกโทธํ นิธฺโตภํ วุตฺติมฺตฺตโน
 นิเสฺนหมภิกฺกขามิ เขเต เม จกฺกโร วเร ฯ
- [๑๓๓๓] กิณฺนุ โภเช วา โทเส วา โดเม เสนฺเหว พฺราหฺมณฺน

- อาทณฺวํ สมนุสฺสํ^๑ ตมฺเม อภฺยาหิ ปุจฺฉิตฺโต ฯ
 [๑๓๓๔] อปฺโป หุตฺวา พหุ โหติ วฑฺฒเต โส อชนฺติโส
 อาสงฺกิ พหุปายาโส ตสฺมา โกรํ น โรจเย ฯ
 [๑๓๓๕] ทฺวฺงฺสฺสํ ฌรฺตฺวา วาจา ปรามาโส อนนฺตฺรา
 ตโต ปาณิ ตโต ทณฺโห สคฺคฺสฺสํ ปฺรมา คติ
 โทโส โกรสฺมฺวฺจฺฉาโน ตสฺมา โทสํ น โรจเย ฯ
 [๑๓๓๖] อาโถปสาหสฺสากฺกา นิกฺกิตฺติ วณฺณฺยานิ จ
 ทิสฺสํนฺติ โธภณฺเมสฺส ตสฺมา โธภํ น โรจเย ฯ
 [๑๓๓๗] เสฺนฺหสฺสฺกนฺนิกิตฺตา คณฺธา เสฺนฺติ มโนมฺยา ปุณฺ
 เต ภุสํ อฺปฺตาเปนฺติ ตสฺมา เสฺนฺหํ น โรจเย ฯ
 [๑๓๓๘] เขตฺถมฺมี เต สฺตมฺมีเต ปฏฺฐิรฺเบ สฺภาสฺสึเต
 วรํ พฺราหฺมณฺ เต ทมฺมิ ยงฺกิณฺณฺจิ มนฺตฺติจฺฉํ ๑
 [๑๓๓๙] วรณฺเจ เม อโห สฺกุก สํพฺพพฺภุทฺตานมฺสฺสํ
 อรณฺเณ เม วิหฺรโต นิจฺจํ เอกวิหฺริโน
 อาพาธา น อฺปฺปชฺชเยยฺยํ อนฺตฺรายนฺนํ ภุสํ ฯ
 [๑๓๔๐] เขตฺถมฺมี เต สฺตมฺมีเต ปฏฺฐิรฺเบ สฺภาสฺสึเต
 วรํ พฺราหฺมณฺ เต ทมฺมิ ยงฺกิณฺณฺจิ มนฺตฺติจฺฉํ ๑
 [๑๓๔๑] วรณฺเจ เม อโห สฺกุก สํพฺพพฺภุทฺตานมฺสฺสํ
 น มโน วา สํวํ วา มงฺกุเต สฺกุก กตฺถสฺสิ

๑. สมนุสฺสํสํคํ ๑

กทาจิ ชุปหณฺณเณล เขตฺตํ สํกุก วรํ วเรติ ฯ
 กณฺหาชาติกํ ทุคฺคิยํ ฯ

๓ จตุโปสธชาติกั

- [๓๓๔๒] โย โกปเนยฺเย น กโรติ โกปํ
 น กุชฺฌมติ สํปฺปรีโส กทาจิ
 กุทฺโธมฺมี โส นาวิกโรติ โกปํ
 ตํ เว นรํ สมนฺมาหุ โถเก ฯ
- [๓๓๔๓] โย โนทโร โย สหเต ชิมฺหุณฺ
 ทนฺโต ตปสฺสํ มิตฺตานโกชโน
 ออาหารเหตุ น กโรติ ปาปํ
 ตํ เว นรํ สมนฺมาหุ โถเก ฯ
- [๓๓๔๔] ชิตฺกํ รตฺติ วิปฺปชิตฺตฺวาน สํพุพฺ
 น จาติกํ ภาสฺสติ กิณฺณิ โถเก
 วิภูสณฺณชานา วิรโต เมถุนสฺมา
 ตํ เว นรํ สมนฺมาหุ โถเก ฯ
- [๓๓๔๕] ปริศฺคหํ โถภณฺมณฺญจ สํพุพฺ
 โย เว ปริณฺณาย ปริจฺจุเชติ
 ทนฺตํ จิตฺตํ อมมํ นิราสํ
 ตํ เว นรํ สมนฺมาหุ โถเก ฯ

- [๓๓๔๖] ปุรุฉาม กตุตารมโนมปณฺณ
 กถาสฺ โน วิตุคฺโห อตฺถิ ชาโต
 ฉินฺทชฺช กงฺขํ วิจิจฺฉิตฺตานิ
 คตชฺช กงฺขํ วิตเรมฺมํ สํพุเพ ฯ
- [๓๓๔๗] เย ปณฺฑิตา อตฺถกถา ภวณฺติ
 ภาสณฺติ เต โยนิโส อตฺถกถา
 กถณฺนุ กถาณํ อภาสิตานํ
 อตฺถํ นเยยฺยํ กุสฺลา ชนินฺหา ฯ
- [๓๓๔๘] กถํ หเว ภาสิตํ นาคราชา
 ครุโฬ ปน เวณฺเดยฺโย กิมาห
 คณฺฐพฺพรราชา ปน กิ วเทสึ
 กถํ ปน กุรุณํ ราชเสฏฺโฐ ๑
- [๓๓๔๙] ชนฺตํ หเว ภาสิตํ นาคราชา
 อปฺปหารํ ครุโฬ เวณฺเดยฺโย
 คณฺฐพฺพรราชา วตฺติวปฺปหานํ
 อภิณฺจนํ กุรุณํ ราชเสฏฺโฐ ๑
- [๓๓๕๐] สํพุพฺพานิ เอตานิ สํภาสิตานิ
 น เหตุถ พุพฺพภาสิตมคฺคิ กิณฺจ
 ยสฺมิณฺจ เอตานิ ปคฺคิจฺฉิตานิ

ចរាវណបុរា^១ សុត្តំណិទានិ
 ទុក្ខុភិ ធម្មមេតិ សំនុភិក្ខុតំ
 គំ វេ អវំ សំណនាអុ តោតេ ។

[១៣៥១] គុវំ អិ ធម្មោនៃ គុវណ្ណុគុតត្រៃតិ
 គុវំ ធម្មនុ ធម្មនុវិក្ខុ សុមេនៃ
 បណ្ណាយ បណ្ណំ សំនុភិក្ខុតេតុវា
 ចទុនេធម្មិ វិវេ វិទិទិទុទិទានិ
 ចទុនេធម្មិ កង្ខំ វិទិទិទុទិទានិ
 ធិនុ^២ យថា អាកក្ខន្ធគំ ឧវេន ។

[១៣៥២] អីតុប្បតារំ វិរាតំ ចនគ្គំ
 វគ្គំ ចិត្តំ ធម្មនុសាវណ្ណំ
 បណ្ណសុត្តំ វេយ្យាករណេ គុវោនៃ
 កកាមិ តេ ធម្មនុប្បឌាយ វិវេ ។

[១៣៥៣] សុវណ្ណនាមាតំ ឥតបតុគុដុតិគំ
 ឥតោតវំ រក្ខន្ធសុត្តំសំណុតិគំ
 បណ្ណសុត្តំ វេយ្យាករណេ គុវោនៃ
 កកាមិ តេ ធម្មនុប្បឌាយ វិវេ ។

[១៣៥៤] មនី ចនគ្គំ វុទិវំ បរាសុត្តំ
 កណ្ណុវាចតុតំ មនិភូតិគុមេ

១ ចរាវណាភូមិ ចរាបណ្ណេយ្យិ ។ ២ វ. គុវោនៃ ។

ปณฺหสฺส เวຍยากรณนฺ ตฺวฺโส
ททามิ เต ธมฺมปฺปชาย ชีร ๑

[๓๓๕๕] ทวํ สหสฺสํ อุตฺตมญฺจ นาคํ
อาชณฺณยตุเต จ รเถ ทสฺ อิเม
ปณฺหสฺส เวຍยากรณนฺ ตฺวฺโส
ททามิ เต ทามวราณี โสฬส ๑

[๓๓๕๖] สํวรีปฺปโต ตทา นาคิ สุปฺปนฺโน ปน โกติโต
คณฺธพฺพรชชา อนฺนรฺกฺโข ราชชา อานนฺทปณฺฑิตโต
วิรุโร โพรธิตฺโตว เหวํ ชาเรถ ชาตกนฺติ ๑
จตุปฺปตฺตชาตกิ คคฺยํ ๑

๔ สงฺฆชาตกิ

[๓๓๕๗] พหุสฺสโต สุตฺตมฺโมลลิสฺส สงฺฆ
ทิจฺจํ คยา ธมฺมพฺพรหมณา จ
อถฺกฺขณฺเต ทสฺสยสฺเส วิธามิ
อณฺโณ นุ โก เต ปฏฺฐิมนฺตโก มยา ๑

[๓๓๕๘] สุปฺภา สุปฺภา สุปฺปฏฺฐิมุกฺกกมฺพุ
ปคฺคยฺห โสวณฺณมยาย ปาฏิยา
ภฺยฺยสฺสํ ภาตฺตํ อิติ มํ วเทติ
สทฺธา วิคฺคตา ตมํ โนติ พุรฺรุมิ ๑

[៣៥៩] ចេតាភិក្ខុ បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត

បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត
 បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត
 ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស ។

[៣៦០] យំ ភិក្ខុ ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ
 ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ
 បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត
 ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស ។

[៣៦១] ភិក្ខុវង្ស មំ ឧត្តរកថាវគ្គោ
 ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ
 បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត
 ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស ។

[៣៦២] ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ ឧត្តរកថាវគ្គោ
 ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ
 បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត
 ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស ។

[៣៦៣] ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ ឧត្តរកថាវគ្គោ
 ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ ឧត្តរកថាវគ្គោ មំ
 បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត
 ភិក្ខុវង្ស យុវន្ត បុរាណុបាសិកា ភិក្ខុវង្ស ។

[๓๓๖๔] ขมฺเม ปถะ พฺราหฺมณ เภกภิกฺขุ
 อุตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ คตฺติํ กิตฺตํ
 ปฏฺฐิปาทฺธิ ตํขฺ ขุปาหนานิ
 ตํ ทกฺขิณา กามทฺหา ทวชฺช ๑

[๓๓๖๕] ตํ โหตุ นาวา ผลกฺกุปฺปนา
 ขนฺนสตฺตฺตา เภรกวาทฺตฺตฺตา
 ขณฺณสตฺตฺตฺตฺตฺตํ ยานสตฺตฺตํ น เทกฺก ภูมึ
 อชฺชเชว นํ โมถิณี ปาปยสตฺตฺตํ ๑

[๓๓๖๖] ตํ ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ ตํนนา ปตฺตฺตา
 นาวํ ตฺตฺตฺตฺตํ อภินิมฺมิตฺตฺตา
 อาทาย ตํขฺ ปฺริเตน ตํทฺธิ
 ขุปานฺยํ นทฺวํ ตํจฺจรมฺมณฺติ ๑
 ตํขฺชาตกํ จตฺตฺกํ ๑

๕ จุลลโฬธชาตกํ

[๓๓๖๗] โย เต อิมํ วิสาถกฺขิ บิยํ ตมฺมิตฺตฺตฺตฺตํ^{๕๒}
 อาทาย พถา คจฺเจยฺย กิ นุ กยิราสี พฺราหฺมณ ๑

[๓๓๖๘] ขุปฺปชฺเช เม น มุณฺเจยฺย น เม มุณฺเจยฺย ชฺวโต

๑ ตี. พ. ขุขฺชฏฺฏปาทํ ๑ ๒ ตตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ ปาโง ๑
 พ. ตมฺมิตฺตฺตฺตฺตํ ๑

រង្វង់ វិបុលា កុណ្ឌិនី ឱប្បដេវ ជិវារមេ ។

[๓๖๘] ยนฺนํ ปุพฺเพ จิตฺตํ โท พทฺมํ หิ อปฺสํ สํ โท
 สํ วา ชฺชํ สฺสํ หิ โท ทานํ สํ มา ฐํ สํ พุทฺธํ จ สํ ๑

[๓๓๗๐] ขุปปชฐิ เม น มุญฺจิตถ น เม มุญฺจิตถ ชั่วโศ
 ราช วิปฺตา วุฏฺฐิ ขิปปเมว นิวารมํ ฯ

[๓๓๗๓] กิณฺเต อูปฺปชฺช โน มุญฺจิ กิณฺเต น มุญฺจิ ชฺวโต
 ธวํ วิปฺปตา อฺนฺนํ กตมํ ตวํ นิฉารยิ ฯ

[๓๗๒] ยมฺหิ ชฺวเต น ปถํสฺติ อชฺวเต ธํชຸ ปถํสฺติ
 ໂສ ເມ ອຸປປຸຊຸໂນ ມຸນຸຈິ ໂກໂຮ ທຸມເນໂກຈໂຣ າ

[๓๓๗๓] เยน ชาเตน นนทนต์ อมิตตา ทุกขเมสโน
 โส เม อรูปชฺช โน มุญฺจิ โกโธ ทมฺเมชฺชโคโร ฯ

[๓๓๗๕] ยถัมมิญจ ชายมานถัมมิ ตทตถํ นาวพชฺชมติ
 โส เม อญฺญชฺช โน มญฺจจิ โโกโร ทุมฺเมจโคจโร ๑

[๑๗๕] เยนากิโกโต กุสึงิ ซาฮาจิ

ປຣກຸກເຣ ວິປຸດພຸຈານີ ອຸຕຸຕິ

๔ ภิรมเสโน พดวา ปมททิ

โกโธ มหาราช น เม อมฺจุจก ฯ

[๓๓๗๖] กฤษณ์นี่' มตุณมานันต์นี้ ปาวโก นาม ชายติ
 ตเมว กฤษณ์ ทหิตี ยัสมา โส ชายเต คินี ฯ

[๑๓๗๗] เหวี่ มนุทตฺต โปตฺตต พาดตฺต อวิชานโต

ถารมุกา ชายเต โกโร โถมี เตเนว ทยุหติ ฯ

[๑๓๗๘] อคฺคัว คินนฏฐณฺเฐ โกโร ยถุส ปวทณฺติ
นิหิยติ ตถุส ยโส ภาพกฺเขว จนฺทิมมา ฯ

[๑๓๗๙] อนินฺโท ชุมเกตฺว โกโร ยถุสฺสปฺสมฺมติ
อาปรุติ ตถุส ยโส สุกฺกปฺกเขว จนฺทิมมาติ ฯ
จตุตฺทโพธิชาติกั ปญฺจมนํ ฯ

๖ มณฑาพยุชาติกั

[๑๓๘๐] สํตฺตาหเมวาทํ ปสฺนุนจิตฺโต
ปฺญณฺตฺติโก อาจริ พฺรหฺมจฺริยํ
อถาปรํ ยํ จริตํ มมยิทํ
วสุตฺตานิ ปญฺญาสํ สมาริกานิ
อถามโก วามิ อหํ จรามิ
เอเตน สจฺเจน สฺวตฺติ โหตุ
หตฺถํ วิสํ ชีวตุ ยณฺณทตฺโต ฯ

[๑๓๘๑] ยถุมา ทานํ นามินฺนํทํ กทาจิ
ทิสฺสวานํ อติถิ วาสกาเต
น จามิ เม อปฺปียตํ อเวทํ
พหุสฺสตา สมนพฺรหฺมณา จ
อถามโก วามิ อหํ ททามิ

เอเตน สตฺตเจเน สตฺตคฺคิ โหตุ
 หตฺ วิธํ ชฺวตฺตํ ยณฺณทตฺโต ๑

[๑๓๘๒] ชาตํวิโส ตาต ปหุตเตโส
 โย ทํ อทฺธํ พิฬารว อุตฺตจฺจ
 คตฺตมิมฺภ ฌ เม อปฺปมิตฺตํ อชฺช
 มิตฺติ ๑ เต นตฺติ โทสิ วิเสโส
 เอเตน สตฺตเจเน สตฺตคฺคิ โหตุ
 หตฺ วิธํ ชฺวตฺตํ ยณฺณทตฺโต ๑

[๑๓๘๓] สมนฺตา ทนฺตา เย ๑ ปริพฺพชฺชนฺติ
 อณฺเณตฺตํ กณฺหา อนกามรูปา
 ทปายนํ กิธฺธํ ชฺชิตฺตจฺจนฺนา
 อกามโก จรติ พฺรหฺมจฺริยํ ๑

[๑๓๘๔] สตฺตชาย นิกฺขมฺมํ ปุณฺ นินฺนํ
 โส เอหฺมฺมโค จปโต วตฺตํ
 เอตฺตํ วาทตฺตํ ชฺชิตฺตจฺจนฺนา
 อกามโก จรามี พฺรหฺมจฺริยํ
 วิณฺณปตฺตํคฺคณฺจ สตฺตญฺจ จานํ
 เอวํปทํ ปุณฺณกโร ภวามี ๑

[๑๓๘๕] สมนฺเต ตฺวํ พฺรหฺมจฺริยํ อตฺตํ ๑

- [๓๓๘๕] สขีนิ สาสวักโร มุม สาสวัก รุกย์
 คุว โนติสวักโร ทาตา มนุสเสสุ มหคคค
 คุยุมหา ทพิตา อิทติ เขตต เม นคฺติ สัสโย ฯ
- [๓๓๘๕] ยถาปี วัก อคฺติสุมิ ทยหติ น วิรุหติ
 เขว กคํ อสปรุริเส นสฺสติ น วิรุหติ ฯ
- [๓๓๘๖] กคณณุมิ ๑ ไปสุมิ สีสวเน อริยวคฺติเน
 สฺเขตเต วีย พฺชานิ กคํ คมฺมิ น นสฺสติ ฯ
- [๓๓๘๗] อิมญจ ชมฺม เนกคิกํ อสปรุริสจฺจิตกํ
 หนนฺตุ สาสํ สคฺคิหิ นาสฺส อิจฺฉามิ สฺวิตํ ฯ
- [๓๓๘๘] ชมคสฺส มหาราช ปาณา ทุปรุฏฺฐานยา
 ชม เทว อสปรุริสสฺส นาสฺส อิจฺฉามหิ วรํ ฯ
- [๓๓๘๘] นิโคธรมเว เสเวยฺย น สาสมฺปสฺสเว
 นิโคธรมฺมิ มคํ เสยฺโย ยญฺเจ สาสมฺมิ สฺวิตฺตฺติ ฯ
- นิโคธรรชาตกํ สคฺคมนํ ฯ

๘ ตกฤทธชาตกั

- [๓๕๐๐] น ตกฤตา สนฺติ น อารุพานิ
 น วิธาทิโย น กณฺมุพานิ คาค
 เอโก อวณณุมิ สฺสํนามชฺฉเว
 กิมคฺติโก คาค ชนาสิ กาสฺสุ ฯ

- [៣៤០៣] បីតាមដៃ គាត សុត្តុប្បត្តិ គេ
 ខណ្ឌេយ្យាទិកា កុរុញេតិ ដុន្ទុនៃ
 គមឌុឌកំ និកុឌនិស្សំសាមិ ត្រៃបុរោ
 ម អិស្សំ គំ ឌីវិតំ វិទ្យាមិ ។
- [៣៤០៤] សង្កប្បប្រដេកំ បរិវិទ្យតុប្បាបកំ
 ខុទ្ទកាភិកំ កម្មំ កវិសិ តុប្បកំ
 មយាមី គាត បរិវិទ្យតុប្បាប គុវំ
 ខេត្តាភិកំ កម្មំ ឆរុប្បិកំ
 គំ កុល្លវត្ថុកំ ខណ្ឌេយ្យតុប្បាប
 ខណ្ឌេយ្យ គំ និកុឌនិស្សំសាមិ ត្រៃបុរោ ។
- [៣៤០៥] ធម្មតាភិ វាទាភិ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយ
 ខាតឌុឌ មំ គុវំ វត្ថុតេ កុមារ
 ឧត្តតិ មំ វិទ្យាតិកំ សាមាណ
 ខណ្ឌេយ្យកម្មំ មេ គុវំ ឧត្តតិ ។
- [៣៤០៦] ម គុយាភិ គាត ខណ្ឌេយ្យកម្មំ
 ខណ្ឌេយ្យ គេ ខណ្ឌេយ្យ គាត
 ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយ គំ កម្មំ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយ
 ខណ្ឌេយ្យ មំ វិទ្យាតិកំ គតិ អិ ។
- [៣៤០៧] ម ឆាត វា មីគុវំ សិវិទ្យា
 ខណ្ឌេយ្យ អិស្សំ ឧបសម្ព័ន្ធនិកាយ

กายสฺส เกทา อภิสํมุปรายํ
อัสสํ ใส นิริยํ อฺเปติ ฯ

[๓๕๐๖] โย มาตวํ วา มิตวํ สฺวิฏฺฐ
อนฺเนน ปฺปาเนน อฺปฏฺฐหาติ
กายสฺส เกทา อภิสํมุปรายํ
อัสสํ ใส สฺสคฺคิ อฺเปติ ฯ

[๓๕๐๗] น เม ทฺวํ ปุคฺค อหิตานุกมฺปิ
หิตานุกมฺปิ เม ทฺวํสฺมิ ปุคฺค
อหณฺจ เต มาตฺรา อฺจุจฺจมาโน
เฮตาทิสํ กมฺม กโรมิ สฺสทํ ฯ

[๓๕๐๘] ยา เต สํ ภริยา อนนฺนียรฺูปา
มาตา มเมสํ สฺกียา^๓ ชเนตฺติ
นิตฺฐาปเย ตณฺจ สฺกา อคารา
อณฺณมฺปิ เต สํ ทฺชมาวเหยฺย ฯ

[๓๕๐๙] ยา เต สํ ภริยา อนนฺนียรฺูปา
มาตา มเมสํ สฺกียา^๓ ชเนตฺติ
ทณฺดา กเรณฺว วสฺสฺสนฺตา
สํ ปาปธฺมมา ปฺนฺราวชาตฺติ ฯ

ตกฺกถชาตกํ อฏฺฐมํ ฯ

๘ มหาธมฺมปาลชาตกํ

- [๓๔๓๐] กิณฺเต วคํ ก็ ปน พุทฺธมจฺริยํ
 กิสุตฺตํ สุจิณฺณสุตฺตํ ธมฺมํ วิปาสโก
 อภฺยาสึ เม พุทฺธาหฺมณฺเณ เตตฺตมคฺคํ
 คตฺตมา นุ คมฺมํ ททฺรา น มียฺยเร ฯ
- [๓๔๓๑] ธมฺมํ จราม น มุตา ภณาม
 ปาปานิ กมฺมานิ วิวชฺชยฺยาม
 ธนฺธิยํ ปวิวชฺชเมว สํพุทฺธิ
 คตฺตมา हि ธมฺมํ ททฺรา น มียฺยเร ฯ
- [๓๔๓๒] สุโณม ธมฺมํ อสคํ สตฺตญฺจ
 น จามิ ธมฺมํ อสคํ โรจยาม
 หิตฺตวา อสคฺเต น ชหาม สนฺเต
 คตฺตมา हि ธมฺมํ ททฺรา น มียฺยเร ฯ
- [๓๔๓๓] ปุพฺพเพว ทานา สมนฺนา ภวาม
 ททฺมิ เว อคฺคตมฺนา ภวาม
 ทคฺความิ เว นานฺตปาม ปจฺจนา
 คตฺตมา हि ธมฺมํ ททฺรา น มียฺยเร ฯ
- [๓๔๓๔] สมนฺเน มยํ พุทฺธาหฺมณฺเณ อภฺยาสึ
 วณฺนิพฺพเก ยาจเนเก ทถิตฺเต
 ธนฺนํ ปาเนน อภิตฺตปฺปายาม

ตถมา หิ อมุตํ ททรา น มียุยเร ฯ

- [๓๔๓๕] มยญจ ภริยํ นาคิกุกกาม
ภริยาบี อมุตํ นาคิกุกกมนฺติ
อญฺญตฺร ตาหิ พุทฺธมจฺริยํ จราม
ตถมา หิ อมุตํ ททรา น มียุยเร ฯ

- [๓๔๓๖] ปาณาติปาตา วิรमาม สํพุเพ
โถเก อทินฺนํ ปวิชฺชชยาม
อมชฺชปา โนบี มุสา ภณาม
ตถมา หิ อมุตํ ททรา น มียุยเร ฯ

- [๓๔๓๗] เอตาสุ เว ชายเร สํคฺคตมาสุ
เมธาวิโน โหณฺติ พหฺนตปญฺญา
พหุสํสฺสา เวทคฺคนา จ โหณฺติ
ตถมา หิ อมุตํ ททรา น มียุยเร ฯ

- [๓๔๓๘] มาตาบีตโร ภคินีภาคโร จ
ปฺปฏฺฐา จ ททรา จ มยญจ สํพุเพ
ธมฺมํ จราม ปฺรโลกเหตุ
ตถมา หิ อมุตํ ททรา น มียุยเร ฯ

- [๓๔๓๙] ทาธา จ ทาสี อนุชชีวิโน จ
ปฺริจารกา กมฺมกฺกรา จ สํพุเพ
ธมฺมํ จรณฺติ ปฺรโลกเหตุ

- [១៤២៦] ឈរិយកម្មមុកុកុតំ ចតុតេតំ ឥតុបុប្ផាតិ
 អិតិកំ បរិច្ចាទម្មំ គាតិសំប្បី អំ វិសុត្តេ ។
- [១៤២៧] មិតុកុកុតេនិរេកុកុតេ ឥតុតេ ឥតុបុប្ផាតិ
 វិវិច្ឆេតិ ឥតុបុប្ផាតិ គាតិសំប្បី អំ វិសុត្តេ ។
- [១៤២៨] ឆាមិសំ វា តត់ វាប្បី ឥតុតេ ឥតុតេ គាតិសំ
 តុកុកុ កុកុតេ តុកុកុតេ គតុកុ តុកុកុតេ គតុកុ ។
- [១៤២៩] មិតុកុកុតេ តុកុកុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ
 ឥតុតេ តុកុកុតេ តុកុកុតេ តុកុកុតេ តុកុកុតេ ។
- [១៤៣០] ឃ ឥតុបុប្ផាតិ ឥតុតេ ឥតុបុប្ផាតិ អំ ឥតុតេ
 ឥតុតុកុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ។
- [១៤៣១] ឃ ឥតុបុប្ផាតិ ឥតុតេ ឥតុបុប្ផាតិ អំ ឥតុតេ
 ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ។
- [១៤៣២] តំ គាតិសំ កុកុកុតេ តុកុកុតេ ឥតុតេ
 ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ឥតុតេ ។

๑๑ มณฺเฑรคฺคหฺมปิฏกํ

- [๑๔๓๓] ขตฺตํโกโต มณฺเฑรคฺคหฺมปิฏกํ
 มาตธาริ หิริจฺจนฺตํสุตฺตํ
 พาหา ปคฺคยฺห กนฺตํ
 วณฺมชฺเชนํ กิํ ทฺวํชิตํ คฺคํ ฯ
- [๑๔๓๔] โสวณฺณมโย ปภสฺสโร
 อุมฺปนฺโน รกฺปนฺนโร มน
 คสฺสํ จกฺกยฺกํ น วิญฺหาณิ
 เตนํ ทฺวํชเณน ชฺหาณิ ชฺชิตํ ฯ
- [๑๔๓๕] โสวณฺณมโย มณฺเฑรคฺค
 โทหมโย อถ รุณฺณมโย
 ปาวท รกํ กิริสฺสํเท เณ
 จกฺกยฺกํ ปฏฺฐิตาภยาณิ คํ ฯ
- [๑๔๓๖] อถ มาณโว คสฺสํ ปาวท
 จนฺติมสฺสริยา อุมฺยคฺคท ภาคโร
 โสวณฺณมโย รโถ มน
 เตนํ จกฺกยฺกํ โสภติ ฯ
- [๑๔๓๗] พาโถ ไซ คฺคํชิตํ มาณว
 โย คฺคํ ปคฺคยฺกํ อปคฺคยฺ
 มณฺเฑรคฺค คฺคํ มริสฺสํ

น หิ คุวํ ฤๅณสี จนุหตุริเย ๑

[๑๔๓๘] คมนาคมนนบี ทิสฺสติ

วณฺณธาสฺ อุกฺเขตฺถ วักฺโข

เปโต ปน เหนว ทิสฺสติ

โก นุ ไช กนฺทํ พาลุยฺยโร ๑

[๑๔๓๙] สจฺจํ ไช วเทสฺสิ มาณว

อหเมว กนฺทํ พาลุยฺยโร

จนุหํ วีย ทาวโก รุหํ

เปตํ กาลกตํภิปฺปคฺคเย ๑

[๑๔๔๐] อาทิคุตํ วต มํ สฺนุตํ ฆตฺติคุตํ ปาวกํ

วารินา วีย โยสฺสิจิ สฺพหํ นิพฺพุตฺตเย ทวํ ๑

[๑๔๔๑] อพฺพุทฺธิ วต เม สฺนุตํ ยมาสี หทยสฺสิตํ

โย เม โสภปเรตฺตสฺส ปุคฺคโสภํ อปานฺนํ ๑

[๑๔๔๒] โสฬํ อพฺพุทฺทสฺสโตสฺมิ วัตโสโก อนาวาโต

น โสจามิ น โรทามิ ทว สฺสฺสฺวาน มฺวณฺวาติ ๑

มฺนุสฺสกุณฺฑติชาตกํ เอกาทสํ ๑

๑๒ พิลารโกสัยชาตกั

[๑๔๔๓] อปจฺนตาบี อิจฺจนฺติ สฺนฺโต ตทฺธาน โภชนํ

กิเมว คุวํ ปจฺมาโน ยํ น ทชฺชาน น ตํ สฺมํ ๑

- [๑๔๔๔] มจฺเจวรา จ ปมาทา จ เหวํ ทานํ น ทิยฺยติ
 ปญฺณํ อากงฺขมาเนน เทยฺยํ โหติ วิชานตา ฯ
- [๑๔๔๕] ยสฺสเสว ภีโต น ททาติ (มจฺจวี) ตทฺธวาทโต ภายํ
 ชีฆจฺจุตา จ ปีปาสา จ ยสฺสํ ภายติ มจฺจวี
 ตเมว พาลํ สุตฺติ อสฺมึ โถเก ปรมฺหิ จ ฯ
- [๑๔๔๖] ตสฺมา วิเนยฺย มจฺเจวํ ทชฺชา ทานํ มถาภิกฺขุ
 ปญฺณํ หิ ปวโลกสฺมึ ปตฺติจฺจา โหติ ปาณินํ ฯ
- [๑๔๔๗] ทุทฺททํ ททมานานํ ทุกฺกวํ กมฺมกุพฺพตํ
 อสฺนโต นานุกุพฺพนฺติ สํ ตํ ฐมโม ทฺรฺนฺนโย ฯ
- [๑๔๔๘] ตสฺมา สคฺคจฺจ อสคฺคจฺจ นานา โหติ อีโต คติ
 อสฺนโต นิรยํ ยนฺติ สฺนโต สคฺคปฺรายนา ฯ
- [๑๔๔๙] อปฺปมฺเปเก ปเวจฺจนฺติ พหฺนฺนาเก น ทิจฺจเร
 อปฺปสฺสุมา ทกฺขิณา ทินฺนา สหสฺสเสนํ สมนํ มิตา ฯ
- [๑๔๕๐] ฐมฺมมฺญฺจเร โยมี สมนฺจฺจนํ จเร
 ทารณฺจ โปสํ ททมปฺปกสฺมึ
 สคฺคสฺสสฺสํ สหสฺสยาคินํ
 กถมฺมี นาคฺชนฺติ ตถาวิธสฺส เต ฯ
- [๑๔๕๑] เกเนสฺส ยณฺโณ วิปฺโล มหคฺชนฺโต
 สเมน ทินฺนสฺสํ อนคฺชนฺเมติ
 กถํ สหสฺสสฺสํ สหสฺสยาคินํ

กถมฺปิ นาคุฆนฺติ ตถาวิริสฺสํ เต ๑

[๑๔๕๒] ททฺหฺติ เหเก วิสฺเม นีวิฏฺฐา

ฆตฺวา วริตฺวา ธถ โสจยิตฺวา

ธํ ทกฺขิณา ธสฺสํมฺหา สทณฺหา

ธเมน ทินฺนสฺสํ น ธกฺขเมติ

เอวํ สหสฺสํ สหสฺสํยาคินํ

กถมฺปิ นาคุฆนฺติ ตถาวิริสฺสํ เตติ ๑

พิถารโกสยชาตกํ ทฺวาทธมํ ๑

๑๓ จกุกวากชาตกํ

[๑๔๕๓] วณฺณวา ธมฺมโรโปสี ฆโน สณฺชาตโรหิโต

จกุกวาก สฺสรโรโปสี วิปฺปสํมฺมมฺชินฺทริโย ๑

[๑๔๕๔] ปาฐฺนํ ปาฐฺนํ มจฺฉํ พตฺตํ มุญฺชโรหิตํ

ภกฺกาคีเร นิธิโนสฺสี เอวํ ภุญฺชติ โภชนํ ๑

[๑๔๕๕] น วาหเมตํ ภุญฺชามิ ชกฺกตานุทกานิ วา

อณฺณตฺร เสวตปณฺกา อณฺณํ เม สมนฺ โภชนํ ๑

[๑๔๕๖] น วาหเมตํ สทฺทหามิ จกุกวากสฺสํ โภชนํ

อหฺมฺปิ สมนฺ ภุญฺชามิ คาเม โถณิกเคติกํ ๑

[๑๔๕๗] มนฺตฺสํสํ กตํ ภคฺตํ สฺสจิมํสฺสํ

- น จ เม ตาทิโส วณฺโณ จกฺกวกา ยถา คุวํ ๑
- [๓๔๕๘] สมนฺปตฺตํ อคฺคตนิ เวรํ หิํสํ มานุสฺสํ ปชํ
 อคฺคตโส ต ฆตฺตํ ภีโต เตน วณฺโณ ตเวทิสํ ๑
- [๓๔๕๙] สัพฺพโลกวิรฺกฺขโธสิ ชงฺก ปาเปเน กมฺมุนา
 ตทฺธํ ปิณฺโณ น ปิณฺเนติ เตน วณฺโณ ตเวทิสํ ๑
- [๓๔๖๐] อหฺมปํ สมนํ ญญชามิ อหิํสํ สัพฺพปาณินํ
 อปฺปโตสฺสํโก นิราสํโก อโสโก อกฺโขภโย ๑
- [๓๔๖๑] โส กรสฺสํ อานุภาวํ วิตฺตวตฺตสฺสํ สํถิยํ
 อหิํสํ จรํ โถเก ปิโย โหหิสิ มมฺมิว ๑
- [๓๔๖๒] โย น หนฺติ น ฆาเตติ น ชินาติ น ชาปเย
 เมตฺตํโส สัพฺพญฺเตสฺส เวรํ ตสฺส น เกณจฺจิ ๑
- จกฺกวกาชาตกํ เทรสํ ๑

๑๔ ฐวิปฺลฺหาชาตกํ

- [๓๔๖๓] สจฺจํ กิร คุวมนํ ฐวิปฺลฺเย
 ยา- ตาทิสํ สิริํ ธิติ มติ ๑
 น ตายเต ภาววตฺตํ
 โย ยวํ ญญชฺสี อปฺปตฺตํ ๑
- [๓๔๖๔] สจฺจํ ทฺวเณ ปวิปาจยนฺโต
 กาตากาถํ วิจินํ ฉนฺทฉนฺโท

อตุลฺลํ ทวารานิ อปาปฺรฺนฺโต
เตนาหํ ตุสฺสํ ยโวกเนน ฯ

[๓๔๖๕] กาลญฺจ จตฺวา อภิชินฺนาย
มนฺเตหิ อตุลํ ปรีปายิตฺวา
วิษฺมภิสํ สหวิษฺมภิตานิ
ตายิทฺธิยา ทกฺขสํ มํ ปุณฺณํ ฯ

[๓๔๖๖] สฺสํเห เกน น กโรนฺติ ปาปํ
อวณฺณสํสํคฺคกฺขา ปุณฺณเ
ปทุสฺมาโน วิปฺลตฺตจินฺตํ
กัการณฺนา เม น กโรสํ ทกฺขํ ฯ

[๓๔๖๗] น ปณฺชิตา อตุลฺลํสํสํ เหตุ
ปาปานิ กมฺมานิ สฺมาจฺรณฺติ
ทกฺขเณ สฺสจฺจา ชติตานิ สฺนฺตา
ฉนฺทา จ โทสา น ชนฺติ รมฺมํ ฯ

[๓๔๖๘] เยนเกนจิ วณฺณเณน มุกฺขนํ ทารุณฺณ วา
อุทฺทเร ทนฺนตฺตานํ ปจฺฉา รมฺมํ สฺมาจเร ฯ

[๓๔๖๙] ยสฺสํ รุกฺขสฺสํ ฉายาย นิสฺสํเทยฺย สฺเยยฺย วา
น สสฺสํ สํวํ ภณฺเชยฺย มิตฺตทฺพุทฺโถ หิ ปาปโก ฯ

[๓๔๗๐] ยสฺสํ รมฺมํ ปรีโส วิชณฺณา
เย จสฺสํ กจฺจํ วินยฺนฺติ สฺนฺโต

คัม ฬิสฺสํ ทัฬฺยํ ปรายนฺนํ

น เตน เมตฺตํ ชีรเยถ ปรญฺโฆ ฯ

[๓๔๗๓] อถโส ภิกฺขุ กามโกคฺคํ น ธาตุ

อสนฺนํ ปพฺพชฺชิตํ น ธาตุ

ราชํ น ธาตุ อนิสฺสมการี

โย ปณฺทิตํ โกรโณ คัม น ธาตุ ฯ

[๓๔๗๔] นิสฺสมํ ขตฺติโย กยฺรา นานิสฺสมํ ฬิสฺสํ ปติ

นิสฺสมการีโน ราช ยโส ภิกฺขุ จ วฑฺฒตฺติ ฯ

ภูริปรญฺหาชาติกั อุตฺตมํ ฯ

๑๕ มหามงฺคละชาติกั

[๓๔๗๕] กัสฺสํ นโร ชลฺปนฺนิจฺจ กาลเ

กั วา วิชฺฐํ กตมํ วา สุตานํ

โส มจฺโจ อตฺถิ จ ปรมฺหิ โถเก

กถํโร โสตุถาเนน กุตฺโต ฯ

[๓๔๗๖] ยตฺถ เทวา ปิตโร จ สพฺเพ

ตฺริสฺสปา สพฺพภูตานิ จาบี

เมตฺตาย นิจุจํ อปฺจิตานิ โหนฺติ

ภูเตสุ เว โสตุถานํ ตทาหุ ฯ

[๓๔๗๗] โย สพฺพโลกตฺถ นิจาคคฺคฺติ

อิติตฺถปฺมานํ สหการกานํ
 วนฺตา ทฺวตฺถกานํ อปฺปฏิกฺขวาที
 อธิวตฺถํ โสตฺถกานํ ตทาทุ ๑

[๓๔๗๖] โย นาวชานาติ สหยมิตฺเต
 สิปฺเปเน กุตฺถยาภิ ชเนน ชฺชจฺจา
 รุจิปฺปโย อตฺถกถาเดี มตฺตมา
 สหยาตฺถุ เว โสตฺถกานํ ตทาทุ ๑

[๓๔๗๗] มิตฺตานิ เว ยตฺถํ ภวนฺติ สันโต
 สํวิตฺถตฺถกา อวิตฺถาทกตฺถ
 น มิตฺตทฺพฏี สํวิภาคํ ชเนน
 มิตฺเตตฺถุ เว โสตฺถกานํ ตทาทุ ๑

[๓๔๗๘] ยตฺถํ ภริยา ตฺถยวยา สมนฺคฺคา
 อนฺนพฺพตา ชมนฺกามา ปชาตา
 โกถินิยา สํตวคํ ปติพฺพตา
 ทาเวตฺถุ เว โสตฺถกานํ ตทาทุ ๑

[๓๔๗๙] ยตฺถํ ราชา ภูตปตฺตี ยตฺถํ
 ชานาติ โสเจยฺย ปฺรภกฺกมณฺญ
 อเทวชฺชณฺตา สํททํ มมนฺติ
 ราชฺชตฺถุ เว โสตฺถกานํ ตทาทุ ๑

[๑๔๘๐] อุนฺณญจ ปานญจ ททาติ สทฺโธ
 มาตญจ คนฺธญจ วิเลปนญจ
 ปสฺนุนจิตฺโต อนฺโมทมาโน
 สกฺเขตฺสฺส เว สิตฺตถานํ ตทาทุ ๑

[๑๔๘๑] ยมวริชมนฺเนน ปุณฺณติ วทฺธา
 อวารธิตา สมนจวริยาย สมนฺโต
 พหุสฺสตา อิตฺสโย สิตฺตวณฺโต
 อวหนฺตมชฺชเณ สิตฺตถานํ ตทาทุ ๑

[๑๔๘๒] เขตานิ โห สิตฺตถานานิ โถเก
 วิณฺญปสฺสิตฺตานิ สุตฺตทฺรยานิ
 ตานึชฺช เสเวถ นโร สปญฺญโย
 น หิ มนฺตเต กิณฺจิมมตฺติ สจฺจจฺญติ ๑
 มหามนฺตชาทกั ปณฺณรสมํ ๑

๑๖ สมตปณฺทิตชาทกั

[๑๔๘๓] อญฺเจหิ กณฺห กิ เสสิ โโก อตฺถโก, สุปฺเพน เต
 โยมี ตฺยหํ สโก ภาตา หทยํ จกฺขุทฺทกฺขิณํ
 ตสฺส วาตา พตฺติยฺยนฺติ ฆโต ชปฺปติ เกสว ๑

[๑๔๘๔] ตสฺส ตํ วณฺํ สุตฺตวา โรหิณฺเอยฺยสฺส เกสโว
 ตรมาณรฺวโป วุฏฺฐาสิ ภาตฺสสฺสเกณ อญฺญิตฺโต ๑

- [๓๔๘๕] ถินุญ อุมฺมตฺตโรไปว เกวถํ ทวารกํ อิมํ
 สโส สโสติ ทปติ โท นุ เต สสฺมาหริ ๑
- [๓๔๘๖] โสวณฺณมยํ มณฺนิมยํ (โสทมยํ) อถ วา รุณฺณมยํ
 สฺงฺขุสฺสิตาปวาพมยํ การยิสฺสํสามิ เต สสํ ๑
 สฺนุติ อญฺเฌปํ สสกา อรณฺเฌ วณฺโตนฺจรา
 เตปํ เต อานยิสฺสํสามิ กัทิสํ สสฺมิจฺจสฺสิตํ ๑
- [๓๔๘๗] น วาหเมเต อิจฺฉามิ ยะ สสา ปจฺจวีสิตา
 จนฺทโต สสฺมิจฺจามิ ตมฺเม โอหฺร เกสว ๑
- [๓๔๘๘] โส นฺน มรฺรํ ฌาติ ชฺชวํ วิชฺชิสฺสํ
 อปฺตญํ โย ปตฺตญํ จนฺทโต สสฺมิจฺจสฺสิตํ ๑
- [๓๔๘๙] เหวณฺเฌ กณฺห ชานาถิ ยทณฺณมฺนุสฺสาถิ
 กุสฺมา ปุเร มตํ ปุคฺคํ อชฺชชามิ อญฺโสจฺจสฺสิตํ ๑
- [๓๔๙๐] ยํ น ทพฺภา มนุสฺสํเสน อมนุสฺสํเสน วา ปุณ
 ชาโต เม มา มรํ ปุคฺคโต กุโต ทพฺภา อตฺตพฺภิมํ ๑
 น มนฺตา มฺมตฺตเกสฺสชฺชา โอถฺเชหิ ฐเนน วา
 สกฺกา อานยิตฺถํ กณฺห ยํ เปตมฺนุโสจฺจสฺสิตํ ๑
- [๓๔๙๑] ยสฺสํ เอตาทิสํ อสฺสํ อมจฺจา ปุริสฺสปนฺนทิตฺตา
 ยถา นิชฺชฌาปเย อชฺช ฆโต ปุริสฺสปนฺนทิตฺโต ๑
 อาทิตฺถํ วต มํ สนฺตํ ฆตฺติตฺถํ ปาวกํ
 วารินา วิย โอถฺญจฺจิสฺสํ สพฺพํ นิพฺพชฺชปเย ทวํ ๑

อพฺพุทฺติ วต เม ตฤตํ ยมาสี หทยตฺถิตํ
 โย เม ตฤตปเรตตฺถิตํ ปุคฺคตตฺถิตํ อปฺปานิ ๑
 ตฺถิตํ อพฺพุทฺทตฺถิตตฺถิตํ ตฺถิตตฺถิตํ อนาตฺถิต
 น ตฺถิตามิ น โรทามิ ตว ตฺถิตวาน มาณว ๑
 [๑๔๘๒] เอวํ กโรนฺติ สํปฺปญฺญา เย โทณฺติ อนุกมฺปกา
 นินฺนคฺคตฺถิตตฺถิตํ ตฺถิตกฺขา ฆตฺถิต ชเรจฺจ ภาตฺถิต ๑
 ฆตฺถิตตฺถิตตฺถิตตฺถิตํ ตฺถิตตฺถิต ๑

ตฤตตฺถิต ๑

ทพฺพ กณฺห ชนฺนชยํ สงฺฆวโร
 ราช ตฤตฺถิต สํสาช ตฤตฺถิตนา
 ชมฺมํ กุฏฺถ กุณฺนทติ โภชนทา
 จกฺกวก ตฤตฺถิต ตฺถิตตฺถิต ฆตฺถิต ๑
 ทตฺถิตปาทํ นินฺนจิตํ ๑

เอกาทศนิปาตชาตกั

๑ มาตุโปสกชาตกั

[๓๔๘๓] คตฺถํ นาคตฺถํ วิปฺปวาเสณ
 วิรฺรหฺมา สํตฺตกิโย ๑ กุญฺชา
 กุญฺจินฺทกกรวรา ภิสฺสํมา ๑
 นิวาเต ปุปฺปิตา ๑ กณฺณนิการา ฯ

[๓๔๘๔] โกจิเทว สํวณฺณกายุรา
 นาคราชํ ภรณฺติ มึณฺฑเทณ
 ยตฺถ ราชา ราชกฺขมาโร วา
 กวจฺมภิเหตฺถตฺติ อตฺมภิโต ฯ

[๓๔๘๕] คณฺหาหิ นาค กพฺถํ มา นาค ภิสฺสโก ภว
 พหฺนํ ราชกิञฺจานิ ตานิ นาค ภริสฺสสฺสี ฯ

[๓๔๘๖] สํ นฺนํ สํ กปณฺนิกา อนฺธา อปฺริณายิกา
 ชาณํ ปาเทณ พฺยเวติ คิริ จณฺโฑรณํ ปติ ฯ

[๓๔๘๗] กานํ เต สํ มหานาค อนฺธา อปฺริณายิกา
 ชาณํ ปาเทณ พฺยเวติ คิริ จณฺโฑรณํ ปติ ฯ

[๓๔๘๘] มาตา เม สํ महाराช อนฺธา อปฺริณายิกา
 ชาณํ ปาเทณ พฺยเวติ คิริ จณฺโฑรณํ ปติ ฯ

[๓๔๘๙] มุญฺจเกตํ มหานาคํ โยโย ภรติ มาตริ

- [๑๕๐๕] สฺโณมิ ทิฏฺฐามิ วเทหิ พุทฺธเม
 เยนํปี อตฺถเนน อิทานุปตฺโต
 กํ วา ตฺวมตฺถํ มยิ ปตฺตยาโน
 อิทาตมา พุทฺธเม ตทิจฺฉ พุทฺธิ ๑
- [๑๕๐๖] ททาหิ เม คามวราณิ ปญฺจ
 ทาสฺสํ ตํ สํสฺสํ ควํสํทานิ
 ปโรสทสฺสํ สํวณฺณนิทฺเท
 ภริยา จ เม สํทิสฺสํ เทว ททาหิ ๑
- [๑๕๐๗] ตโป นฺ เต พุราหฺมณ ภิสฺสรูป
 มนฺตา นฺ เต พุราหฺมณ จิตฺตฐา
 ยถฺว นฺ เต อสฺสํวา สํนฺติ เกจิ
 อตฺถํ วา เม อภิชานาถิ กตฺถํ ๑
- [๑๕๐๘] น เม ตโป อตฺถิ น จาเม มนฺตา
 ยถฺวามิ เม อสฺสํวา นตฺถิ เกจิ
 อตฺถํ เม นาภิชานามิ กตฺถํ
 ปุพฺพเว โห สํสฺสคิมตฺตมาถิ ๑
- [๑๕๐๙] ปจฺมํ อิทํ ทสฺสํ ชานโต เม
 น ตาภิชานามิ อิทโต ปุรฺตถา
 อถฺวามิ เม ปุจฺฉิตโต เขตมตฺถํ
 กทา กุหิ วา อหุ สํสฺสโม โน ๑

[๓๕๓๐] ฅนุชารวาซสํส ปุรมุหิ รรมเม
 อวสํมุหเส ฅกุกถิตาย เทว
 ฅคฺคณุฅการมฺหิ ฅมิตํสํกายํ
 อํเสน อํสํ สํมฆฏฏมฺหํ
 ฅเต ฅคฺค ฅจฺจวาน อุกโก ฅนินุท
 สํวารณียํ ฅวิตฺตํวารมฺห ฅคฺค
 สํเยว โน สํกฺคตมคฺคตมาถิ
 ฅโต น ปจฺจนา น ปุเร กทาจิ ฯ

[๓๕๓๑] ยทาณทาทิ มนุเชสํ พุทฺธเม
 สํมาคโม สํปฺปวิเสน โหติ
 น ปณฺทิตา สํกฺคตีสํนุถวานิ
 ปุพฺเพ กตํ วามิ ฅวินาสยฺนติ ฯ

[๓๕๓๒] พาธา จ โห สํกฺคตีสํนุถวานิ
 ปุพฺเพ กตํ วามิ ฅวินาสยฺนติ
 พหุํมึ พาเสสํ กตํ ฅวินสํสํติ
 ฅคทาหิ พาธา อกคณฺณรฺรปา ฯ

[๓๕๓๓] ฐีรวา จ โห สํกฺคตีสํนุถวานิ
 ปุพฺเพ กตํ วามิ น นาสยฺนติ
 อปฺปมึ ฐีเรสํ กตํ น นสํสํติ
 ฅคทาหิ ฐีรวา สํกคณฺณรฺรปา

ททามิ เต คามวรานิ ปญฺจ
 ทาสีตํ ตํคฺคํ ควํตํคานิ
 ปโรสฺสทสฺสญฺจ สฺสวณฺณนิฏฺเฐ
 ภริยา จ เต สาทิสํ เทว ททามิ ฯ

- [๑๕๓๔] เหวํ ตํคํ โหติ สฺเมจฺจ ราช
 นกฺขคฺคฺตราชาริว คารกานํ
 อาปฺรตํ กาสิปตํ ยถา อหํ
 คยา หิ เม สฺงฺคโม อชฺช ฤทฺธโรติ ฯ
 ชฺชุนฺหชาตกํ ทฺติยัม ฯ

๓ ฐมมเทวปุตฺตชาตกัม

- [๑๕๓๕] ยโสฺกโร ปุณฺณกโรหฺมณฺมํ
 สํทตฺตโต สมนฺพฺราหฺมณานํ
 มคฺคารโห เทวมนุสฺสํปฺฐิตो
 ฐโม อหํ เทหิ อธฺมม มคฺคํ ฯ
- [๑๕๓๖] อธฺมมยานํ ทพฺพมารุหิตฺวา
 อสฺนุตฺสฺนโต พถวามฺหณฺมํ
 สํ กิถฺสํ เหตุมฺหิ ควชฺช ทชฺชํ
 มคฺคํ อหํ ฐมม อทินฺนปฺพุพฺพํ ฯ
- [๑๕๓๗] ฐโม หเว ปาตุรโหติ ปฺพุพฺเพ

ឯកុដា ចរុនៃ ចុកឋាតិ តៃកេ
 ឆេឡៃ ។ តេឡៃ ។ ត័ន្តតៃ ។
 ចុយាតិ ឆេឡៃត្តៃ ក្រិឡៃ កុកុកា

[๓๕๓๘] น ยาจนาย นมี ปาฏิฐปา
 น อรหตุตา เตหิ ทเทยฺย มกุทิ
 ยุกฺกฏจ โน โหตุ อุกฺกณฺณมชฺช
 ยุกฺกฏณฺเณ โย จิตฺตํติ ตสฺสํ มกุโ

[๓๕๓๘] สัพพา ทิสฺสา อนฺวิตุสฺสโฏหมตฺติ
มทฺทพฺโถ อมิตฺโยสฺ อคฺคฺโย
คฺคฺเณหิ สพฺเพหิ อฺเปตฺตฺโร
ธมฺโม อธมฺม คฺวํ กถํ วิเชตฺตฺสึ ฯ

[๑๕๒๐] โดเหน เว หญบติ ชาตรูป
น ชาตรูปเนน หนฺนติ โดหํ
ตฺเจ อธมฺโม หญบติ ธมฺมมชฺช
อโย สวณฺณํ วิย ทสฺสเนยฺยํ ฯ

[๓๕๒๓] ๑. ๑. ๑. ๑. ๑.
 น ๑. ๑. ๑. ๑.
 ๑. ๑. ๑. ๑.
 ๑. ๑. ๑. ๑.

[๓๕๒๒] อิทฺตฺวา สํตฺตฺวา วจัน อธฺมโน

อวสัโร ปติโต อุตฺตปาท
 ยุตฺตตฺติโกเว น ฌภามิ ยุตฺต
 เอตฺตาวตฺตา โหติ หโต ฌมฺโม ๑

[๓๕๒๓] ขนฺตีพฺโป ยุตฺตพฺปํ วิเชตฺวา
 หนฺตฺวา ฌมฺมํ นิหนิตฺวา ญฺญายา
 ปายาสึ จิตฺโต อภิรฺยุห สํนฺทน์
 มคฺเคเนว อติพฺโป สจฺจุจฺฉินฺนโม ๑

[๓๕๒๔] มาตา ปิตา สํมณพฺรหฺมณา จ
 อสํมฺมานิตา ยสฺสํ สํเก อคาวเร
 อีเรว นิฏฺฐิปปํ สํวรฺเทหํ
 กายสฺสํ เกทา นิริยํ วชฺชนฺติ เต
 ยถา ฌมฺโม ปติโต อวสัโร ๑

[๓๕๒๕] มาตา ปิตา สํมณพฺรหฺมณา จ
 สสํมฺมานิตา ยสฺสํ สํเก อคาวเร
 อีเรว นิฏฺฐิปปํ สํวรฺเทหํ
 กายสฺสํ เกทา สํคตํ วชฺชนฺติ เต
 ยถา ฌมฺโม อภิรฺยุห สํนฺทนนฺติ ๑
 ฌมฺมเทวปฺปุตฺตชาตกั ศคิยัม ๑

๔ อุตฺตยชาตกั

[๑๕๒๖] เอเกกา นิฉินฺนา สุจฺจิ สณฺณคฺครุ
 ปาสาทมารุญฺห อณฺเฑทฺตํ
 ยาจามิ ทํ กิณฺนรเนตฺตจกฺข
 อิมกฺขรคฺคํ อฏฺโถ วเลม ๑

[๑๕๒๗] โอภิกฺขณฺนคฺคปรกฺขํ ทพฺพหมฺมชฺชาตโกฏฺฐจกั
 รกฺขิตํ ชคฺคหคฺคเกหิ ทุปฺปเวสฺสํทํ ปุริ ๑
 ทหรสุตฺตํ ยฺยวโน จามิ อากโม จ น วิชฺชติ
 อถ เกน นุ วณฺณเนน สงฺกมํ อิจฺฉเส มยา ๑

[๑๕๒๘] ยกฺโขหฺมสุตฺตํ กถฺยานิ อากโตสุตฺตํ คฺวณฺติเก
 คฺวํ มํ นนฺทสุตฺตํ ภทฺทนฺเต ปุณฺณกัถํ ททามิ เต ๑

[๑๕๒๙] เทวํ ยกฺขํ อถวา มนฺตุสฺส
 น ปคฺคเย อุตฺตยมคฺคิจฺจ อณฺณ
 คจฺฉเวว คฺวํ ยกฺข มหานุภาว
 มา จสุตฺตํ คณฺคฺวา ปุณฺราวชิตฺถ ๑

[๑๕๓๐] ยา สํ รัตติ อุตฺตมา กามโกคฺคินิ
 ยํเหตฺว สคฺคตา วิสฺสมํ จรณฺติ
 มา ทํ รัตติ ชยิ คฺวํ สุจฺจิมฺหิ เต
 ททามิ เต ฐปฺปยํสฺสปุริ ๑

[๑๕๓๑] นาริ นโร นิชฺฌมฺปยํ ฐเนน
 อุกกัถฺตี ยตุถ กโรติ ฉนฺนํ
 วิปฺปจฺฉนํโก ทว เทวธมฺโม
 ปจฺจุจฺจโต โลกตฺเรน เติสิ ฯ

[๑๕๓๒] อายุ จ วณฺโณ จ มนุสฺสํโตเก
 นิหิยฺยติ มนุชานํ สํคฺคเต
 เตแนว วณฺเณน ฐนํ คฺยุหิ
 นิหิยฺยติ ชินฺนตฺรยาสิ อชฺช ฯ

เอวํ เม เปกฺขมานสฺส ราชปฺปฺตฺติ ยสฺสํสฺสินิ
 หายเต วต เต วณฺโณ อโหโรตฺตานมจฺจุเย
 อิมินาว ทวํ วยสํ ราชปฺปฺตฺติ สํเมธเส
 พฺรหฺมจฺริยํ จเรยฺยาสิ ภิยฺโย วณฺณวตฺติ สฺติยา ฯ

[๑๕๓๓] เทวา น ชีรณฺติ ยถา มนุสฺสํ
 คตฺตฺเตสฺส เตสํ วตฺติโย น โหณฺติ
 ปุจฺจุฉามิ ทํ ยกฺข มหानุภาวํ
 กถนฺนุ เทวาน ธรรมเทโท ฯ

[๑๕๓๔] เทวา น ชีรณฺติ ยถา มนุสฺสํ
 คตฺตฺเตสฺส เตสํ วตฺติโย น โหณฺติ
 สฺสเว สฺสเว ภิยฺยตโรว เตสํ

ทิจุโพ จ วณฺโณ วิปฺปสา จ โภคา ฯ

- [๓๕๓๕] กิํฐํ ภีตา ชนตา อเนกา
มคฺโค จ เนกายนปฺปวฺตุโต
ปฺปจฺฉามิ ตํ ยถา มหานุภาว
กคฺค จิโต ปฺรโตกํ น ภาเย ฯ

- [๓๕๓๖] วาจํ มนฺตญฺจ ปณฺธิราช สมนฺนา
กาเยน ปาปานิ อกฺขพฺพมาโน
พหุณฺนปานํ ชรมาวสฺสนฺโต
สทฺธโธ มุทฺธ สํวิภาสํ วทณฺณ
สงฺกาทโก สทฺธิตํ สณฺนหฺวาโจ
เฮตฺถ จิโต ปฺรโตกํ น ภาเย ฯ

- [๓๕๓๗] อนุสํสํสํ มํ ยถา ยถา มาตา ยถา ปิตา
อฺพารวณฺณ ปฺปจฺฉามิ โภ นุ ตฺวมสํ สํพุทฺธา ฯ

- [๓๕๓๘] อุกฺโขหฺมสฺมิมิ กถฺยานิ สงฺกฺรตฺถายิธาคโต
อามนฺต ไซ ตํ กจฺฉามิ มุคฺโคสฺมิมิ ตว สงฺกฺรา ฯ

- [๓๕๓๙] สจฺเจ ไซ ตวํ อุกฺโขสํ สงฺกฺรตฺถายิธาคโต
อนุสํสํ มํ ราชปฺปคฺค ยถาสํสํ ปุณฺ สงฺกโม ฯ

- [๓๕๔๐] อติปคฺคิ วโย ชโลน คเถว
ชานํ นคฺคิ ชฺวํ จวนฺคิ สคฺคตา
ปวิธํยติ อชฺวํ สรรํ

อุทเย มา ปมาท จรตฺถํ ฌมฺมํ ๑

กถินา ปจวํ ฌตฺถํ ปฺรา

เขกตฺถํ เสว สียา ฌนฺณนฺนฺนฺนฺน

ตํ วามิ ชหาติ อวตฺตราโค

อุทเย มา ปมาท จรตฺถํ ฌมฺมํ ๑

มาตา มิตา จ ภาคโร จ ภคินี

ภริยา สามีโก สฺธเนน โหติ*

เต วามิ ชนฺนติ ฌนฺณนฺนฺนฺน

อุทเย มา ปมาท จรตฺถํ ฌมฺมํ ๑

กาโย ปฺรโกชนฺนติ จิตฺตฺวา

ตํสาเว ตฺถกํ จ ทฺถกํ จ

อิตฺตฺวาโสติ ชานิตฺวา

อุทเย มา ปมาท จรตฺถํ ฌมฺมํ ๑

[๑๕๔๑] ตาฐ ภาสฺสติ ยํ ยกฺโข อปฺปํ มจฺจาน ชีวิตํ

กถินญจ ปฺริตฺตญจ ตญจ ทฺถนฺนํ ตํยํ

สํหํ เขกา ปพฺพชิตฺตํหิ หิตฺวา กาสํ สฺรณฺนฺนฺนฺน ๑

อุกยชาตกั จตุตถํ ๑

๑ ตี. พ. ฌเนน โหณฺติ อิตฺตฺวา ๑

๗ ทสฺรตชาตกํ

- [๑๕๖๔] เขถ ถกฺขณตํตา จ อุโภ โธตฺรโถทกํ
 เขวามํ ภรโต อาก ราชา ทสฺรโต มโต ฯ
- [๑๕๖๕] เกณ ราม ปภาเวน โสจิตพฺพํ น โสจสิ
 ปิตฺรํ กาดกตํ สุตฺวา น ตํ ปสฺสเท ทฺวํ ฯ
- [๑๕๖๖] ยํ น สกฺกา ปาเตตุํ โปเสนานปตํ พหุํ
 สํ กิถฺสํ วิญฺญ เมธาวํ อุตฺตทานมฺปตฺตาปเย ฯ
- [๑๕๖๗] ทหฺรา จ หิ ये วุฑฺฒา ये พาดฺตา ये จ ปณฺชิตา
 อทฺฐา เจว ทถิทฺทา จ สํพฺเพ มจฺจุปรายนา ฯ
- [๑๕๖๘] ผลานมิว ปกฺกานํ นิจุจํ ปตฺนโต ภยํ
 เขวํ ชาทาน มจฺจานํ นิจุจํ มรณโต ภยํ ฯ
- [๑๕๖๙] สํยเมเก น ทิสฺสนฺติ ปาโต เขเก น ทิสฺสนฺติ
 ปาโต เขเก น ทิสฺสนฺติ ปาโต ทิฏฺฐา พหุ ชนา
 สํยํ ทิฏฺฐา พหุ ชนา ฯ
- [๑๕๗๐] ปรีเทวฺยมาโน เจ กิณฺจิทฺตํ อุตฺตพฺพเห
 สมนฺนุพฺโห หีสฺมตฺตานํ กยฺรา ตํ วิจกฺขโณ ฯ
- [๑๕๗๑] กิโธ วิวฺจฺจโน ภวติ หีสฺมตฺตานมคฺคโน
 น เตน เปตา ปาถเนติ นิตฺตฺตา ปรีเทวนา ฯ
- [๑๕๗๒] ยถา สฺรณมาทิตฺตํ วารินาถ นิพฺพทาปเย
 เขวมฺปิ ชฺโร สุตฺวา เมธาวํ ปณฺชิตโต นโร
 ชิปฺปมฺปตฺติตํ โสถํ วาโต ตฺวํ ชฺรํเย ฯ

[๑๕๗๓] เอโกว มจฺโจ อจฺเจติ เอโกว ชายเต กุเต
 สโยคปรมาเตวว สมนฺโภคา สพฺพปาณินํ ฯ

[๑๕๗๔] ทตฺตมา หิ อีวตฺตํ พหุสฺสํ
 สมนฺปตฺตโต โลกมิมํ ปรณฺญ
 อณฺเวยาย ฌมฺมํ หทยํ มนณฺญ
 โสกา มหฺนคามี น ตาปยนฺติ ฯ

[๑๕๗๕] โสหํ ยสฺสจ โภคณฺจ ภริยาบี จ ฌาตเก
 เสสํ สมนฺปาตยิสฺสํ กิจฺจเมตํ วิชานโต ฯ

[๑๕๗๖] ทตฺตสฺสํทตฺตํ สจฺจิวสฺสํทตฺตานิ จ
 กมฺพุทฺโถ มหาพาหุ ราโม รชฺชฌมการยฺยติ ฯ
 ทตฺตรชาติกั สคฺคํ ฯ

๘ สวรรชาติกั

[๑๕๗๗] ชานนฺโต โน มหาราช ตว สํตํ ชนาธิโป
 อิมํ กุมารํ ปุเชนฺโต น ตํ เกนจิ มนฺนถ ฯ

[๑๕๗๘] ทิจฺจนฺเต โน มหาราช อาทู เทเว ทิวฺจเต
 ฌาตี ตํ สมนฺมณฺณิสุ สมนฺปตฺตํ อตฺตมคฺคโต ฯ

[๑๕๗๙] เกน สํวร วคฺเคน สจฺจชาติเก อภิติจฺจติ
 เกน ตํ นาทิวคฺคณฺติ ฌาติสฺสจฺจา สํมาคคา ฯ

[๑๕๘๐] น ราชปฺตฺตํ อุตฺตมฺมยํ สมนฺนํ มहेสินํ

- สกุกกุจฺจนฺเต นมสฺสํมี ปาเท วณฺทามิ ตาทินํ ฯ
 [๑๕๘๑] เต มํ ฐมฺมคฺคฺเณ ยุตฺตํ สุตฺตํมฺมํสฺสํยูกํ
 สมนฺนา สมนฺตํสํสํนฺติ อธิฐมฺมคฺคฺเณ รตา ฯ
 [๑๕๘๒] เตสํหํ วจฺนํ สุตฺตวา สมนฺนํ มเหสฺสํ
 น กิณฺจิ อติมณฺญามิ ฐมฺเม เม นิรโต มโน ฯ
 [๑๕๘๓] หตฺถาโรหา อณฺเฏจฺจํ รติกา ปตฺติการกา
 เตสํ นปฺปฏฺิพฺพณฺมามิ นิวิฏฺจํ ฆตฺตเวตฺตนํ ฯ
 [๑๕๘๔] มหามคฺคฺตา จ เม อตฺถิ มนฺติโน ปริจาริกา
 พารานตํ โวหฺรณฺติ พหุมนํ สุตฺโรทกํ ฯ
 [๑๕๘๕] อโถมี วาณิชา ผีตา นานารฏฺเฐหิ อากตา
 เตสํ เม วิหิตา รกฺขา เหวํ ชานาหุโปสฺส ฯ
 [๑๕๘๖] ฐมฺเมน กิร ฅาตํนํ รชฺสํ กาเรหิ สํวร
 เมธาวํ ปณฺชิตฺโต จาสิ อโถมี ฅาตํนํ หิโต ฯ
 [๑๕๘๗] ตํคํ ฅาติปริพฺพยุพฺหํ นานารตนโมจิตํ
 อมิตฺตา นปฺปสฺสํนฺติ อินฺทวํ อสฺสํราธิโปติ ฯ
 สํวรชาตกํ อฏฺฐจมนํ ฯ

๕ สุปฺปารกชาตกํ

- [๑๕๘๘] อุมมฺมชฺชนฺติ นิมฺมชฺชนฺติ มนฺตํสา ชฺรนาถิกา
 ๑. ส. นพฺพทํ ฯ

nb00]

เอกาทศนิปาเท นวมนิ สุปุปารกชาตกั

നവം

ຍຄາ ໂສພຸໂກ ປປາໂຕວ ສມຸກຸໂທ ປງິທິສຸຕິ

สุปุปารกนุคํ ปุจฺจนาม สมนุทฺโต กตโม อयํ ฯ

[๓๕๘๘] ภรูกจุกดา ปยาตานํ วาณิชาณํ ชนเณสินํ

นาวาย วิปฺปณฺณจาย พถวามุชิติ วุจฺจติ ๑

[๑๖๐๐] ยโต สรามิ อตุตฺตํ ยโต ปทุโตสฺมิ วิมฺบุตํ

นาริษานามิ ตัญจิจุจ เขกปานมูบ หัตต

เอเตน สัจจวชฺเชน ไสตุถิ นาวา นิเวศตคฺคิตี ฯ

สรุปปรากฏชาตกัม นวมนิ ๑

คตฺตํทฺทํ ๗

ลิริ มาดส์โปสทนาทวโร

ปุ่น ชุณหทก ฅมมมทวโร

๑๓ ป่าน้อย ยฺชฌชยโก จ

ทศรถ ตั๋วร ปารคเตน นว ๖

เอกาทศนิปาตํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทวารทสนิปาตชาตกั

๑ จุลลกุณณชาตกั

- [๑๖๐๑] ชุทฺถทานั ถหุจิจุทานั อกคณณฺณ ทุพฺภินั
 นาเทวสฺสโต ปุริโส ถัน สทฺธาตุมรหติ ฯ
- [๑๖๐๒] น ตา ปชานนฺติ กตํ น ภิจุจํ
 น มาตวํ ปิตวํ ภาตวํ วา
 อนวิยา สมนฺติกุกฺกนฺตมฺมา
 สสฺสเสว จิตฺตสฺส วสฺส วสนฺติ ฯ
- [๑๖๐๓] จิราหุญฺจจฺมมึ ปิยํ มนฺวาปํ
 อนุกฺกมฺปํ ปาณสฺมมมึ สฺนตํ
 ธาവാสุ ภิจุเจสุ จ นํ ชนฺติ
 ตสฺมาหิ อิตฺถินํ น วิสฺสสฺสามิ ฯ
- [๑๖๐๔] ถันณฺหิ จิตฺตํ ยถา วานรสฺส
 กนฺนปฺปกนฺนํ ยถา รุกฺขฉายา
 จตาจตํ ทหํ อิตฺถิยานํ
 จกฺกสฺส เนมิ วีย ปวิวตฺตติ ฯ
- [๑๖๐๕] ยถา ตา ปสฺสสฺสนฺติ สฺเมกฺขมานา
 ธาเทยฺยรูปํ ปุริสสฺส วิตฺตํ
 สฺนหาหิ วาจาหิ นยฺนฺติเมหํ

กมุโพชกา ชตเชเนว อสฺสํ ๑

[๑๖๐๖] ยทา น ปสฺสณฺติ สเมกฺขมานา

อาเทยฺยรูปํ ปุริสฺสฺส วิคฺคํ

สมนฺตโต นํ ปวิชฺชยฺนฺติ

คินฺนุโน นทํปารคโตว กุณฺถํ ๑

[๑๖๐๗] สฺสึสฺสํปมา สฺสึวํ สํพฺพภกฺขา

ติภฺขมายา นทํว สฺสึสฺสํ

เสวณฺติ เทตา มียมนํปียญฺจ

นาวา ยถา โอวกฺกํ ปรมฺจ ๑

[๑๖๐๘] น คา เอกสฺสํ น ทฺวินฺนํ อาปโนว ปสํวโร

โย คา มยฺหณฺติ มณฺเฑยฺย วาตํ ชาเตน พนฺธเย ๑

[๑๖๐๙] ยถา นทํ จ ปนฺนํ จ ปานาการํ สภา ปปา

เอวํ โถกิตฺติโย นาม เวตา คาสํ น วิชฺชติ ๑

[๑๖๑๐] ขตาสนํมา เขตตา กณฺหสํปสฺสึปมา

คาโว พหิ คินฺนุเสว โอมสฺสณฺติ วรํ วรํ ๑

[๑๖๑๑] ขตาสนํ กุณฺชรํ กณฺหสํป

มฺพุทฺธาภิสฺสํ ปมฺพุทฺธา จ สํพุทฺธา

เอเต นโร นิจฺจยโต ภเชถ

เตสํ หเว ทฺพพิทฺธํ สจฺจุภาโว ๑

[๓๖๓๒] นจฺจนฺตวณฺณา น พฺหุณ กนฺตา
 น ทกฺขิณา ปมฺพา เสวิตพฺพา
 น ปรตฺถํ ภวียา น ธนตฺถํ เหตุ
 เอตฺติคฺคิโย ปณฺญา น เสวิตพฺพาติ ฯ
 จุตฺตคณฺฐชาตกํ ปจฺมี ฯ

๒ ภาทฺตสาสณฺชาตกํ

- [๓๖๓๓] กา คฺवं สุทฺเธหิ วคฺเชหิ อเม เวหายสฺสนฺจิตา
 เกณ คฺยตฺถํนิ วคฺคณฺคิ กุโธ คํ ภยมาคคํ ฯ
- [๓๖๓๔] คเวธ เทว วิชฺชิต ภาทฺตสาโลติ มํ วิทฺฐ
 ตฺถจิวตฺถตฺถตฺถตฺถานิ ติฏฺฐจโต ปุชฺชิตตฺถํ เม ฯ
- [๓๖๓๕] การยนฺตา นคฺรวานิ ขคาเร จ ทิสฺมปติ
 วิวิธเ จาบี ปาสาเท น มนฺเต ขจฺจนฺตณฺณิสุ
 ยเถว มนฺเต ปุชฺเชตฺถ คเถว คฺวณฺณิ ปุชฺช ฯ
- [๓๖๓๖] คณฺเฑฯ อหํ น ปตฺถสํมิ ญฺจํ กาเยน เต ทุมํ
 อารโหปรีนาเหณ อภิรุโปสี ชาตียา ฯ
- [๓๖๓๗] ปาสาทํ การยิสฺสํมิ เอกถมฺภํ มโนรมํ
 คคฺคท คํ อปฺเนตฺถสํมิ จิรฺนฺเต ยกฺข ชีวิตํ ฯ
- [๓๖๓๘] เขวํ จิตฺตํ อุตฺตปาทิ สรรเรน วินาภาโว
 ปุณฺณโส มํ วิกนฺเตคฺคฺวา ชนฺนทโส อวกนฺตค ฯ

เวโค มฺหา เหหิติ ตํครสุตฺตํ
 อปฺปดาวสุตฺต^๑ ทํปมิมิ อุมพาริ
 มา โว วริ คจฺจถ เตณมณฺณํ ๑

[๑๖๒๗] น ชาตยํ ตํครวาริเวโค
 อปฺปดาวสุตฺต^๒ ทํปมิมิ อุมพาริ
 คํ เม นิมิตฺเตหิ พหุหิ ทิฏฺฐํ
 มา เภถ ก็ โสจถ โมทถโวห ๑

[๑๖๒๘] ปหฺมุคคจฺจ พหุณฺณปานํ
 ปคฺคตคฺค อวาสมิมิ อุมพาริ
 น โว ภายํ ปฏฺฐิปสฺสํมิมิ ทิณฺณจํ
 อปฺปคฺคตปคฺคเตหิ ปโมทถโวห ๑

[๑๖๒๘] โยเทวาย^๓ ทกฺขณินายํ ทิสายํ
 เขมํ ปฏฺฐิกโกสฺสติ คตฺตํ ตจฺจํ
 น อคฺคตโร เวทมิ ภายาภยสุตฺตํ
 มา เภถ ก็ โสจถ โมทถโวห ๑

[๑๖๓๐] ยถา อิมเ วิปฺปวทฺตนิคํ ยถา
 เอโก ภายํ สํสฺสติ เขมเมโก
 คทิจฺฉ มยฺหํ วจฺนํ สฺสณาก

๑ อปฺปาวตฺตนิคํ ๑ ๒. อปฺปดาปยํ ๑ พ. อุตฺติวิสุตฺตํ ๑

๒ ๒. อปฺปปาวฺถเย ๑ ๓ โย เต อยฺยนิคํ ๑

ชิปป์ ฤหิ มา วินสิมฺห สพุเพ ๑

[๑๒๓๑] สพุเพ สมากมฺม กโรม นาวิ

โทณิ ทพฺหิ สพุพฺพนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

สเจ อยิ ทกฺขิโน สจฺจมาห

โมฆิ ปฏิกโกสฺสติ อุตฺตโรยิ ๑

[๑๒๓๒] ส่า เจว โน โหหิติ อาปทฺตฺตา

อิมญจ ทิปิ น ปริจฺจเขม

สเจ จ ไซ อุตฺตโร สจฺจมาห

โมฆิ ปฏิกโกสฺสติ ทกฺขิโนยิ ๑

[๑๒๓๓] คเมว นาวิ อภิริยุห สพุเพ

เฮว มยิ สํสฺสติ คเรมฺ ปาริ

น เว สฺสคฺคหิ ปจฺเมน เสฏฺฐิ

กนิฏฺฐนาปาทคฺคิ คเหตุวา

โย จิธ มชฺฌิ ปวิเจยฺย คณฺหติ

สเว นโร เสฏฺฐมฺเปติ จานํ ๑

[๑๒๓๔] ยถาบี เต สํครวาริมชฺฌเ

สํกมฺมฺนา สํสฺสติ วหิสุ วาณิชา

อนาคคฺคฺคิ ปฏิวิชฺฌนิยาน

อปฺปมฺบี นาสฺสเจติ จ ภูริปฺปญฺโณ ๑

- [๑๖๓๕] พาดา จ โมเหเน รธานุคิฑุชา
 อนาคตํ อปฺปปฏิวิชฺฌณียคฺคํ
 ปจฺจุปปนฺเน สัจฺจนิคิ อคฺคชาเต
 สมนุทฺตมชฺเช ยถา เต มนุสฺสํ ๑
- [๑๖๓๖] อนาคตํ ปฏิภินฺนราถ ภิจฺจุ
 มา มํ ภิจฺจุ ภิจฺจุกาถ พุชฺเชติ
 คํ ตาหิ สํ ปฏิภตภิจฺจุการิ
 น คํ ภิจฺจุ ภิจฺจุกาถ พุชฺเชตฺติ ๑
 สมนุทฺตวณฺนิชชาตกํ คตฺติยํ ๑

๔ กามชาตกํ

- [๑๖๓๗] กามํ กามยमानสฺส คตฺส เจ คํ สมิชฺฌนฺติ
 อทฺธา มิตฺติโน โหติ ตทฺธา มจฺโจ ยทิจฺฌนฺติ ๑
- [๑๖๓๘] กามํ กามยमानสฺส คตฺส เจ คํ สมิชฺฌนฺติ
 คโต นํ อปรํ กาเม ชมฺเม ตณฺหํ วิเนทฺติ ๑
- [๑๖๓๙] คจฺวํ สัจฺจนิโค สัจฺจํ วชฺฌมมานสฺส วชฺฌนฺติ
 เขวํ มนุสฺสํ โปสฺสํ พาดสฺส อวิชานโต
 ภิชฺโช. คณฺหา มีปาสา จ วชฺฌมมานสฺส วชฺฌนฺติ ๑
- [๑๖๔๐] ปชฺพยา สาลิยวํ คจฺวสฺสํ ทาสํ ปรินํ
 ทจฺวาปี นาทเมกสฺส อิติ วิทฺธา สมนํ จเร ๑

[๑๖๔๑] ราชา ปตฺยห ปจวํ วิชิตฺวา

ธตฺตาครนฺตํ มหิมาวธฺนโต

โอรํ ธมฺมทฺตสฺส อติตฺตฺวโป

ปารํ ธมฺมทฺตสฺสมี ปตฺถเยว ฯ

[๑๖๔๒] ยาว ธนุสฺสํวํ กามเ มนธํ ติตฺติ นาสฺสณฺดา

คโต นีวตฺตา ปฏิกฺกมฺน ทิสฺวา

เต เว ติตฺตา เย ปณฺณาย ติตฺตา ฯ

[๑๖๔๓] ปณฺณาย ติตฺตํ เญจํ น โส กามะหิ ตปฺปติ

ปณฺณาย ติตฺตํ ปุริสํ ตณฺหา น กุรฺเต วธํ ฯ

[๑๖๔๔] อปฺปิเนถว กามานิ อปฺปิธฺตสฺส อโถถฺวโป

ธมฺมทฺตมคฺโค ปุริโส น โส กามะหิ ตปฺปติ ฯ

[๑๖๔๕] รกกาโรว จมฺมธฺตํ ปริกฺกมฺตํ อฺปฺปาหนํ

ยํ ยํ ชหติ กามานํ ตํ ตํ ธมฺมปชฺชเต สฺสํ

ธพฺพณฺเจ สฺสํมิจฺเจยฺย ธพฺเพ กามะ ปริจฺจเช ฯ

[๑๖๔๖] อญฺจ เต ภาสิตา คากา ธพฺพา โหนฺติ ธหฺสฺสํโย

ปฏิกฺกคณฺห มหาพฺพรุเม ธาเรตฺว ทว ภาสิตํ ฯ

[๑๖๔๗] น เม อคฺโค ธหฺสฺสํเทหิ ธเทหิ นหฺเทหิ วา

ปจฺฉิมํ ภาสโต คากํ กามะ เม นิรโต มโน ฯ

[๑๖๔๘] ภทฺวโก วตฺถํ มาณวโก ธพฺพลอกกิตฺถ มฺนิ

យោ គណ្ហំ កុត្តរេន្ធ បរិវាណាទិ បណ្ឌិតិកា ។
 កាមឆាតកំ ទុក្ខកុំ ។

៥ ឧបសម្ព័ន្ធជាតកំ

- [១៦៤៩] តត្ថ ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា
 ត បុព្វេ ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។
 [១៦៥០] ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា
 ឆាណាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។
 [១៦៥១] ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា
 ឆាណាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។
 [១៦៥២] ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា
 ឆាណាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។
 [១៦៥៣] ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា
 ឆាណាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។
 [១៦៥៤] ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា
 ឆាណាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។
 [១៦៥៥] ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា
 ឆាណាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។
 [១៦៥៦] ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា
 ឆាណាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។

១ ឧត្តរាទិ ឆាណាទិ យាទិ បុព្វេ ឧករិក្ខុវា ។

- ปุณฺณโต น โปถิสฺสํ อิติ ปจฺจนฺตปฺปติ ๑
 [๑๖๕๗] อาริยมณฺณตฺถวํ สํพุทฺธกามรสาหํ
 มีตรํ อติมนฺณิสฺสํ อิติ ปจฺจนฺตปฺปติ ๑
 [๑๖๕๘] สมนฺเน พุราหฺมณฺเน จามิํ สํถวนฺเต พุทฺธสฺสเต
 น ปุพฺเพ ปยิริปาสิสฺสํ อิติ ปจฺจนฺตปฺปติ ๑
 [๑๖๕๙] สํธํ โหติ ตโป จินฺนํ สํธํ จ ปยิริปาสิตํ
 น จ ปุพฺเพ ตโป จินฺนํ อิติ ปจฺจนฺตปฺปติ ๑
 [๑๖๖๐] โย จ เอตานิ ชานานิ โยนิโส ปฏฺิปปชฺชติ
 กรํ ปุริสํกิริจฺจนิ สํ ปจฺจนา นานฺตปฺปตฺติ ๑
 ชนสฺสชฺชาตกํ ปณฺจมนิ ๑

๖ มหากณฺหชาตกํ

- [๑๖๖๑] กณฺโห กณฺโห จ โฆโร จ สํกุกฺกทาโง ปตาปวา
 พนฺโธ ปณฺจจิ รชฺชฺหิ กิํ วีรํ สํนโธ ตว ๑
 [๑๖๖๒] นายํ มิคานมตฺถาย อุตฺตมฺนร ภาวิสฺสํติ
 มณฺณสํนํ อนโย หุตฺวา ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ๑
 [๑๖๖๓] ปตฺตทตฺถา สมนฺกา มุณฺทา สํจฺฉาฏฺิปารฺตทา
 นงฺกเลหิ กสิสฺสํนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ๑
 [๑๖๖๔] ตปฺสฺสินฺโย ปพฺพชฺชิตา มุณฺทา สํจฺฉาฏฺิปารฺตทา
 ยทา โดเก คมิสฺสํนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ๑

- [๑๖๖๕] ที่มฺกคโรฏฐา ชฺชิตา ปงฺกทนฺตา รชฺสํสํธา
 ธิณฺ ใจทย กจฺจนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ฯ
- [๑๖๖๖] ธิจฺจุ เวเท สํวิตฺติ ยณฺณํ ตตฺตวณฺจ พฺราหฺมณา
 ภติคาย ยชฺสํสํนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ฯ
- [๑๖๖๗] มาตฺรํ ปิตฺรํ จาปิ ชินฺนเก คตโยพฺพเน
 ปหุสฺสโต น ภรณฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ฯ
- [๑๖๖๘] มาตฺรํ ปิตฺรํ จาปิ ชินฺนเก คตโยพฺพเน
 พาลา ตุมฺहेติ วจฺจนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ฯ
- [๑๖๖๙] อารยฺยภริยํ สํชี มาตฺตุนํ ปิตฺตจฺฉํ
 ยทา โถเก คมฺสํสํนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ฯ
- [๑๖๗๐] อธิจฺมมํ คเหตฺวาน ชคฺคํ ปคฺคยฺห พฺราหฺมณา
 ปนฺนสฺสํ กวิสฺสํนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ฯ
- [๑๖๗๑] สํกฺกจฺฉวํ เวชฺเฐว ฐลฺพาหุ อปาสฺสกา
 มิตฺตเกทํ กวิสฺสํนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ฯ
- [๑๖๗๒] มายาวิโน เนกติกา อสํปฺปฺริสฺสินฺติกา
 ยทา โถเก ภวิสฺสํนฺติ ตทา กณฺโห ปโมกฺขติ ฯ

มหากณฺหาตคํ ฉฺชํ ฯ

๗ โกสิยชาตกํ

[๑๖๗๓] เหนว กัณฺณามิ น วิกฺกิตฺตํ

น จาบี เม สันนิชโย อิตฺตํ

สํกัณฺณรูปํ วตฺถํ ปริตฺตํ

ปตฺตโกทโน นาทมยํ ทฺวีนฺนํ ฯ

- [๓๖๗๔] อปฺปมฺหา อปฺปกํ ทชฺชา อนฺมชฺชโต มชฺฌกํ
 พหุํหา พหุํ ทชฺชา อทานํ นุปฺปชฺชติ ฯ
 ตํ ตํ วทามิ โกสีย เทหิ ทานานิ ญฺช ๑
 อริยมคฺคํ สมารูห เนกาสํ ตภเต สฺสํ ฯ
- [๓๖๗๕] โมชฌจสฺสํ หุํ โหติ โมชฌจาบี สํมฺหิตํ
 อตฺติสฺสํ โย นิสฺสินฺสํ เอโก ญฺชติ โภชนํ ฯ
 ตํ ตํ วทามิ โกสีย เทหิ ทานานิ ญฺช ๑
 อริยมคฺคํ สมารูห เนกาสํ ตภเต สฺสํ ฯ
- [๓๖๗๖] สจฺจจสฺสํ หุํ โหติ สจฺจจจาบี สํมฺหิตํ
 อตฺติสฺสํ โย นิสฺสินฺสํ เเนโก ญฺชติ โภชนํ ฯ
 ตํ ตํ วทามิ โกสีย เทหิ ทานานิ ญฺช ๑
 อริยมคฺคํ สมารูห เนกาสํ ตภเต สฺสํ ฯ
- [๓๖๗๗] สรณฺจ ชฺหติ โปโส พหุกาย คยาย ๑
 โทณํ คิมฺพุตฺติคฺคสฺสํ สจฺจโสเต มหาวเห ฯ
 อตฺร จสฺสํ หุํ โหติ อตฺร จสฺสํ สํมฺหิตํ
 อตฺติสฺสํ โย นิสฺสินฺสํ เเนโก ญฺชติ โภชนํ ฯ
 ตํ ตํ วทามิ โกสีย เทหิ ทานานิ ญฺช ๑

ธมฺเม จิตฺตา สํยเม สํวิภาเค

อิเธว นิภฺชิปป สํวิรเทหิ

กายสฺสํ เกทา สฺสคฺคิ วชฺชนฺติ ฯ

[๓๖๘๕] ทฺวํ โน ฌาติ ปริมาสฺส ชาติสฺส

โส มจฺจุรํ โกถีย ปาปธมฺโม

ตเวว อตฺถาย อิธาคคฺคฺหา

มา ปาปธมฺโม นิรยํ อปตฺถิ ฯ

[๓๖๘๕] อทฺธา หิ เม เค หิตกามา ยํ มํ สมนุสฺสาถ

โสหิ คทา กริสฺสํมิ สํพฺพิ วุคฺคํ หิเตสฺสิมิ ฯ

เอโสหฺมชฺเชว อปรมามิ

น จาบีหิ ภินฺนิจิ กเรยฺเย ปาปํ

น จาบี เม ภินฺนิจิ อเทยฺยมตฺถิ

น จาบีทตฺวา อทฺทํ นีวามิ ฯ

เอวณฺจ เม ททโต สํพฺพกาถํ

โกคฺคา อธิ วาสํว ชฺชิสฺสํสนฺติ

คโต อหิ ปพฺพชฺชิสฺสํมิ สํกฺก

หิตฺวาน กามานิ ยโธธิกานํติ ฯ

โกถียชาตกั สตุคมนิ ฯ

๘ เมณฑกปญฺหาชาตกํ

- [๓๖๘๖] เยถํ น กทาจิ ภฺตปฺพุพฺ
 สฺสํ สฺสคฺตปทมนํ อิมํ โสเก
 ชาตา อมิตฺตา เทว สํหาया
 ปฏิสันฺถาย จรณฺติ กิธฺสํ เหตุ ๑
- [๓๖๘๗] ยถิ เม ชฺช ปาตราชกาเล
 ปณฺหํ น สํกฺกณฺฏวตฺตํ
 รฏฺฐา ปพฺพาชยิสฺสํมิ โว สํพุเพ
 น หิ มนฺตฺโถ ทฺวปฺปณฺณชาติเกหิ ๑
- [๓๖๘๘] มหาชนฺธํมากมฺมุหิ โฆเร
 ชนฺโถตาหตฺตํกมฺมุหิ ชาเต
 วิกฺขิตฺตมฺนา อเนกจิตฺตา
 ปณฺหํ น สํกฺกโณมฺม วตฺตํ ๑
- [๓๖๘๙] เอกกฺกจิตฺตาว เอกเมกา
 รหฺสํ คตา อํตฺตานิ จินฺตยิตฺวา
 ปวิเวเก สมนฺตํคฺควาน ธีรา
 ธมฺมํ วรณฺติ ชนฺนํทฺธํ เอกมคฺคํ ๑
- [๓๖๙๐] อุกฺคปฺปคฺตราชปฺปคฺติยานํ
 อรพฺภมํถํ ปิยํ มนํ
 น เต สฺสํชฺชํ อเทณฺติ มํถํ

๑๖๘๕] ทวารวดีนิปาเต อฏฐมนิ เมณฑกปณหาชาตกั

๓๓๗

อถ เมณฑกตัสสะ สุตฺเตน สหฺขมตัสสะ ฯ

[๑๖๘๖] จมฺมนิ วิทนนฺติ เภพกตัสสะ

อตฺถัสสึปฏิชฺฌตฺถวณฺนิ สุตฺตัสสะ เหตุ

น ฯ เตะ สุตฺตตัสสะ อตฺถวณฺนิ

อถ เมณฑกตัสสะ สุตฺเตน สหฺขมตัสสะ ฯ

[๑๖๘๗] อาเวตฺถิตตฺถิจฺจิกโก ทิ เมณฑโก

น ฯ สุตฺตตัสสะ วิธํณกานิ อตฺถิ

ติณภกฺโข มิสฺสโกชโน ฯ

อถ เมณฑกตัสสะ สุตฺเตน สหฺขมตัสสะ ฯ

[๑๖๘๘] คินฺมาสี ปถาสฺมาสี เมณฑโก

น ฯ สุตฺตโน คินฺมาสี โน ปถาสฺ

คณฺเหยฺย สุตฺตโน สสฺสํ พิฬาริ

อถ เมณฑกตัสสะ สุตฺเตน สหฺขมตัสสะ ฯ

[๑๖๘๙] อฏฐกตฺตปาโท จตฺตปฏกตัสสะ

เมณฑโก อฏฐกตฺตโน อตฺถิสฺสมาโน

กาทิยํ อาทริติ อยํ อิมตัสสะ

มิสฺสํ อาทริติ อยํ อมตัสสะ ฯ

[๑๖๙๐] ปาธํทวฺวคโค วิเทหเสฏฺฐโส

วีสิตฺถาริ อณฺโณณฺณโกชนํ

อภุทสฺสํ ทิร สกฺขิตฺตํ ชนินฺโท

ພຸກຸກຸດຊັດ ປຸນຸນມຸງຊັດ ເຈດີ ໗

[๑๖๘๖] ตาภา จต เม ธนปฏฐา
 ยตฺถ เม อธิตา ปณฺชิตา กุตฺตํ
 ปณฺหตฺถ คมฺภีรคตํ นิปฺพนคฺคํ
 ปฏฺวิชฺฌนฺตํ สฺภาสึเตน ธีรํ ฯ

[๓๖๘๗] อตฺถสทฺถวณฺญํ เขกเมกํ
 ผิํคํ คามวณฺญํ เขกเมกํ
 สัพเพสํ โว ทนฺนํ ปณฺชิตานํ
 ปรมปฺปตฺตคฺคณํ สุภาสิตฺเตนาติ ๑
 เมณฺฑกปณฺหาสาตกํ อฏฺฐมนํ ๑

๕ มหาปทุมชาติ

[๓๖๘๘]	นาทิจูฬ่า ปรโต โทสั	อนัญฺณทานิ สัพฺพโส
	อิธฺสโร ปณฺเย ทณฺฑา	สํมံ อปฺปฏิเวกฺขิย ๑
[๓๖๘๘]	โย ๑ อปฺปฏิเวกฺขิตฺวา	ทณฺฑา กุพฺพติ ชฺชติโย
	สํกณฺฏกํ โส คิถติ	ชฺชจฺจนฺโรว สํกฏิกํ ๑
[๓๗๐๐]	อทณฺฑิยํ ทณฺฑิยติ	ทณฺฑิยณฺ ๑ อทณฺฑิยํ
	อนฺโรว วิธํ มคฺคํ	น ชานาติ สมาสํ ๑
[๓๗๐๑]	โย ๑ เอตานิ ชานานิ	อนัญฺณทานิ สัพฺพโส
	สํกฏิกฺขมนุสํเสยฺย	สเว โวหริตฺตุนฺรหติ ๑

- [๓๗๐๒] แกนุตมทุนา สกกา เอกนุตติชิตเนน วา
 อตุตฺ มหตุเต จาเปตุ ศสุมา อุกยมาจเร ฯ
- [๓๗๐๓] ปริฏโต มุทุ โหติ อติตักฺ ๒ จ เวรวา
 เอกณฺจ อุกยํ ฃตุวา อหุมชฺฉํ สมาจเร ฯ
- [๓๗๐๔] พหุมนํ รตุโต ภาเสยฺย ทุฏฺฐาจีปํ พหุ ภาสํติ
 น อิตฺถํการณา ราช. ปุตุตฺ ฆาเตตุมรหสิ ฯ
- [๓๗๐๕] สพัพฺว โถโก เอกโต อิตฺถํ จ อยเมกิกา
 เคนาหํ ปฏฺิพชฺชิสฺสํ ศจฺณ ปกฺขิปเถว นํ ฯ
- [๓๗๐๖] อเนกตาเถ นรเก คมนํเร จ ทุฏฺฐเต
 ปาติโต ทิวิทฺตคฺคํ เกน ตฺวํ ตตฺถ นามวี ฯ
- [๓๗๐๗] นาโค ชาติพลโต ตตฺถ ถามวา ทิวิธานุโช
 ปจฺจุคฺคหิ มํ โภเคหิ เคนาหํ ตตฺถ นามวี ฯ
- [๓๗๐๘] เติหิ ตํ ปฏฺิเนสฺสํามิ ราชปุตุตฺ สกํ ฆรํ
 รชฺชํ ทาเรหิ ภาทฺทนฺเต ถิ อรณฺเณ กริสฺสํติ ฯ
- [๓๗๐๙] ยถา คิตฺติตฺวา พตฺิสํ อุกฺกเรยฺย สโตหิตํ
 อุกฺกเรยฺวา สฺสํ อสฺสํ เหวํ ปสฺสํามิ อตฺตนา ฯ
- [๓๗๑๐] ถิ นุ ตฺวํ พตฺิสํ พุฏฺิ ถิ ตฺวํ พุฏฺิ สโตหิตํ
 ถิ นุ ตฺวํ อุกฺกตํ พุฏฺิ ตํ เม อุกฺกหาหิ ปุจฺฉโต ฯ
- [๓๗๑๑] กามาหํ พตฺิสํ พุฏฺิ หคฺคิอสฺสํ สโตหิตํ
 จตฺตทาหํ อุกฺกตํ พุฏฺิ เหวํ ฆานาหิ ฆคฺคิย ฯ

[๑๗๓๒] จินฺนุมาณวิกา มาตา เทวทศโต จ เม ปิตา
 ชานนุโท ปณฺธิโต นาคี สวรัปฺตโต จ เทวตา
 อหิ คทา ราชปฺตโต เหว ธารเวถ ชาตกนฺติ ฯ
 มหาปทุมชาตกิ นวมนํ ฯ

๑๐ มิตฺตามิตฺตชาตกิ

[๑๗๓๓] กานิ กมฺมานิ กุพฺพานํ ถลํ วิณฺญฺ ปรกุกเม
 อมิตฺตํ ชาเนยฺย เมธาวี ทิสฺวา สุตฺวา จ ปณฺธิโต ฯ
 [๑๗๓๔] น นํ อุมฺหยเต ทิสฺวา น จ นํ ปณฺธินุทฺติ
 จกฺขฺณิสฺสํ น ททาติ ปณฺธิโตมฺหฺยจ วตฺตติ ฯ
 [๑๗๓๕] อมิตฺเต ตสฺสํ ภาวติ มิตฺเต ตสฺสํ น เสวติ
 วณฺณกาเม นิฉาเรติ อกฺโกสฺสนฺเต ปตฺสํติ ฯ
 [๑๗๓๖] คฺยฺหฺมฺหฺจ ตสฺสํ นกฺขาทิ ตสฺสํ คฺยฺหํ น คฺหฺติ
 กมฺมํ ตสฺสํ น วณฺณเนติ ปณฺณสฺสํ นปฺปตฺสํติ ฯ
 [๑๗๓๗] อภาเว นนฺทติ ตสฺสํ ภาเว ตสฺสํ น นนฺทติ
 อจฺฉริยํ โภชนํ ถทฺธา ตสฺสํ นปฺปชฺชเต สติ
 ตโต นํ นานุกมฺปติ อหาโสมี ติเกยฺยิตโต ฯ
 [๑๗๓๘] อิจฺเจเต โสฬสํการา อมิตฺตสฺสํ ปติฏฺฐิจิตา
 เยหิ อมิตฺตํ ชาเนยฺย ทิสฺวา สุตฺวา จ ปณฺธิโต ฯ
 [๑๗๓๙] กานิ กมฺมานิ กุพฺพานํ ถลํ วิณฺญฺ ปรกุกเม

- มิตฺตํ ชาเนยฺย เมธาวี ทิสฺสุวา สุตฺตวา ฯ ปณฺชิโต ฯ
 [๓๗๒๐] ปวฺตฺตณฺณํ สฺสํ สฺวติ อากตํ อภินนฺทติ
 ตโต เกตวยิโก โหติ วาจาย ปฏินนฺทติ ฯ
 [๓๗๒๑] มิตฺเต คตฺตํ ฆสฺสํ อมิตฺเต คตฺตํ น เสวติ
 อฏฺโฏสฺสํ นินฺวาเรติ วณฺณกามํ ปสฺสํติ ฯ
 [๓๗๒๒] คุยฺหณฺณํ คตฺตํ อฏฺฐาติ คตฺตํ คุยฺหณฺณํ คุหฺนํ
 กมฺมณฺณํ คตฺตํ วณฺณเนติ ปณฺณมสฺสํ ปสฺสํติ ฯ
 [๓๗๒๓] ภาเว ฯ นนฺทติ คตฺตํ อภาเว คตฺตํ น นนฺทติ
 อจฺฉริยํ โภชนํ ตทฺธํ คตฺตํ อปฺปพฺพชฺเช สติ
 ตโต นํ อนุกมฺปติ ปหาโสมี ติเกยฺยิโต ฯ
 [๓๗๒๔] อิจฺเจเต โสฬสํการา มิตฺตํ สํปติฏฺฐิตา
 เยหิ มิตฺตณฺณํ ชาเนยฺย ทิสฺสุวา สุตฺตวา ฯ ปณฺชิโตติ ฯ
 มิตฺตมิตฺตชาตกั ทสนั ฯ

คตฺตํทูลาทสนั ฯ

ตทฺฐิตํ สํสาธํ กตฺตํ ปุณ
 อถ กามํ ทสนํทูลาทสนํ
 อถ กณฺหํ สํโกธํ เมตฺตํ
 ปทฺธํ ปุณ มิตฺตวเรน ทสนั ฯ
 ทูลาทสนิปาตํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เทวสนิปาตชาตกิ

๑ อมพชาตกิ

- [๓๗๒๕] อหาสิ เม อมพผลทานิ ปุพเพ
 อณฺเฐ ภูตานิ จ พุทฺทมจาริ
 เทเหว มนุสฺสเทหิ นทานิ ตฺยหํ
 ทุมปฺผลตา ปาตุภวณฺติ พุทฺธเม ฯ
- [๓๗๒๖] นกฺขตฺตโยคํ ปฏิมานยามิ
 ขณํ มุหุตฺตญฺจ มนุสฺสเณ ปตฺถํ
 นกฺขตฺตโยคญฺจ ขณญฺจ ตทฺธา
 ตทฺธา หริสฺสํพฺผลตํ พหุํ ฯ
- [๓๗๒๗] นกฺขตฺตโยคํ น ปุเร อภาณิ
 ขณํ มุหุตฺตํ น ปุเร อตฺถิ
 อถาหริ อมพผลตํ ปหุตํ
 วณฺเณน คนฺเธน วเสนฺเปตํ ฯ
- [๓๗๒๘] มนุสฺสากิขปฺเปน ปุเรวปี ตฺยหํ
 ทุมปฺผลตา ปาตุภวณฺติ พุทฺธเม
 ตฺวาชฺช น วาเทสึ ขปฺปมฺปิ มนุสฺสํ
 อยํ โส โก นาม ตวาชฺช ธมฺโม ฯ

[๑๗๒๘] จณฺหาตปฺกฺโต มม สฺมปทาสิ
 รมฺเมเน มนฺเต ปกฺติณฺจ สฺสิ
 มา จตฺตฺ เม ปุจฺฉิตฺ นามโคตฺตํ
 คุยฺหิตฺโต มา คํ วิชฺเชยฺย มนฺตา ฯ

[๑๗๓๐] ไสฺหิ ชนินฺเทน ชนฺมฺหิ ปุจฺฉิ
 มกฺขามิฏฺโต อติกํ อภาณํ
 มนฺตา อิมํ พุราหฺมณสฺสํสาติ นิจุตา
 ปหฺนมนฺโต กปฺปเณ รุกฺขามิ ฯ

[๑๗๓๑] เถรณฺหา ปุจฺฉิมนฺตา วา อถ วา ปาถิกทฺทกา
 มรฺุ มรฺุคฺคิโก วินฺเต ไสฺหิ คตฺตํ ทุมฺมตฺตโม ฯ

[๑๗๓๒] ขคฺคิยา พุราหฺมณา เวสฺสํสา สฺกฺทกา จณฺหาตปฺกฺกฺสา
 ยมฺหา รมฺมํ วิชาเนยฺย ไสฺหิ คตฺตํ นรฺุคฺคตฺตโม ฯ

[๑๗๓๓] อิมสฺสํ ทณฺฑณฺจ วรณฺจ ทคฺวา
 คเต คเหตุวา พถยาถ รมฺมํ
 โย อคฺคตมคฺคํ กตฺติเรน ตทฺธํ
 มานาติมาเนน วินาสยิตฺวา ฯ

[๑๗๓๔] ยถา สฺมํ มณฺณมาโน ปเตยฺย
 ไสฺหุภํ คุภํ นรฺกํ ปฺปติปาทํ
 ราชฺฐติ วา อกฺกเม กณฺหสฺสปฺปํ

อนฺโธ ยถา โสติมฺหิฏฺฐเหยุ
 เหวมฺมึ ตฺวํ มํ ชฺชิตํ สฺสเปญฺณ
 ปเท็นมนฺตธฺตํ ปุณฺ สมนุปรทาหิ ฯ

[๑๗๓๕] ธมฺเมเน มนฺเต ตว สมนุปรทาสิ
 ตวมฺมึ ธมฺเมเน ปริกฺคเหสิ
 ปกตมฺมึ เต อตฺตมโน อตฺถิ
 ธมฺเม จิตํ ตํ น ชฺเหยุย มนฺโต ฯ

[๑๗๓๖] โส พาท มนฺตํ กถิเรน ธทฺธํ^๑
 ยํ ทฺตธฺทํ อชฺช มนฺตธฺตํโสเก
 กิจฺจนา ธทฺธํ ชฺชิตํ อปฺปปฺปญฺโณ^๒
 วินาสยฺย อตฺถิภาสฺมาโน ฯ

[๑๗๓๗] พาทธฺตํ มุพฺพธฺตํ อกตญฺญโน จ
 มุถา ภณฺนตฺตํ อตฺตญฺณตฺตํ
 มนฺเต มยฺย ตาทิสฺสเก น เทม
 กุโต มนฺตา กจฺจ น มยฺยํ รุจฺจสฺสิติ ฯ
 อมฺพชาตกํ ปจฺมํ ฯ

๑ พ. โย ผลมนฺตํ กถิเรน ธทฺธํ ฯ ๒ ส. กิจฺจนาถิ ธทฺธา
 ชฺชิตํ อปฺปปฺปญฺณ ฯ พ. กิณฺจนาถิ ธทฺธา ชฺชิตํ อปฺปปฺปญฺโณ ฯ

๒ ฌนุทนชาตกิ

- [๑๗๓๘] กุจาริหตุโก ปุริโส วนโมกฺกยฺห ติฏฺฐสฺสี
 ปุฏฺโง เม สมนฺม อกฺขาหิ กิ ทารุ ฌณฺณิจุณฺณสฺสี ฯ ๑
- [๑๗๓๙] อีโส วนานิ จรติ สมนานิ วิธฺมานิ ฯ ๑
 ปุฏฺโง เม สมนฺม อกฺขาหิ กิ ทารุ เนมิยา ทพฺพหิ ฯ ๑
- [๑๗๔๐] เนว สํโถ น ชฺทิวโร นาสฺสํกณฺโณ กุโธ ธโว
 รุกฺโข จ ฌนุทโน นาม คํ ทารุ เนมิยา ทพฺพหิ ฯ ๑
- [๑๗๔๑] กิทิสํนิสฺสํ ปคฺคตานิ ชนฺโธ วา ปน กิทิสํ
 ปุฏฺโง เม สมนฺม อกฺขาหิ ยถา ชาเนมุ ฌนุทนํ ฯ ๑
- [๑๗๔๒] ยสฺสํ สํชา ปถมฺพณฺติ นนฺนุติ น จ ภณฺชเว
 โส รุกฺโข ฌนุทโน นาม ยสฺสํ มฺเห อหิ จิโต ฯ ๑
- [๑๗๔๓] อวานํ จกฺกณากิณํ อีสาเนมิรตฺสํ จ
 สํพพฺสํ เต กมฺมณฺโณ ยํ เหสฺสํติ ฌนุทโน ฯ ๑
- [๑๗๔๔] อิติ ฌนุทนรูกฺโขมฺหิ เทวตา อชฺฌณาสถ
 มยฺหมมฺหิ วจฺนํ อคฺคิ ภารทฺวาช สฺสโนหิ เม ฯ ๑
- [๑๗๔๕] อิมสฺสํ อปฺกชฺชนฺมหา อุกฺกจฺจ จตฺตฺรํคฺคํ
 เตน เนมิ ปรีหเวสฺสี เหวํ ทพฺพทฺวํ สฺสียา ฯ ๑
- [๑๗๔๖] อิติ ฌนุทนรูกฺโขมฺหิ เหวํ กปฺเปสฺสี เทวตา
 ชาตฺตานญฺจ อชาตฺตานํ อีสํ นํ ทุกฺขมาวหิ ฯ ๑
- [๑๗๔๗] อิจฺเจว ฌนุทโน อีสํ อีโส จ ปน ฌนุทนํ

- [๑๗๕๕] ชิตตฤ ตํ มชฺชปานํ ยํ เม มียตฺรํ ตยา
 น จาบี มชฺชํ ปิวิสุตฺตานิ ยาว เม วจุตฺตํ ชเว ๑
- [๑๗๕๖] สุวิธานํ สติภาตานิ ตกฺกณานนฺจ วสุตฺตํ
 มนุสฺสํวสุตฺตํ ราช ทุพฺพิชานตฺรํ ตโต ๑
- [๑๗๕๗] อมฺี เจ มนฺเฑตํ โปโส ฌาติ มิตุโต สฺชาติ วา
 โย ปุพฺเพ สุมโน หุตฺวา ปจฺจา สมฺปชฺชเต ทิโส ๑
- [๑๗๕๘] ยตฺถมฺิ มโน นิวิสฺสติ อวิทฺฐเว สหามิ โส
 สฺนฺหิตเกมฺิ หิ โส ทฺูเร ยตฺถมา วิวสฺสเต มโน ๑
- [๑๗๕๙] อนฺโตมฺิ เจ โหติ ปสฺนฺนจิตฺโต
 ปารํ สฺมกฺกทตฺส ปสฺนฺนจิตฺโต
 อนฺโตมฺิ โส โหติ ปทฺฐจฺจิตฺโต
 ปารํ สฺมกฺกทตฺส ปทฺฐจฺจิตฺโต ๑
- [๑๗๖๐] สํวสฺสตา วิวสฺสติ เย ทิสฺสา เต รเถสฺส
 ธาวา สฺนฺโต สํวสฺสติ มนฺธํ รฏฺฐวฑฺฒน ๑
- [๑๗๖๑] อติจิรํ นิวาเสณ ปิโย ภวติ อปฺปิโย
 อามนฺต ไซ ตํ ภจฺจานิ ปฺรา เต โหมิ อปฺปิโย ๑
- [๑๗๖๒] เอวํ เจ ยาจมานานํ อณฺุตฺตํ นาวพฺุชฺฌสิ
 ปริจารกานํ สฺนฺตานํ วจฺนํ น กโรสิ โน
 เขวฺนตํ อภิยาจาม ปฺน กยิราสิ ปริยาโย ๑
- [๑๗๖๓] เอวํ เจ โน วิหฺรตํ อนฺุตฺราโย น เหสุตฺติ

คฺคหิตฺตํ ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑

๔ จุฑฺถนารทคฺคสุตฺตปฐาคํ

- [๓๗๖๔] น เต ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ น เต ฐฬคฺคํ ๑
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 [๓๗๖๕] น ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 [๓๗๖๖] ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 [๓๗๖๗] ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 [๓๗๖๘] ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 [๓๗๖๙] ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 [๓๗๗๐] ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑
 ฐฬคฺคํ ฐฬคฺคํ ๑

๕ พุทธชาตกิ

- [๑๗๗๗] ทูเต เต พุทฺธเม ปาหะลั กงฺกาคีรฺตุมิ ฉายโต
 เถลั ปุญฺโง น พุยาภาสิ ทุกฺขั ตฺยหัง มตัง นุ เต ฯ
- [๑๗๗๘] สฺเส เต ทุกฺขมุปฺปชฺเช กาลันนัง รหฺนฺจวทฺธมน
 มา โห นันตัสส อกฺขหาหิ โย ตัง ทุกฺขา น โมจเย ฯ
- [๑๗๗๙] โย ตัสส ทุกฺขชาตสฺส เขกฺกมฺมบี ภาตโส^๑
 วิปฺปโมเจยฺย ชมฺเมเน กามัง ตัสส ปเวทเย ฯ
- [๑๗๘๐] สุตฺตฺวานัง ลีลาตํ สกฺกนฺตฺวานญฺจ วสฺสตีตํ ฯ
 มนุสฺสวสฺสตีตํ ราช ทฺวพิชานตฺวํ ตโต ฯ
- [๑๗๘๑] อมฺบี เจ มณฺเฑตี โปโส ฌาติ มิตฺโต สฺชาติ วา
 โย ปุพฺเพ สฺสมโน หุตฺวา ปจฺฉา สฺมปชฺชเต ทิโส ฯ
- [๑๗๘๒] โย อคฺคโต ทุกฺขมนานุปฺปฺโง
 ปเวทเย ชนฺตุ อภาตฺตฺวเป
 อนนฺทฺทโน ตัสส ภวณฺติ มิตฺตา
 หิเตสฺสโน ตัสส ทุกฺขั ภวณฺติ ฯ
- [๑๗๘๓] ภาตญฺจ ฌตฺวาน ตถาวีรฺสฺส
 เมธาวันนํ เขกฺกมนํ วิทิตฺวา
 อกฺเขยฺย ติปปานิ ปฺรตฺสฺส ชีโว
 สฺนุหัง คีรํ อคฺคตํ ปมฺมุญฺเจ ฯ

๑ ส. เขกฺกมฺมบี ภาตโต ฯ

[๓๗๘๕] สเจ ๑ ชณฺเณา อวิสัยหมคฺคฺโค

น เตหิ มยฺหํ สฺสุชาคฺคมายํ

เฮโกว ติปปาณิ สฺสเหยฺย ชีโร

สจฺจํ หิโรคฺคตฺตปฺปมเปกฺขมาโน ๑

[๓๗๘๕] ขหํ ฏฐฺชานิ วิจฺรณฺโต นิคฺเค ระชชานิโย

ภิกฺขมาโน มหาราช อาจฺริยสฺส ธนคฺคิโก ๑

[๓๗๘๖] คหปฺตี ราชปฺริเส มหาธมฺม ๑ พุราหฺมณ

อถคฺคํ สคฺคตฺต นิกฺขานิ สฺสวณฺณสฺส ชนาธิป

เต เม นนฺดูสา มหาราช คสฺสมา โสจามหํ ภูตํ ๑

[๓๗๘๗] ปฺริสฺสา เต มหาราช มนธานูวิจฺจิตฺติตา

นาคํ ทุกฺขา ปโมเจคฺคํ คสฺสมา เตสํ น พุยาหรี ๑

[๓๗๘๘] คฺคณฺเณ ๒ เม มหาราช มนธานูวิจฺจิตฺติโค

อถํ ทุกฺขา ปโมเจคฺคํ คสฺสมา คฺคยฺหํ ปเวทียํ ๑

[๓๗๘๙] คสฺสธมฺมาธิ ปถนฺนจิตฺติโค กาสํ ฏฐฺชวทฺธโน

ชาตฺตฺรปฺมเย นิกฺขเฆ สฺสวณฺณสฺส จคฺคทฺทสาติ ๑

ทูลชาตกํ ปณฺณํ ๑

๓ ส. นาย เนติ มยฺห สฺสุชาคฺคมาย ๑ นาย นีติ มยฺห สฺสุชาคฺคมายา-
ติมี ปาโส ๑ พ. นาคํ เตหิ มยฺหํ สฺสุชาคฺคมาย ๑

๖ กาลิงฺคโพธิชาตกํ

- [๑๗๘๐] ราชา กาลิงฺโค จกฺกวดตฺติ ชมฺเมน ปจฺฉิมนุสฺสํ
 อคฺมาสี โปธิสฺมํปํ นาคเณ มหานุภาเวณ ฯ
- [๑๗๘๑] กาลิงฺโค ภารทฺวาไซ ฯ ราชนํ กาลิงฺกํ สมนฺโกถณฺณํ
 จกฺกวดตฺตยโต ปรีคฺคเหตฺวา ปณฺชธํ อิทมฺโวจ ฯ
- [๑๗๘๒] ปจฺจุโรห มหาราช ภูมิกาลิโก ยถา สมนฺคฺโค
 อธิ ธนธวรา พุทฺธา อภิสฺมพุทฺธา วิวัจฺนติ ฯ
- [๑๗๘๓] ปทกฺขินโต ชาวญฺญา ตินฺนตฺตา อสฺมํ ภูมิกาสฺมํ
 ปจฺฉวียา อยํ มณฺโฑ อิติ โน สฺสํ มหาราช ฯ
- [๑๗๘๔] สํครปฺปียนฺตาย (เมทฺธิยา) สํพุทฺธตรณียา
 ปจฺฉวียา อยํ มณฺโฑ โอโรหิตฺวา นโม กโรหิ ฯ
- [๑๗๘๕] เย เต ภวนฺติ นาคา ฯ อภิชาตา จ กุณฺชรวํ
 เขตฺตาวตฺตา ปเทสํ เต นาคา เวนฺมปฺยณฺติ^๑ ฯ
- [๑๗๘๖] อภิชาโต นาลิโก กามํ เปเสหิ กุณฺชรํ ทนฺตํ
 เขตฺตาวตฺตา ปเทโส จ น สฺสกา นาคเณ ชุปฺคณฺตุ^๒ ฯ
- [๑๗๘๗] คํ สฺสฺวา ราชา กาลิงฺโค เวยฺยณฺชนิกฺวโจ นิสฺสามฺเตว
 สมนฺเปเสสฺสิ นาคํ อฺยุยฺยามิ มยํ ยถา อิทํ วจฺนํ ฯ
- [๑๗๘๘] สมนฺเปสฺสโต จ รณฺเณ นาลิโก โกณฺโจว อภินทิตฺวาน

๑ อภิชาตา มาติโต จ มิตฺติโต จาติมฺปิ ปาไซ ฯ ๒ เวน-
 มุสฺสํหนฺตฺติมฺปิ ฯ ๓ ส. พ. ชุสฺสํตาม ฯ

ปฏิสกฏิตุวา นิสัทธิ ครุภาริ อสงฺหมาโน ฯ

[๑๗๘๘] กาดิงโค ภารทฺวาโส นาคิ ชัณนายุกั
 วิทิตฺวาน ราชานํ กาดิงคํ ตรมาโน
 อชฺฌณภาสิตฺถ อณฺณํ สงฺกม นาคิ
 นาโค ชัณนายุกโก มหาราช ฯ

[๑๘๐๐] คํ สุตฺวา กาดิงโค ตรมาโน
 สงฺกมิ นาคิ สงฺกนฺเตว รณฺเณ
 นาโค ตตฺถเว ปติ ภูมฺยา
 เวยฺยณฺชนิกวโจ ยถา ตถา อหุ นาโค ฯ

[๑๘๐๑] กาดิงคภารทฺวาชํ กาดิงโค พฺราหฺมณํ อิทมโวจ
 ตฺวเมวาสิ สํพุทฺโธ สํพุทฺธญฺเฐ สํพุทฺธสฺสาวั ฯ

[๑๘๐๒] คํ อนธิวาเสนฺโค กาดิงโค พฺราหฺมณํ อิทมโวจ
 เวยฺยณฺชนิกา หิ มยํ พุทฺธา สํพุทฺธญฺโน มหาราช ฯ

[๑๘๐๓] สํพุทฺธญฺเฐ สํพุทฺธิว จ พุทฺธา ลกฺขณํ ชานนฺติ
 อากมพตฺสา หิ มยํ พุทฺธา สํพุทฺ ปรานนฺติ ฯ

[๑๘๐๔] ปหิสิตฺวานํ สมนุโพธิ นานาคฺิริเยหิ วิชฺชมาเนหิ
 มาตาวิเลปนํ อภิหริตฺวา ปาการปริกฺเขปํ กาเรติ

อถ ราช ปายาสิ ฯ

[๑๘๐๕] สํวิจฺวาหสฺสสฺสาณิ ปุปฺพานิ สมนฺนิปาตฺยิ

๓ ส. มหายิตฺวาน ฯ พ. มมายิตฺวาน ฯ

- วรํ กตฺถํ เต ทมฺมิ ยงฺกิญฺจิ มนสิฯ๑
 [๓๘๓๓] วรณฺเจ เม อโท สกฺก สัพฺพภูตานมิตฺตํ
 พาลํ น ปสฺสเส น สฺสฺเน น จ พาลเณ สํวเส
 พาลเณตฺถาปสฺสตาปํ น กเว น จ โรจเย ฯ
 [๓๘๓๔] กิณฺหุ เต อกรํ พาโต วท กตฺถํป การณํ
 เกณ กตฺถํป พาลตฺถํ ทตฺถํ นามิกงฺขติ ฯ
 [๓๘๓๕] อนนฺถํ นยติ ทมฺเมโธ อชฺฐายํ นิยุตฺติ
 ทนฺนโย เสยฺยโส โหติ สมนฺมา วุตฺโต ปกฺกฺกปฺติ
 วินนํ โส น ชานาติ ตาฐุ ทตฺถํ อทตฺถํ ฯ
 [๓๘๓๖] เอตตฺถํ เต สุตฺถํเต ปฏฺฐึเป สฺภาสึเต
 วรํ กตฺถํ เต ทมฺมิ ยงฺกิญฺจิ มนสิฯ๑
 [๓๘๓๗] วรณฺเจ เม อโท สกฺก สัพฺพภูตานมิตฺตํ
 ชีวํ ปสฺสเส สฺสฺเน ชีวํ ชีเรน
 ชีเรนตฺถาปสฺสตาปํ ตํ กเว ตณฺจ โรจเย ฯ
 [๓๘๓๘] กิณฺหุ เต อกรํ ชีโว วท กตฺถํป การณํ
 เกณ กตฺถํป ชีวตฺถํ ทตฺถํ นามิกงฺขติ ฯ
 [๓๘๓๙] นนฺถํ นยติ เมธาวี อชฺฐายํ น นิยุตฺติ
 สฺนโย เสยฺยโส โหติ สมนฺมา วุตฺโต น ปกฺกฺกปฺติ
 วินนํ โส ปชานาติ ตาฐุ เตน สมนาคโม ฯ
 [๓๘๔๐] เอตตฺถํ เต สุตฺถํเต ปฏฺฐึเป สฺภาสึเต

- វរំ កត្តស្យ ពេ តម្កិ យុទ្ធិកិ មនសិទ្ធី ។
 [១៨២១] វរណេ មេ ខត្ត ឥក្ក ឥវុក្កតាននិស្ស
 គតិ រក្ខា វិវត្តេ ឥវិស្សត្តកុម្មនំ បតិ
 ភិវុទ្ធា រាគ្គា ឧបាស្សយេយ្យំ ឥត្ថវុត្ថ ។ យាទា
 កតិ មេ ម ឧបេក កត្តា ណាណុបេយ្យតំ
 កតំ ឥត្ត វរំ វរេ ។
 [១៨២២] ខេត្តនំ ពេ ឥត្តបិគេ បរិវិទ្យេ ឥវាឥតេ
 វរំ កត្តស្យ ពេ តម្កិ យុទ្ធិកិ មនសិទ្ធី ។
 [១៨២៣] វរណេ មេ ខត្ត ឥក្ក ឥវុក្កតាននិស្ស
 ម មំ បុណ្ណ ឧបេយ្យាឥ ខេត្ត ឥក្ក វរំ វរេ ។
 [១៨២៤] ភវិកា វុត្តក្ខន្ធិយាភិ អរា ។ ខត្ត អរិយ
 កត្តនំ ឧបិក្កន្ធិ កិណ្ណ មេ កត្តនេ រាមំ ។
 [១៨២៥] តំ គាភិសំ កេវលន្តំ ឥវុក្កតាននិស្ស
 កត្តា គប្ប ឧបេយ្យេ ខេត្ត ពេ កត្តនេ រាមន្តិ ។
 ឧបិក្កន្ធិ ឥត្តនំ ។

៨ តត្ថការិយឆាតកំ

- [១៨២៦] ខត្តេ កុវុទ្ធិតំ រាឥ វាឥ
 រាត្ថវរណេ ឧបិក្កន្ធិ ឥវុក្កតាននិស្ស
 តត្ថការិយ ឥវុក្កតាននិស្ស

น กิเรว ธาธุ อติเวถภาณํ ๑

[๑๘๒๗] ปปโปติ มจฺโจ อติเวถภาณํ

พฺนุํ วธํ โสภปริทฺทวณฺญ

อตุตฺตานเมว ภรหสฺสี เขตฺถํ

ชาจฺริย ตํ นิภูชณฺนติ โสพฺพะ ๑

[๑๘๒๘] กิเมวาทิ ตฺถุณฺทิตํ อณฺุญฺญํ

กเรยฺยาสํ^๒ ภาตฺวํ กาดิกาย

นคฺโควหิ วตฺถุณฺคณฺญ จินฺ

อยมฺมํ อตุโก พฺหุ ตาทิโสว ๑

[๑๘๒๙] โย ยฺชฺชณฺมานานํ อยฺชฺชณฺมาโน

เมณฺุทฺททฺวํ อจฺจุปฺตํ กฺกฺกฺโค

โส มิสฺสโต เมณฺุทฺทสิเรหิ ตตฺถ

อยมฺมํ อตุโก พฺหุ ตาทิโสว ๑

[๑๘๓๐] จตุโร ชนา โปตฺถกมคฺคเหสุ

เอกณฺญ โปสํ อณฺุรฺกฺขมานา

สพฺพะเว เท ภินฺนสฺสรา สยฺยํ

อยมฺมํ อตุโก พฺหุ ตาทิโสว ๑

[๑๘๓๑] อชา ยถา เวพฺพคฺคณฺพมฺมํ พฺนุชา

อเวกฺขิปปนฺตํ อสฺมิชฺชณฺคจฺฉิ

๑ ส. เขตฺโต ๑ ๒ กเรยฺย สงฺกฺกนฺตมฺมํ ๑

เตเนว คตฺถํ คตํ วิกฺขุตา

อฺยมฺบิ อคฺคโต พหุ คาทิโสว ๑

[๑๘๓๒] นยิเม เทวา นามิ ฅนุพฺพปฺปุตฺตา

มิกา อิมเ อคฺคตวตฺถาภตา อิมเ

เอกญฺจ นํ สํายมาเส ปจฺจนฺตุ

เอกํ ปุณฺณปาตฺราเส ปจฺจนฺตุ ๑

[๑๘๓๓] สํคํ สหสฺสํ ทฺวํ ทฺวํ ภาสิตานํ

กถมฺบิ นาคฺชติ สฺภาสิตสฺส

ทฺวํ ภาสิตํ สํกมาโน กิเลโส

คตฺถมา คฺคณฺทํ กิปรุโส น พาลยา ๑

[๑๘๓๔] ยา เมธํ พฺยาภาสี ปมฺญจเถกํ

คิรีญฺจ นํ ทิมวณฺฑํ นยฺจนฺตุ

อิมญฺจ โข เทนฺตุ มหानสําย

ปาโคว นํ ปาตฺราเส ปจฺจนฺตุ ๑

[๑๘๓๕] ปชฺชุนฺนนาถา ปสฺสโว ปสฺสนาถา อยํ ปชา

คฺควํ นาโกตฺถิมิ^๒ มหาวาชา อมฺหนาถา มม ภวียา^๓

ทฺวํ ญนฺมมณฺณตฺร ฅคฺควา มคฺคโต ฅจฺเจยฺย ปพฺพตํ ๑

[๑๘๓๖] น เว นินฺทา สฺสปริวชฺชยาถ

๑ พ. อคฺคตวตฺถํ คตา เม ๑ ๒ พ. คฺควํ นาโกตฺถิ ๑ ๓ พ. นาโกทํ
ภวียาย เม ๑

นานาชนา เสวิตพพา ชนินท

เยเนว เอโก ตภาเต ปัสส์

เตเนว อญโณ ตภาเต นินทิตาริ ๑

[๑๘๓๗] สพุโพ โตโก ปริจิตเตน อติจิตโต

สพุโพ โตโก จิตฺตวา สมนฺหิ จิตฺเต

ปะจฺเจกจิตฺตา ปุณฺณ สพุพฺพสฺสตา

กตฺถัสส จิตฺตสฺส วเส น วตฺเต ๑

[๑๘๓๘] ตุนฺหิ อหุ กัปฺปิสฺส สภริโย

โยทานิ พยาภาสี ภายสฺส ภโต

โสทานิ มุคฺโต สฺสฺสฺสฺส อโรโค

วาจา กิเรวคฺคฺวตฺติ นรานนฺติ ๑

ตถกาวริยชาตัก อฏฺฐมนิ ๑

๕ รุรมิชาตัก

[๑๘๓๙] ตสฺสํ คามวริ ทมฺมิ นาวริโย ๑ อตฺตงฺกตา

โก^๒ เม ตํ มิคฺคมกฺขาสี มิคานํ มิคฺคมุคฺคํ ๑

[๑๘๔๐] มยฺหํ คามวริ เทหิ นาวริโย ๑ อตฺตงฺกตา

อหํ เต มิคฺคมกฺขิสฺสํ มิคานํ มิคฺคมุคฺคํ ๑

[๑๘๔๑] เขตฺถมฺมิ วนสฺสณฺทมฺมิ อมฺพา สํธา ๑ ปุปฺปนิตา

๑ อภาณิสฺสิตฺตมฺมิ ๑ ๒ พ. โย ๑ ตํ ยุตฺตตฺตริ ๑

- อิมุทโกปภังณณนา เขตุเถโส ตัญจติ มิโค ๑
 [๑๘๔๒] ธนุ อเทวธมฺมํ กตฺวาน อุตฺตํ สมนนฺตฺวาปคมิ
 มิโค จ ทิสฺวา ราชานํ ทฺวโร อชฺฌภาสณ
 อากเมहि มหาราช มา มํ วิชฺฌมิ รเถสภ
 โก นุ เต อิทมกฺขาสี เขตุเถโส ตัญจติ มิโค ๑
 [๑๘๔๓] เสด ปาปจโร โปโส สมนม ตัญจติ อารกา
 โส हि เม อิทมกฺขาสี เขตุเถโส ตัญจติ มิโค ๑
 [๑๘๔๔] สจฺจํ กิเรวมาหุตฺตํ นรา เอกจฺจุจฺยา อีร
 กญฺจํ นิปาวตํ^๒ เสงฺโย น เทวเวกจฺจุจฺโย นโร ๑
 [๑๘๔๕] กิณฺนุ รุรุ คฺรหสฺมิ มิคานํ
 กิํ ปกฺขินํ กิํ ปน มานุสฺสานํ
 ภยํ हि มํ วิมฺหิตินปฺปฺรปฺ
 สจฺจฺวาน ตํ มานุสฺสี ภาสฺมานํ ๑
 [๑๘๔๖] ยมฺพุทฺธวํ วาหเน วุญฺหมานํ
 มโหเทเก สติเต สัมมโสเต
 ตโตนิทานํ ภยมากตํ มม
 ทฺฤโฆ หเว ราช อสฺสพฺภี สจฺจโม ๑
 [๑๘๔๗] โสหิ จตฺตปฺปคฺคตมิมิ วิหฺงคฺมิ
 คณฺฐจฺฉิตฺตํ หทฺเย โธสฺสชฺชามิ

หนามิ ตัม มิคตทพุกั อภิจุจการิ
โย ตาทิธัม กมฺมกตัม น ชาเน ฯ

[๑๘๔๘] ชีวธุส พาสธุส หเว ชนินท
ธมฺโต วรํ นปฺปตฺตํ นติ ชาตุ
กามํ ชรํ คจฺจตุ ปาปชฺชโม
ยญฺจธุส ภคฺคํ ตเทตฺตธุส เทหิ
อหฺมฺจ เต กามกโร ภวามิ ฯ

[๑๘๔๙] อทฺธา รุรุ อญฺญตโร สํคํ โส
โย ทพุกัโน มานุสฺสธุส น ทพุกั
กามํ ชรํ คจฺจตุ ปาปชฺชโม
ยญฺจธุส ภคฺคํ ตเทตฺตธุส ทมฺมิ
อหฺมฺจ เต คามจโร ททามิ ฯ

[๑๘๕๐] สุวิชานํ สีคาคานํ สกฺขนฺตานญฺจ วสฺสธัมมํ
มณฺธสฺสวสฺสธัมมํ ราช ทพฺพิชานตโร ตโต
อมี เจ มญฺญตํ โปโส ฌาติ มิคฺโต สฺชาติ วา
โย ปุพฺเพ สฺสมโน หคฺควา ปจฺจนา สฺมฺปชฺชเต ทิโส ฯ

[๑๘๕๑] สํมาคตา ชานปทา เนคมา จ สํมาคตา
มิกา ธมฺมยานิ ชาทนฺติ ตํ เทโว ปฏฺิเธตฺตุ ฯ

[๑๘๕๒] กามํ ชนปโท มาสี รหฺสญฺจามิ วิณฺธสฺส
น เทววานํ รุรุ ทพฺเพ ทคฺควา อภย ปกฺขินิ ฯ

[១៨៥៣] ម៉ា មេ ឆប្បតោ ចាតិ ម៉ា មំ ឆប្បតោ ចត្ថិ
 អ គេត្វាហំ មិគ្គាឆតុត្ថំ វរំ កត្វា មុត្ថា វាណេតិ ។
 វុរុមិកឆាតកំ អវមំ ។

១០ ឥរាឆាតកំ

[១៨៥៤] ចាត្ថំសេភោ បុរិសំ អ និវុត្តិភេតុយ បណ្ឌិតិកោ
 បត្ថុតាមិ វិវា ចត្វានំ យតា ចិទុដ្ឋំ គតា ចត្ថិ ។
 [១៨៥៥] ចាត្ថំសេភោ បុរិសំ អ និវុត្តិភេតុយ បណ្ឌិតិកោ
 បត្ថុតាមិ វិវា ចត្វានំ ចុក្កា ពត្ថមុក្កា ។
 [១៨៥៦] វាយមេភោ បុរិសំ អ និវុត្តិភេតុយ បណ្ឌិតិកោ
 បត្ថុតាមិ វិវា ចត្វានំ យតា ចិទុដ្ឋំ គតា ចត្ថិ ។
 [១៨៥៧] វាយមេភោ បុរិសំ អ និវុត្តិភេតុយ បណ្ឌិតិកោ
 បត្ថុតាមិ វិវា ចត្វានំ ចុក្កា ពត្ថមុក្កា ។
 [១៨៥៨] កុក្កុប្បន័តិមី អវិ សប្បណ្ឌ
 ចាត្ថំ អ និវុត្តិភេតុយ ឥត្វាគមាយ
 វត្ថុ អិ ធម្មតា ចិវិកា វិកា ។
 ចិវិកាភិកាវិ មនុស្សប្បធម្មតិ ។
 [១៨៥៩] ចិវិកាភិកាវិ វិវា វិវា វិវា វិវា
 អ អិ វិវាភិកា វិវា វិវា វិវា វិវា ។

១ វ. វិវាភិកាវិ វិវាភិកា ។

[๓๘๖๐] สรรพัม ทิวิทศุคคัมมึ ยัม ทุวั อณฺธสฺสวํ ปุเร
 อตฺถนิจิตฺตสฺส ทุวั วิกุกกนฺตมณฺธวสฺส ๑

[๓๘๖๑] โย ตัม วิทศุคคา นรกา สมนุทฺทริ
 สํถาย โยคฺคํ สรรพโก กริตฺตวา
 ทุคฺคชฺชนํ ตัม มจฺจุจฺจุชา ปโมจยิ
 อตฺถนิจิตฺตํ ตเมว วเทถิ ๑

[๓๘๖๒] กิํ ทุวั นุ ตตฺถเถว ตทา อโหสิ
 อุกาหุ เต โกจิ ตัม เขตทกฺขชา
 วิวญฺจณโท นุสฺสิ สัพพทสฺสํ
 ฌาณํ นุ เต พุราหุณณ กิํสฺสรูปิ ๑

[๓๘๖๓] น เจวาทิ ตตฺถ ตทา อโหสิ
 น จาเม เม โกจิ นํ เขตทกฺขชา
 คากาปทานญจ สฺสภาสิตานํ
 อตฺถํ ตทาเนนฺติ ชนินฺท ชีรํ ๑

[๓๘๖๔] อาทาย ปคฺคํ ปรววียชาตัม
 จาเป สรรพัม กิํ วิจิกิञฺจเส ทุวั
 นุณฺโณ สโร สรรพัม ทนฺตุ ชิปฺปํ
 อนนํ หิ เขตํ วรปญฺญ รณฺโณ ๑

[๓๘๖๕] อทฺธชา ปชานามิ อหิมิ เขตัม
 อนนํ มิโค พุราหุณณ ชตฺตยิสฺส

ปุพฺเพ กตญฺจ อปจายมาโน

ตสฺมา มิคํ สรภํ โน หนามิ ฯ

[๓๘๖๖] เนโส มิคโต มหาราช อสุเรโส ทิสฺมุปฺติ

เขตํ หนตุวา มนุสฺสสินฺท ภวตฺสฺส อมราชิปโป ฯ

[๓๘๖๗] สเจ จ ราช วิจิกิञฺชเต ตุวํ

หนตุํ มิคํ สรภํ สหายกํ

สปรตฺตทาโร นรวิระตฺตฺส

คหนตุวา ตุวํ เวตรณํ ยมตฺสฺส ฯ

[๓๘๖๘] กามิ อหิ ชานํปทา จ สพุเพ

ปรตฺตา จ ทารา จ สหายตฺตฺส

คจฺฉนฺตุ ตํ เวตรณํ ยมตฺสฺส

น เทวว หนฺนฺเย มม ปาณตฺสฺส ฯ

[๓๘๖๙] อโย มิคโต กิञฺชคตฺสฺส มยฺหิ

เขตตฺสฺส กตฺตา วิจนฺตฺมิ โฆเร

คํ ตาทิสํ ปุพฺพกิञฺจํ สรณฺโต

ชานํ มหาพฺรหฺเม กถํ หนฺนฺยฺยํ ฯ

[๓๘๗๐] มิตฺตาทิราชิ จิรเมว ชีโว

รชฺชํ อิมิ ชมฺมคฺคฺเชน ปถาสํ

นาริคฺคเณหิ ปวิจารยฺหนฺโต

โมทตฺสฺส รฏฺเฐ ติทฺติเวว วาสโว ฯ

[๑๘๗๓] อกฺโขธโน นิจุจปสฺสนิจิตฺโต
 สัพฺพชาติถิ ปาหุเนถ กิริตฺวา
 ทตฺวา ๑ ภูตฺวา ๑ ยถาอนุภาวํ
 อนินฺทิตฺโต สกฺกมุเปหิ จานนฺติ ๑
 สรรวชาตกัม ทสนัม ๑

คตฺถสฺสทฺธานํ ๑
 วรณนุพ กุสฺสริ สหสฺสวโร
 อถรรณณสฺมึ ทตฺถกปณฺณมโก
 อถ โฬธิ อถิตฺติ สกฺกฏกรินา
 อถ รุรัมมิเคน ปโร สโรโก ๑
 เตรสนิปาตํ นิฏฺฐิตํ ๑

๑ พ. สัพฺพชาติถิ ยาจโยโค วิทิตฺวา ๑

ปถกถาธรรมปิฎก

๑ สาลิเกทธารชาตก

- [๓๘๗๒] สมนุญฺหํ สาลิเกทวํ สัจจ ภาวนาสุตฺติ โภคิย
 ปฏิจเจวเมว เต พุทฺธเม น เต วาเรตฺตมุตฺตโร
 เอโก ๑ ตตฺถ สกฺกโน โย เนถํ สพฺพสฺสทฺทโร
 ภาวฺวา สํถํ ยถากามํ ตฺวเนทฺทาทาย ภาวนาสุตฺติ ๑
- [๓๘๗๓] อสฺสเมตฺต วาตปาสานิ ยถา พชฺเชตฺต ใส ทิโส
 สํวณฺ ๑ นํ ภาวนาสุตฺติ ภาวนาสุตฺติ มมนุติเก ๑
- [๓๘๗๔] เอเต ภาวนา ปิวิตฺวา ๑ ปกฺกมสุตฺติ วิทฺธมมา
 เอโก พทฺธโรตฺตมิ ปาเสน กิ ปาเป ปกฺกม มยา ๑
- [๓๘๗๕] อุตฺตํ นนฺ อณฺเณตํ สัจจ อจฺจุทวํ ตว
 ภาวนา สํถํ ยถากามํ ตฺวเนทฺทาทาย ภาวนาสุตฺติ ๑
 โภจฺจสฺส นนฺ ตตฺถ ปุเรตฺติ สัจจ เวรณฺนํ เต มยา
 ปุญฺโส เม สมนฺ อจฺจุทวํ กุทํ สํถํ นิเชยฺยตฺติ ๑
- [๓๘๗๖] น เม เวรํ ตยา สทฺธิ โภจฺจสฺส มยํ น วิชฺชติ
 อธิณฺ มนฺจามิณฺ ทมฺมิ สมนฺปตฺโต โภจฺจสฺส
 นิธิมํ ตตฺถ นิทฺทามิ เอวํ ชานาหิ โภคิย ๑
- [๓๘๗๗] กิทฺธํ เต อธิณฺทามิ อธิณฺมอจฺจุ ๑ กิทฺธํ

កាហាមិ បុណ្ណាមិ ចន្ទបុកាមិ ។

[៣៨៨២] តៃ កោសិយោ ចតុត្ថមណោ ខុត្តកុត្តោ

ចន្ទនុប្បាសោ បាណ្ឌវាទិស្សន្ទវិគុយោ

ចន្ទនេន បាណេន បស្ចន្ធនុត្តតោ

សុត្តប្បបិយំ សមណបុរាហុមេនេ ទាតិ ។

សាតិកេតារឆាតកំ បធុនំ ។

២ ខុត្តកនិកាយឆាតកំ

[៣៨៨៣] ខុប្បនិយតិកំ មធម្មេ ខុត្តកេ តោតិកមត្តកេ

ចន្ទឆារី វិទុហាមិ ឆុវិកំ បាណោ មេ ខុត្តកេ និរុទ្ទន្ទនុតិ ។

ខោតិកំ មេ តុក្កុច្ចំ អត្ថំ មេ តុក្កុច្ចេ និព្វន្ធមាមិ

កុយ ខុត្តកិយា តៃខុត្តកិយា អ នំ ចន្ទនេនេតិ តៃកេតិ ។

តិណ្ឌិវ វណ្ណិវ និព្វាយាមិ ភតិ ចប្បិប្បនុណោ តុស្តុសាមិ

កុយ ខុត្តកិយា តៃខុត្តកិយា អ នំ ចន្ទនេនេតិ តៃកេតិ ។

វត្ថុស្តុសិវ តេវេ បាតេ ចិរាមិ ខត្តុស្តុនិ វត្ថុតេវេ មមុតិ

កុយ ខុត្តកិយា តៃខុត្តកិយា អ នំ ចន្ទនេនេតិ តៃកេតិ ។

[៣៨៨៤] បាបោ ខៃ រាឆបុត្តតោ យោ មេ ចិទុទិកប្បតិ វរាទិយា

វិទុទិ វណ្ណុត្ថមំ តៃយំ វិកុខោ ធម្មោ តេតិ ។

ចិរំ មមុតិ អត្ថយតៃកំ ប្បិប្បនុណោ រាឆបុត្តតោ កុយ មាតា

៣ តៃ. ខុត្តកេ តោតិកមតេន មនុឆារី ។

โย มยฺหํ หทยโสโก กิंपริสํ อเวกฺขมานาย ๑

อิมํ มยฺหํ หทยโสโก ปฏิมุญฺเจตุ ราชปฺปุตฺตํ ทว ชายา

โย มยฺหํ หทยโสโก กิंपริสํ อเวกฺขมานาย ๑

มา จ ปฺปุตฺตํ มา จ ปตํ อทฺทกฺขิ ราชปฺปุตฺตํ ทว มาตา

โย กิंपริสํ อวชิ อทฺธํกํ มยฺหํ กามาหิ ๑

มา จ ปฺปุตฺตํ มา จ ปตํ อทฺทกฺขิ ราชปฺปุตฺตํ ทว ชายา

โย กิंपริสํ อวชิ อทฺธํกํ มยฺหํ กามาหิ ๑

[๓๘๘๕] มา ทฺวํ จนฺเต โรทํ มา โสจํ วนตนิมิตฺตกฺขิ

มม ทฺวํ เหนติ ภริยา ราชกฺขเ ปฺปิตา นาริภิ ๑

[๓๘๘๖] อมํ นฺนาหํ มริสฺสํ นาทํ ราชปฺปุตฺตํ ทว เหนสฺสํ

โย กิंपริสํ อวชิ อทฺธํกํ มยฺหํ กามาหิ ๑

[๓๘๘๗] อมํ ภริเย อมํ ชีวิตฺตคามิเก กิंपริสํ คจฺฉ หิมวณฺตํ

ตาทิสฺสคฺคฺครโฆสนา อณฺเณ ตํ มิกา มริสฺสํนฺติ ๑

[๓๘๘๘] เต ปพฺพตา ตา จ กนฺทวรา ตา จ ทิริคฺคฺคาโย

ตคฺคํ ตํ อปสฺสํนฺตํ กิंपริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑

เยสฺสํ ปพฺพเตสฺสํ มยํ เขกโต อภิรมิมฺหา

ตคฺคํ ตํ อปสฺสํนฺตํ กิंपริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑

เต ปณฺณสฺสํนฺตาทา มณฺเณยา วาพมิเตหิ อญฺจิณฺณา

ตคฺคํ ตํ อปสฺสํนฺตํ กิंपริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑

๓ อมํ คาถา สพฺพโปตฺตเกสฺสํ น ทิสฺสํนฺติ อฏฺฐกถายํ ปน ทิสฺสํนฺติ ๑

เต ปุပ္ผสฺสเนตฺตา รณณียา วาพมิเตหิ ธนุจิญญา
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 อจฺจุณา สจฺจุณํทํ ภิรฺวณนทโย กุสฺสุมาริกิณฺณโสตาโย
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 นีถานิ หิมวโต ปพฺพตฺสฺสํ กุญฺญานิ ทสฺสํนํยานิ
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 ปีตานิ หิมวโต ปพฺพตฺสฺสํ กุญฺญานิ ทสฺสํนํยานิ
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 ตมฺพานิ หิมวโต ปพฺพตฺสฺสํ กุญฺญานิ ทสฺสํนํยานิ
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 ตฺจุฏฺถานิ หิมวโต ปพฺพตฺสฺสํ กุญฺญานิ ทสฺสํนํยานิ
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 เสถานิ หิมวโต ปพฺพตฺสฺสํ กุญฺญานิ ทสฺสํนํยานิ
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 จิตฺตฺวานิ หิมวโต ปพฺพตฺสฺสํ กุญฺญานิ ทสฺสํนํยานิ
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 ยถุชฺชกณฺเถวึเต คณฺฐมาทเน โอสฺสํเรหิ สจฺจุณฺณเน
 ตคฺคฺกํ ทํ อปฺสฺสํนํทํ กิํปฺริสํ กถํ อหํ กาสํ ๑
 กิํปฺริสํเสวึเต คณฺฐมาทเน โอสฺสํเรหิ สจฺจุณฺณเน

๑ อหํ คาสา สจฺจุณฺณโสตาโย ทิสฺสํทิสฺสํ อจฺจุณฺณโสตาโย ปน น ทิสฺสํทิสฺสํ ๑

๓๘๘๓] ปกิณณกนิปาเต คติย มหาอุกกุสชาตัก

๓๗๓

คตฺถํ คํ อปฺปสฺสํ ตํ กิปริสํ กถํ อหํ กาสํ ฯ

[๓๘๘๔] วนฺเต เต (ปาเท) อยิรพฺพรุเม โยเม อิจฺฉิตํ ปตํ วราภิยา
อมเตน อภิสฺสิจฺฉิ สฺมาคตสฺมึ บิยฺยตเมเน ฯ

[๓๘๘๕] วิจฺจรณทานิ คิริวณฺณทโย กุสฺสุมภิกิณฺณโสตาโย
นนานาทุมวสฺสโน บิยฺยวทา อณฺณมณฺณสฺสํ ตํ ฯ
จนฺทกิณฺณรชาตักํ ทุติยํ

๓ มหาอุกกุสชาตัก

[๓๘๘๖] อุกฺกา มิถาจา พนฺธุติ ทํเป
ปชา มม ชาทิกุํ ปตฺถณฺนติ
มิตฺตํ สฺหายญฺจ วเทหิ เสนก
ชาจิกฺข ฌาติพฺยสฺสํ ทิฆานํ ฯ

[๓๘๘๗] ทิโส ทิฆานํ ปวโรสฺสํ ปกฺขิ จ
อุกฺกุสฺสราช สฺรณํ คํ อุเปมิ
ปชา มม ชาทิกุํ ปตฺถณฺนติ
อุทฺทา มิถาจา ภว เม สฺสุชาเย ฯ

[๓๘๘๘] มิตฺตํ สฺหายญฺจ กโรนฺติ ปณฺทิตา
กาเถ อกาเถ สฺสุเมสฺसानา
กโรมิ เต เสนก เขตมคฺคํ

๓ ส. โปตฺถเกเยว อคฺคิ ฯ

ចរិយោ អិ ចរិយស្ត ករិកា កិកុំ ។

[១៨៨៥] បំ កិកា កិកុំ ចនុក្កប្បកេ
ចរិយស្ត ចរិយេន កតំ គយិកំ
ចតុត្ថានុកុំ ភា មា ចតុត្ថ
តតុត្ថ បុត្តេ គយិ ឆីវមា ។

[១៨៨៥] គមេវ រក្ខាវរណំ ករិកា
ឥវរិកា អំ នុត្ថានិ
ករិកា កេ ឥវរិ ឥវា
បាណំ ឥវរិ ឥវរិ ឥវរិ ។

[១៨៨៦] ឥតុត្ថករិ កម្មមកា ចនុត្ថ វិកុត្ថ
ចតុត្ថ ករិ បុត្តេ ចតុត្ថ ចនុត្ថ ចនុត្ថ ។

[១៨៨៧] កុតាបិ កេ ឥតា ឥតុត្ថ
កិកុត្ថ កម្មមកា បុត្តេ ឥតុត្ថ
បុត្តេ កម្មមកា កិកុត្ថ ឥតុត្ថ
ចតុត្ថ ករិ កម្ម ករិ ។

[១៨៨៨] ចនេ ចនេ ក ចតុត្ថ ក
កិកុត្ថ ឥតុត្ថ ករិកា បុត្តេ
ករិកា កេ ឥតុត្ថ កេតុត្ថ
ចរិយោ អិ ចរិយស្ត ករិកា កិកុំ ។

[១៨៨៩] ចនុត្ថកុត្ថ កាត កុំ កិកុំ

ปฺกฺโต ปิตุ จรติ อตฺถจริยัม
 อหัม จริสฺสํสามิ ทเวว อตฺถํ
 เตนสฺส ปฺกฺเต ปฺริตฺตายมาโน ๑

[๓๘๐๐] อทฺธา หิ ตาตํ สํตเมสฺส ฐมฺโม
 ปฺกฺโต ปิตุ จเร อตฺถจริยัม
 อปฺเปว มํ ทิสฺสวาน ปวทฺธมฺมกายนํ
 เตนสฺส ปฺกฺตานิ น เหฬเยยฺยํ ๑

[๓๘๐๑] ปฐฺม มนุสฺสํ นิกวฺรเตยฺยํ
 ภยฺยฺยิตา เตยฺยํมฺปพฺพชนฺติ
 ปฺกฺตา มมฺยฺยว คตฺติมากโตสฺมิ
 ตฺวํ โนถิ ราชา ภว เม สฺสฺชาย ๑

[๓๘๐๒] กโรมิ เต เตนทฺธ เอตฺมตฺถํ
 อายามิ เต ทํ ทิสฺสํ วชฺชาย
 กถํ หิ วิญฺญํ พหุสฺมปฺชาโน
 น วายเม อตฺถชนสฺสํ กุตฺติยา ๑

[๓๘๐๓] มิตฺถํ กยิราถ สฺสฺหทยญฺจ
 อยิรญฺจ กยิราถ สฺสฺชากมฺมาย
 นีวตฺถโกโสว สฺสฺเวภินฺนุคฺคา
 โมทาม ปฺกฺเตหิ สฺมจฺจิกฺกตา ๑

[๓๘๐๔] สกฺมิตฺตสฺสํ กมฺเมเน สฺสฺหายสฺสํสาปถายิโน

กฤษณคณตปฤษณติ โดมหัสสา หทยงฺคณั ฯ

[๓๘๐๕] มิตฺตํ สหายํ อริคณฺม ปณฺทิตุ

โส ภุชฺสตี ปุตุตํ ปสฺสุ ฐนํ วา

อหฺมจ ปุตุตา จ ปตี จ มยฺหิ

มิตฺตานุกมฺปาย สมนฺจสิฏฺฐตา ฯ

ราชวตา สรวตา จ อตุโถ

สมนฺปนฺนสฺสขิสฺส ภวนฺติ เหตุ

โส มิตฺตวา ยสฺวา อุกฺกตฺตฺโต

อสฺมิมฺญจ โถเก โมทติ กามกามิ ฯ

[๓๘๐๖] กรณียานิ มิตฺตานิ ทถิทฺเตนํปี้' เสนก

ปสฺสุ มิตฺตานุกมฺปาย สมนฺคณฺมหา สณฺฑาทเก ฯ

สฺฐเรน พทวนฺเตน โย มิตฺตํ กุรุเต ทิโส

เอวํ โส สฺสขิตฺโต โหติ ยถาหิ คุวณฺญจ เสนกาทิ ฯ

มหาอุกฺกสฺสชาติกั ตติยํ ฯ

๔ อุทฺทาลกชาติกั

[๓๘๐๗] ขราชินา ชฺฐิตา ปงฺกทฺนฺตา

ทุมฺมกฺขรฺรปา เย มนฺตํ ชปฺนฺติ

กจฺจิ นุ เต มานุสฺสเก ปโยเค

อิทํ วิทฺฐ ปริมุตฺตา อปายา ฯ

[๓๘๐๘] ปาปานิ กมฺมานิ กเรยฺย ราช
 พหุสฺสโต เจ น จเรยฺย ฌมฺมํ
 สหสฺสเวโทมํ น ตํ ปฏิจฺจ
 ทุกฺขา ปมฺญฺเจ จรณํ อปฺตฺวา ฯ

[๓๘๐๙] สหสฺสเวโทมํ น ตํ ปฏิจฺจ
 ทุกฺขา ปมฺญฺเจ จรณํ อปฺตฺวา
 มณฺณานิ เวทา อมฺตา ภวนฺติ
 สํยมนํ จรณญฺเอยว สํจุจํ ฯ

[๓๘๑๐] นเหว เวทา อมฺตา ภวนฺติ
 สํยมนํ จรณญฺเอยว สํจุจํ
 กิตฺติญฺจ ปปฺโปติ อธิจฺจ เวเท
 สฺมุทฺติํ ปุณฺณติ จรณน ทนฺโต ฯ

[๓๘๑๑] ภจฺจา มาตา ปิตา พนฺธุ เยน ชาโต สฺวเยว โส
 อุกุททาถโก อหํ โภโต โสตุณฺณกฺกตวสฺสโต ฯ

[๓๘๑๒] กถํ โภ พฺราหฺมโณ โหติ กถํ ภวติ เกวธํ
 กถญฺจ ปรีนิพฺพานํ ฌมฺมญฺโส กิณฺติ อจฺจุจฺติ ฯ

[๓๘๑๓] นีรํ กตฺวา อคฺคิมาทาย พฺราหฺมโณ
 ชาโปสฺสญฺจ ยสฺส อสฺสเสติ ยฺยํ
 เขวฺงกโร พฺราหฺมโณ โหติ ฌมฺมํ
 ฌมฺเม จิตฺเต เตน อมาปยฺยํ ฯ

- [๑๘๓๕] น สัจจิ เสงฺฆเนน อตฺถิ นมี เกวถิ พฺราหฺมโณ
 น เจว อตฺถิ โสวจํ นมี โส ปรินิพฺพุโต ฯ
- [๑๘๓๕] กถํ โภ พฺราหฺมโณ โหติ กถํ ภวติ เกวถิ
 กถญฺจ ปรินิพฺพานํ ชมฺมญฺโส กิณฺติ วุจฺจติ ฯ
- [๑๘๓๖] อเชตฺตพฺพชฺช อมโม นิราโส
 นิตฺตโณปายโป ภวโณภวโณ
 เอยฺยงโร พฺราหฺมโณ โหติ เวมํ
 ชมฺเม จิตฺเต เตน อมาปยฺยสุ ฯ
- [๑๘๓๗] ขตฺติยา พฺราหฺมณา เวสฺสสา สัจฺจทา จณฺหาตปฺกุกฺสา
 สพฺเพว โสวตา ทนฺดา สพฺเพว ปรินิพฺพุตา
 สพฺเพสํ สติญฺจาทนํ อตฺถิ เสงฺโยถ ปามีโย ฯ
- [๑๘๓๘] ขตฺติยา พฺราหฺมณา เวสฺสสา สัจฺจทา จณฺหาตปฺกุกฺสา
 สพฺเพว โสวตา ทนฺดา สพฺเพว ปรินิพฺพุตา
 สพฺเพสํ สติญฺจาทนํ นตฺถิ เสงฺโยถ ปามีโย ฯ
- [๑๘๓๙] ขตฺติยา พฺราหฺมณา เวสฺสสา สัจฺจทา จณฺหาตปฺกุกฺสา
 สพฺเพว โสวตา ทนฺดา สพฺเพว ปรินิพฺพุตา
 สพฺเพสํ สติญฺจาทนํ นตฺถิ เสงฺโยถ ปามีโย
 ปสฺสตุํ จรติ พฺรหฺมณฺณํ โสวตฺถิยกฺขวํสํ ฯ
- [๑๘๔๐] นานารตฺเตหิ วตฺเตหิ วิมานํ ภวติ ฉาทิตํ
 น เตสํ ฉายา วตฺถานํ โส ราโค อนุปฺชชฺช

เอวเมว มนุสฺสํเสถํ ยทา สฺสชฺฌนุติ มาณวา
 น เคถํ ชาตํ ปุณฺณนุติ ฌมฺมมณฺเณย สฺสพฺพตาติ ฯ
 อทุทาทกชาตกํ จตุตฺถํ ฯ

๕ ภิสชาตกํ

[๓๘๒๓] อสฺสํ คจํ รัชตํ ชาตรูปํ
 ภริยญฺจ โส อธิ ธมฺมํ มนาปํ
 ปุตุเตหิ ทาเวหิ สมนฺจติ โหตุ
 ภิสํนิ เต พุราหุณฺณ โย อหาสิ ฯ

[๓๘๒๔] มาตญฺจ โส กาสฺสิกจฺจนฺทญฺจ
 ชาเวตุ ปุตุตสฺสํ พหุ ภวนฺตุ
 กาเมสฺสํ ติพฺพํ กุรุตํ อเปกฺขํ
 ภิสํนิ เต พุราหุณฺณ โย อหาสิ ฯ

[๓๘๒๕] ปหุตรณฺโณ กสิมา ยสฺสํ
 ปุตุเต คิหิ ฌนิมา สพฺพกาเม
 อโย อปสฺสํ ฆรมาวสาตุ
 ภิสํนิ เต พุราหุณฺณ โย อหาสิ ฯ

[๓๘๒๖] โส ชตุติโย โหตุ ปสฺสยฺหการํ
 ราชาธิราชวา พตฺวา ยสฺสํ

๓ เคถํ ชาตํ ปญฺญนุตฺติยํ ฯ พ. น เคถํ ชาติ สฺสชฺฌนุติ ฯ

- ส จาตุรนต์ มหิมาวสาตุ
 ภิสานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ
- [๓๘๒๕] โส พุราหุมน โหตุ อวิตราค
 มุหุตตนกขตตปเลตุ ยุตโต
 ปุเชตุ น รฐสปต ยสสัส
 ภิสานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ
- [๓๘๒๖] อชฺฌายกั สพุตมมุตเวท
 ตปสฺสสิน มณฺณตุ สพุตโตโก
 ปุเชนตุ น ชานปทา สเมจจ
 ภิสานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ
- [๓๘๒๗] จตุสสทํ ความวรั สมิทข
 ทินนณฺหิ โส ญชฺชตุ วาสเวน
 อวิตราค มรณํ อเปตุ
 ภิสานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ
- [๓๘๒๘] โส ความณิ โหตุ สหายมชฺฌ
 นจฺเจหิ คีเตหิ ปโมทมาโน
 มา ราชโค พุยสนมตตฺถ กิณฺณิ
 ภิสานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ
- [๓๘๒๙] ยํ เอกราชา ปจฺฉิ วิชิตฺวา
 อิตฺถิสสฺสํ จเปตุ อคฺคํ

ถึมนนฺตึนํ ปวรา ภวาทุ
ภิกฺษานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ

[๓๘๓๐] ทาสึนํ หิ ตํ สํ พุพฺพสํมาคคานํ
ภุญฺชเยยฺย ตํทํ อวิกมฺปมานา
จราตุ ตาเมว วิกตฺตมานา
ภิกฺษานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ

[๓๘๓๑] อวาสโก โหตุ มหาวิหาเร
นวกมฺมิโก โหตุ กชฺชกตายํ
อาโถกสฺสญฺธี ทิวสํ กโรตุ
ภิกฺษานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ

[๓๘๓๒] โส พฺชฺชตฺตํ ปาสสฺสเทหิ นพฺภิ
รมนฺนา วนา นียฺยตฺตํ ราชชานํ
คฺคฺคฺคเทหิ โส หมฺมตฺตํ ปาจเนหิ
ภิกฺษานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ

[๓๘๓๓] อตฺตกฺกมาถิ ติปปกณฺณวิทฺโธ
ถฺจฺจิทฺโต สบฺบปมฺมํ อฺเปตฺตํ
สํกณฺณํ พทฺธโร วิสฺสํ จราตุ
ภิกฺษานิ เต พุราหุมน โย อหาสี ฯ

[๓๘๓๔] โย เว อนนฺทํ นนฺทสฺสญฺติ อาท

กาเมว โส ฌกฏ ฌกฏชฏ ๑
 อกรรมชฎ เมณ ฌกฏ
 โย วา โจนโต ฌกฏ กณกฏ ๑

[๑๘๓๕] ยเทศมานา ฌกฏ โจน
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ๑

[๑๘๓๖] กาเมศ ฌ ฌกฏ ฌกฏ ๑
 กาเมศ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ชาติ
 กาเมศ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ
 ปาปานิ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ๑
 เท ปาปฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ๑

[๑๘๓๗] ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ๑
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ
 ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ๑

[๑๘๓๘] น เท ฌกฏ ฌกฏ ฌกฏ ๑

น พนฺธวโน ปน เต สหยา
 กิสมิ ปวณฺณํ สหสฺสเนตฺต
 อิตฺถิ คุงฺ กิพฺพิ เทวราช ฯ

[๑๘๓๘] อาริโย เมถิ ปิตา ฯ มยฺหํ
 เขถา ปติจฺจสา ขตฺติสฺส พุทฺธเม
 เขกาปรารํ ขม ภูริปณฺณ
 น ปณฺธิตา โกรพตา ภวนฺติ ฯ

[๑๘๔๐] สฺวาตฺถิ อิตฺถิํ เขภคฺคํ
 ยํ วาสํ ภูตปติทฺธสํ
 สพุเพว โภโกโต สฺมฺนา ภวนฺตุ
 ยํ พุราหฺมณเณ ปจฺจุปาถิ ภิกฺขุชาตํ ฯ

[๑๘๔๓] อหฺมจํ สํวิปฺยุโต ฯ โมคฺคตฺถนาโน ฯ กสฺสโป
 อหฺมจฺโห ปุณฺณนํนฺโต คทาสุํ สคฺค ภาตโร ฯ
 ภคิณํ อปฺปตฺตวณฺณา ทาสี ชฺชชฺชคฺคฺคฺวรา คทา
 จิตฺโต คหปติ ทาสี ยถฺว สํวาคิโร คทา ฯ
 ปาติเตยฺโย คทา นาคิ มชฺชโท สฺวชฺชวณโร
 กาฬุทายี คทา สกฺโก เขวํ ธาเวถ ชาตกนฺติ ฯ
 ภิกขุชาตกํ ปญจมนํ ฯ

๖ สรรุจิชาตกั

- [๓๘๔๒] มเหสี รุจิโน ภริยา อานัศา ปจมี อหิ
 ทธ วจสธสทธานิ ยัม มัม สรรุจิ อานนิ ๑
 ส่าหิ พราหฺมณ ราชานัม เวเทหิ มินฺนิคฺคหิ
 นากิชานามิ กาเยน วาจาเย ชุท เจตธ่า
 สรรุจึ อติมณฺเฑิตฺถ อากิ วา ยทิวา รโห ๑
 เอเตน สจฺจวชฺเชน ปุคฺคโต อุปฺปชฺชตัม อิสเส
 มุถ่า เม ภณมานาย มุทฺธา ผลตฺถ สทฺตธา ๑
- [๓๘๔๓] ภตฺถ มหาลา สสฺสํ มียา มาตา มิตา ๑ สสฺสํโร
 เต มัม พุทฺธเม วิเนตาโร ยาว อฏฺฐจํ สํวิคิ ๑
 ส่าหิ อหิธารินิ กามธ่า ธรรมจารินิ
 สกฺกจฺจํ เต อุปฺปจฺจาสึ รคฺคินฺนิทฺถวมคฺคินฺนิทฺธา ๑
 เอเตน สจฺจวชฺเชน ปุคฺคโต อุปฺปชฺชตัม อิสเส
 มุถ่า เม ภณมานาย มุทฺธา ผลตฺถ สทฺตธา ๑
- [๓๘๔๔] โสฬสฺสคฺคธสทธานิ สหภริยานิ พราหฺมณ
 ตาสฺส อิตฺถธ่า วา โกโร วา นาทุ มยหิ กุทาจณิ ๑
 หิเตน ตาสฺส นนฺทามิ น ๑ เม กาจิ อุปฺปียา
 อคฺคตฺถานํจํนุกมฺปามิ สทฺทา สพุทฺธา สปคฺคิโย ๑
 เอเตน สจฺจวชฺเชน ปุคฺคโต อุปฺปชฺชตัม อิสเส
 มุถ่า เม ภณมานาย มุทฺธา ผลตฺถ สทฺตธา ๑

- [๓๘๔๕] ทาเส กมฺมกเร โปเส เยจฺจเว อนฺชวโน
 โปเสมิ สหฺมเมเน สทา ปมุทิตินทฺริยา ฯ
 เอเตน สจฺจวชฺเชน ปฺตุโต อฺปฺปชฺชคํ อีเส
 มุสฺสา เม ภณฺมานาย มุทฺธา ผลฺลํ สํคฺคธา ฯ
- [๓๘๔๖] สมนฺเน พฺราหฺมณฺเ จาบี อญฺเฆ จาบี วณฺนิพฺพเก
 คปฺเปมิ อนฺนปानเน สทา ปยตฺปาณินิ ฯ
 เอเตน สจฺจวชฺเชน ปฺตุโต อฺปฺปชฺชคํ อีเส
 มุสฺสา เม ภณฺมานาย มุทฺธา ผลฺลํ สํคฺคธา ฯ
- [๓๘๔๗] จาตุทฺถสํ ปญฺจทสํ ยา จ ปกฺวสฺสํ อญฺจํ
 ปาฏิหาริยปฺกฺวญฺจ อญฺจํจกฺกสฺสํมาหิตํ
 อฺปฺโปสํ อฺปฺวสํมิ สทา สํเสสฺสํ สํวฺคา ฯ
 เอเตน สจฺจวชฺเชน ปฺตุโต อฺปฺปชฺชคํ อีเส
 มุสฺสา เม ภณฺมานาย มุทฺธา ผลฺลํ สํคฺคธา ฯ
- [๓๘๔๘] สํพฺเพว เต ธมฺมคฺคณา ราชปฺตฺติ ยสฺสํสํนิ
 สํวชิชฺชนฺติ คฺคิ ภาทฺเต ये คฺควํ กิถฺเตสํ อคฺคฺคิ ฯ
 ชคฺคิโย ชาตีสํปฺนโน อภิชาโต ยสฺสํสํมา
 ธมฺมราชา เวเทหํ ปฺตุโต อฺปฺปชฺชเต คว ฯ
- [๓๘๔๙] ทุมฺมิ วัชฺชตฺถโร อฆะ เวหายสฺสํจํจิโต
 มนฺญญํ ภาสฺเส วาจิ ยํ มยฺหํ ททฺยจฺจํ ฯ

เทวตา นุถิ สัจจกถา อิติ วามี มหิทธิโก
 โก วาสิ ตวั อนุปปตฺโต อตฺตนา เม ปเวทย ๑
 [๓๘๕๐] ยิ เทวตฺตมา วนฺทนฺติ สัจจมฺมาย สฺมาคตา
 โสหิ สกฺโก สหสฺสโก อากโตสมิ ทวฺนฺติเก ๑
 อิตฺติโย ชฺวโลกสมิ ยา โหนฺติ สฺมาจารินิ
 เมธาวินิ สฺตถวตี สัจจสฺสเทวา ปติพฺพตา ๑
 คาทิสาย สฺเมธาย สัจจกถมฺมาย นาวินา
 เทวา ทสฺสณฺมายนฺติ มานุสฺสียา อมานุสฺสา ๑
 ตวฺณฺจ ภทฺเต สฺสจฺฉนฺเนน ปุพฺเพ สฺสจฺฉิตฺเตน ๑
 อิตฺ ราชกฺเต ชาตา สัพฺพกามสมิทธิํ ๑
 อยฺณฺจ เต ราชปฺตฺติ อญฺญคฺคโ
 เทวโลกปฺตฺติ ๑ กิตฺติ ๑ อิตฺ ชฺวเต ๑
 จิวั สฺเมธ สฺสอินิ รมฺมมคฺคินิ ปาถย
 เขธํ ทิตฺติ ยามิ มียิ เม ทว ทสฺสณฺมายนฺติ ๑

สัจจชาตกิ ฌฐํ ๑

๗ ปณฺจโปสถิกชาตกิ

[๓๘๕๑] อปฺโปสฺสโกโกทานิ ตวั กโปต
 วิทฺธกมฺ น ทว โภชนคฺคโ
 ขุทฺทํ มีปาดิ อธิวาสยฺนโต

กตฺมา ภวโปสถิกโก กโปต ๑

- [๓๘๕๒] อหํ ปุเร ติพุทฺธโคต กโปติยา
 ตสฺมึ ปเทสฺมุหิ อุกุ รามม
 อตฺตคฺคหิ สํกฺกนิโก กโปติ .
 อกามโก ตาย วินา อโหสิ ๑
 นานาภาวา วิปฺปโยเคน ตสฺสํ
 มโนมยํ เวทน เวทยามิ
 ตสฺมา อหํโปสถ ปาตยามิ
 ราโค มมํ มา ปุณฺรามาตี ๑

- [๓๘๕๓] อนุชฺชคามิ อุตฺต ทุชฺชว
 ทาสาอฺกุโร โฆววิโสติ สปฺป
 ชฺชทํ มีปาสํ อธิวาสยฺนโค
 กตฺมา ภวโปสถิกโก นุ ทึช ๑

- [๓๘๕๔] อุตฺตโก อหุ พตฺวา คามิกตฺส
 จตฺตกฺก วณฺณพตฺตปฺปโน
 โส มํ อตฺตมํ ตํ กุมฺภีโค อทฺถิ
 ทฺตฺตภาตฺตโน มรณํ อปาคา ๑
 ตโต ชนา นิทฺตมิตฺตฺวาน คามา
 กนฺทิตฺตฺวา โรทิตฺตฺวา อปฺกมฺมิตฺตํ
 ตสฺมา อหํโปสถ ปาตยามิ

โกโธ มนํ มา ปุณฺรภาคมาสี ๑

[๓๘๕๕] มตาน มํตานิ พหุ สุตฺตานิ

มณฺเฑนรูปํ ทว โภชเนคํ

ชฺชทฺทํ ปิปาตํ อธิวาทยนฺโต

กตฺตมา ภวโปสฺสติโก สีคาล ๑

[๓๘๕๖] ปวิสฺสํ กุจฺฉิ มหโต คชสฺส

กุนฺนเป รโต หตฺถิมํเสตฺถ คิทฺโธ

อุนฺนโห ๑ วาโต ติธิณา ๑ รตฺถิมิโย

เต โสธยํ ตสฺสํ กวีรํมคฺคํ ๑

กีโส ๑ ปญฺช ๑ อหํ ภทฺตเต

น เม อหุ นิภฺชมนาย มคฺคโต

มหา ๑ เมโข สหสา ปวสฺสตี

โส เตมฺหิ ตสฺสํ กวีรํมคฺคํ ๑

คโต อหํ นิภฺชมิตํ ภทฺตเต

จนฺโต ยถา ราหุชฺชา ปนฺตโต

ตสฺมา ชหโปสฺสธ ปาตยาเม

โตโก มนํ มา ปุณฺรภาคมาสี ๑

[๓๘๕๗] วมฺมิกถุปสฺสํ กิปปิตฺติกานิ

นิปโปถยนฺโต ทฺวํ ปุเร จราตี

ชฺชทฺทํ ปิปาตํ อธิวาทยนฺโต

กสฺมา ภวโปสถิกโก นุ อจฺจน ๑

[๓๘๕๘] สกํ นิเกตํ อตีหะยาโน

อตุริจฺจนตาย มตตํ อคฺคจฺฉิ

คโต ชนา นิภฺชมิตฺตฺวาน คามา

โกทณฺฑเกณ ปวิโปถยิสฺสุ มํ ๑

โส ภินฺนสฺโส รุหิรมภฺชิตฺตฺโค

ปจฺจาคมาสี สสกํ นิเกตํ

คสฺมา อหโปสถ ปาถยามิ

อตุริจฺจนตา มา ปุณฺราคมาสี ๑

[๓๘๕๙] ยํ โน อปฺปจฺฉิตฺตํ ตฺวํ ภาทฺหเต

สพฺพเพว พฺยากริมฺหา ยถาปชานํ

มยฺมบี ปฺปจฺฉาม ตฺวํ ภาทฺหเต

กสฺมา ภวโปสถิกโก นุ พฺรหฺเม ๑

[๓๘๖๐] อนฺนปตฺติโค มม อสฺสํสมฺหิ

ปฺปจฺเจกพฺพุโ มฺหุคฺคํ นิสฺสีทิ

โส มํ อเวทํ คตฺติมากตฺติญฺจ

นามญฺจ โกคฺคํ จรณญฺจ สพฺพํ ๑

เอวมฺบีหิ วนฺทิ น คสฺสํ ปาเท

น จาบีหิ มานคเตน ปฺปจฺฉิ

คสฺมา อหโปสถ ปาถยามิ

ປະມຸດຕະວ ວິຈຸດສິ ພຸນສຸຕະມາ ຯ

[๓๘๖๕] ภาณานิปาตา วิรทสูตร . พุทธิ
อภยญ . โย สัพพัญญุเตสุ เทติ
ปุญฺญานิ ตํ โมจฺจาสฺสเนตฺตํ
อิตฺติ อุตฺโต กิํ อภยเต สฺสํ โส ๑

[๓๘๖๕] ปาณาติปาตา วิรตธัมมํ พุทฺธิ
 อภยญฺจ โย สพุทฺธเกตฺส เทติ
 ทิฏฺฐเชว ธมฺเม ลภเต ปถํ
 สกคคญฺจ โส ยาคิ สรรเวนา ๗

[๓๘๖๖] น สันติ เทวา อิติ อาหุ เอเก
อิเรว ชีโว วิภवं ชุเปติ
ตถา ผถ์ สุกตทกุกขานํ
ทตฺตูปฃฃตตตตตตตตตตตตตตตต
เตสํ วโจ อรหตํ สํกตทาโน
คตฺตมา อหํ สกฺกเน พารชามิ ฯ

[៣៨២២] កុណុតោ ឧ សុរិយោ ឧ ចុរិកោ សុភស្តុតណា
កកុណុតិ ឧ ភាសយនុតតិកុខេ
ឱមស្តុត ឧ ភាសយនុតតិកុខេ
កកុណុតោ ឧ ភាសយនុតតិកុខេ ។

[๓๘๖๘] จนุโท จ สตรีโย จ ชุโก สุกตสนา.

ปฺจุณาหิ ยํ เต มนโส มียํ สียา
เต ตํ ปวกฺขนฺติ ยถาปชานํ
อิมุตฺตํ โถกุตฺตํ ปฺรตฺตํ จตฺตํ ๑

[๑๘๗๒] ตจฺจํ ชินฺณํ อฺรโค ปฺรณํ
ปณฺทฺตฺตํ หริโต ทฺวโม
เฮตฺตฺตํ โน มม ตฺตฺตฺตํ
ชหามํ ตฺตฺตฺตํ ๑

[๑๘๗๓] เอ จามิ เม ตฺตฺตํ อตฺตํ พนฺชา
ตฺตํ เนกานิ นิเวตฺตํ
เตตํ อหํ ตฺตฺตํ
โมกฺขนฺติ เต อจฺจํ ตํ นิเกตํ ๑

[๑๘๗๔] ตฺตฺตํ ปาตฺตํ อตฺตํ
พาเรตฺตํ โมรฺตฺตํ ยตฺตํ
พนฺทฺตํ โมรฺตฺตํ ยตฺตํ
ทฺตฺตํ ปนฺทฺตํ ยถาํ ปนฺทฺตํ
มหาโมรฺตฺตํ อจฺจํ ๑

๕ ตจฺจนฺตฺตฺตฺตํ

[๑๘๗๕] ยเทตฺตํ วิจฺจิมหา ปพฺพตานิ จ

๑ ตํ ปตฺตํ ๑ พ. ปตฺตํ ๑

๑๘๘๕] ปกิณณกนิปาเต นวมี ศกฺขสฺสกรชาตกั

๓๘๓

[๑๘๘๖] น เม ทาสา น วิชฺชนฺติ พถํ กาเย สโมหิตํ

ฌาตํ ๑ ทิสฺวาน สมนฺติ เอกโต

คฺคฺมา ๑ ฉายามิ วณฺหิ เอกโก ๑

อิมสฺสํ ยนฺติ ทิสฺสํ ปุเร

ภยฺยฺยิตา เณคเวสีโน ปุณฺ

เตทานิ สํคฺคฺม วสนฺติ เอกโต

ยตฺถจฺจิตา ทุปฺปสฺสชฺช เต มยา

ปริณายกสฺมฺปนฺนา สหิตา เอกวาทีโน

เต มํ สมนฺคฺคา ทิสฺสํ คฺคฺมา เณ น ปตฺถเย ๑

[๑๘๘๗] เอโกว อีนฺโท อสฺสเร ชินาติ

เอโกว เสน โหนฺติ ทิเช ปตฺถเย

เอโกว พฺยคฺโข มิคสฺสงฺกตโต

วํ วํ โหนฺติ พตฺถนฺติ ตาทิสํ ๑

[๑๘๘๘] นเหว อีนฺโท น เสน นปี พฺยคฺโข มิคาสฺสโป

สมนฺคฺเค สหิตเ ฌาตํ พฺยคฺโข น กุรฺเต วเส ๑

[๑๘๘๙] กุมฺภิตกา สกฺกนิกา สํฆิโน คณจารีโน

สมนฺโหมทมนานา เอกชฺฌํ อปฺปตฺถนฺติ อญฺญนฺติ ๑ ๑

เตสฺสจฺจ ทิยมนานํ เอเกตฺถ อปฺปตฺถกฺติ

ตณฺจ เสน นิตาเตติ เวยฺยคฺขิเยว สํ คติ ๑

๑ พนฺธิยมนานนฺติมิ ๑ ส. ทนฺธิยมนานํ ๑

เต ตตถ นุหาคฺวา มิวฺติคฺวา	ยาวตฺติจฺฉํ วาณิชา ฯ
ทฺติยํ สํมจฺญเตสํ	พาดา โมเหเน ปารุตา
อฺธิงฺฆสฺสํ ทกฺขิณํ สํวํ	มยํ ฉินฺทาม วาณิชา ฯ
สํ จ ฉินฺทาม ปคฺขริ	สํติมฺโสทฺทํ พหุํ
อปฺโปทวณฺเณ กุมฺมาเส	สํจฺจวิทสฺสํปิโย
เต ตตถ ภูคฺวา ชาทฺติคฺวา	ยาวตฺติจฺฉํ วาณิชา ฯ
ทฺติยํ สํมจฺญเตสํ	พาดา โมเหเน ปารุตา
อฺธิงฺฆสฺสํ ปจฺฉิณํ สํวํ	มยํ ฉินฺทาม วาณิชา ฯ
สํ จ ฉินฺทาม ปคฺขริ	นาริโย สํมตฺตกฺตา
วิจฺจิตฺตวตฺถาภรณา	อามตฺตมณฺนิกฺกตฺตา ฯ
อปฺปํ วาณิชา เขกา	นาริโย ปญฺจวํสํติ
สํมฺนฺดา ปริทวํสํ	ตสฺสํ รุกฺขสฺสํ ฉาทิยา
เต ตาหิ ปริวาเรคฺวา	ยาวตฺติจฺฉํ วาณิชา ฯ
จตฺตุถํ สํมจฺญเตสํ	พาดา โมเหเน ปารุตา
อฺธิงฺฆสฺสํ อุตฺตรํ สํวํ	มยํ ฉินฺทาม วาณิชา ฯ
สํ จ ฉินฺทาม ปคฺขริ	มุตฺตา เวฬุริยา พหุ
รชํ ชาตฺรปญฺจ	กุกฺกติโย ปฏฺิยานิ จ
ภาสํกานิ จ วตฺถานิ	อฺทฺธิยานิ จ กมฺพลา
เต ตตถ ภาเว พนฺธิคฺวา	ยาวตฺติจฺฉํ วาณิชา ฯ
ปญฺจมํ สํมจฺญเตสํ	พาดา โมเหเน ปารุตา

- อิงฺขสุตฺต มฺเห นิหฺมทาม อมฺมี ภิกฺขุโย ฅภามเส ๑
 อญฺญสฺสํ สํสฺสวาโห ยาจมาโน กตญฺชติ
 นิโคฺรโร กิ อปรชฺฌติ วาณิชา ภทฺทมตฺถุ เต ๑
 วาริทา ปุริมา สํชา อนฺนปानญ ๑ ทกฺขิณา
 นาริทา ปจฺจิมมา สํชา สํพฺพกาเม ๑ อุตฺतरา
 นิโคฺรโร กิ อปรชฺฌติ วาณิชา ภทฺทมตฺถุ เต ๑
 ยสุตฺต รุกฺขสุตฺต ฉายาย นิสฺสํเทยฺย สํเยยฺย วา
 น คสุตฺต สํชา ฅภญฺเชยฺย มิตฺตทฺทพฺโปก หิ ปาปโก ๑
 เต ๑ คสุตฺต อนาทิตฺวา เขตฺตสุตฺต วจฺนํ พหุ
 นิสฺสํคาหิ กุจฺวาริหิ มฺหฺลโต นํ อฺปฺกุกฺกมฺ ๑
 [๓๘๘๓] คโต นาคา นิกฺขมฺมิตฺตํ สํนฺนทฺธา ปณฺญาวิสฺสติ
 ฅนฺนคฺคหํ ทิสฺสตา ฉตฺตหฺตฺตา ๑ จมฺมฺนิโน ๑
 [๓๘๘๔] เขเต หนถ พนฺนชถ มา โว มฺนุจฺจิตฺต ชฺวีตํ
 จเปตฺวา สํสฺสวาหํ สํพฺเพ ฅถมฺ กโรถ เณ ๑
 [๓๘๘๕] คตฺตมาหิ ปณฺทิตฺโต โปโส สํมฺปสฺสํ อคฺคณฺมตฺตโน
 โถภตฺต น วถ คจฺเจ หนฺนเยยฺย ทิสฺสํ มนฺ ๑
 เขวมาทฺถนํ ฅคฺคา คณฺหา ทฺทฺทสุตฺต สํมฺภวํ
 วิคคณฺโห อนาทาโน สโต ภิกฺขุ ปรีพฺพเชติ ๑
 มหาวาณิชชาตกํ ทถมํ ๑

๑๑ สารินราชชาตกั

[๑๘๘๔]	อพฺพุโต วต โลกสุมั	อุปปชฺชติ โดมหังสนโน
	ทิพฺโพ รโถ ปาตุรหุ	เวเทหฺสสฺส ยถฺสฺสสินโน ๑
[๑๘๘๕]	เทวปฺพุโต มหิตฺธิโก	มาตติ เทวสํวาริ
	นิมนฺตยิตฺถ ราชานํ	เวเทหํ มิจฺฉิตฺตคฺคหํ
	เอหิมํ รถมารุห	ราช เสฏฺฐํ ทิสฺสุมฺปติ
	เทวา ทสฺสณฺณกามา เต	ดาวตฺตีสํ สอนฺนทกา
	สรมานา หิ เต เทวา	สฺสุมฺมายํ สมฺมจฺฉเร ๑
	ตโต จ ราชฯ สารินโน	เวเทโห มิจฺฉิตฺตคฺคหิ
	สทฺสฺสยฺยคฺคหํ อภิรฺยุห	อคา เทวาน สันนฺติเก
	(สทฺสฺสยฺยคฺคหํ หยวาทิ	ทิพฺพยานมริชฺชิจิโต
	ยายมาโน มหาราชฯ	อทฺทสฺส เทวสํ อิทํ ^๒)
	คํ เทวา ปฏินนุทิสฺสุ	ทิสฺสุวา ราชานมมคคํ
	สฺสวาคคฺคณฺเต มหาราช	อโถ เต อทฺทราคคํ
	นิสฺสํททานิ ราชสิ	เทวราชสฺสสฺส สันนฺติเก ๑
	สทฺทโกปปี ปฏินนุทิตฺถ	เวเทหํ มิจฺฉิตฺตคฺคหํ
	นิมนฺตยิตฺถ กามะหิ	อาสเนน จ วาสโว
	สํราช ไซสิ อนุปฺพุโต	อาวาสํ วสฺสวตฺตินํ

๑ ส. ปมฺพุโต รถมารุหิ ๑ ๒ อยํ คากา สทฺทพโปตฺถเกสฺส น ทิสฺสฺสติ
อฏฺฐกถายํ ปน ทิสฺสฺสติ ๑

វត្ថុ ពេលេតុ រាធិតិ ឥតុតកណិកាយឥតំ
 តាវត្ថុឥតុត ពេលេតុ ភូមិ កាមេ ឧបាសុតេ ។

[៣៩៩៦] ឧតុត បុរេ ឥតុតកណិកាយឥតំ
 អនុតេតិ ក៏តេតិ ។ ឧតុតកណិ
 ត្រៃតាមិ ឧតុត អ ឧបាសុតេ ឥតុត
 ឧបាសុតេ ឧតុត អ ឧបាសុតេ ឧតុត
 ឧតុត អ ឧតុត ឧតុត ឧតុត ឧតុត ។

[៣៩៩៧] អ ឧបាសុតេ ឧតុត អ ឧបាសុតេ
 អ ឧបាសុតេ អ ឧបាសុតេ ឧតុត
 ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត
 ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត

វត្ថុ ពេលេតុ រាធិតិ ឧតុត ឧតុត ឧតុត
 តាវត្ថុឥតុត ពេលេតុ ភូមិ កាមេ ឧបាសុតេ ។

[៣៩៩៨] ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត
 ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត
 អ ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត
 ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត
 ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត
 ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត
 ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត
 ឧតុត ឧបាសុតេ ឧតុត ឧតុត

๒๐๐๐] ปกิณณกนิปาเต เอกาทสมี ตำธินราชชาตกิ ๓๘๘

[๑๘๘๘] อิมานิ ตานิ เขตฺตานิ อิมํ นิภวํ สกฺกนฺทํ
อิมํ ตา หริตานุปา อิมํ นชฺชโ สกฺกนฺทโย
อิมํ ตา ปกฺกชวณฺโณ รณฺมา จากวากุปกฺกชวณฺโณ
มณฺทาทเกหิ สกฺกนฺทนา ปทฺทปฺปทเกหิ ๑
ยสฺสํมานิ มมายัสฺสํ กิ นฺ เต ทิสฺสํ คตา ๑

ตานิ ๑ เขตฺตานิ โส ภูมิภาโค

เตยฺว อารามวณฺุปจารา

คเมว มยฺหิ ชนคํ อปสฺสํโต

สฺกฺกนฺทจ เม นวท ขายเต ทิสฺสา ๑

[๒๐๐๐] ทิจฺฐสา มยา วิมานานิ โอภาสฺสนฺตา จตฺตทิสฺสา
สฺมมฺชา เทวราชสฺสํ ติทฺถานนฺจ สฺมมฺชา ๑
ดฺดกฺกํ เม ภวนํ ทิพฺพํ ภูตฺตา กามา อมานุสฺสา
ตาวตฺตีสสฺสํ เทวสฺสํ สฺกฺกนฺทกามสฺมิตฺตํ ๑
โสหํ เตตาทิสฺสํ ทิตฺตวา ปุณฺณายมฺหิ อิทาโค
สมฺมเมว จริตฺตํมมิ นาทิ รชฺเชน อคฺคิโก ๑
อทฺททวจฺจํ มคฺคํ สฺมมฺมาสฺมมฺพทฺทเทสฺสํ
คํ มคฺคํ ปฏฺธิปชฺชิสฺสํ เยน คจฺจนฺติ สฺกฺกนฺทาคิ ๑

ตำธินราชชาตกิ เอกาทสมี ๑

๒๐๐๔] ปกิณณกนิปาเต ทวาทถัม ทฬพราหฺมณชาตกั ๕๐๓

ปริจจาริกถมา ราช เตมี วุจฺจนฺติ พฺราหฺมณา
อฏฺฐาตา เต มหาราช ตาทิเส นิปตามเส ๑

[๒๐๐๕] อเปตา เตจ พฺราหฺมณฺณา (อิติ ราชฯ จ โกรพฺโย)

น เต วุจฺจนฺติ พฺราหฺมณา
อฏฺฐาเต วิธฺว ปริเยส สัตถวฺนเต พหุสฺสฺเต
วิรเต เมถุนา ฐมา เย เม ภฺนุเชยฺยุ โภชนํ
ทกฺขิณํ สมฺม ทสฺสํ ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผลํ ๑

[๒๐๐๖] กมณฺทกฺกํ ตเหตุวาน วรฺกทณฺทกฺกํ พฺราหฺมณา

ปจฺจุเปตฺตฺตฺตฺติ ราชานํ คาเมสฺสุ นิคมฺสฺสุ จ
นาทินฺเน วุจฺจสฺสเหตุตาม คามมฺหิ นิคมมฺหิ^๒ วา
นิกฺคาทกถมา ราช เตมี วุจฺจนฺติ พฺราหฺมณา
อฏฺฐาตา เต มหาราช ตาทิเส นิปตามเส ๑

[๒๐๐๗] อเปตา เตจ พฺราหฺมณฺณา (อิติ ราชฯ จ โกรพฺโย)

น เต วุจฺจนฺติ พฺราหฺมณา
อฏฺฐาเต วิธฺว ปริเยส สัตถวฺนเต พหุสฺสฺเต
วิรเต เมถุนา ฐมา เย เม ภฺนุเชยฺยุ โภชนํ
ทกฺขิณํ สมฺม ทสฺสํ ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผลํ ๑

[๒๐๐๘] ปฏฺพทกฺกณฺทโถมา ปฏฺกทณฺทา วรฺสสฺสิรา

โอทิกฺกณฺนา วรฺเรณฺหิ ยาจกา วิจฺรณฺติ เต

๑ ปฏฺกทณฺทกฺกจาทิมิ ปาไซ ๑ ๒ ส. พ. วณฺมฺหิ ๑

ชาณฺฆาตสฺมา ราช เคมี วุจฺจนฺติ พฺราหฺมณา
 อฏฺฐาตา เต มหาราช ตาทีเส นิปตามเส ฯ

[๒๐๐๘] อเปตา เตจ พฺราหฺมณฺณา (อิตฺติ ราชฯ จ โกรพฺโย)

น เต วุจฺจนฺติ พฺราหฺมณา

อญฺเณ วิชฺฐ ปริเยสํ สํตฺตวฺเต พหุสํสํเต
 วิรเต เมถุนา ฐมฺมา เย เม ภฺนุเชยฺยุ โภชนํ
 ทกฺขิณํ สมฺม ทสฺสํม ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺปตํ ฯ

[๒๐๑๐] หรฺวํสํ อามตํ อมพํ ฐมพํ วิภกํ

ถพฺพํ ทนฺตโปณานิ เวตฺถวา พทฺธานิ จ
 ราชายตฺนํ อจฺจุปฺปญฺญํ ฐมเนตฺตํ มรฺจนฺตํ
 อจฺจุจฺจวฺจานิ ปณฺณานิ วิกัณฺณฺติ ๒ ชนาริปี
 จาณฺฆาตสฺมา ราช เคมี วุจฺจนฺติ พฺราหฺมณา
 อฏฺฐาตา เต มหาราช ตาทีเส นิปตามเส ฯ

[๒๐๑๓] อเปตา เตจ พฺราหฺมณฺณา (อิตฺติ ราชฯ จ โกรพฺโย)

น เต วุจฺจนฺติ พฺราหฺมณา

อญฺเณ วิชฺฐ ปริเยสํ สํตฺตวฺเต พหุสํสํเต
 วิรเต เมถุนา ฐมฺมา เย เม ภฺนุเชยฺยุ โภชนํ
 ทกฺขิณํ สมฺม ทสฺสํม ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺปตํ ฯ

[๒๐๑๖] กถิวนฺตํ กาวเรณฺติ โปสยฺนฺติ อเชพเพ

๓ พ. ปณฺณานิ ๑ ๒ ตี. วิปณฺณฺติ ๑

๒๐๓๖] ปกิณฺณกนิปาเต ทุวาทถมํ ทสฺสปุราหุณฺณาตกํ ๕๐๓

กุ่มารโย ปเวสุณฺติ	วิจาทนฺตาทนฺติ จ
สฺมา อมฺพฺยฺสเวเสหิ	เคมี วุจฺจฺนฺติ พฺรหฺมณ
อภฺชาตา เต มหาราช	ตาทิเส นิปตมเส ๑

[๒๐๓๓] ขเปตา เตะจ พุราหุณญา (ฉิติ ราชา จ โกรพโย)

น เต วุจฺจนฺติ พุราหุมนา

อญฺเณ วิรฐ ปริเยส สัตถวุนเต พหุสัสสุเต
 วิรเท เมถุนา ชมฺมา เย เม ภฏฺเฐยฺยุ โภชนํ
 ทกขิณํ สัมม ทสฺสาม ยตถ ทินนํ มหปฬตํ ฯ

[๒๐๓๕]	นิภิตฺตภิกขุ ภูษณฺติ	คามเสวเก ปุโรหิตา
	พหุ เน ปริปุณฺณติ	อนฺุชฺชเรทานิ ถนฺจกา
	ปฐฺวี คตฺถ หนฺณติ	มहींถา สฺฐกรา อชา
	โคฆาตกตฺมา ราช	เตมี วุจฺจติ พฺราหฺมณา
	อกฺชาดา เต มหาราช	คาคิเส นิปตามเส ฯ

[๒๐๓๕] อปเตกา เตจ พุราหุมนว (อิติ ราชา จ โกรพโย)

น เต วุจฺจนฺติ พุราหุมนา

ชลฺลเห วิรุฬฺห ปรีเยสํ สัตถวฺนเต พุทฺธสฺส เต
 วิรเต เมตฺตนา ธมฺมา เข เม ภฺยเชยฺยุ โภชนํ
 ทกขิณํ สงฺฆม ทสฺสําม ยตถ ทินนํ มหปผสํ ฯ

[๒๐๓๖] ชัดเจนมนุ่ คเหตุจวน ขคคิ ปกคยห พฐาหมณา
เวสส์ปเกสฺส คิฏฐจันติ สคคิ อพฐาพหนคิปี

ธมา โคปนิสาเทหิ เตมี อรุจุนฺติ พฺราหฺมณา
อฏฺฐาตา เต มหाराช ตาทีเส นิปตามเส ฯ

[๒๐๓๗] อเปตา เตจ พฺราหฺมณฺณา (อิตฺติ ราชา จ โกรพฺโย)

น เต อรุจุนฺติ พฺราหฺมณา

อญฺเญ วิธฺฐ ปริเยสํ สํถวนฺเต พหุสฺสํเต
วิรเต เมถุนา ธมฺมา เย เม ญฺญุเชยฺยุ โภชนํ
ทกฺขิณํ สมนฺม ทสฺสํม ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผตํ ฯ

[๒๐๓๘] อญฺเญ ญฺฐิโก กตฺวา ญฺฐานิ การยฺนฺติ เต

สํสํวิพาเร พาเชนฺติ อาโคธา มจฺจกจฺฉปํ

เต ชุทฺตกธมา ราช เตมี อรุจุนฺติ พฺราหฺมณา

อฏฺฐาตา เต มหाराช ตาทีเส นิปตามเส ฯ

[๒๐๓๘] อเปตา เตจ พฺราหฺมณฺณา (อิตฺติ ราชา จ โกรพฺโย)

น เต อรุจุนฺติ พฺราหฺมณา

อญฺเญ วิธฺฐ ปริเยสํ สํถวนฺเต พหุสฺสํเต
วิรเต เมถุนา ธมฺมา เย เม ญฺญุเชยฺยุ โภชนํ
ทกฺขิณํ สมนฺม ทสฺสํม ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผตํ ฯ

[๒๐๓๙] อญฺเญ ธนสฺสํ กามาหิ เญจํ มญฺเญ ปสํกฺขิตา

ราชาโน อฺปฺริ นุหายนฺติ สํมยาเต อฺปฺยจฺฉิตะ

มถมชฺชธมา ราช เตมี อรุจุนฺติ พฺราหฺมณา

อฏฺฐาตา เต มหाराช ตาทีเส นิปตามเส ฯ

๒๐๒๔] ปกิณณกนิปาเต เทรตมัม ภิกขาปรมุปรชาตกัม ๔๐๕

[๒๐๒๓] อเปตา เตจ พุราหุมนญา (อิติ ราชา จ โกรพโย)

น เต อจฺจนฺติ พุราหุมนญา

อญฺเญ วิฐุ ปริเยสํ สัตถวฺนเต พหุสฺสฺเต

วิรเต เมถุนา ชมฺมา เย เม ญฺญชฺชยุ โภชนํ

ทกฺขิณํ ฌมฺม ทตฺถาม ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺปตํ ๑

[๒๐๒๒] อตฺถิ โส พุราหุมนญา เทว สัตถวฺนโต พหุสฺสฺตา

วิรตา เมถุนา ชมฺมา เย เต ญฺญชฺชยุ โภชนํ ๑

เอถนฺจ ภตฺถํ ญฺญชฺชติ น จ มชฺฐํ บิวดฺติ เต

อภฺชาตา เต มหาราช ตาทิสํ นิปตามสํ ๑

[๒๐๒๓] เอเต โส พุราหุมนญา วิฐุ สัตถวฺนโต พหุสฺสฺตา

เอเต วิฐุ ปริเยสํ ชินฺนปฺปญฺจ เน นิมนฺตยาติ ๑

ทตฺถพุราหุมนชาตกัม ทฺวาทสฺมัม ๑

๑๓ ภิกขาปรมุปรชาตกัม

[๒๐๒๔] สฺสุมารูปํ ทิสฺวา รฏฺฐา วิวณฺฆาตํ

ญฺญาตวฺรปเต มหาสยฺนมุโปจิตํ^๑

ตสฺส เต เปมเกนาหิ อทาสี วทฺฐมฺโมทนํ

สํถึณํ วิจิตฺตํ^๒ ภตฺถํ สฺสุมิณฺตฺตฺตฺตํ

คํ ทฺวํ ภตฺถํ ปฏิกฺกยฺห พุราหุมนตฺสํ อทาบิ

๑ มหาสยฺนมุปาธิตนฺตฺตฺตํ ๑ ๒ พ. ปจิตํ ๑

- อตุคานํ อนุตฺตวณ โทยํ รมฺโหม นมตฺถ เต ฯ
- [๒๐๒๕] อาจริโย พฺราหฺมณโม นยหํ กิจฺจกิจฺจเจตฺถ วุยาจฺจวโฏ
 ฌรํ ฯ อามนฺตนิโย ฯ ทาตุมรหามิ โภชนํ ฯ
- [๒๐๒๖] พฺราหฺมณฺทานิ ปุจฺฉามิ โคตมํ ราชปฺรชิตํ
 ราชสา เต ภคฺคํ ปาทาสี สํจิมนฺตฺรเสจฺจนํ
 คํ ตวํ ภคฺคํ ปฏิกุคฺคยฺห อิตฺติสฺส โภชนํ อทา
 อเชตฺตมณฺณสฺส ทานสฺส โทยํ รมฺโหม นมตฺถ เต ฯ
- [๒๐๒๗] ภวามิ ปุคฺคตทาเร ฯ ฆเรตฺถ ฌริโต อหํ
 ภูณฺช มานุสฺสเก กาเม อนุสํสามิ ราชินิ
 อารณฺณิกสฺส อิตฺติโน จิรฺรคฺคํ ตปสฺสิตฺติโน
 ชุทฺตมสฺส ภาวิตฺตคฺคสฺส ทาตุมรหามิ โภชนํ ฯ
- [๒๐๒๘] อิตฺติณฺจทานิ ปุจฺฉามิ กิตฺตํ ฌมนิสฺสนฺตํ
 ปฺรพฺพุทฺทจฺจนฺชโลมํ ปงฺกทฺทนฺตํ ราชสฺสิตฺติ
 เถโก อรณฺณเณ วิหรสฺสิ นาวกจฺจชฺชิตฺติ ชีวิตํ
 ภิกฺขุ เกณ ตยา เสยฺโย ยสฺส ตวํ โภชนํ อทา ฯ
- [๒๐๒๙] ฌณฺมาตฺถกตฺตมฺพานิ พิตฺถาติคฺคกฺกตฺตานิ ฯ
 ชุณฺํ สํมาภินิหารํ สํหาริยํ ปหาริยํ
 สํกํ ภิสํ มจฺจุ มํตํ พทฺธวณฺตานิ ฯ
 ทานิ อาทคฺคว ภูณฺชามิ อตฺถิ เม โส ปรีคฺคโห

๓ สํสํทํยํ ปสํทํยนิคํ ๑ ส. พ. สํสํทํยํ ปสํทํยํ ๑

๒๐๓] ปกิณณกนิปาเต เตรงมํ ภิกขวาปรนุปรชาตกํ . ๕๐๗

ปรานโต ปรานตตัส อมมตัส สกนิจโน
 อนาทานตัส สาทาโน ทาตมรทานิ โกชนัน ฯ

[๒๐๐๐] ภิกขุญฺจทานิ ปุญฺณานิ ตุนฺหิมาสีน สํหุพทํ
 อิติ เต ภคฺคํ ปาຫາສີ สຸຈິມັສູປເຈ໋ນີ
 ทํ ทຸວໍ ກຸຫຸດໍ ປຽກຸຍຸຫ ສຸນຸທໍ ກຸນຸຮສີ ເອກໂກ
 ນາວຸພໍ ກວຸຈີ ນິມນຸເສສີ ໂກຍໍ ຮມໂມ ນມຕຸກຸ ເຕ ๗

[๒๐๓๓] น ปจามิ น ปาเจมิ น ฉินฺทามิ น ฉเทยเย
 คัม มํ อภิณฺเญนํ ฌตฺวา สํพุทฺธาเปหิ อารตํ
 วาเมเนน ภิกฺขุมาทนาย ทกฺขิณฺเนน กมณฺฑลํ
 อิติ เม ภตฺตํ ปาทาสิ สํจิมํธูปเสถนํ ฯ
 เอเต หิ ทาตุมรหฺนฺติ สมนฺมา สंपริศฺศทา
 ปจฺจกัณฺโหมหํ นนฺเว โย ทาตาวํ นิมนตฺเต ฯ

[๒๐๓๒] ชตุถาย วต เม ชษฐ ชีธาคุณิ รเถถโก
 โยหิ ชษฐ ปชานามิ ยตุท ทินนํ มหปุตํ ฯ
 ฐเชษฐ์ คิทฐา ราชานอ กิจจากิจเจษฐ์ พุราหุมนา
 อธิ มุตเต คิทฐา วิปปมุตตา จ ภิกขโวติ ฯ
 ภิกขาปรมปรชาคกํ เทรสมํ ฯ

ตัสสุทฺถาณํ ฯ

๙๖ กิณนรบุกกุ ขราชินโต

ภิตฺชาต มเหสี กโปตวโร

ចល ឆែរ ឥត់ទុក វាធិងកៃ

๑๑๑ ราช ทรัพย์มหุณ ภิภุขปร ๑

បកិណ្ឌកនិបាតំ និព្វតិ ។

วิสต์ตินิปาตชาตกั

๑ มาตงกชาตกั

- [๒๐๓๓] กุโต นุ อากจณสี ทุมมวาสี
โธตตตโก มัสสูปัสสาโกว
สงฺการโจฬํ ปฏิมุญฺจ กณฺเจะ
โก เร ตุวํ โหสี อทกฺขิณฺเญโย ๑
- [๒๐๓๔] อนนํ ควยิทํ ปกตํ ยสฺสสันํ
คํ ชฺชเร ภูชเร มียฺเยเร ๑
ชานาติ มํ ตุวํ ปรทคฺคฺชปฺปชฺชํ
อฺคฺคฺชปฺปชฺชํ ฌกตํ สฺปาโก ๑
- [๒๐๓๕] อนนํ มมยิทํ ปกตํ พฺราหฺมณานํ
อคฺคฺคฺชปฺปชฺชํ สทฺททโต มมยิทํ
อเปหิ เอตฺโต กิมีชฺชจฺจิตฺติ
น มาทิสํ คฺคฺคฺชํ ททฺทติ ชมฺม ๑
- [๒๐๓๖] กเถ ๑ นิหฺเน ๑ วปฺนติ พิชํ
อนฺนปฺเชตฺเต ผลมาตฺตํสํมานา
เอตฺตํ สทฺททาย ททฺทติ ทานํ
อปฺเปว อารชเย ทกฺขิณฺเญเย ๑
- [๒๐๓๗] เชตฺตานิ มยฺหิ วิทิตานิ โถเก

เยธำหิ พิชานิ ปติฏฺฐเปมิ

เย พุราหุมนฺนา ชาติมนฺตูปปนฺนา

ตานันธฺ เขตฺตตานิ สฺสเปสฺสานิ ฯ

[๒๐๓๘] ชาติมโท ฯ อติมานิตา ฯ

โถโก ฯ โทโส ฯ มโท ฯ โมโห

เอเต อคฺคณา เยสุ ฯ สันฺนติ สํพุเพ

ตานันธฺ เขตฺตตานิ อเปสฺสานิ ฯ

ชาติมโท ฯ อติมานิตา ฯ

โถโก ฯ โทโส ฯ มโท ฯ โมโห

เอเต อคฺคณา เยสุ น สันฺนติ สํพุเพ

ตานันธฺ เขตฺตตานิ สฺสเปสฺสานิ ฯ

[๒๐๓๘] กุวคฺค กคฺคา อฺปไซฺติโย ฯ

อฺปชฺชฌาโย^๓ อถวา ภณฺทกฺกุณฺนิ

อิมสฺสทฺท ฅณฺทฅณฺทจ วรณฺทจ ทคฺควา

คเต คเหตฺควา คตยาถ ชมฺมํ ฯ

[๒๐๔๐] คิริ นเชน ฅณฺสี อโย ทนฺนเคภิ ชาทสี

ชาตเวทํ ปทหสี โย อีสํ ปริภาสสี ฯ

[๒๐๔๓] อิทํ วคฺควาน มาตฺตฺโค อีสํ สจฺจปรกฺกโม

๓ สํพุทฺธ อฺปชฺชฌาโยติ ทิสฺสตี ฯ อฏฺฐกกายมฺปน อฺป-
วชฺชฌาโยติ ชายติ ฯ

อนฺตติฏฐมฺหิ ปกฺกามิ พฺราหฺมณานํ อุกฺกิตํ ๑

[๒๐๔๖] อาเวตฺติคํ นีฏฺจีโต อุกฺกตมฺกํ

พาหุํ ปสาเวติ อกฺกมฺมเนยฺยํ

เสตานิ อุกฺกฺขิณิ ยถา มตฺตํ

โก เม อิมํ ปุคฺคตมกาสี เหว ๑

[๒๐๔๗] อิทาภมา สมนฺโน ทุมฺมวาถิ

โธตถฺตโก ปัสสึสาจโกว

สงฺการโฆฬํ ปฏฺมณฺญํ กณฺเจะ

โส เต อิมํ ปุคฺคตมกาสี เหว ๑

[๒๐๔๘] กตมํ ทิสํ อภมา ภูริปณฺโณ

อภฺชาถ เม มาณวา เขตฺตมฺกํ

กนฺตฺวานํ คํ ปฏฺกเรณฺ อจฺจยํ

อปฺเปว นํ ปุคฺคํ ทณฺเณ ชีวิตํ ๑

[๒๐๔๙] เวหายสํ อภมา ภูริปณฺโณ

ปถทฺธฺโน ปณฺณรเสว จนฺโท

อภีจามิ โส ภูริมํ ทิสํ อคฺคฺติ

สงฺจฺจปฺปณฺโณ อิติ สงฺจฺจโร ๑

[๒๐๕๐] อาเวตฺติคํ นีฏฺจีโต อุกฺกตมฺกํ

พาหุํ ปสาเวติ อกฺกมฺมเนยฺยํ

เสตานิ อุกฺกฺขิณิ ยถา มตฺตํ

โก เม อิม ปุตุตมกาสี เหว่ ฯ

[๒๐๔๗] ยกฐา หเว สันติ มหานุกา

อนุวาทคา อิตโย ตำรุปา

គេ ព្រួយសង្ឃឹម ក្នុង វិធាន

ຍກຸຂາ ທີ່ ເຕ ປຸຕຸຕມກໍ່ສູ້ ເວົ້າ າ

[๒๐๔๘] ขกฺขา จ เม ปุตุตฺตมกัถุ เถว

คุณบ๊วย เม มา กุหลาบ พุทธรักษา

คณฺเหว ปาเท สรณํ กตาสฺมิ

อนุวาทา ปุตุตโสเถน ภิกขุ ฯ

[๒๐๔๘] ต.เทว หิ เขตวิ ๑ มยหิ

มโนปโทโส น มมตฺถิ โกจิ

ปฤๅติ ๑ เตะ เวทมนเทน มฤๅติ

ចក្កំ អ ឆានាគី ចិរិយុ វេរោ ។

[๒๐๕๐] อรุณา หเว ภิกขุ มุหุตตเกน

สมมุขหเทศ ปริสสุต ๓๗

ເຂດປາກ ໑໓ ກຸງປະເທດ

น ปณฺธิตา โกชพลา ภวนฺติ ฯ

[๒๐๕๓] อิททญฺห มยฺหํ อุตฺตคฺคิฏฺฐสฺสปีณํ

๓๖ มณฑลโพธิ์ ภูมิลักษณ ๑๖๖๖๖๖

ຍກຸຊາ ຈ ເຕ ປຸດທັ ນ ວິເສຍເຍຍຸ້

ปุตโต ๑ เต เหตุตติ โส อโรโค ๑

[๒๐๕๒] มนุษุพย พาทิสี ปริตตปณโย

โย ปุณฺณเขตฺตาทนโมโกวิทิสี

มหกุกสาเวสุ ททาสี ทานั

กิตฺติจกมฺเมสุ อสณฺณเตสุ ๑

ชฺฐา ๑ เกสา อชินา นินฺวตฺตา

ชรุทปานัง มุขํ ปรุเทหิ

ปฐํ อิมํ ปสฺสํก ทุมฺมรูปํ

น ชฺฐาชินํ ตายเต อปฺปปณฺณํ ๑

เยสํ ราโค ๑ โทโส ๑ อวิชฺชา ๑ วิราชิตา

ชฺฌนาสฺวา อรหฺนฺโต เตสุ ทินฺนํ มหปฺปณฺณติ ๑

[๒๐๕๓] *อุปฺพหฺจ ๑ มนํ เมชฺโณ มาตฺตฺกสฺสํมึ ยสฺสํสฺสึเน

สฺปาริสฺสฺสฺส อฺจฺฉินฺโน เมชฺฌมณฺณํ ตทา อหฺมึ* ๑

มาตฺตฺกชาตกํ ปจฺมํ ๑

๒ จิตฺตสมุทตชาตกั

[๒๐๕๔] สหฺพํ นรานํ สณฺถํ สฺจฺฉินฺณํ

น กมฺมฺนา กิณฺจน โนจฺจมตฺติ

ปสฺสํสํมึ สมฺมุตฺตํ มหานุภาวํ

*-# ส.โปตฺตเกเยว ทิสฺสํติ ๑

ឥតមម្ពុនា ឧប្បយដល្លប្បដល្ល ។
 ឥតុវ្វំ អរាណំ ឥតុវ្វំ ឥតុវ្វំ
 អ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ។

[២០៥៥] ឥតុវ្វំ អរាណំ ឥតុវ្វំ ឥតុវ្វំ
 អ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ។

[២០៥៦] ភវំ អុ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ។

[២០៥៧] អ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ។

[២០៥៨] ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ
 ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ។

៣ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ឧប្បយ ។

อาหณฺณเว เภริมฺพุทฺตงฺกชา
 ตังฆานิ ยานานิ ฯ โยชยนฺตุ
 อชฺชเววหํ อตฺถสฺมตํ คมิตฺตํ
 ยตุเถว ทกฺขิตฺถสฺมิตฺตํ นิธินัน ๑

[๒๐๕๘] ตฺถทฺธตาโก วต เม อโหสิ
 คากา ตฺถคฺคา ปริธาย มชฺฌเ
 โสทํ อิตฺถิ ตฺถวตฺตปฺปนํ
 ทิสฺสุวา ปตฺโต ตมฺโนหมตฺถมิ ๑

[๒๐๖๐] อาสนํ อุกกํ ปชฺชํ ปฏิยฺยคณฺหาตุ โน ภวํ
 อคฺคเฆ ภวณฺตํ ปุณฺณาม อคฺคฆํ กุรฺรตุ โน ภวํ ๑

[๒๐๖๓] รณฺมณฺญสฺส เต อาวตฺถํ กโรนฺตุ
 นาริกฺเคเนหิ ปริจารยสฺส
 กโรหิ โอภาสณฺนคฺคหาย
 อุกฺโขปมํ อิตฺถสฺสริยํ กโรม ๑

[๒๐๖๕] ทิสฺสุวา ผตฺตํ ทฺวารจฺจิตฺตสฺส ราช
 อโถ ตฺถจฺฉินฺณสฺส มหาวิปากํ
 อคฺคตฺตานเมว ปฏิธัมมิตฺตํ
 น ปคฺคเฆ ปคฺคตปฺปสฺสํ ฐนํ วา ๑

ทเสวิมมา วตฺถตฺถสา มจฺจานํ อิท ฐีวิตํ

๓ หนฺณนฺตุ โก เภริมฺพุทฺตงฺกเชตฺถิยํ ๑

อปฺปตฺตณฺณเณวํ คํ โหริ นโฬ นิโนว สุตฺตติ ๑
 ตตฺถ กว นนฺทิกิ กว จิตฺตทว กว รติ กว ฌเนตฺตนา
 กิ เม ปฺปตฺเตหิ ทาเวหิ ราช มุตฺโตตฺตมิ พนฺธนา ๑
 โสฬหํ เหวํ ปชานามิ มจฺจุ เม นปฺปมชฺชติ
 อนฺตเกณนฺทปฺนฺนสฺส กว รติ กว ฌเนตฺตนา ๑

ชาติ นรณํ อธมา ชนินฺท
 จณฺทาทโยนิ ทฺวิปทกนิฏฺฐา
 สกฺเกหิ กมฺเมหิ สฺสปาปเกหิ
 จณฺทาทิกพฺเพ อวตฺตมฺห ปุพฺเพ ๑
 จณฺทาทาหุมฺหาพนฺตฺสํ มิคว เนรณฺชวํ ปติ
 อุกฺกุถํ วมฺมทาทเว ตยชฺช พฺราหฺมณชฺชตฺติยา ๑

[๒๐๖๓] อุนฺนิยฺยติ ชีวิตมปฺปมาญํ
 ชฺรปฺนํตฺตํ น สฺนฺติ ตาณว
 กโรหิ ปญฺจาท มเมว วากฺยํ
 มากาถิ กมฺมานิ ทฺกฺขชฺชทฺธานิ ๑
 อุนฺนิยฺยติ ชีวิตมปฺปมาญํ
 ชฺรปฺนํตฺตํ น สฺนฺติ ตาณว
 กโรหิ ปญฺจาท มเมว วากฺยํ
 มากาถิ กมฺมานิ ทฺกฺขชฺชทฺธานิ ๑
 อุนฺนิยฺยติ ชีวิตมปฺปมาญํ

ชรฺปนฺนํตสฺสํ น สํนฺติ ตาณา
 กโรหิ ปณฺจาท มเมว วาญํ
 มากาสํ กมฺมานิ รชสฺสํราหิ ฯ
 อุนฺนิยฺยติ ชฺวีตมปฺปมาญํ
 วณฺณํ ชรา หนฺติ แรตสฺสํ ชฺยฺยโต
 กโรหิ ปณฺจาท มเมว วาญํ
 มากาสํ กมฺมํ นีรยฺยปฺปตฺติยา ฯ

[๒๐๖๕] อทฺธา หิ สํจุจํ วณฺณํ ตเวทํ
 ยถา อิตฺถํ ภาสฺสํ เหวเมทํ
 กามา จ เม สํนฺติ อนปฺปฺรปฺปา
 เต ทฺวจฺจชา มาทิสฺสเกน ภิกฺขุ ฯ
 นาโค ยถา ปงฺกมชฺเช พฺยสฺสนฺโน
 สยํ" ถถ นวภิสฺสนฺโกติ คนฺตุ
 เขวมทํ กามปงฺเก พฺยสฺสนฺโน
 น ภิกฺขุโน มคฺคมนุพฺพชามิ ฯ
 ยถาบี มาตา จ ปิตา จ ปุตุตํ
 อนุสํสเร ภินฺติ สฺสํ ภาเวยฺย
 เขวบี มํ ทวํ อนุสํส ภนฺเต
 ยถา จิรํ เปจฺจ สฺสํ ภาเวยฺย ฯ

[๒๐๖๕] โน เจ คุวิ อุตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 กาเม อิมะ มานุสฺสเก ปหาตุ
 ธมฺมํ พถิ ปฏฺฐปฺยตฺตฺตฺตฺตฺต ราช
 อธมฺมกาโร จ เต มาหุ ฏฐเส ๑
 ทุตา วิธาวนฺตุ ทิสฺสา จตฺตฺตฺต
 นิมนฺตกา สมนฺพราหฺมณานํ
 เต อนฺนปาเนน อปฏฺฐตฺตฺต
 วตฺตฺตฺต เสนาสนํปจฺจเยน จ ๑
 อนฺเนน ปาเนน ปตฺตฺตฺตฺต
 สมนฺตปฺปย สมนฺพราหฺมणे จ
 ทตฺตฺต จ ภูตฺต จ ยถาญฺญาวํ
 อนินฺทิตฺต สํคฺคตฺตฺตฺต ฐานํ ๑
 สํเจ จ ตํ ราช มโต สํเหยฺย
 นาริคฺคเณหิ ปรีวารยฺนตํ
 อิมเมว คากํ มนฺตฺกโรหิ
 ภาเสหิ เจตํ ปรีสํย มชฺชเณ ๑

อพุโภกาสฺสโย ชนฺตฺต วชฺชนฺตฺตยา จีวรปายิต
 ปรีกิตฺตฺต สฺวาเนหิ สฺวาชฺช ราชาคิ วุจฺจตฺตฺต ๑
 จิตฺตตฺตฺตฺตชาติกํ ทุติยํ ๑

๓ สัตถิราชชาตกัม

[๒๐๖๖] ทูเร อปสัถัง เถโรว จกขุ ยาจิตุมาคโต
 เอกเนตฺตา ภวิสฺสาม จกขุ เม เทหิ ยาจิโต ฯ

[๒๐๖๗] เกณานุสฺสฺสโง อิมาคโตสฺมิ
 วณิพฺพก จกขุปลานิ ยาจิตุํ
 สํทฺธจฺจํ ยาจสิ อุตฺตมจฺจํ
 ยมาหุ เนตฺตํ ปุริสํ ทฺวํจฺจํ ฯ

[๒๐๖๘] ยมาหุ เทเวสฺสํ สํชมนฺตีติ
 มฆวาทิ นํ อาหุ มนุสฺสํโลกเ
 เตนานุสฺสฺสโง อิมาคโตสฺมิ
 วณิพฺพโก จกขุปลานิ ยาจิตุํ ฯ
 วณิพฺพโก มยฺห วณิ อณฺตุตฺรํ
 ททาหิ เม จกขุปลานิ ยาจิโต
 ททาหิ เม จกขุปลํ อณฺตุตฺรํ
 ยมาหุ เนตฺตํ ปุริสํ ทฺวํจฺจํ ฯ

เยน อตฺตเถน อากณฺธิ ยมตฺตมภิปรตฺถํ
 เต เต อิชฺฌนฺตฺสํสํกปฺปา ฌภา จกขุณิ พุราหุมน ฯ
 เอกนฺเต ยาจมานสฺสํ อุกฺขานิ ททามหํ

สํ จกขุมา ภจฺจ ชนสฺสํ เปกฺขโต
 ยทิจฺจเส เตวํ ตทเต สมิชฺฌนฺตฺสํ ฯ

[๒๐๖๘]	มา โน เทว อทา จกขุ	มา โน สพุเพ ปฏกั
	ชนิ เทหิ มหาราช	มุตตา เวฬุริยา พหู ๑
	ยุดฺเด เทว รเถ เทหิ	ชานานิเย อตฺถกเต
	นาเค เทหิ มหาราช	เหมกปฺปนิวาสเ ๑
	ยถา ตํ สํวโย สพุเพ	สโยคฺคา สรทา สทา
	สมนฺตา ปริกเรยฺย	เอว เทหิ รเถสภ ๑

[๒๐๗๐] โย เว ทสฺสํนฺติ วตฺวาน อทาเน กุรุเต มโน
 ญฺมฺยํ โส ปติคฺคํ ปาถํ คีวํ ปฏฺิณฺณจติ ฯ
 โย เว ทสฺสํนฺติ วตฺวาน อทาเน กุรุเต มโน
 ปาปา ปาปตโร โหติ สํมุปฺตโต ยมสํารนํ ฯ
 ยณฺเฑ ยายะ ตณฺเฑ ทเท ยํ น ยายะ น คํ ทเท
 สวํหํ ตเมว ทสฺสํมิมิ ยํ มํ ยาจติ พราหฺมณฺโน ฯ

[๒๐๗๓] ขายฺมํ หุ วณฺณํ หุ สฺตํ พถํ หุ
 กิํ ปศฺยุยาโน หุ ชนินฺหุ เทสิ
 กถณฺหิ ราชฯ สิวินํ อนุตฺตโร
 จกฺขุณี ทชฺชฯ ปวโลกเหตุฯ ฯ

[๒๐๗๒] นวาทเมตํ ยตถา ททามิ
 น ปุตุตมิจุเณ น ธนํ น รฏฐํ
 ตตตญจ ธนโม จริโต ปุราโน
 อิจเจว ทาเน รมติ มโน มม ฯ

[๒๐๗๓] ^๕น เม เทสุตา อุโก จกฺขุ อตฺตํ น เม น เทสุตํ
 สัพพญญํ มียํ มยํ หิ ตถมา จกฺขุมทาสีหิ ^๕ ๑

[๒๐๗๔] สฺวา จ มิตฺโต จ มมาสี สํวิก
 สํสิกฺขิตฺวา สํสฺส กโรหิ เม วโจ
 อุตฺตริตฺวา จกฺขุ นิ มม ชิกฺกิตฺโต
 หตฺถํ เจเปหิ วนิพฺพตฺตํ ๑

[๒๐๗๕] โจทิตฺวา สํวิราชเณ สํวิกโก วจํ กโร
 รณฺเณ จกฺขุ นิ อุตฺตริตฺวา พฺราหฺมณสฺสํปนามยิ
 สจกฺขุ พฺราหฺมณเณ อาสี อนุโร ราชสา อุปาวิสสิ ๑

[๒๐๗๖] ตโต โส กติปาหสฺสํ อุปารุหฺสํ จกฺขุ
 สํกํ อามนฺตยิ ราชสา สํวํ รฏฺสวทฺธมโน ๑
 โยเชหิ สํวณิ ยานํ ยุตฺตญฺจ ปฏฺยเวทย
 อุตฺตยานญฺมิ กจฺจาม โปกฺขรณฺเณ วนานิ จ ๑
 โส จ โปกฺขรณฺตีเร ปตฺตงฺเกน อุปาวิสสิ
 ตสฺส สํโก ปาตุรหุ เทวราช สํสมปติ ๑

[๒๐๗๗] สํโกหมสฺมิ เทวโนโต อากโตสฺมิ ตวนฺติก
 วรํ วรสฺสํ ราชสิ ยงฺกิญฺจิ มนฺตฺยจฺจสิ ๑

[๒๐๗๘] ปหุํ เม ธนํ สํกุก พถํ โกโส จนปฺปโก
 อนฺตรสฺสํ เม สโตทานิ มรณญฺเณว รุจฺจติ ๑

๕-๕ ขยํ คากา สํ.โปตฺตเกเจว อฏฺฐกคากาโปตฺตเก จ ทิสฺสํติ ๑

- [๒๐๗๘] ยานิ สจฺจานิ ทิปปินฺท คานิ ภาสสุตฺต ชฺชุตฺติย
 สจฺจํ เท ภณฺมาณสุตฺต ปุณ จกฺขุ ภวิสฺสติ ๑
- [๒๐๗๙] เย มํ ยาจิตฺตฺมาณฺติ นานาโคตฺตา วณิพฺพกา
 โยมี มํ ยาจเต ตตฺถ โสมี เม มนโส มีโย
 เอเตน สจฺจวชฺเชน จกฺขุ เม อุปปชฺชถ ๑
- [๒๐๘๐] ยํ มํ โส ยาจิตฺตํ อากา เทหิ จกฺขุณฺติ พุราหฺมโณ
 ตสฺส จกฺขุณิ ปาทาสี พุราหฺมณสุตฺต วณิพฺพโต ๑
 ภิชฺชโย มํ อวิสฺสิ ปิตี โสมนสฺสณฺจณฺปุปฺกํ
 เอเตน สจฺจวชฺเชน ทฺตุยํ เม อุปปชฺชถ ๑
- [๒๐๘๑] ธมฺเมน ภาสิตา คากา สํวณํ ฐาปิตฺตํ
 เอตานิ ทว เนตฺตานิ ทิพฺพานิ ปญฺชิตฺตํเร ๑
 ทิโรกฺขํ ทิโรเสถ สมนฺตคฺคยฺห ปพฺพตํ
 สมนฺตา โยชนสฺสํ ทสฺสํ อณฺโณนฺตฺเต เต ๑
- [๒๐๘๒] โกณฺธ วิคฺคํ น ทเทยฺย ยาจิตฺโต
 อปฺปี วิสฺสิขฺจํ สํยํยํ อตฺตโน
 ตทิจฺจ สพฺเพ สิวีย โสมาคคา
 ทิพฺพานิ เนตฺตานิ มมชฺช ปสฺสํ ๑
 ทิโรกฺขํ ทิโรเสถ สมนฺตคฺคยฺห ปพฺพตํ
 สมนฺตา โยชนสฺสํ ทสฺสํ อณฺโณนฺตฺติ เม ๑
 น จาคมตฺตา ปรมตฺติ (กิลฺย) มจฺจานํ อธิ ชิวเต

ทศวาน มานุส อญฺฐํ ถุทฺธํ (เม) อญฺฐํ อมานุสํ ๑
 เขตมฺปี ทิสฺสวา สํวิโย เทถ ทานานิ ภูณฺชถ

ทศวา ๑ ภูทศวา ๑ ยถานุภาวํ
 อนินฺทิตา สํคฺคฺมฺเปถ ชานนฺติ ๑
 สํวิราชชาตกํ คติยํ ๑

๔ สิริมนุทชาตกั

- [๒๐๘๔] ปณฺณายูปเต สิริยา วิหัง
 ยสฺสํสฺสํ วาปี อเปตปณฺณํ
 ปุจฺฉามิ เสนก เขตมฺตถ
 กเมตถ เสยฺโย กุสฺสตา วทนฺติ ๑
- [๒๐๘๕] ชีวรา ๑ พาดา ๑ ทเว ชนินฺท
 สิปฺปฺปฺปนฺนา ๑ อติปฺปฺปิโน ๑
 สฺสฺชาติมนฺโตปี อชาติมฺสฺส
 ยสฺสํสฺสโน เปสฺสกรา ภวณฺติ
 เขตมฺปี ทิสฺสวาน อหํ วทามิ
 ปณฺณโณ นิทฺโธโน สิริมาว เสยฺโย ๑
- [๒๐๘๖] ทุวมนฺปี ปุจฺฉามิ อโนมปณฺณ
 มโหสฺสธ เกวตธมนฺมทสฺสํ
 พาดํ ยสฺสํสฺสํ ปณฺณทิตํ อปฺปโปกํ

กเมตถ เสงฺโย กุสฺสา วทฺหติ ฯ

[๒๐๘๗] ปาปานิ กมฺมานิ กโรหติ พาลา
อิทเมว เสงฺโย อิติ มนฺณมานา
อิธโตกทสฺสึ ปรโตกํ อทสฺสึ
อุภยตฺถ พาลโต กติมกฺขเหติ
เขตมฺบิ ทิสฺวาน อหํ วทามิ
ปญฺโญว เสงฺโย น ยสฺสฺสึ พาลโต ฯ

[๒๐๘๘] น สิปฺปเมคฺฉิ วิทฺธาติ โภกํ
น พนฺธวา น สิริราวกาโส
ปสฺสฺสฺสฺสํ สฺสฺสฺสฺสํ
สิริหํ ภาสฺสฺสฺสํ โภจฺจํ
เขตมฺบิ ทิสฺวาน อหํ วทามิ
ปญฺโญว นิหํ โส สิริมาว เสงฺโย ฯ

[๒๐๘๙] กทฺธา สฺสํ มชฺชติ อปฺปปญฺโญ
ทุกฺเขน สุจฺจํ ปโมหเมติ
อาคณฺฏนา สฺสํทุกฺเขน สุจฺจํ
ปเวธติ วาริโรว ชมฺเม
เขตมฺบิ ทิสฺวาน อหํ วทามิ
ปญฺโญว เสงฺโย น ยสฺสฺสึ พาลโต ฯ

[๒๐๙๐] ทุมํ ยถา สํทุณฺณํ อรญฺเณ

สมนุโตโต สมภิสรรนุติ ปกฐี
 เขวมบี อทุธ สันนัง สโกกั
 พหุชฺชโน ภชฺชติ อตุถเหตุ
 เขตมบี ทิสฺวาน อหัง วทามิ
 ปญฺญเณ นิหังโน สิริมาว เสยฺโย ๑

[๒๐๘๓] น สาธุ พตวา พาโต สาหัง วิณฺหเต ธนัง
 กนฺทมนฺตเมตํ ทมฺเมธํ กตฺถมนฺติ นิรยํ ภุสํ
 เขตมบี ทิสฺวาน อหัง วทามิ
 ปญฺญเณ เสยฺโย น ยตฺตฺสึ พาโต ๑

[๒๐๘๔] ยากาจิ นชฺชโช คงฺกมภิสฺสวณฺติ
 สํพฺพาว ตา นามโคตฺตํ ชนฺนติ
 คงฺกา สมฺมทํ ปฏิปชฺชมานา
 น ขายเต อิทฺธิปโร^๑ ทิ โถเก
 เขตมบี ทิสฺวาน อหัง วทามิ
 ปญฺญเณ นิหังโน สิริมาว เสยฺโย ๑

[๒๐๘๕] ยเมตมกฺขา อุตฺถิ มหฺนติ
 ปยนฺติ^๒ นชฺชโช สํพฺพกาถํ อตฺถชฺชํ
 โส สํคโร นิจุจฺจุพฺพเวโค
 เวถํ น อจุเจติ มหาสมฺมทโต

๑ อิทฺธิวโรตีมี ๑ พ. อิทฺธิปญฺญเณ ๑ ๒ พ. สวณฺติ ๑

ເວຕມຸນີ ພາດສຸຕູ ປຸຊປຸນີຕານີ
ປຸຸຸຸ ນ ອຈຸເຈຕີ ສີຣີ ກຖາຈີ
ເວຕມຸນີ ທິສຸວານ ອຸຸ ວຖາມີ
ປຸຸໂພວ ເສຍຸໂຍ ນ ຍສຸສຸສີ ພາໂຕ ។

[๒๐๘๕] ອສຸຸໂພໂຕ ເຈມີ ປຸຸຸຕມຸຕຸ
ກຖາຕີ ສຸຸຸຈານກໂຕ ຍສຸສຸສຸ
ຕສຸສຸ ຕໍ ກຸຸຸຕີ ພາຕີມຸຸເນ
ສີຣີຸຸ ກາຸຸຍເຕ ນ ປຸຸຸ
ເວຕມຸນີ ທິສຸວານ ອຸຸ ວຖາມີ
ປຸຸໂພ ນີຸຸໂນ ສີຸຸຸມາວ ເສຍຸໂຍ ។

[๒๐๘๖] ປຸຸສຸ ວາ ອຕຸຕໂນ ວາມີ ເຖຸ
ພາໂຕ ມຸສາ ກາສຕີ ອປຸປປຸໂພ
ໂສ ນິນຸຕີໂຕ ໂຫີ ສຸກາຍ ມຸຸເນ
ປຈຸຸຸຸ ໂສ ທຸຸຸຕິຕາມີ ໂຫີ
ເວຕມຸນີ ທິສຸວານ ອຸຸ ວຖາມີ
ປຸຸໂພວ ເສຍຸໂຍ ນ ຍສຸສຸສີ ພາໂຕ ។

[๒๐๘๗] ອຕຸຕມຸນີ ເຈ ກາສຕີ ກຸຸໂພໂພ
ອນາຸໂຍ ອປຸປຸໂນ ທຕິຸໂ
ນ ຕສຸສຸ ຕໍ ກຸຸຸຕີ ພາຕີມຸຸເນ

๓ ສຸ. ສຸຸຕານກໂຕ ។ ພ. ສຸຸຸຈານກໂຕ ។

สිරี จ ปณฺณวณฺโณโต น โหติ
 เขตมฺบิ ทิสฺสุวณฺ อหํ วทามิ
 ปณฺณโว นีหิโน สิริมาว เสยฺโย ๑

[๒๐๘๗] ปรสุตฺต วา อตฺตโน วามิ เหตุ
 น ภาสฺสติ อตฺถกํ ภุทฺธิปณฺณโว
 โส ปุชฺชิตो โหติ สงฺกาย มชฺชเณ
 ปจฺจวามิ โส สุกฺคตฺติคามิ โหติ
 เขตมฺบิ ทิสฺสุวณฺ อหํ วทามิ
 ปณฺณโว เสยฺโย น ยสฺสสฺสสิ พาทโต ๑

[๒๐๘๘] หตฺถิกวสฺสธํสา มณฺนิกุณฺฑทถา จ
 นาริโย จ อิทฺถเรสฺสุ กุเตสฺสุ ชาตา
 สงฺกพฺพาว ตา อูปโกตา ภวณฺติ
 อิทฺถเรสฺส โปสฺสสฺส อนิทฺถริมนฺโตะ
 เขตมฺบิ ทิสฺสุวณฺ อหํ วทามิ
 ปณฺณโว นีหิโน สิริมาว เสยฺโย ๑

[๒๐๘๙] อสฺสํวิหิตกมฺมมนฺตํ พาสฺสํ ทมฺมมนฺติมนฺติ
 สิริ ชหติ ทมฺมเมธํ ชินฺณนํ อุตฺโต ตจํ
 เขตมฺบิ ทิสฺสุวณฺ อหํ วทามิ
 ปณฺณโว เสยฺโย น ยสฺสสฺสสิ พาทโต ๑

[๒๓๐๐] ปณฺณจ ปณฺณทิตา มยํ ภทฺทเต

สํวเพ ปณฺชติกา อปฺนฺจติกา คํ
 ควํ โน อภิภุชฺช อธิสฺสโรติ
 สํวโกว ภูตปฺปติ เทวราชา
 เขตมฺบิ ทิสฺวาน อหํ วทามิ
 ปณฺโณ นีหํ โน สิริมาว เสຍโย ๑

[๒๓๐๓] ทาโสว ปณฺณสฺส ยสฺสสฺส พาลโต
 อตฺถสฺส ชาเตสฺส ตถาจิเรสฺส
 ยํ ปณฺทิตโต นิปฺพณํ สํวเรติ
 สมนฺโณหมาปชฺชติ ตตฺถ พาลโต
 เขตมฺบิ ทิสฺวาน อหํ วทามิ
 ปณฺโณว เสຍโย น ยสฺสสฺส พาลโต ๑

[๒๓๐๔] อทฺธา หิ ปณฺณาว สํคํ ปสฺสตุภา
 กนฺตา สิริ โภจฺจตา มนฺตฺสา
 ฌานญฺฯ พุทฺธานมตฺตยฺรูปํ
 ปณฺณํ น อจฺเจติ สิริ กทาจิ ๑

[๒๓๐๕] ยนฺคํ อปฺนฺจนิมฺห อภิกฺคยํ โน
 มโหสฺส เกวตมฺมทสฺส
 ควํสํสํ อสฺสภญฺฯ นาคํ
 อชฺชณฺณยฺยเต จ รเถ ทสฺส อิมะ
 ปณฺทสฺส เวຍยากรณฺน ตฺวญฺโจะ

ททามิ เต कामวรานิ โสฬสํ ๑

ธีรมนุชชาติกํ จตุตฺถํ ๑

๕ โรหณมิกษาคํ

- [๒๓๐๔] เอเต ยฺฐา ปฏฺยํหํ ภูตา มรณา จิตฺตก
 คจฺฉ คุวํปี มา กงฺขิ ชีวสฺสํหํ คยา สห ๑
- [๒๓๐๕] นาคํ โรหณ คจฺฉามิ หทยํ เม อวกสฺสํหํ
 น ตํ อหํ ชหิสฺสํหํ อธิ เหฬํหํ ชีวํ ๑
 เต หิ นฺน มรฺตสฺสํหํ อนฺธา อปฺริณายกา
 คจฺฉ คุวํปี มา กงฺขิ ชีวสฺสํหํ คยา สห ๑
 นาคํ โรหณ คจฺฉามิ หทยํ เม อวกสฺสํหํ
 น ตํ พนฺธํ ชหิสฺสํหํ อธิ เหฬํหํ ชีวํ ๑
- [๒๓๐๖] คจฺฉ ภูริ ปถายสฺสํหํ ภูเย พนฺธโรหํ อายสํ
 คจฺฉ คุวํปี มา กงฺขิ ชีวสฺสํหํ คยา สห ๑
- [๒๓๐๗] นาคํ โรหณ คจฺฉามิ หทยํ เม อวกสฺสํหํ
 น ตํ อหํ ชหิสฺสํหํ อธิ เหฬํหํ ชีวํ ๑
 เต หิ นฺน มรฺตสฺสํหํ อนฺธา อปฺริณายกา
 คจฺฉ คุวํปี มา กงฺขิ ชีวสฺสํหํ คยา สห ๑
 นาคํ โรหณ คจฺฉามิ หทยํ เม อวกสฺสํหํ

- | | | |
|--------|--|---------------------------|
| | ន កំ វេទនំ ឧទ្ទិស្ថានិ | ចិត្ត វេទនំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣០៨] | ចម្ពំ តៃ ឧត្តរកថា ចេតិ
យោ នោ វិទិត្តន្តិ ចន្ទរ | ឧត្តរកថា ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣០៩] | សា មុត្តកំ ឧទ្ទិស្ថានំ
ឧត្តរកថា ឧទ្ទិស្ថានំ | ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣១០] | កិណ្ឌុ គេមេ មិគ្គា កិណ្ឌុ
ន កំ ឧទ្ទិស្ថានំ | ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣១១] | ភាគិ កិណ្ឌុ មេ ឧត្តរ
ន កំ ឧទ្ទិស្ថានំ | ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣១២] | គេ កិ កិណ្ឌុ ឧទ្ទិស្ថានំ
ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ | ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣១៣] | តៃ វិ ចំ ឧទ្ទិស្ថានំ
ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ | ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣១៤] | ចេ ឧត្តរកថា ឧទ្ទិស្ថានំ
ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ | ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣១៥] | កំ កំ ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ
ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ | ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |
| [២៣១៦] | ភាគិ កិណ្ឌុ ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ
ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ | ឧទ្ទិស្ថានំ ឧទ្ទិស្ថានំ ។ |

- | | |
|----------------------------------|-------------------------|
| สฺภาสิตาหิ วาจาหิ | สฺตนา มํ อโมจยิ ฯ |
| สฺตฺวา กณฺณสฺสํ วาจํ | หทยงฺคํ หทยสฺสํ |
| สฺภาสิตานิ สฺตฺวาน | ลฺลทโก มํ อโมจยิ ฯ |
| [๒๑๑๗] เหวํ อานนฺทิตฺโต โหตุ | สฺห ทาเวหิ ลฺลทโก |
| ยถา มยชฺช นนฺทาม | ทิสฺสวา โรหณมาคํ ฯ |
| [๒๑๑๘] นนฺ ตวํ อวจ ลฺลท | มิกฺขมฺมานิ อาทริ |
| อถ เกน นฺ วณฺณเนน | มิกฺขมฺมานิ นาทริ ฯ |
| [๒๑๑๙] อากมณฺเจะว หตฺถคฺคํ | กฺกุฏปาสณฺจ โส มิโค |
| อพฺชฺณิ คํ มิกฺราชํ | ตณฺจ มฺกฺตา อฺปาสเร ฯ |
| ตสฺส เม อหุ สํเวโค | อพฺภูโต โถมหฺสโน |
| อิมณฺจาหํ มิคํ หณฺเณ | อชฺช หิสฺสามิ ชฺวิตํ ฯ |
| [๒๑๒๐] กัทิสฺสา เต มิกฺสา ลฺลท | กัทิสฺสา ฐมฺมิกา มิกฺสา |
| กถวณฺณา กถิสฺสา | พาพฺหํ โช เน ปสฺสํสิ ฯ |
| [๒๑๒๑] โอิทาทสฺสิงฺคา สฺสิจฺวาตา | ชาตฺรปตฺตฺยปมา |
| ปาทา โถหิตกา เตสํ | อณฺชิตฺกฺขา มโนรมา ฯ |
| [๒๑๒๒] เอทิสฺสา เต มิกฺสา เทว | เอทิสฺสา ฐมฺมิกา มิกฺสา |
| มาตาเปตฺติกา เทว | น เต โส อภิหารยิ ฯ |
| [๒๑๒๓] ทมฺมิ นิกฺขสฺสํ ลฺลท | ลฺลณฺจ มณฺนิกฺกฺขสฺสํ |
| จตฺรสฺสณฺจ ปถตฺตํ | อุมฺมาปฺปสฺสํวิหฺนํ ฯ |

เทว จ ตัทธิสโต ภริยา ชุตตมจ กวงศ์
 รมเมน รชช การถุณ พุกาโร เมติ ลุทก ๑
 กสิณฐชา อินทานิ อุนฉาจิรา จ ลุทก
 เอเตน ทาว ไปเสหิ มา ปานี อกร ปุนาติ ๑
 โรหนมิคชาตก ปณณ ๑

๖ หังชาตกั

- | | | |
|--------|---|--|
| [๒๑๒๔] | เอเต หังสา ปฏกมฺหิ
หริตฺตจ เหมวณฺณ
โธหยา มํ ฌาติคณา
อนเปกฺขมานา คฺคฺคฺคฺค
ปเตจ ปตฺตํ เตจฺจ
มา อนฺนํ ฆาตฺวา | วญฺญูตา ภยเมวิตา
กามํ สุมฺม ปฏกม ๑
เอกํ ปาตํ คตํ
กํ เอโก อวหิยฺยตี ๑
นคฺคิ พนฺเช สหยาภา
กามํ สุมฺม ปฏกม ๑ |
| [๒๑๒๕] | นาหํ ทฺวํ ปเรตฺติ
ชีวิตํ มรณํ วา เม | ชฺชวฺสํ ทฺวํ ชฺเช
คยา สํทฺธิํ ภวิสฺสํ ๑ |
| [๒๑๒๖] | เอตทฺริยสฺส กตฺถาณํ
คณฺเฑ วิมฺมํมานาหํ | ยํ ทฺวํ สุมฺม ภาตฺตี
ปเตจ คํ อวสฺสํ ๑ |
| [๒๑๒๗] | อปเทน ปทํ ยาคิ
ธาวา ปาตํ น พฺชฺฌี ทฺวํ | อนคฺคิภฺชโร ทิโส
หังสํ ปวรุตฺตม ๑ |
| [๒๑๒๘] | ยทา ปราภโว โหติ | โปโส ชีวิตํสงฺขเย |

- ชก ชาตณฺจ ปาตณฺจ ชาตชฺชาบี น พุชฺฌติ ฯ
 [๒๓๒๘] เอเต หังสา ปกฺกมณฺติ วงฺกุงฺกา ภยเมวิตา
 หริตฺตจฺ เหมวณฺณ ตฺวณฺณเณว อวหิยฺยตี ฯ
 เอเต ภุตฺวา จ ปิตฺวา จ ปกฺกมณฺติ วิหังคมา
 ชนเปกฺขมานา วงฺกุงฺกา ตฺวณฺณเจเวโก อฺปาสตี ฯ
 กั นฺ ตายํ ทิโช โหติ มุตฺโต พนฺธํ อฺปาสตี
 โอหาย ฅกฺกนา ยนฺติ กั เอโก อวหิยฺยตี ฯ
 [๒๓๓๐] ราชา เม โส ทิโช มิตฺโต ฅชา ปาณสโม จ เม
 เนว นํ วิชฺหิตฺตํ ยาว กาสสฺส ปริยายํ ฯ
 [๒๓๓๑] โย จ ตฺวํ ฅชินฺโน เหตุ ปาณํ จชฺติมุจฺฉตี
 โส เต ฅหายํ มุญฺจามิ โหตุ ราชา ตวานฺโโค ฯ
 [๒๓๓๒] เอวํ อุกฺกทก นนฺทสฺส ฅห ฅพฺเพหิ ฅาติภิ
 ยถาหมชฺช นนฺทามิ ทิสฺวา มุตฺตํ ทิชาธิปํ ฯ
 [๒๓๓๓] กจฺจิ นฺ โภโต กุสฺสํ กจฺจิ โภโต อนามยํ
 กจฺจิ รฏฺฐมิตํ ฅิตํ ชมฺเมน ฅนฺตาสตี ฯ
 [๒๓๓๔] กุสฺสณฺณเจว เม หัง อโก หัง อนามยํ
 อโก รฏฺฐมิตํ ฅิตํ ชมฺเมน ฅนฺตาสหํ ฯ
 [๒๓๓๕] กจฺจิ โภโต อมจฺเจสฺ โทโส โกจิ น วิชฺชติ
 กจฺจิ อารา ฅมิตฺตา เต ฉายา ทกฺขิณโตริว ฯ
 [๒๓๓๖] อโกปิ เม อมจฺเจสฺ โทโส โกจิ น วิชฺชติ

- อโถ อารว อมิตฺตา เม ฉายา ทกฺขิณโคตริ ๑
- [๒๓๓๗] กจฺจุ เท ธํทิสฺส ภริยา อสฺสํวา มียภาณินิ
- ปฺปุตฺตรปฺยสฺสเปตา ทว ฌนฺทวธํานุตา ๑
- [๒๓๓๘] อโถ เม ธํทิสฺส ภริยา อสฺสํวา มียภาณินิ
- ปฺปุตฺตรปฺยสฺสเปตา มม ฌนฺทวธํานุตา ๑
- [๒๓๓๙] กจฺจุ เท พทฺโธ ปฺปุตฺตา สฺสุชาตา รฆุสวทฺธม
- ปญฺญาชเวน สมนุภนา สมนุโมทฺตติ คโต คโต ๑
- [๒๓๔๐] สํ ธโถ จ เม ปฺปุตฺตา ชตรฆุสํ มยา สฺสุตา
- เตสํ ทวํ กิจฺจมนฺทวาทิ นาวรฺฆุณฺตติ เท วโจ ๑
- [๒๓๔๑] อฺปฺปนฺโนมึ เจ โหติ ชาตียา วินฺเยน วา
- อถ ปจฺจนา กุรฺเต โยคํ กิจฺจเจ อวาสํ สํทติ ๑
- คสฺสํ สํทปฺปญฺญสฺส วิวโร ชายเต มหา
- รตฺติมนฺโธว รูปานิ ญฺญานิ มนุสฺสสํติ ๑
- อธํเว สํวโยคญฺญ มคฺคิ นทฺเทว วินฺทติ
- สํวโถว คิริทฺตคฺคสฺมึ อนฺตรวาทเณ สํทติ ๑
- ทึนฺชจฺโจมึ เจ โหติ อญฺจํจาทา, จิตฺตมา นโร
- อาจรรสํสมนุโน นิสฺเส อคฺคํว ภาสํติ ๑
- เอตํ เว อฺปมํ กตฺวา ปฺปุตฺเต วิชฺชาสํ จํปย
- สํวิรฺฐุเหเล เมธาวี เขตฺเต พฺชํว ญฺญจฺยاتي ๑
- หํสชาตกํ ฌญํ ๑

๗ สัตตติคัมพชาตกัม

- [๒๓๔๒] มิคตุทโท มหาราชชา ปณฺจาดานํ รเถสโก
 นิกฺขนฺโต สห เสนาย โอคโคณ วณฺณาคมา ฯ
 ตตฺถกทฺทส อรณฺณสํมํ ตกฺกกรานํ กุฏฺฐกํ
 ตสฺมา กุฏฺฐิยา นิกฺขมฺม สฺสวํ ลุทฺธานิ ภาสตี ฯ
 สมนฺปนฺนวาหาโน โปโส ยฺวํ สมนฺนฏฺฐกฺกณฺทํ
 โสภติ โสหิตฺตุนฺทํ ทิวา สฺสวํโยว ภาสตี ฯ
 มชฺฌนฺตฺติเก สมนฺตฺติเก สฺสวํโยว ภาสตี ฯ
 มชฺฌนฺตฺติเก สมนฺตฺติเก สฺสวํโยว ภาสตี ฯ
 มชฺฌนฺตฺติเก สมนฺตฺติเก สฺสวํโยว ภาสตี ฯ
 มชฺฌนฺตฺติเก สมนฺตฺติเก สฺสวํโยว ภาสตี ฯ

อาทาย วตฺถํ มณฺนิกฺกณฺทตฺตญฺ

หนฺตฺวาน สํชาหิ อวตฺถราม ฯ

- [๒๓๔๓] ถินนุ อุมฺมตฺตฺรโปว สัตตติคัมพ ปภาสตี
 ทฺวารสฺสท หิ ราชานํ อคฺคิ ปชฺชติโต ยถา ฯ
 [๒๓๔๔] อถ ตวํ ปติโกถุมพ มตฺโต ลุทฺธานิ คชฺชตี
 มาตริ มยฺห นคฺคาย ถิ นุ ตวํ วิชิตฺตฺตํ ฯ
 [๒๓๔๕] อญฺเจหิ สมนฺม ตรมาโน รถํ โยเชหิ สวริ
 สกฺโคณ เม น รุจฺจติ ชณฺณํ คจฺฉาม อสฺสํ ฯ
 [๒๓๔๖] ยุตฺโต รโถ มหาราช ยุตฺโต จ พทฺวาหาโน
 อธิตฺตฺตํ มหาราช ชณฺณํ คจฺฉาม อสฺสํ ฯ

- [๒๓๔๗] โทณเมว คตา สัพเพ เย อสุมิ ปริจารกา
 เอส ภจฺจติ ปญฺจาโต มุฑโต เสด์ อทสฺสนา ฯ
 โททณฺทกานิ คณฺหถ สคฺติโย โทมราณี ฯ
 เอส ภจฺจติ ปญฺจาโต มา โว มุญฺจิตฺถ ชีวิตํ ฯ
- [๒๓๔๘] ธถาปโร ปฏินนฺทิตฺถ สฺสโว โถหิตคฺคณฺทโก
 สฺสวาคคณฺเฑ มหาราช อโถ เต อทฺรคคํ
 อิตฺสโรสี อนฺนปฺปทฺโต ยํ อิตฺตติ ปเวทย ฯ
 คินฺนุทฺกานิ มียาถานิ มชฺเช กาสุมาริโย
 ผลานิ ขุทฺทกปฺปานิ ภูมฺช ราช วรํ วรํ ฯ
 อิทํ ปานิยํ สํคํ อากคํ คิริคพฺภรา
 คโต ปิว มหาราช สเจ คฺควํ อภิกงฺขสี ฯ
 อรณฺณํ อุนฺณาย คตา เย อสุมิ ปริจารกา
 สยํ อญฺจาย คณฺหโวห หคฺคา เม นคฺติ ทาทเว ฯ
- [๒๓๔๙] ภทฺทโก วตายํ ปกฺขี ทิโส ปรมมฺมิโก
 อเถโส อิตโร ปกฺขี สฺสโว ตฺถทานิ ภาสฺติ ฯ
 เขตฺ หนถ พนฺธถ มา โว มุญฺจิตฺถ ชีวิตํ
 อิจฺเจวํ วิถปฺนตฺสฺส โสคฺตํ ปคฺโตสุมิ อสฺสํ ฯ
- [๒๓๕๐] ภาตโรสุม มหาราช โสทฺริยา เขกมาคฺคา
 เขกรุกฺขสุมิ สํวทฺธมา นานาเชตฺตคคตา อฺโภ ฯ
 สคฺติคฺคโม จ โจรานิ อหฺมจ อิตฺถํ อิต

	อัสคัม โส สคัม อหัม	เตน ฐมเมเน โน วินา ฯ
[๒๑๕๓]	ยตุถ วโร จ พนุโร จ	นิกติ วญฺจนานิ จ
	อาโถปา สหสํการา	คานิ โส คตุถ สิกฺขติ ฯ
	อิธ สจฺจญฺจ ฐมโม จ	อหิสํ สํยโม ทโม
	อาสํนุทกทายันิ	อจฺเจ วทฺโธมฺมํ ภาวต ฯ
[๒๑๕๔]	ยํ ยํ หิ ราช ราชติ	สํนุคํ วา ยทิ วา อสํ
	สํสวณคํ วิสํสํ วา	วสํ คสฺสเสว คจฺจติ ฯ
	ยวํสํ กุรุเต มิตุคํ	ยวํสํญฺญํ สวณํ
	โสมี คาทิสโก โหติ	สํหวาโสมี คาทิสํ ฯ
	เสวมาโน เสวมานํ	สํมญฺญํ สํมญฺญํ ปรํ
	สโร ทุญฺโส กตาวํ	อติคฺคตฺตํ ปติปติ ฯ
	อฺปติปฏยา ชโร	เนว ปาปสฺสา สียา
	ปฺติมจฺจํ กุสฺสเคน	โย นโร อฺปนยฺหติ
	กุสํมี ปฺติ วายนฺติ	เอวํ พาวุสเสวนา ฯ
	คคฺครวํ ปถาเสน	โย นโร อฺปนยฺหติ
	ปถุคํ สํรํ วายนฺติ	เอวํ ชีวํเสวนา
	คสฺมา ปถาสํปฏฺสเสว	ณตฺวา สํปฏกมคฺคโน
	อสนฺเต นฺนํเสวเยย	สํนฺเต เสวเยย ปณฺทิตํ
	อสนฺโต นินฺนํ เนนฺติ	สํนฺโต ปาเนนฺติ สํคฺคตฺติ ฯ
	สตุคิคุมพชาตัก สตุคัม ฯ	

๘ ภคฺคตฺตนิคคํ

[๒๓๕๓] ภคฺคตฺตนิคคํ นาม อโหสิ ราช

รชํ ปหยา นิคคํ อจริ

โส อคมาสิ คิริวํ คณฺฐมาทนํ

สํปฺปตฺตํ กัปปิสาณฺณํ ๑

สํวตฺตนิคคํ นิคคํ อจริ

คณฺฐมาทนํ โส นิคคํ อจริ

อปาณํ ๑ วณํ ๑ วณํ ๑

ยตฺตนิคคํ กัปปิสาณฺณํ ๑

นิคคํ ๑ นิคคํ ๑

กัปปิสาณฺณํ ๑ นิคคํ ๑

ปจฺจตฺตนิคคํ ๑

กํ ๑ ชานนฺติ มนุสฺสํ ๑

[๒๓๕๔] มาถาคิรี ปณฺฑิตํ คิริวํ

สํวตฺตนิคคํ ๑

นิคคํ ๑ นิคคํ ๑

ชานนฺติ โน กัปปิสาณฺณํ ๑

[๒๓๕๕] สํวตฺตนิคคํ ๑

อจริ ๑ นิคคํ ๑

ปจฺจตฺตนิคคํ ๑

กิมิธ วเน โรทถ อปฺปคิตฺตา ฯ
 สุกฺกิมฺมํ ปริเทวโยห
 ธาตฺตํคิโต จาสิ มียโย มียาย
 ปุจฺจามิ โว มานุสฺสเทหวนฺน
 กิมิธ วเน วิตปถ อปฺปคิตฺตา ฯ
 สุกฺกิมฺมํ ปริเทวโยห
 ธาตฺตํคิโต จาสิ มียโย มียาย
 ปุจฺจามิ โว มานุสฺสเทหวนฺน
 กิมิธ วเน โสจถ อปฺปคิตฺตา ฯ

[๒๓๕๖] มเยกรตฺตํ วิปฺปวสฺสิมฺหํ สุกฺก
 อกามกา อญฺญมมญฺญํ สรรนฺตา
 ตเมกรตฺตํ อญฺญตฺตํปมาณา
 โสจาม สํ วัฏฺฐํ ปุณฺ น เหสุตฺติ ฯ

[๒๓๕๗] ยเมกรตฺตํ อญฺญตฺตํ
 ธนํ อญฺญํ มิตฺตญฺจ เปตํ
 ปุจฺจามิ โว มานุสฺสเทหวนฺน
 กถํ วิทวาสมกฺกปฺปยิตฺถ ฯ

[๒๓๕๘] ยมิมํ นทํ ปสฺสสฺสํ สัสสํ
 นานาทุมฺมจฺจาทนํ เสดกฺกํ
 ตํ เม มียโย อุตฺตริ วิสฺสํกาเต

อหฺนฺจ นํ โรสีตา อชฺณฺเปตฺตํ ๑
 อถาคมา สติตํ สํวโสติ
 นุทํ สํวเต สตเต กณฺณนิกาเร
 อาปฺปรถ เทน นุทฺตเกน
 สํยํ นทํ อาสี มยา สํทฺตฺตวา ๑
 อุกุสฺสํ ตํเรสฺส มยํ ตทา จิตา
 สมนุสฺสํสฺสตา อุกุโย อณฺณมณฺณํ
 สกฺกํมี โรทาม สกฺกํ หสํม
 กิจฺจเนน โน อคมา สมนุพฺรี สํ ๑
 ปาโต จ โส อุกฺกเต สฺริยมฺหิ
 จตุกฺกํ นทํ อุกฺกตฺริยานํ อุกฺก
 อาตฺติจฺจิตฺยา อณฺณมณฺณํ มยํ อุกุ
 สกฺกํมี โรทาม สกฺกํ หสํม ๑
 ตํหฺนํ สกฺกํ สกฺกํ สกฺกํ อุกฺก
 ยมฺหิ มยํ อุกฺกปฺปวสฺสํหํ ปุพฺเพ
 วสฺสํสฺกํมี สกฺกํมี ภูมิปาถ
 โกณฺธิ กณฺธาย วิณา วสฺสํย ๑
 [๒๑๕๘] อาญฺญจ โว กิ่วตโก นุ สมนุ
 สกฺกํมี ชานาถ วเทถ อาญฺญ
 อญฺญสฺสวา อุกฺกตฺติ อาคมา วา

อภฺยาสก เม คํ อวิกฺกมฺปมานา ฯ

[๒๓๖๐] อายฺยํ โน วสุตฺตํสุตฺตํ ชุทฺต
น จนฺตฺรา ปาปโก อคฺคิ โรโค
อปฺปวํ ทุฏฺฐํ สุทฺตเมว ภิชฺชโย
อวิตราคา วิชฺชาม ชีวิตํ ฯ

[๒๓๖๑] อิทฺตํ สุทฺตฺวาน อมานุสํ
ภคฺคตฺติโย อิตฺตํ ชีวิตคฺค
นิวคฺคต น มิคํ อจฺริ
อทาสี ทานานิ อภฺยชิ โภเก ฯ

[๒๓๖๒] อิทฺตํ สุทฺตฺวาน อมานุสํ
สมฺมโฆท มา กถํ อคฺค
มา โว คปฺปํ อคฺคกมฺปมาปฺราโ
ยถาเม เต กิํปริเสกฺกคฺคํ ฯ
อิทฺตํ สุทฺตฺวาน อมานุสํ
สมฺมโฆท มา วิวาทํ อคฺค
มา โว คปฺปํ อคฺคกมฺปมาปฺราโ
ยถาเม เต กิํปริเสกฺกคฺคํ ฯ

[๒๓๖๓] วิวิธ อธิมฺหา สุโณมํ
วจนปถํ คว อคฺคตฺตคฺค
มฺมจํ คิํ นุทฺเตว เม ทวํ

อหิปี อิจฺฉามิ ชนินฺท ทนฺนํ

ชีวํ มํ เนตฺวา ปฏฺฐิสฺสเยถ ๑

คตฺถํ คํ วณฺณํ สุตฺตฺวา รณฺโณ ปุคฺคํ อทตฺถํ

ปุคฺคโต ๑ ปิตฺรํ ทิสฺสฺวา ทูรโตวชฺฌภาสฺส ๑

อาคจฺฉํ โทวาริกา ชคฺคพฺพชฺชา.

กาธาวียา หนฺตํ มมํ ชนินฺท

อภฺชาหิ เม ปุจฺฉิตฺโต เอตมคฺคํ

อปรฺวาโห โกณฺธํ มมชฺช อตฺถิ ๑

[๒๓๖๗] ถายณฺจ ปาโต อุกกํ สชฺชาติ

อคฺคิ สทา -ปริจฺรคปฺปมคฺคโต

คํ คาทิสํ ถียํคํ พุรฺหมจฺจวํ

คตฺถมา คจฺฉํ พุรฺรสี คหปฺปตฺตี ๑

[๒๓๖๘] คาลา ๑ ฆฏา ๑ ผลา ๑ เทว

ปริคฺคหา วิวิธา สณฺฑิมสฺส

เต รกฺขติ โคปฺยคปฺปมคฺคโต

คตฺถมา อหํ พุรฺรมิ คหปฺปตฺตี ๑

[๒๓๖๘] สจฺจํ ไช เอตํ วทสี กุมาร

ปริคฺคหา วิวิธา สณฺฑิมสฺส

เต รกฺขติ โคปฺยคปฺปมคฺคโต

๓ ส. พุราหมโณ คหปติ เตน โหติ ๑

พราหมโณ คหปติ เตน โหติ ฯ

[๒๑๗๐] สุนนุคฺ มยฺหํ ปริสา สมากตา
 สเนคมา ชานปทา จ สพฺเพ
 พาทายํ พาทสฺส วโจ นิสฺสม
 อเหตุนา ฆาตยเต มํ ชนินฺโท ฯ

[๒๑๗๑] ทพฺพสฺมิ มฺเถ วิสฺเต วิรุพฺเพ
 ทฺพนิกฺขโย เวพฺ พสาชชาโต
 วนฺทามิ ปาทานิ ตว ชนินฺท
 อนฺชาน มํ ปพฺพสิสฺสามิ เทว ฯ

[๒๑๗๒] ญญสฺสํ โภเค วิปฺเล กุมาร
 สพฺพญฺจ เต อัสสํริยํ ททามิ
 อชฺเชว ตวํ กุรฺนํ โหติ ราชา
 มา ปพฺพสิ ปพฺพชฺชา หิ ทฺถชา ฯ

[๒๑๗๓] กิณฺนุชฺ เทว คตฺตติ โภคา
 ปพฺพเพวหํ เทวโตเก รณิสฺสํ
 รุเปหิ สทฺเทหิ อโต รเสหิ
 คณฺเธหิ ฌสฺสํเทหิ มโนรมฺเหหิ ฯ
 ภุคฺคา จ เม โภคา ติตฺถสฺมิ เทว
 ปริวาริโต อจฺจราสํ คณฺณ
 ตฺวญฺจ พาสํ ปรมฺเมยฺยํ วิทิตฺวา

น ตาทีเส ราชกุเถ วเสยฺยํ ฯ

[๒๓๗๕] สจฺหาหิ พาลโถ ปฺรเนยฺโย อสฺมิ

เอกาปฺรารํ ฆม ปุตุต มยฺหิ

ปฺนปฺปี เจ เอทิสํ ภเวยฺย

ยถามคฺคิ โสมนสฺส กโรหิ ฯ

[๒๓๗๖] อนิสฺมม กตํ กมฺมํ อทฺตทฺถาย จินฺติตํ

ภสฺสชฺชสฺสเสว เวทฺธโค วิปาโก - โหติ ปาปโก ฯ

นิตฺมม จ กตํ กมฺมํ สมนฺวาทฺตทฺถาย จินฺติตํ

ภสฺสชฺชสฺสเสว สมนฺตฺตติ วิปาโก โหติ ภทฺทโก ฯ

อถโส คีหิ กามโกคฺคิ น สํว

อถณฺณโต ปพฺพชฺชิตํ น สํว

ราชา น สํว อนิสฺมมการิ

โย ปณฺชิตโต โทชโน ตํ น สํว ฯ

นิตฺมม อตฺตติโย กยิรา นานิสฺมม ทิสฺมปฺติ

นิตฺมมการิโน ราช ยโส กิตฺติ จ วทฺธมฺติ ฯ

นิตฺมม ทณฺฑํ ปณฺเยยฺย อิตฺตฺสโร

เวคฺคา กตํ ตปฺปติ ฐมฺปิปาถ

สมนฺวาปณฺธิ จ นวสฺส อตฺตทา

อนานุตปฺปา เต ภวณฺติ ปจฺจทา ฯ

อนานุตปฺปาณิ หิ เย กโรหฺนติ

วิภชฺช กมฺมายนฺตานิ โถเก
 วิญญฺญปัสสฺสณานิ สฺสชฺชทฺรยานิ
 ภวณฺติ พุทฺธานุมนฺตานิ ตานิ ฯ
 อากฺขณฺ์ โทวาริกา ชฺชคฺคพฺพชฺชา
 กาถาวิยา หนฺคฺ มมฺ ชนินฺท
 มาคฺ จ อญฺกณฺมิมํหิ นิธิโน
 อากฺกณฺมิโต สฺสทฺธา เตหิ เทว ฯ
 กญฺจํ หิ สมนฺพารํ สฺสทฺทํ ปคฺคโต
 มจฺจํ มียํ ชฺชวิตํ ตทฺธํ ราช
 กิจฺจณฺเฑนํ อชฺช วชฺชา มุคฺคโต
 ปพฺพชฺชเมวาทิมโนหฺมณฺมิ ฯ

[๒๓๗๖] ปุคฺคโต ตวายํ ตรฺกฺโณ สฺสรฺมเม
 อญฺกมฺปโก โสมนสฺสโส กุมารโ
 คํ ยาจมาโน น ตปามิ สฺสวชฺช
 อรหฺสํ นํ ยาจิตเว ตฺวมนฺนิ ฯ

[๒๓๗๗] รณฺสฺสํ ภิกฺขวาทิยาย ปุคฺค
 นิสฺสมํ ฐมฺเมสฺส ปวิพฺพชฺสํ
 สฺสพฺเพสฺส ญฺเตสฺส นิชฺชาย ทณฺฑํ
 อนินฺทิตอ พฺรหฺมมฺเปหิ จานํ ฯ
 อจฺจวียวฺรํ วต ยาทิสฺสญฺจ

ทฺถุชิตํ มํ ทฺถุชปฺยเส สฺสุมฺเม
 ยาสฺสํ ปฺปฺตํ อิติ วุจฺจมานา
 ภิชฺชโยว อุตฺตํสํหยเส กุมารํ ๑

[๒๓๗๘] เย วิปฺปมฺมุตฺตา อนนฺตชฺชโกสิโน
 ปริณิพฺพุตา โถกมิมํ จรฺนฺติ
 ตมฺริยมคฺคํ ปฏฺธิปชฺชมานํ
 น อุตฺตํเห วารยิตุํ กุมารํ ๑

[๒๓๗๙] อทฺธา หเว เสวิตฺตพฺพา สํปณฺณา
 พหุสฺสํตา เย พหุจฺฉานจฺฉินฺติโน
 เยสํยํ สฺสํวณํ สฺสํภาสิตานิ
 อปฺโปตฺตํกฺกา วิตฺตโสกา สฺสํนฺนาติ ๑
 โสมนสฺสํชาตกํ นวมํ ๑

๑๐ จมฺเปยฺยชาตกํ

[๒๓๘๐] กา นุ วิชฺชริวภาสี โธธธํ วิย ตารกา
 เทวตา นฺนํ คณฺธพฺพิ น ตํ มณฺณามิ มานุสฺสํ ๑

[๒๓๘๑] นมฺหิ เทวํ น คณฺธพฺพิ น มหาวราช - มานุสฺสํ
 นาคคณฺณวณฺณํ ภาทฺตุนฺเต อตฺตณฺนํหิ อิชฺชาคคา ๑

[๒๓๘๒] วิพฺภนฺตจิตฺตา กุปฺปิตินฺทฺริยาสี
 เนตฺตเตหิ เต วาริคณา สํวณฺติ

กีนฺเต นฺนุจํ กิ ปน ปตฺตยานา
อิธาคตา นาริ ตทิจฺจ พุริ ๑

[๒๓๘๓] ยมฺกฺกเตโช อูโรคฺติ จาหุ
นาโคคฺติ นํ ยาหุ ชโน ชนินฺท
ตมฺกฺกหิ ปุริโส ชฺวีคฺคฺโก
ตํ พนฺธนา มุญฺจ ปตี มเมโส ๑

[๒๓๘๔] กถนฺวํ พตฺตวิริยฺยปฺปนฺโน
หตฺถตฺถมาคฺคฺคิ วณิพฺพกตฺต
อภฺธาหิ เม นาคกณฺเณ ตมฺกฺก
กตํ วิชาเนมฺ คหิตฺนาคํ ๑

[๒๓๘๕] นครํบี นาคิ ภตฺตมํ กราย
ตถาหิ โส พตฺตวิริยฺยปฺปนฺโน
ธมฺมมฺจ นาคิ อปฺจายมาโน
ตตฺมา ปรรกฺกมฺม คโป กรโธติ ๑

[๒๓๘๖] จาตุทฺทสํ ปณฺณรสํ จ ราช
จตุปฺปเถ สมฺมตฺติ นาคราชา
ตมฺกฺกหิ ปุริโส ชฺวีคฺคฺโก
ตํ พนฺธนา มุญฺจ ปตี มเมโส ๑

[๒๓๘๗] โสพฺถิตฺตํสํสํสํนิ อามุตฺตมณฺนิกฺกณฺทถา
วาริเคหฺสยา นาริ คายี ตํ สรณํ คตา ๑

ธมฺเมเน โมเจหิ อสํหาเสณ
 คาเมเน นิกฺขเณ ทวํสํเตน
 โยสํสํชฺชกาโย อุมฺโค จราตุ
 ปุณฺณตฺถิโก มุณฺจตุ พนฺธนํมา ฯ

[๒๓๘๘] ธมฺเมเน โมเจมิ อสํหาเสณ

คาเมเน นิกฺขเณ ทวํสํเตน
 โยสํสํชฺชกาโย อุมฺโค จราตุ
 ปุณฺณตฺถิโก มุณฺจตุ พนฺธนํมา ฯ

ทณฺมิ นิกฺขสํคํ ลุทฺท ฌตฺตญฺจ มณฺนิกุณฺฑํ
 จตุรํสํสํชฺช ปตฺตงฺกํ อุมฺมารปฺปมฺสํสนิภํ ฯ
 เทว จ สํทิสฺสโย ภวียา อุมฺภณฺจ ทวํสํคํ

โยสํสํชฺชกาโย อุมฺโค จราตุ
 ปุณฺณตฺถิโก มุณฺจตุ พนฺธนํมา ฯ

[๒๓๘๙] วจินาบี ทานา ทว วจัน ชนินฺท

มุณฺเจมุ นํ อุมฺคํ พนฺธนํมา
 โยสํสํชฺชกาโย อุมฺโค จราตุ
 ปุณฺณตฺถิโก มุณฺจตุ พนฺธนํมา ฯ

[๒๓๙๐] มุทฺโต จมฺเปยฺยโก นาโค ราชาณํ เอตฺตพฺพรวิ

นโม เต กาสีราชตุณฺ นโม เต กาสีวฑฺฒน
 อณฺชติ เต ปคฺคณฺหามิ ปตฺสํเยยฺยํ เม นิเวสํนํ ฯ

- [២៣៩៥] តៃ ឦឡុកំ វិរមេ ខែវរុបេ
 ឡា កាយិកំ តំគតតតុក ពិឡទិ
 ឦឡាយ ឡុនៃ ឡុនំ ឡុបេតុ
 ឡៃ គាតិសំ កុឡុកតំ ឡ ឡាឡេ ។
- [២៣៩៦] សុឡុប្បឡិឡណា គុវឡេសំ តៃតុ
 តុកុតៃនៃ តៃតិ ឡុឡុឡាតិ
 សុឡុឡុឡ គេ ឡាគុតំ សុឡុឡណា
 តុកុតុ កិឡុតុ វិវុឡុឡុឡុ ។
- [២៣៩៧] ឡុកុឡុសិ ឡាគុតំ ឡុឡុត
 ឡាគា ឡុតា សុឡុឡុឡឡុតុតិ
 តុឡុឡ គេ ឡាគុតុឡេ តុតុតិ
 កាតាឡិ ឡុឡុឡុឡុតិ ឡុឡុវ ។
- [២៣៩៨] ឡៃឡេតុ ឡេ វាឡុតេ សុតុតេ
 កុឡុតៃតេ តុតុតុតេ សុតុតេ
 ឡាគេ ។ ឡៃឡេតុ សុតុតុតុតុតុតុ
 តុតុឡេ ឡាគុតុ ឡៃតុតុតុ ។
- [២៣៩៩] ឡេវី ឡុតុកុតា ឡុឡុតា ។ សុតុតា
 តុឡុឡុតុតុ តុតុតុតុតុតុតុ
 ឡុតុតុ វាឡុតា ឡុតុ តុតុតុតុតុ
 ឡុតុតុតុ ឡុតុតុតុតុតុ ឡុតុតុ ។

[๒๒๐๐] สฺวณฺณจิตฺตํ ฐมํ อทฺทกฺขิ กาสีวทฺธโน
 โสวณฺณมเย จ ปาสาเท เวฬุริยผตฺตกฺขเต ๑
 ส ราชา ปาวิตฺติ พฺยฆํ จมฺเปยฺยสฺส นีเวสนํ
 อากิจฺจวณฺณสํนิภํ กตฺตวิขฺชฺรปภสฺสวํ ๑
 นานารุกฺเขหิ สณฺณนํ นานากนฺธสํมริทํ
 โส ปาเวกฺขิ กาสีราชา จมฺเปยฺยสฺส นีเวสนํ ๑
 ปวิฏฺฐสฺมํ กาสีรณฺเณ จมฺเปยฺยสฺส นีเวสนเ
 ทิพฺพพา สุริยา ปวชฺชิสฺส นาคกณฺเณ ๑ นจฺจิสฺส ๑

คํ นาคกณฺเณ จริทํ คณฺเณ

อนฺวารุหิ กาสีราชา ปตฺนุโน

นิสฺสํ โสวณฺณมยฺมุหิ ปิเส

สาปสฺสเย จนฺทนสํวริทฺเต ๑

[๒๒๐๑] โส คตฺถ ภูตฺวา จ อโถ รมิตฺวา

จมฺเปยฺยํ กาสีราชา อโวจ

วิมานเสฏฺฐจํนิ อิมานิ ตฺยหํ

อากิจฺจวณฺณานิ ปภสฺสวานิ

เนตาทิสํ อคฺคิ มนุสฺสโตเก

กิมคฺคิยํ นาค คโป กโรตี ๑

คา กมฺพุกายูรธฺวา สฺวคฺคา

วฏฺฐงฺกุตฺติ ตมฺพตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

ปคฺคยฺห ปาเยนฺติ อโนมวณฺณา
 เนตาทิสํ อคฺคิ มนุสฺสโตเก
 กิมนฺตฺธิยํ นาค ตโป กโรตี ๑
 นชฺชโร จ เตมา ปุณฺณโตมมจฺฉา
 อาทาสกฺกนฺตาทิรฺรทา สุตฺติคฺคา
 เนตาทิสํ อคฺคิ มนุสฺสโตเก
 กิมนฺตฺธิยํ นาค ตโป กโรตี ๑
 โกณฺณจา มยฺวรา ทิวิยา จ หังสา
 วคฺคสุตฺตฺรา โกกิตฺตา สมนฺตคฺคิ
 เนตาทิสํ อคฺคิ มนุสฺสโตเก
 กิมนฺตฺธิยํ นาค ตโป กโรตี ๑
 อมฺพา จ สํสา ติตฺถา จ ชมฺพุโย
 ชุทฺตาทกา ปาณฺณติโย จ สุตฺตฺตา
 เนตาทิสํ อคฺคิ มนุสฺสโตเก
 กิมนฺตฺธิยํ นาค ตโป กโรตี ๑
 อีมา จ เต ปุณฺณชฺรณฺญา สมนฺตโต
 ทิพฺพยา จ คณฺธา สคฺคํ สมนฺตวายนฺติ
 เนตาทิสํ อคฺคิ มนุสฺสโตเก
 กิมนฺตฺธิยํ นาค ตโป กโรตี ๑

[๒๒๐๒] น ปคฺคยฺหเตนฺ น รณฺตฺตํ เทนฺ

น อายฺโหม จาบี ชนินฺท เหตุ
 มนุสฺสํโยนี อภิปศฺยุทาโน
 ตสฺมา ปรภุทฺธมฺ ตโป กโรมิ ฯ

[๒๒๐๓] ตวํ โถหิตกฺโข วิหคฺชนฺตโร
 อตฺถกโต กปฺปิตฺเตสฺมสฺส
 สฺวโรตฺติโต โถหิตจฺนุทเนน
 คณฺฐพฺพราชาว ทิสฺวา ปภาสฺสี ฯ
 เทวิทฺธิปศฺยุโตสฺมิ มหาลุภาโว
 สฺพเพหิ กาเมหิ สฺมจฺจิกฺขโต
 ปุจฺฉามิ ตํ นาคฺราเชตมตฺถํ
 เสยฺโย อิตฺถ เกณ มนุสฺสํโลโก ฯ

[๒๒๐๔] ชนินฺท นานฺนตฺตํ มนุสฺสํโลกา
 สฺสํทํ ว สํวิชฺชติ สํโยโม วา
 อหฺนฺจ ตทฺธาน มนุสฺสํโยนี
 กาหามิ ชาติมรณสฺสํ อนฺตํ ฯ

[๒๒๐๕] อทฺธา หเว เสวิตพฺพฯ สฺปญฺญา
 พหุสฺสํตา เย พหุสฺสานจฺินฺตฺติโน
 นาริโย จ ทิสฺวาน ตฺวญฺจ-นาค
 กาหามิ ปญฺญานํ อนปฺปกาณิ ฯ

[๒๒๐๖] อทฺธา หเว เสวิตพฺพฯ สฺปญฺญา

พหุสูตรา เย พหุจันจิโน
 นาวิโย จ ทิสฺวาน มมญฺจ ราช
 กโรหิ ปญฺณานิ อนปฺปกาณิ ฯ

[๒๒๐๗] อิทฺถจ เม ชาตฺรปฺ ปหุคฺ
 ราชิ สฺวณฺณสูตร จ ตาณมตฺตา
 อิตฺโต หริตฺวา สฺวณฺณฆฺรานิ การย
 ฐมฺมียสูตร จ ปากาวํ กโรนฺตุ ฯ
 มตฺตานญฺจ วาหฬสูตรานิ ปญฺจ
 เวพฺพียมิตฺถานิ อิตฺโต หริตฺวา
 อนฺเตปฺเร ฐมฺมียํ สฺนุณฺนตฺ
 นิฏฺกทฺทมา เหหิติ นีรชา จ ฯ
 เขตาทิสํ อวสฺส ราชเสฏฺฐจ
 วิมานเสฏฺฐจ พหุ สฺสภมานํ
 พารานตํ นครํ อิทฺถ ฆตํ
 รัชชญฺจ กาเรหิ อนมปญฺญาติ ฯ
 จมฺเปยฺยชาตกํ ทสฺมํ ฯ

๑๑ มหาปโลกนชาตกั

[๒๒๐๘] พุทฺธมโลกา จิตฺวาน เทวปฺตฺโต มหิทฺธิโก
 รณฺเวย ปฺตฺโต อุกฺปาทิ สพุทฺธกามตฺมิตฺธิสุ ฯ

กามา วา กามสณฺญา วา	พฺรหฺมโลกเก น วิชฺชติ
สฺวาสุสฺส คาเยว สณฺญาย	กาเมหิ วิชฺชิตฺตํ ๑
ตสฺส จนฺเตปุเร อาสี	ฉานาการํ สุมานํ
โส ตตฺถ ปฏิสตฺถโน	เอโก รหฺส ฌายถ ๑
ส ราชา ปรีเทเวติ	ปฺปคฺคโสเกน อฏฺฐิต
เอกปฺปคฺคโต จยํ มยฺหิ	น จ กามานิ ภุญฺชติ ๑
โก นุ ชฺเวตฺถ อปฺปาย โส	โก วา ชานาติ คิณฺณํ
โย เม ปฺปคฺคํ ปโตเกยฺย	ยถา กามานิ ปคฺคเย ๑

[๒๒๐๘] อหุ กุมาริ ตตฺถ	วณฺณรูปสํมาหิตา
กุตฺตา นจฺจํคฺคสฺส	วาทิตฺเต จ ปทกฺขิณา
สํ ตตฺถ อปฺปสํกมฺม	ราชานํ เอตทพฺรวิ
อหิ โช นํ ปโตเกยฺย	สเจ ภตฺตา ภวิสฺสติ ๑

[๒๒๑๐] ตํ ตถาวาทินิ ราชา	กุมาริ เอตทพฺรวิ
คฺวณฺณเมว นํ ปโตเกหิ	ตว ภตฺตา ภวิสฺสติ ๑

[๒๒๑๓] สํ จ จนฺเตปุริ คณฺฐวา	พหุ กามูปสณฺหิต
หทยฺจฺจมา เปมณฺเีย	จิตฺตรา คากา อภาสถ ๑

[๒๒๑๖] ตสฺสํ จ คายมานาย	สทฺทํ สุตฺวาน นาริยา
กามจฺจนฺตสฺส อปฺปชฺช	ชนํ โส ปรีปฺปจถ ๑
กตฺเตโส สทฺโท โก วา โส	ภณฺติ อจฺจาวจํ พหุ
หทยฺจฺจมา เปมณฺเีย	อโห กณฺณตฺถํ มม ๑

- [๒๒๓๓] เสด้า ไช ปมฺทา เทว ชิตฺตฺวา เสด้า อนปฺปิกา
 สเจ ตฺวํ กาเม ญญชฺชเย ภิโยโย ภิโยโย ฌนฺตฺเยยฺยํ ตํ ฯ
- [๒๒๓๔] อิงฺฆ ชากฺขณฺโตะเรน อวิทฺฐมฺหิ คายฺตุ
 อสฺสํมสฺสํ สํมปฺมฺหิ สมนฺติเก มยฺห คายฺตุ ฯ
- [๒๒๓๕] คิโรกฺขทฺมฺหิ คายิตฺตฺวา ฌานาการมฺหิ ปาวิตฺติ
 พนฺธิคํ อนุปฺพุเพน อรณฺณมิมฺว ญฺญชฺรํ ฯ
- [๒๒๓๖] สสฺสํสา กามรตฺถํ ฌตฺตฺวา อิสฺสํสารมฺโม อชายถ
 อหเมว กาเม ญญชฺชเยยฺยํ มา อญฺโฌ ปฺริโส อหุ ฯ
- [๒๒๓๗] คโต ชานปฺทา สพุเพ ปฺริโส หนฺคํ อปฺภกฺมิ
 อหเมวโก ญฺญชฺชิสฺสํ มา อญฺโฌ ปฺริโส สียา ฯ
- [๒๒๓๘] คโต ชานปฺทา สพุเพ วิภฺกฺขทฺถิสฺสํ สมากตา
 ปฺคฺโต ตฺวยายํ มหาวาช ชนํ เทเสตฺยทฺถํ ฯ
- [๒๒๓๙] คณฺจ วาสา นินฺวาเหตฺติ สํมฺหา รฏฺฐํ จ ชฺชตฺติโย
 ยาวตา วิชิตฺตา มยฺหํ น เต วตฺถพฺพ ตาวเท ฯ
- [๒๒๔๐] คโต โส ภวียมาทาย สํมฺมทํ อปฺสํมฺมิ
 ปณฺณสํวํ กวิตฺตฺวาน วนํ อญฺญาย ปาวิตฺติ ฯ
- [๒๒๔๑] อเกตฺถ อิตฺติ มาคณฺธิ สํมฺมทฺมฺปฺรปฺริ
 โส สสฺสํ เกหํ ปาเวกฺขิ ภคฺตกาเถ อปฺภุจฺสีเต ฯ
- [๒๒๔๒] คณฺจ ภวียา ปโตเกตฺติ ปสฺสํ ยาว สฺสทารุณํ
 จโต โส พฺรหฺมจฺริยมฺหา อิทฺธิยา ปรีหยาถ ฯ

- [๒๒๒๒] ராசபுதுகை ஈ அனுநாது வந்நுதத்தி புது
 தாய் காசன அாதாய அதுதம் அபுதங்கமி ॥
- [๒๒๒๩] அிதி ஈ அதுதியி திதுவா த்நுதம் அபுதங்கமி
 வெறாயத் தமிததுநதி தீகதே து மதநுநவ ॥
- [๒๒๒௪] அதுதியை ஈ அிதி திதுவா தீதமாம் மதநுநவ
 ததுதே அநுதமுபாய அிமா தாதா அாத்த ॥
- [๒๒๒௫] அகிசுசுமானே வாரிதம் தய் அாதநம் அிதரியா
 மிததுதாவிதரியா தநுதவா தீதிதி மதநுநவ ॥
 அாவ்வுநீ மஹமாயா புதநுதவியவிதாபநா
 தீதநதி ந் விதிதவான அரகா பரிவசுசய ॥
 அநதா மதுதமுதா துபுபுததா தீதமா
 தீதநதி ந் விதிதவான அரகா பரிவசுசய ॥
 ய் அதா அபுதேநதி தநுதா வா சனன வா
 சாதவேதா தநுதான அிபு அநுதநதி ந் ॥
- [๒๒๒௬] அதுதியதுத வஜ ததுவா அிதிதுத நிபுபித அது
 ததுதா பிவாநத் ததுத் ததுததே து விதாயத் ॥
- [๒๒๒௭] அதுதியை ஈ அிதி திதுவா ததுதமாம் விதாயத்
 துவைத் அததி தீவ பபுபுசுத் தமவிரயி ॥
 தது து பபுபுசுதவான தாமவாக் விவாசயி

[๒๒๓๗] โย เชฏโฐ ๑๑ มชฺฌิโม กนิฏโฐ
โธ เจ ตீถสมาหิโต จิตฺตโต

นินฺทิตฺตมตฺถํ ปตฺตีสึ วา

ภาควุโน วาวักเรยฺย คฺขุหมตฺถํ ฯ

[๒๒๓๘] โยเว ปิตุ หทยสฺส ปตฺตคฺค
อนฺชาโต ปิตฺรํ อโนมปญฺโญ

นินฺทิตฺตมตฺถํ ปตฺตีสึ วา

ปฺปตฺตสฺสวักเรยฺย คฺขุหมตฺถํ ฯ

[๒๒๓๙] มาตา ทฺวปทชนินฺทเสฏฺฐ

ยา นํ โปเสติ ฉนฺทสา ปิเยน

นินฺทิตฺตมตฺถํ ปตฺตีสึ วา

มาตุยวักเรยฺย คฺขุหมตฺถํ ฯ

[๒๒๔๐] คฺขุหสฺสํ หิ คฺขุหเมว ธาตุ

น หิ คฺขุหสฺสํ ปตฺตคฺคตฺวาจิกรมํ

อนิพฺพนฺนคฺคาเย สํเหยฺย ธีโร

นิพฺพนฺนคฺคโถว ยถาสฺสํ ภณฺเษยฺย ฯ

[๒๒๔๑] กิํ ทฺวํ วิมโนสึ ราชเสฏฺฐ

ทฺวิทินฺท วจันํ สฺสโนม เต คํ

กิํ จินฺตฺยมาโน ทฺมฺมโนสึ

น หิ เทว อปฺปราโธ อตฺถิ มยฺหํ ฯ

[๒๒๓๗] ปณฺเห วชฺโณ มโหสฺสโร
 อานคฺโคโต เม วราย ภฺวปณฺโณ
 ตํ จินฺตยมาโน ทุมฺมโนสฺมิ
 น หิ เทว อปฺปราโห อตฺถิ คฺยุหํ ฯ

[๒๒๓๘] อภิปทฺสคโคทานิ เขหิสฺสิ
 กิํ สํคฺคฺวา กิํ สํกฺกเต มโน เต
 โก เต กิมนฺวโร ภฺวปณฺณ
 อิงฺฆเต วจนํ สํณาม พฺรหฺมิ เม ตํ ฯ

[๒๒๓๙] ปณฺเห วชฺโณ มโหสฺสโร
 ยทิ เต มนฺตยิตํ ชนินฺนท โทสํ
 ภวียาย รโหคโค อสฺสสิ
 คฺยุหํ ปาตุกตํ สํคํ มเมตํ ฯ

[๒๒๔๐] ยํ สํถวณสฺมิ เสนโก
 ปาปกมฺมมกาสิ อสฺสพฺภิรฺรํ
 สฺสชินฺนโร รโหคโค อสฺสสิ
 คฺยุหํ ปาตุกตํ สํคํ มเมตํ ฯ

[๒๒๔๑] ปุกฺกสฺสพฺพิสฺสสฺส เต ชนินฺนท
 อปฺปณฺโน โรโค อวาชปคฺโคโต
 ภาคฺค รโหคโค อสฺสสิ
 คฺยุหํ ปาตุกตํ สํคํ มเมตํ ฯ

[๒๒๔๒] อาพาทายํ อัสพุทฺธิโป

กามินุโท นรเทเวณ ฌฏุโจ

ปฤคฺคตฺตํ รโหคโต อตฺถิ

คฺยหํ ปาตกํ สํ มเมตํ ฯ

[๒๒๔๓] อัญชววกํ มณिरตนํ อุมพารํ

สกฺโก เต อททา นีตามหฺสฺส

เทวีนุทธัฏ คคิ คทชช หคถิ

มาตรา ๑ รโหคโต อัสสั

คุยห้ ปาตูกค้ สู้ต๊ มเมค้ ฯ

[๒๒๔๔] คุยกุหลาบ หิ คุยกุหลาบ ธาร

น หิ คุยฺหฺสฺส ปสฺสตุมาวิกขมฺมํ

อนิพัฒน์นทาย สหะย ชโร

นิพฺพณฺนตฺโตว ยถาสํ ภาณเยย ๑

น. คุยมหตุถิ วิวเรชยุย รกฺเชชยุย นํ ยกา นิธิ

น หิ ปาตุกโต สารุ คฺยุโห อตุโถ ปชานตา ฯ

ถึยา คุยห้ น ล่เตยบ อมิตตลล ๑ ปณทิต

โย จามิเสน สัมมิโร หทยคุเถโน จ โย นโร

ศุภหิตมณีนพรัตน์ สมโพธิยติ โย นโร

มนต์เภทภยา ต่งส์ ทาสภโตว ติติกขติ ฯ

ยาวนโต ประสงค์สงฆ์ คุยห์ ชานนติ มนตินิ

កាវណ្ណុតោ គត្ថំ ចុប្បុកោ គត្ថំ កុយ្ហំ អំ វិស្តុត្ថេ ។
 វិវិទុទំ ភាសេយ្យំ ភិវា រត្ថំ
 រត្ថំ គិរំ ភាគិវេតំ បណ្ណេ
 ចុប្បុត្ថិកា អិ ត្ថុណ្ហិ មណ្ឌំ
 គត្ថំ មណ្ឌុតោ ឱប្បណ្ណេ ភោគុតិ ។
 បណ្ណេ បណ្ណិកាឆាតកំ កុវាត្ថំ ។

១៣ អត្ថបាលឆាតកំ

- [២២៤៥] ឱរត្ថំ វត បត្ថំ មណ្ឌំ បុរាណំ ភោគុណ្ឌិ
 មហាឆ្នំ ឆាវិវិ បណ្ណុតំ រត្ថំ គិរំ ។
 ឱរត្ថំ វត បត្ថំ មណ្ឌំ ឱត្ថំ ឆម្ពុត្ថេ រត្ថំ
 កាសាយវត្ថុត្ថំ កាសាយំ បរិគ្គតំ ។
 ចានំ ចុប្បំ បឌ្ឆំ បរិគ្គតុក្កា ឆា ភោ
 ចុប្បេ ភោគុតំ បុគ្គលំ ចុប្បំ កុវុត្ថុ ឆា ភោ ។
- [២២៤៦] ឱរត្ថំ វេតេ បរិគ្គតំ វិគ្គតំ
 បុគ្គតេ គេតេ គាត បរិគ្គតុក្កា
 កុវេ រតេ បុគ្គលុក្កា ឆា ភោ
 ចុប្បំ គាតុ មុនិ ត្ថំ បត្ថុត្ថោ ។
- [២២៤៧] វេតា អំ ត្ថុត្ថា អំ ឆា វិគ្គតុក្កា
 អំ បុគ្គតុក្កា ឆា វិគ្គតុក្កា

คณฺเฐ รเส มุจฺจนมาหุ ธนุโต
 สกมฺมุนา โหติ ผลฺลุปฺปคฺติ ฯ

[๒๒๔๘] อทฺฐา หิ สจฺจํ วจันํ ตเวทํ
 สกมฺมุนา โหติ ผลฺลุปฺปคฺติ
 ชินฺนุณา ฯ มาตาบีตโร ควณฺเณ
 ปสฺสเสยฺยุ ตํ วสฺสสฺสคํ อโรคฺยุ ฯ

[๒๒๔๙] ยสฺสสฺสสฺส สกฺขี มรณฺเณ ราช
 ชราย มิทฺฐี นรวิร เสฏฺฐ
 โย จาบี ชณฺณนา น มรฺยสฺส กทาจิ
 ปสฺสเสยฺยุ ตํ วสฺสสฺสคํ อโรคฺยุ ฯ
 ยถาบี นาวิ ปฺริโสทกมฺหิ
 เขเวติ เจนํ อฺปเนติ ตีรํ
 เขวบี พฺยาธิ สสฺสคํ ชรา ฯ
 อฺปเนติ มจฺจุวสฺสมนฺตกสฺส ฯ

[๒๒๕๐] ปจฺโก ฯ กามา ปติโป ฯ กามา
 มโนหฺรา ทฺตฺตรา มจฺจุเรยฺยา
 เขตฺธมนิ ปจฺเก ปติเป วิสฺสนฺนา
 หีนตฺตฺรปา น ตฺรนฺติ ปาวํ ฯ
 อยํ ปฺเร ตฺตฺตฺตมกาติ กมฺมนิ
 สฺวายํ คฺหิโต น หิ โมกฺขิโต เม

โอรุณฺธิยา นํ ปวิรฺกฺขิตฺตํ
 มายํ ปุณฺณํ สุทฺตมกาสี กมฺมํ ฯ

[๒๒๕๓] ควํ นนฺทํ ปวิโส ยถา วเน
 อนฺนเวสฺสตี ราช อยสฺสํมาโน
 เขวํ นนฺทํ อยสฺสํมาโน มมตฺตโก
 โสทํ กถํ น คเวสฺสยํ ราช ฯ

[๒๒๕๔] หิยโยติ หิยโยติ โปโส ปเรติ ปรีหายติ
 อนาคคํ เนตมตฺตํ อยสฺสํ
 อปฺปนฺนจฺฉนฺทํ โก ปนฺนทฺธํ ธีโร ฯ

[๒๒๕๕] ปสฺสํมาโน โวหํ ทฬิ กุมาริ
 มตฺตํ อยสฺสํ กตฺตํ อยสฺสํ
 อภฺตฺตํ โภเก ปสฺสํ อยสฺสํ
 อาทาย มจฺจุ วชเต กุมาริ ฯ
 ยฺยว สฺสวโต สฺสวโต สฺสวโต
 สวโม กตฺตํ อยสฺสํ
 หิตฺตวณ กามะ ปฏิกฺขณฺณํ
 อนฺนทาน มํ ปพฺพชิตฺตํ ทเว ฯ

[๒๒๕๖] สวาทิ รุกฺโข ตมเต สมนฺนํ
 ปทฺทํ ปนฺนํ อยสฺสํ
 ปทฺทํ ปนฺนํ อยสฺสํ

วาเลญฺจี ภิกฺขุชาจริยาย กาโล ๑

[๒๒๕๕] อฆสฺมึ โทณฺญาจย ยถา หิมจฺจุเย
กตานิ ชาตานิ ปทาเถยฺยุ หังสา
กจฺจนฺติ ปุตุตา ๑ ปถิ ๑ มยฺหิ
สํหิ กถํ นานฺวเช ปชานํ ๑

[๒๒๕๖] เอเต ภุตุวา วมิตุวา ๑ ปกฺกมฺนฺติ วิหฺงคฺมา
เย ๑ ภุตุวา น วมิสฺสุ เต เม หตฺถกฺกตฺมาคฺตา ๑
อวมิ พฺราหฺมโณ กาเม โส ตวํ ปจฺจาวมิสฺสตี
วณฺดาโท ปฺริโส ราช น โส โหติ ปถิสฺสโย ๑

[๒๒๕๗] ปจฺเก ๑ ปโยสํ ปถิเป พุยฺสณฺนํ
พถิ ยถา ทฺวพฺพตฺตมฺทฺธเรยฺย
เอวมนฺปี มํ ตวํ อุตฺตาวี โภติ
ปญฺจาติ คาถาหิ สฺสํภาสิตาหิ ๑

[๒๒๕๘] อิทํ วตุวา มหาราชา เอธํการี ทิสฺมปติ
รฏฺฐํ หิตฺวาน ปพฺพชฺชि นาโค เจตฺตฺวาจ พนฺธนํ ๑

[๒๒๕๙] ราช ๑ ปพฺพชฺชมโรจยิตฺถ
รฏฺฐํ ปหาย นรวิเรญฺโจะ
ศุวํบี โน โหติ ยถาว ราช
อมฺเหติ ศุตุตา อนุสํสํ รชฺชํ ๑

[๒๒๖๐] ราช ๑ ปพฺพชฺชมโรจยิตฺถ

รุจํ ปหาย นรวิระเสฏโฐ
 อหัมปี เขกา จริตฺถามิ โถเก
 หิตฺวาน กามานิ มโนรมานิ ฯ
 ราชา ฯ ปพฺพชฺชมโรจยิตฺถ
 รุจํ ปหาย นรวิระเสฏโฐ
 อหัมปี เขกา จริตฺถามิ โถเก
 หิตฺวาน กามานิ ยโถธิกานิ ฯ
 อจฺเจเนติ กาดธา ตฺรยเนติ รตฺติโย
 วโยคฺคณา อนุปฺพุพฺพํ ชฺชนฺติ
 อหัมปี เขกา จริตฺถามิ โถเก
 หิตฺวาน กามานิ มโนรมานิ ฯ
 อจฺเจเนติ กาดธา ตฺรยเนติ รตฺติโย
 วโยคฺคณา อนุปฺพุพฺพํ ชฺชนฺติ
 อหัมปี เขกา จริตฺถามิ โถเก
 หิตฺวาน กามานิ ยโถธิกานิ ฯ
 อจฺเจเนติ กาดธา ตฺรยเนติ รตฺติโย
 วโยคฺคณา อนุปฺพุพฺพํ ชฺชนฺติ
 อหัมปี เขกา จริตฺถามิ โถเก
 สัตฺติภฺตฺตา ตฺพพฺพตฺติจฺจ ตฺงฺกเนติ ฯ
 หตฺถิปปาทชาตกัม เทรตมนํ ฯ

๑๔ อโยมรชาตก

- [๒๒๖๓] ยเมกรตุคิ ปจมนิ คพฺเภ วสฺติ มาณโว
 อพฺภุจฺจิโตว โส ยาคิ ตฺ กจฺณํ น นินฺวตฺตติ ฯ
- [๒๒๖๔] น ยฺชฺฌมานา น พฺเตน วสฺสํตีตา
 นรา น ชฺวีรํตี น จาบี มียฺเยเร
 สพฺพณฺหิ คํ ชาตฺติชฺรายปฺททฺตํ
 ตมฺเม มตฺตี โหติ จรามิ ฌมฺมนํ ฯ
- [๒๒๖๕] จตุรํคินิ เตน สํภิสฺสรูปํ
 ชยณฺติ รวฺจจฺฉปฺติ ปสฺสยฺห
 น มจฺจุโน ชยิตฺตมฺสฺสํหฺนติ
 ตมฺเม มตฺตี โหติ จรามิ ฌมฺมนํ ฯ
- [๒๒๖๖] หตฺถํหิ อสฺสํเตหิ รเถหิ ปตฺตติหิ
 ปรีจาวิตา มุญฺจเร เขกฺขเจยฺยา
 น มจฺจุโน มุญฺจิตฺตมฺสฺสํหฺนติ
 ตมฺเม มตฺตี โหติ จรามิ ฌมฺมนํ ฯ
- [๒๒๖๗] หตฺถํหิ อสฺสํเตหิ รเถหิ ปตฺตติหิ
 สฺตรา ปภณฺชณฺติ ปชฺฌณฺติ
 น มจฺจุโน ภณฺชิตฺตมฺสฺสํหฺนติ
 ตมฺเม มตฺตี โหติ จรามิ ฌมฺมนํ ฯ
- [๒๒๖๘] มตฺตา คชา ภินฺนคพา ปภินฺนา

นคฺรวณิ มทฺทนฺติ ชนํ ทนฺนํ
 น มจฺจุโน มทฺทิตฺตมฺสฺสทฺทิตฺตํ
 ตมฺเม มตฺถํ โทติ จรณํ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๖๗] อิตฺถํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 ทฺวเรปํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 น มจฺจุโน วิชฺฌิตฺตมฺสฺสทฺทิตฺตํ
 ตมฺเม มตฺถํ โทติ จรณํ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๖๘] สํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 สํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 สํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 ตมฺเม มตฺถํ โทติ จรณํ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๖๙] สํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 จตฺตํสํสํสํสํสํสํสํ
 ปจฺจํสํสํสํสํสํสํสํ
 ตมฺเม มตฺถํ โทติ จรณํ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๗๐] ทมฺมํสํสํสํสํสํสํ
 ทมฺมํ จ จตฺตํ จ สํสํสํสํ
 ทมฺมํ จ ทมฺมํ จ
 ตมฺเม มตฺถํ โทติ จรณํ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๗๑] ทมฺมํ จ ทมฺมํ จ

ยทพุภคัตถิ คตเมวทานิ ตัง
 ชินฺนุณฺตัสส หิ นคฺคิ วตฺติ กุโธ สฺสชฺ
 ตมฺเม มตฺถิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๗๒] ยกฺขา มิสฺสาจา อถวามิ เปตา
 กุปฺปิตา เต อสฺสัสสหนฺติ มนุสฺสเส
 น มจฺจุโน อสฺสัสสิตุมฺสฺสหนฺติ
 ตมฺเม มตฺถิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๗๓] ยกฺขเฆ มิสฺสาเจ อถวามิ เปเต
 กุปฺปิตเณ มิตฺตํ นิชฺฌปนํ กโรหนฺติ
 น มจฺจุโน นิชฺฌปนมฺสฺสหนฺติ
 ตมฺเม มตฺถิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๗๔] อปฺปราชเก ทฺฐเก หะสเก จ
 ราชาโน ทณฺฑเณติ วิทิตฺวาน โทสํ
 น มจฺจุโน ทณฺฑยิตุมฺสฺสหนฺติ
 ตมฺเม มตฺถิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ

[๒๒๗๕] อปฺปราชกา ทฺฐกา หะสกา จ
 ธมฺมํ เต ราชาโน นิชฺฌเปตฺตุ
 น มจฺจุโน นิชฺฌปนํ กโรหนฺติ
 ตมฺเม มตฺถิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ

[๒๒๗๖] น ชคฺคิโยมมํ น จ พุทฺธาหุมฺโณมมํ

- น อคฺคณิกา พถวา เตชวามิ
 น มจฺจุราชสฺส อเปกฺขมคฺคิ
 คมฺเม มคฺคิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ
 [๒๒๗๗] ตีหา ฯ พุคฺคชา ฯ อโณมฺหิ ทมฺปิโย
 ปถยฺห ชาทณฺหิ วิณฺนทมานํ
 น มจฺจุโน ชาทิตฺตมฺหิ
 คมฺเม มคฺคิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ
 [๒๒๗๘] มายากาวา รุคฺคชฺเช กโรนฺตา
 โมเหณฺติ จกฺขุณฺหิ ชนสฺส ตาวเท
 น มจฺจุโน โมหิตฺตมฺหิ
 คมฺเม มคฺคิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ
 [๒๒๗๙] อาสํวิธํ กุปฺปิตา อุกฺคเตชา
 ทนฺตณฺติ มาเรณฺติ เต มนฺตสฺส
 น มจฺจุโน ทนฺติตฺตมฺหิ
 คมฺเม มคฺคิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ
 [๒๒๘๐] อาสํวิธํ กุปฺปิตา ยํ ทนฺตณฺติ
 ติกิจฺจกา เตสฺส วิธํ ทนฺตณฺติ
 น มจฺจุโน ทนฺตวิธํ ทนฺตณฺติ
 คมฺเม มคฺคิ โหติ จรามิ ฌมฺมํ ฯ
 [๒๒๘๑] ฌมฺมณฺตรํ เวคฺคตฺรโน ฯ โภโช

วิธานี หนตุวาน ภูษงฺคมานํ
 สฺย
 คมฺเม มตํ โหติ จรามิ ธมฺมํ ๑

[๒๒๘๒] วิชฺชาธรา โฆรมธฺยมาหา
 อทตฺตํ โอสฺสเรภิ วชฺนฺติ
 น มจฺจุราชตฺตํ วชฺนฺติ อทตฺตํ
 คมฺเม มตํ โหติ จรามิ ธมฺมํ ๑

[๒๒๘๓] ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจาวํ
 ธมฺโม สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 เอธานิสฺสํ ธมฺเม สฺสฺสฺสฺส
 น กุคฺคํ คจฺจติ ธมฺมจาวํ ๑

[๒๒๘๔] นหิ ธมฺโม อธมฺโม จ อุกํ สมนฺวิปาถิโน
 อธมฺโม นิรยํ เนติ ธมฺโม ปาเปติ สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส

อโยธยราชคํ จุฑทนต์มํ ๑

ตตฺตฺตฺตฺตฺตฺต ๑

มาตงฺก สมนฺกต สฺสฺสฺสฺส สฺสฺสฺส
 โรหน หตฺสํ สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 สฺสฺสฺสฺส สมนฺกต พฺรหฺม ปณฺญ
 ปณฺญิต จิรตฺตํ อโยธย ๑

วิสต์ตินิปาตํ นิฆฺจติ ๑

ศีลคินิปาตชาตกิ

๑. กิณฺหชาตกิ

- [๒๒๘๕] กิณฺโห กิณฺธิปฺปาโย เอโก สมนฺธิ สมฺมณี
 กิ ปตฺตยาโน กิ เอสํ เกน อตฺเตน พุราหฺมณ ๑
- [๒๒๘๖] ยถา มหา วาริชโร กุมฺภโก สุปฺริณาหฺวา
 ตกฺกปมํ อมฺพปฏกํ วณฺณคนฺธรสฺสคฺคํ ๑
 ตํ อุกฺกมฺมานํ โสเตน ทิสฺสวานามตฺตมฺมุณีเม
 ปาณํภี นํ คเหตฺวาน อคฺคยาตฺตนาหรี ๑
 ตโต กทฺธิปตฺเตสฺส นิคฺคหิตฺวา สยํ อหํ
 สตฺเตน นํ วิกปฺเปตฺวา ชฺชปฺปิปาสํ อหาสิ เม ๑
 โสหํ อเปตฺทโร พฺยณฺตํภูโต ทฺวชฺชทฺวชฺชโม
 อสฺสสาทํ นาธิคฺคฺคามิ ผลสฺสวณฺณเบสฺสํ เกสฺสจฺจิ ๑
 โสสฺสิตฺวา นฺน มรณํ ตํ มมํ อาวหิตฺสฺสติ
 อมฺพํ ยสฺสํ ผลํ สาทํ มรฺรคฺคํ นโนรมํ ๑
 ยมฺพทฺธวํ อุกฺกมฺมานํ อุตฺทิสฺสมา มหณฺณเว
 อกฺขาติ เต มยา สพฺพํ ยสฺสมา อปฺปวตฺตมํ ๑
 รมํ ปฏฺธิณฺติโนสฺมิ ปุณฺณโตมายุตฺตา ปุณฺณ
 ตณฺหา ไซ เมว อกฺขาติ อคฺคตฺตนาทฺถายินิ ๑
 กา วา ตฺวณฺธิ กตฺตยาณํ ทิสฺส วา ตฺวํ สมนฺมุณีเม

รูปปฏฐปถมฐัจฉ	พยุคัฆัง คิริธานุชา ๑
ยา สันติ นาริโย เทเวสุ	เทวานัง ปริจาริกา
ยา จ มนุสฺสโลกสุมิ	รूपเนนฺวาคคิตฺติโย ๑
รूपเน เท สทิสฺส นตฺติ	เทวคณฺธพพมานุเส
ปฏฐาตี เม จารุปพฺพงคิ	พฺรหฺมิ นามณฺจ พนฺธเว ๑
[๒๒๘๗] ยํ ตวํ ปฏฺฐินิสฺสนฺติ	รมณํ พฺราหฺมณ โกสิกั
สํหํ ภูสํถยา วุตฺตา	วรวาริวโหฆสํ ๑
นํนาทุมคณากิณฺณา	พหุกา คิริกนฺทรา
มเมว ปมฺฐา โหณฺติ	อภิสันฺทนฺติ ปาจุเส ๑
อโถ พหุ วณฺโตะทา	นัถวาริวทินฺทรา
พหุกา นาคจิตฺโตทา	อภิสันฺทนฺติ วารินา ๑
ตา อมพชฺชมฺพตฺตพฺชา	นิปาตาทมฺพทพฺรา
พหฺนํ ผตฺตชานํ	ชาวณฺติ อภินฺทโส ๑
ยงฺกณฺจ อุกโต ตํเว	ผตํ ปตฺติ อมพฺนิ
อัสสยณฺตํ โสตฺสส	ผตํ โหติ วสํนํ ๑
เขตทณฺณาย เมธาวี	ปฏฺฐปณฺณ สฺสโนหิ เม
มา โรจย อภิสงฺกํ	ปฏฺฐิเสธ ชนาริปปํ ๑
น วาหํ วทณฺวํ มณฺเฑ	ยํ ตวํ รฏฺฐจํภิกฺขณ
อาเจยฺยมาโน ราชิสฺส	มรณํ อภิกงฺขสิ ๑
ตสฺส ชานนฺติ มิตฺโร	คณฺธพพาว สเทวกา

យេ ឆាប៊ី ចិន្ទោ តោ ឥណ្ឌបត្តតា គប្បត្តិន្ទ
 ចត្តន្ទយុគេ ឆានុគិ ឧបសម្ព័ន្ធនិ ។

[២២៨៨] ខេវំ វិភិត្តា វិភូ ឥស្សរម្ពំ
 វិភូត្តនំ ឆាប៊ី ឥស្សរម្ពំ
 អ ឆាប៊ី គត្តនំ ឆាប៊ី ឆាប៊ី
 ឥស្ស អ ឆាប៊ី ឆាប៊ី គត្តនំ ។

ចិត្តិប្បក្កមឆាប៊ី ខេវំ តោ ឆាប៊ី វិភិត្តា ឆាប៊ី
 ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ។
 ឥស្ស ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី
 ចត្តន្ទយុគេ ចត្តន្ទយុគេ ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ។
 ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី
 ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ។

[២២៨៩] ចត្តន្ទយុគេ ចត្តន្ទយុគេ
 ចត្តន្ទយុគេ ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី
 ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី
 ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ។

ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី
 ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ។
 ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី
 ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ឆាប៊ី ។

	คัม ปุณฺณรตมคฺเตหิ	วรุณฺณคฺเตหิ อรินฺทม
	โกณฺณจา มยฺรธา ทิวียา	โกยฺยจิมฺมรตฺตาดิยา
	กฺขิตฺตา หังสปฺเตหิ	โกกิตฺเตตฺถ ปโปธเร ฯ
	อมฺเพตฺถ วิปฺปสฺสนคฺคา	ปตฺตาตฺถตฺตณฺนิภา
	โกสฺสมุพฺพตฺตพฺพานํปา	ปฏฺกตฺตาตฺตวิธมฺพิโน ฯ
[๒๒๘๐]	มาถึ ติวฺริฏฺฐิ กายูรี	อญฺกทึ จนฺทณฺตฺตโต
	รตฺตํ ตฺวํ ปริจาเรสี	ทิวา เวเทสี เวทณํ ฯ
	โสฬสฺสิตฺตํตฺตํหตฺตํ	ยา เตมา ปริจาวิกา
	เชวํ มหานุภาวฺส	อพฺภุโต โธมทฺตโน ฯ
	กั กมฺมมกฺริ ปุพฺเพ	ปาปํ อตฺตตฺตทฺทวํ
	ยํ กิริตฺวา มนฺตํเตสฺ	มฺมิจิมฺมตฺตํ ขาทติ ฯ
[๒๒๘๑]	อชฺชณฺณานิ ปฏฺธิคฺคยฺห	กาเมสฺส คิทฺธิโต อหํ
	อจฺวี ทํมมทฺธานํ	ปเรสํ อหิตายทํ ฯ
	โย มฺมิจิมฺมตฺตโก โหติ	เชวํ อุกฺกจฺจ ขาทติ
	ยถาหมชฺช ขาทามิ	มฺมิจิมฺมตฺตํ อตฺตโนติ ฯ
	กัณฺณทฺทชาตกํ ปจฺมํ ฯ	

๒ กุมภชาตกัม

- [๒๒๘๒] โโก ปาตุรฺราสํ คิทฺทวา นภฺมุหิ
โองาตฺยํ ตํวรี จนฺทิมาว

๑๕๕
 ๑๕๖
 ๑๕๗
 ๑๕๘
 ๑๕๙
 ๑๖๐
 ๑๖๑
 ๑๖๒
 ๑๖๓
 ๑๖๔
 ๑๖๕
 ๑๖๖
 ๑๖๗
 ๑๖๘
 ๑๖๙
 ๑๗๐
 ๑๗๑
 ๑๗๒
 ๑๗๓
 ๑๗๔
 ๑๗๕
 ๑๗๖
 ๑๗๗
 ๑๗๘
 ๑๗๙
 ๑๘๐
 ๑๘๑
 ๑๘๒
 ๑๘๓
 ๑๘๔
 ๑๘๕
 ๑๘๖
 ๑๘๗
 ๑๘๘
 ๑๘๙
 ๑๙๐
 ๑๙๑
 ๑๙๒
 ๑๙๓
 ๑๙๔
 ๑๙๕
 ๑๙๖
 ๑๙๗
 ๑๙๘
 ๑๙๙
 ๒๐๐

[๒๕๘๓] น สปริกฺขมฺโห นมี เตตถกฺขมฺโห
 น ฆาณิตถุสฺส น มชฺฐสฺส กฺขมฺโห
 กฺขมฺภสฺส วชฺชานิ อนุปฺปภาณิ
 โทสํ พหุ กฺขมฺภกเต สฺสณาถ ฯ
 คเตยฺย ยํ มิตฺวา ปเต ปปาตํ
 โสฬสํ กุหํ จมฺพณียตฺถิตถุสฺส
 พหุมี ญญชฺชเยยฺย อโฆชฺชเยยฺย
 ศสฺสํ ปุณฺณํ กฺขมฺภิมํ กิณาถ ฯ
 ยํ มิตฺวา จิตฺตสฺสํ อนฺธมาโน
 อาหิณฺทติ ไคริว ภกฺขสํวํ

อนาคตมาโน อูปคายติ นรฺจติ ๑
 ตตฺถํสา ปุณฺณํ กุมฺภมิํมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ เว มีวิตฺตฺวา อเจโตว นคฺโค
 ๑เรยฺย คาเม วิสฺสิขฺนฺตฺราณิ
 สมนฺมพฺพุทฺธิคฺโค อติเวตฺถํ
 ตตฺถํสา ปุณฺณํ กุมฺภมิํมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ มีวิตฺตฺวา อฏฺฐาย ปเวธมาโน
 สํสํญฺ ๑ พาทุญฺ ๑ ปจฺจตฺตฺนคฺโค
 โส นรฺจตี ทารุกฏฺตฺตฺโค
 ตตฺถํสา ปุณฺณํ กุมฺภมิํมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ เว มีวิตฺตฺวา อคฺคิตฺทํคฺคมา สยฺนุติ
 อโถ สิกฺขาเตหิมี ชาทิตาเส
 พนฺธุ ๑จณฺ ๑ โภคฺชานิณฺนํ ๑
 ตตฺถํสา ปุณฺณํ กุมฺภมิํมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ มีวิตฺตฺวา ภาเสยฺย อภาสํเยยฺย
 สํภายมาสีโน อเปตฺตฺโค
 สมนฺมกฺขิโต ๑ วนฺตคฺโค ๑ พฺยสํโน
 ตตฺถํสา ปุณฺณํ กุมฺภมิํมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ เว มีวิตฺตฺวา อุกฺกฏฺโส ชาวิทฺกฺโข
 มเมว สํพฺพา ปจฺจวฺติ ๑ มณฺเฑ

น เม สโม จาตุรฺนโตมี ราชา
 ตสุตฺตา ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 มานาติมานา กถหานิ เปสฺสึ
 ทฺวพฺพณฺณินํ นคฺคยิณํ ปถายิณํ
 ไปรานฺนชฺชุตฺตาน คตฺถํ นิเกโต
 ตสุตฺตา ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 อิทฺถานิ ฆตฺตานิ กุณฺดานิ อสุตฺตํ
 อเนกสํหสฺสํธรวานิ โลก
 อจฺจุฉินฺนทนายชฺชกฺกตานิมาย
 ตสุตฺตา ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 ธมฺมํ ธนํ ราชํ ชาตฺตวรูปํ
 เชตฺตํ ควํ ยศฺส วินาสยฺนฺติ
 อจฺจุฉนฺทํ วิชฺชตฺตคตํ กุณฺดานํ
 ตสุตฺตา ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ เว มิตฺถวา ทิฏฺฐทฺฐโปว โปโส
 อกฺกุโถสฺสํทิตฺติ มิตฺถวํ มาตฺตทฺฐ
 สสุตฺตํ คณฺเหยฺย อโถมี สฺสณฺทํ
 ตสุตฺตา ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ เว มิตฺถวา ทิฏฺฐทฺฐปาอ นาริ
 อกฺกุโถสฺสํทิตฺติ สสุตฺตํ สามีกฺกทฺฐ

ทาถมฺมี คณฺเห ปริจาริกมฺมี
 ตถฺสํ ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ เว มีตฺวาน หนฺเขยฺย โปโส
 รมฺเม จิตํ สมนํ พฺราหฺมณํ วา
 กฺขุณฺเ อปายมฺมี ตโตนิทานํ
 ตถฺสํ ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ เว มีตฺวา ทฺวํจฺริตํ จรณฺติ
 กาเยน วาจา ย จ เจตสํ จ
 นิรยํ วสนฺติ ทฺวํจฺริตํ จริตฺวา
 ตถฺสํ ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ ยาจมานา น ตณฺหฺติ ปุพฺเพ
 พหุํ หิรณฺณมฺมี ปริจฺจสนฺตา
 โส ตํ มีวิตฺวา อติโก ภณฺนาติ
 ตถฺสํ ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 ยํ เว มีตฺวา เปตฺเท เปตฺติยฺนโต
 อจฺจุยฺยเก กรณฺณมฺหิ ชาเต
 อตุถมฺมี โส นปฺปชานาติ อตุถโต
 ตถฺสํ ปุณฺณํ กุมฺภมิมํ กิณฺนาถ ๑
 หิรฺมนานํ อหิรฺกภาวํ
 ปาตุํ กโรนฺติ มทนาย มตุตา

[illegible]

คัม คาทักคัม มชฺชมิมนํ นีรตุกคัม
 ชานํ มหาราช กถํ ปิเญยฺย ๑
 นยิมสฺสุมิ กุมภคฺคัม ทริ มรฺ วา
 เอวํ อภิณฺเวย กิณฺหาทิ ราช
 เอวญฺหิ มํ กุมภคฺคตา มยา เต
 อภฺชชาตฺรปํ คว สํพุพฺพิตฺตา ๑

[๒๒๘๔] น เม ปิตา วา ชลวํ ปิตา
 เอตาทิโส ยาทิสโก คฺคฺคิ
 หิตานุกุมฺปิ ปรมคฺคกามิ
 โสทํ กริสฺสํ วจํ ควชฺช ๑
 ททามิ เต คามวราณิ ปญฺจ
 ทาสฺสคัม สคฺค คคฺคคานิ
 อาชณฺณยฺยคฺคเต จ รเถ ทสฺ อิม
 อาจริโย โหสิ มมคฺคกามิ ๑

[๒๒๘๕] คเวว ทาสฺสคคฺค ราช
 คามา จ คาว จ คเวว โหณฺตุ
 อาชณฺณยฺยคฺคตา จ รธา คเวว
 สคฺคโกทมสฺสุมิ คิทถานมฺนิโท ๑
 มโสทนํ สบฺบํ ปายาสํ ภูณฺช
 ชาทสฺสํ จ คคฺค มรฺมาตฺตปฺเว

เอวํ คุวํ ชมนรโต ชนินุท
 อนินุทโต สฤคณูปะหิ จานนุติ ฯ
 กุมภชาติกั ทุติยํ ฯ

๓ ชยทุทิสชาติกั

- [๒๒๙๖] จิรสฤตํ วจ เม ชุทปาที ชชช
 ภกฺโข มหา สฤคณิมิภคตกาเถ
 กุโธสิ โภ วาสี คทิงฆ พฐุหิ
 อัจฉช ชาติกั วิทิตโต ยถาสี ฯ
- [๒๒๙๗] ปญจาดราชา มิควํ ปวิฏฺโฐ
 ชยทุทิสํ นาม ยที สฤโต เต
 จรามิ กจฺฉานิ วนานิ จาหํ
 ปสํหํ อิมํ ชาท มนชฺช มุญฺจ ฯ
- [๒๒๙๘] เถเนว คุวํ ปณฺธิ สยฺหมาโน
 มเมส ภกฺโข ปสํโท ยํ วจเทสิ
 คํ ชาทิยาน ปสํหํ ชินฺณณํ
 ชาทิสฤตํ ปจฺฉา น วิถาปกาโต ฯ
- [๒๒๙๙] น จตุถิ โมกฺโข มม นิกฺกเยน
 คณฺฐวาน ปจฺจาคมนาย ปณฺเห

๓ ตี. สฤตมาโน ฯ

- คัม สัจจํ พุราหุณณสปปทาย
 สัจจานุรทธี ปุนราวชิสฺสํ ฯ
 [๒๓๐๐] กัม กมฺมชาตํ อนุคปปเต คัม
 ปคฺคํ สัมปํ มรณสฺสํ ราช
 อาจิกฺข เม คัม อปปี สกฺกญฺเณนุ
 อนุชายิตฺถํ อากมฺมหาย ปณฺเห ฯ
 [๒๓๐๑] กตา มยา พุราหุณณสฺสํ ธนาธํ
 คัม สัจจํ ปฏฺฐิโมกฺกํ น มุคฺคํ
 คัม สัจจํ พุราหุณณสปปทาย
 สัจจานุรทธี ปุนราวชิสฺสํ ฯ
 [๒๓๐๒] ยา เต กตา พุราหุณณสฺสํ ธนาธํ
 คัม สัจจํ ปฏฺฐิโมกฺกํ น มุคฺคํ
 คัม สัจจํ พุราหุณณสปปทาย
 สัจจานุรทธี ปุนราวชิสฺสํ ฯ
 [๒๓๐๓] มุคฺคโต จ โส ปวิธาทสฺสํ หตฺถา
 คนฺธุวา สกํ มนฺทิตํ กามกามํ
 คัม สัจจํ พุราหุณณสปปทาย
 อามนฺทียํ ปุคฺคตมตฺถนสฺสํ ฯ
 อชฺชเชว ราชฺชํ อภิเสกฺยสฺสํ
 ธมฺมณฺจ ราชฺเชสฺสํ ชเนสฺสํ จาบี

- ចម្ការកាវិ ឧ គេ មាតុ រាជេ
 កុណាមំ ប្រិសាតស្តុត ឈុតេ ។
- [២៣០៤] កំ កម្ម កុវុត្តិ គវ ភេវ បាពេ
 អារាមី គំ គតិកុណាមិ ស្តុតុ
 យមធម្ម រាជធម្ម ឧត្តស្តេ គុវ
 រាជធម្ម ធម្មធម្ម គយា ធម្មា ។
- [២៣០៥] អ. កម្មុណា វា វាសា ឧ គាត
 ឧបាសមនិកាយ គុវិយំ ស្តុតាមិ
 ស្តុតិធម្ម កុតុវា ប្រិសាតភេ
 ស្តុតាមនុកុវ បុណំ គមិស្តុត ។
- [២៣០៦] ចំ គមិស្តុតាមិ ឧចេវ តិ
 គតិ គតិ គតិ គតិ គតិ គតិ
 ស្តុត គុវ កុណាមិ គុវ គុវ គុវ
 ចំ គុវ កុណាមិ គុវ គុវ គុវ គុវ ។
- [២៣០៧] ចុត្តា តិ គាត ស្តុតាមនិ គុវ
 គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ
 គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ
 គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ ។
- [២៣០៨] បាណេន គេ បាណេន គុវ
 គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ គុវ ។

เขตญจ เต ปาณมห์ นิมิธฺส
 คธฺมา มคฺ ชฺวิตธฺส วนฺณณนิ ฯ

[๒๓๐๘] ทโต หเว ชฺติมา ราชนฺตุโต
 วนฺทิตฺวา มาตฺตญจ ปิตฺตญจ ปาเท ฯ
 ทุกฺขนิธฺส มาตา นิปตฺติ ปสฺสยา
 ปิตฺธฺส ปคฺคยฺห ภฺษานิ กนฺทติ ฯ

[๒๓๑๐] ตํ กจฺจนฺตํ ตาว ปิตา วิทิตฺวา
 ปรมฺมุโข วนฺทติ ปณฺธตฺโก
 โสโม จ ราชา วรฺุณ จ ราชา
 ปชาปตฺติ จนฺทิตมา สุวฺริโย จ
 เอเตหิ คฺคฺโต ปุริสาทกมฺหา
 อนุญฺญาโต โสฺตฺถิ ปจฺเจहि ตาต ฯ

[๒๓๑๑] ยํ ทนฺตทกิริณฺโณ คตธฺส มาตา
 รามธฺสกาสิ โสฺตฺถานํ สฺสคฺคฺตา
 ทนฺเต อหํ โสฺตฺถานํ กโรมิ
 เอเตน สฺสเจเน สฺสวฺนฺตฺ เทวา
 อนุญฺญาโต โสฺตฺถิ ปจฺเจहि ปฺกฺต ฯ

[๒๓๑๒] ชาวํ รโหวามิ มโนปโทธฺ
 นาหํ สฺสเว ชาตุมตฺถินธฺเต
 เอเตน สฺสเจเน สฺสวฺนฺตฺ เทวา

อนุนฺณวาทิ สฺสํติ ปจฺเจหิ ภาคา ฯ

[๒๓๓๓] ยถฺมา จ เม อนนฺนโนสฺสํ สํมิ
 น จาปํ เม มนสา อปฺปิโยสฺสํ
 เขเตน สจฺเจน สจฺนํ เทวา
 อนุนฺณวาทิ สฺสํติ ปจฺเจหิ สํมิ ฯ

[๒๓๓๔] พุทฺธา อชฺช จารุมนฺโต กุโธสฺสํ
 น มํ ปชานาสฺสํ วเน วสฺสํ
 อุตฺตํ มํ ฌตฺวา ปุริสาทโกติ
 โก สฺสํติมาชานมิจฺฉาวยุย ฯ

[๒๓๓๕] ชานามิ อุตฺตํ ปุริสาทโก ตวํ
 น ตํ น ชานามิ วเน วสฺสํ
 อหณฺจ ปุทฺโธสฺสํ ชยทฺทิสฺสํ
 มมชฺช ชาท มิจฺฉโน ปโมกฺखा ฯ

[๒๓๓๖] ชานามิ ปุทฺโธสฺสํ ชยทฺทิสฺสํ
 ตถาหิ โว มุชฺฉวณฺโณ อุนฺนํ
 สจฺจกฺกมฺเจว กตํ ตเวทํ
 โย มตฺตุมิจฺฉเน มิจฺฉโน ปโมกฺखा ฯ

[๒๓๓๗] น ทฺถกฺวํ กิณฺณิมเหตฺถ มณฺเณ
 โย มตฺตุมิจฺฉเน มิจฺฉโน ปโมกฺखा
 มาตฺร จ เหตุ ปฺรโลกคฺคฺยา

ธูเรน ธคฺเคน จ ธมฺปยุโต ฯ

- [๒๓๓๘] อหฺมจ โฆ อตุตฺโท ปาปกริยัม
 อาวี รโห วามิ ธเร น ชาตุ
 ธงฺชาตชาตัมรโณหมธมิ
 ยเถว เม อิท ตถา ปรตุถ ฯ
 ชาทฐช มํทานิ มหานุภาว
 กรธัสสุ กิจฺจํนิ อิมํ ธรรว
 รุกฺขธัสสุ วา เต ปปตานิ อคฺคา
 ฉาทมาโน มยหิ ควณฺเทสิ มัสส ฯ

- [๒๓๓๙] อิทฺมจ เต รุจฺจติ ราชปฺตุต
 จเชติ ปาณํ มิตฺตุ ปโมกฺชา
 ศธฺมาติห ตวํ ตรมาณรโป
 ธมฺภณฺช กญฺจํนิ ชเตหิ อคฺคิ ฯ

- [๒๓๔๐] คโต หเว จิตฺติมา ราชปฺตุโต
 ทาวุ ธมาหตฺถํ มหนฺตมคฺคิ
 ธนฺทํปยิตฺวา ปฏฺิเวทยิตฺถ
 อาทํปิตฺทานิ มหายมคฺคิ ฯ

- [๒๓๔๑] ชาทฐช มํทานิ ปสฺยหการิ
 กิ มํ มุหุ เปกฺขสิ หฺจฺจโตโม
 ตถา ตถา คฺยฺหมหิ กโรมิ

[๒๓๒๖] คัม เณมา ชานปทา จ สัพพะ
 หตุถาโรหา รติกา ปตติกา จ
 นมสฺสํมานา ปณฺชติกา อูปาคนุ
 นมตฺถ เต ทฏฺฐการโกตฺติ ๑
 ชยทฺธิสชาตัก คติยํ ๑

๔ ฉทุทนต์ชาตัก

- [๒๓๒๗] กิณฺณุ โสจฺฉินฺนุจฺจกํ ปณฺทฺธํ วรณฺณินิ
 มิถายสฺสิ วิสาลกฺขิ มาตาว ปริมทฺธิตา ๑
- [๒๓๒๘] โทหโฬ เม มหาราช สุปฺปิเนเตนุปลุจฺจกา
 น โส สุตฺถโรโปว ยาติโส มม โทหโฬ ๑
- [๒๓๒๙] เยเกจิ มานุสฺสา กามา อิชฺ โถกสฺมิ นนฺทเน
 สัพพะ เต ปลุรา มยฺหิ อหฺนฺเต ทมฺมิ โทหฬํ ๑
- [๒๓๓๐] ลุทฺฐา เทว สํมายนฺตุ เยเกจิ วิชฺเฑ ทว
 เอเตสํ อหฺมกฺขิสฺสํ ยาติโส มม โทหโฬ ๑
- [๒๓๓๑] อิเม เต ลุทฺฐกา เทว กตฺหตุถา วิสํรทา
 วณฺณญฺ ๑ มิคณฺญ ๑ มมตฺถเอ จตุตฺตวิทา ๑
- [๒๓๓๒] ลุทฺฐปฺปตฺตา นิธํเมถ ยาวนฺเตตฺถ สํมาคตา
 ฉพฺพิธํคณิ คชฺ เสคิ อทฺธสํ สุปฺปิเน อหิ
 คสฺสํ ทนฺเตหิ เม อตฺถโก อถาภา นตฺถิ ชฺวีติ ๑

[๒๓๓๓] น โน มิตฺตํ น มิตฺตามหานํ
 ทิฏฺฐโส สโต กุณฺชโร ฉพฺพิสาโน
 ยมทุกฺธ สฺมึเน ราชนคฺคํ
 อกฺขาหิ โน ยาทิโส หคฺคินาโค ฯ

[๒๓๓๔] ทิสฺวา จตฺตโส วิทิสฺวา จตฺตโส
 อุกฺกํ อโร ทสฺ ทิสฺวา อิมายो
 กตมํ ทิสฺ ทิฏฺฐติ นาคราชา
 ยมทุกฺธ สฺมึเน ฉพฺพิสาณํ ฯ

[๒๓๓๕] อิตฺโต อุกฺกํ อุกฺกตฺตวํ ทิสฺสายํ
 อติกกมฺมํ โส สคฺคํ ทิรํ พฺรหฺมเต
 สจฺฉณณปฺปโส นาม ทิรํ อุกฺกาโร
 สํปฺปติโต กัมปิตฺตานุจฺฉินโน ฯ
 อารุญฺห เสถํ ภวนํ กิณฺนรานํ
 โอโตกย ปพฺพตฺตปาทมฺมํ
 อถ ทกฺขสฺส เมฆสฺमानวณฺณํ
 นิโคจฺจราชํ อฏฺฐสฺสทสฺสปาทํ ฯ
 คคฺคจฺฉติ กุณฺชโร ฉพฺพิสาโน
 สพฺพเสโต ทุปฺปสโห ปเรภิ
 รกฺขนฺติ น อฏฺฐสฺสทสฺสนาคา
 อีสํทนฺตา วาตชวปฺปหาริโน ฯ

คิฏฐันติ เต ตมฺมมุตฺตมฺมุตฺตา
 กุปฺปนฺติ วาตมฺมุตฺตมฺมุตฺตา
 มนฺตมฺมุตฺตมฺมุตฺตา ปน ตมฺมุตฺตมฺมุตฺตา
 ภมฺมุตฺตมฺมุตฺตา กเรยฺมฺมุตฺตา นามมฺมุตฺตา ๑

[๒๓๓๖] พหุ หิ เม วาตมฺมุตฺตมฺมุตฺตา
 มนฺตมฺมุตฺตมฺมุตฺตา เทว
 มนฺตมฺมุตฺตมฺมุตฺตา เม เวปฺปมฺมุตฺตา ๑
 กิ ภาหิ ทนฺตมฺมุตฺตมฺมุตฺตา
 มาเรตฺตมฺมุตฺตา กุณฺตมฺมุตฺตา นพฺพิตฺตมฺมุตฺตา
 อุกาหุ ฆาตมฺมุตฺตมฺมุตฺตา กุณฺตมฺมุตฺตา ๑

[๒๓๓๗] สํ อิตฺตมฺมุตฺตา กุณฺตมฺมุตฺตา จมฺมุตฺตา กุณฺตมฺมุตฺตา
 อุกาหุ สํ อิตฺตมฺมุตฺตา กุณฺตมฺมุตฺตา
 กโรหิ เม กุณฺตมฺมุตฺตา เทว
 สํ อิตฺตมฺมุตฺตา เทว กามมฺมุตฺตา ปน ๑

[๒๓๓๘] กตฺตมฺมุตฺตา กตฺตมฺมุตฺตา จํ
 อิตฺตมฺมุตฺตา กามมฺมุตฺตา เทว
 กตฺตมฺมุตฺตา เทว กามมฺมุตฺตา ปน ๑
 กตฺตมฺมุตฺตา เทว กามมฺมุตฺตา ปน ๑

[๒๓๓๙] ตมฺมุตฺตา สํ ปน ๑
 รมฺมา สํ อิตฺตมฺมุตฺตา ๑ มโหทกา ๑

สัมปยุตตปิฎก ภูมิขณิกนิพนธ์
 - เอกตฺตํ หิ โส นุหํยติ นาควราชา ฯ
 สัตฺตํ นหํโต อุตฺตมตฺตวํ
 สํพุทฺธโต ปุณฺทริกตฺตจํ
 อามโหมาโน คจฺจนฺติ สมนฺนิเกตํ
 ปุรูกฺขตฺวา มเหตฺตํ สํพุทฺธกฺขํ ฯ

[illegible]

ตั้งปุณณิศา ฌมรณานุจิณณิ

ยตุถ หิ โส นุหยาติ นาคราชา ฯ

ทิสฺวาน นาคสฺส คคิ จิตฺตญ

วตฺถิสฺส ยา นุหานคคสฺส โหติ

โอปาคมากฺขนิ อนนฺธิยวโป

ปโยชิตอ จิตฺตวตฺถานุคาย ฯ

[๒๓๔๓] ขณิตฺวาน กาสฺสึ ผลเกหิ ฉาทยิ

อตุตฺตานโมธาย ฐนฺนญจ ลุกฺโข

ปสฺสํสาคคํ ปุณฺณสฺสเถน นาคํ

สํมปฺปยิ ทุกฺกฏกมฺมการิ ฯ

วิทฺโธ จ นาคโค โกณฺณจมนนาทิ ไชร

สํพฺเพว นาคา นินฺนาทฺ ไซรวรฺ

คิณฺณญจ กฏฺจญฺจ รณํ กโรนฺตา

ธาวิสฺส เต อฏฺฐํ ทิสฺสา สมนฺตโค ฯ

วตฺถิสฺสเมนนฺติ ปรามสฺนโค

กาธาวมทฺทกฺขิ ฐนํ อีสํ

ทุกฺกฺเขน ผุฏฺฐสฺสํสฺสทปาทิ สณฺณวา

อวทฺทโร ฐนฺนิ อวชฺชณฺวโป ฯ

[๒๓๔๔] อนิกฺกธํวาโว กาสํวํ โย วตฺถํ ปวิทฺทิสฺสํ

อเปโต ทมสฺสเจเน น โส กาสํวมรทฺติ ฯ

โย จ วนฺตกถาสํวตฺตํ สํวตฺตํ สํวตฺตมาหิโต
อฏฺเฐโต ทมสํวตฺตํ สํวตฺตํ กถาสํวตฺตมาหิโต ฯ

[๒๓๔๓] สํวตฺตํ ปุณฺณํ ปุณฺณํ ปุณฺณํ
อฏฺฐกนิกายํ สํวตฺตํ อฏฺฐกนิกายํ
กิมตฺตํ กิํตฺตํ วา สํวตฺตํ เหตุ
มมํ วรํ กตฺตํ วายํ ปโยโก ฯ

[๒๓๔๔] กถาสํวตฺตํ วณฺโณ มเหตํ ภทฺตํ
สํวตฺตํ ปุณฺณํ วา สํวตฺตํ สํวตฺตํ
สํวตฺตํ สํวตฺตํ สํวตฺตํ สํวตฺตํ
ทณฺฑิ อฏฺฐกนิกายํ มมํ อฏฺฐกนิกายํ ฯ

[๒๓๔๕] พุทฺธํ หิ เม ทณฺฑิ อฏฺฐกนิกายํ
เย เม ปุณฺณํ ปุณฺณํ ปุณฺณํ
ชาตํ สํวตฺตํ โกธนา วา สํวตฺตํ
อฏฺฐกนิกายํ เวรมกถา พาทา ฯ
อฏฺฐกนิกายํ สํวตฺตํ สํวตฺตํ สํวตฺตํ
ทณฺฑิ อฏฺฐกนิกายํ ปุณฺณํ มวตฺตํ
อฏฺฐกนิกายํ สํวตฺตํ วา สํวตฺตํ
นาโค หิโต ทณฺฑิ อฏฺฐกนิกายํ ฯ

[๒๓๔๖] อฏฺฐกนิกายํ สํวตฺตํ สํวตฺตํ สํวตฺตํ

เฉตฺวาน ทนฺตานิ คชฺศุคฺคตมฺมุตฺตํ
 วคฺชฺชํ สํเก อปฺปปฏิเม ปจฺพยา
 อาทาย ปกฺกามิ ตโต หิ ชีปฺปํ ฯ

[๒๓๕๗] ภายฺยฺยิตา นาควเชน อญฺเฐ
 เย เต นาคา อญฺเฐ ทิสฺสา วิธาวุ
 อทิสฺวาน โปถํ คชฺปจฺจมิคฺคํ
 ปจฺจจากมฺมํ เยน โส นาคราชา ฯ

[๒๓๕๘] เต ตตฺถ กนฺทิตฺวา โรทิตฺวาน นาคา
 สํเส สํเก ปิถํ โอทิตฺวา
 อากมฺมํ เต สฺพเพ สกํ นิเกตํ
 ปฺรภวตฺวา มहेตฺติ สฺพภทฺทํ ฯ

[๒๓๕๙] อาทาย ทนฺตานิ คชฺศุคฺคตมฺมุตฺตํ
 วคฺชฺชํ สํเก อปฺปปฏิเม ปจฺพยา
 สฺวณฺณราชฺสีหิ สมนฺตโมทเร
 โส ตฺถทโก กาสีปฺรํ อฺปฺปาคมิ
 อฺปฺปเนตฺติ โส ราชกณฺณาย ทนฺเต
 นาโค หโค หนฺท อิมมุตฺตํ ทนฺตา ฯ

[๒๓๕๐] ทิสฺวาน ทนฺตานิ คชฺศุคฺคตมฺมุตฺตํ
 ภคฺชํ มียมุตฺตํ ปฺริมาย ชาคิยา
 ตตฺถเวว ตสฺสํ หทฺธํ อผาติ

เตเนว ตำ กาดมกาสี พาดา ฯ

[๒๓๕๓] สมุโพธิปัตโต ๑ มหานุกาโว

๓๓. โอกาส ปรินิพพาน มช.๑๕

ឧបាសម្ពុទ្ធ ភិក្ខុ ឥសិមុត្តតិគ្គតា

นากาการณ ปาตูกโรหิตี พุทฺธา ฯ

ยมทูตต่าง ทหรี กุมารี

กาฬาววตฺถํ อนุคาริยํ จรณํ

คำ ไชย ตทา ราชกณณา อโหสิ

อหิ คทา นาคราชา อโหสิ ฯ

อาทาย ทนุทานิ คชฺชุตฺตมสฺส

វគ្គ តំរេ ចង្កៀង ឯកសារ

โย ดุทุทโก · กาสีปุระ อนุภาคมิ

ใต้ ใต้ คทา เทวทูต อโหสิ ฯ

อนาวรุโ จิรตตตังสีติ

อุตุจากจํ จิตมิตํ ปุราณํ

วิศทุทโร วิศโสโก วิสตุโต

๕๖ อภิธมฺมาย อภาติ พุทฺโธ ฯ

๒๓ โว เตน กาเถน อโหสิ์ ตตุถ ภิภุชโว

นาคราชา คทาใหญ่ เอวี่ ชาเวด ชาติกนุติ ฯ

ฉก.ทน.๒๕๓๓ จ.๒๕๓๓ ๖

๕ สัมภวชาตก

- [๒๓๕๒] รชชฌญจ ปฏิปนฺธมา อาริปรุจํ สํจํรต
 มหนฺตํ ปตฺตุมิฉฺฉามิ วิเชตฺตุํ ปจจํ อิมํ ฯ ๑
 ฌมฺเมเน โน อฌมฺเมเน อฌมฺโม เม น รุจจติ
 กิจฺจโจว ฌมฺโม จริโต รณฺโณ โหติ สํจํรต ฯ ๑
 อธิ เจวานินฺทิตา เยเน เปจฺจ เยเน อนินฺทิตา
 ยสํ เทวมนุสฺเสตฺถุ เยเน ปปฺโปมฺมุ พุราหฺมณ ๑
 โยหํ อตฺตณฺญจ ฌมฺมณฺญจ กตฺตุมิฉฺฉามิ พุราหฺมณ
 ตํ ตวํ อตฺตณฺญจ ฌมฺมณฺญจ พุราหฺมณกฺขาหิ ปุจฺฉิตโต ฯ ๑
- [๒๓๕๓] นานฺณเวศฺว วิธฺรฺว ราช ตทกฺขาตุมรหติ
 ยํ ตวํ อตฺตณฺญจ ฌมฺมณฺญจ กตฺตุมิฉฺฉาสฺส ชฺชตฺติย ๑
- [๒๓๕๔] เอหิ โช ปหิตโต คจฺฉ วิธฺรฺสฺสํ อฺปนฺติกํ
 นิฏฺฐณฺจิมิ สํวณฺณสฺสํ หํ คจฺฉ สํจํรต
 อภิหารํ อิมํ ทชฺช อตฺตณฺมมานุสฺสิญฺหิจฺฉา ฯ ๑
- [๒๓๕๕] สํวาริปปาภา ภาวทฺวาโช วิธฺรฺสฺสํ อฺปนฺติกํ
 ตมทฺทสํ มหาพุทฺธมา อตฺถมานํ ตํเก ชเว ฯ ๑
- [๒๓๕๖] รณฺโณหํ ปหิตโต ทฺวโต โกรพฺยสฺสํ ยสฺสสฺสโน
 อตฺถํ ฌมฺมณฺญจ ปุจฺฉเสถิ อิจฺจพุทฺธิ ยฺยฺยฺยจฺฉิตโต
 ตํ ตวํ อตฺตณฺญจ ฌมฺมณฺญจ วิธฺรฺกฺขาหิ ปุจฺฉิตโต ฯ ๑
- [๒๓๕๗] คจฺฉํ เม ปิณฑิสฺสํนฺทิติ น ตํ สกฺโกมิ พุราหฺมณ

- อปีเรตฺถ มหาสิหนฺตํ คํ กถํ โส ภวิสฺสํติ
 น เต สกฺโกมิ อฏฺฐาตุํ อตฺถํ ฌมฺมณฺญํ ปุจฺฉิโต ๑
 ภทฺรกาโร จ เม ปุจฺฉิโต โอรโส มม อตฺรโห
 คํ ตวํ อตฺถณฺญํ ฌมฺมณฺญํ คนฺตฺวา ปุจฺฉสฺสํ พฺราหฺมณ ๑
- [๒๓๕๘] สฺวาธิปฺปาคา ภารทฺวาโห ภทฺรการสฺสํ สฺนฺติกํ
 ตมทฺทสฺส มหาพฺรหฺมา นิสิหนฺนํ สฺมฺหิ เวสฺสมฺหิ ๑
- [๒๓๕๙] รณฺโณหํ ปหิโต ทฺวโต โกรพฺยสฺสํ ยสฺสํสฺมิโน
 อตฺถํ ฌมฺมณฺญํ ปุจฺฉณฺติ อิจฺจพฺรวิ ยฺยฺยจฺจิโต
 คํ ตวํ อตฺถณฺญํ ฌมฺมณฺญํ ภทฺรการ ปพฺรหฺมิ เม ๑
- [๒๓๖๐] มัสสกาฬํ อวหาเย โคธํ อนุปตฺตมํ
 น เต สกฺโกมิ อฏฺฐาตุํ อตฺถํ ฌมฺมณฺญํ ปุจฺฉิโต ๑
 สฺนฺชโย นาม เม ภาคา กนิฏฺโฐ เม สฺจฺจํ
 คํ ตวํ อตฺถณฺญํ ฌมฺมณฺญํ คนฺตฺวา ปุจฺฉสฺสํ พฺราหฺมณ ๑
- [๒๓๖๑] สฺวาธิปฺปาคา ภารทฺวาโห สฺนฺชยสฺสํ อฺปนฺติกํ
 ตมทฺทสฺส มหาพฺรหฺมา นิสิหนฺนํ สฺมฺหิ ปริสฺติ ๑
- [๒๓๖๒] รณฺโณหํ ปหิโต ทฺวโต โกรพฺยสฺสํ ยสฺสํสฺมิโน
 อตฺถํ ฌมฺมณฺญํ ปุจฺฉณฺติ อิจฺจพฺรวิ ยฺยฺยจฺจิโต
 คํ ตวํ อตฺถณฺญํ ฌมฺมณฺญํ สฺนฺชยภฺทฺวาหิ ปุจฺฉิโต ๑
- [๒๓๖๓] สฺทา มํ คิถเต มจฺจุ สํยํ ปาโต สฺจฺจํ
 น เต สกฺโกมิ อฏฺฐาตุํ อตฺถํ ฌมฺมณฺญํ ปุจฺฉิโต ๑

- สัมภโว นาม เม ภาตา กนิฐโส เม สัจจัต
 คัมภีร์ อตฺตณฺจ ชมนฺณจ คนฺธฺวา ปุจฺจสฺสํ พุราหฺมณ ๑
 [๒๓๖๕] อพฺภุโต วต โก ชมนฺโน นายํ อสฺสํนาก รุจฺจติ
 คโย ชนา ปิตาปุตฺตา เต สฺสํ ปณฺณาย โน วิทฺธ ๑
 น คัมภีร์ สกฺโกถ อกฺขาตฺถ อตฺถํ ชมนฺณจ ปุจฺจติ
 กถํ นุ ททโร ชณฺณา อตฺถํ ชมนฺณจ ปุจฺจติโต ๑
 [๒๓๖๕] มา นํ ททโรติ มณฺณวสฺสิ อปฺปจฺจิตฺวาน สัมภวํ
 ปุจฺจิตฺวา สัมภวํ ชณฺณา อตฺถํ ชมนฺณจ พุราหฺมณ ๑
 ยถาบี จนฺโท วิมโต กจฺฉํ อากาธชาตฺยา
 สฺสพฺเพ ตารคณฺเ ตโต อากาย อติโรจติ ๑
 เอมฺมึ ททฺรฺเปโต ปณฺณายเณ สัมภโว
 มา นํ ททโรติ มณฺณวสฺสิ อปฺปจฺจิตฺวาน สัมภวํ
 ปุจฺจิตฺวา สัมภวํ ชณฺณา อตฺถํ ชมนฺณจ พุราหฺมณ ๑
 ยถาบี รณฺณโก มาโส คิมฺหานํ โหติ พุราหฺมณ
 อเตวณฺณเวทึ มาเสทึ ทมฺปฺปฺเมทึ โสภติ ๑
 เอมฺมึ ททฺรฺเปโต ปณฺณายเณ สัมภโว
 มา นํ ททโรติ มณฺณวสฺสิ อปฺปจฺจิตฺวาน สัมภวํ
 ปุจฺจิตฺวา สัมภวํ ชณฺณา อตฺถํ ชมนฺณจ พุราหฺมณ ๑
 ยถาบี หิมฺวา พุทฺธเม ปพฺพโต คนฺธมาทโน
 นานารุกฺเขทึ สณฺณนโน มหาภูตคณฺณโต

โอสฺสเหหิ จ ทิพฺเพหิ	ทิสฺสา ภาทิ ปวาทิ จ ๑
เขวมฺมึ ทหฺรฺเปโต	ปณฺณายเเคน สมนฺภาโว
มา นํ ททโรติ มณฺณวาสิ	อปฺปฺมุติตฺวาน สมนฺภวํ
ปฺปฺมุติตฺวา สมนฺภวํ ชณฺณา	อตุฏฺถํ ฐมฺมมณฺจ พฺรหฺมณ ๑
ยถาบี ปาวโก พฺรหฺมเม	อจุจฺจมาถิ ยสฺสสฺสตีมา
ชตฺตมาโน วเน คจฺจเน	อนโต กณฺหวคฺคตฺถิ ๑
ชตฺตาสโน ฐมฺมเกตุ	อตุฏฺตมาเหวนนฺทโท
นิสฺสํสเว ปพฺพตฺตคฺคตฺถิ	พหุเตโช วิโรจติ ๑
เขวมฺมึ ทหฺรฺเปโต	ปณฺณายเเคน สมนฺภาโว
มา นํ ททโรติ มณฺณวาสิ	อปฺปฺมุติตฺวาน สมนฺภวํ
ปฺปฺมุติตฺวา สมนฺภวํ ชณฺณา	อตุฏฺถํ ฐมฺมมณฺจ พฺรหฺมณ ๑
ชเวเน ภทฺทวํ ชานนฺติ	พธิพฺพทฺฐมฺจ วาหิเย
โทहेเน เชนํ ชานนฺติ	ภาสฺमानณฺจ ปณฺณทิตฺถิ ๑
เขวมฺมึ ทหฺรฺเปโต	ปณฺณายเเคน สมนฺภาโว
มา นํ ททโรติ มณฺณวาสิ	อปฺปฺมุติตฺวาน สมนฺภวํ
ปฺปฺมุติตฺวา สมนฺภวํ ชณฺณา	อตุฏฺถํ ฐมฺมมณฺจ พฺรหฺมณ ๑
[๒๓๖๖] สฺตฺวาธิปฺปาคา ภารทฺทวาโส	สมนฺภวสฺสํ อฺปนฺนคิกิ
คตฺตทฺทสฺส มหาพฺรหฺมา	กัฬฺมานิ พหิปรุ ๑
[๒๓๖๗] รณฺโณหํ ปหิโต ทฺวโต	โกรพฺยสฺสํ ยสฺสสฺสตีโน
อตุฏฺถํ ฐมฺมมณฺจ ปฺปฺมุเตสฺสิ	อิจฺจพฺรวิ ยฺยจฺจิจฺจโต

- คัมภีร์ อคฺคณฺจ ฌมฺมณฺจ สมนฺวทฺธาหิ ปุจฺฉิตฺ ๑
 [๒๓๖๘] ตคฺช เต อหฺมกฺขิณฺสํ ยถาปํ กุสฺสโต ตถา
 ราชานํ ๑ ๒ คัมภีร์ ชานาติ ยถิ กาทิ วา น วา ๑
 [๒๓๖๘] อชฺช สฺสเวติ สฺสเสยฺย วนฺนา ปุญฺโส สฺสจฺจ
 มากตฺวา อวสํ ราชานํ อคฺคณฺจ ชานาติ ยถิ วา ๑
 อชฺชตคฺชณฺเณว สฺสเสยฺย วนฺนา ปุญฺโส สฺสจฺจ
 กุมฺมคฺคํ น นิเวเสยฺย ยถา มุพฺโพ อเจตฺโส ๑
 อคฺคณฺจ นาคิเวเตยฺย อชฺชํ น สมนฺว
 อคฺคณฺจ นปฺปตฺวาเรยฺย อชฺชํ น ยฺโต สฺสยา ๑
 โย ๑ อชฺชํ ชานาติ กคฺคํ ชานาติ ชคฺคิโย
 สทา สฺส วนฺนเต ราชานํ สฺสกฺกปฺกฺเชว จนฺติมา ๑
 ฌาตฺตณฺจ ปิโย โหติ มิตฺเตสฺ ๑ วิโรจติ
 กายสฺส เกทา สฺสปฺปณฺโณ สคฺคํ สฺส อปฺปชฺชตฺติ ๑
 สมนฺวทฺธาตกัม ปณฺจมนํ ๑

๖ มหาภีชาตกัม

- [๒๓๗๐] พาราณสฺยํ อหฺ ราชานํ ราชานํ ราชานํ
 มิตฺตามจฺจปฺริพฺพุทฺโธ อคฺมาตี มิตฺตํ ๑
 ตคฺคณฺ พุราหฺมณฺมทฺทกฺขิ สคฺคํ จิตฺวํ กิตฺตํ
 วิทฺธสฺสํ โกวิพารวํ กิตฺตํ ฌมฺมณฺจ ๑

ปรมการุญญคํ ปคฺคํ	ทิสฺวา กิจฺจคคํ นวํ
อวจ พฺยมิหิโต ราชา	ยถุชานํ กตโมนุสฺสี ๑
หตฺถปาทา จ เต เสตา	คโต เสตฺตวํ สิริโร
คคฺคํ กมฺมาตวณฺณนฺเต	กิตาตฺพหุโต จสฺสี ๑
วฏฺฏนาวติสฺสงฺกาธา	มฺยฺยจฺจิ เต นินฺนตฺตุนฺตา
กาฬปพฺพา จ เต องฺกา	นาณณํ ปตฺถํมํ เอทิสํ ๑
อฺกุชฺชฏฺสงฺปาโท คสฺสีโต	กัโส ธมฺมิตฺตํนฺโต
ฉาโต อตฺติตฺตฺรโปสฺสี	กฺุคฺคสฺสี กตฺถ กจฺจจสฺสี ๑
ทฺททฺทสฺส อปฺปกาโรสฺสี	ทฺทพฺพณฺโณ รมํทตฺถสฺสโน
ชเนตฺติ ยามิ เต มาตา	น คํ อิจฺฉเยยฺย ปตฺถสฺสํ ๑
กํ กมฺมมกฺรา ปุพฺเพ	กํ อวชฺฌํ อฆาตยิ
กิพฺพิสฺสํ ยํ กิริตฺวาน	อิทํ ทฺทชฺชํ อฺปาคมิ ๑
[๒๓๗๓] ตคฺช เต อหฺมกฺขิตฺตํ	ยถาปิ กุสฺโส ตถา
ตฺจจฺจวาทํ หิ โถกสฺสํ	ปตฺถสฺสํตฺถ ปณฺทิตา ๑
เอโก จวํ โคคเวโส	มฺพฺโห อจฺจจสฺสํ วเน
อธมฺมธเ อธิธมฺม วิวเน	นานากุณฺนชฺรเสวิเต ๑
วาฬมิตฺตานุจฺริเต	วิปฺปนฺนุสฺสํมิตฺตํ กานเน
อจฺจํ คคฺคตฺถ สฺตคฺคาหํ	ชฺรปฺปํปาสํสํมปฺปํโต ๑
คคฺคตฺถ คณฺนํทกมฺทกฺกชฺชํ	วิธมฺมชฺชํ พุทฺธกฺขิตฺโต
ปปาทมกิตฺตมฺพฺพคํ	สํมปฺพนฺนผลธารินํ ๑

วาทสัถีสถานิ ภกฺเขถึ	คานิ รุจฺจิสฺสุ เม ภุสฺ
ชติคฺโค รุกฺขมารุญฺห	คตฺถ เหลสฺสามิ อสฺสึโค ๑
เขกฺก เม ภกฺขิตฺถํ ชาสึ	ทุคฺคิยํ อภิปคฺคิตฺถํ
คโค สํ ภณฺณชถ สํชา	ฉินฺนา มรฺสฺสนา วิย ๑
โสหํ สํหาจ สํชาหิ	อฺพุทฺธปาโท อวสฺสิโร
อปฺปติฏฺเฐ อนาถมฺเพ	คิริทฺตคฺคสฺมิ ปาปคํ ๑
ยสฺมา จ วาริ คมฺภีรํ	คสฺมา น สํมปฺชฺชิสฺ
คตฺถ เหลสฺสิ นิรฺวานนุโท	อนฺนา ทสฺสคฺคิโย ๑
อถคฺคก กบิ มาคฺคจฺฉิ	โคณจฺจโค ทวีจโร
สํชาหิ สํชา จิจฺจนุโค	ชาทมาโน ทุมปฺผถํ
โส มํ ทิสฺวา กัสสํ ปณฺฑิ	การุญฺณมกฺกํ มยิ ๑
อมฺโภ โก นาม โส อถคฺค	เขวํ ทฺถเขน อฏฺฐิโค
มนุสฺโส อมนุสฺโส วา	อตฺตานมฺเม ปเวทย ๑
คตฺถสฺสณฺณํ ปณฺนาเมตฺวา	อิทํ วจฺจนมฺพรวี
มนุสฺโสหํ วสฺสมฺปคฺโค	สํ เม นคฺคิ อิตฺถ คคิ
คํ โว วทามิ ภทฺทนฺเต	คฺคณฺจ เม สวณฺณํ ภว ๑
ครุํ สิตํ คเหตุวาน	วิจฺจํ ปพฺพเต กบิ
สึถาย โยคฺคํ กคฺควาน	นิสฺสโก อตฺถทพฺพวิ ๑
เอหิ เม มิจฺฉิมาญฺห	คํว คณฺหาหิ พาหุหิ
อหนฺตํ อฺพุทฺธวิสฺสามิ	คิริทฺตคฺค เวคฺสา ๑

ตสฺสํ คํ วณฺํ สุตฺวา	วานรินฺทสฺสํ สิริมโต
ปฺปฐฺจิมารุหํ ชีรสฺสํ	คํว พาทาหิ อคฺคหิ ๑
โส มํ ตโต สมนฺุจาสิ	เตชสํ พตฺวา กมฺปี
วิหณฺณมาโน กิจฺจน	คิริทฺตคฺคต เวคสา ๑
ชฺชุตฺตริตฺวาน มํ สมนฺโค	นีสโก เขตฺตพฺพวิ
อิจฺฉ มํ สมนฺ รกฺขสฺสํ	ปสฺสํปสฺสํ มฺหุตฺตกํ ๑
สํหา พุชฺฌา ๑ ทมฺปี ๑	อจฺฉโลกกตฺตจฺฉโย
เต มํ ปมตฺตํ หิเสยฺยํ	เต ตฺวํ ทิสฺสุวา นิวารย ๑
เขวํ เม ปริตฺตาคฺค	ปสฺสํปสฺสํ โส มฺหุตฺตกํ
คทาหํ ปาปํกํ ทิจฺฉํ	ปฏฺธิจฺฉํ อโยนิโส ๑
ภกฺโข อยํ มนุสฺสํ	ยถา จณฺเณ วเน นิคา
ยณฺณนิมํ วริตฺวาน	ฉาโต ชาทฺเยยฺย วานรํ ๑
อสีโต ๑ คมฺปิตฺตํ	มํสํมาทาย สมนฺพตํ
กนฺตารํ นิคฺคตฺตํ	ปาเถยฺยํ เม ภวิสฺสํ ๑
ตโต สิตํ กเหตฺวาน	มตฺตกํ สมนฺนิตาพฺยํ
มม ภตฺตกิตฺตํ	ปหาโร พุพฺพโต อหุ ๑
โส ๑ เวเคนฺทปฺปตฺโต	กมฺปี รุหิรมกฺขิโต
อตฺสํปฺปณฺเณหิ เนตฺเตหิ	โรทฺถนโต มํ อทฺทกฺขติ ๑
มายฺโย มํ กริ ภทฺทเน	ตฺวณฺจ นามेतฺสํ กริ
ตฺวณฺจ ๒ นาม ทมฺมา	อณฺเณ วาเรตฺตมฺรหฺสิ ๑

อโห วต เว ปุริส	ดาว ทุกถรรวาก
เอหิสา วิสมา ทุกคา	ปปาตา อุตฺตโต มยา ฯ
อานํโต ปโรถกาว	ทุกฺเขยฺยํ มํ อมณฺเณถ
คณฺเณ ปาปมฺเมเน	ปาปํ ปาเปเน จินฺนิตํ ฯ
มา เหว ทฺวํ อธมฺมฏฺฐ	เวทนํ กฏฺฏํ ฌุสฺสี
มา เหว ปาปกมฺมนฺตํ	ผลํ เวฬุํ ทํ วธิ ฯ
คยิ เม นคฺคิ วิสฺสาโส	ปาปมฺมม อสงฺกณฺณ
เอหิ เม มีฏฺฐิโต กจฺจ	ทิสฺสํมาโนว ฌนฺนิกเก ฯ
มุตฺโตสฺสี หตฺถา วาพานํ	ปคฺคฺโตสฺสี มานุสฺสํ ปทํ
เอสํ มคฺโค อธมฺมฏฺฐ	เตเน กจฺจ ยถาสฺสํ ฯ
อิทํ วตฺวา ทิวิจโร	รหิรํ ปกฺขถย มคฺคกํ
อสงฺกณฺณิ สมฺปมชฺชิตฺวา	คโต ปพฺพตฺตมารุหิ ฯ
โสทํ เตนํวิสฺสคฺคฺโตสฺมิ	ปริพาเหเน อฏฺฐิโต
ทยฺหมาเนเน คคฺคเตเน	จาวี ปาตุํ อูปาคมํ ฯ
อคฺคคินา วิย ฌนฺนคฺคฺโต	รหโต รุหิรมคฺคฺชิต
ปฺพพฺโถหิตฺตงฺกาโส	สงฺกโผ เม สมฺปชฺชถ ฯ
ยวณฺโต อุตฺตพินฺทุนิ	กายสฺสํ นิปคฺคํ เม
ดาวณฺโต คณฺฑุ ชาเยถ	อจฺจวณฺณวณฺณสาทิสํ ฯ
ปภินฺนา ปคฺคฺมวีสํ เม	กฺกณฺปา ปฺพพฺโถหิตา
เยเน เยเนว กจฺจณานิ	คามสฺสํ นิคฺคเมสฺสํ ฯ

ทณฺทหตฺถา นิวาเรณฺติ อิตฺถิโย ปุริสา ๑ มํ
 โยกฺกิตา ปุตฺติคนฺเณ มาสฺสํ โอเรน อาคมา ๑
 เขตาทิสํ อิทํ ทุกฺขํ สจฺจวสฺสํ สำนิทานิ เม
 อานุโกมิ สกํ กมนํ ปุพฺเพ ทุกฺกฏมตฺตโน ๑
 คํ โอ วทามิ ภทฺทเท ยาวนเตตฺถ สมากตา
 มาสฺสํ มิตฺตาน ทฺวพฺพิโก มิตฺตทฺวพฺพิโก หิ ปาปโก ๑
 กุญฺจํ กิตาสิ ภวติ โย มิตฺตคานฺธํ ทฺวพฺพิ
 กายสัจจํ เกทา มิตฺตทฺวพฺพิ นิริยํ โส อุปปชฺชตฺติ ๑
 มหาภิชาติกํ ฉฺชํ ๑

๗ ทกฺกรกฺขสชาติกั

[๒๓๗๒] สเจ โอ วุญฺหมานานํ สจฺจตนํ ชุทกณฺเณเว
 มนุสฺสํ สพัตฺติเมสาโน นาวํ คณฺเณยฺย รกฺขโส
 อานุพฺพุํ กถํ ทตฺวา มุญฺเจสิ ทกฺกรกฺขสา ๑
 [๒๓๗๓] มาตวํ ปจฺมํ ทชฺชํ ภริยํ ทตฺวาน ภาตวํ
 ตโต สหายํ ทตฺวาน ปณฺณมํ ทชฺชํ พฺราหฺมณํ
 ฉฺชํ ทชฺชํ มโหสิธํ ๑
 [๒๓๗๔] โปเสตฺวา เต ชเนตฺถิ ๑ ที่มฺวตฺตานุกมฺปิภา
 ฉพฺพิ ตยิ ปทฺวสฺสํ ปณฺชิตา อตฺถทสฺสํ

[๒๓๗๘] เยโนจิตา ชานปทา ชานีตา จ ปฏิกุหํ
 อากฺโข ปรรชเชภิ อภิกฺขุจาย พุทฺธํ
 ธนุคฺคหํ ปวโร สฺวโร ทิธิณมนฺติ จ
 มายํ สฺวติโต ราชา อิติ มณฺเฑติ ทารโก
 อปฺปจํหานี เม อยฺเย น โส เอติ ยถาปุเร
 ภาตโร เตน โทเสน ทชฺชาหํ ทกฺกรกฺขิโน ๑

[๒๓๗๙] เอกฺรคฺคเณ อภโย คุวณฺเฑว ธนุเสชฺวา
 อฺโภ ชวาเตตฺถ ปณฺจจตา สํหาया สฺสํมาวยา
 จริยา คํ ธนุพฺพชิตฺโถ เอกทฺถุชฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 อุตฺตํสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส สํพฺพกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
 สํหาโย เณ โทเสน ทชฺชาหํ ทกฺกรกฺขิโน ๑

[๒๓๘๐] จริยา มํ อโย อยฺเย สํวชฺชคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
 อชฺชชามิ เตน วณฺเฑเนน อติเวถํ สํวชฺชคฺคฺค
 อพฺพพริยามีหํ อยฺเย มนฺตยามี รโหคโต
 อนามนฺโต ปวิสฺติ ปุพฺเพ อปฺปฏฺเวทิตो
 ตทฺธทฺธวาโร กโตกาโส อหิรํกํ อนาทรํ
 สํหาโย เณ โทเสน ทชฺชาหํ ทกฺกรกฺขิโน ๑

[๒๓๘๑] กุสฺสโถ สํพฺพนิมิตฺตํ รุกฺขณฺณ อากตาคโม
 อปฺปปาเท สฺมึเน ยฺยคฺคโต นิยฺยานเ จ ปเวสฺสเน
 ปโส ภูมฺมมนฺตติกฺขสฺมึ นกฺขคฺคฺคปทโกวิท

- พุราหุมนั เกน โทเสน ทชฺชาสี ทกกรกฺขโน ๑
 [๒๓๘๓] ปริสํยัมปี เม อยฺเย อุมฺมิตฺตฺวา อุกฺกิตฺติ
 คสฺมา อจฺจุภนฺนํ อุกฺกํ ทชฺชาสี ทกกรกฺขโน ๑
 [๒๓๘๔] สํสํมุกฺกปริยายํ มหิํ อํครกฺกนฺตํ
 วสฺนุรํ อวสฺสํ อมจฺจุปริวาริโต
 จาตุรฺนโต มหารกฺโข วิชิตฺวํ มหพฺพโต
 ปจฺพยา เอกราชาสี ยโส เต วิปฺลํ คโต
 โสฬสํคตํสํสํสํ อามุคฺคตมณิกฺกนฺตนา
 นานาชนปทา นาริ เทวกณฺณปมา สฺสุภา
 เอวํ สํพฺพคตํมฺปนํ สํพฺพกามสํมิตฺติ
 สฺสุคานํ ปิยํ ทิฆํ ชีวิตํ อาหุ ชตฺติย
 อถ ตวํ เกน วณฺณเนน เกน วา ปน เทคฺคนา
 ปณฺณคิตํ อนฺนรกฺขนโต ปาณํ จชฺสี ทฺจุจฺจํ ๑
 [๒๓๘๕] ยโคมฺปี อากโต อยฺเย มม หตฺถํ มโหสฺโส
 นากิชานามิ ชีวสฺสํ อณฺณคตฺติํ ทฺกฺกฏํ
 สํเจมฺปี กิณฺหิจฺ จาเต มรณํ เม ปฺปเว สฺสิยา
 ปฺปฺเตเต จ เม ปฺปฺเตเต จ สฺสุชาเปยฺย มโหสฺโส
 อนาคตํ ปจฺจุปฺปนํ สํพฺพมคฺคํ วิปสฺสํคิ
 อนาปราชกมฺมมฺมํ น ทชฺชํ ทกกรกฺขโน ๑
 [๒๓๘๖] อิทํ สฺสุณาถ ปณฺจจาตา จฺจุพณฺณยสฺสํ ภาสีติ

[illegible]

อสมฺมึช โถเก ปาณญุ นาคราช
 สมนฺโน สุปณฺโน อถวา ตฺวเมว
 กัมการณา ปณฺทรก คหิโต ฯ

[๒๓๘๘] สมนฺโน หิ เม สมนฺตตฺโต อโหสิ
 มียํ ฯ เม มนสา ภาวิตตฺโต
 ตสฺสํหมกฺขิ จิวริ คฺยุหฺมตฺถํ
 อตฺตมตฺโต กปณํ รุทามิ ฯ

[๒๓๘๙] น จตฺถิ สํตฺโต อมโร ปสฺสพฺยา
 ปณฺณวาทิ นตฺถิ น นินฺทิตพฺพา
 สจฺเจน จ ธมฺเมน ธิติยา ทเมน
 อตฺตพฺภมพฺยาหรัตี นโร อธิ ฯ
 มาตาบีตา ปรมา พนฺธวานํ
 นาสํสํ ตติโย อนุกมฺปกตฺถิ
 เทสํมฺมี คฺยุหํ ปรมํ น สํเส
 มนฺตสํสํ เกทํ ปริสํจกฺมาโน ฯ
 มาตาบีตา ภคินีภาตโร จ
 สํหาया วา ยสํสํ โหหนฺติ สํปกฺขา
 เทสํมฺมี คฺยุหํ ปรมํ น สํเส
 มนฺตสํสํ เกทํ ปริสํจกฺมาโน ฯ

ภริยา เจ ปริสํ วชฺชา โกมารี มียภาณินิ

ปุตฺตรูปยสฺสเปตา ณาตีสงฺฆปฺรภุชตา

คตฺถํปิ คฺคฺคํ ปรมํ น สํเส

มนุสฺสํ เกทํ ปริสํกมาโน ฯ

[๒๓๘๑] น คฺคฺคํหตฺถํ วิวเรยฺย รกฺขะยฺย นํ ยถา นิธิ
 น หิ ปาตุโกโต ธาตุ คฺคฺคํโห อตุโกโต ปชานตา ฯ
 ถิยา คฺคฺคํ น สํเสยฺย อมิตฺตสฺส จ ปณฺทิตโต
 โย จามิเสน สํหโร หทยตฺถเณ จ โย นโร ฯ
 คฺคฺคํหตฺถมสฺสํพฺพุทฺธิ สมนุโพยติ โย นโร
 มนุสฺสเกทภยา คตฺถ ทาสฺสโกโต ทิตฺติภุชติ ฯ
 ยาวนุโต ปริสํสํสํสํ คฺคฺคํ ชานนฺติ มนุสฺสํ
 ทาวนุโต คตฺถ อพฺเพคา คตฺถมา คฺคฺคํ น วิสํสํเส ฯ

วิวิจฺจ ภาเสยฺย ทิธา รหสฺสํ

รคฺคํ คิรํ นาติเวถํ ปมฺญเ

ยฺยปสฺสํติกา หิ สฺสณฺนํ มนุสฺสํ

คตฺถมา มนุสฺสํ ชิปปมฺเปติ เกทํ ฯ

[๒๓๘๒] ยถาปิ อโยนคฺคํ มหนฺตํ

อทฺวารกํ อายสํ ภทฺทสํ

สมนุชฺชาตาปริชาอุเปคํ

เชวมนฺปี เม เต อธิ คฺคฺคํหตฺตา ฯ

เย คฺคฺคํหตฺตา อวิถิณฺณวาจา

ทพฺพา สํทกฺเกตฺถ นรา ทฺวํวิหา
 ขารว อมิตฺตา พฺยวชฺชนฺติ เตหิ
 อาสํวีสํ วาริว สํคฺคตสํฆา ๑

[๒๓๘๓] หิตฺวา ชฺรํ ปพฺพชฺชิตฺถ อเจโต
 นคฺคโต มุณฺโฑ จรติ ฆาตฺตเหตฺถ
 ตมฺหิ นฺโธ วิวริ คฺยฺหมคฺคํ
 อคฺคตา จ ชฺรมา จ อปคฺคตฺถา ๑
 กถํกโร โหติ สํปณฺณราช
 กิํสํโต เกณ วเตน วคฺคํ
 สมนฺโน จรํ หิตฺวา มมายิตานิ
 กถํกโร สํคฺคตฺถเปติ จานํ ๑

[๒๓๘๔] หิริยา ติฏฺฐิถาย ทเมน ชนฺติยา
 อกฺโขทรโน เปสฺสณิโย ปหาย
 สมนฺโน จรํ หิตฺวา มมายิตานิ
 เขวํกโร สํคฺคตฺถเปติ จานํ ๑

[๒๓๘๕] มาตาว ปุคฺคํ ตฺรณํ ตนุชฺชํ
 สมนฺนสํสํตา สํพฺพคคฺคํ ฌเวติ
 เขวมฺปิ เม คฺวํ ปาตุรํหํ ทิชนฺท
 มาตาว ปุคฺคํ อนุกมฺปมาโน ๑

[๒๓๘๖] หนุทชฺช ตฺวํ มุจฺจ วรา ทฺวํ
 ติโย หิ ปุตุตา นหิ อญฺโณ อตฺถิ
 อญฺเคววสํ ทินฺนโก อตฺตโร ฯ
 ราชสฺสํ ปุตุตตฺตโร เม อโหสิ ฯ

[๒๓๘๗] อิจฺเจว วากุญฺญํ วิสฺสชฺชิตํ สฺสฺสํ
 ญญํ ปติฏฺฐาย ทิโส ทฺวํ
 มุคฺตชฺช ตฺวํ สํพฺพภยาติวตฺโต
 ญญเก โหหิ มยาภิกฺขุโต ฯ
 อาตฺตญฺญํ ยถา กุสฺโส ภิสฺสโก
 ปิปาตฺตานํ รหฺโทว สฺสโต
 เวสฺสํ ยถา หิมสฺสํ ฏฺฐิตานํ
 เขวมฺปิ เต สรรณมํ ภาวามิ ฯ

[๒๓๘๘] สทฺธิ กตฺวา อมิตฺเตน อญฺจเชน ชลาพุช
 วิวริย ทาฬํ ปสฺสสฺสํ กุโต ตํ ภยมากตํ ฯ

[๒๓๘๙] สํเกเถว อมิตฺตสฺสํ มิตฺตสฺสํ น วิสฺสสํ
 อภยา ภยมุปรุณํ อปฺปี มุณานิ กนฺตติ ฯ
 กถํ น วิสฺสสํ ตฺยมนฺทิ เยนาสี กตฺโต กตฺโต
 นิจฺจยตฺเตน ชาติพฺพํ สํ ทิสฺสภิ น ราชฺชิติ ฯ
 วิสฺสสํ น ฯ น วิสฺสสํ
 อสฺสํ กิโต สํ กิโต ฯ ภาเวยฺย

คตา คตา วิญญู ปรกุกเมย
ยถา ยถา ภาวํ ปโร น ชนฺดา ฯ

[๒๔๐๐] เต เทวฉนฺดา สัจจมาตฐปา
อุโก สฺมา สัจจา ปุณฺณกชฺชา
อุปากมฺ ุกรมฺมียํ อเจตํ
มิสฺสํสฺสตา อสฺสํสฺสวาหา นาคา ฯ

[๒๔๐๑] ตโต หเว ปณฺฑิตโร อเจตํ
สยเมวูปากมฺ อิทํ อโวจ
มุกฺตชฺชหิ สพฺพภยาตฺวตฺโต
น หิ นฺน คฺยหิ มนโส มียมฺหา ฯ

[๒๔๐๒] มียํ หิ เม ชาลํ สุปณฺณราชา
อสฺสํสฺสํ ปณฺฑิตเกน สจฺจํ
โส ราชรตฺโต จ อกาสิ เขตํ
ปาปกมฺ สมนฺปาโน น โมหา ฯ

[๒๔๐๓] น เม มียํ อปฺมียํ วาปี โหติ
สมนฺปสฺสโต โลกมิมํ ปณฺฑ
สฺสํสฺสตาณฺหิ วิยชฺชเนน
อสฺสํสฺสโต โลกมิมํ จราสิ ฯ
อริยาวกาโสสิ อนริโยว โหสิ
อสฺสํสฺสโต สมนฺตสฺสํสฺสกาโส

กณฺหาภิชาติโก อนรียรูป

ปาวี พหุ ทุจฺจริตํ อจาวี ฯ

[๒๔๐๔] อทฺฐจฺจํ ตุํ ทุพฺพิ ทุพฺพิ จ มิสฺสโน จสํ

เฮเตน สจฺจวชฺเชน มุทฺธา เต ผลตุ สตุตฺตา ฯ

[๒๔๐๕] ตสฺมาหิ มิตฺตานํ น ทุพฺพิตพฺพํ

มิตฺตทุพฺภา หิ ปาวีโย นตฺติ อณฺโณ

อาสิตฺตสฺสโต นโหติ ปสพฺยา

อินฺทสฺส วากฺเยน หิ สํวโร หโตติ ฯ

ปณฺทรกชาติกํ อฏฺฐนํ ฯ

๕ สัมพลาชาติกั

[๒๔๐๖] กา เวธมานา คิริกนฺทรายํ

เอกา ตุํ คิฏฺฐสํ สณฺจิกฺขุ

ปฏฺฐาสํ เม ปาณิปเมยฺยมชฺเช

อกฺขาหิ เม นามญฺจ พนฺธุเว จ ฯ

โอภาสยํ วนํ รณํ สหฺพยุคฺชนิเสวิตํ

กา วา ตฺวณฺสํ กตฺถาณํ ภสฺสํ วา ตุํ สุมชฺเชน

อภิวาเทมิ ตํ ภทฺเต ทานวาทํ นมตฺตุ เต ฯ

[๒๔๐๗] โย ปฺตฺโต กาสิราชสฺส สโตตฺติเสโนติ ตํ วิทฺ

ตสฺสํ สัมพลา ภเวยฺยา เอวํ ชานาหิ ทานว

ឧភិទាតេមិ ភក្កត្ថុតេ	សំបុត្តាអំ អមតុត្ថុ តេ ។
ទេពេហេបុត្តុតោ ភក្កត្ថុតេ	ទេវេ ទស្តិ ចាតុរោ
គមអំ វិភាសំមត្តំ	ចេកា ចេកំ ចុប្បន្ទអំ ។
ចរណ្ណេ ទណ្ណេនាយ	មនុស្សំ មិកាភិទំ
យកាអររមិ គំរាភុខ	គត្តំ ម្ហូបុប្ផ អារតិ ។
[២៤០៨] កំ ទេវេ រាឡបុត្តេន	ចាតុរេន ភវិសុត្តិ
សំបុត្តេ បរិទិណ្ឌេន	ចំ ភក្កតា ភាវាមិ តេ
តៃកឡាយ កុត្តកាយ	កំ រូបំ វិធម្មតេ មម
ចរណ្ណំ បរិយេសំ ភក្កត្ថុតេ	ចរិវុប្បវ មយា ។
ចេតិមំ គិរិមារុម្ម	ភរិយា មមុំ ឧត្តុត្តតា
គាតំ គុវំ បទ្វា តៃអិ	សំបុត្តាមសំភិក្ខុនិ ។
អនុ គារកាឡណាហេ	យុក្ខិកិ មនសិកុត្តិ
សំបុត្តំ បុរំ មមុំ	រមត្តុត្ថុ មយា សត ។
នៃ ទេ គុវំ មហេស្មេយំ	សំបុត្តេ ការិយសុត្តិ
ចតំ គុវំ បាគរាសាយ	បណ្ណេ ភក្កតា ភវិសុត្តិ ។
គណ្ណេ ឥត្តុត្ថុតៃ តុត្ថុតៃ	កហាវោ បុរិសាតកោ
ទេវេ អារតិ ចប្បស្ថិតិ	សំបុត្តំ ចក្កកំ ភុតេ ។
ចតិប្បណា បិសាទេន	តុត្ថុតេនាមិឥឧត្តុត្ថុនា
សា ឧ ឥត្តុត្តុសំបុត្តតា	បតិមេវាណុស្តិកិ ។
អ មេ ចិតំ គតា កុត្តុ	យំ មំ ឆាតេយ្យ រក្ខត្ថុតៃ

ยณจ เม อยฺยปฺปุตฺตสฺส มโน เหฬสฺสตี ขณฺณกา ฯ

น สฺนฺติ เทวา ปวสฺนฺติ นฺน

น หิ นฺน สฺนฺติ อีธ โลกปาธา

สฺหสา กโรนฺตานมสฺสณฺณตานํ

น หิ นฺน สฺนฺติ ปฏฺฐิเสธิตาโร ฯ

[๒๔๐๘] อิตถึนเมสา ปวรา ยสฺสสฺสึนํ

สฺนฺตา สฺมา อคฺคิวิจฺจุคฺคเตชา

คณฺเฏ ตุํ วกฺขสาเทสึ กณฺณํ

มฺหุตา จ หิ สฺสคฺคา เต ฉลฺย

มา ตุํ ทหิ มณฺจ ปตฺติพฺพตฺยา ฯ

[๒๔๓๐] สํ จ อสฺสํสมาคฺคณิ ปมฺมุตฺตา ปุริสาทกา

นิทฺทํ ผตฺตํสฺสณฺณํ คตฺตํสฺสณฺณํ อตฺถํ ฯ

สํ คตฺถ ปรีเทเวสึ ราชปฺปุตฺตํ ยสฺสสฺสึนํ

สํพุธา อคฺคมคฺคกฺคา วเน นาทิ อปฺสสฺสณฺณํ ฯ

สํมณ พฺราหฺมณ วนฺเท สํปนฺนจเรณ อีเส

ราชปฺปุตฺตํ อปฺสสฺสณฺณํ คมฺหมหิ สฺวณํ คตา ฯ

วนฺเท สฺสเห จ พฺยคฺเข จ เข จ อณฺเณ วเน มิกา

ราชปฺปุตฺตํ อปฺสสฺสณฺณํ คมฺหมหิ สฺวณํ คตา ฯ

คินาถคานิ โอสฺสโรย ปพฺพตานิ วนานิ จ

ราชปฺปุตฺตํ อปฺสสฺสณฺณํ คมฺหมหิ สฺวณํ คตา ฯ

- วนฺเต อีนฺทิวรํสามํ รัตนินกฺขตฺตมาถินํ
 ราชปฺตํ อยสฺสํนํ ตุมฺหํหิ สฺรณํ คตา ฯ
 วนฺเต ภคิรํ กงฺกํ สํวณฺตํ ปฏิกุคฺคํ
 ราชปฺตํ อยสฺสํนํ ตุมฺหํหิ สฺรณํ คตา ฯ
 วนฺเต อหํ ปพฺพตฺตราช (เสฏฺฐจํ) หิมนฺตํ สิตฺตจฺจํ
 ราชปฺตํ อยสฺสํนํ ตุมฺหํหิ สฺรณํ คตา ฯ
 [๒๔๓๓] อติสํยํ วตาคจฺฉิ ราชปฺตํ ยสฺสํนํ
 เกน นุชฺช สฺมาคจฺฉิ โก เต ปิยตโร มया ฯ
 [๒๔๓๒] อิทํ ไชยํ คทาโวจํ คหิตา เตन สตฺตุนา
 น เม อิทํ คตา ทฺวํ ยํ มํ ชาเทยฺย รกฺขสํ
 ยญฺจ เม อยฺยปฺตฺตสฺส มโน เหสฺสติ อญฺญตา ฯ
 [๒๔๓๓] โจวันํ พหุพฺพจฺฉิ ยาสฺ สจฺจํ สฺตฺตตฺตํ
 ถิณํ ภาโว ทฺวาชานอ มจฺฉสฺสํโสวาทเก คตํ ฯ
 [๒๔๓๔] คตา มํ สจฺจํ ปาถกฺ ปาถยิสฺสติ เจ มํ
 ยถาหํ นาภิชานามิ อญฺญํ ปิยตโร คยา
 เอเตน สจฺจวชฺเชน พุยาธิ เต วุปสํมมฺตุ ฯ
 [๒๔๓๕] เย กุณฺฐวา สฺตฺตสฺสตา อพาวา
 รกฺขณฺติ รัตนินทิวมนฺยฺยตฺตาวุชา
 ชนฺนุคฺคหानญฺจ สฺตานิ สํพสฺส
 กถาเร ปสฺสํสสิ ภทฺเต สฺตฺตโว ฯ

[๒๔๓๖] อตฺถกตาโย ปทุมุตฺตตฺตจฺจา
 วิราจิตา ปสฺสตี หัสสคฺคฺรา
 ตาถํ สฺสณฺนิคฺคา นิตฺตํคฺคฺวาหิตํ
 นทานิ เม ตาต ตถา ยถา ปุเร ฯ
 สฺสวณฺณสํกฺกจฺจรา สฺสวักคฺคา
 อตฺถกตา มานุสฺสียจฺจปฺมา
 เสโนมฺมียา ตาต อนินฺนํคฺคฺกิตฺติโย
 จคฺคฺคฺกิตฺติโย ปฏฺฐิตกฺกิตฺติโย นํ ฯ
 สฺสเจ อหิ ตาต ตถา ยถา ปุเร
 ปตฺติ คมฺมณฺณาย ปุณา วเน ภเว
 สฺสมุณฺณาย นํ น จ นํ วิมานเย
 อิตฺถิ เม ตาต ตโต วรํ สฺสียา ฯ
 ยมฺมณฺณปาเน วิปฺลวํสฺมิ โหหิตะ
 นาริ วิมฺมจฺจกรณฺนา อตฺถกตา
 สฺสพฺพจฺจคฺคฺเปตา^๑ ปตฺติโน จ อปฺมฺมียา
 อวชฺชณฺ คสฺสํสา นรณํ ตโต วรํ ฯ
 อมฺมิ เจ ทถิตฺถา กปฺปนา อนาฬียา
 กฏาฏคฺคฺคฺคฺยา ปตฺติโน จ สํ มฺมียา
 สฺสพฺพจฺจคฺคฺเปตายนํ^๒ อปฺมฺมียาย

๑ พ. ปณฺจจฺจคฺคฺเปตา ฯ ๒ พ. ปณฺจจฺจคฺคฺเปตายนํ ฯ

- | | |
|-------------------------------|----------------------------|
| อภฺกัชฺชิตา ชานปทา | อธมฺมพตฺตินา หตฺตา ฯ |
| รตฺตคณฺหิ โจรา ชาทนฺตฺติ | ทิวา ชาทนฺตฺติ ตฺถนฺตฺติยา |
| รฏฺฐสฺสํ กุฏฺฐราชสฺส | พหุ อธมฺมิโก ชโน ฯ |
| เอตาทิเส ภาเย ชาเต | ภยญฺญา ตาต มาณวา |
| นิตฺเตนทานิ กุพฺพนฺตฺติ | วเน อาทคฺคว กณฺณกํ ฯ |
| [๒๔๒๓] กทาสฺสํ นาม ยํ ราชา | พฺรหฺมทศฺโต มรฺตสฺสติ |
| ยสฺส รฏฺฐสฺสํ ชยฺยนฺตฺติ | ชปฺปติกา กุมาริกา ฯ |
| [๒๔๒๔] ทฺพภาสิตคณฺหิ เต ชมฺมิ | อนตฺตปทโกวิทฺเต |
| กฺกัหิ ราชา กุมาริณิ | ภตฺตคารํ ปริเยสฺสติ ฯ |
| [๒๔๒๕] น เม ทฺพภาสิตํ พฺรหฺเม | โกวิทฺตตฺตปทา อหํ |
| อภฺกัชฺชิตา ชานปทา | อธมฺมพตฺตินา หตฺตา ฯ |
| รตฺตคณฺหิ โจรา ชาทนฺตฺติ | ทิวา ชาทนฺตฺติ ตฺถนฺตฺติยา |
| รฏฺฐสฺสํ กุฏฺฐราชสฺส | พหุ อธมฺมิโก ชโน |
| ทฺพชฺชเว ทฺพภเว ทาเว | กฺกโต ภตฺตคา กุมาริยา ฯ |
| [๒๔๒๖] เขวํ สยคฺค ปณฺจจาโต | สํจฺจคาเม สตฺตติยา หโต |
| ยถายํ กปฺปโณ เสติ | หโต ผาเถเน สํสํติโย ฯ |
| [๒๔๒๗] อธมฺเมเน คฺควํ ชมฺม | พฺรหฺมทศฺตสฺสํ กุชฺชณฺตฺติ |
| โย คฺควํ สปฺปติ ราชานํ | อปรชฺชณฺตฺติวาน อตฺตโน ฯ |
| [๒๔๒๘] ชมฺเมเน พฺรหฺมทศฺตสฺส | อหํ กุชฺชณฺตฺติ พฺรหฺมณ |
| อภฺกัชฺชิตา ชานปทา | อธมฺมพตฺตินา หตฺตา ฯ |

- | | |
|---------------------------------|----------------------------|
| รตุคิณฺหิ โจรา ชาทฺหฺนฺติ | ทิวา ชาทฺหฺนฺติ คฺคฺณฺทียา |
| รฏฺสงฺมํ กุฏฺราชสฺส | พหุ อธมฺมิโก ชโน ๑ |
| ธํ นฺน ปฺน เว ปกฺกา | วิกาเล ภคฺคฺมาหริ |
| ภคฺคฺทาวํ อเปกฺขนฺโต | หโต ผาเลน ธํถิโย ๑ |
| [๒๔๒๘] เหวํ หนฺนคฺคฺ ปณฺจจาโต | สงฺคามเ อถินา หโต |
| ยถาหมชฺช ปหโต | ชฺวีรณฺจ เม ปวคฺคฺคิํ ๑ |
| [๒๔๓๐] ยํ ปสฺส ชฺวี ฌทฺเทติ | ปสฺส ผาถํ วิหิํสฺสิ |
| ถิ คคฺคฺ พุรหฺมทคฺคฺสฺส | ยํ โน ครทเต ภวํ ๑ |
| [๒๔๓๑] คารยฺโฮ พุรหฺมเ ปณฺจจาโต | พุรหฺมทคฺคฺสฺส ราชโน |
| อรกฺขิตา ชานปทา | อธมฺมพฺพินา หตา ๑ |
| รตุคิณฺหิ โจรา ชาทฺหฺนฺติ | ทิวา ชาทฺหฺนฺติ คฺคฺณฺทียา |
| รฏฺสงฺมํ กุฏฺราชสฺส | พหุ อธมฺมิโก ชโน ๑ |
| จณฺหา อากคฺคฺคฺคฺนา คาวํ | ยํ ปฺเร น ทฺหามเส |
| คํทานิ อชฺช โทหาม | ชฺวีรณฺจเมหฺพทฺคฺคฺตา ๑ |
| [๒๔๓๒] เหวํ กนฺทคฺคฺ ปณฺจจาโต | วิมฺคฺคฺโต วิปฺปสฺสคฺคฺ |
| ยถายํ กปณฺนา คาวํ | วิมฺคฺคฺตา ปฺริชาจฺติ ๑ |
| [๒๔๓๓] ยํ ปสฺส ปสฺสปาถสฺส | สงฺกเมยฺย รเวยฺย วา |
| โกนฺธี อปราชคฺคิ | พุรหฺมทคฺคฺสฺส ราชโน ๑ |
| [๒๔๓๔] อปราชโร มหาพุรหฺมเ | พุรหฺมทคฺคฺสฺส ราชโน |
| อรกฺขิตา ชานปทา | อธมฺมพฺพินา หตา ๑ |

รศติณฺหิ โจรา ชาทนฺติ ทิวา ชาทนฺติ ตุนฺทียา
 ฆสฺสํ กุณฺวาชสฺสํ พหุ อมฺมโก ชโน
 กถํ โน อสฺสโกตฺถตา ชีรปา หณฺณเต ปชา ฯ

[๒๔๓๕] เหว่ ขะซุขตุ ปรุจาโก หโต ยุกุเช สปุคตุโก
 ยกาหมซุซ ขะซามิ คามิเกหิ อรณฺณโ ๑

[๒๔๓๖] น สัพพัญญุตสฺ วิเชนฺติ รกฺขํ
 ราชาโน มนุชฺชก มนุสฺสโลเก
 เนตฺตวตฺตา ราชา อธมฺมจารี
 ยํ คาทิสํ ชีวมฺเหยฺยุ ธงฺกา ฯ

[๒๔๓๗] อรหันตบุปโป วต พุทฺธมจาร์
อนุปบิยํ ภาสติ ชุตติยสฺส
วิถุนูปมานาย ปุณฺณปุชขาย
ปุชเชสิ ราหุ ปรมปูวาที ฯ
เส เจ อิทํ พุทฺธเม สฺวชฺชกํ ตียา
ผิตํ รกฺขํ มุกฺคิโต วิปปลนฺนํ
ภุตฺวา พตฺธิ อคฺคมีนฺทมนฺจ กากา
น มาทิสํ ชีวมเทยฺยุ ธงฺกาติ ฯ
ภณฺฑุคติณฺฑทุกชาติกํ ทสฺสมํ ฯ

คตฺถุทุกฺทหานํ ฯ

กัณฺหนท กุมฺภ ชยทฺธิสฺส นทฺทนฺต

ชถ ปณฺทิตสฺสมุภว สํรักขี

ทกรกฺขสฺส ปณฺทรนาควโร

ชถ สัมมุตฺต ตินฺนทุกฺทเทวสุโต ฯ

ที่ตั้งนิปาตํ นิฏฺฐิตํ ฯ

จตุตถศีลนิปาตชาตกิ

๑ เทศกถุณชาตกิ

- [๒๔๓๘] เวตถุณนุตรนุคํ ปุจฺฉามิ สกฺขุณ ภทฺทมตฺตํ เต
 ๒๔๓๘ รชฺชํ กาเรตฺตกาเมน กิํสุ กิจฺจุจํ กตํ วรํ ๑
- [๒๔๓๘] จิรตฺถํ วต มํ ตาโต กิํโส พารานตฺติกฺโข
 ๒๔๓๘ ปมตฺโต ชปฺปมตฺตํ มํ มีตา ปุตฺตํ อโจทยิ" ๑
- [๒๔๔๐] ปจฺเจเนว วิตถํ โกธํ หาสํ นิวารये
 ๒๔๔๐ ตโต กิจฺจฺจํ กาเรยฺย ตํ วตํ อากุ ชตฺติย ๑
 ๒๔๔๐ ยํ ตฺวํ ตาต ตเป กมฺมํ ปุพฺเพ กตมตฺถํ
 ๒๔๔๐ รตฺโต ทฺวํ ๑ ยํ กยิรา น ตํ กยิรา ตโต ปุณ ๑
 ๒๔๔๐ ชตฺติยตฺถํ ปมตฺตตฺถํ รกฺขตฺถํ รกฺขสวทฺธม
 ๒๔๔๐ สพฺเพ โภกา วิณตฺถนฺติ รกฺขโณ ตํ วุจฺจเต อหํ ๑
 ๒๔๔๐ สิริ ๑ ตาต ตกฺขิ ๑ ปุจฺฉิตา เขตฺตพฺพรํ
 ๒๔๔๐ อชฺชานํ วิริเย โปเส รามมํ อหุสฺสยเก ๑
 ๒๔๔๐ อหุสฺสยเก ทฺวํ ปุริเส กมฺมตฺถํ
 ๒๔๔๐ กายกณฺเณ มหาราช รมติ จกฺกณฺเณ ๑
 ๒๔๔๐ โส ตฺวํ สพฺเพสํ สหโย สพฺเพสํ รกฺขิตฺโต ภว
 ๒๔๔๐ อตฺถํ นท มหาราช ตกฺขยา ภว นิเวตฺถํ ๑

๑ อโพรยิตฺถิ ปาโง ๑

ธตฺถชฺช ชฺชิตฺถมฺปนฺโน

อมิตฺตคานํ กาสฺสปีติ

ธกฺโขมฺมี หิ ภุตฺตปติ

ธํ กถฺยาเนน ชิตฺถิ กตฺวา

คณฺธพฺพา ปิตโร เทว

อฺนฺนฺจฺหโต อปฺปมชฺชโต

โส อปฺปมชฺชโต อกฺกฺโข

วายมธฺสฺส ธกฺโขเจสฺส

ตฺตฺเถว เต วตฺตปทา

ธมฺมํ มิตฺเต ธฺวเปตฺตํ

[๒๔๔๓] ธกฺโข ชฺวํ กุณฺนฺชิตฺติ

รชฺชํ กาวเรตฺตกาเมน

[๒๔๔๔] เทวว ตาต ปทกานิ

ธตฺถธฺสฺส จ โย ตาโม

อมจฺเจ ตาต ชานาหิ

อนกฺขากิตฺเตว ตาต

โย จ ตํ ตาต รกฺขเยย

สฺสโตว รตฺตํ สฺสงฺกณฺเห

สฺสํสํกตํคณฺชโน

นิธิณฺจ อธิณฺททานณฺจ

ปฺริโส หิ มหคฺคโต

มฺมํ อคฺคณฺจ ฉินฺทิตฺติ ฯ

อฺนฺนฺจฺนาเน นปฺปมชฺชติ

อฺนฺนฺจฺนาเน กฺกฺเต มโน ฯ

ธมฺมํว โหณฺติ ตาหิโน

อนฺนฺตฺนฺจฺนฺนฺติ เทวตา ฯ

ตาต กิจฺจํนิ การย

นาถโส วิณฺนฺเต สฺสํ ฯ

เอธาว อนฺธาสํ

อมิตฺตคานํ ทฺวาย จ ฯ

มณฺณณฺธิ ชฺชตฺตพฺพนฺนฺนิ

กิตฺถํ กิจฺจํ กตํ วรํ ฯ

ยตฺถ ธมฺมํ ปติฏฺฐิตํ

ธตฺถธฺสฺส จานฺนฺรกฺขณา ฯ

ธมฺมํ อคฺคณฺจ โภกิตํ

อโธณฺเต อวินาสเก ฯ

ธมฺมํ ยณฺเฏว เต สฺสีย

โส เต กิจฺจํนิ การย

สํ วิตฺตํ อเวกฺขย

น กเว ปฺรปตฺติยา ฯ

สยัม ชายัม วยัม ชณฺเฒา สยัม ชณฺเฒา กตาทกั
 นิคฺคณฺเห นิคฺคหาวหัง ปคฺคณฺเห ปคฺคหาวหัง ฯ
 สยัม ชานปทัง อคฺคัง อนุสาธํ รเถธม
 มา เต อธมฺมิกา ยุตฺตา ฌนํ ฆญฺญา นาสยัม ฯ
 มา จ เวเคน กิจฺจานิ กาวเรติ การयेติ วา
 เวคสา हि กตัม กมนัม มนุโท ปจฺฉานุตฺตปฺปติ ฯ
 มา เต อธิสเร มฺหุจ สุปฺพาพฺพหฺมณิกโกปิตัง
 โภธสา हि พฺหุ ฌิตา กุตา อกฺกตํ คตา ฯ
 มา คาค อธิสฺสโรมฺหิตี ฌนคฺคทาย ปคฺคารยิ
 อธิสฺสณํ ปุริสาธมฺมจ มา เต อฐาติ ทุกฺขุชฺชทฺโรย ฯ
 อเปตโถมฺหิสฺสสัจจ รณฺเฒ โย กามานุสาวิโน
 สพฺเพ โภคา วินิสฺสณฺติ รณฺเฒ โย ตํ อจฺจุเต อฆํ ฯ
 ตคฺคเถว เต วคฺคตฺตปทา ฆเสาจ อนุสาธณัม
 ทกฺขสฺสทฺธานิ ปุณฺณกโร อสฺสณฺโท อวินาสโก
 สัตถวสฺส มหาราช ทสฺสสฺสโต วินิปาติโก ฯ
 [๒๔๔๓] อปฺปจฺฉินฺนหา โกลิยโกตฺตคัม กุณฺนทณฺธิ ตเถว จ
 ฌมฺพก ตฺวํทฺธานิ วเทहि พถานํ พถมฺมุตฺตมัม ฯ
 [๒๔๔๔] พถํ ปณฺณจฺจิโร โธเก ปุริสฺสณฺมัม มหคฺคเต
 ตคฺคต พาทุพถํ นาม จริมํ อจฺจุเต พถํ
 โภคพถมฺมจ ทิฆาจ ทฺติยํ อจฺจุเต พถํ ฯ

อมจุจพลญจ ทิฆาอู	ศตียัม อูจุจเต พถัม
อภิชจุจพลญจ	คัม จตุคฤถัม อตัสถัม
ยานิ เจตานิ สัพพานิ	อภิกุคณหาติ ปณฺหิตโต ๑
คัม พถานัม พถัม เสฏฺฐัง	อคฺคัม ปณฺณวพถัม พถัม
ปณฺณวพถนุปคฺคทุกฺโข	อคฺคัม วิญฺญติ ปณฺหิตโต ๑
อปฺปี เจ ภกฺติ มนุโท	ผัคคัม ธรรมิมุคฺคตัม
อภิกามสฺส ปสฺสยหัม วา	อณฺโณ คัม ปฏิปชฺชติ ๑
อภิชฺชาโตปฺปี เจ โหติ	รชฺชัง ลทฺธาน ชคฺคิโย
ทุปฺปณฺโณ หิ กาสิปติ	สัพพเพณี น ชีวติ ๑
ปณฺณวา สุตฺตวิณฺญิตินิ	ปณฺณวา (กิตฺติ) สิล็อกวทฺธมฺ
ปณฺณวาสหิตโต นโร อิท	(อปฺปี) ทุกฺเข สุตฺตานิ วิญฺญติ ๑
ปณฺณวญฺจ ไซ อสฺสสฺส	น โกจิ อภิกจฺฉติ
พหุสฺสคัม อนาคมฺม	ธมฺมฏฺฐัง อวิณฺญพฺภัง ๑
โย จ ธมฺมวิภวฺกณฺณ	กาตฺถุจายี อตฺนทิตโต
อนุฏฺฐหติ กาถน	กมฺมผลํ คตฺส อิทฺตติ ๑
อนายคณสฺสคตฺส	อนายคณเสวิโน
น นิพฺพิณฺนทิการิสฺส	สํมมทคฺคโถ วิปฺจุจติ ๑
อชฺฉตฺตคณฺจ ปยุคฺคตฺส	คถายคณเสวิโน
อนิพฺพิณฺนทิการิสฺส	สํมมทคฺคโถ วิปฺจุจติ ๑
โยคปฺปโยคตฺสจฺจ	สํมมคตฺสสาณรฺกฺขณํ

คานี	คัว	คาค	เสวสัจ	มา	อกมุนาย	รณธิ
อกมุนา	หิ	ทุมเมโร	นพาคาว	สัจ	๑	
[๒๔๔๕]	ธมมณฺจ	มหาราช	มาตามิ	สัจ	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ
ธมมณฺจ	มหาราช	ปุตตทา	เรส	๑	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ
ธมมณฺจ	มหาราช	มิตตาม	จเรส	๑	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ
ธมมณฺจ	มหาราช	วาหน	เส	๑	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ
ธมมณฺจ	มหาราช	คาม	เส	๑	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ
ธมมณฺจ	มหาราช	วญ	เจส	๑	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ
ธมมณฺจ	มหาราช	สม	เน	๑	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ
ธมมณฺจ	มหาราช	มิค	ป	๑	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ
ธมมณฺจ	มหาราช	ธม	โม	๑	๑	
อิธ	ธมมณฺจ	วิตุวาน	ราช	สัจ	คัมมิ	สัจ

ธมฺมฉจร มหาราช อินฺหา เทวา สพรหมกา
 สัจฺจเนน ทิวั ปตฺตา มา ธมฺมํ ราช ปามโท ฯ
 ตตฺถเว เต วตฺตปทา เขต้าว ธนุสํสาณํ
 สปุพฺพญสฺสวํ กตฺถยาณํ สํมตฺตํ สํม ทํ วิทฺธิ ฯ
 เสด์กุนชาตกิ ปจฺมํ ฯ

๒ สรรพคุณชาตกิ

- [๒๔๔๖] อตฺถกฺตา กุณฺฑลโน สฺวตฺถา
 เวฬุริยมุตฺตาตวฺชคฺคพฺพชา
 รเถสฺสา ทิฏฺฐถ เก นุ ตุมฺहे
 กถํ โว ชานนฺติ มนุสฺสํโสเก ฯ
- [๒๔๔๗] อหฺมจฺจโก ภัมมโก ปนํยํ
 กาทิจฺจวราชา ปน อุกฺคโตยํ
 สฺสํญฺญตํ อธิสฺสํ ทสฺสํนาย
 อิทาตฺตา ปุจฺฉิตาเยมฺห ปณฺเห ฯ
- [๒๔๔๘] เวหายสํ ทิฏฺฐสฺส ธนุสํสํ
 ปกทฺธโน ปณฺณรเสว จนฺโท
 ปุจฺฉามิ ทํ ยถา มหานุภาวํ
 กถนฺติ ชานนฺติ มนุสฺสํโสเก ฯ
- [๒๔๔๙] ยมาหุ เทเวสฺส สฺสํปตฺติ

มฆวาทิ คัม อากุ มนุสฺสโตเก
 ส เทวราชา อิมชฺช ปตฺโต
 สฺสณฺณทานํ อิตฺถํ ทสฺสํนํ ๑

[๒๔๕๐] ทูเร สฺสตา โน อิตฺโย สํมาคตา
 มหิตฺติกา อิตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 วนฺทามิ เต อยฺเว ปสฺสนฺจิตฺโต
 เย ชฺวโตเกตฺต มนุสฺสโตเก ๑

[๒๔๕๑] คนฺโธ อิตฺถํ จิตฺตฺตฺตฺตฺต
 กายา จฺโต กจฺจติ มาตฺเตน
 อิตฺโต ปฏิกฺกมฺม สหสฺสเนตฺต
 คนฺโธ อิตฺถํ อสฺสํ เทวราช ๑

[๒๔๕๒] คนฺโธ อิตฺถํ จิตฺตฺตฺตฺต
 กายา จฺโต กจฺจตุ มาตฺเตน
 วิจิตฺตฺตฺตฺต สฺสํ มาตํ
 คนฺธญฺจ เต ปฏิกฺกมฺม ภาตฺเต
 นเนตฺต เทวา ปฏิกฺกมฺมสฺสณฺณนิ ๑

[๒๔๕๓] ปุริสฺสทโท ภูตฺตํ ยสฺสํ
 เทวานมฺนิโท มฆวา สฺสํมปฺติ
 ส เทวราชา อสฺส (คณ) ปุปฺมทฺทโน
 โสกาตฺตมาตฺตฺติ ปณฺห ปุจฺจติ ๑

โก เนวิเมธํ อธิ ปณฺทิตานํ
 ปณฺเท ปุญฺโง นิปุณฺเ พุยากริสฺสํ
 ติณฺณณฺจ รณฺณํ มนุชาธิปานํ
 เทวานมินุทสฺสํ จ วาสวสฺสํ ฯ

[๒๔๕๔] อหํ อธิ สรรพโก ทปสฺสํ
 ยโต ชาโต วิวโต เมถุนสฺมา
 ธาเจรปฺโต สฺสฺวณฺทรโป
 โส เตสํ ปณฺหานิ วียากริสฺสํ ฯ

[๒๔๕๕] โกณฺทณฺณ ปณฺหานิ วียากริหิ
 ยาจฺนํ คํ อธิโย ธาธุรปา
 โกณฺทณฺณ เอโส มนุเชสฺสุ ธมฺโม
 ยํ วุฑฺฒมาคจฺจติ เตสํ ภาวโร ฯ

[๒๔๕๖] กตาวกาสา ปุจฺจนฺตุ โภณฺโต
 ยงฺกณฺจํ ปณฺทํ มนฺธํ ปิตุคํ
 อหํ หิ คํ คํ โว วียากริสฺสํ
 ฌตฺวา สยํ โลกมิมํ ปรมฺย ฯ

[๒๔๕๗] ตโต จ มชฺวา สกฺโก อตฺถทสฺสํ ปุณฺทโท
 อปุจฺจํ ปจฺมํ ปณฺทํ ยณฺจาสิ อภิปรุคิตํ ฯ
 กิํ วริตฺวา น กทาจิ โสจติ
 กิํสฺสํ ปณฺหานํ อธิโย วณฺณยนฺติ

- กตฺถึธ วุตฺตํ ฌรุตํ ขเมถ
 อกฺขาหิ เม โทณฺทณฺณ เวตมคฺคํ ฯ
- [๒๔๕๘] โกรธํ วริตฺวา น กทาจิ- โสจติ
 มกฺขปฺปหานํ อีสโย วณฺณยฺนติ
 สพฺเพธ วุตฺตํ ฌรุตํ ขเมถ
 เอตํ ขนฺตี อุตฺตมมาหุ สฺนฺโต ฯ
- [๒๔๕๙] สกฺกา อฺภินฺนํ วจฺนํ ทิตฺติกฺขิตฺตุ
 สทิสฺสฺส วา เสฏฺฐสฺส วาปี
 กถํ น หีนฺสฺส วโจ ขเมถ
 อกฺขาหิ เม โทณฺทณฺณ เวตมคฺคํ ฯ
- [๒๔๖๐] ภยา หิ เสฏฺฐสฺส วโจ ขเมถ
 สํวรมฺภเหตุ ปน สํทิสฺสฺส
 โย จีธ หีนฺสฺส วโจ ขเมถ
 เอตํ ขนฺตี อุตฺตมมาหุ สฺนฺโต ฯ
- [๒๔๖๑] กถํ วิชณฺณา จตฺตมฺมจฺรูปํ
 เสฏฺฐํ สฺริกฺขํ อถวามี หีนํ
 วิรูปฺปฺรเปน จรฺนติ สฺนฺโต
 ตถฺมา หิ สพฺเพธ วโจ ขเมถ ฯ
- [๒๔๖๒] นเขตมคฺคํ มหคฺคํ เสนา
 สฺวราชา ยฺยชฺฌมานา ทเมถ

ยัม ขนฺติมา สปุบริโส ฌเณถ
 ขนฺติพตฺตํปฐมนฺติ เวรา ฯ

[๒๔๖๓]

สุภาตฺตนิเต อนฺโมทียาน
 ฌณฺณนํ ปุจฺฉามิ คทิงฆ พุทฺธิ
 ยถา อหุ ทณฺฑกํ นาทิกัโร
 อถชฺชโน กถาพุ จาบี ราชา
 เตสํ คตํ พุทฺธิ สุปาปกมฺมินิ
 กตฺตูปปนฺนา อิตฺถํ วิหะงกา ฯ

[๒๔๖๔]

กัถํ หิ วจฺจํ อวภูริย ทณฺฑกํ
 อุกฺคินฺนฺมโต สชโน สรรวโจ
 กุกฺกฏนาเม นรยมฺหิ ปุจฺฉติ
 คตฺถํ มุตฺติงฺกา นิปตฺนติ กาเย ฯ
 โย สณฺณเต ปพฺพชิตฺเต อหะงิ
 ธมฺมํ ภณฺณเต สมนเณ อทฺถสเก
 ตํ นาทิกัโร สุนฺชา ปวตฺถ
 สํกมฺม ขาทนฺติ วิฆนฺทมานํ ฯ
 อถชฺชโน นรเเย สคฺคิสฺสเ
 อวฺธิโร ปติโต อุกฺกฏปาโท
 องฺกัรํ โคตมํ หะงิยตุวา
 ขนฺติํ คปสฺสํ จิรพฺพรหมจาริ ฯ

โย ชนฺทโส ปพฺพชิตํ อเฉทยิ
 ชนฺตํ วทนฺตํ สมนํ อทฺธกั
 กถาพฺพจํ อปฺปชฺช ปจฺจติ
 มหาปศาวํ กฏกํ ภายานกํ ฯ
 เขตานิ สัจฺจวา นิรยานิ ปณฺทิตอ
 ชนฺณานิ ปาปียุสฺสวราณิ เจตฺถ
 ธรรมมณฺเฑเร สมนพฺรหฺมณฺเฑ
 เหวงฺกโร สัจฺจกมฺเปติ ชานํ ฯ

[๒๔๖๕] สัจฺจาสัจฺจเต อนฺโหมทียาน
 ชนฺณนฺตํ ปจฺจณามิ ตทิจฺฉ พฺรหฺ
 กถวิจฺ สัจฺจวทนฺตํ วทนฺติ
 กถวิจฺ ปณฺณวทนฺตํ วทนฺติ
 กถวิจฺ สปฺปปริสฺสํ วทนฺติ
 กถวิจฺ โน สิจฺจ โน ชหาติ ฯ

[๒๔๖๖] กาเยน วาจา ย โยช สณฺณโต
 มนสา จ กิณฺนิจิ น กโรติ ปาปํ
 น อคฺคตเหตุ อติกํ ภณฺนาติ
 ตถาวิจฺ สัจฺจวทนฺตํ วทนฺติ ฯ
 คมฺภีรปณฺทํ มนสาภิจินฺตยํ
 นจฺจาหิตํ กมฺม กโรติ ตฺถกํ

กาตากคัม อคฺคตปทํ น วิญฺญติ
 ตถาวีรํ ปณฺณณนํ วจนุติ ฯ
 โย เว กตญฺญู กตเวทึ ธีโร
 กตฺยาณมิตฺโต ทพฺพหคฺคฺติ จ โหติ
 ทุฏฺฐิตตฺถํ สกฺกจฺจ กโรติ กิจฺจํ
 ตถาวีรํ สंपฺปฺปวีสํ วจนุติ ฯ
 เอเตหิ สพฺเพหิ กุณฺเฬปโต
 สทฺโธ มุทฺธํ สวิภาคํ วจนฺณ
 สํสฺสากํ สํชิตํ สณฺหาจํ
 ตถาวีรํ โน สิริ โน ชหติ ฯ

[๒๔๖๗] สํภาสิตนุเต อนฺโมทียาน
 อณฺณนํ ปุจฺฉามิ ตทิจฺฉ พุทฺธิ
 สํตํ สิริญฺจามิ สตณฺจ ฌมฺโม
 ปณฺณณจ กํ เสฏฺฐตฺร วจนุติ ฯ

[๒๔๖๘] ปณฺณา หิ เสฏฺฐา กุสฺสตา วจนุติ
 นกฺขตฺตฺราชาวิจ คารกานํ
 สํตํ สิริ จามิ สตณฺจ ฌมฺโม
 อนฺวายิกา ปณฺณวโต ภวนุติ ฯ

[๒๔๖๙] สํภาสิตนุเต อนฺโมทียาน
 อณฺณนํ ปุจฺฉามิ ตทิจฺฉ พุทฺธิ

กถงฺกโร ภินฺตฺติกโร ภิมัจจโร
 ก็ เสด็จมาใน ถมยัตถ์ ปรณฺณ
 ปรณฺณยาทานิปรุปรุปรุ กุเทหิ
 กถงฺกโร ปรณฺณวา โหติ มจฺโจ ฯ

[illegible]

[๒๔๗๓] มหัทธนี" ภาควิน ๒๒๒๒
 ๒๒๒๒ ๒๒๒๒ ๒๒๒๒ ๒๒๒๒
 ๒๒๒๒ ๒๒๒๒ ๒๒๒๒ ๒๒๒๒

สพฺเพสํ โว กามราโค ปถิโน ฯ

[๒๔๗๒] เหวเมคํ ปริจิตฺตเวทิ

สพฺเพสํ โน กามราโค ปถิโน

กโรหิ โยกาธมฺมกุคฺคหยา

ยถา คคินฺเด อภิสํมฺภเวม ฯ

[๒๔๗๓] กโรหิ โยกาธมฺมกุคฺคหยา

คถาหิ โว กามราโค ปถิโน

ผวาท กายํ วิปฺลวํ ปิตฺติยา

ยถา คคิ เม อภิสํมฺภเวม ฯ

[๒๔๗๔] สพฺพิ กวิธํสาม ควณฺณสํถํ

ยํ ยํ ตุวํ วทฺสสิ ฐูริปณฺณ

ผวาม กายํ วิปฺลวํ ปิตฺติยา

ยถา คคินฺเด อภิสํมฺภเวม ฯ

[๒๔๗๕] กตฺยา วจฺจสฺสํ กิธํสฺสํ ปฐา

คจฺจนฺตฺสํ โภณฺโต อีสโย ตาฐฐฺปา

ฉาเน รตา โหถ สทา สฺมาหิตา

เชตฺตา วตฺติ ปพฺพชิตสฺสํ เสฏฺฐสํ ฯ

[๒๔๗๖] สํสฺสวณฺ คาทา ปรมคฺคธสฺสเวทิตา

สํภาสิตา อีสินา ปณฺณจิกฺเคณ

เต เวทชาคา อนฺนโมทมนา

ปฏุกามุ เทวา เทวปุริ ยศศุติโน ๑

คาลา อีมา อตุลวดี ศุพฺพฉนฺนา

ศุภาสิตา อิตินา ปณฺทิตน

โยโกจิมมา อฏฺฐิจิตฺตวา ศุณฺณย

ถเมถ ปุพฺพพาปริยํ วิเสสํ

ถทฺธาน ปุพฺพพาปริยํ วิเสสํ

อทศฺสนํ มจฺจุราศศุทนต์ ศกฺเข ๑

[๒๔๗๗] ^๕ธาคิธฺสโร ธาวีปฺตฺโต เมณฺฑิธฺสโร ๑ กศฺสโป

ปพฺพโต อนุรฺกฺโข ๑ กจฺจุจายโน ๑ เทวโต

อนุธฺสโร ๑ อานนฺโท กิธฺสโร ๑ โกลิโต

(นารโต อุกายี เถโร ปริธา พุทฺธปริธา)

ธรมฺงฺโต โพธิธฺสโร ๒ เหว ธาเวถ ชาติกณฺธิ^๕ ๑

ธรมฺงฺกชาติกัม ทุติยํ ๑

๓ อถมฺพฺสาชาติกัม

[๒๔๗๘] อถาพฺรวิ พฺรหา อินฺโท วตฺตรมฺ ษยทํ ปีตา

เทวณฺณํ ปราภตฺวา ศุณฺณมายํ อถมฺพฺสํ ๑

[๒๔๗๘] มิสฺเส เทวา ทํ ยาจนฺติ ทาวตฺติสา ธินฺทกา

๓ พ.โปตฺตเกเขว ทิสฺสติ ๑ ๒ พ. โลกนาโถ ๑

๕-๕ ธ.โปตฺตเก น ทิสฺสติ ๑

- | | | |
|--------|---|---|
| | อิธิปโตภิกเก คจฺจน | อิธิตัจฺจุคํ อตมพุเส ๑ |
| [๒๔๘๐] | ปฺรารํ อมฺเห นาจุเจติ
นิพฺพานาภิวโต พุทฺโธ | วตฺวา พุทฺหมจฺริยวา
ตตฺถ มคฺคานิ อาวร ๑ |
| [๒๔๘๑] | เทวราช ภิเมว ตฺวํ
อิธิปโตภิกเก คจฺจน | มเมว ตฺวํ สิกฺขสฺสี
สํนฺติ อญฺญามิ อจฺจนรา ๑ |
| | มาทิสฺสโย ปวรา เจว | อโสเก นนฺทเน วเน |
| | คาถํมี โหตุ ปริยาโย | คามิ ยนฺตุ ปโตภิกกา ๑ |
| [๒๔๘๒] | อทฺธรา หิ สจฺจํ ภณฺตี | สํนฺติ อญฺญามิ อจฺจนรา |
| | คาทิสฺสโย ปวรา เจว | อโสเก นนฺทเน วเน ๑ |
| | น คา เถวํ ปชานนฺติ | ปาริจฺริยํ ปุณฺํ คคา |
| | ยาทิสฺสํ ตฺวํ ปชานาสี | นาริ สํพุพฺพตโสภเน ๑ |
| | ตฺวเมว คจฺจน กตฺถยานิ | อิติถฺนํ ปวรา จตี |
| | คเวว วณฺณรูปเน | วสันฺนาภยิสฺสสฺสี ๑ |
| [๒๔๘๓] | นวฺวํ น คมิตฺถํ | เทวราชเน เปตฺติคา |
| | วิภณฺตี เจตํ อาสาทํ | อฺนฺตฺตฺเตโส หิ พฺราหฺมณโน ๑ |
| | อนฺนเก นิรยํ ปตฺตา | อิติมาสาทฺธิยา ชนา |
| | อาปฺนุนา โมหสฺสํ | ตสฺมา โถมานิ หัสฺสเย ๑ |
| [๒๔๘๔] | อิทํ วตฺวาน ปกฺกามิ | อจฺจนรา กามวณฺณนิ |
| | มิถฺสา มิถฺสเสตฺตุมิจฺจนนฺตํ | อิธิตัจฺจุคํ อตมพุเส ๑ |
| | สา จ คํ วณฺโหมคฺคยฺห | อิธิตัจฺจุเคน รกฺขิตํ |

พินฺนุชชาตถสณฺณนุ	ถมนุตา อชฺชโยชนํ ๑
ปาโถว ปาตราชมนฺทิ	อุทฺทยสํมยํ ปติ
อคฺคิฏฺฐํ ปริมชฺชุนฺตํ	อิสิสิงฺคํ อุปาคมิ ๑
[๒๔๘๕] กา นุ วิชฺชวริวภาสี	โอสฺสํ วิย ตารกา
วิจิตฺตหตุตถาภรณา	ชามุตฺตมณฺนิภูณฺชตา ๑
ชาทิจฺจวณฺณตํถาสา	เหมจฺจนฺทนคฺคณฺธิ
สณฺณตฺตํ มหามายา	กุมารํ จารุทฺตํนา ๑
วิธากา มุกฺกา สฺสฺสฺส	ปาทา เต สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
คมนา กามนฺยา เต	หรณฺติเยว เม มโน ๑
อนุปฺพุพา จ เต อรุ	นาคนาถสํมฺปนา
วิมฺมจฺจา ตฺยหํ สฺสฺสฺส	อภฺตสฺส ฆตํ ยถา ๑
อุปฺปตฺตสฺสว กิณฺชกฺขา	นากิ เต สฺสฺสฺสฺสฺสฺส
ปฺปฺวา กณฺทพฺพชฺชสฺสว	ทฺวโร ปฏฺธิสฺสฺส
ทฺวิชา ชาคา อฺรชา	อวณฺฐา สฺสฺสฺสฺส
ปโยชฺวา อปฺปคฺตา	อชฺชตฺตพฺพสฺมา ถนา ๑
ทฺฆา กมฺพุตถาภาสา	คฺฉา เอณฺนยฺยกา ยถา
ปณฺทฺราวรณา วคฺค	จคฺคฺตมณฺสํนิภา ๑
อฺทฺทคฺคา จ อคฺคฺคา จ	ทฺมคฺคปริมชฺชิตา
ทฺวิชา เณตสํมฺภฺตา	ทณฺตา คว สฺสฺสฺส
อปณฺชฺวา โถหิตนฺตา	ชฺฉินฺชกฺกสฺสํนิภา

ธายตา จ วิสาธา จ	เนตฺตา ทว สฺกฺกสฺสนา ฯ
นาทิตฺตมา สฺกฺกมฺมฺมา	กนกกพฺยา สโมจิตา
อตุตฺตมจฺจรฺหา ตฺยฺหิ	เกสา จนนทคฺคฺริกา ฯ
ยาวตา กสิโครฺกฺขา	วาณิชาณฺณจ ยา คคิ
อิธฺสํณฺจ ปรรกฺกนํ	สํณฺณทานํ ตปสฺสํ ฯ
น เท สมนํ ปสฺสํ	อสนํ ปจฺฉิมณฺณเต
โก วา ตวํ กสฺสํ วา ปฺปฺตฺโต	กถํ ชาเนมฺ ทํ มยฺ ฯ

[๒๔๘๖] น ปณฺหกาโต ภทฺทนฺเต กสฺสํเปวํ คเต สฺกิ
 เอहि สมนํ รมิสฺสามํ อฺโภ อสฺมากรมสฺสเม
 เอहि ทํ อฺปคฺยฺหิสฺสํ รัตํ กุสฺโส ภว ฯ

[๒๔๘๗] อิทํ วตฺวาน ปฏฺกามิ อจฺฉรา กามวณฺณินํ
 มิสฺสา มิสฺเสตฺตุมิจฺฉนฺตํ อิตฺถิํ อถมพฺพสา ฯ

[๒๔๘๘] โส จ เวเคน นิกฺขมฺมํ เจตฺวา ทนฺตรปรรกฺกํ
 ตมฺมคฺคมาสุ เวณฺสี อชฺฉนฺตปฺปตฺโต ปรามสฺสิ ฯ
 ตมฺมทาวตฺต กตฺถาณํ ปตฺติสฺสชฺชํ สฺโสภนํ
 จจि ตมฺหา พฺรหฺมจฺริยา ยถา ทํ ชถ ติสฺสิตา ฯ
 มนสา อคฺมา อิทํ วสฺสํ นนฺทเน วเน
 คสฺสํ สํกฺกปฺปมณฺเวยย มชฺวา เทวกฺกฺชโร
 ปตฺตงฺกํ ปาหิ นิชิปปํ โสวณฺณํ โสปวาหนํ ฯ
 สจฺจจฺจตปณฺณาสํ สหสฺสํปฺปยฺยตฺตํ

คเมณํ ตตฺถ ชารเถ	อเว กตฺวาน โสภนา ฯ
ยถา เขมฺมุทฺตํ	คณิ วสุตฺตานิ ชารยิ
วิมฺโภ คีหิ วสุเสหิ	ปพฺพตฺตฺวาน พฺราหฺมโณ ฯ
อทฺตธํสาถิ หริตฺรฺกฺเช	สมฺมุตฺตา อคฺคิยายนํ
นพฺปตฺตวณํ ฌตฺตํ	โกกิลคณฺโฆสํคํ ฯ
สมฺมุตฺตา ปวิโตเกตฺวา	รุตฺมํ อสุตฺตํ อคฺคิ
น ชุเท น ชเป นนฺเต	อคฺคิหุตฺตํ ปหาบีคํ ฯ
โก นุ เม ปาริจรียาย	ปพฺเพ จิตฺตํ ปโถภยิ
อธฺมญฺเ	โย เม เตชาหสมฺมกฺตํ
นาหารคฺชนปริปุรํ	นาจํว คณฺหิ อณฺณเว ฯ
[๒๔๘๘] อหฺนฺเต ปาริจรียาย	เทวราเชน เปสิตา
อวชิ จิตฺตํ จิตฺเตน	ปมาทา ตวํ น พฺพตฺตํ ฯ
[๒๔๘๙] ยิมาณิ กิร มํ คาโต	กสฺสํไป อนุสํสํ
กมถาสํวิสํคฺคิโย	คาโย พฺพตฺตํ มาณว ฯ
อเว คณฺหาโย พฺพตฺตํ	คาโย พฺพตฺตํ มาณว
อิจฺจานุสํสํ คาโต	ยถา มํ อนุกมฺปโก ฯ
คสฺสํหํ วจํ นากํ	บีตํ พฺพตฺตํ สํสํ
อธฺมญฺเ นิมนฺนํสํสํ	สํวชฺช ฌายามิ เอกโก ฯ
โสหํ ตถา กริยํสํ	จิรคฺคํ ชีวิตฺเตน เม
ปฺน วา ตาทีโส เทสํ	มรณํ เม ภวิสํสํ ฯ

๒๔๘๕] จตุตถังสันนิปาเท จตุตถัง สงฺขปาลชาตกั ๕๔๘

- [๒๔๘๓] ตถัสส เตชํ วิริยญฺจ ฐิตํ ฌตฺวา อวฺมุจฺจํ
ธีรธํ อคฺคหิ ปาเท อธิสฺสํคํ อตมพฺพธํ ฯ
มา เม กุชฺฌม มหาวํร มา เม กุชฺฌม มหาอิเส
มหา อคฺคโถ มยา จินฺนุโน ติทถํนํ ยสฺสสฺสินํ
ตยา สงฺกมมฺบิํ อาสิ สํพพํ เทวํปฺรํ ตทา ฯ
[๒๔๘๒] ตาวคฺคิธํ จ เย เทวา ติทถํณญฺจ วาสโธ
ตฺวณฺจ ภทฺเท สฺสํ โหหิ คจฺฉ กณฺเณ ยถาสฺสํ ฯ
[๒๔๘๓] ตถัสส ปาเท คเหตฺวาน กตฺวา จ นํ ปทกฺขิณํ
อณฺชธิํ ปคฺคเหตฺวาน ตมฺหา จํนา อปกฺกมิ ฯ
โย ตถัสสํ อาสิ ปถตฺถโก โสวณฺโน โสปวาทโน
สํอรจฺจทปณฺณาโส สหสฺสํปฏฺยตฺถโค
ตเมว ปถตฺถกมารุญฺห อคา เทวาน สํนฺติเก ฯ
ตโมกฺกมिव อายนฺติ ชตฺถนฺติ วิชฺชตฺติ ยถา
ปตฺติโค สุมโน วิตฺติ เทวโน โท อททา วรํ ฯ
[๒๔๘๔] วรณฺเจ เม อโท สํกฺก สํพพฺภทฺตานมิสฺสร
น อธิปโตภิกา คจฺฉเน เอคํ สํกฺก วรํ วเรติ ฯ
อตมพฺพธํชาตกํ ตติยํ ฯ

๔ สงฺขปาลชาตกั

[๒๔๘๕] อริยาวกาโสสี" ปสนฺนเนตฺโต

๓ พ. สรรวาวกาโสสี ฯ

มณฺเฑ ภาวํ ปพฺพชฺชิตฺตํ กุณฺหมหา
 กถํ นุ วิตุตฺตานิ ปหาย โภเค
 ปพฺพชฺช นิกฺขมฺมมฺม ชฺรเว สํปณฺโณ ๑

[๒๔๘๖] สยํ วิมานํ นรเทว ทิสฺสุวา

มหานุกาเวสฺส มโหรรคสฺส
 ทิสฺสุวาน ปุณฺณวาน มหาวิปากํ
 สทฺธายหิ ปพฺพชฺชิตฺตมฺหิ ราช ๑

[๒๔๘๗] น กามกามา น ภยา น โทสา

วาจํ มุสา ปพฺพชฺชิตฺตา ภณฺณติ
 อกฺขฺหาหิ เม ปุจฺฉิตฺตํ เอตมกฺกํ
 สุตฺตฺวาน เม ชายิหิตฺติปฺปสาโท ๑

[๒๔๘๘] วาณิยฺช ฆรฺฐจฺจาธิป คจฺจนฺนาโน

ปเถ อทฺทสํสํมฺหิ โภชปฺปคฺเต
 ปวตฺตมฺกายํ อฺรคํ มหนฺตํ
 อาทาย คจฺจนฺเต ปโมทมาเน ๑
 โสหิ สํมาคฺคฺม ชนฺนํ เทหิ
 ปหฺมุจฺจโถโม อวจฺมฺหิ ภักฺโต
 กุหิ อโย นียติ ภัมมกาโย
 นาคเน กิ กาทถ โภชปฺปคฺตา ๑
 นาคโ อโย นียติ โภชนคฺกํ

ปวตฺตมกาโย อฺรโค มหนฺโต
 ตํทญฺจ ญฺตญฺจ มุทญฺจ มํสํ
 น ตฺวํ รัสตฺตญาสี วิเทหปฺตฺต ๑
 อีโต มยํ คณฺตฺวา สกํ นิเกตํ
 ชาทาย สตฺตานิ วิโกปยิตฺวา
 มํสาณิ ภกฺขาม ปโมทมานา
 มยํ หิ โว สตฺตฺตฺว ปนฺนคานํ ๑
 สเจ ชยํ นียติ โภชนตฺถํ
 ปวตฺตมกาโย อฺรโค มหนฺโต
 ททามิ โว พตฺติพฺพธานํ โสฬสํ
 นาคํ อิมํ มุญฺจถ พนฺธนสฺมา ๑
 อทฺธา หิ โน ภกฺโข ชยํ มนาไป
 พหฺว จ โน โอรคา ภฺตฺตปฺพพา
 กโรม เต ตํ วจฺนํ อพาร
 มิตฺตญฺจ โน โหหิ วิเทหปฺตฺต ๑
 ตทสฺสํ เต พนฺธนา โมจยิสฺสํ
 ยํ นตฺถโต ปฏฺิโมกฺขสฺสํ ปาเส
 มุทฺโต จ โส พนฺธนา นาควราชา
 ปกฺกามิ ปาจฺฉนฺมุโข มุทฺตฺตํ ๑
 คณฺตฺวาน ปาจฺฉนฺมุโข มุทฺตฺตํ

ปุณฺณเหติ เนตฺเตหิ ปโตถึ มํ
 ตทสฺสํหํ ปิฏฺฐิโต อหฺวคฺคํ
 ทสฺสํคฺคํ อณฺชํ ปคฺคเหตฺวา ฯ
 คจฺฉเว ชฺช ตฺวํ สฺสรมานฺรโป
 มา ตํ อมิตฺตา ปุณฺรคฺคเหตฺวํ
 ทฺวชฺช หิ ตฺวเทหิ ปุณฺนา สฺสมากโม
 อทสฺสํ โกชปฺปคฺคาน คจฺฉ ๑
 อคมาสิ โส รหํ วิปฺปสฺสนํ
 นีโถภาสํ รณณํ สฺสคฺคํ
 สโมนคํ ชมฺพุทฺธิ เวทิสฺสํ
 ปาเวกฺขิ นิสฺสคฺคินฺนภาโย ปตฺโต ๑
 โส ตํ ปวิสฺสํ น จิรสฺสํ นาค
 ทิพฺเพน เม ปาตุรฺหุ ชนินฺท
 อฺปฺปจฺหิ มํ ปิตฺรํ ปุคฺค
 ททฺยจฺฉมํ กณฺณสฺสํ ภณฺนุโต ๑
 ตฺวํ เมสิ มาตา จ ปิตา อพาร
 อพฺภนฺตโร ปาณทโท สฺสหาโย
 สกณฺจ อิทํ ปิฏฺฐากโกสฺมิ
 อพาร ปสฺสํ เม นิเวสฺสํ
 ปหฺนุคฺคกฺขํ พหฺนุคฺคปานํ

มตฺถกถารํ วีย วาสวตฺถํ ๑

[๒๔๘๘] ตํ ภูมิกาคะหิ อูเปตฺตํ

อตฺถกฺขรา เจว มนฺท สํภา จ

นีจาคินา อปฺปฺรชา จ ภูมि

ปาสาทิกา ยตฺถ ชนฺหิติ โสถํ ๑

อนาวกฺกตา เวฬุริยฺยปฺนตา

จตุทฺทิสํ อมฺพวนํ สฺรณฺม

ปฏฺภา จ เปสํ จ ฆตา สฺสํสฺสตา

นิจฺโจจฺจกา ธารยฺนฺติ ฆตานิ ๑

[๒๕๐๐] เคสํ วณานํ นรเทว มชฺชเณ

นิเวสํ ฆตฺถสฺสํสฺสํ

รชตคฺคพํ โสถวณฺณมยํ อูฬารํ

โอภาสํติ วิชฺชวฺรฺวณฺตติกฺเข ๑

มณฺนิมยา โสถวณฺณมยา อูฬารว

อเนกจิตฺตา สํสํ สฺนนิมิตฺตา

ปรีปฺปว กณฺณวาทิ อตฺถกฺกตาหิ

สฺสวณฺณกายูรธวาทิ ราช ๑

โส สังฆปาโถ ธรรมานฺตรูป

ปาสาทมารุญฺห อโนมวณฺโณ

สทฺธสฺสทฺธมํ อตฺถกฺกตา

ยตฺตํ ภริยา มเหสี อโหสิ ฯ
 เอกา จ นารี ตรฆานรฺพา
 อาทาย เวฬุริยมยํ มหคฺฆํ
 สํภํ มณํ ชาติมณฺฑปฺพนํ
 อโจักคา อสงฺมพฺภิกาสี ฯ
 ตโต มํ หคฺเค ชฺรโต คเหตุวา
 นิสฺสํ ปาณฺธอสฺสนํ
 อิทฺถํ อคฺคํ ภวํ นิสฺสํ
 ภวณฺธิ เม อณฺณคโร คฺคํ ฯ
 อณฺณา จ นารี ตรฆานรฺพา
 อาทาย วาริ อฺปฺสงฺกมิตฺวา
 ปาทานิ ปกฺขาทฺธิ เม ชนินฺท
 ภริยาจ ภตฺตํ ปติโน มียตฺตํ ฯ
 อปฺรา จ นารี ตรฆานรฺพา
 ปคฺคยฺห โสวณฺณมยาย ปาติยา
 อเนกตฺถํ วิวิธํ วิยณฺชนํ
 อฺปนํภํ ภตฺตํ มณฺณณฺณรฺบํ ฯ
 ตฺริเยหิ มํ ภารต ภตฺตํ
 อฺปฺนํภํ ภตฺตํ มโน วิทิตฺวา
 ตตฺตํ มํ นิปตํ มหนฺตํ

ทิพฺเพหิ กาเมหิ อนปฺปเกหิ ฯ

[๒๕๐๓] ภริยา มเมตา คิธฺตา อพาร
 สํพุทฺตมชฺฌา ปทุมุตฺตารา
 อพาร เขตาสุ เต กามการา
 ททามิ เต ตา ปริจายยฺสฺสุ ฯ

[๒๕๐๔] สํวจฺฉวํ ทิพฺพพราณญฺญว
 คทาสุตฺถํ อุตฺตริ ปจฺจุภาสํ
 นาคสุตฺถํ กิณฺติ กถญฺจ ตทฺธ
 กถชฺฌกมาสี วิมานเสฏฺฐํ ฯ
 อธิจฺจ ตทฺธ ปริณามชฺฌเต
 สยํ กตํ อุกาหุ เทเวหิ ทินฺนํ
 ปุจฺฉามิ ตํ นาคราเชตมตฺถํ
 กถชฺฌกมาสี วิมานเสฏฺฐํ ฯ

[๒๕๐๕] นาริจฺจ ตทฺธ น ปริณามชฺฌ เม
 น สยํ กตํ นานี เทเวหิ ทินฺนํ
 สํเกหิ กมฺเมหิ อปฺปเกหิ
 ปุณฺณเวหิ เม ตทฺธมิตํ วิมานํ ฯ

[๒๕๐๖] กิณฺเต วคํ กิ ปน พุทฺทมจฺฉริยํ
 กิธฺสํ สํจิณฺณสฺสํ อयํ วิปาโก
 อกฺขาหิ เม นาคราเชตมตฺถํ

กถั นุ เต ธทฺธมิตํ วิมานํ ๑

[๒๕๐๕] ราชา อโหสิ มคธานมิตฺตโร

ทฺฐโยธโน นาม มหानุภาโว

โส อิตฺตวํ ชีวิตํ สํวิตฺตวา

อตฺตตฺตํ วิปริณามธมฺมํ ๑

อนุนนฺจ ปาณนฺจ ปสฺสนนฺจิตฺโต

สํกุกฺกุ ทานํ วิปฺปติ อทาสี

โธปानภฺตํ เม ชฺวํ ตทาสี

สํคปฺปิตา สมนพฺรหฺมณา จ ๑

มาถนฺจ คณฺฐนฺจ วิเทปนนฺจ

ปทํปยํ ยานนฺจสฺสยนฺจ

อจุฉาทนํ เสยฺยมถนฺนปานํ

สํกุกฺกุ ทานานิ อทมฺห ตตฺถ ๑

คํ เม วคํ คํ ปน พฺรหฺมจฺริยํ

ตตฺตํ สํจิณฺณตฺตํ อयํ วิปาโก

เตเนว เม ธทฺธมิตํ วิมานํ

ปหฺมุตภกฺขํ พหุอนฺนปานํ ๑

[๒๕๐๖] นจฺเจहि คีเตहि จฺเปตฺตวฺปิ

จิรญฺจิตฺกํ น จ สตฺตตฺตายํ

อปฺปานุภาวํ คี มหานุภาวํ

เศษสี่สนัน หนุติ อเศษวนุโต
 กิเมว ทาสาธุร กิ ปฏิจจุ
 หตุตถุมากจนิ วนิพพกานํ ฯ
 ภยํ นุ เต อนนุคตํ มหนตํ
 เตโธ นุ เต นานนุคตํ ทนุตมุตํ
 กิเมว ทาสาธุร กิ ปฏิจจุ
 กิเตสฺมาปชฺชิ วนิพพกานํ ฯ

[๒๕๐๘] น เม ภยํ อนนุคตํ มหนตํ
 เตโธ น สักกา มม เภมิหนุตุ
 สัตตญฺจ ธมฺมานิ สุกตติคานิ
 สมนุทเทวตาว ทุรจฺจยานิ ฯ
 จาตุทฺทสํ ปณฺจทฺสํ อพาร
 อุโปสถํ นิจุจฺมฺปาอสามิ
 อถาคมฺ ใสฬสํ โภชปฺตฺตา
 รชฺชํ คเหตฺวาน ทพฺพญฺจ ปาถํ ฯ
 เกตฺวาน นาสํ อติถสฺส รชฺชํ
 นยฺสํ มํ สมนุปริคฺขหํ ฤทฺธา
 เอตาทิสํ ฤทฺธมํ ทิคติภฺชํ
 อุโปสถํ อปฺปฏิกอปปนฺโต ฯ

[๒๕๐๘] เอกายเน ตํ ปถอ อทฺทสํ

พเตน วณฺณเนน จุเปตฺตวํ
 สิริยา ปณฺณาย จ ภาวิตฺถิ
 กิมนฺตฺถิ" นาค ตโป กโรสี ๑

[๒๕๐๘] น ปุคฺคเหตุํ น ธนสฺส เหตุ
 น อายุโน จามิ อพาร เหตุ
 มนุสฺสโยนี อภิปคฺคยาโน
 ศสฺมา ปรกกมฺม ตโป กโรมิ ๑

[๒๕๓๐] คุวํ โถหิตกฺโข วิหคฺคตฺโร
 อตฺตกโต กปฺปิตฺเตสฺมสฺส
 สฺวโรสีโต โถหิตจฺนฺตเนน
 คณฺฐพฺพราชาว ทิสฺวา ปภาสฺสี ๑
 เทวิทฺธิปคฺคโตสี มหานุภาโว
 สฺพเพหิ กาเมหิ สมนฺจิกฺกุโต
 ปุจฺฉามิ คํ นาคฺราเชตฺตมคฺคํ
 เสยฺโย อีโต เกน มนุสฺสโลโก ๑

[๒๕๓๑] อพาร นานฺตฺตวํ มนุสฺสโลกา
 สฺสทฺธํ ว สํวิชฺชติ สํโย วา
 อหฺนฺจ กทฺธาน มนุสฺสโยนี
 กาหามิ ชาติมฺวณฺสฺส อนฺตํ ๑

ทุมปฺมตาเนว ปตฺนุติ มาณวา
ทหฺรา จ อุตฺตมา จ สรรเวทา
เขตฺตี ทิสฺวา ปพฺพชฺชิตฺตมฺหิ ราช
อปฺปณฺณํ สามณฺณเมว เสยฺโย ๑

[๒๕๓๗] อทฺธา หเว เสวิตพฺพา สंपณฺณา
พหุสฺสฺสา เย พหุสฺสานจฺฉินฺตีโน
นาคณฺจ สํคฺวาน ตฺวณฺจพาร
กาหามิ ปุณฺณานิ อนปฺปกาณิ ๑

[๒๕๓๘] อทฺธา หเว เสวิตพฺพา สंपณฺณา
พหุสฺสฺสา เย พหุสฺสานจฺฉินฺตีโน
นาคณฺจ สํคฺวาน มมณฺจ ราช
กโรหิ ปุณฺณานิ อนปฺปกาณีติ ๑
สัจฺจปาตชาติกั จตุตฺถํ ๑

๕ จุลลุตฺตโตสมชาติกั

[๒๕๓๙] อามนฺตยา มิคมํ มิคฺตามจฺเจ ปาริสฺสฺเช จ
สิรฺสฺมํ ปถิคมํ ชาติกั ปพฺพชฺชํทานิ โรจหํ ๑

[๒๕๔๐] อภุํ เม กถํ นุ ภณฺตี
สํคฺคํ เม เทว อรฺหํ กปฺเปสฺสี
สัจฺจตฺตทา เท ภริยา

๒๕๒๔] จตุคตัสถินปาเต ปณฺณมํ รุตฺตสฺสคโถมชาคกํ

๕๖๓

ถถิ นุ เต ตา ภวิสฺสํนฺติ ฯ

[๒๕๒๕] ปณฺณายิหิณฺติ เขตา ทหฺรา

อณฺณมฺปี ตา คมฺมิสฺสํนฺติ

สํคฺคณฺจ ปตฺถยาโน

เตนาหิ ปพฺพชิสฺสํมํ ฯ

[๒๕๒๖] ทุตฺตทุทฺธํ เม อาสึ สฺสคโถม

ยสฺส เต โหมนํ มาตา

ยํ เม วิตปฺนฺติยา

อนเปกฺโข ปพฺพชสฺสิ เทว ฯ

ทุตฺตทุทฺธํ เม อาสึ สฺสคโถม

ยํ ตํ อหิ วิชฺชายิสฺสํ

ยํ เม วิตปฺนฺติยา

อนเปกฺโข ปพฺพชสฺสิ เทว ฯ

[๒๕๒๗] โก นามโส ฐมฺโม สฺสคโถม

กา จ นาม ปพฺพชฺชา

ยํ โน อมฺเห ชินฺนฺณ ปหาย

อนเปกฺโข ปพฺพชสฺสิ เทว ฯ

[๒๕๒๘] ปฺปฺตฺตานี คฺคฺคํ พทฺโธ

ทหฺรา อปฺปฺตฺตโยพฺพนา

มณฺชฺรํ เคมี ตํ อปฺปฺตฺตฺตนา

ឈ្មោះ ក្រុម និក្ខណ្ឌនុតិ ។

[๒๕๒๕] ปุตุเตหิ จ เม เขตติ
ททเรหิ อปฺปุตฺตโยพฺพเนหิ
มณฺฐหิ สฺพเพหิมี ตุมฺहेหิ
จิรํปี สฺตวา วินาภาโว ฯ

[๒๕๒๖] ฉินันท์ นุ ตยหํ หกขํ
 ธาตุ กรรณา จ นตฺถิ อมฺเภสุ
 ยํ โน วิกนฺตนฺตโย
 อนเปกโต ปพพชฺฉิ เทว ฯ

[๒๕๒๗] น จ มยห์ ถินนุ์ หกยั
อตุถิ กรุณามิ มยห์ ตุมเฮสุ
สคฺคณฺจ ปตฺถยมาโน
เคนาหิ ปพพชิสฺสํามิ ฯ

[๒๕๒๘] ทຸດທະ ເມ ອາດີ ສຸດໂສມ
 ຍສຸດ ເຕ ອໍ ກົຍາ
 ຍໍ ເມ ວິດປະນຸດົຍາ
 ອນປະກຸໄໝ ປະພຸພະດີ ເທວ າ
 ທຸດທະ ເມ ອາດີ ສຸດໂສມ
 ຍສຸດ ເຕ ອໍ ກົຍາ
 ຍໍ ເມ ກຸຈຸດິປັງຊະນຸ້

อนเปกฺโข ปพฺพชฺชิตี เทว ๑
 ปรีปโกโก เม คพฺโก กุจฺฉิตโต
 ยาว นํ วิชាយามิ
 มาหิ เตกา วิธวา

ปจฺฉา ทฺถุชานี อตฺตทฺถิ ๑
 [๒๕๒๘] ปรีปโกโก เต คพฺโก กุจฺฉิตโต
 อิจฺฉ ทฺวํ วิชายสฺส
 ปฺปฺปํ อโนมวณฺณํ
 ทํ ทิตฺวา ปพฺพชฺชิตฺถามิ ๑

[๒๕๓๐] มา ทฺวํ จนฺเต รุทฺติ มา โสจฺจิ
 วณฺตีมรมตฺตทฺถิ
 อารโห วรปาสาทํ
 อนเปกฺโข อหํ คมิตฺถามิ ๑

[๒๕๓๑] โก ทํ อมฺม โโกเปติ
 กิํ โรทฺธิ เปกฺชฺชิตี จ นํ พาพฺหิ
 กํ อวชฺฉนํ ฆาเตมิ
 ฌาตฺถนํ อุกฺกฏมานานํ ๑

[๒๕๓๒] นหิ โส สกฺกา หนฺตุ
 วิชิตาวั โย นํ ตาต โโกเปติ
 ปิตา เต นํ ตาต อวจ

อนเปกฺโข อหํ คมิตฺถํ ๑

[๒๕๓๓] โยหํ ปุพฺเพ รณํ ยามิ ชุชฺชานํ

มคฺคกุกฺกุชฺเช ๑ โยเชมิ

สํวตฺตํ ปพฺพชิตํ

กถํ นุทฺธานิ กวิตฺถํ ๑

[๒๕๓๔] มาตุ ๑ เม รุทฺตญฺยา

เชฏฺฐสํวตฺตํ ๑ ภาคฺุโน อคฺคามสํวตฺตํ

หคฺคเกมี เม คหิตฺถํ

นหิ คจฺจุณฺตี โน อคฺคามานํ ๑

[๒๕๓๕] ชุชฺชเจหิ ตวํ ชาติ

อิมํ กุมารํ รเมหิ อญฺญตฺต

มา เม ปริพนฺถมกาสํ

สํวตฺตํ มม ปคฺคญฺยานสํวตฺตํ ๑

[๒๕๓๖] ยนฺนุณฺนิมํ ทเทยฺยํ ปภงฺกํ

โก นุ เม อิมินา อคฺคโก

สํวตฺตํ ปพฺพชิตํ

กํ นุ เมนํ กวิตฺถํ ๑

[๒๕๓๗] โกโส ๑ คฺคฺคํ วิปฺปโต

โกฏฺฐจํ คจฺจุณฺตี คฺคฺคํ ปริปฺปวํ

ปจฺจวํ ๑ คฺคฺคํ วิชิตา

รมตัสสุ มา ปพฺพชฺช เทว ๑

[๒๕๓๘] โกโส ๑ มยฺหํ วิปฺปโต
โกฏฐาคารณจ มยฺหํ ปริปฺพุ
ปจฺฉ ๑ มยฺหํ วิชิตา
คํ หิตฺวา ปพฺพชฺชิตฺถามิ ๑

[๒๕๓๙] มยฺหํมี ฐนํ ปหฺนุ
ตฺถชาตฺถุ โนนํ เทว ตถฺโกมิ
คํ เต ททามิ สมนฺพมฺมี
รมตัสสุ มา ปพฺพชฺช เทว ๑

[๒๕๔๐] ฐานามิ เต ฐนํ ปหฺนุ
กฺกตฺถตฺถน ปฺปชฺชิตฺถ ตยา จตฺถมิ
ตฺถคฺคณฺจ ปคฺคณฺจมาโน
เตนาหํ ปพฺพชฺชิตฺถามิ ๑

[๒๕๔๑] อุกฺกณฺจิจิตฺถมิ พาพฺหํ
อริตฺถิ มํ โสมนทตฺถ อวิตฺถิ
พหฺนุกา หิ อนฺนตฺถายา
อชฺชเววาหํ ปพฺพชฺชิตฺถามิ ๑

[๒๕๔๒] อิทํ ๑ ตฺถุหํ รุจฺจํ ตฺถโตม
อชฺชเววทานิ ตฺถุ ปพฺพช
อหํมี ปพฺพชฺชิตฺถามิ

น อุตฺตเห ตยา วินา ยหิ จาตุ ๑

[๒๕๔๓] นหิ สกกา ปพฺพชิตุํ นคเว

นหิ ปจฺจติ ชนปเท ๑ ๑

[๒๕๔๔] สุตโตเม ปพฺพชิตะ

กถนุทธานิ กริสฺสาม ๑

[๒๕๔๕] อุนิยุยติทํ มณฺเฑ

ปริตฺตํ อุกทํ ปรํภวารมฺหิ

เอวํ สุปริตฺตเก ชีวิตะ

น ๑ ปมชฺชิตุํ กาโต ๑

อุนิยุยติทํ มณฺเฑ

ปริตฺตํ อุกทํ ปรํภวารมฺหิ

เอวํ สุปริตฺตเก ชีวิตะ

อถ พาลา ปมชฺชนฺติ ๑

เต วทฺธมฺยนฺติ นิรยํ

ติรจฺฉานโยนิญจ ปิตฺติวิสยญจ

ตณฺหาพนฺธนพนฺธา

วทฺธเมวํ อสฺสฺสกาเย ๑

[๒๕๔๖] อุนฺณเว รชฺศํ อวิทฺฐะ

ปฺปฺปมฺหิ ๑ ปาสาเท

มณฺเฑ โน เกสา นิพฺพา

ยตฺถสฺสโน ฌมฺมราชสฺส ๑

[๒๕๔๗] อยมสฺส ปาสาโท

โสวณฺณปฺปฺปมาตฺถยวตฺติกฺกโน

ยหิมฺมฺหิจฺฉิ ราชา

ปฺริกฺกโน อิตฺถาคาเรหิ ๑

อยมสฺส ปาสาโท

โสวณฺณปฺปฺปมาตฺถยวตฺติกฺกโน

ยหิมฺมฺหิจฺฉิ ราชา

ปฺริกฺกโน ฌาติสฺสฺส ๑

อิตฺมสฺส กุฏฺฐาคารัม

โสวณฺณปฺปฺปมาตฺถยวตฺติกฺกโน

ยหิมฺมฺหิจฺฉิ ราชา

ปฺริกฺกโน อิตฺถาคาเรหิ ๑

อิตฺมสฺส กุฏฺฐาคารัม

โสวณฺณปฺปฺปมาตฺถยวตฺติกฺกโน

ยหิมฺมฺหิจฺฉิ ราชา

ปฺริกฺกโน ฌาติสฺสฺส ๑

อยมสฺส อโสถกวนิกา

สฺสฺสฺสฺส สฺสฺสฺสฺส รามมา

ยหิมฺมฺหิจฺฉิ ราชา

ปริกขโน อิตถาคาเรหิ ฯ

อหมสัจจ อโศกวนิกา

สัจจปฏิตา สัพพกาทิกา รหมมา

ยหิมนุจวิ ราชา

ปริกขโน ภาตีสัจจเนน ฯ

อหมสัจจ อหฺมยานํ

สัจจปฏิตํ สัพพกาทิกํ รหมํ

ยหิมนุจวิ ราชา

ปริกขโน อิตถาคาเรหิ ฯ

อหมสัจจ อหฺมยานํ

สัจจปฏิตํ สัพพกาทิกํ รหมํ

ยหิมนุจวิ ราชา

ปริกขโน ภาตีสัจจเนน ฯ

อหมสัจจ กณิการวนํ

สัจจปฏิตํ สัพพกาทิกํ รหมํ

ยหิมนุจวิ ราชา

ปริกขโน อิตถาคาเรหิ ฯ

อหมสัจจ กณิการวนํ

สัจจปฏิตํ สัพพกาทิกํ รหมํ

ยหิมนุจวิ ราชา

ปริกณโน ฌาติสังเขน ฯ

๑๒
 ๑๒

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

ยหิมหวัจจิ ราชา

ปริกณโน อิตถาการเหิ ๑

อิทมตฺต ปาฐถิวนํ

สรุปนิคั สัพพกาถิกั รมนั

ยหิมันวิจิตร ราชา

ปรีกิตโน ฌาติตุงเขน ฯ

อิทมฺมํ อมฺพวณํ

สรุปปฏิบัติ สัพพกาธิกั รมนั

ยหิมณูจิวิ ราชา

ปรีกณฺโณ อิตฺถาภาเรหิ ฯ

อิทมตฺตํ อมฺพวณํ

สรุปนิศั สัพพกาธิกั รณมั

ยหิมพุกวิจิ ราชา

ปรีกิณฺโณ ฅาติสงฺเขน

อยมตฺตํ โปกฺขรณํ

สัพพัญญู อเนกเสหิ วิคกัณฺณา

ยหิมณวิจิตร ราช

๒๕๔๘] จตุรตถ์สนิปาเต ปณฺจมี จตุตถ์สุตโถมชาตกัม

๕๗๓

คถ์สุตฺตทานํ ๑

สุตฺตปณฺทิตสมฺพุทฺถ กุณฺฑลโน

จรณฺณมตฺตมฺพุทฺถชาตกัม จ

ปจฺจตฺตมตฺตมฺพุทฺถชาตกัม

สุตฺตโถมตฺตมฺพุทฺถชาตกัม ๑

จตุรตถ์สนิปาตัม นิฏฺฐิตัม ๑

ชาตกสุต ปจเม ภาเค ปทานุกโม

[illegible]

อฏฐจุฑาปาโท	๑๖๘๔/๓๓๗	อติเหพมาโน	๑๘๕๘/๓๘๗
อฏฐจุฑากิ	๒๒๔.๓/๔๖๓	อตุรุจ	๘๖๓/๑๘๒
อฏฐจุฑาโค	๔๐๐/๑๐๘	อตุณานุภาโว	๑๑๒๓/๒๓๘
อทุคฺคมานิ	๑๓๑/๔๒	อทุคฺคหิ	๑๗๓/๕๖
อทุคฺคพฺพตาปายิ	๑๖/๖	อทุคฺคพฺพาวจวิ	๒๐๐๐/๓๘๘
อนิณฺณุชา	๑๕๘๓/๓๑๘	อทุคฺคโค	๓๕๐/๘๗
	๒๔๑๘/๕๒๕	อทุคฺคพฺพพฺพเก	๖๘/๒๒
อนิ	๔/๒	อทุคฺคคคิ	๑๘๘๕/๓๘๗
อตุคฺคตฺตปณฺณ	๑๒๓๘/๒๕๘	อทุคฺคพฺพคค	๑๘๗๘/๒๘๘
อตุคฺคปริยายิ	๑๑๗๐/๒๔๗	อทุคฺคโม	๑๘๔/๖๐
อตุคฺคพฺพปคฺคิ	๑๑๗๕/๒๔๘	อทุคฺคจ	๑๘๑๐/๓๗๕
อตุคฺคโค	๑๑/๔		๒๐๔๘,๒๒๔๖/๔๑๒,๔๖๔
อตุคฺคมานานิ	๘/๓	อทุคฺคจตุคฺค	๒๕๐๒/๕๕๕
อตุคฺคชาตฺตหิ	๓๖๘/๑๐๒	อทุคฺคปคค	๒๓๕๕/๔๘๘
อตุคฺคคคิ	๖๐/๑๘	อตุคฺคคค	๒๑๖๓/๔๔๒
อตุคฺคโค	๑๖/๖	อตุคฺคคค	๒๔๔๒/๕๓๒
อตุคฺคคคคคคค	๑๖๔/๕๓	อตุคฺคคคคคคค	๑๑๒๑/๒๓๘
อตุคฺคคคคคคค	๑๗๒๖/๓๕๗	อตุคฺคคคคคคค	๕๓๔/๑๓๔
อตุคฺคคคคคคค	๒๘๐/๘๐	อตุคฺคคคคคคค	๒๒๘๒/๔๗๓
อตุคฺคคคคคคค	๑๓๒๘/๒๗๒	อตุคฺคคคคคคค	๘๑๗/๑๘๔

ชาติภักดิ์ ปจเม ภาค ปทานุกโม

๕๗๕

อนกุโกส	๕๓๓/๓๓๔	อนามย์	๒๓๓๔/๔๓๓
อนกุชาติเว	๒๔๔๒/๕๓๓	อนายตนตั้งตั้ง	๒๔๔๔/๕๓๓
อนณณณณ	๒๒๓๐/๔๖๐	อนาณณ	๒๓๓๓/๕๐๕
อนณณณณ	๓๕๔๐/๓๓๓	อนาณณ	๒๔๔๔/๕๕๓
อนจุจุ	๓๔๒/๓๐๖	อนาณณ	๒๓๕๓/๔๔๔
อนณณณณ	๔๖/๓๕	อนาณณ	๒๐๔๖,๒๔๓๖/๔๒๖,๕๕๓
อนณณณณ	๓๓๔๖/๒๔๓	อนิณณณ	๓๒๐/๔๐
อนณณณ	๓๓๓๐/๒๔๒	อนิณณณ	๓๕๒๖/๓๓๐
อนณณณณ	๒๒๔๓/๔๔๒	อนิณณ	๓๒๔/๔๐
อนณณณณ	๓๖๓๕/๒๔๐	อนิณณณ	๓๒๐/๔๐
อนณณณ	๒๓๓๓/๔๔๔	อนิณณณ	๒๓๒๗/๔๔๓
อนณณณ	๓๐/๔	อนิณณณ	๓๔๕๓/๓๔๕
อนณณณ	๗๓๔/๓๖๗	อนิณณณ	๒๐/๗
อนณณณ	๔๒๐/๓๔๔	อนิณณณ	๓/๒
อนณณณณ	๓๔๒๖/๒๔๓	อนิณณณ	๓๕๕/๔๔
อนณ	๓๔๖/๓๐๕	อนิณณณ	๔๐๔/๓๐๔
อนณณณ	๔๖/๓๓	อนิณณณ	๓๒๗๕/๒๖๒
อนณณณณ	๓๒๐๕/๒๕๒	อนิณณณ	๔๗๐/๓๒๐
อนณณณ	๒๐๒๔/๔๐๖	อนิณณณ	๒๓๗,๓๐๒๔/๖๕,๒๒๓
อนณณณ	๓๔๓/๕๗	อนิณณณ	๓๕๓๔/๓๐๔

อนุตตม	๕๓๓/๓๓๔	อพพาหยนิติ	๒๐๓๖/๔๐๓
อนเนกมัย	๓๖/๖	อพภคตทโร	๗๒๓/๓๖๘
อปจิต	๔๖๔,๔๗๗/๓๓๘,๓๒๒	อพภิกขา	๔๔,๒๗๐/๓๕,๗๘
อปณณก	๓/๓	อพยคตตทา	๕๐๕/๓๒๘
อปตนา	๓๕/๓๒	อพยโก	๓๓๗๕/๒๔๘
อปปกาโร	๒๓๗๐/๕๐๔	อพยายค	๓๔๕/๔๗
อปปฏิเม	๒๓๔๖/๔๘๗	อภิกกรเว	๕๖๘/๓๓๘
อปปภว	๓๐๕๓/๒๒๕	อภิชจุจพถ	๒๔๔๔/๕๓๓
อปปเสนหานิ	๘๖๐/๒๐๘	อภิชินนาย	๓๔๖๕/๒๘๗
อปโปทวณฺเณ	๓๘๘๐/๓๘๕	อภิตถนย	๗๕/๒๔
อปโปตฺตสุโก	๓๐/๓๐	อภิตตคโต	๒๒๓๗/๔๖๒
อปปรายนี	๓๐๖๗/๒๒๗	อภิสเมกฺขเส	๓๓๖๐/๒๗๘
อปตฺตโต	๓๘๕/๖๓	อภะฐโร	๕๐๕/๓๒๘
อปากจนฺทนิ	๗๗/๒๔	อภุ	๒๕๒๐/๕๖๐
อปาปฺรหฺโต	๓๔๖๔/๒๘๗	อนนุตตมวิจฺจตฺต	๓๐๖/๘๖
อภินิยฺยติ	๓๖๔/๗๖	อนพฺพจุจกตฺต	๓๓๓๓/๒๓๕
อเปกฺขิยาน	๓๓๔๖/๒๔๒	อนม	๓๓๔๕/๒๗๔
อเปยฺโย	๔๘๘/๓๒๔	อนโม	๓๘๓๖/๓๗๖
อเมกฺขคฺคา	๘๖๘/๒๓๓	อนตฺตโก	๒๗๘/๘๒
อพชฺฌเว	๓๓๔/๓๗	อนาตมคฺคตฺตวโณ	๓๓๘/๓๘

ชวตทนต์ ปจเม ภาค ปทานุกุโม

๕๗๗

อมาพนา	๘๕๒/๑๘๑	อวหุณุติ	๒๗๗/๘๐
อมุจนิโต	๓๑๘๘/๒๔๒	อวเหติ	๓๓๖/๘๔
อขิร	๓๘๐๓,๒๔๕๐/๓๗๓,๕๓๖	อวิตกุกิตาโร	๓๘๕๗/๓๖๒
อขิรพหุเม	๓๘๘๘/๓๗๓	อวิทุ	๒/๓
อวททุโ	๒๓๔๓/๔๘๕	อวิทุพุก	๒๔๔๔/๕๓๓
อวาทพุกา	๓๓๕๐/๒๗๖	อวิราคิน	๖๐๔/๑๔๕
อวิยวกาโต	๒๔๐๓/๕๓๘	อติจุกิโย	๗๖/๒๔
อติทกมาถ	๓๘๓๓/๓๗๘	อติชชิตุโก	๘๘/๒๘
อติททิกา	๔๕๓,๘๗๐/๓๓๗,๓๘๓	อติณุกิ	๕๗๓/๑๔๐
อติณทิต	๓๐๗๓/๒๒๘	อติพพทตคาม	๓๒๓/๔๐
อติณมนโต	๕๕/๓๘	อติมปทาเนน	๓๓๑/๔๒
อติเนน	๕๕/๓๘	อติมเต	๓๔๒๓/๒๘๐
อติตุโป	๓๖๔๔/๓๒๘	อติมินิ	๓๓๓๕/๒๔๓
อติทนต์ติ	๒๓๐๕/๔๒๘	อติมทานิ	๓๖๕๐/๓๓๐
อติทริย	๒๐๓/๖๒	อติเมกชิตกมมุนุติ	๓๕๓/๕๐
อติชยติ	๗๐/๒๒	อติยหตุหิ	๕๐๓/๓๒๘
อติชญา	๓๕/๓๒	อติตกณณา	๓๖๗/๗๗
อติณณตติคคกยา	๓๔๖๖/๒๘๗	อติตเว	๓๕๔/๘๘
อติโกคตุ	๘๐๐/๑๘๗	อติตติคฺวา	๓๕๐๐/๓๐๔
อติยวฏต	๕๗๕/๑๔๐	อติตติ	๓๗๓๗/๒๓๖

อธาคตฺถ์นุจิวาเสณ	๒๒๒/๖๗	อายคจฺกชฺชเนตฺโต	๔๐๐/๓๐๘
อติโกตฺถกฺกา	๒๔๓๔/๕๒๗	อายตฺถกฺกํ	๒๒๔๓/๔๗๒
อติคาปจฺกํ	๓๑๑๗/๒๓๖	อายํ	๒๔๔๒/๕๓๒
อติโต	๓๓๔/๘๔	อารชฺชํ	๘๐๓/๑๘๗
อหาติทฺทํ	๖๐๔/๑๔๕	อาโรหปรินาเหณ	๑๖๑๖/๓๒๔
อหุหาสํ	๘๒๐/๑๘๔	อาถมฺพนํ	๑๐๗๕/๒๓๐
อพารกฺขํ	๖๖/๒๓	อาตุกถมฺพานิ	๒๐๒๘/๔๐๖
อาจามกฺกนฺทกํ	๓๖๑/๑๐๐	อาตุปานิ	๑๔๐๐/๒๗๕
อาเจรปฺปฺโต	๒๔๕๔/๕๓๗	อาโถกสํหุติ	๑๘๓๑/๓๗๘
อาเจรมุหิ	๑๐๔๘/๒๒๔	อาโถปสาหสํการา	๓๓๓๖/๒๗๓
อาชณฺโณ	๒๔/๘	อาวฏฺฐนํ	๓๗๘,๒๒๒๕/๑๐๖,๔๕๘
อาตงฺกนิ	๒๓๘๗/๕๓๗	อาวฏฺฐสํ	๑๑๓๖/๒๔๑
อาตุรณฺนานิ	๓๐/๑๐	อาวาสํ	๒๑๔๑/๔๓๔
อาทาสกฺกนฺดาภิรฺฐา	๒๒๐๓/๔๕๔	อาวิทกฺโข	๒๒๘๓/๔๗๘
อาณเน	๒๓๗/๖๖	อาเวณิยํ	๑๘๘๘/๓๘๗
อาปทกฺกา	๑๖๓๒/๓๒๗	อาเวธํ	๓๕๔/๘๘
อาปาสุ	๓๗๗/๑๐๓	อาเวธิตตฺถังคิโก	๑๖๘๒/๓๓๗
อาปฺปฺตปฺปฺตฺเตหิ	๑๖๒๗/๓๒๖	อาเวธิตํ	๒๐๔๒/๔๑๑
อามชาโต	๓๘/๑๓	อาตงฺกิ	๑๓๓๔/๒๗๓
อามุคฺคตมณิกฺกนฺทก	๒๓๗๔/๕๑๑	อาสํโท	๑๐๔/๓๔

ชวคคตส์ ปจเม ภาค ปทานุถโม

๕๗๘

อาธ่า	๖๓/๒๐	อุกุกุฐา	๒๐๖๒/๔๓๖
อาธ่าทุ	๒๔๘๓/๕๔๕	อุคคปคตทราชปคติ-	
อาธิตะ	๓๔๒๔/๒๘๐	ยานิ	๓๖๘๐/๓๓๖
อาธโน	๘๒/๒๗	อุคคฆุจปาโท	๒๓๗๐/๕๐๔
อิจุฉาวิตคคามินิ	๓๓๒๔/๒๗๓	อุจุฉินุทนายชชกตานิ	๒๒๘๓/๔๘๐
อิจุฉาวิตคคามินิ	๗๘๗/๓๘๐	อุชฌนุตุ	๓๘๗.๓/๓๖๖
อิจุฉาหคตส์	๓๐๔/๓๔	อุชฌมาตุ	๔๓๓/๓๓๐
อิคคภาคาเรหิ	๒๕๔๗/๕๖๗	อุญฉาจิรยา	๒๓๒๓/๔๓๒
อินทิวรืธามิ	๒๔๓๐/๕๒๒	อุณณานาภิ	๒๕๖/๗๕
อิริยลั	๓๒๔๖/๒๕๘	อุตุตมจกฐา	๘/๓
อิธุธารมโม	๒๒๓๖/๔๕๗	อุตุตมาเหวนนุทโท	๒.๓๖๕/๕๐๒
อิธุธาสีโน	๒๒๖๗/๔๗๐	อุตุคิฆุจบีณจมิ	๒๐๓๔/๔๐๘
อิธุธัก	๘๗๒/๓๘๓	อุตุรโธค	๓๔๕๘/๒๘๖
อิธิปคตมณฺเฑ	๒๒๘๗/๔๗๖	อุตุตมคตทฐา	๒๔๓๐/๕๒๓
อิธกายคคโ	๒๕๘/๗๖	อุทกนุคเตว	๕๓๔/๓๓๓
อิธฉนุทนา	๓๗๔๗/๓๔๖	อุทคโค	๓๘๗๒/๓๖๘
อิธามุจเณ	๓๓/๓๓	อุทจคณ	๒/๓
อุกุกุจ	๓๗๔๕/๓๔๕	อุทญจนิ	๓๐๖/๓๔
อุกุกุจเ	๘๒/๓๐	อุททฐวิ	๒๘/๓๐
อุกุกุจยหุติ	๔๓๘/๓๓๕	อุททาถภา	๒๓๕๗.๒๒๐๓/๔๔๐.๔๕๔

อุทฺทศฺศุทราฐี	๓๘๗๗/๓๘๒	อุปโรธ	๘๐๒/๓๘๓
อุทฺธิยานิ	๓๘๘๐/๓๘๕	อุปลุตฺตติกา	๒๒๔๔/๔๖๔
อุทฺทพฺพเห	๓๓๓.๓๕๗๐/๘๘.๓๓๗		๒๓๘๓/๕๓๕
อุทฺทยุหเต	๕๒๔/๓๓๒	อุปาติวฺตุโต	๓๐๓๗/๒๒๒๒
อุทฺเยน	๘๖๘/๒๓๓	อุพฺพห	๒๓๔/๖๕
อุทฺถุสฺสเย	๒๓๐๔/๔๘๖	อุพฺพิศฺศุคฺคหยา	๓๔๐/๔๕
อุทฺทาวศฺศุ	๒๔๗๘/๕๔๗	อุพฺเพคา	๒๒๔๔/๔๖๔
อุทฺทริโต	๓๓๓/๔๓		๒๓๘๓/๕๓๕
อุเทติ	๘๗๒/๒๓๓	อุพฺภคิ	๕๒/๓๗
อุณฺทฺรานิ	๖๕๐/๓๕๔	อุณฺมาปฺปผลิวิริณฺนิภ	๒๓๕๓/๔๓๓
อุณฺนมติ	๓๗๘/๕๘	อุณฺม	๘๗๒/๓๘๕
อุปฺกฺขณฺติ	๓๘๐๔/๓๗๔	อุณฺหยาเต	๒๔๓.๓๗๓๔/๗๓.๓๔๐
อุปฺกฺขุจฺจิโต	๘๘/๓๒	อุรพฺภมํถ	๓๖๘๐/๓๓๖
อุปฺกฺขุติโต	๒๔๖/๗๒	อุธฺตงฺขยิตฺวา	๓๐๕๒/๒๒๕
อุปฺคฺคิธฺต	๓๓๔๐/๒๔๓	อุธฺตงฺขจฺปาท	๓๓๖๔/๒๗๘
อุปฺนฺติกิ	๒๓๕๕/๔๘๘	อุธฺตํวา	๓๕๕๘/๓๓๖
อุปฺนาหิ	๘๗๓/๓๘๓	อุทฺทณฺเฑ	๒๕๔๖/๕๖๖
อุปฺปคฺคา	๓๐๘/๘๗	อุทฺท	๒๐๐/๖๒
อุปฺปคฺคณฺนาโท	๔๘๒/๓๒๕	เอณฺนิกฺขุสฺสุมิ	๓๐๓๘/๒๒๒
อุปฺปคฺคา	๘๗/๒๘	เอณฺนยฺยา	๒๔๗๕/๕๔๖

ชวตกตฺตํ ปจฺเม ภาคะ ปทานุกฺกโม

๕๘๓

เอรกวาคยฺยตฺตา	๓๓๖๕/๒๗๘	โอรภูตํ	๑๖๐๗/๓๒๓
เอวาลเภหิ	๒๕๕/๗๔	โอรฺรทฺธปฏฺฐิรฺรทฺธ	๓๓๑๘/๒๗๓
เอวิตตฺตํ	๒๓๓๕/๔๘๓	โอรฺรทฺธิยา	๒๒๕๐/๔๖๖
เอเวติ	๒๒๔๘/๔๖๕	โอรุพฺภ	๔๓/๓๔
เอณฺมฺโค	๔๔/๑๕	โอรุชฺชมาโน	๔๓/๓๔
เอตฺถนาปตฺตฺโค	๘๔/๓๐	โอรฺธิ	๓๘๘๓/๓๖๘
เอตฺตํ	๓๓๐๖/๒๖๘	โอรุจํ	๑๘๘/๖๓
เอพคณิกุมฺพะ	๘๒๐/๑๘๔	โอรุทามเส	๔๓๓/๓๓๐
โอรุกฺกนฺทิกํ	๔๘๖/๑๒๕	กณณฺญา	๑๔๓/๔๖
โอรุกฺกิตา	๒๓๗๓/๕๐๘	กณฺฑ	๑๑๐/๓๕
โอรุคณ	๒๓๔๒/๔๓๕	กณฺณจฺนตฺตนิโก	๑๕๖๒/๓๑๖
โอรุทฺทิกํ	๔๘๓.๑๔๓๒/๑๒๔.๒๘๓	กณฺฑคฺคโ	๑๘๕๐/๓๘๔
โอรุทฺทิกํ	๒๐/๗	กณฺฑจฺจกฺกฺกฺกฺก	๒๗๐/๗๗
โอรุทฺทิกโก	๒๐๓๓.๒๐๔๓/๔๐๘.๔๓๓	กณฺฑทฺทิตฺตา	๒๔๑๖/๕๒๓
โอรุทฺท	๗๗๗/๑๗๗	กณฺฑจฺจจฺจจฺจ	๓๓๕๔/๒๗๖
โอรุ	๒๐๖๒/๔๓๖	กณฺฑจฺจจฺจ	๖๘๘/๑๖๓
โอรุปานภฺตํ	๓๓๗๕/๒๗๓	กณฺฑจฺจ	๑๓/๕
	๒๕๐๕/๕๕๖	กณฺณจฺจ	๓๔๓/๘๕
โอรุทฺท	๒๓๔/๖๕	กณฺณจฺจคณฺฑคณฺฑ	๓๕๓/๘๘
โอรุทฺทนิ	๑๖๓๐/๓๒๓	กณฺณจฺจจฺจ	๕๗๐/๑๔๐

กณฺหณฺชนตฺถ	๒๔๘๕/๕๔๖	กณฺมุพานิ	๑๔๐๐/๒๔๕
กณฺหฺวตฺตํ	๒๓๖๕/๕๐๒	กถาหิ	๑๖/๖
กณฺหาโคตมเกหิ	๒๕๕/๗๔	กถิ	๑๓๑/๔๒
กตฺตฺโถ	๘๐/๒๘	กถิโร	๑๐๘๓/๒๓๐
กทเว	๒๔๘/๗๒	กวจิ	๑๔๘๔/๓๐๓
กนภพฺยา	๒๔๘๕/๕๔๗	กัสมฺมตฺตเก	๕๒๒/๑๓๒
กนฺนปฺปกนฺนํ	๑๖๐๔/๓๒๒	กสิมา	๑๔'๒๓/๓๗๗
กบิํจิตฺตํ	๖๘๓/๓๖๑	กพายมฺภูจํ	๒๐๑/๖๒
กบิํตฺตนา	๔๘๓/๑๒๕	กพาโร	๒๔๐๘/๕๒๐
กบิํตฺตเต	๒๓๒๔/๔๘๐	กาณนิณฺทตฺถํ	๔๒๔/๑๓๒
กโปตกถุสฺส	๕๒/๑๔	กาโกถา	๘๔๘/๑๘๐
กณฺณํทํ ๒๐๐,๒๐๐๖/๖๒,๔๐๓		กานเน	๑๕๔๔/๓๑๔
กมฺพกาณฺฐรฺรา	๒๒๐๓/๔๕๓	กามทฺฐา	๑๓๖๔/๒๗๘
กมฺพุกํโว	๑๕๗๖/๓๑๘	กายูรี	๒๒๘๐/๔๗๗
กมฺพุตตาภาตา	๒๔๘๕/๕๔๖	กายูรี	๑๓๓๗/๒๔๓
กมุํ	๑๓๗๗/๒๔๘	กาตปฺปตฺตวา	๑๐๘๒/๒๓๐
กมุํสาตฺปาโท	๒๓๐๗/๔๘๖	กาตปริยาโย	๖๗๘/๑๕๘
กมฺตาตฺรตฺติโย	๒๔๘๐/๕๔๘	กาตมาริโย	๒๑๔๘/๔๓๖
กเวณฺ	๑๔๐๘/๒๘๗	กาพฺพพฺพา	๒๓๗๐/๕๐๔
กถกํ	๘๐๕/๑๘๘	กิกิ	๑๘๗/๖๓

ชာตกฤต ปจเม ภาค ปธานุกโม

๕๘๓

กิงกนิโย	๒๐๐๘/๕๐๐	กุ่มมคฺคิ	๑๒๔๗/๒๕๘
กิงกนิโฮ	๑๑๗๓/๒๔๘	กุ่มมิ	๔๗๗/๑๒๒
กิงกนิชวา	๒๔๘๕/๕๔๖	กุ่มนิมฺมฺ	๓๒๗/๘๒
กิงกนิชยติ	๘๖๕/๒๐๘	กุ่มวคฺ	๒๑๕๘/๔๔๐
กิงกนิโส	๑๘๓๓/๓๕๘	กุ่มวคฺตฺ	๒๑/๗
กิงกนิชการก	๕๔๒/๑๓๖	กุ่มโร	๑๘๘๖/๓๗๒
กิงกนิ	๑๗๗๖/๓๔๘	กุ่มวิญญวณ	๑๔๘๓/๓๐๓
กิงกนิ	๒๓๗๐/๕๐๓	กุ่มยมิ	๑๔๗๖/๒๘๘
กิงกนิ	๕๕๘/๑๓๘	กุ่มถา	๒๘๕.๖๑๘/๘๑.๑๔๘
กิงกนิ	๓๔๖/๘๖	กุ่มถาวกา	๓๑/๑๑
กิงกนิ	๒๖๔/๗๖	กุ่มถิกา	๑๓๑๗/๒๖๘
กุ่มกถา	๑๑๕๕/๒๔๔	กุ่มถโก	๑๑๘๗/๒๕๑
กุ่มชา	๑๔๘๓/๓๐๓	กุ่มมฺทโท	๗๔๘/๑๗๓
กุ่มชาวิญญ	๑๗๓๘/๓๔๕	กุ่มตฺตฺ	๑๓๒/๔๓
กุ่มปา	๕๘๓.๘๕๓/๑๒๓.๒๐๘	กุ่มมฺกปริกฺกณมฺมตฺ	๒๒๕๓/๔๖๖
กุ่ม	๗๘/๒๕	กุ่มพรา	๔๐๒/๑๐๘
กุ่มคฺ	๑๘๘๐/๓๔๕	กุ่มชฺ	๒๒๘๘/๔๗๗
กุ่มคฺ	๖๓๘/๑๕๒	กุ่มจฺ	๑๖๕๒/๓๓๐
กุ่มกณฺ	๖๘๘/๑๖๑	กุ่มกปฺ	๒๒๕๓/๔๖๖
กุ่มกณฺ	๑๘๘๕/๓๘๓	กุ่มก	๖๐๗/๑๔๖

เกตถายโก	๑๗๒๐/๓๔๐	ขริ	๒๓๔๕/๔๘๖
โกกิต	๔๐๗/๓๐๘	ขรตุคจ	๘๗๒/๒๓๓
โกฏฐโก	๔๗๖/๓๒๔	ขรโธค	๘๓๓/๒๐๐
โกทณฺหาเกณ	๑๘๕๗/๓๗๗	ขรตุสริ	๗๘/๒๕
โกธนา	๖๓/๒๐	ขรา	๓๑๗/๘๐
โกปเนยเย	๑๓๔๒/๒๗๔	ขราชินา	๘๓๘/๑๗๘
โกมาริปติโก	๒๓๕/๗๐		๑๘๐๗/๓๗๔
โกยฺฆจิมรุตํติยา	๒๒๘๘/๔๗๗	ขราทียะ	๑๕/๕
โกถ	๕๒๔/๓๓๒	ขาริภาโร	๕๘๖/๑๔๔
โกเถยฺยกา	๒๒/๗	ขัรฺรฺกฺข	๘๐๐/๑๘๓
โกสิกั	๒๒๘๗/๔๗๕	ขุรฺนาติกา	๑๕๘๘/๓๑๘
โกสุมุพฺสทพณฺีปา	๒๒๘๘/๔๗๗	ขุรฺปฺพานิสุต	๘๐๑/๑๘๘
โกโส	๒๕๓๗/๕๖๔	ขุรฺปฺเป	๓๘๔, ๑๘๖๒/๑๐๖, ๓๗๘
ขชฺช	๒๐๔/๖๒	คชคฺคเมเขมิ	๓๐๗/๘๗
ขชฺชโธค	๗๖๗/๑๗๖	คชฺชติ	๓๘/๑๓
ขณฺุชฺชปฺปหาเรน	๑๐๗/๓๕	คชฺชคฺคโม	๒๖/๘
ขณฺุชา	๗๗/๒๕	คคตฺติงค	๒๔๑๐/๕๒๓
ขคฺคพฺพณฺุณิ	๒๔๔๑/๕๓๓	คคิโต	๘๔๔/๑๗๘
ขนฺุติโสทรจฺจุตฺตมาริตฺตณฺุจิตา		คณฺุเกนฺุติ	๒๐๐๒/๔๐๐
	๑๑๕๐/๒๔๓	คณฺุภีรวคฺคณิ	๒๘/๑๐

ชาตกตฺถ์ ปจเม ภาเค ปทานุกโม

๕๖๕

คตวินีเตน	๓๓๘๓/๒๖๔	ฆตฺถิ	๓๔๐/๘๕
ควา	๗๗/๒๔	ฆตฺถิ	๓๔๕๖/๒๘๖
คหณินฺตฺถิ	๓๔/๕	ฆตฺถิ	๒๗/๘
คารทฺธิ	๓๒๔๘/๒๕๘	ฆุโน	๓๓๓๓/๒๔๐
คามนุตทกานิ	๓๗๐/๕๔	โฆตฺถวา	๗๔๘/๓๗๓
คามนิ	๘.๓๘๒๘/๓.๓๗๗	จกุกวากา	๓๒๗๖/๒๖๒
คาพฺหเวจฺจนิ	๓๓/๕	จณฺโฆวณฺ	๓๔๘๗/๓๐๓
คฺกุจฺ	๓๗๗๖/๓๔๘	จตุกุกฺ	๒๓๕๘/๔๔๓
คฺยุทฺติโก	๓๗๖๘/๓๔๓	จตุกฺกมณฺตฺตฺตฺตฺ	๒๔๘๕/๕๔๖
โคณฺจฺคุโ	๒๓๗๓/๕๐๕	จตุกฺกจฺจรูปิ	๒๔๖๓/๕๓๘
โคปนิสาเทหิ	๒๐๓๖/๔๐๔	จตุกฺกจฺจตฺถ	๒๒๔/๖๗
โคปณตฺถกคฺคตฺถ	๓๐๗๓/๒๓๐	จตุกฺกจฺจทฺ	๓๘๒๗/๓๗๗
โคปณตฺถกาวหา	๘๗๓/๒๓๓	จณฺทนิโยติคตฺถ	๒๒๘๓/๔๗๗
โคมฺปาสกชาติกา	๓๔๒๓/๒๘๐	จณฺทภา	๓๓๕/๔๔
-โครวินฺท	๒๐๘๘/๔๒๔	จณฺมิโน	๓๘๘๓/๓๘๖
คฺทฺทโน	๓๓๓.๒๓๖๕/๔๓.๕๐๒	จตุกฺก	๓๘๕๔/๓๗๕
คฺทฺทนิ	๘๓๒/๒๐๐	จกุกวากุปฺกฺกชฺชิตา	๓๘๘๘/๓๘๘
คฺทฺทนิปฺปเวเต	๓๐๓๘/๒๒๒	จกฺ	๕๗/๓๘
คฺทฺทนิคตฺถตฺถ	๓๘๗/๖๓	จกฺกนฺทาย	๔๐๓/๓๐๘
คฺทฺทเม	๓๓๖๔/๒๗๘	จกฺกวโร	๓๘๖๒/๓๗๗

จารุบุพพุต	๒๒๘๖/๔๗๕	ชาว	๘๒๒/๓๘๕
จิตตวตธานุวตติ	๓๓๖/๘๐	ชัคเค	๓๖๐/๓๐๐
จิรวตตติ	๒๓๕๓/๔๘๗	ชัมณ	๒๒๘๗/๔๘๔
เจตา	๔๘/๓๖	ชณฺชกผลตฺตนิภา	๒๔๘๕/๕๕๖
ฉกณหาริกา	๓๐๖๗/๒๒๘	ชินโน	๗๐๒/๓๖๔
ฉนุณปถ	๓๓๒/๓๗	ชินห	๖๓๔/๓๕๓
ฉพยาปุตเตหิ	๒๕๕/๗๔	ชูเต	๗๗๓/๓๗๗
ฉมา	๓๖.๓๗๗๔/๖.๓๖๘	เชยยาม	๒๐๒/๖๒
ฉว	๒๓๖.๘๘๗/๗๐.๓๘๗	โชติ	๓๒๘๗/๒๖๖
ฉินนพุก	๓๐๕๓/๒๒๕	ฉาเยยยุ	๓๐๓/๓๓
ชกตติ	๘๒๐/๓๘๔	ฉนุเต	๒๓๐๓/๔๘๖
ชกติริห	๓๖/๓๒	ฉาติตฺตมปฺรฏฺฐิต	๓๓/๔
ชนาธิป	๗/๓	ฉาเยน	๓๓๕๔/๒๔๔
ชนเปเน	๖๔๓.๗๘๓/๓๕๒.๓๗๘	ฉิตมวียวตติ	๓๓๕๓/๒๔๓
ชรกุกว	๒๔๘.๗๐๗/๗๒.๓๖๕	ชียมานาน	๓๘๘๕/๓๘๓
ชรูทปาน	๓๖๗.๒๐๕๒/๓๐๓.๔๓๓	เทมาน	๔๘๐/๓๒๔
ชาติมนุชฺสปนุณา	๒๐๓๗/๔๓๐	ตกุกถา	๓๔๐๐/๒๗๕
ชาติตมฺภโว	๓๗/๖	ตกุกิกา	๓/๓
ชาตุ	๖๒/๒๐	ตคฺคว	๒๓๕๒/๔๓๗
ชายิทธิ	๒๔๘๗/๕๕๐	ตจถารตมปปีตา	๗๘๘/๓๗๘

กฤตดาณี	๓๘/๓๓	กฤษณกฤต	๘๖๘/๒๓๓
กฤต	๖๕๐/๓๕๔	กฤษณ	๒๒๐๓/๔๕๔
กฤต	๕๘/๓๘	กฤษณ	๒๓๘๘/๕๓๗
กฤต	๓๓๗๗/๒๔๘	กฤษณ	๓๐/๓๐
กฤต	๓๕๔,๓๘๓/๕๐.๖๐	กฤษณ	๓๖๖๕/๓๓๒
	๓๓๓๔/๒๖๘	กฤษณ	๓๔๖๘/๒๘๗
กฤษณ	๕๖๓/๓๓๘	กฤษณ	๓๕๕๔/๓๘๕
กฤษณ	๔๕๔/๓๓๘	กฤษณ	๓๗๐/๕๔
กฤษณ	๘๗๕/๓๘๔	กฤษณ	๕๘๖/๓๔๒
กฤษณ	๓๐๐๗/๒๓๖	กฤษณ	๒๓๗๓/๔๔๕
กฤษณ	๓๓๓๘/๒๗๓	กฤษณ	๓๓๘๘/๒๘๕
กฤษณ	๓๖๔,๓๓๓/๕๓.๘๓	กฤษณ	๒๒/๘
กฤษณ	๓๒๘๕/๒๖๖	กฤษณ	๓๖๓๓/๓๒๓
กฤษณ	๒๒๘๓/๔๗๘	กฤษณ	๒๓๔/๖๘
กฤษณ	๒๕๓/๗๓	กฤษณ	๓๐๒,๒๘๔/๓๓.๘๓
กฤษณ	๓๓๒/๓๖	กฤษณ	๓๕๓/๘๗
กฤษณ	๓๔๔๘/๒๘๔	กฤษณ	๓๘๐๗/๓๗๔
กฤษณ	๕๗/๓๘	กฤษณ	๒๐๘๘/๔๒๗
กฤษณ	๘๘๔/๓๘๕	กฤษณ	๒๐๕๒/๔๓๓
กฤษณ	๔๗๓/๓๒๓	กฤษณ	๒๐๓๓/๔๐๘

ชวตศกตส์ ปจเม ภาค ปทานุกโม

๕๘๘

ทุมมิ	๑๘๔๘/๓๗๓	ทุมโม	๕๗/๑๘
ทุมธำชโคจโร	๒๐๓/๖๒	ทเม	๖๐/๑๘
ทุมธำชานเกตินี้	๑๑๓๒/๒๔๐	ชาติโจถิ	๘๔๗,๑๓๓๓/๒๐๗,๒๖๘
ทุมกฐรปา	๘๓๘/๑๗๘	ธิกุกิดา	๑๓/๕
ทุม	๕๔,๔๔๒/๑๘,๑๑๖	ธิติ	๕๗/๑๗
	๑๒๒๖/๒๕๕	ทุมเกตุ	๑๓๗๘,๒๓๖๕/๒๗๑,๕๐๒
ทุมชาโน	๖๔/๒๓	ทุมเนตติ	๒๐๓๐/๔๐๒
ทุมราโร	๕๔/๑๘	ทุมธำชานวณณ	๑๓๕๒/๒๗๖
ทุมก	๘๒,๗๘๔/๒๖,๑๘๐	โรธยหัตถิ	๒๑๖/๖๕
เทณทิมิ	๗๘/๒๕	นเก	๘๕๓/๑๘๑
เทณทุดา	๘/๓	นทกกวาสิน	๕๒๓/๑๓๒
เทณทุมมา	๖/๓	นรปมทานิ	๑๑๕๓/๒๔๓
ทงกเสนา	๓๐๑/๘๕	นทจณททเก	๘๑๗/๒๐๑
ทณเวณทณเน	๓๘๔/๑๐๖	นทปิตกฐณการภาว	๑๑๖๐/๒๔๕
ทณเสณวา	๒๓๗๐/๕๑๐	นทจิตโตทา	๒๒๘๗/๔๗๕
ทณทกุกิดาเปหิ	๒๐๓/๖๒	นทติ	๒๔๐๗/๕๒๐
ทมมทฐ	๑๒๗/๔๑	นิกฐเจ	๑๑๔๓/๒๔๒
ทมมทฐ	๒๒๗๑/๔๗๒	นิกณณิก	๖๕๑/๑๕๔
ทมมทฐ	๒๔๔๔/๕๓๓	นิกตยา	๓๗/๑๓
ทมมทฐ	๘๔/๒๗	นิกตปปณโย	๓๗/๑๓

นิกนิธนา	๓๒๘๔/๒๖๖	นียมกั	๓/๒
นิเกตเว	๘๐๒/๓๘๗	นิงกตุวา	๒๐๘/๖๓
นิเกตโท	๒๐๖/๖๓	นิงพุพทานั	๓๐๓๖/๒๒๒๒
นิจุโจตุกา	๒๔๘๘/๕๕๓	นิตุเถณกานิ	๒๔๒๒/๕๒๖
นิชฌปนั	๒๒๗๓/๔๗๓	นิตุโตภปาโม	๓๘๓๖/๓๗๖
นิกุฑุ	๒๔๓๐/๕๒๓	นิตุฑุโกโซ	๓๘๐๓/๓๗๓
นิตมมามิ	๓๘๘๓/๓๖๗	นิตุสฐา	๓๓๐๐/๒๖๗
นิตาเตติ	๓๘๘๕/๓๘๓	นิตุสโต	๒๓๖๕/๕๐๒
นิตุฐาบีตัม	๖๓๖/๓๔๘	นิตุ	๒๓๔๓/๔๓๔
นินนุณนุณตา	๒๓๗๐/๕๐๔	นิตุเว	๒๒๒/๖๗
นิปฺผลิตา	๓๔๓/๔๖	นิตุปฺปตา	๓๓๕๒/๒๗๖
นิปฺผลิตัม	๗๓/๒๓	นุญโน	๓๐๕๓, ๓๗๖๔/๒๒๕, ๓๖๓
นิปาวตัม	๓๘๔๔/๓๖๐	เนกติกัม	๓๓๘๗/๒๗๕
นิพฺพาติ	๓๒๓/๘๓	เนกตฺตีสวรวาริ	๒๐๓/๖๒
นิพฺพาห	๗๔๕/๓๗๒	เนกตฺตีส	๓๕๕๐/๓๓๕
นิพฺพิณฺทียการิธุ	๒๔๔๔/๕๓๓	นิกุกตาตวิณฺพิโน	๒๒๘๘/๔๗๗
นิภาสวณฺณา	๒๓๕๕/๔๓๘	นิกุชปาติโน	๓๒๓๘/๒๕๗
นิมิธฺสติ	๖๓๒/๓๔๗	นิกุชตย	๒๓๗๓/๕๐๗
นียฺยโม	๒๗๓/๗๘	นิกุชฺเชยฺย	๔๓๔/๓๓๔

ปทุมุตตรตุดจา	๒๔๓๖/๕๒๓	ปฐิธงุภโถ	๓๒๐๗/๒๕๓
ปณฺณคานํ	๒๔๔๘/๕๕๓	ปฐิธมฺภติ	๖๔๘,๓๐๓๗/๓๖๒,๒๓๘
ปนฺนเยยฺย	๓๓๔๖/๒๔๒	ปฐฺพหฺกฺจฺณชฺโถโม	๘๖๔/๒๐๘
ปปํ	๒/๓	ปถมฺพฺพฺพติ	๓๗๔๒/๓๔๕
ปพฺพชฺชสาธมฺโย	๘/๓	ปถฺถตฺถติโต	๒๓๘๗/๕๓๓
ปพฺพชฺชปคฺคเว	๒๓๘๘/๗๓	ปถฺถวณฺติ	๗๗/๒๔
ปพฺพยาหริ	๒๗๘/๘๐	ปถฺถาตฺถธณฺณินฺภา	๒๒๘๘/๔๗๗
ปโปทฺเร	๒๒๘๘/๔๗๗	ปถฺถาตี	๘๗๒/๓๔๓
ปมฺเถนฺติ	๓๗๗๓/๓๔๘	ปถฺถิคุณฺจิโต	๒๕๘/๗๕
ปมฺยา	๖๔๓/๓๕๒	ปถฺถิโป	๘๔๓,๒๒๕๐/๓๘๘,๔๖๕
ปมฺพา	๓๒๘๗/๒๖๖	ปถฺถิสฺสชฺช	๒๔๘๘/๕๔๗
ปรกฺกฺริ	๒๐๖๘/๔๒๐	ปถฺถิฆิ	๒๓๔/๖๕
ปรโฆธานฺธาริโน	๕๘๘/๓๔๓	ปถฺถชฺชณฺติ	๓๐๖๘/๒๒๘
ปรนฺนเยยฺย	๒๓๗๓/๔๔๕	ปถฺถิกฺคฺคิ	๘๐/๒๕
ปรวณฺภิ	๓๘๓๘/๓๘๓	ปถฺถิณฺติ	๓๐๖๘/๒๒๘
ปริกฺกฺวา	๖๔๓/๓๕๒	ปถฺถเวถฺถมานา	๓๐๘๒/๒๓๐
ปริกฺกฺณณฺมหา	๒๐๓/๖๒	ปถฺถกฺกฺชฺธา	๒๐๒๐/๔๐๔
ปรินามชฺ	๒๕๐๒/๕๕๕	ปถฺถา	๒๕๓/๗๔
ปริตฺตาคฺคฺ	๒๓๗๓/๕๐๖	ปถฺถยฺหฺกาวี	๓๘๒๔/๓๗๗
ปรียาโย	๘๐๓/๓๘๒		๒๓๒๓/๔๘๘

ชวตทตฺตํ ปจฺเจว ภวคเ ปทานุทฺตโม

๕๘๓

ปตฺตํปตฺตํ	๒๓๗๓/๕๐๖	ปาราสริโย	๒๘๓/๗๔
ปตฺตํนิโต	๓๐๔๔/๒๒๔	ปาดิภทฺทกา	๑๗๓๓/๓๔๓
ปตฺตํ	๔๗๘/๓๒๒	ปาวโร	๒๓๗๐/๕๓๐
ปทฺทจฺมนโส	๕๖/๓๘	ปาวุส	๓๔๕๔/๒๘๕
ปทฺทจฺเน	๕๖/๓๘	ปิตฺตานิ	๗๒๘/๓๘๖
ปทฺทจฺนุโต	๓๖๕๖/๓๓๓	ปิตฺตจฺมจฺเน	๗๒๗/๓๗๕
ปทฺทจฺมาโน	๓๔๖๖/๒๘๗	ปิตฺตจฺมิตฺติโก	๓๖๕๓/๓๓๐
ปทฺทจฺเว	๒๗๘/๗๐	ปิตฺตจฺมานิ	๒๓๔๘/๔๓๖
ปทฺทจฺนํ	๓๔๕๔/๒๘๕	ปิตฺตจฺนุ	๕๒๘/๓๓๓
ปทฺทจฺนํ	๑๘/๖	ปิตฺตจฺนา	๖๓/๒๐
ปทฺทจฺนํ	๓๖๔/๕๓	ปิตฺตจฺนํ	๘๕๘.๓๔๕๘/๒๐๘.๒๘๖
ปทฺทจฺนํ	๒๒๖๘/๔๗๐	ปิตฺตจฺนํ	๓๗๓.๕๘๓/๓๐๔.๓๔๓
	๒๓๗๗/๕๓๔	ปิตฺตจฺนํ	๒๒๒/๖๗
ปทฺทจฺนํ	๓๖๘๓/๓๓๔	ปิตฺตจฺนํ	๒๓๓๘/๔๘๔
ปทฺทจฺนํ	๗๖๓/๓๘๒	ปิตฺตจฺนํ	๓๕๒๘/๓๓๐
ปทฺทจฺนํ		ปิตฺตจฺนํ	๓๓๔๓/๒๔๒
	๓๒๘๘/๒๖๗	ปิตฺตจฺนํ	๒๒๐๓/๔๕๔
ปทฺทจฺนํ	๒๓๖/๗๐	ปิตฺตจฺนํ	๒๒๘๖/๔๗๔
ปทฺทจฺนํ	๘๗๘/๒๓๓	ปิตฺตจฺนํ	๓๒๓๖/๒๕๔
ปทฺทจฺนํ	๔/๒	ปิตฺตจฺนํ	๓๔๗๓/๓๐๐

ปฺรณกฤโก	๒๖๘/๗๗	พฺยณโน	๒๐๖๔/๔๓๗
ปฺรณกมมตฺ	๔๓๘/๓๓๕	พฺยมฺหิ	๒๒๐๐/๔๕๓
ปฺรติธฺว	๘๐/๒๕	พฺยมฺหิโต	๒๓๗๐/๕๐๔
เปกฺขณานิ	๓๒/๓๓	พฺยามมตฺตานิ	๓๒/๓๓
เปจฺโจ	๓๓๗๐/๒๔๗	พฺยวโฏ	๒๘๘/๘๕
เปยฺยํ	๒๗๗/๗๘	พฺยวทร	๓๓๐/๔๒
เปพาย	๒๓๘๕/๔๕๒	พฺรหฺมตฺ	๗๔/๒๔
โปฏฺฐปาโท	๒๔๖/๗๒	พฺรหฺมตฺ	๗๔๔/๓๘๐
โปคฺโค	๔๗๓/๓๒๓	พฺรหฺมานิ	๓๔๓/๘๕
โปริสทตฺ	๒๓๐๓/๔๗๕	พฺรหฺมณตฺปฺปทาย	๒๒๘๘/๔๗๕
ผดธฺา	๘/๓	พฺรหฺม	๓๔๕๔/๒๘๕
ผณิมา	๓๒๓๒/๒๕๗	พฺรหฺม	๔๒๓/๓๓๓
ผณฺตฺกณฺ	๒๔๓๐/๕๒๓	พฺรหฺม	๓๔๗๓/๓๐๐
ผาติ	๔๖๕/๓๒๐	พฺรหฺม	๓๐๐๐/๒๓๖
ผาติ	๒๗๕.๓๕๕๓/๗๓.๓๓๕	พฺรหฺมจฺฉินฺตฺโน	๘๔๒/๒๐๖
ผิตานิ	๓๐๔๓.๒๒๘๘/๒๒๔.๔๗๐	พฺรหฺม	๓๘๗/๖๓
ผุฏฺฐิกา	๒๔๖๔/๕๓๘	พฺรหฺม	๓๐๘๔/๒๓๒
พฺยคมา	๓๓๗/๘๐	พฺรหฺม	๔๗๓/๓๒๓
พฺยคตฺ	๓๐๗๗/๒๓๓	พฺรหฺม	๒๔๘๔/๕๔๖
พฺยเชติ	๓๖๓๖/๓๒๗	พฺรหฺม	๒๐๒๘/๔๐๖

ໜ້າຕອກສູ່ ປະເມ ກາເກ ປ່າທາທຸກໂມ

໕໒໕

ພຸ່ນຕອກສູ່ມີ	໒໓໑/໓໒	ກາດນາ	໒໓໒໔/໔໒໐
ພຸ່ນຕອກສູ່	໔໔/໒໓	ກາດນາ	໕໓໐/໓໒໐
ພຸ່ນຕອກສູ່	໑໒໒໕/໓໓໒	ກິນເກນ	໑໑໒໒/໒໒໐
ເພດຸດ	໒໓໒/໒໑໑	ກິນເກນ	໒໒໒໒/໒໒໒
ໂພນທິ	໒໒໒/໓໓	ກິນເກນ	໓໑໒/໑໒໒
ກາດນາ	໔໔/໒໓	ກິດໂກ	໒໓໒໓/໕໑໓
ກາດນາ	໒໑໓/໑໒໒	ກິດໂກ	໑໒໒໓/໓໐໓
ກິດໂກ	໒໒໑໐/໕໒໒	ກິດໂກ	໑໑໑໕/໒໓໒
ກາດນາ	໑໓໓/໒໓	ກາດນາ	໒໒໒/໒໐໓
ກາດນາ	໑໐໒໕/໒໒໐	ກາດນາ	໒໓໐໒/໒໒໓
ກາດນາ	໕໒໓/໑໓໒	ກາດນາ	໑໓໑,໑໐໒໓/໒໒໒,໒໒໒
ກາດນາ	໒໒໒/໑໑໒		໑໑໒໒/໒໒໒
ກາດນາ	໒໓໓໒/໒໒໒	ກາດນາ	໓໐/໑໐
ກາດນາ	໒໓໒໓/໒໒໓	ກາດນາ	໕໒໓/໑໓໓
ກາດນາ	໒໒໒/໑໑໓	ກາດນາ	໓໒໐/໒໕
ກາດນາ	໑໒໑໒/໓໓໒	ກາດນາ	໓໓໓/໑໑໑
ກາດນາ	໑໐໑໓/໒໑໒	ກາດນາ	໒໒໒໓/໒໓໒
ກາດນາ	໑໑໒໕,໑໒໒໒/໒໓໒,໓໒໒	ກາດນາ	໑໒໒໒/໓໒໒
	໒໑໒໕/໒໒໒	ກາດນາ	໒໒໒໓/໒໒໓
ກາດນາ	໒໒໐໐/໒໒໓	ກາດນາ	໓໒໓/໑໑໒

ภริมุตุงคตุงชา	๒๐๕๗/๔๑๕	มนุทภาณ	๔๐๘/๑๐๘
โกชโล	๒๓/๗	มนุทยวโท	๒๒๓.๒๑๕๓/๖๗.๔๓๗
โกชนนนิกาโต	๑๒๗๗/๒๖.๓	มนุทีย	๒๔๑๘/๕๕๕
โกโธ	๒๒๘๑/๔๗๒	มนุทิส	๘๒/๓๐
โกตคุ	๑๕๗/๕๓	มนุเคน	๖๔๑.๗๘๑/๓๕๒.๑๗๘
มกฐ	๗๗๒/๑๘๓	มนุทมนโท	๓๕๑/๘๑
มกตทิตา	๑๐๘๕/๒๓๒	มนุทียา	๕๔๖/๑๓๖
มกุเคย	๒๔๒๓/๕๒๕	มนุทิว	๒๓๐๓/๔๗๕
มกุเต	๑๓๔๑/๒๗๓	มนุตตปโป	๑๐๔๐/๒๒๓
มกุคัมพ	๒๑๘/๖๖	มนุตตเคค	๑๔๒๘/๒๘๐
มณชฎาณ	๒๕๗/๗๕	มนุตตทิส	๑๒๗๕/๒๖๒
มณช	๒๕๒๔/๕๖๓	มนุทวิทกุโค	๘๘๗/๑๘๗
มณณิโ	๘๕๕/๒๐๗	มนุทมิ	๓๑๕/๗๘
มณทาดเก	๑๘๘๘/๓๘๘	มนุททตุงกา	๒๕๗/๗๕
มณทโย	๗๗/๒๔	มนุทตุงโก	๘๗๕/๒๑๔
มณทป	๒๒๕๓/๔๖๖	มนุทชตมา	๒๐๒๐/๔๐๔
มณทโพ	๖๕๕/๑๔๘	มนุทกตาร	๒๔๘๗/๕๕๓
มณทวิปที	๔๔/๑๕	มนุทกตติยา	๘๖.๓/๒๐๘
มณเ	๒๑๔๗/๔๓๖	มนุทต	๕๖๓/๑๓๘
มณททตปมา	๑๗๗๐/๓๔๗	มนุทกตาว	๒๐๕๒/๔.๑.๓

ชาติกฤต ปจเม ภาค ปทานุกโม

๕๘๗

มหกุกโต	๒๔๔๐/๕๓๓	มิตฺถิภาวํ	๓๘๗.๒๒๒๕/๓๐๖.๔๕๘
มหากายปฺปทาทโน	๒๓๓/๖๔	มิตฺตานิ	๓๓๓๗/๒๓๖
มหาเนรุตฺตํ	๘๐๓/๓๘๓	มิตฺเตน	๓๐๔.๘๔๗/๗๖.๓๘๐
มหามายา	๓๘๘.๒๒๒๕/๓๐๖.๔๕๘	มฺวายนํ	๓๒๓๗/๒๕๔
มhitamุโข	๒๖/๘	มฺนุชโรหิตํ	๓๔๕๔/๒๘๕
มhituเห	๓๓๓/๔๓	มฺนิกถุส	๓๐/๓๐
มhitu	๓๔๖.๔๘๘/๔๗.๓๒๔	มฺนุชาริถิตุ	๓๖๓๓/๓๒๓
มhitu	๒๔๘๖/๕๕๐	มฺนุสฺมภาตํ	๓๘๖/๓๐๕
มายาการ	๒๒๗๗/๔๗๒		๒๒๒๕/๔๕๘
มาตุโต	๓๗/๖	มฺนุ	๒/๓
มิตาธมา	๖๘๕.๗๕๐/๓๖๒.๓๘๐	มฺนุเมเว	๒๔๖/๗๖
มิตาพิถ	๒๔๐๗/๕๒๐	มฺนุชาริพฺพานิ	๓๖๘๓/๓๓๔
มิตาจิณฺตํ	๓๓๔/๓๗	มฺนุ	๖๓๗.๒๓๒๓/๓๔๘.๔๘๘
มิตฺตามจุจฺปวิพฺยุพฺพํ	๓๕๕๓/๓๓๕	เมตฺตํโส	๓๔๖๒/๒๘๖
มิตฺปานโกชโน	๓๓๔๓/๒๗๔	เมตฺตํ	๓๗๒/๕๕
มิตฺมาพฺพทณ	๓๓๓๗/๒๖๘	เมตฺตํ	๘๘๘/๒๓๖
มิตฺติ	๓๒๓๗/๒๕๗	โมรฺพเสวินา	๓๕๓/๘๘
มิตฺติคฺคหํ	๓๖๘.๓๘๐/๕๔.๕๘	ยตุโต	๓๗๖๗/๓๔๘
	๓๘๔๒/๓๗๒	ยถนโน	๓๐๘/๓๕
มิตาจา	๓๘๘๓/๓๗๓	ยโธธิกาณิ	๒๒๖๐/๔๖๘

ชานกุดสัง ปะเม ภาค ปทานุกรโม

๕๘๘

ดาบ	๓๘๕/๕๘	วฏฏพหุปปหาริ	๓๐๗/๘๗
ดาบิคุวา	๗๐๗.๘๒๘/๑๖๕.๓๘๖	วฏฏนาหวติสังกาธา	๒๓๗๐/๕๐๔
ติคุค	๘๓/๒๘	วฏฐน	๘๒๘/๑๘๖
ดูโน	๔๒๒/๓๓๒	วฏฐน	๓๓๓๓/๒๓๕
โตนโดยตุม	๔๘๗/๓๒๔	วณณคุคุโต	๓๓๔๘/๒๔๓
โตนบิณโท	๓๓๓๘/๒๗๐	วณณนิภ	๑๖๗๘/๓๓๔
โตนุปจาริน	๓๓๕/๓๗	วณณนเป	๒/๓
โตนโ	๓๓๕.๓๗๐/๘๘.๓๐๒	วณณพตูปนุนา	๒๒/๘
โตนิตุงโค	๒๕๓๕/๕๕๘		๓๐๖๐/๒๒๖
โตนิตโป	๕๐๐/๓๒๖	วณณวิฑูตโน	๓๒๕๒/๒๕๘
วกา	๗๗/๒๕	วณ	๒๐๖๘/๔๓๘
วกา	๖๘๓/๑๖๐	วคตปทา	๒๔๔๐/๕๓๓
วคคุ	๔๘๓/๓๒๓	วคตูปนุ	๖๓๓/๓๔๗
วคคุตุงรา	๒๒๐๓/๔๕๔	วคตว	๒๔๗๘/๕๔๔
วคคุ	๒๓๔๖/๔๘๗	วคตมย	๒๖๓/๗๖
วคคกา	๓๖.๓๒๖๓/๓๒.๒๖๐	วคธา	๓๔๘๓/๓๐๐
	๒๓๒๔/๔๓๒	วคทา	๔๘๓.๒๒๕๖/๓๒๓.๔๖๗
วคกาคิวกิน	๓๕/๕	วคติมิรมคคก	๓๘๘๕/๓๖๘
วคณา	๒๒/๘		๒๕๓๐/๕๖๓
วคคคค	๒๒๐๓/๔๕๓	วคคทา	๒๒๘๗/๔๗๕

วโยหระ	๘/๓	วาทมิก	๓๔/๕
วรคต	๓๓๔/๘๔	วาทยนโต	๗๘/๒๕
วรคติก	๗๔๓/๑๗๒	วามรุ	๔๘๐/๑๒๔
วรจาวโรหิตา	๒๒๘๗/๔๗๕	วาเมน	๓๓๓/๘๔
วรากิยา	๓๘๘๔/๓๖๘	วายุสุต	๓๒๔๕/๒๖๖
วฤกฏ	๓๐๖๐/๒๒๖	วาริโย	๔๐๐/๑๐๘
วฤมฺไฮ	๓๗๐/๑๐๒	วาธินา	๑๔๔/๔๖
วีสกานเน	๓๔๓๒/๒๘๓	วาธปาสานิ	๓๘๗๓/๓๖๖
วสุตติ	๑๘๔/๖๐	วาโถก	๒๓๕/๖๕
วสุตทสา	๒๐๖๒/๔๑๕	วาหฬหฬเสหิ	๓๓๓/๘๒
วสุตตตตตตตต	๓๒๒๗/๒๕๖	วาพวา	๒๔/๘
วสุตติ	๓๗๕๖/๓๔๗	วิกฤกฏจาวิน	๓๐๖๕/๒๒๗
๓๗๘๐, ๓๘๕๐/๓๕๐, ๓๖๑		วิกฤกฏ	๓๐๓, ๗๔๓/๘๖, ๑๗๒
วพวา	๒๓/๘	วิกฤกฏน	๓๑๕/๘๔
วากจ	๒๒๔๕/๔๖๔	วิกฤกฏย	๓๒๕/๔๐
วากุเวหิ	๓๓๑๖/๒๖๘	วิกฤกฏเตชวา	๑๖๑๘/๓๒๔
วากาทุรคตตานิ	๕๓๔/๓๓๓	วิกฤกฏา	๓๑/๓๓
	๓๕๒๓/๓๐๘	วิกฤกฏิก	๒๕๖/๗๕
วาชเปย	๓๒๗๑/๒๖๓	วิฐฐ	๑๑๗๗/๒๔๘
วาทธานี	๑๗/๖	วิฐฐ	๒๒๓/๖๗

ຫາດຖຸດສຸດ ປະເມ ກາເດ ປູທານຸກຸໂມ

໒໐໑

ວິທຸກຸນິດີເຕນ	໓໕໒/໒໒	ວິເກສິກາ	໒໑໒/໑໒໑
ວິທຸກຸ	໒໑໐/໑໑	ວິມານ	໑໒໑໐/໓໑໒
ວິທຸກຸນິ	໑໐໒໐/໒໒໒	ວິມານນາ	໑໕໒/໑໒໑
ວິທຸກຸຍະຕິ	໒໓໒໐/໒໒໒	ວິຍະຍະນິ	໒໕໐໐/໕໕໒
ວິທຸເທສຸດນາ	໑໐໒໒/໒໒໐	ວິຣາຕິຕາ	໒໒໑໒/໕໒໓
ວິທຸສຸດ	໒໓໑໐/໕໐໓	ວິຣາເສຕິ	໓/໒
ວິທຸມິ	໒໐/໑໒	ວິຣຸປະເທຕິ	໒໕໕/໑໒
ວິທຸວິຣານພູ	໓໐໒/໑໕	ວິຣາກາ	໒໒໑໒/໕໒໒
ວິທຸມຸເສ	໒໑໑/໑໑໒	ວິຣາຕິໂຍ	໑໒໐໐/໒໑໕
ວິທຸດກຸ	໑໒໑/໕໒	ວິຣຸຕະຕາ	໑໒/໒໕
ວິປຸກຸພຸກຸມຈຸໂຍ	໑/໓	ວິຣຸນິ	໑໑໑/໑໑໕
ວິປຸກຸຕິກາ	໑໑໕/໓໑	ວິຣຸນິ	໒໑໑/໑໑
ວິປຸປະນຸໂຈ	໒໓໑໑/໕໐໒	ວິຣາກຸ	໑໑໑໑/໒໑໑
ວິປຸປະສຸກຸຕຸ	໒໒໑໑/໕໑໑	ວິສະກະປະນ	໑໒໑/໒໑
ວິປຸປະສຸນະຕາ	໒໑໑໑/໑໑໑	ວິສະນະມິກະນິ	໑໑/໑໒
ວິປຸປະສຸຕະຈິນຕິ	໑໒໑໑/໑໑໑	ວິສະຕະ	໒໑.໑໑/໑໐.໑໑
ວິກຸກຸວິຈຍ	໒໐໐໑/໒໐໐	ວິສະກຸຕິ	໒໑໑/໑໑
ວິເກທະກາ	໒໑໑/໑໑	ວິສະກະຕິ	໑໑໑໑/໑໑໑
ວິເກທິກາ	໒໑.໑໑໑/໑໐.໑໑໑	ວິສະ	໑໑໑໑/໑໑໑
ວິເກມິ	໒໑໑໑/໑໑໑	ວິສະສະຕິ	໑໑໑໑/໑໑໑

๖๐๒

ชาตกถุสฺส ปจฺเจ ภาเค ปทานุกถโม

วิหังคมา	๓๖.๗๖๕/๓๒.๓๘๒	เวยุยาสีโน	๓๗๘/๓๐๓
	๓๒๒๖/๒๕๕	เวรมุภาน	๘๖๖/๓๘๓
วิหคณฺตรโธ	๒๒๐๓/๔๕๕	เวถา	๖๓/๒๐
วิณายก	๓๐๕๔/๒๒๕	เวฐุมนิ	๒๓๕๘/๕๐๐
วิคคิณฺโณ	๒๕๔๗/๕๖๗	เวฐุสฺสเปถุ	๒๐๓๖/๔๐๓
วิริยพฺพุปปนฺโน	๒/๓	เวหายส	๒๐๔๕/๔๑๓
วุกฺขมฺพย	๒๔๘/๗๓	เวหายสณฺจิตา	๓๖๓๓/๓๒๔
วุกฺขิสฺสโมธานตาย	๓๓๓๕/๒๖๘	เวพฺพริยมุกฺขตากรรฺชคฺคพฺพนฺธา	
เวณิกโต	๒๗๘/๘๒		๒๔๔๖/๕๓๕
เวตฺตฺรโณ	๒๒๘๓/๔๗๒	เวพฺพริยวณฺณปฺปฏิกา	๓๒/๓๓
เวตฺตฺตฺวาโร	๓๓๓๖/๒๖๘	เวพฺพริยปฺปณฺธา	๒๔๘๘/๕๕๓
เวตฺตณ	๓๓๗๒/๒๔๘	ตฺถฺรจฺจุคฺคปณฺณาส	๒๔๘๘/๕๔๗
เวทพฺพ	๔๘/๓๖	ตฺถฺรจฺจุโรคฺคปณฺณ	๓๕๕/๓๐๐
เวทมเทน	๒๐๔๘/๔๑๒	ตฺถฺร	๒๒๔๘/๔๖๕
เวทิสฺสํ	๒๔๘๘/๕๕๒	ตฺถฺร	๔๘๖/๓๒๕
เวทห	๓๖๘/๕๔	ตฺถฺร	๓๓๕๓/๒๗๖
เวทเวรา	๓๖๗๓/๓๓๒	ตฺถฺร	๒๒/๘
เวทสํ	๗๓๕/๓๖๖	ตฺถฺร	๓๕๒/๘๘
เวทฺจโค	๒๓๗๕/๔๔๖	ตฺถฺร	๓๐๕๐/๒๒๕
เวทยณฺณนิทฺทวโจ	๓๗๘๗/๓๕๒	ตฺถฺร	๓๕๓๗/๓๓๒

ชวตศกสุต ปจเม ภาค ปทานุกรโกโม

๖๐๓

ต่งกุฏโต	๓๑๕/๘๘	ต่งคปที	๒๕๖/๗๕
ต่งกุปโก	๓๓๑๖/๒๖๘	ต่งคตุฏโต	๓๕๓๕/๓๐๗
ต่งเกด	๓๘๐/๕๗	ต่งคามคุดิ	๗๒.๗๘๔/๕๖.๓๘๐
ต่งขุภิก	๓๓๕๕/๒๔๔	ต่งนุณ	๗๓๗/๓๖๗
ต่งขุภิกต่งนุณวานิ	๓๕๓๓/๓๐๖	ต่งนุที	๒/๓
ต่งขุภ	๒๔๘/๗๒	ต่งนุท	๓๕๒๓/๓๐๘
ต่งคามาวจโร	๒๓๓/๖๔	ต่งนุทธานชาทินา	๓๖๖/๕๓
ต่งขมรณิ	๔๕๓.๘๗๗/๓๓๗.๓๘๔	ต่งนุธม	๔/๒
ต่งจ	๕๗/๓๘	ต่งนุธิยเต	๒๓๓/๖๘
ต่งขนุติ	๘๐/๒๕	ต่งนุธิยเว	๕๔๗/๓๓๖
ต่งญจิตุร	๒๔๖๖/๕๓๘	ต่งนุนิเกด	๒๓๓๘/๔๘๔
ต่งญจิตุร	๓๕๒๖/๓๓๐	ต่งนุนิตาพย	๒๓๗๓/๕๐๖
	๒๔๘๕/๕๔๖	ต่งปริคคหา	๒๐๓๓/๔๐๗
ต่งจิกายน	๔๐๓/๓๐๘	ต่งพพกามทุหตุต	๔๓๓/๓๓๔
ต่งคเคณรุ	๓๘๒/๓๐๖	ต่งพพคฺขโส	๖๓/๒๐
ต่งคตติโยธิก	๒๓๕๘/๔๔๐	ต่งพพคฺขปริทาหิมา	๓๕๓/๘๘
ต่งคคฺคฺคฺค	๓๓๒/๓๖	ต่งพพคฺคฺคฺคฺค	๓๖๓๓/๓๒๗
ต่งคคฺคฺคฺค	๓๓๔๕/๒๔๒	ต่งพพคฺคฺคฺคฺค	๓๘๒๖/๓๗๗
	๓๓๓๓/๒๘๓	ต่งพพคฺคฺคฺคฺค	๕๕/๓๘
ต่งคคฺคฺคฺคฺค	๓๓๕๓/๒๗๖	ต่งพพคฺคฺคฺค	๓๓๐/๓๕

สพฺพชาติถียาโยโค	๘๔๓/๒๐๖	สเมตานิ	๔๐๓/๑๐๘
สภานิกิรณานิ	๑๗๗๖/๓๔๘	สโมจิตา	๒๔๗๕/๕๔๗
สมฺมจฺเจ	๑๘๔/๖๐	สโรทิสฺสํ	๑๕๘/๕๒
สมฺชโน	๑๒๑๖/๒๕๔	สโรโก	๓๐๘๕, ๒๑๔๓/๒๓๒, ๔๓๔
สมฺณโกถณฺณํ	๑๗๘๑/๓๕๒	สรวณนิทฺฐิตํ	๘๗๑/๒๑๓
สมฺณคฺโค	๑๗๘๒/๓๕๒	สรวณิสฺสํ	๓๐๗/๘๗
สมฺมิตฺตํ	๘๖/๓๓	สรวินฺ	๑๒๑/๓๘
สมนฺตชาตาปริชาตฺตํ		สรวทฺทํ	๒๔๘/๗๓
	๒๓๘๒/๕๑๕	สรวุ	๑๓/๕
สมนฺตปาณินิ	๑๐๐๗/๒๑๖	สรวุทฺทํ	๑๔๘๓/๓๐๓
สมนฺตํ	๗๕๘/๑๘๓	สรวุทฺทํ	๒๓/๗
สมนฺตํ	๒๑๕๗/๔๔๓	สรวุ	๒๑๕๘/๔๔๓
สมนฺตํ	๒๓๗๓/๕๐๖	สรวุ	๒๓/๗
สมนฺตํ	๑๐๔๓/๒๒๓	สรวุ	๑๑๕๔/๒๔๔
สมนฺตํ	๒๔๔๔/๕๓๓	สรวุ	๑๑๘๗/๒๕๓
สมนฺตํ	๒๐๓๑/๔๐๗	สรวุ	๒๒๘๒/๔๗๗
สมนฺตํ	๖๑๐/๑๔๖	สรวุ	๒๓๒๓/๔๘๐
	๑๓๖๗/๒๗๘	สรวุ	๑๒๓๐/๒๕๖
สมนฺตํ	๑๔๕๐/๒๘๔	สรวุ	๕๓๘/๑๓๕
สมนฺตํ	๑๘๒/๖๖	สรวุ	๗๖๕/๑๘๒

ชวตทตถุส ปจเม ภาค ปทานุกุโม

๖๐๕

ตเญย	๒๓๖๘/๕๐๓	ตัญญุทโน	๘๕๔/๒๐๘
ตเญกานนา	๒๒๖๘/๔๗๐	ตัญ	๖๓/๒๐
ตหุสสณโท	๓๘๒/๓๐๖	ตัญจวการกปฏีโต	๒๓๘/๖๖
ตหุสสชโน	๓๓๗๘/๒๔๘	ตัญจวิทตตมัยโย	๓๔๘๐/๓๔๕
ตหุรปณตต	๒๓๔๓/๔๓๔	ตัญจ	๗๓๖/๓๖๗
ตาทมิคา	๓๐๕๔/๒๒๕	ตัญจวริตา	๒๓๕๘/๔๔๐
ตาทตเยน	๓๔๗๗/๒๘๓	ตัญนปคโต	๒๖๔/๗๗
ตาทรณทต	๕๓๘/๓๓๕	ตัญนีกตมพุก	๒๓๔/๖๖
ตาทวุกโร	๓๓๔๔/๒๗๕	ตัญนปานิ	๒๕๖/๗๕
ตาทิกปิริส	๓๕๕๓/๓๓๕	ตัญนปมา	๓๖๐๗/๓๒๓
ตาทปจจุทา	๒๔๘๕/๕๔๖	ตัญนเกท	๘๓๖/๓๘๔
ตาทตติย	๒๔๘/๗๓	ตัญนา	๒๓๔/๗๓
ตาทน	๗๒๘/๓๖๘	ตัญนิกเยน	๓๕๐/๔๗
ตาททาน	๒๔๐/๗๓	ตัญนคิน	๓๔๒๘/๓๗๘
ตาทตตต	๓๐๘๒/๒๓๐	ตัญนทท	๓๓๗๗/๒๔๘
ตาทตคา	๖๓/๒๐	ตัญนค	๓๓/๔
ตาทม	๘๗๒/๓๔๓	ตัญนป	๔๖๔/๒๓๓
ตาทโยคณ	๒๓๔๓/๔๓๔	ตัญนชกิตาน	๓๔๖๕/๒๔๗
ตาทตต	๒๓๕๓/๔๓๘	ตัญนชมมาทิตา	๖/๓
ตาทต	๓๖๖๖/๓๓๕	ตัญนชตปคคิตา	๓๔๒๔/๒๔๐

ตฺววจโน	๕๒๐/๓๓๓	ตฺวณฺณตฺววจจรวา	๒๔๓๖/๕๒๓
ตฺวจิตฺตปคฺคณาทน	๔๔๖/๑๘๖	ตฺวามินิ	๘๓๗/๒๐๐
ตฺชยา	๒๔๐๐/๕๓๔	ตฺวิธากมชฺเฌ	๑๓๖๓/๒๗๔
ตฺโณ	๑๖๘๓/๓๓๗	ตฺวิหิ	๑๓/๔
ตฺตฺตมาตฺ	๑๔๓๗/๒๘๘	ตฺตฺตณฺณทานิ	๒๖/๘
ตฺตฺตฺ	๑๐๘๒/๒๓๐	ตฺตฺตฺมทานิยา	๘๖๒/๒๐๘
ตฺตฺนฺเตน	๑๓๕๕/๒๔๔	ตฺตฺตฺมโหิตานิ	๑๓๕๐/๒๗๖
ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺ	๑๓๕๘/๒๗๗	ตฺตฺตฺตฺตฺ	๖๘๓/๑๖๓
ตฺตฺตฺ	๒๒๔/๖๗	ตฺตฺ	๓๕๘.๘๓๕/๓๐๐.๓๘๓
ตฺตฺตฺตฺตฺตฺ	๒๒๘๖/๔๗๔	ตฺตฺตฺตฺ	๑๐๘/๓๕
ตฺตฺ	๘๓๒/๒๐๐	ตฺตฺ	๒๔๔๒/๕๓๓
ตฺตฺ	๘๓๓/๒๐๐	ตฺตฺ	๘๗๔/๒๓๓
ตฺตฺ	๘๖๔/๒๐๘	ตฺตฺ	๕๘/๑๘
ตฺตฺ	๘๓๒.๑๐๘๒/๒๐๐.๒๓๐	ตฺตฺ	๑๘๓๔/๓๗๖
ตฺตฺ	๑๓๕๘/๒๗๗	ตฺตฺ	๑๓๓๗/๒๗๓
ตฺตฺ	๗๔๔/๑๗๒	ตฺตฺ	๑๖๓/๕๒
ตฺตฺ	๑๗๗๐.๒๓๕๒/๓๔๗.๔๓๗	ตฺตฺ	๒๓/๗
ตฺตฺ	๑๘๐๕/๓๗๔	ตฺตฺ	๒๓/๘
ตฺตฺ	๑๓๕/๔๔	ตฺตฺ	๒๓/๗
ตฺตฺ	๒๓๔๘/๔๘๗	ตฺตฺ	๔๔๕/๑๓๖

ชาติกตสูตร ปจฺจเม ภาคេ คาทานํ ปจฺจມປາທາ

อากกุตฺตํ อมรุตํ อกฺขီ ภินฺหา ปโฆ นฺนุโจะ อกคณฺณุตฺตํ โปสฺสุตฺตํ อกรรมหาจฺว เท ภิຈຈ อภาสํ โยคฺคํ จຸມປປມຕຸໂຕ อภິຕຸຕິ ทິສຸວານ ຄໍມຸມນຸຕິ อภິຕາສຸໂນ ວຸຸຸຸຸຸປເຕ ວຸຸຸຸຸຸຕາ อคฺคພນຸຕິ ມຈຸຸຸຸ ອຸຸຸຸຸກໍ ຄໍຸຸຸຸຸຸຸ ອຕາວາ ປຈຸຈຸປເຕສຸຸຸຸ ອງຸຈາວາຕາ ປຈຸຈຸ ອຈຸຈຸກຸຕຕາ ອຕິພຸຕຕາ ອເຈຕນຸ ພຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ອສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ອຸຸຸຸຸຸຸຸ ເມ ຕໍ ມນຸຸຸຸ ອນຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ຕິຕຸເຕຕິ ອນຸເຜ ໂສຈນຸຕິ ວຸຸຸຸຸຕິ ອນຸໂພ ອຸປຸຸໂມ ວຸຸຸໂນ ອງຸຈຸຈຸຸຸ ວຸຸຸຸຸຸ ວຸຸຸຸຸ ອຕຸຕານຸ ຄໍຸຸຸຸ ກຕຸວາ	ปพฺพេ ๘๓๓ อังဂะ ๒๐๐ ๓๓๘/๔๕ ๗๒/๒๓ ๕๓๐/๓๓๓ ๒๗๓/๗๘ ๓๘๐๖/๓๕๔ ๒/๓ ๔๖๓/๓๓๘ ๘๐๘/๓๘๒ ๓๓๕๕/๒๔๔ ๓๓๗/๓๘ ๕๒๖/๓๓๒ ๓๕๕/๘๘ ๒๕/๘ ๗๒๒/๓๖๘ ๒๗๓/๗๘ ๓๕/๕ ๓๐๕๐/๒๒๕
--	---

อตุถิ เม ปุริโส เทว	๒๘๘/๘๕
อติกกมม รณณกั	๘๒/๒๖
อติกรรมกรจวิย	๓๓๖/๓๘
อถาพรวิ พุทธา อินโท	๒๘๗๘/๕๔๔
อตุธา ปาถณฐถั สพุเพ	๓๔๔/๘๕
อตุธา หิ หนูน มิคราชา	๔๓๘/๓๓๕
อทมุห เต วาริ พหุตุตฐป	๓๘๗/๖๓
อทตัสเสน โมรตัส	๖๕๔/๓๕๔
อทาสี ทานานิ ปุเร วิสยห	๖๕๘/๓๕๕
อเทยเยสุ ทท ทาน	๕๐๖/๓๒๘
อนิกกตาวโว กาสาว	๒๘๓/๘๓
อนิจจา วต สจฺจวรา	๘๕/๓๓
อนุตฺตเร กามศุณเณ สมิทฺเธ	๕๓๐/๓๓๐
อนุตฺตจาวี ภาทฺทฺนเต	๘๘๗/๒๓๕
อนุปาเยน โย อตุถิ	๔๘/๓๖
อปจฺนตานิ อิจฺฉนฺติ	๓๔๔๓/๒๘๓
อปณฺณกั ชานเมเก	๓/๓
อปฺปเกณนึ เมธาวี	๔/๒
อปฺปมาโท อมตํ ปท	๒๔๓๘/๕๒๔
อปฺปสฺสโกทานิ ตฺวํ กโปต	๓๘๕๓/๓๗๔

๖๓๐ ชาตกตฺถ์ ปจเม ภาค คานนํ ปจมปาทา

อปายิมฺห อนฺจิมฺห	๘๓/๒๖
อมี อตฺรมานานํ	๘/๓
อมี กตฺถ์ป มนุทียา	๕๔๖/๓๓๖
อมี นุ หนุกา สฺนุตา	๓๔๖/๔๗
อมี ปตฺถ์เสน เสนาโน	๒๓/๘
อมี จีรก ปตฺถ์เสถิ	๒๕๗/๗๕
อมี หนุคฺวา หโต พฺรุตฺติ	๖๒๖/๓๔๘
อพทฺธา ตตฺถ พชฺฌนุติ	๓๒๐/๓๘
อพฺภนุโตโร นาม ทฺโถม	๔๔๒/๓๓๖
อพฺภโต วต โลกสฺมึ	๓๘๘๔/๓๘๗
อภิชฺชมาเน วาวิสฺมึ	๓๗๘/๓๐๖
อภิกุณฺนย ปชฺชุนฺ	๗๕/๒๔
อภุคฺวา ภิกฺขุสฺส ภิกฺขุ	๓๗๓/๕๗
อมุพาหมทฺทํ วณฺณนุตรสฺมึ	๓๐๕๗/๒๒๖
อมุโก โก นามยํ รุกฺโข	๒๖๘/๗๗
อมุโก รุกฺก ฉินฺนามิ	๒๓๓/๖๘
อมาตานิคุตฺตวฑฺฒ	๓๓๘/๓๘
อณิคุตฺตหตฺถตฺถคตา	๗๗๗/๓๗๘
อณฺณตฺถกราสฺน	๒๖๓/๗๖
อณฺณว ธา อณฺณิ โส อณฺณโย	๒๓๕/๗๐

ชาตกถุสฺส ปจเม ภาคะ กถาณํ ปจมปาทา

๖๓๓

อัยํ อิติ อุตฺตมสฺสณฺณเม รโต	๓๕๐/๘๗
อธมฺมา ความมาคมฺม	๖๘๐/๓๖๓
อริยาธกาโลสฺสี ปตฺนฺนเนตฺโต	๒๔๘๕/๕๔๘
อถงฺกตา กุณฺฑลโน ตฺวตฺตา	๒๔๔๖/๕๓๕
อถงฺกโต มนฺจฺกกุณฺฑลํ	๓๕๓๓/๒๘๒
อถเมเตหิ อมฺเพหิ	๒๖๕/๗๗
อถฺนิจิตฺตํ นิสฺสําย	๓๖๓/๕๒
อวชิ วต อตฺตทานํ	๒๗๘/๘๐
อวสฺมิห ตวาคาเร	๖๗๐/๓๕๘
อถฺกฺขิ วต อตฺตทานํ	๖๖๖/๓๕๗
อถฺกฺกโยมฺหิ ความมฺหิ	๗๖/๒๔
อถฺนํ โย ปคฺคณฺหาติ	๓๕๐/๔๘
อถฺพพฺพตฺตคามํ วาจํ	๓๒๓/๔๐
อถฺมปฺทาเนนิตฺตวตฺถุสฺส	๓๓๓/๔๒
อถฺเมกฺขิตกมฺมุนํ	๓๕๓/๕๐
อถฺสฺ อินฺทสฺโม ราช	๓๒๖๕/๒๖๓
อถฺสฺ ควํ ราชํ ชาตฺรปฺ	๓๘๒๓/๓๗๗
อถํ ตํ ตาตฺรเปณ	๓๐๐/๓๒
อหณฺจ ทพฺพรหมสฺส	๓๐๖๕/๒๒๗
อหํ ทถฺสฺตพฺยามํ	๓๐๘๖/๒๓๓

อหเมว ทุพฺภาสิตํ ภาสึ พาทโต	๓๗๒๖/๓๕๖
อหเมว ทุสฺสีตา ภูนฺหตา	๗๓๗/๓๗๓
อหาสิ เม อมฺพณฺณานิ ปฺพุเพ	๓๗๒๕/๓๔๒
อากมิตฺตํ เม ปาปํ	๓๓๓๔/๒๓๖
อาทิตฺตํ อคารํ	๓๓๘๐/๒๔๘
อามนุชยา มิคํ	๒๕๓๘/๕๖๐
อายตี โทสํ นานฺณาย	๘๕/๒๘
อาวณฺณกถุสฺส อิตฺติโน	๔๓๒/๓๓๐
อาโรคฺยมิจฺเจ ปรมญฺจ ธารํ	๗๔/๒๗
อาสํ โถกิตฺติโย นาม	๖๓/๒๐
อาสวตํ นาม ตตา	๘๕๕/๓๘๓
อาสํเตถว ปฺริโส	๕๓,๓๗๕/๓๗,๓๖๒
อาสํวิตฺตํ มํ ตํ	๓๒๗/๔๒
อิจฺฉ เถกปทํ ตาต	๓๒๕/๔๓
อิจฺฉ วทฺธมยํ ปาตํ	๒๖๓/๗๖
อิตฺถํ สียา รุทฺถํ	๒๓๓/๖๘
อิตํ ตทาจวียวโจ	๒๔๓/๘๔
อิตํ ปฺเร นิหฺนมาหุ	๓๓๒๔/๒๔๐
อิตํ สฺวณฺณกายู	๓๓๓๗/๒๔๓
อิทานิ ไชมฺหิ สฺวิตฺโต อโรโค	๘๒๕/๓๘๕

ชาตกสูตร ปจเม ภาเค ภาณัน ปจมปาทา

๖๓๓

อิธ เจ นํ วิราเธติ	๓/๒
อิธรรคานํ ปวโร ปวิฏโฐ	๑๕๗/๕๓
อิธเว หัง นิปต	๑๗๕๑/๓๔๖
อิมานิ มํ ททฺทว ตาปยนฺติ	๕๓๔/๓๓๓
อิธีนมนฺตรํ กตฺวา	๒๕๗/๗๘
อุกุกฺกุเจ สฺตรมิจฺจนฺติ	๘๒/๓๐
อุกุกา มิถาจา พนฺธนฺติ ทึเป	๑๘๘๑/๓๗๓
อุจฺเจ วิฏฺฐิมารุญฺห	๒๒๓/๖๗
อุจฺเจ สกฺกณ เทมาน	๔๘๐/๓๒๔
อุจฺจนฺตเค เทว เม ปฺตฺโต	๖๗/๒๓
อุฏฺเฐหิ กณฺห กิ เสีติ	๑๔๘๓/๓๐๐
อุฏฺเฐหิ โจร กิ เสีติ	๕๔๒/๓๓๕
อุคฺคตมจฺจฺจหา มยฺหิ	๘/๓
อุทฺมฺพวรา จิเม ปกฺกา	๔๘๓/๓๒๕
อุเทคยณฺจกฺขมา เขกฺวรา	๑๖๗/๕๓
อุปฺนัยติทํ มณฺเฒ จนฺเต โถหิตมทฺทเน	๑๘๘๓/๓๖๘
อุปฺถาพฺพก นามานํ	๑๘๓/๕๗
อุภยํ เม น วนฺติ	๒๔๗/๗๒
อุโก วนฺชา อุโก กุณฺ	๗๘/๒๕
อุมฺมุชฺชนฺติ นิมฺมุชฺชนฺติ	๑๕๘๘/๓๑๘

อรุโฆว คจํ ชินฺนํ	๗๑๗/๑๖๗
อุสภัสสฺสว เต ชนฺโธ	๔๗๔/๑๒๓
อุสฺสกา รุกฺขา คาวิโย ควา ฯ	๗๗/๒๔
เขกคินฺนุติโต อยมคฺโค	๓๑๓/๘๔
เขกปณฺโณน อโย รุกฺโข	๑๔๘/๔๗
เขกปฺปคฺคโค ภวิสฺสสํ	๓๔๘/๘๖
เขกา อิจฺฉา ปฺปเร ธาณี	๖๖/๒๑
เขกา นิธินฺนา สํจิ สณฺณคฺครุ	๑๕๒๖/๓๑๐
เขโก อวณฺเณ ทิริกนฺทรายํ	๗๒๗/๑๖๘
เขคํ หิ เต ทฺวารานํ	๑๔๒/๔๖
เขเต ยฺฐา -ปฏฺยนิ	๒๑๐๔/๔๒๘
เขเต หังสา ปกฺกมฺนฺติ	๒๑๒๔/๔๓๒
เขถ ตกฺขณสํคฺคา ฯ	๑๕๖๔/๓๑๗
เขวํ ภูตสฺส เต ราช	๘๐๓/๑๘๒
เขวณฺเจะ สคฺคตา ชาเนยฺยํ	๑๘/๖
เขวเมว นฺน ราชานํ	๑๖๘/๕๔
โอทาทวคฺคตา สํจิ อถฺตเกสา	๑๑๒๑/๒๓๘
กณฺโห กณฺโห ฯ โฆโร ฯ	๑๖๖๑/๓๑๑
กณฺโห วตฺถายํ ปฺริโส	๑๓๒๘/๒๗๒
กฺยาหํ เทวานมกรํ	๗๘๓/๑๘๐

กเว ตริกฺโข อถวามิ เตฏฺโฐ	๓๒๓/๓๘
กถฺยารณณโมติ ยทา ฐนินฺท	๓๘๓/๖๐
กถฺยารณฺโป วทามิ จคุปฺปโท	๕๘๔/๓๔๔
กถฺยารณเณว มุณฺญเจยฺย	๘๘/๒๘
กถฺนฺติ วปฺนฺติ เต ฐนา	๓๖๒๕/๓๒๕
กาโกถา กากถฺงฺฆา จ	๘๔๘/๓๘๐
กา คุวํ ตฺถุเชหิ วตฺเตหิ	๓๖๓๓/๓๒๔
กานิ กมฺมานิ กุพฺพานิ	๓๗๓๓/๓๔๐
กา นุ กาเพน วณฺเณน	๘๖๘/๓๘๓
กา นุ วิชฺฐววิภาติ	๒๓๘๐/๔๔๘
กามํ กามยมานถุส	๓๖๓๗/๓๒๘
กามํ ปตานิ นิริยํ	๔๐/๓๓
กามํ ยหิ อิจฺฉสฺสี เตน คุจฺฉ	๓๓๕/๘๘
กายํ พถากา รุจิรา	๕๒๔/๓๓๒
กายํ พถากา สฺสินิ	๔๒๓/๓๓๓
กาเยน โย นาวฺทเว	๖๐๒/๓๔๕
กาเถ นิภฺชมนฺนา ตาสุ	๓๐๓/๘๕
กาโถ ฆสฺสติ ภูตานิ	๓๔๐/๘๕
กา เวชฺชานา ติริกฺกนฺทรายํ	๒๔๐๖/๕๓๘
กาธายวตฺเต ตฺถุเณ วทามิ	๓๒๗๔/๒๖๒

กาพานิ เกถานิ ปุเร อเหตุ	๑๐๗๘/๒๒๘
กาพา มิกา เตคทนตา ตัวเม	๑๗๕/๕๖
กาเพ วา ยทิวา ชุณฺเห	๑๗/๖
กั อณฺทกา อิม เทว	๕๒๒/๑๓๒
กัณฺโฑ กิมธิปฺปาโย	๒๒๘๕/๔๗๔
กิมฺเต ชฎาหิ ทุมฺเมช	๑๓๘/๔๔
กิมฺเต วตํ กั ปน พุรุมฺจริยํ	๑๔๑๐/๒๘๗
กิมฺนุ สมนฺตรมาโนว	๗๐๗/๑๖๕
กิมฺนุ โสจฺจสิณฺธุจฺจํ	๒๓๒๗/๔๘๑
กิมฺคฺชตํ คณฺฑนฺทนาฬิกา จ	๕/๒
กิมฺคฺคณฺธมภิสฺสณฺทาย	๔๓๓/๑๑๔
กัตุํ นโร ชลฺปมธิจฺจุ กาเถ	๑๔๗๓/๒๘๘
กุจาริหตุโถ ปุริโส	๑๗๓๘/๓๔๕
กุโธ นุ อากฺขณฺณ โภ คโย ชนา	๑๒๘๓/๒๖๑
กุโธ นุ อากฺขณฺณํ ทุมฺมวาสํ	๒๐๓๓/๔๐๘
กุตาวกา มาคฺติ สิมฺพติสฺสํ	๓๑/๑๑
กุสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส	๑๓๒/๔๓
กุหิ คตา กคฺค คตา	๘๑๓/๑๘๓
โก คํ หีสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส	๒๑๖๔/๔๔๓
โกธ ชาครตํ สฺสฺสฺสฺส	๑๑๐๐/๒๓๓

โกธนา อกตณฺญ ๑	๖๓/๒๐
โก นุวายํ โถณโตยสฺมึ	๔๘๗/๑๒๔
โก นุ ไซ ภควา เหตุ	๓๒๓/๘๓
โก นุ วฑฺฒิตภคฺโคว	๔๑๘/๑๓๓
โก นุ สทฺเทน มหตา	๑๘๓/๖๐
โก นุ สนฺตมฺหิ ปชฺไซเต	๗๖๘/๑๗๖
โก ปาตุรํสํ คิทฺติวา นภมฺหิ	๒๒๘๒/๔๗๗
โกยํ พินฺทุสฺสโร วคฺค	๔๘๑/๑๒๓
ฉมนํยํ ยานํยํ	๑๘๘/๒๕๓
ชราชนา ชฺชิตา ปญฺจทนต์ตา	๑๘๐๗/๓๗๔
ชฺชทฺทานํ ตทฺทิจฺจทานํ	๑๖๐๑/๓๒๒
เชมํ ยถิ คคฺคต อวํ อุตฺทวิโค	๑๓๓/๔๓
คจฺจคา กุมฺภินํ สันตา	๑๑๘๘/๒๕๐
คชคฺคเมเชมิ หยคฺคมาตฺติมิ	๓๐๗/๘๗
คจฺจเจ ทรมานานํ	๖๓๔/๑๕๓
จคฺคทวารมิตํ นครํ	๑๓๑๘/๒๗๓
จคฺคปโป อหํ สมน	๑๕๕/๕๓
จคฺคพฺภิ อฏฺฐชฺชณคฺคา	๑๐๔/๓๔
จนฺทามํ สฺริยาภณฺจ	๑๓๕/๔๔
จิรสฺสํ วต ปสฺสํ	๒๒๔๕/๔๖๔

๖๑๘ ชาติกตัสต์ ปจเม ภาค คานาห์ ปจมปาทา

จิรุตต์ วต ปตฺตัมมิ	๘๖๓/๒๐๘
จิรุตต์ วต เม อุกปาติ อชฺช	๒๒๘๖/๔๘๔
ชนิตํ เม ภวิตํ เม	๒๐๕/๖๓
ชรุทปานํ ชนมานา	๓๖๗/๓๐๓
ชานนุโต โน มหาราช	๓๕๗๗/๓๓๘
ชินฺโน รฏฺษุตฺต มณิกุณฺฑเก จ	๗๐๒/๓๖๔
ชวฺกณฺฑ มคํ ทิสฺวา	๘๗/๓๓
ชวฺ วตฺตตฺตํ ภคฺค	๓๕๘/๕๒
ฉาตเมตํ กุรุงฺคตฺต	๒๓/๗
คณฺจ อปฺปณฺจ อฺจุฉฺฉิ	๒๐๗/๖๓
คเถว ปุณฺณปาติโย	๕๓/๓๗
คเถเวกตฺต กตฺถยานํ	๓๒๖/๔๓
คเทว เม ควฺ วิทิต	๖๓๐/๓๕๐
คโย คีรํ ชนฺตรํ กามยามิ	๓๐๕/๘๖
คฺจเมวทานิมกฺริ	๓๓๗/๘๐
คว ตฺทชฺชวฺ ตีตชฺช	๔๒๗/๓๓๒
คตฺต คามวํ ทมฺมิ	๓๘๓๘/๓๕๘
คตฺต นาคตฺต วิปฺปวาเสณ	๓๔๘๓/๓๐๓
คาค มาณวโก เตโส	๓๘๕/๖๓
คินํ คินนฺติ ทปฺติ	๖๔๒/๓๕๒

เต กถนุ กวิตตุนิ	๘๘๐/๒๓๔
เต เทสา ตานิ วตฺตุนิ	๓๒๗/๔๓
ทริยา ตตฺต วตฺตานิ	๔๕๔/๓๓๘
ทวยม ยาจนโก ราช	๕๘๐/๓๔๓
ทวาสตฺตติ โศคม ปุณฺณกมฺมา	๓๐๓๕/๒๒๓
ทส ชตฺมานิ จานานิ	๓๖๔๘/๓๓๐
ทสฺสนกํ ทิสฺสนจาริ	๓๐๐๗/๒๓๖
ทพฺหํ ทพฺหตฺตํ อปฺติ	๓๕๓/๕๐
ทิจฺจา มยา วเน รุกฺขา	๒๖๗/๗๗
ทียทฺธกุกฺกุ อุตฺเทน กณฺณิกา	๘๖๘/๒๓๓
ทิสฺวา ชฺรปฺเป ธนุเวคฺคฺคฺคฺ	๓๘๔/๓๐๖
ทิสฺวา ปทมนุคฺคฺคฺคฺ	๒๐/๗
ทฺชชฺวตฺตมชฺชวตฺ	๕๕๔/๓๓๗
ทฺททฺท ททมนานิ	๒๐๘/๖๓
ทฺททฺททฺท ภาทฺททฺ	๕๘๖/๓๔๒
ทฺททฺททฺททฺ ทฺททฺททฺ	๘๓๗/๒๐๕
ทฺทเมชานํ ตสฺสเสณ	๕๐/๓๖
ทฺโม ยทา โหติ ฌตฺตปฺปโม	๓๒๒๖/๒๕๕
ทฺเต เต พฺรทฺเม ปาเทสํ	๓๗๗๗/๓๕๐
ทฺเร อปฺตํ เตโว	๒๐๖๖/๔๓๘

ทฺฐโต ทิรฺรทฺตฺเตน	๒๓๗/๖๕
ธมฺมปริมิตํ อนนฺตปารํ	๓๐๘/๘๗
ธมฺมคฺคโห อตฺถิโต	๒๓๓/๖๔
ธมฺมทฺตฺตฺตฺตาเปหิ	๒๐๓/๖๒
ธมฺมํ จรตฺตา ฌาตโย	๘๘๓/๓๘๗
ธมฺโม หเว หโต หนฺติ	๓๓๖๓/๒๔๖
ธเม ธเม นาคิธเม	๕๘.๖๐/๓๘
ธิตฺตํ กณฺฐินํ สํวตฺตํ	๓๓/๕
ธิตฺตํ คํ วิสํ วนฺตํ	๖๘/๒๒
ธฺตฺโตมฺหิ สมนํ สมนํ	๗๗๓/๓๗๗
น กุชฺชคฺคํ ปฏฺฐิมาเนนํ	๔๘/๓๖
น ทิรฺรทฺติ อโนมทฺตฺตฺตฺ	๓๓๐๗/๒๓๓
น ทิรฺรทฺติ ฐเณหิ ปาปํ	๓๔/๕
น โช รุจฺจติ เม อาปิ	๓๓๐๓/๒๖๗
น ตกฺกตา สมนํ น ฌาตฺตฺปานิ	๓๔๐๐/๒๘๕
น คํ ฐิตํ สํวตฺตํ ฐิตํ	๗๐/๒๒
นคฺคิ โถเก วโร นาม	๕๓๘/๓๓๓
น คํ ทพฺพํ พนฺธนมาหุ ฐิรา	๒๕๓/๗๓
น คฺคํ ฐาธ วิชานาสิ	๓๔๕/๔๗
น เต กญฺจํนิ ฆนิญฺจํนิ	๓๗๖๔/๓๔๘

ชาตกถุสฺส ปจฺเจมาภาเค คาทานํ ปจฺจมาปาทา

๖๒๓

น เท ปจฺจมาทาสิมฺห	๖๔๖/๓๕๓
น นํ อุมุหฺยเต ทิสฺสวา	๒๔๓/๗๓
น ปาปชนสฺสเสว	๓๔๓/๔๖
น มํ สฺสํ น มํ อญฺหํ	๓๔/๓๒
น มายมคฺคิ คปติ	๒๗๓/๗๐
นเม นมฺมตฺถุสฺส ภาเช ภชฺสนฺตํ	๒๔'๕/๗๔
น เม รุจิ นิคาโลป	๗๖๓/๓๔'๒
นยิทํ ทุกฺขํ อิทํ ทุกฺขํ	๓๔๗/๔๗
นยิทํ นิจุจํ ภวิตพฺพํ พุทฺธมฺมทตฺต	๗๓๒/๓๖๖
นยิทํ วิสฺสมสฺสเดเน	๓๖๕/๕๓
นยิมสฺส วิชฺชามยฺมคฺคิ กิณฺณิ	๓๗๖/๓๐๓
นรานมารามกฺราธํ นาริสฺสํ	๖๖๒/๓๕๖
นวจฺฉตฺตเก ทานิ ทิยฺยติ	๔'๓๗/๒๐๓
น วาหเมตํ ชานามิ	๓๓๔'๐/๒๘๔
น เว อนตฺตกฺกุสฺสเดเน	๔๖.๔๗/๓๕
น วิสฺสสฺสเส อวิสฺสสฺสเด	๘๓/๓๐
น สฺสนฺติ เทวา ปวสฺสนฺติ นฺน	๒๓๗/๗๐
น สฺสนฺตวํ กาปริเสเน กยิรา	๓๗๓/๕๕
น สฺสนฺตวสฺสนา ปรมคฺคิ ปาบีโย	๓๗๓/๕๖
นหิ วณฺณเนน สฺสนฺปนฺนา	๔๐๖/๓๐๘

นาจุจนฺตํ นิกติปปญฺโย	๓๘/๓๓
นาจินฺตยนฺโต ปุริโส	๓๓๘/๓๘
นาทิจฺจา ปฺรโต โทธํ	๓๖๘๘/๓๓๘
นานาณฺททา มหาราช	๔๖๖/๓๒๐
นาณุมฺมตฺโต นามิํสุโณ	๔๖๐/๓๓๘
นายํ ชฺรวานํ กุสฺสโต	๓๗๐/๓๐๒
นายํ ปุเร ชฺชนฺมตฺติ	๓๗๘/๕๘
นายํ รุกฺโข ทุรารุโห	๕๔/๓๗
นายํ สิกฺขชา ปุณฺณเหตุ	๓๒๘/๔๓
นาถํ กพฺถํ ปทาตเว	๒๗/๘
นาถุมเส กตปาปมฺหิ	๓๔๒๒/๒๘๐
นาทํ ปุณํ น จ ปุณํ	๓๔๘/๔๘
นิโคจฺจเมว เสเวยฺย	๓๒/๕
นิจุจํ ชฺชูปฺพิศฺสททยา	๓๔๐/๔๕
เนตํ สํหตฺตํ นทิตํ	๒๒๗/๖๘
เนว อิตฺถํสุ สํมณฺณ	๖๘๔/๓๖๒
เนว กิณฺนามิ น วิภูกิณฺนามิ	๓๖๗๓/๓๓๒
ปจฺโก จ กามา ปติโป จ กามา	๗๔๓/๓๗๘
ปณฺจ ปณฺทิตา สํมาคตา	๒๒๒๗/๔๖๐
ปณฺณายเปตํ สิริยา วิหิณํ	๒๐๘๔/๔๒๓

ปณัตถ์ ภูณฐเส ภค	๘๕๗/๒๐๗
ปนาโท นาม โส ราชา	๓๘๓/๓๐๖
ปพพตฺตปตฺตเร รรมเม	๒๓๘/๗๓
ปรรณชวเต ชีวนโต	๔๘๘/๓๒๖
ปรัสฏกุปโก นาม	๓๒๐๗/๒๕๓
ปโรธค เวปี สมากทาน	๓๐๓/๓๓
ปโรธสุมมียี สมากทาน	๘๘/๓๒
ปวธสา อคโต ศาต	๒๔๕/๗๒
ปฐส สทฺธาย สัตต	๒๒๘/๖๗
ปานิ เจ มุทโก จส	๓๘๕/๓๐๕
ปณณ นที เยน จ เปยฺยมาหุ	๒๗๗/๗๘
ปุตโต ตฺยหา มหาราช	๗/๓
ปุตฺตทโท สมนโน	๓๒๓๖/๒๕๔
ปฺรานโจรณ วโจ นิสฺมม	๒๖/๘
ปุเร ตฺว สัตตค สกาเส	๔๘๖/๓๒๕
ผรสา วต เต วาจา	๕๕๘/๓๓๘
ผุฏฐส เม ธนฺตเรน พยาธินา	๔๗๗/๓๖๒
พฺรหมโลกา จวิคฺวาน	๒๒๐๗/๔๕๖
พฺรหา ปวทฺตกาโย โส	๖๓๗/๓๕๒
พฺหุจันตี อปฺปจันตี จ	๓๓๔/๓๗

๖๒๔ ชาติกตัตถ์ ปจเม ภาค คากาน์ ปจมปาทา

พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๒๕/๔๐
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๔๔/๔๖
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๐๕/๓๔
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๒๕๕/๒๕๘
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๓๕๗/๒๗๗
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๖๓๐/๓๔๖
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๒๓๗๐/๕๐๓
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๔๗๕/๓๒๒
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๒๐๓/๖๒
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๓๔/๘๔
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๒๓/๘๓
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๒๓๕๓/๔๓๘
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๖๓/๓๐๐
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๓๔๖/๒๔๒
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๓๘/๓๓
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๕๖๖/๓๓๘
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๗๗๘/๓๗๗
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๒๘/๓๐
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๕๘๒/๓๔๒
พหุมนี โส วิกตฺถุณฺย	๖๗๒/๓๖๐

ชาตกถุส ปจเม ภาค คาทาน ปจมปาทา

๖๒๕

มมนุพาน วิปต อูพาร	๓๕๘/๓๐๐
มเหสี รุจิโน ภริยา	๓๘๔๒/๓๘๒
มา ตาท กุชฌิ น หิ ตาธุ โกโร	๘๓๗/๓๘๘
มา มณิกถุส ปิหิ	๓๐/๓๐
มา ตาตุถุส ปิหิ	๔๕๗/๓๓๘
มาสุ กุชฌ ภูมิปติ	๘๓๓/๓๘๗
มาสุ นนทิ อิจุติ น	๖๔/๒๓
มิกิ ติปถุตุตมเนกมาย	๓๖/๖
มิตถุโท มหาราชา	๒๓๔๒/๔๓๕
มิตตามจุจปริพยุพหิ	๓๕๕๓/๓๓๕
มิตโต มิตถุส ปานัย	๓๕๔๒/๓๓๔
มิตโต ทเว สตุตปะเทน โหติ	๘๓/๒๗
ยิ มนุพานถุส ปุเร ตปาม	๖๓๔/๓๔๗
ยิ อุตถุตุกา สจฺจวนฺติ	๔๕๓/๓๓๗
ยณฯ อณฺเณ น รกฺขณฺติ	๓๐/๔
ยตุถ เวร นิเวสฺติ	๓๐๓,๓๐๒๘/๓๔,๒๒๓
ยตุเถโก ตปเต พพฺพ	๓๓๗/๔๔
ยโต ยโต คุรุ คุรุ	๒๘/๓๐
ยโต วิตุตฺตา จ หตา จ คาโว	๗๘/๒๕
ยถนโน ปฺริโส โหติ	๓๐๘/๓๕

๒๒๖ ชาติกตัสต์ ปจเม ภาเค คาทานํ ปจัมปาทา

ยถา เกธํ จ มลฺลํ จ	๓๘๒/๓๐๕
ยถา จาโป นินฺนํมคิ	๘๗๖/๒๓๒
ยถา นทํ จ ปนฺโถ จ	๖๕/๒๓
ยถาปี้ กิตฺตา ปุริสสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส	๓๓๓/๘๘
ยถา มาณวโก ปนฺเถ	๔๓๖/๓๓๔
ยถา วาจา จ ภูณฺชสฺสฺส	๓๓๐/๔๒
ยโถทเถ ธาวิเล ธปฺปสฺสฺสฺส	๒๓๘/๖๖
ยทา ยทา ยตุถ ยทา	๒๔/๘
ยเทศมานา วิจฺจิมหา	๓๘๗๕/๓๘๓
ยนฺตํ วจฺนฺตตฺมเย	๕๗๐/๓๔๐
ยนฺเต ปวิกกฺกิตํ ปุเร	๘๐/๒๕
ยนฺนิสฺสฺสฺสฺส (วิหฺงฺคมา)	๓๖/๓๒
ยนฺนุ คิขฺโณ โยชนนฺตํ	๓๗๗/๕๗
ยํ ปสฺสฺสฺสฺส น ตํ อิจฺฉนฺติ	๓๓๘/๘๔
ยํ พุราหฺมโณ อวาเทสิ	๖๒/๒๐
ยเมกรคฺคํ ปจฺมํ	๒๒๖๓/๔๖๘
ยเมคํ วาวิขฺ ปรุฬฺ	๘๔๔/๒๐๗
ยํ ธกฺขํ เทน กุญฺชพฺพํ	๓๓๖/๔๔
ยฺวายํ ตํติยจฺจนาไปติ	๗๗๓/๓๗๗
ยสฺสฺสฺสฺส ทุรมายฺนฺติ	๓๗๘/๓๐๔

ชาติกษัตริย์ ปะเม ภาเค คานัน ปะมปาทา

๖๒๗

ยตุเตเต ๑ คโย ฐมา	๕๘/๓๘
ยตุเตเต ๑ตุโร ฐมา	๕๗,๒๘๗/๓๘,๘๕
ยตุมี มโน นีวัสติ	๖๘/๒๒
ยตุ ๑ตุธาน ทุเมโร	๓๒๒/๔๐
ยตุ มงกตา ฐมา	๘๗/๒๘
ยตุโร ปุณณกโรหมตุมิ	๓๕๓๕/๓๐๗
ยายณณมนุสัสติ	๓๓๕/๓๗
ยาวตา จตุทิมสุริยา (ปริหรัณติ)	๓๗๓/๓๐๒
ยาว ๑ ๑ มตุทมนุสัสติ	๓๖๔/๓๐๓
เย ๑ตุตุรา ราชกตุตุมิ วจุณา	๒๒/๘
เยน กาม ปณามติ	๓๖๓/๕๒
เย น ภาหุติ โอวาห	๒๔๓/๗๓
เยน มิตุเตน ๑ตุตุตา	๔๓๕/๓๓๓
เยน ๑ตุตุตุตุตุตา ๑	๓๓๒/๓๖
เยนาติ กัสติยา ปณตุ	๓๘๗/๓๐๗
เย เม ๑หิ น ชานามิ	๓๐๒๓/๒๒๐
เย วจุณมปจายนติ	๓๗/๓๒
เย ๑ณณโน เตมี ๑ตุตุตา	๓๓๔/๔๓
เยต น ๑ทาจิ ๑ตุตุตุ	๓๖๘๖/๓๓๖
โย ๑ตุตุกามตุต ๑ิตานุกุมบีโน	๔๓,๔๒,๔๓/๓๔

โย อตฺถเนน จิตฺเตน	๕๕/๓๘
โย อิทฺทวิยานํ กามเน	๓๓๗๓/๒๔๗
โย โกปเมยฺเย น กโรติ โกปํ	๓๓๔๒/๒๗๔
โย เค อิมํ วิสํสาถุชฺชํ	๓๓๖๗/๒๗๘
โย เค ปุตุตเท อภุชาทิ	๓๓๓๐/๒๖๘
โย เค หตุเถ จ ปาเท จ	๕๕๐/๓๓๗
โย ทฺวณฺณสาเย ภาเวยฺเย ศาถนํ	๓๐๒/๓๓
โย นิธิยํ มณฺฑลํ	๖๗๔/๓๕๘
โย ปหฺนุเจเน จิตฺเตน	๕๖/๓๘
โย ปุพฺเพ กตถกฺขยาโณ	๘๐/๒๘
โย ปุพฺเพ กเรณียานิ	๗๓/๒๓
โย มํ ปุเร ปจฺจุตฺติ	๓๐๗๒/๒๒๘
โยเมตฺถจฺจ สเมตฺตานํ	๔๐๓/๓๐๘
โย เว กาเถ อตฺมปฺตฺเต	๖๒๒/๓๔๘
โย เว ฐมนฺทฺธํ กตฺวา	๓๒๘/๔๓
โย เว เมตฺเตน จิตฺเตน	๓๗๗/๕๘
รชฺชณฺจ ปฏฺฐิปนฺนํ	๒๓๕๒/๔๘๘
ราชา อปฺปจฺฉิ วิชฺฐํ	๓๐๘๓/๒๓๒
ราชา อโวก วิชฺฐํ	๒๐๐๓/๔๐๐
ราชา กาทิํโก จกฺกถกฺขิ	๓๗๘๐/๓๕๒

ชาติภักดิ์ ปจเม ภาค คาทาน ปจมปาทา

๖๒๘

ราชา เท ภคฺคํ ปาเหติ	๘๗๓/๒๓๓
รทํ มนุญญํ รุจิรา ฯ ฌิฏฺฐิ	๓๒/๑๑
ติคฺคํ ปรมเน เทชธ	๘๑/๒๘
ถธํ ฯ เท นิปฺพติตา	๑๔๓/๔๖
วณฺณคณฺธรฐฺเปโต	๒๒๑/๖๗
วณฺณวา อภิรฺฐโปตี	๑๔๕.๓/๒๘๕
วณฺณาโรเหน ชาติยา	๗๕๓/๑๗๔
วณฺทามิ คํ กุณฺธํ สํญฺจิหายนํ	๗๓๒/๑๗๐
วณํ ยทคฺคิ ททติ	๖๗๘/๑๕๘
วรํ วรํ คฺคํ นิหนํ ปุเร จริ	๔๔๘/๑๑๗
วสฺสํธานิ ปณฺณาสํ สํมาธิกานิ	๔๓๐/๑๑๓
วาจาจ กิร เท ธาตี	๗๘/๒๘
วาณิชา สํมิตฺติ กคฺควา	๑๘๘๐/๓๘๔
วาติ คณฺโธ ติมิรานํ	๗๔๘/๑๗๓
วาติ จายํ คโต คณฺโธ	๖๐๖/๑๔๖
วายเมเถว ปฺริโส	๕๑.๑๒๔/๗๑.๔๐
วาโลทกํ อปฺปวสํ นิหนํ	๒๑๕/๖๕
วิกฺกม เว มหามิก	๗๔๓/๑๗๒
วิกิณฺณวาจํ อนิกฺขุหมนฺคํ	๒๓๘๗/๕๑๒
วิทิตํ ฤธํ ชุณฺทฺหรานํ	๖๕๐/๑๕๔

วิพฺพนฺตจิตฺโต กุปฺปิตฺนทฺวิโยถิ .	๓๐๑๔/๒๑๗
วิรูปกฺเขหิ เม เมตฺตํ	๒๕๕/๗๔
วิวรถ อิมาสํ ทฺวารํ	๕๐๒/๑๒๗
เวสฺสณฺตฺรณฺตํ ปุจฺฉามิ	๒๔๓๘/๕๓๐
สกุณฺ นยฺหโก นาม	๘๓๑/๒๐๔
สํกปฺปฺรากลฺโชน	๓๕๒/๘๘
สงฺคามาวจโร สฺฐโร	๒๑๓/๖๔
สํจุํ กิร ตฺวณฺนํ ภูริปฺนฺน	๓๔๖๓/๒๔๖
สํจุํ กิเรว มาหิํ	๗๓,๘๐๕/๒๓,๑๘๘
สํเจ พฺรหฺมณ กฺขณฺติ	๘๘๘/๑๘๘
สํเจ มุญฺเจ เปจฺจ มุญฺเจ	๑๘/๗
สํเจ โว วุญฺหมานานํ	๒๓๗๒/๕๐๘
สํเจ หิ ตฺยหาํ ธนฺเตสุ คหิโต	๓๘๖๓/๓๘๘
สํสํสํ สํเจยฺยมิทํ สํจินฺติตํ	๒๘๕/๘๑
สํตฺตตฺตํ สํมรฺ	๓๓๖/๘๔
สํตฺต เม โถหิตา มจฺฉา	๕๖๒/๑๓๘
สํตฺตาทเมวาทํ ปสฺสนฺจิตฺโต	๓๓๘๐/๒๘๑
สํทฺทหาถิ สิกฺกาสํสํ	๑๑๓/๓๗
สํนฺติ ปกฺขา อปตฺนา	๓๕/๑๒
สํนฺติ รุกฺขา หริตปฺตฺตา	๑๒๓๖/๒๕๗

สนธิ์ กตุวา อมิตุเตน	๓๗๘/๕๗
สพพ อิตตญ มริกค	๕๓๘/๓๓๘
สพพกามทท กุมภ	๔๗๒/๓๒๓
สพพ นราน สผถ์ สัจฉิน	๒๐๕๔/๔๓๓
สพพ ภณท สนาทาย	๔๓๔/๓๗๔
สพพสหารโก นตติ	๓๓๐/๓๕
สพพายส กุฏมติปมาณ	๖๗๖/๓๖๐
สพเพส กิร ภูเตส	๓๘๘/๖๓
สพเพหิ กิร ภาตตี	๔๐๘/๓๐๘
สพเพหิ กัสสโก ทิฏฐิ	๓๕๖/๘๖
สพโพ ชโน หีสสิโต บังคเตน	๓๒๘/๘๒
สพโพ โตโก อตฺตมโน อโหสิ	๕๘๓/๘๓
สมณนค มณณมาโน	๕๘๗/๓๕๕
สมตติคิกิ อนนเสก	๘๖/๓๓
สมปนน สัตติเกทาว	๓๘๗๒/๓๖๖
สมโมทมานา กจฺจนติ	๓๓/๓๓
สรวรทพย กุสุมพย	๒๕๘/๗๓
สสมทุกปரியาย	๕๓๗/๓๓๕
สสารุ ไซ ปณฺทิตโต นาม	๘๗/๓๒
สสารุ สมนพฺพลา ภาต	๗๔/๒๓

ชาตกถุส ปจเม ภาเค คากานี ปจมปาทา

๖๓๓

เสยโยโส เสยโยโส โหติ	๔๔๕/๓๓๖
เสยโย อมิตุโต มติยา อูเปโต	๔๔/๓๕
เสยโย อมิตุโต เมธาวี	๔๕/๓๕
โสศคุโต โสธัสโต คโต	๔๔/๓๐
โสภนุติ มจฺญา กงฺเคยฺยา	๒๕๔/๗๕
หนฺตุวา ฆตุวา วริตุวา จ	๓๔๒/๔๕
หนฺติ หตุเกหิ ปาทะหิ	๖๔๔/๓๖๒
หังสา โกณฺจา มฺยฺรา จ	๒๕๓/๗๔
หสิ คุวฺ เหวํ มณฺณสิ เสยฺโย	๓๓๓/๓๖
หิโส ปถาสฺมวจ	๗๔๔/๓๔๓
หิตฺวา คามสฺสหฺสฺสาณิ	๓๐๔๓/๒๒๔
หิรณฺณํ เม สฺวณฺณํ เม	๒๔๗/๔๒
หิริโศคฺตปฺปสฺสมฺพฺนา	๖/๓
หิรินฺตรนฺตํ วิชิตฺตุมาณํ	๗๖๓/๓๗๕
โหติ สฺถวคํ อตุโถ	๓๓/๔





